Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Olgun, Ibrahim. Ir-P-87-930438

Farsça-Türkçe sözlük = Farhang-i Fārsī-Turkī / yazanlar, Ibrahim Olgun, Cemşit Drahşan. -- Tabrīz : Mu'assasah-'i Intishārāt-i Talāsh, 1363 [1984 or 1985]

384 p. ; 24 cm.

Persian and Turkish; romanised record.

Cover title: Farhang-i Istānbūlī.

800.00IR (pbk.)

For requesting libraries only.

(Persian-Turkish dictionary)

AACR 2 20Jy LCB

IPl(RLO/LC) R
Ir86-3225 25/2

Digitized by Google

Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فـرهنگ استانبولی

فـارسـی - تـرکی

FARSÇA-TÜRKÇE SÖZLÜK

تالیف : ابراهیم اولفون ـ جمشید درخش

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

FARSÇA-TÜRKÇE SÖZLÜK

Yazanlar:
İbrahim OLGUN - Cemşit DRAHŞAN

فرهنگ

فارسی – ترکی

تألیف

ابراهیم اولغون – جمشید درخشان

مؤسسهٔ انتشارات تلاش

تبریز– چهارراه شریعتی بازارارك

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

این کتاب با تیراژ ۲۰۰۰ جلد در سال ۱۳۶۳
به سرمایه انتشارات تلاش در چاپ نابش منتشر شد

Digitized by Google
Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ÖNSÖZ

Bugüne kadar Farsça-Türkçe birçok sözlükler yazılmıştır. Bu sözlüklerin hazırlanışında iki millet arasındaki tarihi kültür ilişkileri göz önünde bulundurulmuştur.

Bugün ise, yalnız Nizamî'nin, Sadi'nin, Hafız'ın şiirlerinde geçen kelimelerin Türkçe karşılıklarını vermek yeterli değildir. Dil, canlı bir varlık olarak, durmadan gelişmektedir. Zamanla bir kısım sözler anlamlarını yitirmede, buna karşılık yeni mefhumlar ve yeni sözler doğmaktadır. Hele Farsça gibi yapısı yönünden kolaylıkla yeni kelimelerin vücut bulmasına elverişli bir dilde, bu çeşit gelişmeleri kolaylıkla görmek mümkündür.

İki millet arasındaki ilişkiler, bugün edebiyat ve mazmun alışverişinin sınırlarını çok aşmıştır. Teknik, askeri ve ekonomik işbirliği, büyük ölçüdeki öğrenci mübadelesi, bizi daha geniş kavramları içine alan modern bir sözlük hazırlamağa zorladı. Bu arada üniversitelerimizin, yüksek islâm enstitülerinin ihtiyaçlarını da gözden uzak bulundurmadık. Bu anlamda bir sözlüğün ne kadar kısa ve özlü olursa olsun 20 bin kelimeden daha aşağı olmaması gerekiyordu.

Eldeki vasıta ve imkânların yetersizliğine rağmen bu ölçüde bir sözlük hazırlanmış bulunmaktadır. Baskısının mümkün olduğu kadar çabuk tamamlanması için elden gelen bütün çabalar harcanmaktadır.

Her kelimenin doğru okunuşunu sağlamak için kullandığımız transkripsiyon alfabesinin, sözlükten yararlanacaklar için çok önemli ve yeni bir teşebbüs olduğuna inanıyoruz. Matbaada bulunmayan گ harfini dış ülkelerden ancak birinci formanın basımından sonra sağlayabildik. Onun için bu bölümdeki گ leri teleffuzundan ayırdetmek mümkün olabilecektir.

Büyük bir dikkat ve emek sarfiyle hazırlamış olmamıza rağmen pek çok eksiklikleri bulunan Farsça Sözlüğü değerli okuyucu-

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ların hizmetlerine sunarken, onların uyarmalarına ve samimi tenkitlerine her zaman ihtiyacımız olacağını özellikle belirtmek isteriz.

Bu sözlüğün hazırlanmasında bize her çeşit yardım ve rehberliği esirgemiyen İran Büyük Elçiliği Kültür Müşaviri Sayın Dr. M. E. Riyahi Beye, eserin basılmasında büyük zahmetlere katlanan Ankara Üniversitesi Basımevi mensuplarına şükranlarımızı sunmayı bir görev sayarız.

Saygılarımızla

Cemşit Drahşan İbrahim Olgun

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

الفبای فارسی

FARSÇA ALFABE

Harfın Adı	Harfın okunuşu	Sondan Bitişik	Ortadan Bitişik	Baştan Bitişik	Harfler
Meddeli Elif	A	آ	—	—	آ
Elif veya hemze	E, È,	ا	—	—	ا
Be	B	ب	بـ	بـ	ب
Pe	P	پ	پـ	پـ	پ
Te	T	ت	تـ	تـ	ت
Se	S	ث	ثـ	ثـ	ث
Ce	C	ج	جـ	جـ	ج
Çe	Ç	چ	چـ	چـ	چ
He	H	ح	حـ	حـ	ح
Ḫe	Ḫ	خ	خـ	خـ	خ
Dal	D	د	—	—	د
Zal	Z	ذ	—	—	ذ
Re	R	ر	—	—	ر
Ze	Z	ز	—	—	ز
Je	J	ژ	—	—	ژ
Sin	S	س	سـ	سـ	س
Şin	Ş	ش	شـ	شـ	ش
Sad	S	ص	صـ	صـ	ص
Zad	Z	ض	ضـ	ضـ	ض
Ta	T	ط	طـ	طـ	ط
Za	Z	ظ	ظـ	ظـ	ظ
Eyn	'E	ع	عـ	عـ	ع
Ğeyn	Ğ	غ	غـ	غـ	غ
Fe	F	ف	فـ	فـ	ف
Qaf	Q	ق	قـ	قـ	ق
Kaf	K	ک	کـ	کـ	ک
Gaf	G	گ	گـ	گـ	گ
Lam	L	ل	لـ	لـ	ل
Mim	M	م	مـ	مـ	م
Nun	N	ن	نـ	نـ	ن
Vav,O Ū U,	V	و	—	—	و
He	H	ه	هـ	هـ	ه
Ye-Ī	İ, Y	ی	یـ	یـ	ی

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Kısaltmalar

arg	:	Argo
Ark	:	Arkeoloji
ask	:	Askerlik
bot	:	Botanik
coğ	:	Coğrafya
çoğ	:	Çoğul
ed	:	Edebi
esk	:	Eski
fel	:	Felsefe
fiz	:	Fizik
Geo	:	Geometri
gr	:	Gramer
hek	:	Hekimlik
hkr	:	Hakaret
hlk	:	Halk ağzı
huk	:	Hukuk
man	:	Mantık
mat	:	Matematik
mec	:	Mecazi
müen	:	Müennes
müz	:	Müzik
ndr	:	Nadir
şak	:	Şaka yollu
tar	:	Tarih
tek	:	Teknik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Transkripsiyon

ā	:	Uzun	a
ʾ	:	Ayn	ع
ʿ	-	Hemze	ء
e	:	Kapalı	e
è	:	Açık	e
ğ	:	Yumuşak g	غ
ḫ	:	h	خ
ī	:	Uzun	i
q	:	gaf	ق
ū	:	Uzun	u
w	:	uzun	o

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آ *ā:* Farsça alfabenin birinci harfi, meddeli uzun sesli "ā"

آئین = آیین *āin:* Düstûr, düzen, tören

آئین دادرسی *āin-e dādrèsi:* Usulü muhâkemat, muhâkeme usulleri

آئین نامه *āin - nāme:* Nizâmname, tüzük

آئینه, آینه *āine, āyne:* Ayna

آب *āb:* Su

آباء *ābā':* Ecdat, atalar

آباد – آبادان *ābād, ābādān:* Mamur, bayındır

آبادی – آبادانی *ābādi, ābādāni:* Umran, bayındırlık

آبادی *ābādi:* Küçük köy, meskûn yer

آبارژور *abajur:* Abajur

آب آورده = *āb - āvèrdè:* Bedava, beleş

آب افتاده – آب دیده *āb - oftāde, āb - dide:* Paslanmış, ıslanmış, nemlenerek bozulmuş.

آبان *ābān:* Aban ayı, İran takviminin 8. ayı (22 Ekim – 21 Kasım)

آب انبار *āb - ènbār:* Sarnıç, yeraltı su deposu

آب انگور *āb - e èngūr:* Üzüm suyu

آب باز *āb - bāz:* Yüzücü, dalgıç

آب بندی *āb - bèndi:* Sımsıkı kapalı, hava geçmez surette sıkı ya lehimli

آب بینی *ab-e bīnī:* Burun suyu, sümük,

آب پاش *āb - pāş:* Bahçe süzgüsü

آب پز *āb - pèz:* Haşlama

آب تنی *āb - tèni:* Yıkanma, Suya girme ~ کردن Suya girmek, yıkanmak

آبجو *āb-e cow:* Bira

آبجو سازی *āb-e cow - sāzi:* Bira fabrikası, biracılık

آب جوش *ab-e cūş:* Kaynar su

آباجی – آبجی *abeci, abaci:* Abla, bacı

آب حیات *āb-e hèyāt:* آب زندگی = Âbıhayat

آبخست *āb-ḫèst:* Bozuk veya ezik meyve

آب خشک کن *āb - ḫoş - kon:* Kurutma kağıtı

آبخوری *āb-ḫori:* Su bardağı

آب دار *āb - dār:* 1. Sulu 2. Su, meşrubat, çay ve kahve satan kantinci

آبدارخانه *ābdār - ḫāne:* Kantin, çayhane (ev veya dairede)

آبدان *ābdān:* Mesâne, sidik kesesi

آب دزدک *āb - dozdèk:* 1. Şırınga 2. Cırcır böceği

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آبدست *abdèst :* Abdest

آبدوغ *ābdūğ :* Ayran, cacık

آبدنگ *ābdèng :* Su ile çalışan harman döğer makinesi

آب دهن *āb-e dèhèn :* Salya, ağız suyu

آب دیده *āb - e dīde :* Göz suyu, göz yaşı

آبدیده *ābdīde :* Islanmış, nemlenmiş

~ آهک : Söndürülmüş kireç

~ فولاد : Sert çelik

آبراهه *āb - rāhe* Suyolu (yeraltı)

آبرفت *āb - roft :* Alüviyon, taşan suların biriktirdiği toprak

آبرفتن *āb - rèftèn :* Çekmek, kumaşın yıkandıktan sonra çekmesi, daralması

آبرنگ *ābrèng :* Sulu boya

آبرو *ābrow :* Su geçidi, su yolu

آبرو *āb - e rū :* Yüz suyu, haysiyet, şeref

آبرودار *āberūdar :* Şerefli, yüzağartan

آبرو ریختن *āberū rlḫtèn :* Birinin şerefini kırmak

آبرومند *aberūmènd :* = آبرودار Muhterem, efendi, şerefli, yüz ağartan

آبرومندانه *āberūmèndāne :* Efendice, yüz ağartıcı

آبروغن *ābroğèn :* Kısdırılmış yağ ve su karışığı

آبریز *ābrīz :* Aptesane, küçük su dökecek yer

آب زندگی *āb-e zendegī :* Âbıhayat

آب زیرکاه *āb-e zīrekāh:* Sinsi, hilekâr

آبستن *ābestèn :* Gebe, hâmile

آبستنی *ābestèni :* Gebelik

آبسه *abse :* Apse

آب سیاه *āb-e siyāh :* Göz perdesi, katarakt

آبشار *ābşār :* Şelâle

آبشخور *ābeşḫor :* Su içecek yer, (mec.) nasip

آب شدن *āb şodèn :* Erimek

آب طلا *āb - tèlā :* Yaldız

آب طلاکاری *āb - tèlā - kāri :* Yaldız işi, yaldızcılık

آبغوره *ābgūre :* Koruk suyu ~ کرفتن (mec.) yalandan ağlamak

آب کردن *āb - kèrdèn :* Eritmek

آب کش *āb - kèş :* Su taşıyan

آبکش *ābkèş :* Süzgeç

آب کشیدن *āb - kèşldèn :* 1. Durulamak 2. Su çekmek, su taşımak 3. Yaranın su toplaması

آبکشیده *ābkèşīde :* 1. Durulanmış, çalkanmış 2. Suya düşmüş

مثل موش آبکشیده = Suya düşmüş. fare gibi.

آبکی *ābèki :* Sıvı, su gibi

آبگذر *ābgozèr :* Su geçidi

آبگردان *ābgèrdan :* Maşraba, kulplu tas

آبگرم *āb-e gèrm :* Kaplıca, ılıca

آبگز *ābgèz :* Sudan bozulmuş meyve, patates v.b.

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آبونمان *abuneman*; Abonman, abone

آب و هوا *ab-o - hèvā*: İklim

آبی *ābi*: 1. Mavi, 2. Suyla ilgili 3. Sucu

آبیاری *ābyāri*: Sulama

آب یخ *āb-e yèḫ*: Buzlu su

آپارتمان *aparteman*: Apartman, kat

آتش *ātèş*: Ateş, ~ خط = Ateş hattı

آتش انگیز *āteş-èngiz*: Alevlendiren, ateşe sebep olan

آتشبار *ātèşbār*: Topçu taburu (ask.)

آتشبازی *ātèşbāzi*: Donanma merâsimi (maytab v.b.)

آتش بس *ātèş bès*: Ateş kes

آتش پاره *ātèş - pāre*: Ateş parçası

آتش پرست *ātèş - pèrèst*: Ateşe tapan

آتش خانه *ātèş - ḫāne*: Ateş yeri (buharlı araçlarda ve fırınlarda)

آتشدان *ātèşdan*: Ateşlik, ateş kabı

آتش زدن *ātèş zèdèn*: Ateşe vermek

آتش زنه *ātèşzène*: Tutuşturucu çakmak

آتش سوزی *atèş sūzi*: Yangın

آتش فشان *ātèş feşān*: Yanardağ

آتش فشانی *ātèş feşāni*: Yanardağın fışkırması

آتشک *ātèşèk*: سوزاک Firengi çıbanı

آتش کار *ātèşkār*: Ateşçi

آتشکده *ātèşkède*: Ateşkede, zerdüştîlerin tapınağı

آتش کردن *ātèş kèrdèn*: Yakmak, ateş yakmak

آبگوشت *ābgūşt*: Birçeşit nohutlu haşlama et

آبگونه *ābgūne*: 1. Sıvı 2. Mavi

آبگیر *ābgir*: Gölet, su birikintisi

آبگیری *ābgiri*: Su alma, su doldurma

آبگینه *ābgine*: Cam, billûr

آب لمبو *āb - lèmbu*: Yumuşamış, ezilmiş meyveler

آبله *āble* Çiçek hastalığı

آبله رو *āble - rū* Çiçekboxuğu

آبله کوب *āble - kūb*: Çiçek aşısı yapan sağlık memuru

آبله کوبی *āble-kūbi*: Çiçek aşısı yapma ~ کردن Çiçek aşısı yapmak

آبله مرغان *āble - morğan*: Suçiçeği hastalığı

آب معدنی *āb-e mè'dèni*: Maden suyu

آب مقطر *āb-e - moqèttèr*: Damıtılmış su

آب میوه *āb-e mive*: Meyva suyu

آبلیمو *āb-e limū*: Limon suyu

آب نبات *abnèbāt*: Şeker (akide v.b.)

آب نما *ābnemā*: İskandil âleti, sudölçer, kehriz suyunun çıktığı yer

آبنوس *ābnūs*: Abanoz

آب (با) و تاب *āb-o-tāb*: Mübalağalı anlatma tarzı

آب ورز *ābvèrz*: شنا کر Yüzücü

آب و رنگ *āb-o rèng*: Güzel renk, yüzde canlılık belirten renk, tarâvet.

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آحاد *āhād :* Birler, birler evi (mat.)

آخ ! *āḫ :* Ah !

آخال *āḫāl :* Çöp (esk.)

آختن *āḫtèn :* Kılıç çekmek (kınından)

آخر *āḫèr :* Başka

آخر *āḫer :* Son

آخر الامر *āḫer-ol - èmr :* En sonunda

آخرت *āḫerèt :* Âhret

آخرین *āḫerin :* En son

آخشیج *āḫşic :* Zıt, dört elemandan biri

آخور *āḫor :* Ahır

آخوند *aḫund :* Din adamı, hoca

آداب *ādāb :* Adap, usûl, erkân

آدرس *adres :* Adres

آدرنک *ādèrèng :* Üzüntü, keder

آدم *ādèm :* İnsan

آدم خوار *ādèm - ḫor :* Yamyam
آدم خور » *- ḫār :*

آدمک *ādèmèk :* Adamcık, küçük adam

آدم کش *ādèm - koş :* Kâtil

آدم کشی *ādèm - koşī :* Adam öldürme, katil

آدمی *ādemī :* İnsan

آدمیزاد *ādèmī-zād :* İnsanoğlu, insan

آدمیت *ādèmiyyet :* İnsanlık

آدینه *ādīne :* Cuma

آذر *āzèr :* 1. Iran takviminin 9. ayı (21 kasım – 22 aralık) 2. Ateş

آتش کردان *ātèş gèrdan :* Kömür tutuşturmaya özel telden yapılmış bir kab. Bu kab havada çevrilerek tutuşma sağlanır

آتش کیره *ātèş gīre :* آتش زنه = Tutuşturucu (tahta, bez v.b.)

آتش نشان *ātèş - neşān :* İtfaiye memuru, yangın söndürücü

آتش نشاندن *ātèş neşandèn :* Yangını söndürmek

آتش نشانی *ātèş neşānī :* İtfaiye

آتشی *āteşī :* آتشین = Ateşli, ateş gibi, ateş renkli

آتی *ātī :* Gelecek zaman

آتیه *ātiye :* Gelecek zaman

آثار *āsār :* Eserler

آجر *ācor :* Tuğla

آجرپز *ācor - pèz :* Tuğlacı

آجرپزی *ācor - pèzī :* Tuğlacılık, tuğla ocağı

آجر فرش *ācor - ferş :* Tuğla döşeme

آجرسازی *ācor - sāzi :* Tuğlacılık

آجل *ācel :* Zamanlı, süreli

آجیده *ācīde :* birbirine dikilmiş

آجیل *ācīl :* Çerez, kuruyemiş

آچار *açar :* Anahtar, tornavida v.b.

آچار پیچ کوشتی *açar - pīç - guşti :* Tornavida

آچاردوسر *açar - e do - sèr :* Somun anahtarı

آچار فرانسه *açar - fèranse :* İngiliz anahtarı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آرزو کردن *ārezū kèrdèn:* İstemek, dilemek

آرزومند *ārezūmènd:* İstekli, özlemli

آرزو مندانه *ārezūmèndāne:* İstekle dolu

آرزومندی *ārezūmèndi:* İsteklilik

آرشه *ārşe:* Keman yayı

آرشین *ārşin:* Arşın

آرشیو *arşiv:* بایکانی Arşiv

آرم *ārm:* Arma

آرمان *ārmān:* Ülkü, ideal

آرمیدن *ārèmīdèn:* Dinlenmek

آرنج *ārènc:* Dirsek

آرواره *ārvāre:* Çene kemiği

آروغ *āroğ:* Geğirme

آری *ārī:* 1. Evet 2. Âri ırka mensup

آریا *āryā:* Ariyen, Hint - Avrupaî ırk

آز *āz:* Şiddetli istek, hırs

آزاد *āzād:* Serbest, hür, özgür

آزادانه *āzādāne:* Serbestçe, hürce

آزاد سرو *āzād - serv:* Bir çeşit servi

آزاد مرد *āzād - merd:* Asil kişi

آزادگان = *āzādgān:* آزاده Azade

آزاده *āzāde:* Asîl kişi

آزادگی *āzādegī:* Özgürlük, Asillik

آزادوار *āzādvār* 1. Musikide bir makam 2. Serbest gibi

آزادی *āzādī:* Özgürlük, serbestlik

آزادیخواه *āzādī - ḫāh:* Hürriyetperver

آزار *āzār:* Eziyet

آزردگی *āzordegī:* Üzgünlük

آذرآبادگان *āzèrābādegān:* 1. Azerbaycanın eski adı 2. Zerdüştîlerin tapınağı (Âteşkede)

آذرکده *āzèrkèdè:* Âteşkede

آذرگون *āzèrgūn:* Ateş renkli, ateş gibi

آذوقه *āzūqe:* آزوغه Azık

آذین *āzīn:* Süs

آراء *ārā':* Reyler, fikirler

آراستن – آرائیدن *ārāldèn, ārāsten:* Süslemek

آراسته *āràste:* Süslenmiş

آرام *ārām:* Yavaş, dinlenme, susma

آرام گرفتن *ārām gereftèn:* / آرام شدن *ārām - şodèn:* Dinlenmek

آرامش *ārāmeş:* Sükûnet, dinlenme

آرامشگاه *ārāmeşgāh:* Dinlenme yeri

آرامگاه *ārāmgāh:* Anıt, kabir

آرامیدن *ārāmīden:* Dinlenmek

آرایش *ārāyeş:* Süsleme

آرایشگاه *ārāyeşgāh:* Berber dükkanı, kuaför

آرایشگر *ārāyeşgèr:* 1. Dekoratör 2. Berber

آرتزین *arteziyèn:* Arteziyen

آرخالق *arḫaleq:* (esk.) Arkalık, bir çeşit ceket

آرد *ārd:* Un

آردبیز *ārdbīz:* Elek

آردی *ārdi:* Undan yapılmış, unlu

آرزو *ārezū:* Arzu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آزردن *āzordèn :* Eziyet etmek, incinmek

آزرده *āzorde :* İncinmiş

آزرم *āzèrm :* Utanma, haya

آزرمگین *āzèrmgin :* Utangaç

آزمائیدن *āzmāïden :* Denemek

آزمایش *āzemāyeş :* Deneme

آزمایشگاه *azemāyeşgāh :* Labratuar

آزمایشگر *āzmāyeşgèr :* Deneyici

آزمند *āzmend :* Haris, ihtiraslı

آزمندی *āzmèndī :* İhtiras

آزمودگی *āzemūdegī :* Tecrübelilik

آزمودن *āzemūdèn :* Denemek

آزموده *āzemūde :* Tecrübeli, denenmiş

آزمون *āzemūn :* Deneme

آزوغه *azūğè :* azık

آژان *ajan :* پاسبان Polis

آژانس *ajans :* Ajans

آژنگ *ājèng :* Kırışıklık

آژیر *ājīr :* Alârm

آس *as :* İskambilde birli kağıt (As)

آس *ās :* Değirmen taşı

آس *ās :* Mersin ağacı

آسا *āsā :* Gibi (ek)

آسائیدن = آسایدن *āsāïden :* Dinlenmek

آسان *āsān :* Kolay

آسانی *āsānī :* Kolaylık

آسانسور *asansor :* Asansör

آسایش *āsāyeş :* Huzur, rahatlık

آسایشگاه *āsāyeşgāh :* Sanatoryom, dinlenme yeri

آستان ـ آستانه *āstān, āstāne :* Eşik

آستر *astèr :* Astar

آستری *asterī :* Sof

آستین *āstin :* Elbisenin kolu

آستین افشاندن *āstin efşānden :* 1. Raks 2. Dünyadan vazgeçmek

آسم *asm :* Astım, nefes darlığı

آسمان *āsemān :* Gök

آسمان خراش *āsemān - ḫerāş :* Gökdelen (apartman)

آسمانه *āsemāne :* Tavan

آسمانی *āsemānī :* 1. Gökle ilgili 2. Gök rengi

آسودگی *āsūdegī :* Rahatlık

آسودن *āsūdèn :* Dinlenmek, rahatlamak

آسوده *āsūde :* Rahat

آسوده خاطر *āsūde - ḫāter :* Gönlü rahat

آسه *āse :* Mihver

آسیا *āsiyā :* Asya

آسیاب *āsiyāb :* Değirmen

آسیاب بادی *āsiyāb-e bādī :* Yel değirmeni

آسیابان *āsiyābān :* Değirmenci

آسیا سنگ *āsiyā - seng :* Değirmen taşı

آسیب *āsīb :* Felâket

آسیب دیده *āsīb - dīde :* Felâket - görmüş

آسیمه *āsīme :* Perişan = سراسیمه Heyecanlı

آش *āş :* Çorba

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آشامیدن *āşāmīdèn* : İçmek
آشامیدنی *āşāmīdènī* : İçilecek mâyiler
آشپز *āşpèz* : Aşçı
آشپزخانه *aşpèz - ḫāne* : Mutfak
آشپزی *āspèzī* : Aşçılık
آشتی *āşti* : Barış, sulh
آشتی کردن *āşti kèrdèn* : Barışmak
آشغال *aşgāl* : Çörçöp
آشفتگی *āşoftegī* : Karışıklık, perişanlık
آشفتن *āşoftèn* : Karışmak, kızmak
آشفته *āşofte* : Perişan
آشفته خاطر *āşofte - ḫāter* : Gönlü perişan
آشفته دل *āşofte - del* : Gönlü perişan
آشکار *āşekār* : Aşikâr, apaçık
آشکوب *aşkūb* = اشکوب Kat, tavan
آشنا *āşenā* : Tanıdık, dost
آشنا شدن *āşenā şodèn* : Tanışmak, tanımak, alışmak, bilmek
آشنائی *āşenāī* : Tanışıklık, dostluk
آشوب *āşūb* : Fitne, karışıklık
پر آشوب *por - āşūb* : Karmakarışık
آشوبگر *āşūbgèr* : Karıştırıcı, bozguncu
آشوب طلب *āşūb - tèlèb* : Karışıklıksever, bozguncu
آشیان *aşiyān* : Yuva
آشیانه *āşiyāne* : yuva
آغا *āğā* : 1. Hanımefendi 2. Hadım
آغاردن *āğārden* : آغردن Islatmak
آغاز *āğāz* : Başlangıç
آغاز کردن *āğāz kèrdèn* : Başlamak
آغازگر *āğazgèr* : Başlayan
آغازیدن *āğāzīden* : Başlamak
آغالیدن *āğālīdèn* : Tahrik etmek, kışkırtmak
آغشتگی *āğeştegī* : Bulaşıklık
آغشتن *āğeştèn* : Bulaşmak
آغل *āğel* : Ağıl, kümeş
آغز — آغوز *āğuz - āğez* : Ağız, (hayvanın ilk sütü)
آغوش *āğūş* : Kucak
آفات *āfāt* : Afetler, belâlar
آفاق *āfāq* : Ufuklar (mec.) dünya
آفت *āfèt* : Belâ
آفتاب *āftāb* : Güneş
آفتاب خوردن *āftāb - ḫorden* : Güneşlenmek, güneşten bozulmak
آفتاب رو *āftāb - rū* : Güne bakan mekân
آفتاب زدگی *āftāb - zèdègī* : Güneş çarpması
آفتاب زرد *āftāb - zèrd* : Günün son dakikaları. gurub
آفتاب گردان *āftābgèrdān* : Kasket güneşliği, kasket siperi
گل آفتاب گردان = Ay çiçeği
آفتاب گیر *āftāb - gīr* : Güneş gören mekân
آفتابه *āftābe* : İbrik
آفتابی شدن *āftābī şoden* : Açığa çıkmak
آفتابه لگن *āftābe lègèn* : Ibrik ve el leğeni

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آفریدکار *āfèrīdegār* : Yaratan, Allah
آفریده کان *afèrīdegān* : Yaratıklar, mahlûkat
آفریدن *āfèrīdèn* : Yaratmak
آفریده *āfèrīde* : Yaratık, mahlûk
آفرین *āfèrin* : Aferin
آفرینش *āfèrīneş* : yaratılış
آفریننده *āfèrīnènde* : Yaratan
آقا *āqā* : Bay, beyefendi
آقاجان *aqa - can* : Beyciğim
آقازاده *āqā - zāde* : Asılzade, (mec.) mahdumunuz
آقامنش *āqā - mèneş* : Kibar, efendi yaratılışlı
آک *āk* : Kusur (esk.)
آکتر *aktor* : Aktör
آکروباسی *akrobasi* : Akrobasi
آکله *ākele* : (esk.) Cüzam
آکندن *ākèndèn* : Doldurmak, biriktirmek
آکنده *ākènde* : Dolu
آگاه *āgāh* : Bilen, haberdar
آگاهانیدن *āgāhānīdèn* : Haberdar etmek, bildirmek
آگاهی *āgāhī* : Haber, bilgi دادن ~ = Haber vermek کرفتن ~ = Haber almak ~ اداره = Emniyet idaresi
آگه *āgèh* : آگاه Bilen, haberdar olan
آگهی *āgèhī* : İlân, haber
آگین *āgīn* : Karışık (ek) زهر ~ = Zehre bulaşmış

آل *āl* : Cin (hlk) زدن ~ = Al basmak
آل *āl* : Soy, sülâle
آلا *ala* : Pembe, açık kırmızı
آلاء *ālā'* : Nimetler
آلات *ālāt* : Âletler
آلاچیق *alaçıq* : Çardak
آلاف *ālāf* : Binler
آلاکلنك *ala - kolèng* : Tahtırevan
آلاکارسن *alagarson* : Kadınlarda kısa kesilmiş bir şaç şekli
آلام *ālām* : Elemler, üzüntüler
آلامد *alâmod* : Günün modasına uygun
آلایش *ālāyeş* : Bulaşıklık
آلبالو *ālbālū* : Vişne
آلبوم *albom* : Album
آلبومین *albumin* : Albumin
آلت *ālèt* : Âlet
آلکونه *ālgūne* : سرخاب = Allık
آلو *ālū* : Erik بخارائی ~ Üryani erik زرد ~ Sarı erik سیاه ~ Siyah erik
آلوبالو *alubalu* : آلبالو Vişne
آلوچه *ālūçe* : Küçük ekşi erik
آلودکی *ālūdegī* : آلایش = Bulaşıklık
آلودن *ālūdèn* : Bulaşmak, bulaştırmak
آلوده *ālūde* : Bulaşmış
آلومینیوم *aluminyum* : Alüminyum
آلونك *ālūnèk* : Kulübe
آلهه *ālehe* : Tanrıçe

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آلی *āli:* Uzvi (kimya) ~ شیمی = Uzvi kimya

آلیاژ *ālyāj:* Alaşım, halita

آماتور *amator:* Amatör

آماج *āmāc:* Gaye, hedef, amaç

آمادگاه *āmādgāh:* 1. Ordu deposu 2. Hazır kuvvet karargâhı

آمادگی *āmādegi:* Hazırlık

آماده *āmāde:* Hazır

آماده شدن *āmāde şodèn:* Hazırlanmak

آماده کردن *āmāde kèrdèn:* Hazırlamak

آمار *āmār:* İstatistik

آمارشناس *āmār - şenās:* İstatistik uzmanı

آمارگر *āmār- gèr:* İstatistikçi

آماری *āmāri:* İstatistikle ilgili

آماس *āmās:* Şiş

آماس کردن *āmās kèrdèn:* Şişmek

آماسیدن *āmāsidèn:* Şişmek

آمال *āmāl:* Arzular, emeller

آماه *āmāh:* آماس = Şiş

مبولانس *ambulans:* Ambulans

آمپر *amper:* Amper

آمپر سنج *amper - sènc:* آمپرمتر = Ampermetre

آمپرمتر *amper - metr:* Ampermetre

آمپول *ampul:* İğne (ilâç)

آمد *āmèd:* Uğur کردن ~ uğur getirmek

آمدنی *āmèdèni:* Gelecek olan

آمدوشد *āmèd-o - şod:* Gidip gelmek

آمر *āmer:* Emir veren

آمرانه *āmerāne:* Emir verircesine

آمرزش *āmorzeş:* Tanrının bağışlaması

آمرزکار *āmorzegār:* yarlıgayıcı, bağışlayıcı (Tanrı)

آمرزنده *āmorzènde:* Yarlıgayıcı, affedici (Tanrı)

آمرزیدن *āmorzīdèn:* Affetmek (Tanrı için)

آمله *āmole:* Bir çeşit ağaç meyvesi (dericilik ve boyacılıkta kullanılır)

آموت *āmūt:* Atmaca ve Şahin v.b. kuşların yuvası

آموختن *āmūḫten:* Öğretmek, öğrenmek

آموخته *amuḫte:* Öğrenmiş, alışmış

آمودن *āmūdèn:* Dizmek, takmak, süslemek

آموزش *āmūzeş:* Öğretim

آموزشگاه *āmūzeşgāh:* Okul

آموزگار *āmūzegār:* İlkokul öğretmeni

آموزگاری *āmūzegārī:* Öğretmenlik

آموزنده *āmūzènde:* Öğretici, faydalı

آمیختگی *āmiḫtegī:* Mahlût, karışık

آمیختن *āmiḫtèn:* Karıştırmak

آمیز *āmīz:* (ek) karışan, birleşen ~ عبرت = İbret verici

آمیزش *āmīzeş:* 1. Dostluk, samimiyet 2. Cima

آمیغ *āmiğ:* آمیختن den karıştırmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آواریه *āvāriye :* (tic.) Kusurlu mal
آواز *āvāz :* Ses
آوازه *āvāze :* Ses, şarkı
آوازه خوان *āvāze - ḫān :* Şarkıcı
آوانس *avans :* Avans
آوخ *āvèḫ :* آخ Eyvah, ah !
آورد *āvèrd :* (esk.) Harp, savaş
آورد خواه *āvèrd - ḫāh :* Savaşçı
آوردن *āvèrdèn :* Getirmek, nakletmek
آوند *āvèng :* آونک Asma, asma kütüğü
آونکان *āvèngān :* Asılı (esk.)
آوه *āvèh :* آوخ Oh!, ah! Eyvah!
آویخته *āvīhte :* Asılmış
آویختگی *āvīhtegī :* Asma eylemi
آویز *āvīz :* Asılmış
آویزان *āvīzān :* Asılmış
آویزه *āvīze :* 1. Asılmış 2. Küpe
آویژه *āvīje :* (esk.) Halis, has
آویژگان *āvījgān :* (esk.) Akrabalar, yakınlar
آه *āh :* Ah
آهار *ahar :* Nişasta, kola
آهار دادن *ahar dāden :* Kolalamak
آهاردار *ahardār :* Kolalı
آهار زدن *ahar zèdèn :* Kolalamak
آهاری *ahari :* Kolalı
آهستگی *āhestegī :* Yavaşlık
آهسته *āheste :* Yavaş
آهک *āhèk :* Kireç
آهکی *āhèkī :* Kireçli
آهن *āhèn :* Demir

آمین *āmīn :* Amin
آن *ān :* O
آن *ān :* Ân, kısa zaman
آناً *ānèn :* Bir anda, hemen
آناتومی *anatomi :* Anatomi
آنارشی *anarşi :* Anarşi
آنان *ānān :* آنها Onlar
آناناس *ananas :* Ananas
آنتراکت *antrakt :* Ara (sinema veya tiyatroda)
آنتریک *antrig :* Entrika, teşvik, tahrik کردن ~ = tahrik etmek
آنتن *anten :* Anten
آنتیک *antik :* Antik, eski
آنجا *āncā :* Orada
آنچنان *an - çenān :* Öyle
آنچه *ançe :* O şey ki
آند *anod :* Anot
آنسان *ānsān :* Öyle
آنفلوانزا *anfluanza :* İspanyol nezlesi
آنقدر *anqèdr :* O kadar
آنقره *anqore :* Ankara, tiftik yünü
آنک *ānk :* O ki
آنکه *anke :* O ki
آنگاه *angāh :* O zaman
آنگه *angèh :* آنگاه = O zaman
آنها *ānhā :* Onlar
آنی *ānī :* Anî
آوا *āvā :* (esk.) آواز ın kısaltılmışı
آوار *avar :* Bina yıkıntısı
آواره *āvāre :* Başı boş, âvâre
آوارگی *āvāregī :* âvârelik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

آهن آلات *āhèn - ālāt :* Demir aletler, madeni eşya

آهن بر *āhèn - bor :* Demirkesen ~ اره Demirkesen kalem ~ قلم Demir testeresi

آهن پاره *āhèn - pāre :* Hurda

آهن ربا *āhèn - robā :* Mıknatıs

آهنکوب *āhèn - kūb :* Sac döşeyen

آهنگ *āhèng :* 1. Niyet, kast 2. Makam (müz.)

آهنگر *āhangèr :* Demirci

آهنگر خانه *āhèngèr - ḫānè :* Demirci dükkânı

آهنگری *āhèngèrī :* Demircilik

آهنگ ساز *āhèng - sāz :* Bestekâr

آهنین – آهنی *āhènī :* Demirden

آهو *āhū :* Ceylân

آهو *āhū :* (esk.) Kusur, noksan

آهو بره *āhū - bèrre :* Ceylân yavrusu

آهوری *āhūrī :* Hardal tohumu

آهومند *āhūmènd :* Noksanlı, kusurlu

آی *āy :* Ey !

آیا *āyā :* Acaba, soru

آیات *āyāt :* Ayetler

آیة – آیت *āyèt :* Ayet, nişan, alâmet, hârikulâde kişi

آیزنه *ayezne :* Enişte

آیش *āyeş :* Geliş, gelmek

آینده *āyènde :* 1. Gelecek 2. Gelen

آینه *āyne :* Ayna

آینه کاری *āyne - kārī :* Ayna ile işlenmiş (ev veya bina)

ا

ا Farsça alfabenin birinci harfi, "Hemze" ve "Elif" de denir.

ائتلاف *e'telāf :* anlaşma, dostluk

ائمه *è'mme :* İmamlar

أب *èbb :* Baba

اباء *ebā' :* İmtina, kaçınma

اباحت *ebāhèt :* Mübah kılmak, câiz saymak

ابابیل *èbābīl :* Kırlangıca benzer bir çeşit kuş

اباطیل *èbātīl :* Asılsız ve boş sözler

ابتداء *ebtedā' :* Başlamak, başlangıç

ابتدائی *ebtedāī' :* İlk, ilksel

ابتکار *ebtekār :* İlk adım, başlama

ابتلاء *ebtelā' :* Derde düşmek

ابتهاج *ebtehāc :* خوشی = Sevinç

ابتهال *ebtehāl :* İnleme, dua ve niyaz etme

ابتیاع *ebtiyā' :* Satın almak

ابجد *èbcèd :* Arap harflerinin ayrı bir sıralanışının adı. Bunda her harfe bir rakam değeri verilir.

ابد *èbèd :* Daimî

ابداً *èbèdèn :* 1. Daimi, ebediyyen 2. Aslâ, mutlaka

ابداء *ebdā' :* başlamak, İcâd

ابداع *ebdā' :* Yaratmak, yenileştirmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ابدال *èbdāl :* Eskiden meczup ve gezginci dervişlere verilen ad, Allah adamı.

ابدالاباد *èbèdol - ābād :* Daimi, ebedî

ابدالدهر *èbèdod - dèhr :* Daimi, ebedi

ابدان *èbdān :* Vücutlar, bedenler

ابدی *èbèdī :* Daimî, ebedi

ابدیت *èbèdiyyèt :* Daimilik, ebedilik

ابر *èbr :* Bulut

ابراء *ebrā' :* Paklama, ibra etme

ابرار *èbrār :* Tanrıya yakın kişiler

ابراز *ebrāz :* Ortaya koymak, açıklamak

ابرام *ebrām :* Israr, direnme

ابرش *èbrèş :* Alaca renk, dalgalı (deri)

ابرص *èbrès :* Derisi bir çeşit hastalıktan alaca olan

ابرو *èbrū :* Kaş

ابریشم *èbrişom :* İpek

ابریشمی *èbrişomī :* İpekli, ipekten

ابریق *ebrīq :* İbrik

ابزار *èbzār :* Âlet, edevat

ابسال *ebsāl :* Bir şeyi haram etmek, rehin bırakmak

ابصار *èbsār :* Gözler

ابصر *èbsèr :* Daha iyi gören

ابطال *ebtāl :* İptal etme, feshetmek, bozmak

ابعاد *èb'ād :* Ebat, boyutlar

ابعد *èb'èd :* Daha veya en uzak

ابقاء *ebqā' :* Bırakmak, yerinde bırakmak

ابکم *èbkèm :* Dilsiz, lâl

ابلاغ *eblāğ :* Eriştirmek, bildirmek

ابلاغیه *eblāğiye :* Tebliğname, bildiri

ابلغ *èblèğ :* Daha beliğ

ابلق *èblèq :* Alaca renk (at için)

ابله *èblèh :* Aptal, ahmak,

ابلهانه *èblèhāne :* Aptalca

ابلیس *eblīs :* Şeytan, İblis

ابن *ebn :* oğul

ابنیه *èbniye :* Binâlar

ابواب *èbvāb :* Kapılar

ابواب جمعی *èbvāb cèm'ī :* Birinin zimmetinde olan eşya

ابو البشر *èbol - bèşèr :* Hz. Adem

ابوت *obovvèt :* Babalık

ابو عطا *èbū - ètā :* Iran musikisinde bir makamın adı

ابوی *èbèvī :* Baba

ابهام *ebhām :* 1. Sözün anlamının gizli olması 2. Başparmak

ابهی *èbhā :* En aydın, en nurlu, en güzel

ابهت *obohhèt :* Yücelik, büyüklük

ابی *èbī :* Babaya mensup

ابیات *èbyāt :* Beyitler

ابیض *èbyèz :* Beyaz, daha beyaz

ابیقوری *ebīqūrī :* Epikürcü

اپرا *opera :* Opera

اپرت *operet :* Operet

اتباع *ettebā' :* İzinden gitmek, tâbi olmak

اتحاد *ettehād :* Birleşme

اتحادیه *ettehādiye :* Sendika, birleşmiş

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اتومبیل *otomobil :* Otomobil, araba
اتومبیل رانی *otomobil - rānī :* Oto işletmesi
اتهام *ettehām :* İttiham, suçlama
اتیان *etyān :* Getirmek, gelmek
اتیکت *etiket :* Etiket
اثاث *èsās :* Eşya
اثاثیه *.èsāsiyye :* Eşya, ev eşyası
اثبات *esbāt :* İspat etme
اثر *èsèr :* Tesir, iz, işâret
اثقال *èsqāl :* Yükler, ağırlıklar
اثمار *èsmār :* Meyveler
اثناء *èsnāʿ :* Zaman süresi, ara
اثنا عشر *esnā è'şèr :* On iki
اثنا عشری *esnāèşèrī :* Şiî, on iki imama bağlı
اثنین *esneyn :* İki, بین الأثنین = İkisinin arasında
اثیر *èsīr :* 1. Atmosfer 2. Yüce, yüksek
اثیم *èsīm :* Günâhkâr
اجابت *ecābet :* Kabul etmek
اجاره *ecāre :* Kira مال الاجاره =Ev kirası, kira bedeli
اجاره ای *ecārel :* Kiralık
اجاره بها *ecāre - behā :* Kira bedeli
اجاره دار *ecāredār :* Emlâkçi
اجاره داری *ecāre - dārī :* Kiracılık, emlâkçılık
اجاره نامه *ecāre-nāme :* Kira kontratı
اجاره نشین *ecāre - neşīn :* Kiracı
اجازه *ecāze :* Müsâde, izin, ruhsat
اجازه نامه *ecāze - nāme :* Ruhsatname

تحاذ *ettehāz :* Almak
اتر *eter :* Eter
اتراق *otoraq :* Uzun yolda, kısa bir dinlenme, oturmak
اتراك *ètrāk :* Türkler
اتساع *ettesāʿ :* Genişleme
اتصاف *ettesāf :* Nitelenmek
اتصال *ettesāl :* Birleşme
اتصالاً *ettesālen :* Devamlı
اتصالی *ettesālī :* Kontak (elek.)
اتعاب *et'āb :* Derde salmak
اتفاق *ettefāq :* İttifak, birleşme
اتفاقاً *ettefāqèn :* Tesadüfen
اتفاقی *ettefāqi :* Rasgele
اتقاء *etteqāʿ :* Sakınma (günahtan)
اتقان *etqān :* Sağlamlaştırma, kesinleştirme
اتقیاء *ètqīyāʿ :* Sakınanlar (günahtan)
اتکاء *ettekāʿ :* Dayanma ~ نقطهٔ = Dayanma noktası
اتکال *ettekāl :* Tevekkül etme
اتلاف *etlāf :* Yok etmek
اتلال *ètlāl :* Tepeler
اتم *ètèmm :* Çok mukemmel
اتم *ètom :* Atom
اتمام *etmām :* Bitirmek, tamamlamak
اتو *utu :* Ütü
اتوبوس *otobus :* Otobüs
اتوبوس رانی *otobus - rānī :* Otobüs işletmesi
اتوشوئی *oto-şūʿī :* Oto yıkama servisi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اجاق *ocāq :* Ocak

اجاق کور *ocaq-kūr :* Çocuksuz (mec.)

اجامر *ècāmer :* Ayak takımı

اجانب *ècāneb :* Yabancılar

اجبار *ecbār :* Mecbûr etme, icbar

اجباراً *ecbārèn :* Mecburen, zorunlu olarak

اجباری *ecbārī :* Mecburi, zorunlu

اجتماع *ectemā' :* İçtima, toplanma

اجتماعی *ectemāī' :* Sosyal, içtimâi, toplumsal

اجتناب *ectenāb :* Kaçınmak, sakınmak

اجتهاد *ectehād :* İçtihat

اجحاف *echāf :* Fazla fiatla satmak, zulm etmek, haksızlık

اجداد *ècdād :* Atalar, ecdat

اجر *ècr :* Ücret, mükâfat

اجراء *ecrā' :* İcra, yürütmek

اجرام *ècrām :* Cisim, madde سماوی ~ = Semâvi cisimler

اجرائی *ecrāī' :* İcrâi, yürütme ile ilgili

اجرائیه *ecrāi'ye :* İcra emri, icra dairesi

اجرت *ocrèt :* Ücret

اجرت المثل *ocret-ol-mesl :* Değer fiatı

اجرت المسمی *ocrèt-ol-mosèmmā :* Adlandırılmış fiat, tespit edilen ücret

اجزاء *èczā' :* Parçalar, cüzler

اجساد *ècsād :* Cesetler

اجسام *ècsām :* Cisimler

اجل *ècèl :* Müddet, mühlet, hayat sonu, ölüm

اجل برگشته *ècèl - bèrgèşte :* Eceli gelmiş, tâlihsiz

اجل *ècèll :* En büyük

اجلا *ècellā* — اجله En büyükler

اجلاس *eclās :* Oturtmak, oturum

اجلاسیه *eclāsīye :* Oturum

اجلال *eclāl :* Büyük saymak, hürmet etmek

اجله *ècellè :* Büyükler, muhteremler

اجماع *ecmā' :* İcma, topluluk, bir işte toplumun birleşmesi

اجمال *ecmāl :* Özet

اجمالاً *ecmālèn :* Özetle, kısaca

اجناس *ècnās :* Cinsler, eşya, mallar

اجنبی *ècnèbi :* Ecnebi, yabancı

اجنه *ècenne :* Cinler

اجوبه *ècvebe :* Cevaplar

اجوف *écvèf :* İçi boş

اجیر *ècīr :* Ücretli, ücrete tâbi işçi

احادیث *èhādīs :* Hadisler

احاطه *ehāte :* Çevirmek, ihâta, bir şeyi iyice kavramak

احاله *ehāle :* İhâle

احبا *èhebbā :* Ehibba, dostlar

احباب *èhbāb :* Dostlar

احبار *èhbār :* Yahudilerin büyük din adamları

احتجاب *ehtecāb :* Gizlenme, örtünme

احتجاج *ehtecāc :* Delil getirme

احتراز *ehterāz :* Kaçınma, sakınma

احتراس *ehterās :* Kendini korumak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

احتراق *ehterāq :* Yanmak
احترام *ehterām :* Saygı gösterme
احتساب *ehtesāb :* Hesap etmek, saymak
احتشام *ehteşām :* İhtişam
احتضار *ehtezār :* Can çekişme
احتفال *ehtefāl :* İhtifal, toplanma
احتکار *ehtekār :* İhtikâr, spekülasyon
احتلام *ehtelām :* İhtilâm, düş azma
احتمال *ehtemāl :* İhtimal
احتواء *ehtevāʾ :* İhtiva etme, içine alma
احتیاج *ehtiyāc :* İhtiyaç
احتیاط *ehtiyāt :* İhtiyat
احتیاطاً *ehtiyātèn :* İhtiyaten
احجار *èhcār :* Taşlar
احد *èhèd :* Bir
احداث *ehdās :* İhdas
احرار *èhrār :* Hürler, özgürler
احراز *ehrāz :* İhraz, elde etme
احراق *ehrāq :* Yakmak
احرام *ehrām :* İhram, örtü
احزاب *èhzāb :* Partiler, gruplar
احزان *èhzān :* Hüzünler, üzüntüler
احساس *ehsās :* Hissetme
احساسی *ehsāsātī :* Hissi, hassas
احسان *ehsān :* İyilik
احسن *èhsèn :* Aferin, daha güzel
احسنت *èhsènt :* احسن aferin
احشاء *èhşāʾ :* İç organlar
احشام *èhşām :* Haşmetler
احصاء *ehsāʾ :* Sayma
احصائیه *ehsāiʾyye :* İstatistik, sayım
احضار *ehzār :* Çağırtmak, huzura getirmek
احضاریه *ehzāriye :* Davetiye
احفاد *èhfād :* Torunlar
احق *èhèq :* Daha haklı
احقاق *ehqāq :* İhkak, hakkı elde etmek, hak üzere hüküm vermek
احقر *èhqèr :* En hakir
احکام *èhkām :* Hükümler
احلی *èhlā :* Daha tatlı, en tatlı
احلاف *ehlāf :* Yemin vermek
احلام *èhlām :* Rüyalar
احلیل *ehlīl :* Erkeklik âleti
احمد *èhmèd :* En beğenilmiş
احمر *èhmèr :* Kızıl, kırmızı
احمق *èhmèq :* Ahmak
احوال *èhvāl :* Durumlar, haller
احوال پرسی *èhvāl - porsī :* Hâl hatır sormak
احوط *èhvèt :* Daha kuvvetli
احول *èhvèl :* Şaşı
احیاء *ehyāʾ :* Hayat vermek
احیان *èhyān :* zamanlar
احیاناً *èhyānèn :* Muhtemelen
اخاذ *èḫḫāz :* Rüşvetçi, dolandırıcı
اخاذی *èḫḫāzī :* Dolandırıcılık
اخافه *eḫāfe :* Yıldırmak, korkutmak
اخبار *eḫbār :* Haber vermek
اخبار *èḫbār :* Haberler
اختتام *eḫtetām :* Son vermek, bitirmek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اخراج *eḫrāc :* Çıkarma
اخرس *èḫrès :* Dilsiz
اخروی *oḫrèvī :* Ahretle ilgili
اخص *èḫès :* En özel
اخضر *èḫzèr :* Yeşil
اخطار *eḫtār :* İhtar
اخطاریة *eḫtāriye :* İhtar mektubu
اخفاء *eḫfā' :* Gizleme
اخکوک *èḫkūk :* Çağla, ham meyve
اخگر *èḫgèr :* Kor, ateş parçası
اخلاص *eḫlās :* İhlâs, samimiyet
اخلاط *eḫlāt :* 1. Karışma 2. Balğam, hıltlar
اخلاف *èḫlāf :* Halefler, sonra gelenler
اخلاق *èḫlāq :* Ahlâk
اخلال *eḫlāl :* Bozmak, fesatçılık
اخلالگر *eḫlālgèr :* Fesatçı, bozguncu
اخم *èḫm :* Yüz buruşturma, kaş çatma کردن ~ = Yüz buruşturmak
اخمو *èḫmū :* Suratsız
اخوان *èḫèvān :* Erkek kardeşler
اخوت *oḫovvèt :* Kardeşlik
اخ تف *èḫ - tof :* (arg.) Tükürük
اخوی *èḫèvī :* Erkek kardeş
اخیار *èḫyār :* Hayır sahipleri
اخیه *èḫiye :* Ahır çivisi
اخیر *èḫīr :* Son, sonda gelen
اخیراً *èḫīrèn :* Son zamanlarda
ادا *èdā :* Naz, edâ, jest
اداء *edā' :* Yerine getirmek

اختر *èḫtèr :* Yıldız
اختراع *eḫterā' :* İhtira, buluş
اختراعات *eḫterāā't :* Keşifler
اخترشناس *èḫtèr - şenās :* Astrolog, yıldızlardan hüküm çıkaran
اختراق *eḫterāq :* Yırtma
اختصار *eḫtesār :* Kısaltmak
اختصاری *eḫtesāri :* Kısaltma, kısaltmayla ilgili
اختصاص *eḫtesās :* Mahsus olmak, tahsis etmek veya yapmak
اختصاصی *eḫtesāsī :* Özel
اختفاء *eḫtefā' :* Gizlenme
اختلاس *eḫtelās :* İhtilâs, çalma, devlet veya bir kurumun parasını zimmete geçirme
اختلاط *eḫtelāt :* Karışma
اختلاف *eḫtelāf :* İhtilâf
اختلال *eḫtelāl :* Karışıklık
اختناق *eḫtenāq :* Boğulma, tıkanma
اخته *èḫte :* İdiç, hadım
اخته کردن *èḫte kèrdèn :* İdıç yapmak, burmak
اختیار *eḫtiyār :* Seçme, seçme hakkı
اختیار دارید *èḫtiyār dārīd :* Estağfirullah, rica ederim!
اختیار داشتن *ehtiyār dāşten :* Haklı olmak, yetkili olmak
اختیار کردن *eḫtiyār kèrdèn :* Seçmek
اختیاری *eḫtīyārī :* İsteğe bağlı, isteyerek
اخذ *èḫz :* Almak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ادا درآوردن *èdā dèr - āvorden :* أدای کسی را درآوردن Yüz hareketleriyle maskaralık yapmak ve alay etmek

ادات *èdāt :* Edat (gr.)

ادارات *edārāt :* Daireler

اداره *edāre :* Daire, büro

اداره کردن *edāre kèrdèn :* Yönetmek

اداری *edārī :* Resmi, idareyle ilgili

ادامه *edāme :* Devam ettirme

ادامه دادن *edāme dādèn :* Devam ettirmek

ادامه داشتن *edāme dāştèn :* Devam etmek

ادب *èdèb :* Edep

أدبی *èdèbī :* Edebiyatla ilgili

ادباء *odèbā' :* Yazarlar, edipler

ادبار *edbār :* Talihsizlik

ادبیات *èdèbiyyat :* Edebiyat

ادخال *edḫāl :* Sokmak, dahil etmek

ادرار *edrār :* 1. Sidik 2. (esk.) Devamlı bir ödenek almak

ادراک *edrāk :* Anlamak

ادعا *eddeā :* İddia

ادعانامه *eddeā - nāme :* کیفر خواست = İddianame

ادعیه *èd'iye :* Dualar

ادغام *edğām :* Birini öbürüne katmak, kaynaştırmak (iki harfi birbirine katarak okumak)

ادله *èdelle :* Deliller

ادنی *èdnā :* Daha alçak veya en alçak, daha yakın

ادوات *èdèvāt :* Edatlar, âletler

ادوار *èdvār :* Devirler

ادویه *èdviye :* 1. Baharat 2. İlâçlar

ادهم *èdhèm :* Siyah, kara, yağız at

ادیان *èdyān :* Dinler, mezhepler

ادیب *èdīb :* Edip, yazar

ادیم *èdīm :* Deri, bir şeyin yüzü

ادیم زمین *èdīm-e zèmīn :* Yeryüzü

أذا *èzā :* اذیت = Eziyet

اذان *èzān :* Ezan

اذعان *ez'ān :* İtiraf, itaat

اذفر *èzfèr :* Güzel kokulu

اذکار *èzkār :* Zikirler, dualar

اذن *ezn :* İzin, müsâde

اذهان *èzhān :* Zihinler

اذیال *èzyāl :* Zeyiller, etekler, ekler, aşağı tabakalar

اذیت *èziyyèt :* Eziyet

ار *èr :* اکر in kısaltılmışı

ارائه *erāe' :* Gösterme

ارابه *èrrābe :* Araba

اراجیف *èrācīf :* Yalan haberler, boş sözler

ارادت *erādèt :* Sevgi

ارادتمند *erādètmènd :* Seven

اراده *erāde :* İrade, isteme, buyrultu

اراده *èrrāde :* Tekerlek

اراذل *èrāzel :* Reziller

اراضی *èrāzi :* Arazi, arsalar

ارامل *èrāmel :* Dullar, kimsesizler

ارامنه *èrāmene :* Ermeniler

ارباب *èrbāb :* Sahipler, patronlar, üstatlar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ارجح *èrcèh :* Daha iyi, daha üstün, tercihli

ارجمند *èrcmènd :* Kıymetli, değerli

ارحام *èrhām :* Akrabalar

ارخالق *èrḫaloq :* Astarı pamuktan yapılmış bir çeşit pardesü

اردک *ordèk :* Ördek

اردنک *ordeng :* Tekme

اردو *ordū :* Ordu

اردوگاه *ordūgāh :* Ordugâh

اردە *èrde :* Tahin

اردیبهشت *ordibeheşt :* İran takviminin 2.ayı (21 Nisan -21 Mayıs)

ارز *èrz :* ارج Değer

ارز *èrz :* Döviz, ~ کیسیون = Kambiyo

ارزاق *èrzāq :* Yiyecekler, azık

ارزان *èrzān :* Ucuz

ارزانی *èrzānī :* Ucuzluk, bağışlamak

ارزانی داشتن *èrzānī dāşten :* Bağışlamak

ارزش *èrzeş :* Fiyat, değer

ارزن *èrzèn :* Kuş yemi, darı

ارزنده *èrzènde :* Kıymetli

ارزیاب *èrzyāb :* Muhammin, değer biçen memur

ارزیابی *èrzyābi :* Değer biçme, takdir-i kıymet

ارزیدن *èrzidèn :* Değeri olmak, fiyatı biçilmek

ارژن *èrjèn :* Acı badem ağacı

ارژنک *èrjèng :* Mani'nin kitabının adı

اربعین *èrbè'în :* Kırk

ارتباط *ertebāt :* İrtibat, bağlanma

ارتجاع *ertecā' :* Irtica, gericilik, elestikîlik

ارتجال *ertecāl :* Hazırlıksız konuşma veya şiir söyleme

ارتجالاً *ertecālèn :* Ayak üstü hazırlanmaksızın konuşmak, şiir söylemek

ارتحال *ertehāl :* Göçmek, (mec.) ölmek.

ارتداد *ertedād :* Dinden dönme (İslâmlıktan)

ارتزاق *ertezāq :* Rızık isteme, rızıklanma

ارتسام *ertesām :* Hüküm yürütmek, resim yapmak

ارتش *èrteş :* Ordu

ارتشاء *erteşā' :* Rüşvet almak

ارتشتار *èrteştār :* آرتشدار = Mareşal

ارتعاش *erteā'ş :* Titreme, sarsılma

ارتفاع *ertefā' :* Yükselmek, yükseklik

ارتفاق *ertefāq :* Komşuluk hakkı (huk.)

ارتقاء *erteqā' :* Yükselme

ارتکاب *ertekāb :* İrtikâp, suç işlemek

ارتیاب *ertiyāb :* Şüphelenmek, zan altında bırakmak

ارث *ers :* Mirâs

ارج *èrc :* ارزش = Değer, fiat

ارجاع *ercā' :* İrca

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ارس *ors*: Dağ selvisi
ارسال *ersāl*: Göndermek
ارسی *orosi*: (esk.) Bir çeşit ayakkabı, bir çeşit pencere
ارشاد *erşād*: Rehberlik, yol göstermek
ارشد *èrşèd*: Daha büyük, daha yüce
ارض *èrz*: Yer, arz
ارضاء *erzā'*: Râzı etmek
ارضاع *erzā'*: Emzirmek
ارعاب *er'āb*: Korkutmak
ارغ *orğ*: زدن ~ = Küflenmek
ارغاب *èrğāb*: (esk.) Irmak
ارغنده *èrğènde*: (esk.) Öfkeli
ارغنون *èrğènūn*: Erganun, org.
ارغوان *èrğèvān*: 1. Erguvan 2. Mor
ارفاق *erfāq*: Musamaha, yardım
ارفع *èrfè'*: Daha yüksek, en yüksek
ارقام *èrqām*: Rakamlar, sayılar
ارقم *èrqèm*: Siyah-beyaz renkli yılan
ارکان *èrkān*: Erkân
ارکان حرب *èrkān - e hèrb*: (esk.) Erkânıharp ستاد آرتش = kurmay
ارکستر *orkester*: Orkestra
ارک *èrg*: Bakanlıklar, (Hükümet dairelerinin sitesi)
ارک *org*: Org (müz.)
ارکان *orgān*: Organ, uzuv
ارمان *èrmān*: Arzu, ideal
ارمغان *èrmèğān*: Hediye, armağan
ارمک *ormèk*: Gri pamuklu bez
ارمنی *èrmèni*: Ermeni
ارمون *èrmūn*: بیمانه Pey (peşin verilen para)
ارواح *èrvāh*: Ruhlar
اروپا *orupa*: Avrupa
اروند *èrvènd*: (esk.) اروین = Deneme
اره *èrre*: Testere
اره کش *èrrekèş*: Biçici
اریب *èrīb*: Akıllı, bilgin
اریب *orīb*: Eğri, büklümlü
اریش *èrīş*: Zeki, akıllı
اریکه *èrīke*: Taht, sedir
از *èz*: (gr.) - den (ek)
ازاء *ezā'*: Karşılık
ازار *ezār*: Don, giyim
ازاله *ezāle*: Gidermek, yok etmek
ازبر کردن *èzbèr kèrdèn*: Ezberlemek
از خود گذشتگی *èz ḫod gozèştegī*: Fedâkârlık, kendini vakfetmek
ازدحام *ezdehām*: Kalabalık, izdiham
ازدو *ozdo*: (esk.) Zamk, küspe
ازدواج *ezdevāc*: Evlenmek
ازدیاد *ezdeyād*: Artma, artmak
ازرق *èzrèq*: کبود Mor, mâvi
ازکیاء *èzkiyā'*: Zekiler
ازعاج *ez'āc*: İzaç, rahatsız etme
ازکیل *èzgil*: Muşmula
ازل *èzel*: Ezel
ازلال *ezlāl*: Yoldan saptırmak, birini günâha sokmak
ازمان *èzmān*: Zamanlar
ازمنه *èzmene*: ازمان = Zamanlar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ازواج *èzvāc :* Eşler
ازهار *èzhār :* Çiçekler
ازهاق *ezhāq :* Mahvetmek, gidermek, yok etmek
ازهد *èzhèd :* Daha dindar, daha zâhid
ازهر *èzhèr :* Çok aydın
ارژدر *èjdèr :* 1. (ask.) Torpil 2. Efsânevi büyük bir yılan, ejder
ارژدر افکن *èjdèr - èfkèn :* (ask.) Torpito
ارژدها = ارژدرها *èjdèhā-ejdèrhā :* Ejder
ارژیر *èjir :* Zeki, akıllı
اس *oss :* Temel, esas
اسائه *esāèˁ :* Kötülük
اساتید *èsātīd :* Üstatlar, hocalar, profesörler
اسارت *esāret :* Esirlik
اساس *èsās :* Esas, temel
اساسنامه *èsāsnāme :* Nizamname, tüzük
اساطیر *èsātīr :* Mitoloji, efsaneler
اسافل *èsāfel :* Düşük kişiler
اساقفه *èsāqefe :* اسقف = Piskopos'un çoğulu
اسامی *èsāmī :* Adlar
اسانسور *èsansor :* Asansör
اسب *èsb :* At
اسب آبی *èsb -e ābī :* Su aygırı
اسباب *èsbāb :* 1. Eşya, 2. Sebepler
اسباب بازی *èsbāb - bāzi :* Oyuncak
اسباب کشی *èsbāb - kèşi :* Ev taşıma
اسب دوانی *èsb - dèvānī :* At yarışı

اسب سوار *èsb - sèvār :* Binici
اسب سواری *èsb - sèvārī :* Binincilik
اسبق *èsbèq :* Daha önceki
اسبوع *osbu' :* Hafta
اسپرانتو *esperanto :* Esperanto dili
اسپرت *esport :* Spor
اسپرز *esporz :* طحال Dalak
اسپریس *espris :* Hipodrom
اسپناج *espènāc :* اسفناج = Ispanak
اسپند *espènd :* اسفند = Üzerlik (bit.)
اسپیالیة *espesialite :* Hazır ilâçlar
اسپندان *espèndān :* خردل = Hardal
اسپهبد *espèhbod :* سپهبد = Korgeneral
است *èst :* -dır, - dir, - dur (ek)
استا *osta :* استاد = usta
استاد *ostād :* 1. Profesör 2. Usta
استادکار *ostādkār :* Ustabaşı
استار *èstār :* Perdeler, örtüler
استارت *estart :* استارتر Otomobilin marşı
استاژ *estaj :* کار آموزی Staj
استامپ *estamp :* Mühür, istampa
استان *ostān :* Vilâyet, il
استاندار *ostandār :* Vâli
استاندارد *estandard :* Standart
استبداد *estebdād :* İstibdat
استبراء *estebrāˁ :* Paklanmak, Beraet istemek
استبرق *estèbrèq :* Sırmalı kadife, ipek
استبعاد *esteb'ād :* Uzak sayma, uzaklık
استتار *estetār :* Gizlenme, örtünme
استثمار *estesmār :* Sömürmek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

استثناء *estesnā' :* İstisna

استجابت *estecābèt :* Kabul etmek

استجاره *estecāre :* Kiralamak

استجازه *estecāze :* İzin istemek

استحاله *estehāle :* Bir durumdan başka bir duruma geçmek

استحصال *estehsāl :* İstihsal, üretim

استحضار *estehzār :* Huzura çağırmak, hazırlamak, haber, bilgi

استحقاق *estehqāq :* İstihkak, hakediş

استحکام *estehkām :* Sağlamlık

استحکامات *estehkāmāt :* Askeri tesisler, İstihkâm

استحمام *estehmām :* Banyo yapmak, yıkanmak

استخاره *esteḫāre :* Kitap ya da tesbihle fal bakmak

استخبار *esteḫbār :* Haber alma

استخبارات *esteḫbārāt :* Haber alma

استخدام *esteḫdām :* İstihdam, hizmette kullanmak

استخودوس *ostoḫodos :* اسطخودوس Bir çeşit bitki (hek.)

استخر *estèḫr :* Büyük havuz, yüzme havuzu

استخراج *esteḫrāc :* İstihraç, sonuç çıkarma

استخفاف *esteḫfāf :* Hafife alma, önemsememe

استخلاص *esteḫlās :* Kurtarma

استخوان *osteḫān :* Kemik

استخوان بندی *osteḫān - bèndi :* İskelet

استخوان‌دار *osteḫān-dār :* Asil, babayiğit, iriyarı

استدعاء *ested'ā' :* Dilek

استدلال *estedlāl :* İstidlâl

استر *èstèr :* Katır

استراحت *esterāhèt :* İstirahat, dinlenme

استراق *esterāq :* Çalma

استراق سمع *esterāq-e sèm' :* Kulak misafiri olmak

استرحام *esterhām :* İstirham, merhamet isteme

استرداد *esterdād :* Geri almak

استرضاء *esterzā' :* Gönül alma

استرلاب = اسطرلاب *ostorlāb :* Usturlap

استسقاء *estesqā' :* İstiska hastalığı, siroz hastalığı

استشاره *esteşāre :* Danışma

استشفاء *esteşfā' :* Şifa dilemek

استشمام *esteşmām :* Koku almak, koklamak

استشهاد *esteşhād :* Şahidlik dilemek

استصحاب *esteshāb :* Dostluk istemek, eskisine göre hüküm vermek

استصواب *estesvāb :* Doğru yolu aramak veya sormak

استطاعت *estetā'èt :* Güc ve imkân sahibi olmak

استطراد *estetrād :* Düşmandan kaçmak, sözlerin art arda gelmesi, konu dışı, ayrıca

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

استظهار *estezhār :* Sığınma istemek, dostluk istemek

استعاره *esteā're :* İstiare (ed.), ödünç alma

استعانت *esteā'nèt :* Yardım dilemek

استعجاب *este'cāb :* Şaşmak, acâyip görmek

استعجال *este'cāl :* Acele etmek, acele ettirmek

استعداد *este'dād :* İstidat

استعفاء *este'fāʿ :* İstifa

استعلام *este'lām :* Bilgi istemek

استعمار *este'mār :* Sömürmek

استعمال *este'māl :* Kullanmak

استغاثه *esteğāse :* Dilemek, yalvarmak

استغراب *esteğrāb :* Garip ve acayip saymak

استغراق *esteğrāq :* Batmak, dalmak, boğulmak

استغفار *esteğfār :* Af dilemek

استغفرالله *éstèğforellāh :* Esteğfirullah

استغناء *esteğnāʿ :* Muhtaç olmama, muhtaç olmadığını gösterme

استفاده *estefāde :* Faydalanma

استفاده جو *estefāde-cū :* Çıkarcı, menfaatçı

استفتاء *estefiāʿ :* Fetva istemek

استفراغ *estefrāğ :* İstifra, kusmak

استفسار *estefsār :* Sormak

استفهام *estefhām :* Soru

استقامت *esteqāmèt :* Sebat, yön

استقبال *esteqbāl :* Gelecek zaman

استقراء *esteqrāʾ :* İstikra, tümevarım

استقرار *esteqrār :* Karar kılmak, yerleşmek

استقراض *esteqrâz :* Ödünç almak

استقصاء *esteqsāʾ :* Derin tetkik, inceleme

استقلال *esteqlāl :* İstiklâl, bağımsızlık

استکان *estekān :* Çay bardağı

استکبار *estekbār :* Kibirlenmek, gururlanmak

استکتاب *estektāb :* İncelenmek üsere birinden yazı yazmasını istemek

استکشاف *estekşāf :* keşf etmek, açıklama

استماع *estemāʾ :* Dinleme

استمالت *estemālèt :* Gönlünü etmek, birini kendine çekmek

استمداد *estemdād :* Yardım istemek

استمرار *estemrār :* Birbiri ardına, devam etmek

استمزاج *estemzāc :* Birinin hâlini hatırını sormak, birinin fikrini ve kanaatını sormak

استملاک *estemlâk :* İstimlâk, mülk etme

استمناء *estemnāʾ :* İstimna

استمهال *estemhāl :* Süre istemek

استناد *estenād :* Dayanmak

استنباط *estenbāt :* Sonuç çıkarmak, zımnen anlamak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

استنتاج *estentāc :* Sonuç çıkarmak
استنساخ *estensāḫ :* İstinsah, kopye etme
استنشاق *estenşāq :* Koklamak, burnuna su çekmek
استنطاق *estentāq :* Soruşturmak
استنکاف *estenkāf :* Çekinmek, reddetmek
استواء *estevā' :* Ekvatör, eşitlik
استوار *ostovār :* Sağlam, dayanıklı
استوارنامه *ostovār - nāme :* İtimatname
استوانه *ostovāne :* Silindir
استوانه‌ای *ostovānei' :* Silindirik
استودیو *ostudio :* Stüdyo
استهزاء *estehzā' :* Alay etme
استهلاک *estehlāk :* Tüketim
استیجار *estīcār :* Kiralamak
استیجاری *estīcāri :* Kiralık
استیحاش *estīhāş :* İnkâr etmek, reddetmek
استیصال *estīsāl :* Çaresizlik
استیضاح *estīzāh :* Açıklama istemek
استیفاء *estīfā' :* İstemek, aramak
استیفای حقوق *estīfāy-e hoqūq :* Tam hakkını istemek veya almak
استیل *estil :* Sitil, tarz
استیلاء *estīlā' :* İstilâ
استیناس *estīnās :* Alışma, dostluk etme
استیناف *estīnāf :* İstinaf
اسحار *èshār :* Sabahlar
اسراء *osèrā' :* Esirler
اسرار *ésrār :* Sırlar
اسرار آمیز *èsrār - āmīz :* Gizli şeyler
اسراف *esrāf :* İsraf
اسرافیل *esrāfīl :* İsrâfil
اسرائیل *esrāīl :* İsrâil
اسرائیلی *esrāīlī :* İsrâilli
اسرع *èsrè' :* En çabuk, daha çabuk
اسطخدوس *ostoḫodus :* Lavanta çiçeği veya otu (ilâç)
استرلاب *ostorlāb :* اسطرلاب Usturlâb
اسطقس *ostoqos :* Öz, maya, her şeyin aslı, dört unsurdan her biri
اسطوانه *ostovāne :* = استوانه Silindir
اسعار *ès'ār :* Döviz (para)
اسعاف *es'āf :* Bir isteği yerine getirmek, yardım etmek, kolaylık göstermek
اسعد *ès'èd :* Çok talihli
اسف *èsèf :* yazıklar olsun
اسفار *èsfār :* Büyük kitaplar, Tevrattan bir parça
اسفالت *asfalt :* Asfalt
اسف آور *èsèf -āvèr :* Üzüntü verici
اسف انگیز *èsèf - èngīz :* اسف آور Üzüntü verici
اسفرزه *esfèrze :* Bir çeşit bitki (hek.)
اسفل *èsfèl :* En aşağı
اسفناج *esfènāc :* İspanak
اسفناک *èsèf-nāk :* Üzüntü verici
اسفنج *esfènc :* Sünger
اسفنجی *esfènci :* Sünger gibi
اسفند *esfènd :* İran takviminin 12. ayı (20 Şubat – 20 Mart)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اسهال *eshāl :* İshâl
اسهام *èshām :* Hisseler
اسهل *èshèl :* Daha kolay
اسیاف *èsyāf :* Kılıçlar
اسید *asīd :* Asit
اسیر *èsīr :* Esir
اشارت *eşārèt :* اشاره İşaret
اشاعه *eşāe' :* Yaymak
اشباح *èşbāh :* Hayâletler
اشباع *eşbā' :* Doyurmak, işbâ
اشباه *eşbāh :* Benzerler
اشبه *eşbèh :* Daha çok benzerler
اشپل *eşpel :* Balık yumurtası
اشتالنک *eştālèng :* Körtopuk
اشتباه *eştebāh :* Şüphe, yanlış
اشتباهاً *eştebāhèn :* Yanlışlıkla
اشتداد *eştedād :* Sıklaşmak, şiddetlenmek
اشتر *oştor :* شتر Deve
اشتراک *eşterāk :* Katılma
اشتراکی *eşterākī :* Ortaklık, komunistlik
اشتعال *eşte'āl :* Alevlenmek
اشتغال *eşteğāl :* Uğraşmak
اشتقاق *eşteqāq :* Türemek
اشتلم *oştolom :* Zor, cebir, şiddet
اشتهاء *eştehā' :* İştah
اشتهار *eştehār :* Şöhret bulmak
اشتیاق *eştiyāq :* Aşırı istek ve arzu
اشجار *èşcār :* Ağaçlar
اشخاص *èşḫās :* Şahıslar
اشد *èşèd :* Daha şiddetli
اشراف *èşrāf :* İleri gelenler

اسقاط *esqāt :* Düşürmek, indirmek
اسقاط حق *esqāt -e hèq :* Hakkından vazgeçmek
اسقاط *èsqāt :* Bozuk, hurda, kırılmış, çalışmayan makineler ve âletler
اسقام *èsqām :* Hastalıklar, dertler
اسقف *osqof :* Piskopos
اسکات *eskāt :* Susturmak
اسکان *eskān :* İskân, yerleştirme
اسکلت *eskelet :* İskelet
اسکله *eskele :* İskele
اسکناس *eskenās :* Kağıt para
اسکنه *eskene :* Çelik kalem
اسکی *eski :* Kayak
اسلاف *èslāf :* Geçmişler
اسلام *eslām :* İslâm
اسلحه *èslèhe :* Silâhlar
اسلوب *oslūb :* Tarz, üslûp
اسم *esm :* Ad, isim
اسمر *èsmèr :* Esmer
اسم گذاری *esm - gozārī :* Ad koyma
اسمن *èsmèn :* Daha şişman
اسم نویسی *esm - nevīsī :* Kaydettirmek
اسموکینک *esmoking :* Smokin
اسناد *èsnād :* Senetler
اسناد *esnād :* İsnat, suçlamak
اسوار *èsvār :* Surlar, kaleler
اسواران *èsvārān :* Süvariler
اسواق *èsvāq :* Pazarlar
اسوء *èsvè' :* Daha kötü
اسود *èsvèd :* Siyah

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اشراق *eşrāq :* Güneşin doğması, aydınlanma

اشراقی *eşrāqi :* Eski Yunanda, gerçeğin ilhamla bulunabileceğine inananların felsefesine bağlı olan

اشراقیون *eşraqiyyūn :* İşrâkî felsefesine bağlı olanlar

اشربه *èşrebe :* İçilecek şeyler

اشرف *èşrèf :* Daha şerefli

اشرفی *èşrèfi :* İranda bir çeşit altın para (esk.)

اشعار *èş'ār :* Şiirler

اشعار *eş'ār :* Açıklamak

اشعه *èşe'e :* Işınlar

اشغال *èşğāl :* İşler

اشغال *eşgāl :* Meşgul etmek, alıkoymak

اشفاق *eşfāq :* Şefkat göstermek

اشقیاء *èşqıyā' :* Yolkesenler, günahkârlar

اشک *èşk :* Göz yaşı

اشکاف *eşkāf :* Dolap

اشکال *èşkāl :* Şekiller

اشکال *eşkāl :* Zorluk, güçlük

اشکال تراشی *eşkāl - tèrāşī :* Güçlük çıkarmak

اشك الود *èşk - ālūd :* Gözü yaşlı

اشک آور *èşk - āvèr :* Gözyaşartıcı

اشکبار *èşk-bār :* Gözyaşı yağdıran, yaşlı göz (mec.)

اشکستن *eşkèstèn :* شکستن = Kırmak

اشکلک *eşkelèk :* İşkence âleti (esk.)

اشکم *eşkèm :* شکم = Mide

اشکنه *eşkene :* Bir çeşit çorba (kavrulmuş soğan, sebze, un ve yumurta ile yapılır.)

اشکوب *oşkub :* Kat

اشمئزاز *eşme'zāz :* Nefret, tiksinmek, yüz buruşturmak

اشواق *èşvāq :* şevkler

اشیاء *èşyā' :* Şeyler, eşya

اصابت *esābèt :* Raslamak, isabet

اصابع *èsābi' :* انگشتان = Parmaklar

اصاغر *èsāğer :* Küçükler

اصالت *esālèt :* Asâlet

اصبح *èsbèh :* Güzel yüzlü

اصبع *esbè' :* Parmak

اصح *èsèh :* Daha gerçek

اصحاب *èshāb :* Sahabeler

اصداف *èsdāf :* Sedefler

اصرار *esrār :* İsrar, direnme

اصطبار *estebār :* Sabretmek

اصطبل *estèbl :* Tabla

اصطرلاب *ostorlāb :* استرلاب = اسطرلاب Usturlab

اصطکاک *estekāk :* İki şeyi birbirine sürmek

اصطلاح *estelah :* Istılah

اصغاء *esğā' :* Kulak vermek

اصغر *èsğèr :* Daha küçük

اصفر *èsfèr :* Sarı

اصل *èsl :* Asıl

اصلاً *èslèn :* Asla

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اصلاب *èslāb :* Atalar
اصلاح *eslāh :* Islah, düzeltme
اصلاحات *eslāhāt :* Islahat
اصلح *èslèh :* Daha iyi
اصلع *èslè' :* سرطاس = Saçı dökülmüş çıplak kafa
اصلی *èsli :* Asli
اصلیت *èsliyèt :* Asıllık
اصم *èsèm :* Sağır
اصناف *èsnāf :* Esnaf
اصنام *èsnām :* Putlar
اصوات *èsvāt :* Sesler
اصول *osūl :* Usul, metot
اصولاً *osūlèn :* Usulen
اصیل *èsīl :* Asâletli, asîl
اضائه *ezāe' :* Aydınlatma
اضاعه *ezāe' :* Bozmak, harap etmek, kaybetmek
اضافه *ezāfe :* Fazla, artma
اضافه بار *ezāfe - bār :* Yük fazlası
اضافه حقوق *ezāfe - hoqūq :* Maaş veya ücret zammı
اضافه کار *ezāfe - kār :* Fazla mesâi
اضافی *ezāfī :* Fazlası, fazla, kişiye göre değişen
اضحیٰ *èzhā :* Kurban bayramı
اضداد *èzdād :* Zıtlar
اضرار *ezrār :* Zarar vermek
اضطراب *ezterāb :* Heyecan, sıkıntı helecan, huzursuzluk
اضطرار *ezterār :* Çâresizlik, zorunluluk
اضطراراً *ezterārèn :* Mecburen
اضعاف *èz'āf :* İki kat
اضعاف *ez'āf :* Zayıflatmak
اضغاث احلام *èzğās èhlām :* Saçma sapan rüyalar
اضلاع *èzlā' :* Kenarlar
اضلال *ezlāl :* Saptırmak, yoldan çıkarmak
اضمحلال *ezmehlāl :* Mahvolma, yok olma
اطاعت *etā'èt :* İtaat
اطاق *otāq :* Oda
اطاله *etāle :* Uzatma
اطباء *èttebbā' :* Hekimler, doktorlar
اطباق *èttbāq :* Katlar,
اطراف *èttrāf :* Etraf, taraflar, yönler
اطراء *etrā' :* Övmek
اطراح *etrāh :* Tarh etmek, çıkarmak
اطراد *etrād :* Tard etmek, kovmak
اطراد *etterād :* Birbiri ardına sürüp gitmek
اطعام *etā'm :* Yedirmek
اطعمه *èt'eme :* Yemekler
اطفاء *etfā' :* Söndürmek
اطفائیه *etfāi'ye :* İtfâiye
اطفال *èttfāl :* Çocuklar
اطلاع *ettelā' :* İttilâ, haber, bilgi alma
اطلاعات *ettelā'āt :* Haberler, istihbarat
اطلاق *etlāq :* Kayıtsızlık, bırakmak
اطلس *èttlès :* Parlak ipek kumaş
اطمینان *etmīnān :* Emin olma, gönül rahatlığı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اطناب *etnāb :* Sözü uzatmak
اطو *otu :* اتو Ütü
اطهار *èthār :* Pâklar, temizler
اطهر *èthèr :* Daha temiz
اطياب *ètyāb :* Güzel ve hoş kokular
اظفار *èzfār :* Tırnaklar
اعتداء *e'tedāʿ :* Zulmetmek
اطوار *ètvār :* Mimikler, tavırlar, davranışlar
اظهار *ezhār :* Açıklamak, ızhar
اظهارنامه *ezhār-nāme :* Beyanname
اعاده *e'āde :* Geri verme
اعاره *e'āre :* Ödünç verme
اعاشه *e'āşe :* Geçim, yiyecek içecek
اعانه *e'āne :* Yardım, teberru
اعتاق *e'tāq :* Serbest bırakmak (köleler için)
اعتبار *e'tebār :* İtibar, kredi
اعتبارنامه *e'tebārname :* استوارنامه = İtimatnâme
اعتدال *e'tedāl :* Orta hâl
اعتذار *e'tezār :* Özür dilemek, mazeret beyan etmek
اعتراض *e'terāz :* İtiraz
اعتراف *e'terāf :* İtiraf, doğruyu söylemek
اعتزاز *e'tezāz :* Aziz ve değerli saymak
اعتزال *e'tezāl :* Köşeye çekilme
اعتساف *e'tesāf :* Zulm etmek
اعتصاب *e'tesāb :* Grev
اعتصابيون *e'tesābiyyûn :* Grevciler
اعتصام *e'tesām :* 1. Bir şeye sıkıca yapışmak 2. Günahtan sakınma
اعتضاد *e'tezād :* Yardım etmek
اعتقاد *e'teqād :* İnanmak
اعتكاف *e'tekāf* Bir köşeye çekilmek
اعتلاء *e'telāʿ :* Yükselme
اعتماد *e'temād :* İtimad
اعتناء *e'tenāʿ :* Önem vermek
اعتياد *e'tiyād :* Alışkanlık
اعجاب *e'cāb :* Şaşkınlık
اعجاز *e'cāz :* Aciz bırakmak, hârikulade
اعداء *è'dāʿ :* Düşmanlar
اعداد *è'dād :* Sayılar
اعدام *e'dām :* İdam, yok etme
اعراب *è'rāb :* Araplar
اعراب *e'rāb :* Arap harflerinin harekeleri (üstün, ötre, esre gibi)
اعرابى *è'rābī :* Bir göçebe Arap
اعراض *è'rāz :* -Arazlar, belirtiler
اعراض *e'rāz :* Kaçınmak, muhalefet
اعز *è'èzz :* Daha kıymetli
اعزاز *e'zāz :* Aziz ve kıymetli saymak
اعزام *e'zām :* Göndermek
اعسار *e'sār :* İflâs (huk.), güçlüğe uğramak
اعشار *è'şār :* On'lar
اعشارى *è'şārī :* On'dalık (mat.)
اعصاب *è'sāb :* Sinirlar
اعصار *è'sār :* Yüz yıllar, asırlar
اعضاء *è'zāʿ :* Aza, uzuvlar
اعطاء *e'tāʿ :* Bağışlamak, vermek
اعظم *è'zèm :* En büyük
اعقاب *è'qāb :* Oğullar, torunlar
اعلا *è'lā :* En yüksek, daha yüksek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اعلام *è'lām :* Tanınmış şahıslar, bayraklar

اعلام *e'lām :* Bildirme, haber verme

اعلامیه *e'lāmiye :* Bildiri, resmi tebliğ

اعلان *e'lān :* İlân

اعلم *è'lèm :* Daha bilgin

اعلی *è'lā :* اعلا Daha yüce

اعلی‌حضرت *è'lā hèzrét :* Şah Hazretleri

اعم *è'em :* Daha genel, umumiyetle

اعماء *e'mā :* کورکردن Kör etmek

اعماق *è'māq :* Derinlikler

اعمال *è'māl :* İşler

اعمال *e'māl :* Yaptırmak, yapmak

اعمام *è'mām :* Amcaler

اعمده *è'mede :* Sütunlar

اعمش *è'mèş :* Gözü zayıf olan, gözünden su akan kişi

اعمی *è'mā :* Âmâ, kör

اعوان *è'vān :* Yardımcılar, dostlar

اعوج *è'vèc :* Eğri

اعوجاج *e'vecāc :* Eğrilik

اعور *è'vèr :* Tek gözlü

اعیاد *è'yād :* Bayramlar

اعیان *è'yān :* Ulu kişiler, ileri gelenler

اغانی *èğānī :* Şarkılar, sesler

اغبرار *eğberār :* Gücenme

اغتشاش *eğteşāş :* Karışıklık

اغتنام *eğtenām :* Ganimet saymak

اغذیه *èğziye :* Yiyecekler, gıdalar

اغر *oğor :* اغور = Uğur

اغراض *èğrāz :* Garazlar, maksatlar, kişişel çıkarlar

اغراق *eğrāq :* Aşırı mubalağa

اغراق آمیز *eğrāq - āmīz :* Mubalağalı

اغراق کوئی *eğrāq - gūī :* Mubalâğacılık

اغصان *èğsān :* Dallar

اغفال *eğfāl :* İğfal, aldatmak

اغلاط *èğlāt :* Galatlar, yanlışlar

اغلال *èğlāl :* Zincirler

اغلب *èğlèb :* Ekseriya, daha çok

اغماء *eğmā :* Koma, kendini kaybetme hali

اغماض *eğmāz :* Göz yummak

اغنام *èğnām :* Koyunlar

اغنیاء *èğniyā :* Zenginler

اغنیه *oğneyye :* اغانی = Şarkı, nağme

اغواء *eğvā :* Aldatmak, kandırmak

اغور *oğor :* Uğur باشد ~ = Uğurlar olsun!

اغیار *èğyār :* Ağyar, yabancılar, başkaları

اوف *uff :* Öf

افاده *efāde :* 1. kendini beğenme 2. Faydalandırmak

افاضل *èfāzel :* Faziletliler

افاضه *efāze :* Faydalandırmak, feyz vermek

افاقه *efāqe :* İyileşme

افئده *èf'ede :* Kalbler, yürekler

افث *oft :* Noksan, azalma

افتادگی *oftādegī :* Tevâzu, alçak gönüllülük, düşkünlük

افتادن *oftādèn :* Düşmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

افتتاح *eftetāh :* Açılış
افتتان *eftetān :* İmtihan, fitneye düşme
افتخار *efteḫār :* İftihar
افتراء *efterāʾ :* İftira
افتضاح *eftezāh :* Rezalet
افتکاک *eftekāk :* Birbirinden ayrılmak
افخم *èfḫèm :* Daha büyük, en büyük, daha asil
افرا *èfrā :* Akçaağaç
افراختگی *èfrāḫtegī :* Yükseliş, yükselme
افراختن *èfrāḫtèn :* Yükseltmek, çekmek
افراخته *èfrāḫte :* افراشته çekilmiş (bayrak)
افراد *èfrad :* Fertler, kişiler
افراز *èfrāz :* فراز yükseltilmiş
افراز *efrāz :* İfraz (arazi), ayırmak
افراشتگی *èfrāştegī :* افراختگی Yükselme
افراشته *èfraşte :* Yükseltilmiş
نیمه افراشته *nīme èfrāşte :* Bayrağın yarıya kadar çekilişi
افراط *efrāt :* İfrat, aşırı
افراطی *efrātī :* Aşırılık
افروختن *èfrūḫtèn :* Yakmak, alevlendirmek
افروخته *èfrūḫte :* Parlamış, alevlenmiş, nurlanmış, tutuşmuş
افروغ *èfruğ :* فروغ = Işık, parıltı

افزا *èfzā :* Verici, arttıran (ek)
افزار *èfzār :* Alet
افزار آلات *èfzārālāt :* Takım, âletler
افزارمند *èfzārmènd :* Usta
افزایش *èfzāyeş :* Fazlalaşma
افزاینده *èfzāyènde :* Fazlalaştıran, arttıran
افزودن *èfzūdèn :* Fazlalaştırmak, arttırmak
افزون *èfzūn :* Fazla, ziyade
افساد *efsād :* Bozmak
افسار *èfsār :* Dizgin
افسانه *èfsāne :* Efsane, hikâye
افسد *èfsèd :* Daha bozucu, daha bozuk
افسر *èfsèr :* 1. Subay 2. Taç
افسردگی *èfsordègī :* Solgunluk, üzgünlük
افسردن *èfsordèn :* Solmak, üzülmek, donmak
افسوس *èfsūs :* Yazık
افسون *èfsūn :* Sihir, büyü, hile
افسونگر *èfsūngèr :* Büyücü, üfürükçü
افشاء *efşāʾ :* Açığa vurmak
افشان *èfşān :* Yayılmış, açılmış
افشاندن *èfşāndèn :* Serpmek,yaymak, saçmak
افصح *èfsèh :* Daha fasih
افضل *èfzèl :* Daha faziletli, en faziletli
افطار *eftār :* İftar
افعال *èfʿāl :* İşler, fiiller

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

افعی *èf'ī* : Engerek yılanı
افغان *èfğān* : 1. Ağlayıp inleme 2. Afganistanlı
افق *ofoq* : Ufuk
افقی *ofoqī* : Ufki
افکار *èfkār* : Fikirler
افکندگی *èfkèndegī* : Düşüş, atış
افکندن *èfkèndèn* : Atmak
افکنده *èfkèndè* : Atılmış, düşmüş
افلاس *eflās* : İflâs, yoksullaşma
افلاک *èflāk* : Felekler ,gökler
افلیج *eflic* : Nüzûl, felç
افناء *efnā'* : Yok etmek, mahvetmek
افواج *èfvāc* : Fevçler, topluluklar
افواه *èfvāh* : Ağızlar
افواهاً *èfvāhèn* : Ağızdan
افول *ofūl* : Batış, yıldızın batması
افیون *èfyūn* : Esrar, afyon
اقارب *èqāreb* : Akrabalar
اقاقیا *èqāqiyā* : Akasya
اقاله *eqāle* : Anlaşmayı bozma
اقامت *eqāmèt* : İkâmet
اقامتگاه *eqāmètgāh* : İkâmetgâh
اقامه *eqāme* : Koymak
اقانیم *èqānīm* : Uknumlar, şahıslar
اقانیم ثلاثه *èqānīm-e sèlāse* : Hiristiyanlıkta üç şahıs: Baba,Oğul, Ruh-ul-Kuds
اقباض *eqbāz* : Senet vermek ve almak
اقبال *eqbāl* : 1. Kabul etmek, ilerlemek, 2. Tâlih

اقبح *èqbèh* : En kötü
اقتباس *eqtebās* : İktibas
اقتراب *eqterāb* : Yakınlık
اقتداء *eqtedā'* : Uymak, izlemek
اقتراح *eqterāh* : Kendinden bir şey söylemek, hazırlıksızca konuşmak
اقتران *eqterān* : Bir birine yaklaşmak, karı koca olmak
اقتصاد *eqtesād* : İktisad
اقتصار *eqtesār* : Kısaltma
اقتضاء *'eqtezā'* : İktiza, gerekmek uygun düşmek
اقدام *èqdām* : Ayaklar
اقدام *eqdām* : Bir işe teşebbüs etmek
اقدس *èqdès* : En kutsal
اقرار *eqrār* : İtiraf
اقران *èqrān* : Akran, yaşıtlar
اقرب *èqrèb* : Daha yakın, en yakın
اقربا *èqrèbā'* : Akraba
اقساط *èqsāt* : Taksitler
اقسام *èqsām* : Çeşitler
اقصا *èqsā* : اقصی = En uzak
اقصر *èqsèr* : Daha kısa
اقصی *èqsā* : En uzak
اقطار *èqtār* : Memleketler, bölgeler
اقل *èqèll* : En az
اقلاً *èqèllèn* : Hiç olmassa, en az
اقلام *èqlām* : Kalemler, bölümler
اقلیت *èqèlliyèt* : Azınlık
اقلیم *eqlīm* : Memleket, ıklim
اقمار *èqmār* : Kamerler, aylar
اقمشه *èqmèše* : Kumaşlar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اقناع *eqnā'* : İnandırmak

اقنوم *èqnūm* : Şahıs, bir şeyin aslı ve sebebi

اقواس *èqvās* : Kavisler, yaylar

اقوال *èqvāl* : Sözler

اقوام *èqvām* : Kavimler, milletler

اقوی *èqvā* : Daha kuvvetli

اقویاء *èqviyā'* : Kuvvetliler

اقیانوس *oqyānūs* : Okyanus

اقیانوسیه *oqyānūsiye* : Avusturalya

اکابر *èkāber* : Büyükler, ulu kişiler

اکاذیب *èkāzīb* : Yalanlar, saçmalar

اکبر *èkbèr* : Daha büyük, en büyük

اکبیر *ekbir* : Pis, kötü, çirkin

اکتساب *ektesāb* : Kazanmak, elde etmek

اکتشاف *ekteşāf* : Keşfetmek, açmak

اکتفاء *ektefā'* : İktifa, yeterlik

اکثر *èksèr* : Daha fazla

اکثراً *èksèrèn* : Ekseriyetle

اکثریت *èksèriyèt* : Çoğunluk

اکراد *èkrād* : Kürtler

اکرام *ekrām* : Hürmet etmek, saygı göstermek, bağışlamak

اکراه *ekrāh* : 1. Zorlamak, nefret etmek 2. İğrenmek

اکردئون *akordeon* : Akordiyon

اکرم *èkrèm* : Daha muhterem, daha saygı değer

اکسید *oksid* : Oksit

اکسیر *oksir* : İksir, ilâç

اکسیژن *oksijen* : Oksijen

اکل *èkl* : Yemek

اکلیل *eklīl* : 1. Taç 2. Gümüş ve altın yaldızlı boya

اکمال *ekmāl* : Tamamlamak

اکمل *èkmèl* : En mükemmel

اکناف *èknāf* : Çevre

اکنون *èknūn* : Şimdi

اکول *èkūl* : Pisboğaz

اکید *èkīd* : Kati

اکیداً *èkīdèn* : Katiyen

اگر *èger* : Eğer

اگرچه *ègèrçe* : Gerçi, hernekadar

الاّ *ellā* : Ancak, müstesna

الان *èlān* : Şimdi, hemen, derhal

الاغ *olağ* : Merkep, eşek

الاکلنك *èllakolèng* : Tahtarevan

الباقی *èlbāqī* : Bakiye

البته *èlbètte* : Elbette

البسه *èlbese* : Elbise, giyecekler

التجاء *eltecā'* : Sığınmak

التذاذ *eltezāz* : Zevk almak, hoşlanmak

التزام *eltezām* : Mecburiyet, zorunluluk

التصاق *eltesāq* : Birleşmek, yapışmak

التفات *eltefāt* : Teveccüh etmek, birine doğru bakmak

التقاء *elteqā'* : Buluşmak

التماس *eltemās* : Yalvarmak, dilemek

التواء *eltevā'* : Bükülme, dalgalanma

التهاب *eltehāb* : İltihap

التیام *eltiyām* : Yaranın iyileşmesi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

الچی *elçi:* ایلچی = Elçi

الحاح *elhāh:* Yalvarış, ısrarla istemek

الحاد *elhād:* Yoldan çıkma (din)

الحاق *elhaq:* İlhak, birleştirme

الحال *èlhāl:* Şimdilik, şimdi

الحان *èlhān:* Sesler

الحذر *èlhèzèr:* Sakın

الحق *èlhèq:* Hakikatan, gerçekten

الحمدلله *èlhamdolellâh:* Elhamdülillâh

الخ *elāāḫer:* Vesaire, ilâh.

الدنگ *èldèng:* Haylaz, âvâre

الذ *èlèzz:* Daha lezzetli

الزام *elzām:* Mecburiyet, zorunluk

الزام آور *elzām - āver:* Mecburi, zorlayıcı

الزم *èlzèm:* Daha lüzumlu

الساعه *èssā'e:* Derhal, hemen

الست *èlèst:* Ezel, insanın ilk yaratıldığı zaman

السنه *èlsene:* Lisanlar, diller

الصاق *elsāq:* Yapışma, yapıştırma

الطاف *èltāf:* Lütuflar

الغاء *elğā':* Fesh etme, ortadan kaldırma

الغرض *èlğèrèz:* Özetle, neyse, velhasıl

الف *èlef:* Farsça'nın ilk harfı

الفاظ *èlfāz:* Sözler

الفباء *èlefbā':* Alfabe

الفت *olfèt:* Dostluk, arkadaşlık

القاء *elqā':* Atma, bırakma, birinin zihnine bir fikir aşılamak

القاب *èlqāb:* Lâkaplar

القاح *elqāh:* İlkah

القصه *èlqesse:* Kısaca, velhasıl

الک *èlèk:* Elek

الک دولک *èlèk-dolèk:* Çelik-çomak

الکتریسیته *elekrisite:* Elektrik

الکتریک *elektrik:* Elektrik ışığı veya cereyanı

الکل *èlkol:* Alkol

الکن *èlkèn:* Peltek dil, tutuk

الگو *olgu:* Patron, elbise dikmek için kağıtla yapılan örnek

الله *èllah:* Allah

الله بختی *èllè - bèḫtī:* Rasgele

الماس *èlmās:* Elmas

المثنی *èlmosènnā:* İkinci kopya, sûret

المزده *èlèm - zèdè:* Dertli

النگو *èlèngū:* Bilezik

الواح *èlvāh:* Levihler, levhalar

الوار *èlvār:* Lorlar, İranın kuzey batısında yaşayan Lor denilen kavim

الوار *èlvār:* Kalas, kalın tahta

الواط *èlvāt:* Hovarda

الواطی *èlvatī:* Hovardalık, sefahat

الوان *èlvān:* Renkler

الوهیت *olūhiyyèt:* خدائی = Allahlık

الهام *elhām:* İlham

الهه *elāhe:* Tanrıça

الهی *elāhī:* İlahî, Tanriyle ilgili

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

الهی *elāhī :* Allahım!
الهیات *elāhiyyāt :* İlâhiyat
الی *elā :* Ta..., ... ye kadar
الی آخر *elā - āḫer :* Sona kadar
الیاف *èlyāf :* Lifler, iplikler
امّ *omm :* Anne
اماثل *èmāsel :* Benzerler
اماج (آش) *ommāc :* Unla yapılmış bir çeşit çorba, bulamaç
اماره *èmāre :* İşâret, belirti
اماره *èmmāre :* Emir edici
اماکن *èmāken :* Yerler, evler
اماله *emāle :* Tenkiye, hokna, şırınga
امام *emām :* Ön, önder, imam
امام جمعه *emām-e com'e :* Cuma namazı imamı
امامزاده *emām-zāde :* İmam evlâdı, Peygamber soyundan
امان *èmān :* Aman
امانت *èmānèt :* Emanet
امانت فروش *èmanèt - forūş :* Emanet eşya satıcısı
امانی *èmānī :* Emanet olarak
امپراطور *emperātūr :* İmperator
امت *ommèt :* Ümmet, cemaat, aynı dine veya peygambere bağlı olanlar
امتثال *emtesāl :* Uymak, itaat etmek
امتحان *emtèhān :* Deneme, imtihan
امتداد *emtedād :* Uzanma, uzunluk, devam
امتزاج *emtezāc :* Karışma
امتعه *èmtè'e :* Mallar, eşyalar, tüccar malı, kumaşlar
امتناع *emtenā' :* Çekinme
امتنان *emtenān :* Memnuniyet
امتیاز *emtiyāz :* İmtiyaz
امثال *èmsāl :* Misâller, örnekler
امثله *èmsele :* Misâller
امجد *èmcèd :* Daha ulu, daha şerefli
امحاء *emhā' :* Mahvetme, yoketme
امداد *emdād :* Yardım
امر *èmr :* Emir, buyruk
امراء *omèrā' :* Devlet büyükleri, buyuruk sahipleri
امرار *emrār :* Geçirme
امراض *èmrâz :* Hastalıklar
امرد *èmrèd :* Genç çocuk, yüzünde tüy bitmemiş çocuk
امرود *èmrūd :* کلابی = Armut
امروز *emrūz :* Bugün
امروزه *emrūze :* Bugünlük, bu zamanda
امروزی *emrūzī :* Bugünkü
امزجه *èmzece :* Mizaçlar, huylar
امس *èms :* دیروز = Dün
امساک *emsāk :* 1. Oruç 2. Pintilik, sıkılık
امسال *emsāl :* Bu sene
امشب *emşèb :* Bu gece
امشی *emşi :* Sinek ilâcı, filit
امضاء *emzā' :* İmza
امعاء *èm'ā' :* Bağırsaklar
امعان *em'ān :* Dikkat, tetkik
امکان *emkān :* İmkân
امکان پذیر *emkān - pezīr :* İmkân dahilinde, mümkün

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اناطه *enāte :* Bağlı, mütevakkıf olmak

انام *ènām :* Halk, yaratık

انامل *ènāmel :* Parmak uçları

انانـاس *ènanas :* Ananas

انانیت *ènāniyyèt :* Egoism, bencillik

انبات *enbāt :* Yeşertmek, bitmek

انبار *ènbār :* Ambar

انباردار *ènbārdār :* Ambarcı

انباره *ènbāre :* Akümlatör, pil

انباز *ènbāz :* Ortak

انبازی *ènbāzī :* Ortaklık, şirket

انباشتن *ènbāştèn :* Biriktirmek

انبان ـ انبانه *ènbān, ènbāne :* Dağarcık, heybe

انبر *ènbor :* Maşa

انبردست *ènbor - dèst :* Pense

انبرک *ènborèk :* Küçük maşa veya pense

انبساط *enbesāt :* Açılma, genişleme, ferahlama

انبعاث *enbe'ās :* Gönderilme

انبوه *ènbūh :* Çok, çokluk, kalabalık

انبیاء *ènbiyā' :* Nebiler, peygamberler

انبیق *ènbīq :* İmbik

انتاج *entāc :* Sonuçlandırmak

انتباه *entebāh :* Uyanma

انتحار *entehār :* İntihar, kendini öldürmek

انتخاب *entehāb :* Seçim, seçme

انتزاع *entezā' :* Nez'etmek, ayırmak, koparıp alma

امکنه *èmkene :* Yerler

امل *èmèl :* Arzu, istek

املاء *emlā' :* 1. Yazı 2. Doldurmak

املاح *èmlāh :* Tuzlar

املاک *èmlāk :* Emlâk, mülkler

ام *omèm :* Ümmetler

امن *èmn :* Emniyet, huzur

امناء *omènā' :* Eminler

امنیت *èmniyèt :* Emniyet, huzur

امنیه *èmniye :* Jandarma, jandarma dairesi

اموات *èmvāt :* Ölüler

امواج *èmvāc :* Dalgalar

اموال *èmvāl :* Mallar

امور *omūr :* İşler

امهات *ommèhāt :* Anneler

امهال *emhāl :* Mühlet vermek, süre tanımak

امی *ommī :* Anneye ait, anadan cahil, anne tarafından

امیال *èmyāl :* İstekler

امید *omīd :* Ümit

امید وار *omīd - vār :* Ümitli

امیر *èmīr :* Emîr

امیرالبحر *èmīr-ol - bèhr :* دریا سالار = Amiral

امیر لشکر *èmīr - lèşkèr :* سر لشکر = Tümgeneral

امین *èmīn :* Emin, emniyetli

اناء *enā' :* Kab

انابت *enābèt :* توبه = Tövbe

اناث *enās :* Kadınlar

اناجیل *ènācīl :* İnciller

انار *ènār :* Nar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

انتساب *entesāb :* Mensup bulunma, aynı soydan olma

انتشار *enteşār :* Yayılmak, dağılmak

انتصاب *entesāb :* Tâyin olmak

انتصار *entesār :* Yardım almak, yardım bulmak

انتظام *entezām :* Düzen, nizam

انتفاع *entefā' :* Faydalanma

انتقاد *enteqād :* Tenkit etmek, eleştirmek

انتقال *enteqāl :* Nakletmek, taşınmak, anlamak

انتقام *enteqām :* İntikam

انتهاء *entehā' :* Son, nihâyet

انتهائی *entehā'i :* Sonuncu

انتیك *èntik :* Antika, eski

انثی *onsā :* اناث = Kadın

انجام *èncām :* Son

انجامیدن *èncāmīdèn :* Son bulmak

انجبار *èncebār :* Bir çeşit sarmaşık, doktorlukta kullanılan bir çeşit bitki, yılan kökü

انجماد *encemād :* Donma

انجمن *èncomèn :* Topluluk, meclis

انجیر *èncīr :* İncir

انجیل *encīl :* İncil

انچوچك *ènçuçèk :* Armut tohumu, (mec.) cılız, zayıf

انحاء *ènhā' :* Tarzlar, metodlar, yollar

انحراف *enherāf :* Dönme, bükülme, sapma

انحصار *enhesār :* İnhisar, tekel

انحصاراً *enhesārèn :* منحصراً = Münhasıran

انحطاط *enhetāt :* Yıkılma

انحلال *enhelāl :* Erime, fesholma

انحناء *enhenā' :* Eğilme

اند *ènd :* Birkaç, küsûr

انداختن *èndāḫtèn :* Atmak

اندازه *èndāze :* Ölçü

اندازه گیری *èndāze - gīrī :* Ölçme, ölçü alma

اندام *endām :* Boybos, vücût

اندر *èndèr :* در (ek) içinde,de

اندر *èndèr :* Üvey, ~ مادر = Üvey anne

اندراج *enderāc :* Dahil olmak, girmek, sokulmak

اندرز *èndèrz :* Öğüt

اندرون *èndèrūn :* 1. İç, içeri, iç taraf 2. Yürek

اندك *èndèk :* Az, azacık

اندك بین *èndèk-bīn :* Kusurcu, noksan arayan

اندوختن *èndūḫtèn :* 1. Biriktirmek, toplamak 2· Tasarruf etmek

اندوخته *èndūḫte :* Tasarruf

اندود *èndūd :* Sıvama, káplama

اندودن *èndūdèn :* Üstünü örtmek, sıvamak

اندوه *èndūh :* Sıkıntı, keder, gam

اندوهگین *èndūh-gīn :* Sıkıntılı, üzgün

اندیشه *èndīşe :* Endişe, korku, düşünce

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اندیشیدن *èndīşīdèn :* Endişelenmek, düşünmek, meraklanmak

انذار *enzār :* Korkutmak

انزال *enzāl :* İndirmek

انزجار *enzecār :* Usanmak, nefret etmek

انزواء *enzevā'* Bir köşeye çekilme

انس *ens :* انسان İnsan

انس *ons :* Alışma, alışkanlık, dostluk

انساب *ènsāb :* Soylar

انسان *ensān :* İnsan

انسان شناسی *ensān - şenāsī :* مردم شناسی Antropoloji

انسانی *ensānī :* İnsana ait

انسانیت *ensāniyyet :* İnsanlık

انسداد *ensedād :* Kapanma

انشاء *enşā' :* 1. Yaratma, başlama 2. Kompozisyon, tahrir

انشاءالله *enşāèllāh :* İnşallah

انشاد *enşād :* Şiir okumak, inşat, kılavuzluk etmek

انشراح *enşerāh :* Ferahlık, açılma

انشعاب *enşeāb :* Bölünme

انشقاق *enşeqāq :* Ayrılma, bölünme

انصار *ènsār :* Yardımcılar

انصاف *ensāf :* İnsaf

انصراف *enserāf :* Vazgeçmek

انضباط *enzebāt :* İnzibat, nizâm, düzen, disiplin

انضجار *enzecār :* İğrenme, nefret

انضمام *enzemām :* Katılmak

انطباع *entebā' :* İzlenim, intıba

انطباق *entebāq :* Uymak

انطراق *enterāq :* Dövülgenlik, çekiçle dövülme

انطفاء *entefā' :* Sönmek

انظار *ènzār :* Nazarlar, görüşler, bakışlar, gözler

انعام *en'ām :* Bahşiş

انعام *èn'ām :* Hayvanlar

انعدام *en'edām :* Yokluk, yok olma

انعطاف *en'etāf :* Yansıma, yönelme

انعقاد *en'eqād :* Bağlanmak, koyulaşmak, berkleşme

انعکاس *en'ekās :* Aksetme, yansıma

انف *ènf :* Burun

انفاذ *enfāz :* Yürütme

انفاس *ènfās :* Nefesler, soluklar

انفاق *enfāq :* Yedirip içirme, harcama, bağışlama, dağıtma

انفجار *enfecār :* Yarılıp fışkırma, infilâk

انفراد *enferād :* Teklik, tek kalma

انفصال *enfesāl :* Ayrılma

انفعال *enfeā'l :* Müteessir olmak, etkilenmek, utanmak

انفکاک *enfekāk :* Ayrılma

انفیه *ènfiye :* Enfiye

انفیه‌دان *ènfiyedān :* Enfiyelik

انقباض *enqebāz :* Sıkışma, toplanma, kabızlık

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

انقدر *anqèdr :* :O kadar
انقراض *enqerāz :* Yok olma, batma
انقسام *enqesām :* Bölünme
انقضاء *enqezā' :* Süresi bitmek
انقطاع *enqetā' :* Kesilme, ara verme
اَنقلاب *enqelāb :* Devrim, ihtilâl
انقلابی *enqelābī :* İhtilâlle ilgili
انقیاد *enqiyād :* Uymak, inkıyat
انکار *enkār :* İnkâr
انکسار *enkesār :* İnkisar, kırılma
انکساف *enkesāf :* Güneş tutulması
انکشاف *enkeşāf :* İnkişaf, ilerleme, gelişme
انگ *èng :* 1. Etiket, 2. Balarısı, usare 3. Künk
انگار *engār :* Zan, şüphe
انگاشتن *engāştèn:* Zannetmek, tasavvur etmek
انگبار *èngebār :* انجبار = Yılan kökü (hek.)
انگشت *èngoşt :* Parmak
انگشتانه *èngoştāne :* Yüksük
انگشتر *èngoştèr :* Yüzük
انگشت شمار *èngoşt-şomār :* Az sayılı, parmaklarla sayacak kadar az
انگشت نگاری *èngoşt - negārī :* Parmak izi
انگشت نما *èngoşt - nemā :* Tanınmış, meşhur
انگل *èngèl :* mikrop, parazit
انگلستان *engelestān :* İngiltere
انگل شناس *èngèl-şenās :* Parazitolog
انگل شناسی *èngèl-şenāsī :* Parazitoloji
انگلک *èngolèk :* Parmak ucuyla hafifçe dokunmak, parmak atmak
انگلیس *engelīs :* İngiliz
انگلیسی *englisī :* İngiliz, İngilizce
انگم *èngom :* Küspe, ağaç zamkı
انگنار *èngenār :* Enginar
انگور *èngūr :* Üzüm
انگور چینی *èngūr-çīnī :* Üzüm toplama
انگوری *èngūrī :* Üzümsü, üzüm gibi
انگیختن *èngīḫtèn:* Koparmak, yerinden oynatmak
انگیخته *èngīḫte :* Koparılmış, tahrik edilmiş
انگیزه *èngīze :* Sebep, saik
انموزج *ènmūzèc :* (ed.) model, örnek
انوار *ènvār :* Nurlar
انواع *ènvā' :* Çeşitler
انور *ènvèr :* روشن = Parlak, nurlu
انهار *ènhār :* Nehirler
انهاض *enhāz :* Kaldırmak, tahrik etmek
انهدام *enhedām :* Bozulmak, çökmek
انهزام *enhezām :* Hezimete uğramak, kırılmak
انیاب *ènyāb :* Sivri dişler
انیس *ènīs :* Dost
او *u :* O

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اواخر *èvāḫer :* Sonlar
اواسط *èvāset :* Ortalar
اوامر *èvāmer :* Emirler, buyruklar
اوائل *èvāel :* Önceler
اوباش *ōbāş :* Ayak takımı
اوتاد *ōtād :* Çiviler, kazıklar
اوتار *ōtār :* Veterler
اوتراق *otrāq :* اوطراق = Oturma, dinlenme, dinlenme yeri
اوتو *utu :* اوطو = Ütü
اوثان *ōsān :* Putlar
اوج *ōc :* En yüksek nokta, tepe
اوجاع *ōcā' :* Dertler, sızılar
اوداء *èveddā' :* Dostlar
اودوكلن *odokolon :* Kolonya
اوراد *ōrād :* Dualar, virdler
اوراق *ōrāq :* Kağıtlar, sahifeler
اورانوس *oranus :* Uranus
اورده *èvrede :* Damarlar
اورع *ōrè' :* Daha dindar, daha sofu
اورمزد *ūrmozd :* اهورامزدا =Hürmüz, iyilik tanrısı
اورنك *ōrèng :* İranlıların eski bir şarkı makamı
اورنك *ōrèng :* Taht
اوزار *evzār :* Günahlar
اوزان *ōzān :* Vezinler, ağırlıklar
اوستا *èvestā :* Zerdüşt'ün kitabı
اوستا *ustā :* استاد = Usta
اوسط *ōsèt :* Ortada
اوصاف *ōsāf :* Vasıflar, nitelikler
اوصیاء *ōsiyā' :* Vasîlet
اوضاع *ōzā' :* Durumlar, vaziyetler
اوطان *ōtān :* Vatanlar
اوطراق *otorāq :* dinlenme, oturma
اوف *ōf :* Oh!
اوقات *ōqāt :* Vakıtlar
اوقات تلخی *ōqāt - tèlḫī :* Öfke
اوقاف *ōqāf :* Vakıflar
اول *èvvèl :* İlk, birinci
اولاً *èvvèlèn :* Evvelâ
اولاد *ōlād :* Oğullar
اولتیماتوم *ultimatum :* Ultimatom
اولوالابصار *ōlol - èbsār :* Göz sahipleri, görüş sahipleri
اولوالالباب *olol-elbāb :* Akıl sahipleri
اولوالامر *olol - èmr :* Emir veya hüküm sahipleri, idare edenler
اولوالعزم *olol - èzm :* İrâde sahipleri
اولی *ūlā :* Önce, birinci
اولی *èvlā :* Daha iyi, daha üstün
اولویت *ūleviyet :* üstünlük
اولیاء *ōliyā' :* Veliler
اولین *èvvelīn :* İlk, birinci
اوهام *ōhām :* Vehimler, batıl inançlar
اه *èh :* Öf, ah!
اهالی *èhālī :* Halk, ahali
اهانت *èhānèt :* Hakaret, hafife alma
اهتداء *ehtedā' :* Doğru yolu bulma
اهتزاز *ehtezāz :* Titreme, sevinç
اهتمام *ehtemām :* Gayret göstermek
اهداء *ehdā' :* Bağışta bulunmak
اهرام *èhrām :* Piramitler

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

اهرم *èhrom :* Manivela, kaldıraç

اهرمن *èhrmèn :* اهریمن = Ehrimen, kötülük ilâhı

اهل *èhl :* Lâyık, bir yerde duran

اهل حال *èhl-e hāl :* Ehl-i keyf

اهل خانه *èhl-e ḫāne :* خانواده = Ev halkı, âile

اهل بلد *èhl-e bèlèd :* Şehir adamı

اهل بیت *èhl-e beyt :* Ehlibeyt

اهل علم *èhl-e elm :* Bilgin

اهل فضل *èhl-e fèzl :* Bilge, erdemli

اهل فن *èhl-e fèn :* Fenci

اهل قلم *èhl-e qèlèm :* Yazar

اهل کتاب *èhl-e ketāb :* Kitap ehli, Yahûdi ve Hıristiyanlar

اهل کیف *èhl-e keyf :* اهل حال = Ehl-i keyf

اهل نظر *èhl-e nèzèr :* Görüş sahibi

اهل عیال *èhl-e eyāl :* Çoluk - çocuk

اهلی *èhlī :* Evcil, ehli

اهلیت *èhliyèt :* Yetkililik, yeterlik

اهم *èhèm :* En ehemmiyetli

اهمال *ehmāl :* İhmâl

اهمال کار *ehmāl - kār :* İhmâlci

اهمیت *èhemmiyèt :* Ehemmiyet

اهورامزدا *ahorāmozda :* Hürmüz, iyilik tanrısı

ای *ey :* Ey !

ای کاش *ey - kāş :* Keşke!

ایا *èyā :* Ey !

ایاب ذهاب *eyyāb - zehāb :* Geliş gidiş

ایادی *èyādī :* Eller

ایار *èyār :* Yahûdilerin veya Süryânilerin aylarından biri (Nisan ve Mayıs aylarına raslar)

ایالت *èyālèt :* Vilâyet, il

ایام *èyyām :* Günler

ایتام *ītām :* Yetimler

ایثار *īsār :* Feda etmek, bağışlamak

ایجاب *īcāb :* İcâp

ایجاد *īcād :* İcât

ایجاز *īcāz :* kısa, özlü söz

ایدهآل *ideāl :* İdeal

ایذاء *īzā' :* Eziyet etmek

ایراد *īrād :* Beyan etme, ayıplama, kınama

ایراد کیری *īrād - gīrī :* Ayıplama, kınama

ایران *īrān :* İran

ایرانی *īrānī :* İranlı

ایرانیت *īrānīyèt :* İranlılık

ایزد *īzèd :* Tanrı

ایست *īst :* Dur!

ایستادکی *īstādegī :* Üstünde durmak, direnmek

ایستادن *īstādèn :* Durmak

ایستگاه *īstgāh :* İstasyon, durak

ایشان *īşān :* انها = Onlar

ایصال *īsāl :* Vermek, göndermek, ulaştırmak

ایضاً *eyzèn :* Tekrar, bir daha

ایضاح *īzāh :* İzah

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ایفاء *īfā'* :Yapmak, yerine getirmek
ایفاد *īfād* : Göndermek
ایقاع *īqā'* : Sesleri bir âhenge sokmak, yapmak, eylemek
ایقان *īqān* : Kesin bilgi
ایل *il* : İl, aşiret
ایلاتی *Īlāti* : ایلیاتی = Göçebelik
ایلام *īlām*: عیلام = Lûristan vilâyeti
ایلچی *ilçi* : سفیر = Elçi
ایلخان *ilḫān* : İlhan =
ایلخی *ilḫi* : الخی = Yılkı, at sürüsü
ایلول *eylül* : Eylûl ayı
ایلیات *iliyāt* : Göçebeler, aşiretler
ایماء *īmā'* : İma, işaret

ایمان *īmān* : İman, inanç
ایمن *eymèn* : Korunmuş, emin
ائمه *è'emme* : İmamlar
ابن *ebn* : Oğul
اینجا *incā* : Burada, burası
اینجانب *incāneb* : Ben, bendeniz
اینسان *īn - sān* : این چنین = Böyle
اینقدر *īn - qèdr* : Bu kadar
اینک *īnèk* : Şimdi
اینها *īnhā* : Bunlar
اینهمه *inhème* : Bu kadar
ایوان *eyvān* : Balkon, kemer
ایهام *īhām* : Kuruntu, kuruntuya düşürmek,(ed.) İki anlamlı söz

ب

ب *b* :Farsça alfabenin ikinci harfi
با *bā* : (ek) ile, vasıtasiyle, rağmen, ile beraber
با ادب *bā - èdèb* : Edebli, terbiyeli
با اطلاع *bā-èttelā'* : Malûmatlı, bilgili
با اقتدار *bā - eqtedār* : Kudretli
باب *bāb* : بابا = Baba
باب *bāb* Bahaî dininin habercisi olan Seyyid Ali Muhammed'in lakabı (1819–1850)
باب *bāb* : 1. Kapı, 2. Uygun, yaraşan, konu
بابا *bābā* : Baba, dede, ihtiyar kişi
بابا آدم *bābā - ādèm* : Hazreti Adem
بابا غوری *babağūrī* : Kör (patlamış ve bebeği fırlamış göz)

بابت *bābèt* : Hakkında, hususunda, konusunda
بابونه *bābūne* : Bir çeşit kokulu bitki (hek.)
با تجربه *bā - tècrobe* : Tecrübeli
بات *bātt* : Kati, kesin
بیع بات *bey'e bāt* : Kesinleşmiş muamele
باتری *batrı* : باطری = Akü
باتلاق *batlaq* : Bataklık
باتون *batun* : Polislerin taşıdıkları baston
با تیست *batist* : Patiska (kumaş)
باج *bāc* : (esk.) خراج = Vergi, haraç
باجگیر *bāc - gīr* : Haraç toplayan
باجناق *bācenāq* : Bacanak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

باد سنج *bād - sènc :* Rüzgâr hızını ölçen âlet

بادفتق *bād - e fètq :* Fıtık

باد فر *bādfèr :* فرفره = Kâğıt fırıldak

باد کردن *bād kèrdèn :* Şişmek, şişirmek, hava vermek

باد کش *bādkèş :* Hacemet, kupa çekmek

باد کنک *bādkonèk :* Balon (çocuklar için)

باد گیر *bādgīr :* Odanın hava alacak küçücük penceresi

باد نجان *bādencān :* Patlıcan

بادنجان دورقاب چین *bādencan - dowregab - çīn :* Dalkavuk

باد نجانی *bādencānī :* Patlıcan rengi, mor

باد نما *bād - nemā :* Rüzgâr gülü

با دوام *bā -dèvām :* Sağlam, dayanıklı

باده *bāde :* Şarap

بادی *bādī :* ابتدا = آغاز = Başlangıç, yelkenli (gemi), nefesli (saz), rüzgârla işliyen

بادی امر *bādiy-e èmr :* İşin başlangıcı

بادیان – بادیانه *bādiyān, bādiyāne :* Anason

با دیانت *bā - diyānet :* Dindar

بادیه *bādiye :* 1. Çöl 2. Bakır tas

بادیه پیما *bādiye - peymā :* Çöl aşan

بادیه نشین *bādiye - neşīn :* Göçebe, çölde yaşayan

باجه *bāce :* Gişe

باجی *bācī :* Kadın hizmetçi

باحیا *bā - heyā :* Namuslu, hayalı

باختر *bāḫter :* Batı

باختن *bāḫtèn :* Yenilmek, kaybetmek (oyunda)

باخرد *bāḫerèd :* خردمند = Akıllı

باخه *bāḫe :* لاک پشت = سنک پشت Kaplumbağa

باد *bād :* Rüzgâr, yel, şişme, iltihâp

باداباد *bādābād :* Ne olursa olsun

بادام *bādām :* Badem

بادامک *bādāmèk :* Bademcik

بادامی *bādāmī :* Bademe benzer

باد آورده *bād-āvèrdè :* Bedavadan kazanılmış mal

باد بادک *bādbādèk :* Uçurtma

بادبان *bādbān :* Yelken

باد بزن *bād - bezèn :* Yelpâze

بادپا *bād - pā :* Çabuk yürüyen (özellikle atlar için kullanılır)

باد پیما *bād -peymā :* Çabuk yürüyen (deve, at, v.b. hayvanlar için)

بادخن *bādḫèn :* باد کیر = Odanın hava alacak küçücük penceresi

باد رنگ *bād - rèng :* بالنک Bir çeşit turunç

باد سرخ *bād-e sorḫ :* Yılancık

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

باذل *bāzel:* Eli açık, cömert

باذوق *bā - zowq:* Zevk ehli, zevk sahibi

بار *bār:* 1. Yük, ağırlık, güçlük, zahmet 2. Kere, defa, sıra, 3. Dilin üzerindeki beyazlık (mideden ötürü)

بار *bar:* Bar

باران *bārān:* Yağmur

بار انداز *bār - èndāz:* Yük iskelesi, yük boşaltma yeri

باران دیده (کرک) *gorg-e bārān-dide:* Tecrübeli, görmüş geçirmiş *mec.*

باران سنج *bārān - sènc:* Yağmurun miktarını ölçen âlet, yağmur ölçeği

بارانی *bārāni:* 1. Yağmurlu 2. Yağmurluk

بارانیدن *bārānidèn:* Yağdırmak

بار آور *bār - āvèr:* Bol mahsullü, bol meyveli

بار آوردن *bār - āvèrdèn:* Beslemek, yetiştirmek, terbiye etmek

بار بر *bār - bèr:* Hamal, yük taşıyan

بار بری *bārbèrī:* Nakliyat müessesesi

باربند *bār - bènd:* Yük kayışı, balya ipi

بار بندی *bār - bèndī:* Ambalaj

بار جامه *bār - cāme: esk.* Hayvan üzerine konulan iki taraflı heybe

بارح *bāreh:* Yazın esen sıcak rüzgâr

بارد *bāred:* Soğuk

باردار *bār - dar:* 1. Gebe, hâmile 2. Yüklü 3. Meyvalı ağaç

بارز *bārez:* Açık

بارش *bāreş:* باران = Yağmur

بارفتن *barfetèn:* Serâmik

بارقه *bāreqe:* Parlayan, şimşekli bulut

بارک الله *bārèkèllā:* Aferin

بارکش *bārkèş:* باری = Azık taşıyan

بارکشی *bārkèşī:* باربری = Nakliyat

بارگاه *bārgāh:* Eşik, huzur

بارگی *bārègī:* Beygir

بارگیری *bārgīrī:* Yükleme, yük doldurma, yük alma

بارنامه *bārnāme:* Navlun kâğıdı

بارندگی *bārèndegī:* بارش Yağmur, yağmurlu hava

بارو *bārū:* Kale, kale ve hisar duvarı

باروت *barut:* Barut

بارور *bārvèr:* Meyvalı, bol mahsüllü

باره *bāre:* بارو = Kale

باره *bāre:* 1. Beygir = بارگی 2. Kere, defa (دکر باره) 3. Hakkında

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

باز تاب *bāz - tāb :* Refleks

بازجو *bāzcū :* Tahkikat yapan, muhakkik

باز جوئی *baz-cûī :* Tahkik ve teftiş

باز خواست *bāz - ḫāst :* Sorguya çekmek, sorumlu tutmak

باز داشت *bāz - dāşt :* Tutuklama, tevkif

باز داشتگاه *bāz- dāştgāh :* Tevkifhane, mahpusane

بازده *bāz - deh :* Randıman, verim

بازدید *bāz - dīd :* Ziyaretin iadesi, görmek, ziyaret, kontrol

بازرس *bāz - rès :* Müfettiş

بازرسی *bāz - rèsī :* Teftiş

بازرگان *bāzergān :* Tüccar

بازرگانی *bāzergānī :* Ticâret, ticarethane

بازغ *bāzeğ :* Aydın, parlak

بازگرد *bāzgèrd :* بازگشت = Dönüş

بازگشت *bāzgeşt :* Dönüş, geri dönme

بازگذاشتن *bāz-gozāşten :* واگذاشتن = Bırakmak, açık bırakmak, vazgeçmek

باز ماندگان *bāz - māndegān :* Geri kalanlar (ölenin)

باز گوئی *bāz-gûī :* Tekrar söylemek, tekrarlama

بازنده *bāzènde :* Yenilen, kaybeden, kumar oynayan

باز نشستگی *bāz-neşèstegī :* Tekâütlük, emeklilik

(درباره‌ٔ فلان) 4. Seven (zampara = زن باره) (oğlancı = غلام باره) 5. At (ed.)

بارهنگ *bārhèng :* Sinir otu (hek.)

باری *bārī :* 1. Tanrı (باری تعالی) 2. Yük taşıyan (araç) 3. Kısaca, özetle

بار یافتن *bār-yāftèn:* Hükümdar veya devlet başkanlarının huzurlarına kabul edilme, hazır olmak

باری تعالی *bārīta'ālā :* Tanrı

باریدن *bārīdèn :* Yağmak

باریک *bārik :* İnce, dar, nâzik

باریک بین *bārik-bīn :* Dikkatli, zeki

باریکه *bārīke :* İnce veya dar bir kumaş, yer, arsa v.b.

باریکی *bārīkī :* İncelik

باز *bāz :* Atmaca, şahin

باز *bāz :* 1. Açık, gevşek 2. Tekrar, yeniden باز کفتن 3. Durdurmak (باز داشتن)

بازار *bāzār :* Pazar

بازارچه *bāzārçe :* Küçük kapalı pazar

بازارکان *bāzārgān :* بازرکان = Tüccar

بازاری *bāzāri :* Pazara ait, pazarcı, alış verişçi

بازبین *bāz - bīn :* Kontrol memuru

باز پرس *bāz - pors :* Sorgu yargıcı

باز پرسی *bāz - porsī :* Sorgu

باز پسین *bāz - pèsīn :* واپسین = Son

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

باز نشسته *bāz - neşèste :* Mütekâit, emekli

بازو *bāzū :* Kol

بازو بند *bāzū - bènd :* Kol bağı

بازی *bāzī :* Oyun

باز یافت *bāzyāft :* باز یافتی Bir şeyi tekrar bulmak, kolayca elde etmek

باز یافتن *bāz - yāftèn :* Tekrar ele geçirmek

بازیچه *bāzīçè :* Oyuncak

بازیگر *bāzīgèr :* Oyuncu, artist, sahne sanatkârı

بازیگوش *bāzīgūş :* Afacan (çocuk), oyuna düşkün

باستان = باستانی *bāstan-bāstānī :* Eski, antika

باستان شناس *bāstān-şenās :* Arkeolog

باستان شناسی *bāstānşenāsī :* Arkeoloji

باسره *bāsèrè :* Tarla, ziraat

باسط *bāset :* Geniş, açıklık yer

باسق *bāseq :* Uzun, yüksek

باسلیقه *bā - sèlīqe :* Zevk sahibi

باسمه *basme :* Basma (kumaş)

باسواد *bā - sevād :* Okur - yazar,

باشگاه *bāşgāh :* Kulüp

باشلق *bāşloq :* Başlık

باشه *bāşe :* Şahinin küçük bir çeşidi

باشی *bāşi :* Baş,(ek) (حکیم باشی=Baş hekim) (اوستا باشی= Baş usta)

باصرفه *bā - sèrfe:* Ekonomik, iktisadî

باصره *bāsere :* Görme duygusu, göz

با صفا *bāsèfā :* Safalı

باصمه *basme :* باسمه = Basma

باطری *bātri :* باتری Akümülâtör

باطل *bātel :* Batıl, boş

باطلاق *bātlaq :* Bataklık

باطن *bāten :* İç

باعث *bā'es :* Sebep

با عزم *bā'èzm :* Azimli, iradeli

با عظمت *bā'èzemèt :* Azametli, büyük

با علم *bā'èlm :* Bilgili, ilim sahibi

باغ *bāğ :* Bahçe

باغبان *bāğebān :* Bahçıvan

باغچه *bāğçe :* Küçük bahçe

باغ وحش *bāğ-e vèhş :* Hayvanat bahçesi

با غیرت *bā-ğeyrèt :* Gayretli

با فایده *bā - fāyde :* Faydalı

بافت *bāft :* Doku, nesic

بافت شناسی *bāft - şenāsī :* Histoloji, doku bilgisi

بافتن *bāften :* Dokumak, örmek

بافته *bāfte :* Örgülü, örülü

با فراست *bāfèrāset :* Akıllı, anlayışlı

با فندگی *bāfèndegī:* Dokuma, dokumacılık, örücülük

با فنده *bāfèndè :* Dokuyan, ören

باقلاء *bāqèlā' :* Bakla

باقلوا *bāqlevā :* Baklava

باق *bāqī :* Bâki, devamlı

باقیمانده *bāqī - mānde :* Bakıye

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

باک *bāk* : 1. Korku, 2. Otomobilin benzin deposu

باکر *bāker* : El değmemiş

باکره *bākere* : Evlenmemiş kız

با گذشت *bā - gozèşt* : Ferağet sahibi, aldırmayan

بال *bāl* : 1. Kanat, kol kanat 2. Gönül 3. Balina

بالا *bālā* : Yukarı, üst, yükseklik

بالابان *balaban* : Trompet

بالابلند *bālābolènd* : Uzun - uzadı, uzun boylu

بالاپوش *bālā - pūş* : Örtü, üstlük palto v. s.

بالاتنه *bālātène* : Vücudun kalçadan yukarı kısmı

بالاخانه *bālā-ḫane* : Üst kat

بالاخره *belèḫère* : Sonunda, bilâhere

بالاخص *belèḫès* : Bahusus, özellikle

بالادست *bālādèst* : Amir, üst, büyükler

بالبداهه *belbèdāhe* : Hemen, ansızın, düşünmeden

بالجمله *belcomle* : Kısaca, özetle

بالدار *bāldār* : Kanatlı

بالش *bāleş* : Yastık

بالشتک *bāleştèk* : Küçük yastık

بالطبع *bettèb'* : Tabii, tabiâtiyle

بالعکس *bel'èks* : Bilâkis

بالغ *bāleğ* : Reşit, ergin, bulûğa ermiş

بالفرض *belfèrz* : Faraza

بالفعل *belfe'l* : Bilfiil

بالقوه *belqovve* : Düşünce halinde

بالکن *balkon* : Balkon

بالمره *belmèrre* : Kat'iyyen

بالمناصفه *belmonāsefe* : Yarı yarıya

بالنتیجه *bennètīce* : Netice olarak

بالنسبه *bennesbe* : Nispeten

بالنگ *bālèng* : Bir çeşit büyük, kalın kabuklu, sarı turunç

بالنگو *bālèngu* : Doktorlukta kullanılan bir çeşit bitki

بالیدن *bālīdèn* : İftihar etmek, övünmek

بام *bām* : Dam, çatı

بام *bām* : بامداد = Sabah

بامداد *bāmdād* : Sabah

بامدادان *bāmdādān* : بامداد = Sabah

بامزه *bāmèzze* : Lezzetli, tatlı, hoş

بام غلتان *bāmğèltān* : Lo - taşı, yurgu taşı

بامیه *bāmiye* : 1. Bamya, 2. Tulumba tathsı

بان *bān* : (ek) ...cı, sahip
آسیابان = değirmenci

باند *band* : Band, bağ

باندرول *bandrol* : Bandrol

بانک *bank* : Banka

بانگ *bāng* : Ses

بانو *bānū* : Bayan, hanımefendi

بانوج *bānuc* : Salıncak

بانی *bānī* : Kurucu

باور *bāvèr* : İnanış, inanma

باور کردن *bāvèr kèrdèn* : İnanmak

باه *bāh* : Cinsel güç

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بچگی *bèççègī :* Çocukluk
بچه *bèççe :* Çocuk
بچه باز *bèççe-bāz :* Oğlancı
بچه‌داری *bèççe - dārī :* Çocuk yetiştirme
بچه‌دان *bèççedān :* Rahim
بحار *behār :* Denizler
بحبوحه *bohbūhe :* İşin tam ortası
بحث *bèhs :* Bahis, konu
بحر *bèhr :* Deniz
بحران *bohrān :* Buhran, kriz
بحری *bèhrī :* Denizle ilgili
بحریه *bèhriyye :* Denizcilik
بحور *bohūr* Denizler
بخار *boḫār :* Buhar
بخاری *boḫārī :* Soba
بخت *bèḫt :* Baht
بخت آزمائی *bèḫt-āzemāī :* Piyango
بخت برگشته *bèḫt - bèrgèšte :* Talihi dönük, şanssız
بختک *bèḫtèk :* Kâbus
بختی *boḫetī :* شترِ دوکوهانه = Hecin devesi
بختیار *bèḫtiyār :* Bahtiyar, şanslı
بخرد *beḫrèd :* خردمند = Akıllı
بخس *bèḫs :* 1. Çok ucuz, az, eksik 2. Kuru ziraat
بخش *bèḫš :* Parça, parti, bölge, bölüm
بخش کردن *bèḫš kèrdèn :* Dağıtmak, bölmek

باهر *bāher :* Açık, açık seçik
باهو *bāhū :* بازو = Bazu, kol
باید – بایست – بایستی *bāyèd, bāyest, bāyesti :* Gerek
بایستن *bāyestèn :* Gerekmek, lâzım olmak
بایع *bāyeʿ :* Satıcı
بایقوش *bāyquš :* Baykuş
بایگان *bāygān :* Evrak memuru, arşivci
بایگانی *bāyegānī :* Evrak dairesi, arşiv, dosyalamak
بئر *beʿr :* Kuyu
بأس *bèʿs :* Kuvvet, cesaret
بئس *beʿs :* (ek) Kötü, بئس البدل = kötü bedel
ببر *bèbr :* Pars
بت *bot :* Put
بت پرست *bot - pèrèst :* Putatapan
بتخانه *bot - ḫāne :* Putların bulunduğu tapınak
بتکده *bot -kède :* بتخانه = Puthane
بتن – بتون *beton :* Beton
بته *botte :* بوته = 1. Çalı 2. Pota
بثور *busūr :* Sivilce
بجا *becā :* Yerinde, iyi
بجا آوردن *becā - āvèrdèn :* İfa etmek, yerine getirmek
بجول *bocol :* قاب = Aşık kemiği
بچگانه *béççegāne :* Çocukça, çocuk için

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بداية ـ بدائة *bedāyèt :* Başlangıç

بدايع *bèdāye' :* Yeni şeyler, acâyip güzellikler

بدبخت *bèd - bèḫt :* Talihsiz

بدبختانه *bèd - bèḫtāne :* Maalesef

بدبده ـ بدبدك *bèdbèdèk - bèdbède :* Bıldırcın

بدبده *bèd - bedeh :* Borcunu zor ödeyen

بدبو *bèd - ḫū :* Pis kokulu

بدبيارى *bèd - biyārī :* Şanssızlık

بدبينى *bèd - bīnī :* Karamsarlık, bedbinlik

بدتبار *bèd - tèbār :* Kötü yaratılışlı

بد ترکيب *bèd - tèrkīb :* Yakışıksız

بد جنس *bèd - cens :* Soysuz, aşağılık

بد چشم *bèd - çèşm :* 1. Çapkın 2. Kötü nazarlı kem - göz

بد حساب *bèd - hesāb :* Hilekâr, borcunu ödemeyen

بد خشان *bèdèḫşān :* Yakut, Türkistanda yakut çıkan bir yerin adı

بدخط *bèd - ḫèt :* Yazısı çirkin

بدخو *bèd - ḫū :* Kötü huylu

بدخلق *bèd - ḫolq :* Geçimsiz, huysuz

بد دل *bèd - del :* Şüpheci, kötümser

بد دماغ *bèd -dèmāğ :* İçkilli, alıngan

بد دهن *bèd - dèhèn :* Küfürbaz, kaba konuşan

بد ذات *bèd - zāt :* Soysuz, yaramaz

بدر *bèdr :* Ayın 14. günkü durumu

بخشايش *bèḫşāyeş :* Bağışlama

بخشدار *bèḫşdār :* Nahiye müdürü

بخشش *bèḫşeş :* Bağışlanma, bahşiş

بخشاينده *bèḫşāyènde :* Affedici (Tanrı için)

بخشنامه *bèḫşnāme :* Sirküler, genelge

بخشودگى *bèḫşūdegī :* Af

بخشودن *bèḫşūdèn :* Affetmek, bağışlamak

بخشوده *bèḫşūde :* Muaf, affedilmiş

بخش ياب *bèḫşyāb :* Bölen

بخشيدن *bèḫşīdèn :* Affetmek, bağışlamak

بخل *boḫl :* Haset, cimrilik pintilik

بخنو *bèḫnū :* (ed.) Gök gürültülü

بخو *boḫōw :* Ayağa vurulan zincir, bukağı

بخور *boḫūr :* Buğu

بخيل *bèḫīl :* Cimri, pinti

بخيه *bèḫiye :* Dikiş

بد *bad :* Kötü

بد *bod :* Çare (ek) لابد = çaresiz

بداء *bèda' :* Başlamak, doğmak

بداختر *bèd - èḫtèr :* Talihsiz

بد اخلاق *bèd - èḫlāq :* Ahlâksız

بداخم *bèd - èḫm :* Asık suratlı, suratsız

بداعت *bèdā'èt :* Yenilik, güzellik

بداندیش *bèd-èndīş :* Kötü düşünceli, kötü niyetli

بداهت ـ بداهة *bedāhèt :* Ansızın, düşünmeksizin

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بد رفتاری *bed - rèftārī :* Geçimsizlik, kötü muamele

بدرقه *bèdrèqe :* 1. Uğurlama, teşyi 2. Rehber

بدرک *bèd - règ :* İnatçı, huysuz

بدرود *bedorūd :* Veda

بدرود گفتن *bedorud - goftèn :* Ölmek, Veda etmek

بد زبان *bèd - zèbān :* Küfürbaz

بد سابقه *bèd - sābeqe :* Sabıkalı

بد سرشت *bèd - sereşt :* Soysuz

بد سگال *bèd - segāl :* Kötü düşünceli, kötü niyetli

بد سلیقه *bèd - sèlīqe :* کج سلیقه = Zevksiz

بد سیرت *bèd - sīrèt :* Kötü tabiatlı

بد طینت *bèd - tīnèt :* Mayası bozuk, soysuz

بدع *bed' :* Yeni

بدعت *bed'èt :* Bid'at, dine aykırı yeni adet

بدعت گذار *bed'èt - gozār :* Dine aykırı yenilikler çıkaran

بد عمل *bèd - èmèl :* Kötü işler yapan, fuhuş yapan

بد عنق *bèd - onoq:* بداخم = İnatçı, suratsız

بد قدم *bèd - qèdèm :* Kademsiz

بد قلب *bèd - qèlb :* بد دل = Kötü niyetli

بد قلق *bèd - qeleq :* بدرک = Geçimsiz, güç anlaşan

بدقول *bèd-qowl :* Sözünde durmayan

بد قیافه *bèd - qıyāfe :* =Çirkin زشت

بد کار *bèd - kār :* Kötü işler yapan

بد گل *bèd - gel :* = Çirkin زشت

بد گمان *bèd - gomān :* Şüpheci

بد گوئی *bèd - gū'i :* Dedi kodu, çekiştirme

بد گوهر *bèd-gohèr :* Kötü yaratılışlı, soysuz

بدل *bèdèl :* 1. Halef, kendisinin yerine, karşılık 2. Sahte, uydurma

بدل چینی *bèdèl - çīnī :* Serâmik

بد لگام *bèd - legām :* بد لجام = Huysuz at

بد لهجه *bèd - lèhce :* Şivesi bozuk

بد مزه *bèd - mèxze :* Yavan, lezzet siz, tadı bozuk

بد مست *bèd - mèst :* Kör kütük sarhoş, kavgacı sarhoş

بد معاشرت *bèd - ma'āşerèt :* Geçimsiz

بد معامله *bèd - ma'āmele :* Alışverişte sözünde durmayan

بدمنش *bèd - mèneş :* Soysuz

بدن *bèdèn :* Vücut

بدنام *bèd - nām :* Kötü şöhretli, rezil

بد نامی *bèd - nāmī :* Rezillik

پارتی *parti :* Parti, parça, bölüm

پارچه *parçe :* Kumaş, parça, bölüm

پارچه بافی *parçe - bāfī :* Dokuma veya kumaş fabrikası

پارس *pars :* فارس = ایران İran, fars

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بد نفس *bèd-nèfs* : Kötü ruhlu
بدنما *bèd-nemā* : Görünüşü çirkin
بدنه *bèdène* : Dışyüzü
بد نهاد *bèd-nehād* : Kötü huylu
بدنی *bèdènī* : Vücutla ilgili
بد نیت *bèd-niyyèt* : Kötü niyetli
بدو *bèdv* : Başlangıç
بدو *bedu* : Çöl
بدون *bedūn-e* : -sız (ek) اجازه ~ = İzinsiz
بدوی *bèdèvi* : Çöl halkı
بدهکار *bedehkār* : Borçlu
بدهی *bedehī* : بدهکاری = Borç
بدی *bèdī* : Kötülük
بدیع *bèdī'* : Yeni, icât
بدیعه *bèdī'e* : Yeni bir şey, icât
بدیمن *bèd-yomn* : Uğursuz
بدیهه *bèdīhe* : بداهة = بداهت = Açıklık
بدیهی *bèdīhī* : Açık, apaçık
بذال *bèzzāl* : Eli açık, cömert
بذر *bèzr* : Tohum
بذر افشان *bèzr-èfşān* : Tohum makinası
بذرک *bèzrèk* : زرك Keten (tohumu)
بذرکار *bèzr-kār* : برزگر = Çiftçi
بذل *bèzl* : Cömertlik, bağış
بذله *bèzle* : Şaka
بذله گو *bèzle-gū* : Şakacı, mizahcı
بر *bèr* : 1. Üst, üzerinde (ek) 2. Göğüs 3. Taraf, yan 4. Meyva, fayda
بر *bèrr* : Kara, yer
بر *berr* : İyilik
بر *bor* : (ek) Kesen آهن بر = Demir kesen

بر ء *bèr'* : İyileşme, şifa bulma
برائت *bèrā'èt* : Beraat
برابر *bèrābèr* : Beraber, eşit
برابری *bèrābèrī* : Eşitlik
برات *bèrāt* : Havale (kredi mektubu)
برات کش *bèrāt-kèş* : Havale gönderen
برات گیر *bèrāt-gīr* : Havaleyi alan
برادر *bèrādèr* : Erkek kardeş
برادر اندر *bèrādèr-èndèr* : Üvey erkek kardeş
برادرانه *bèrādèrāne* : Kardeşçe
برادر خوانده *bèrādèr-ḫānde* : Kardeşlik (Kardeş olmak)
برادر زاده *bèrādèr-zāde* : Yeğen (erkek kardeşin çocuğu)
برادر زن *bèrādèr-zèn* : Kayınbirader (karısının erkek kardeşi)
برادر شوهر *bèrāder-şowhèr* : Kayın birader (kocanın kardeşi)
براده *borāde* : Yonga, talaş (madendenler için)
براز *borāz* : Gaita, insan pıslığı
برازندگی *bèrāzèndegī* : Yakışma
برازنده *bèrāzènde* : Yakışan, lâyık
برازیدن *bèrāzīdèn* : Yakışmak, lâyık olmak
بر آشفتن *bèr-āşoftèn* : Kızmak, sinirlenmek
بر افروختن *bèr-èfrūḫtèn* : Kızmak, kızarmak, parlamak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

براعت *bèrā'èt :* Üstünlük, büyüklük

بر افتادن *bèr-oftādèn :* Yok olmak, yıkılmak

براق *bèrrāq :* Parlak

بر آمدگی *bèr-āmèdegī :* Kabarma, şişkinlik

بر آمده *bèr -āmède :* Şişmiş, kabarmış

بر انداختن *bèr-èndāḫtèn :* Yok etmek, yıkmak

بر انداز کردن *bèr-èndāz kèrdèn :* Baştan ayağa süzmek, tartmak

بر انگیختن *bèr-èngīḫtèn :* Tahrik etmek

بر آورد کردن *bèr-āvèrd kèrdèn :* Önceden tahmin etmek, hesap etmek, değer biçmek

بر آوردن *bèr-āvèrdèn :* Kaldırmak, yükseltmek, kabul etmek

براهین *bèrāhīn :* Deliller

برای *bèrāy-e :* İçin

برایا *bèrāyā :* Mahlûkat, yaratıklar

بربر *bèrbèr :* Barbar, vahşi

بربریت *bèrbèriyyet :* Barbarlık

بربط *bèrbèt :* Çenk, harp, ut

بربط زدن *bèrbèt zèdèn :* Çenk çalmak, ut çalmak

برتر *bèrtèr :* Daha üstün, daha iyi

برتری *bèrtèrī :* Üstünlük

برج *bèrc :* Fevkalade masraflar, fuzuli masraflar

برج *borc :* Burç, kale, on iki burçtan biri (ast.)

برجستگی *bèr-cèstegī :* Kabartma

برجستن *bèrcestèn :* Hoplamak, atlamak, sıçramak

برجسته *bèrcèste :* Kalkmış, kabarmış, seçkin, mümtaz

برجیس *bercīs :* Jüpiter, Müşteri gezegeni

برچسب *bèrçèsb :* Etiket

برچیدن *bèr-çīdèn :* Toplamak, seçmek, bir müesseseyi veya dükkânı kapatmak

برحذر *bèr-hèzèr :* Sakınma

برحق *bèrhèq :* Haklı

برخاستن *bèr-ḫāstèn :* Kalkmak

برخورد *bèr-ḫord :* Raslama, buluşma

برخوردار *bèr-ḫordār :* Faydalanma, hissesini alan

برخوردن *bèr-ḫordèn :* Raslamak, buluşmak

برخه *bèrḫe :* (ed.) Hisse, parça

برخی *bèrḫī :* Bazan, bazı

برخیزانیدن *bèr-ḫīzānīdèn :* Kaldırmak, ayağa kaldırmak

برد *bèrd :* سرما = Soğuk

برد *bord :* 1. Kazanç 2. Merminin menzil uzaklığı

برداشت *bèrdāšt :* Mahsul toplama, alma, çekme, (tic.)

برداشتن *bèr-dāštèn :* Almak, kaldırmak

بردبار *bordbār :* Sabırlı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بُرد باری *bordbārī:* Sabır, tahammül

بر دست *bèrdèst:* Çırak

بردگی *bèrdegī:* Kölelik

بردن *bordèn:* Götürmek

برده *bèrde:* Köle

برده فروشی *bèrde-forūşī:* Köle ticareti

بررسی *bèr-resī:* Tetkik, inceleme

بررسی کردن *bèr-rèsī kèrdèn:* İncelemek

برزخ *bèrzèḫ:* 1. Berzah 2. İki şey arasındaki dar geçit

برزگر *bèrzgèr:* Çiftçi

برزن *bèrzèn:* Bir şehrin belediye mıntıkası, mahalle, semt

برزنت *brezent:* Branda bezi

برسام *bèrsām:* ذات الجنب = Zatülcenp

برش *borş:* Bir çeşit sebze çorbası

برش *boreş:* Biçme

برشته *bereşte:* Pişkin, kızarmış, gevrek

بر شمردن *bèr-şemordèn:* Saymak,

برص *bèrès:* Baras, vucutta beyaz, alaca lekeler, abraşlık illeti

برطرف *bèr-tèrèf:* Yok olma,bertaraf

برعکس *bèr-èks:* Aksine

برف *bèrf:* Kar

برف پاککن *bèrf-pak-kon:* Otomobillerde camsileceği

برف روب *bèrf-rūb:* Kar temizleyen

برف ریزه *bèrf - rīze:* Kar serpintisi

برفک *bèrfèk:* 1. Çocuklarda boğaz ve ağız iltihabından meydana gelen dil üzerindeki beyazlık, bir çeşit hastalık

برق *bèrq:* Elektrik

برقرار *bèr-qèrār:* Tespit, tayin

برقراری *bèr-qèrārī:* Yerleştirme

برق زدگی *bèrq-zèdègī:* Elektrik çarpması, yıldırım çarpması

برقع *borqè':* Peçe

برق گیر *bèrq-gīr:* Yıldırımsavar, paratoner

برقو *borqu:* Burgu

برقی *bèrqī:* Elektrikli, elektrikçi, elektriğe ait

برک *bèrèk:* Bir çeşit yün kumaş

برکت *bèrekèt:* Bereket

برکناری *bèr-kenārī:* Uzaklaştırma, kovma, azil, işten çıkarılma

برکندن *bèr-kèndèn:* Köklemek

برکه *berkè:* Havuz, göl

برگ *bèrg:* Yaprak

برگذار کردن *bèrgozār kèrdèn:* Yapmak, idare etmek, geçirmek

برگردانیدن – برگرداندن *bèrgèrdāndèn:* Geri göndermek, çevirmek

برگشت *bèrgèşt:* Avdet, dönüş, iade

برگماشتن *bèr-gomāştèn:* Memur etmek, tayin etmek

برگه *bèrge:* 1. Yaprak, yaprak gibi 2. Şeftali, kaysı ve kurusu 3. İşaret, alâmet, örnek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

برگی *bèrgī :* Yapraksı

برله *bèr-lèh :* Lehte, fayasına olmak

برلیان *berelyān :* Pırlanta

برملاء *bèrmèlā' :* Apaçık, ayan beyan

برنا *bornā :* جوان = Genç

برنامه *bèrnāme :* Program, gündem

برنایی *bornāyī :* Gençlik

برنج *berenc :* Pirinç (madeni halita)

برنج *berenc :* Pirinç (yiyecek)

برنج زار *berenc-zār :* Pirinç tarlası

برنجی *berencī :* Pirinçten yapılmış

برنده *bèrènde :* Kazanan, yenen (oyunda)

برودت *borūdèt :* Soğukluk

برودری *brodri :* Nakış

برودری دوزی *brodri-dūzī :* Nakış işi yapmak

بروز *boruz :* Meydana çıkma, zuhur

برومند *borumènd :* Verimli, meyvedâr, mahsullu

بره *bèrre :* Kuzu

بره *bere :* Bere, yumuşak sipersiz bir çeşit başlık

برهان *borhān :* Kanıt, bürhan

برهما *berèhma :* Brahma

برهنگی *berèhnegī :* Çıplaklık

برهنه *berèhne :* Çıplak

برهیختن *bèrhīḫtèn :* Çıkarmak, hasıl ettirmek, terbiye etmek

بری *bèrī :* Uzak, ayrı

برّی *bèrrī :* Karaya ait

بریان *beryān :* Kızarmış, kavrulmuş, pişmiş

بریدن *borīdèn :* Kesmek, biçmek, parçalamak

برین *bèrīn :* En yüksek, üstün

بز *boz :* Keçi

بزاز *bèzzāz :* Bez ve benzeri mensucat satan tüccar

بزازی *bèzzāzī :* Bezzazlık, manifaturacılık

بزدل *boz-del :* Korkak

بزرک *bèzrèk :* Keten tohumu

بزرگ *bozōrg :* Büyük, geniş

بزرگوار *bozorgvār :* Asil, büyük

بزرگی *bozorgī :* Büyüklük

بزغاله *bozğāle :* Keçi yavrusu

بزک *bèzèk :* Tuvalet, süsleme, giyinip kuşanma

بزک *bozèk :* بزغاله = Keçi yavrusu

بزم *bèzm :* مهانی = سور = Meclis, toplantı, düğün

بزمجه *bozmècce :* Kertenkele

بزن بهادر *bezèn -bèhādor :* Yiğit

بزه *bezeh :* Suç, günâh

بزهکار *bezeh-kār :* Suçlu, mücrim

برْ *bej :* Bej rengi

بس *bès :* Yeter, kâfi

بسا *bèsā :* Çok چه بسا = Ekseriya

بساتین *bèsātīn :* Bostan'ın çoğulu

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بساط *bèsāt :* Satıcı tezgâhı, işporta pazarı, sofra, karma karışıklık
چه بساطی است = Ne karmakarışıklık

بساوائی *bèsāvāī :* لامسه = Dokunum, duyarga

بست *bèst :* Raptiye, bağlama vasıtası, çift, bağ

بستان *bostan :* Bostan

بستانکار *bestānkār :* Alıcı

بستانکار *bostankār :* Bostancı

بستر *bèstèr :* Yatak

بستری *bèstèrī :* Yatakta yatan hasta

بستن *bèstèn :* Bağlamak, kapamak

بستنی *bèstènī :* Dondurma

بستو *bèstū :* Topraktan yapılmış sürahi veya testi

بسته بندی *bèste-bèndī :* Ambalâj

بسزا *besezā :* Lâyikile

بسط *bèst :* Genişlik, yayma, açma

بسفر *bosfor :* Boğaziçi, Bosfor

بسکه *bèske :* O kadar ki...

بسم‌الله *besmellāh :* Bismillah, Tanrı adıyla

بسنده *bèsènde :* Kâfi derecede, yeteri kadar

بسوی *besūy-e :* ....a taraf

بسی *bèsī :* Birçok

بسیار *besyār :* Çok, fazla

بسیط *bèsīt :* Basit, düz, mürekkep olmayan

بسیم *bèsīm :* Gülümseyen, hafifçe gülen kimse

بشارت *beşārèt :* Müjde

بشاش *bèşşāş :* Güler yüzlü

بشاشت *bèşāşèt :* Güler yüzlülük

بشر *bèşèr :* İnsan cinsi

بشره *bèşèrè :* Deri, cilt yüzü

بشریت *bèşèriyyet :* İnsanlık

بشقاب *boşqāb :* Tabak

بشقابی *boşqābī :* Tabak şeklinde

بشکه *boşke :* Fıçı

بشیر *bèşīr :* Müjde veren

بصر *bèsèr :* Görme, göz

بصیر *bèsīr :* Gören, görüp anlayan, tecrübeli, dikkatli

بصیرت *bèsīrèt :* Kalp gözüyle görmek, sezgi ve zekâ, basiret

بضاعت *bezā'èt :* varlık, sermaye

بط *bèt :* مرغابی = اردک = Ördek

بطالت *bètālèt :* Tenbellik, işsizlik

بطری *botrī :* Şişe

بطش *bètş :* Hamle, hücum etmek

بطلان *botlān :* Butlan, bozulma

بطن *bètn :* Karın, iç, soy

بطوء *bot' :* Yavaşlık, ağırlık

بطون *botūn :* بطن ın çoğ. : Karınlar, içler

بطی‌الانتقال *bètī-ol-enteqāl :* Güç anlayan

بطی الحرکه *bètī-ol-hèrèke :* Ağır yürüyen

بطی الهضم *bètī-ol-hèzm :* Hazmı güç

بظر *bèzr :* Bızır, klitoris

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بع بع *bè'-bè'* : Melemek
بعثت *be'sèt* : Biset, gönderilme, peygamberlik
بعد *bè'd* : Sonra
بعد *bo'd* : Buût, boyut
بعداً *bè'dèn* : Sonradan, ardından
بعدی *bè'dī* : Sonraki, sonradan olan
بعضاً *bè'zèn* : Bazan, arasıra
بعضی *bè'zi* : Bazı
بعلاوه *be'èlāve* : İlâve olarak
بعید *bè'īd* : Uzak
بعینه *be-'eyneh* : Tamamiyle
بغاز *boğāz* : Boğaz
بغتةً *bèğtètèn* : ناگهان Ansızın
بغچه *boğçe* : Bohça
بغرنج *boğrènc* : Müphem, düğümlü
بغض *boğz* : Düşmanlık, nefret
بغل *bèğèl* : Koltuk, kol, göğüs, kucak
بغی *bèğy* : Kötülük, adaletsizlik
بقاء *bèqā'* : Devam
بقاع *boqā'* : Anıtlar, ülkeler
بقال *bèqqāl* : Bakkal
بقالی *bèqqālī* : Bakkallık
بقایا *bèqāyā* : Kalıntılar
بقچه *boqçe* : بغچه Bohça
بقر *bèqèr* : گاو = Sığır
بقعه *boq'è* : Anıt, ülke
بقیه *bèqiyye* : Kalan, artan, bakiye
بقیة السیف *bèqiyyèt-os-seyf* : Kılıç artıkları, kılıçtan kurtulanlar
بکارت *bekārèt* : El değmemişlik, bâkirlik
بکر *bekr* : 1. Erdenlik,kızlık, kızoğlan kızlık, her şeyin evveli 2. El değmemişlik, bâkirlik
بکلی *bekolli* : Tamamiyle, tamamen
بگ *bèg* : بیگ = Bey
بل *bèl* : بلکه = Belki
بلا *bèlā* : Belâ
بلا *belā* : Yokluk,-sız (ek) ~ استثنا = İstisnasız
بلاد *belād* : Şehirler , ülkeler
بلادت *bèlādèt* : Ahmaklık
بلادیده *bèlā-dīde* : Felâkete uğramış
بلا سبب *belā-sèbèb* : Sebepsiz
بلا عوض *belā-'èvèz* : Karşılıksız
بلاغت *bèlāğèt* : Belâğat, sözün veya yazının güzel ve sanatlı hali ve istenilen etkiyi sağlıyacak şekilde anlatımı
بلا گردان *bèlā - gèrdān* : Belâya kurban olan
بلاهت *bèlāhèt* : Aptallık
بلبل *bolbol* : Bülbül
بلد *bèlèd* : (ed.) 1. Şehir 2. Rehber, klavuz
بلدان *boldān* : Şehirler
بلد بودن *bèlèd būdèn* : Bilmek, bir yeri tanımak
بلدرچین *belderçīn* : Bıldırcın
بلد شدن *bèlèd şodèn* : Öğrenmek
بلدی *bèlèdī* : Belediyeye ait, bilmek
بلدیت *bèlèdiyyet* : Bilmek, tanımak
بلدیه *bèlèdiyye* : شهرداری = Belediye
بلع کردن *bèl' kèrdèn* : Yutmak
بلعیدن *bèl'īdèn* : Yutmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بلغاء *bolèğā'* : Beliğler
بلغارستان *bolğārestān* : Bulgaristan
بلغم *bèlğèm* : Balgam
بلغور *bèlğūr* : Bulgur
بلکه *bèlke* : Belki
بلم *bèlèm* : Sandal, kayık
بلند *bolènd* : Uzun, yüksek
بلند بالا *bolènd-bālā* : Uzun boylu, uzun
بلند پایه *bolènd - pāye* : Yüksek makam, yüksek rütbe sahibi
بلند پرواز *bolènd-pèrvāz* : Çok büyük şeyler düşünen
بلند قد *bolènd-qèd* : Uzun boylu
بلند گو *bolènd-gū* Hopartör
بلند مرتبه *bolènd-mèrtèbe:* بلند پایه Yüksek rütbeli
بلند نظر *bolènd-nèzèr* : Yüksek görüşlü
بلند همت *bolènd-hemmèt* : Yardımsever
بلندی *bolèndī:* Yükseklik, yüksek yer
بلوا *bèlvā* = بلوی : Musibet, kargaşalık
بلور *bolur* : Billur, kristal
بلور الات *bolur-ālāt* : Kristal işleri
بلور سازی *bolur-sāzī* : Cam ve kristal fabrikası
بلوری – بلورین *boluri, bolurin* : Kristalden, billûrdan yapılmış
بلوز *boluz* : Bulüz
بلوط *bèlut* : Kestane
بلوغ *boluğ* : Buluğ
بلوک *boluk* : Köy, nahiye
بله = بلی = *bèle* : Evet
بولهوس = بلهوس *bolhèvès* : Hevesli, arzusunun esiri
بلی = بله *bèli* : Evet
بلیات *bèliyyāt* : Belâlar
بلید *bèlīd* : (ed.) Ahmak, aptal
بلیط *belit* : bilet
بلیط فروش *belit - forūş* : Bilet satan
بلیغ *bèlīğ* : Belâgatlı
بلیه *bèliyye* : Belâ
بم *bèm* : Bas (mus.), gür ses
بمب *bomb* : Bomba
بمباران (کردن) *bomb-bārān (kèrdèn)* : Bombalamak
بمب انداز = بمب افکن *bomb-èfkèn* : Bombardıman uçağı
بمرور *be-morūr* : Zamanla, tedricen
بموقع *be-mōqe'* : Zamanında, tam vaktında
بن *ben* : ابن *ebn* = Oğul
بن *bon* : Kök, temel, dip
بناء *bènnā'* : Duvarcı
بناء *benā'* : İnşaat, bina
بنابراین *benābèrīn* : Binaenaleyh
بنات *bènāt* : Kızlar
بنات‌النعش *bènāt-on-nè'ş* : Küçük ayı ve Büyük ayı (ast.)
بنادر *bènāder* : Limanlar
بناگوش *bènāgūş* : Kulak tozu
بنام *benām* : Adlı, sanlı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بنان *bènān :* سر انگشت Parmak ucu

بنائی *bènnā'ī :* Duvarcılık, inşaat işi

بن بست *bon-bèst :* Çıkmaz (sokak), mani

بنت *bent :* Kız

بنجل *boncol:* Kötü veya bozulmuş, satılamamış mal

بنچاق *bonçāq :* Tapu senedi

بند *bènd :* 1. Bağ, kaytan, ip 2. Baraj, set, mani, 3. Tıkanıklık

بند آمدن *bènd āmèdèn :* Tıkanmak, durmak, kapanmak

بند آوردن *bènd āvèrdèn :* Tıkamak, kapamak

بند باز *bènd-bāz :* Canbaz

بند بازی *bènd-bāzi :* Canbazlık

بندر *bèndèr :* Liman

بند کشی *bènd-kèşī :* Derz etmek, duvar taşları arasını harç ile doldurmak

بند کفش *bènd-e kèfş:* Ayakkabı bağı

بندگی *bèndègī :* Kulluk

بندوبست *bènd -o-bèst :* Hileye katılmak, hile

بنده *bènde :* Kul

بنده زاده *bènde-zāde:* Mahdum, oğlum

بنده نوازی *bènde -nèvāzī :* Küçüklere sevgi gösterme

بنزین *benzin :* Benzin

بنشن *bonşèn :* Zahire, hububat

بنفش *bènèfş :* Mor

بنفشه *bènèfşe :* Menekşe çiçeği

بنکدار *bonèkdār :* Toptancı

بنگاه *bongāh :* Müessese

بنه *bone :* Yolcu eşyası, bagaj

بنیاد *bonyād :* Temel

بنیان *bonyān :* Yapılış, temel

بنیه *bonye :* Bünye

بو *bū* = بوی *būy :* Koku

بوار *bèvār :* فلاکت Mahvolma, durgunluk

بواسیر *bèvāsīr :* Basur

بوالهوس *bolhèvès :* بلهوس Heveskâr

بوته *botte :* بته Çalı

بوته *bute :* بته 1. Çalı 2. Pota

بوجاری *bowcāri :* Kalburdan geçirmek (pirinç veya buğdayı)

بودار *būdār :* Kokulu

بودجه *būdce :* Bütçe

بودن *būdèn :* Bulunmak, olmak

بور *būr :* 1. Sarışın, kumral 2. Şaşkın

بورانی – برانی *burani, borani :* Haşlanmış ispanak

بورس *burs :* 1. Borsa, esham ve tahvilât borsası 2. Burs

بوره *būre :* Boraks

بوریا *būriyā :* Hasır

بوزه *bozè :* Boza

بوزینه *būzīne :* Bir çeşit küçük maymun

بوس – بوسه *būs, būse :* Öpüş

بوستان *būstān :* Bostan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بوسیدن *būsīdèn :* Öpmek

بوسیر *busır :* Sığır kuyruğu, deve dili, yünotu

بوق *būq :* Korna, klâkson

بوق زدن *būq zèdèn :* Klâkson çalmak

بوقلمون *būqèlèmūn :* 1.Hindi 2. Bukalemun

بوکس *boks :* Boks

بوکس باز *boks-bāz :* Boksör

بو گرفته *bū-gerefte :* bozulmuş, kokmuş

بول *bowl :* Sidik, idrar

بوم *būm :* 1. Memleket, mıntıka 2. Baykuş

بوما دران *būmādèrān :* (bot.) Civanperçemi

بومی *būmī :* Yerli

بوی *būy :* بو = Koku

بویائی *būyā'ī :* شامه = Koklama duygusu

بویژه *bevīje :* Bilhassa, özellikle

بوییدن = بوکردن *būyīdèn :* Koklamak

به به *bèh - bèh :* Oh - oh, ne güzel! (memnuniyet belirtir)

به - بـ *be :* (ek) ismin -e hali

به *beh :* Ayva

به *beh :* بهتر = Daha iyi

بها *bèhā :* قیمت = Fiat

بهاء *bèhā' :* Güzellik, aydınlık, parıltı

بهاء الله *baha'ollah :* Bahaullah, Baha'i dininin peygamberi Mirza Hüseyin-Ali Bahā' (1817 - 1892)

بهادار *bèhādār :* Değerli, kıymetli

بهادر *bèhādor :* Yiğit, cesur

بهادران *bèhādorān :* (ask.) اسواران Kıta, süvari bölüğü

بهار *bèhār :* İlkbahar

بهانه *bèhāne :* Bahane

بهانه آوردن - بهانه کردن *bahāne-kèrdèn :* Bahane bulmak

بهانه جوئی *bèhāne-cūī' :* Bahane aramak

بهائم *bèhā'em :* چهار پایان = Dört ayaklı hayvanlar

بهائی *bèhā'ī :* Bahaullah'a iman eden, Baha'i dininin sâliki

بهائیت *bèha'iyyet:* Baha'i dini, Bahailik

بهبود *behbūd :* İyileşme, şifa bulma

بهت *boht :* Şaşma, hayret

بهتر *behtèr :* Daha iyi

بهجت *bèhcèt :* Neşe şenlik, sevinç

بهداری *behdārī :* Sıhhiye, Sağlık

بهداشت *behdāşt :* Hıfzıssıha

بهدانه *behdāne :* Ayva tohumu (hek).

بهر *bèhr :* 1. Eski ölçü (3.25 milimetre) 2. İçin (از بهر چه =Niçin)

بهرام *bèhrām :* Merih, Mars

بهره *bèhre :* سهم = سود = Hisse, kâr, kazanç

بهره برداری *bèhre-bèrdārī :* İşletme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بهره مند *bèhremènd* : Zevk alan, faydalanan

بهره ور *bèhrèvèr* : بهره مند = Faydalanan

بهشت *beheşt* : Cennet

بهمان *bèhmān* : فلان = Filân feşman

بهم خوردگی *behèmḫordegī* : Karışıklık

بهمن *bèhmèn* : 1. Heyelân, buzul 2. İran takviminin 11. ayı (21 Ocak-20 Şubat)

بهنگام *behengām* : Tam vaktında

بهیمه *bèhīmè* : Dört ayaklı hayvan

بهی *bèhīy* = بهاء : Aydın, nurlu, güzel

بهیه *bèhīyye* : Aydın, güzel, parlak

بی *bī* : (olumsuzluk eki)-siz, ~ احتیاط = İhtiyatsız, dikkatsiz

بیابان *biyābān* : Çöl

بی اذیت *bī-èzīyyèt* : Zararsız

بی آزار *bī-āzār* : بی اذیت = Zararsız

بی اساس *bī-èsās* : Esassız

بی استعداد *bī-este'dād* : İstidatsız

بی استحقاق *bī-estehqāq* : Haksız

بی اسم *bī-esm* : İsimsiz, tanınmamış

بی اشتهائی *bī-eştèhā'ī* : İştahsızlık

بی اصل *bī-èsl* : Esassız

بی اصول *bī - osūl* : Usulsüz

بی اطلاع *bī-ettelā'* : Bilgisiz, habersiz

بی اعتباری *bī-e'tebārī* : İtibarsızlık

بی اعتنائی *bī - e'tenā'ī* : Özensizlik, itinasızlık

بی آلایش *bī-ālāyeş* : Bulaşmamış, temiz

بی التفات *bī-eltefāt* : İltifatsız

بیان *bèyān* : Beyan, anlatma

بی اندازه *bī-èndāze* : Çok, sayısız

بیانیه *bèyāniyye* : Bildiri, beyanname

بی بر *bī-bèr* : بی بار = Meyvesiz

بی باعث *bī-bā'es* : Kimsesiz, koruyucusuz

بی باک *bī-bāk* : Korkusuz

بی برگ و نوا *bī-bèrg-o-nèvā* : Yoksul, muhtaç

بی بند و بار *bī-bènd-o-bār* : Kayıtsız, sorumsuz

بی بنیگی *bī-bonyegī* : Zayıf, bünyesizlik

بی بی *bibi* : Yaşlı hanım, büyükanne, hala, yaşlı hizmetçi

بی پایان *bī-pāyān* : Sonsuz, tükenmez

بی پایه *bī-pāye* : 1. Ayaksız 2. Esassız, boş, temelsiz (mec.)

بی پدر مادر *bī-peder-mādèr* : (mec.) Soysuz, anasız, babasız

بی پرده *bī-pèrde* : Açıkça, örtüsüz

بی پروا *bī-pèrvā* : Korkusuz

بی پشت *bī-poşt* : Himayesiz, yardımsız

بی پشتیبان *bī-poştībān* : Koruyucusuz

بی پناه *bī-pènāh* : Müdafaasız, sığınacak yeri olmayan

بی پیر *bī-pīr* : Soysuz, dinsiz, imansız

بیت *beyt* : Beyit (iki mısradan ibaret şiir)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بیت *beyt :* خانه Ev

بیتاب *bī-tāb :* Takatsız, huzursuz, yorgun

بیت‌الله = بیت الحرام *beyt-ol - hèrām :* Kâbe, beytullah

بیت المقدس *beyt-ol-moqaddès :* Kudüs

بی تأمل *bī-tèèmmol :* Düşünmeden, âni

بی تعارف *bī-tèārof:* Çekinmeden, teklifsiz

بی تکلیفی *bī-tèklīfī :* Kararsızlık, tereddüt

بی تناسب *bī-tènāsob :* Nispetsiz, uygunsuz

بی توجهی *bī-tèvèccohī :* Dikkatsizlik, aldırmazlık

بی ثباتی *bī-sobātī :* Sebatsızlık

بی ثمر *bī-sèmèr:* Faydasız, meyvesiz

بیجا *bī-cā :* Yersiz, gereksiz

بیجك *bīcèk :* Fiş, makbuz

بی جهت *bī-cèhèt :* Lüzumsuz, sebepsiz

بیچارگی *bīçāregī :* çaresizlik, zavallılık

بیچاره *bīçāre :* Çaresiz, zavallı, yoksul

بی چشم و رو *bī-çèşm-o-rū :* Utanmaz, nankör

بیچون *bīçūn :* 1. Eşsiz 2. Tanrı (mec.)

بیچون و جرا *bī-çūn-o-çerā:* Niye, niçin demeksizin, kesin

بی چیز *bī-çīz :* Yoksul, muhtaç

بیحال *bī-hāl :* Halsiz, baygın

بیحالت *bī-hālet :* Keyfsiz, neşesiz

بیحالی *bī-hālī :* Gevşeklik, halsizlik

بی حجاب *bī-hecāb :* 1. Örtüsüz, açık 2. Hayasız, iffetsiz (mec.)

بیحد *bī-hèd :* Hudutsuz, çok

بی حرف *bī-hèrf :* Konuşmadan, derhal, sus!

بی حرمتی *bī-hormètī :* Saygısızlık

بی حس *bī-hes :* Duygusuz

بی حساب = بیشمار *bī-hesāb:* = Hesapsız, pek çok

بی حصر = بی حدّ *bī-hèsr :* Sayısız, pek çok

بی حفاظ *bī-hefāz :* Muhafazasız, duvarsız

بی حقوقی *bī-hoqūqī :* Kanunsuzluk, haksızlık

بی حواس *bī-hèvās :* Unutkan

بی حوصلگی *bī-howsèlegī :* Keyfsizlik, isteksizlik, bezginlik

بی حیا *bī-hèyā :* Hayasız, utanmaz

بیخ *bīḫ :* Kök, dip

بی خاصیت *bī-ḫāsiyyèt :* Faydasız, tesirsiz

بیخبر *bī-ḫèbèr :* Habersiz, bilgisiz

بیختن *bīḫtèn :* Elemek, kalburdan geçirmek

بیخوابی *bī-ḫābī :* Uykusuzluk

بیخود *bī-ḫod :* Uygunsuz, anlamsız, beyhude, gereksiz

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بی خیال *bi-ḫiyāl :* Düşüncesiz, sorumsuz

بید *bīd :* Söğüt

بید *bīd :* Güve

بیداد *bi-dād:* Zulüm, zâlim, aşırılık

بیدادگر *bi-dādgèr :* Zâlim

بیدار *bidār :* Uyanık

بیدار شدن *bidār şodèn :* Uyanmak

بیدانش *bi-dāneş :* Cahil, bilgisiz

بیدانه *bi-dāne :* Çekirdeksiz

بید خورده *bīd-ḫorde :* Güve yiniği, güve yimiş

بی درد سر *bi-dèrd-e sèr :* Rahat, zahmetsiz

بی درز *bi-dèrz :* Dikişsiz, yekpare

بیدرنگ *bi-dèrèng :* Derhal, durmadan, hemen

بیدریغ *bi-dèriğ :* Esirgemeden

بیدزده *bīd - zède :* بید خورده = Güve yiniği

بی دست و پا *bi-dèst-o-pā :* Hantal, beceriksiz

بیدل و دماغ *bi-del-o-dèmāğ :* Neşesiz, gönülsüz

بید مشک *bīd-meşk :* Misk söğütü

بی دوام *bi-dèvām :* Çürük, dayanıksız

بیراهه *bi-rāhe :* Bozuk yol

بی ربط *bi-rèbt :* Münasebetsiz, uygunsuz

بیرحم *bi - rèhm :* Merhametsiz

بیرق *beyrèq :* پرچم = Bayrak

بیرگ *bi-règ :* Arsız, yüzsüz

بیرون *birūn :* Dışarı, dış

بیرون آمدگی *birūn-āmèdegi :* Çıkıntı

بیرویه *bi-rèviyye :* Yersiz, uygunsuz

بیریا *bi-riyā :* Riyasız, samimi, saf

بی ریش *bi-rīş :* Sakalı bitmemiş genç, pasif homoseksüel

بیزار *bizār :* Bıkmış, nefret etmiş

بیزار کردن *bizār kèrdèn :* Usandırmak

بی زحمت *bi-zèhmèt :* Zahmet etmeksizin, lütfen

بی سبب *bi-sèbèb :* بی جهت = Sebepsiz

بیست *bist :* Yirmi

بیستم – بیستمین *bistom-bistomīn :* Yirminci

بی سر و پا *bi-sèr-o-pā:* Kaba, serseri, ayaktakımı

بی سروته *bi - sèr-o-tèh :* Anlamsız söz veya yazı, başı sonu olmayan, çok uzun

بی سروسامان *bi-sèr-o-sāmān :* بی سامان Düzeni bozulmuş, sarsılmış

بی سرو صدا *bi-sèr-o-sedā :* Sessiz, sedasız

بیسکویت *biskvit :* Bisküvit

بی سلیقه *bi-sèlīqe :* Zevksiz

بیسواد *bi-sèvād :* Okur-yazar olmayan

بیسوادی *bi-sèvādī :* Câhillik

بیسیم *bi-sīm :* Telsiz

بیش *bīş :* زیاد = Çok, fazla

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بیغوله *biğūle :* Köşe, harabe, insanlardan uzak bir yer, tenhalık

بیقرار *bī-qèrār :* Rahatsız, kararsız

بیقراری *bī-qèrārī :* Üşütme, rahatsızlık, merak

بیکار *bī-kār :* İşsiz, aylak

بیکاره *bī-kāre :* Kıymetsiz, işe yaramayan, kabiliyetsiz, aylak

بیکران *bī-kèrān :* Sonu, dibi olmayan, çok

بیکس *bī-kès :* Kimsesiz, yalnız

بی کله *bī-kèlle :* Akılsız, kafasız

بی کم و زیاد *bi-kèm-o-ziyād :* Tam, artıksız eksiksiz, aynen

بی کم وکاست *bī-kèm-o- kāst :* Tamamen, aynen

بک – بیگ *big-bek :* Bay, bey

بیگاری *bigārī :* Angarya

بیگانگی *bigānegī :* Yabancılık

بیگانه *bigāne :* Ecnebi, yabancı

بیگمان *bi-gomān :* Şüphesiz

بیگناه *bi-gonāh :* Günahsız, suçsuz

بیل *bil :* Kürek

بیلان *billān :* ترازنامه = Bilanço

بیلچه *billçè :* El küreği (ufak)

بیل زدن *bil-zèdèn :* Bellemek, çapalamak

بی لطف *bi-lotf :* İltifatsız

بیم *bim :* Korku

بیمار *bimār, mèriz :* مریض = Hasta

بیمارستان – مریضخانه *bimārestān, mèriz-ḫāne :* Hastane

بی شائبه *bī-şā'ebe :* Lekesiz, hâlis, hilesiz

بیشرم *bī-şèrm :* Hayasız, utanmaz

بیشمار = بی حساب *bī-şomār :* Sayısız, pek çok

بیشه *bīşe :* Koru, küçük orman

بی صرفه *bī-sèrfe :* Ekonomik olmayan

بی صفت *bī-sefèt :* Nankör, kalitesiz

بی صورت *bī-sūrèt :* Irzına geçilmiş

بیضاء *beyzā' :* Beyaz

بیضتین *beyzèteyn:* Husyeler, yumurtalar

بیضی *beyzī :* Beyzi, eliptik

بیطار *beytār :* دام پزشك = Baytar, veteriner hekim

بیطرف *bī-tèrèf :* Tarafsız

بیع *bey' :* فروش = Satış

بیمار *bī-'ār :* Arsız, sefih, hovarda

بیماری *bī - 'arī :* Utanmazlık, hovardalık

بی عاطفه *bī - ātefe :* Duygusuz, merhametsiz

بیعانه *bey'āne :* Kapora

بیعت *bey'èt :* Tabi olmak, uymak

بیمرضگی *bī-'orzegī :* Yetersizlik, başarısızlık, âcizlik

بیعرضه *bī-'orze :* Âciz, iktidarsız, yetersiz

بی علت *bī-'ellet :* Sebepsiz, ayıpsız

بی غل و غش *bī - ğèll-o - ğèş :* Hilesiz, temiz, samimi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بی ملاحظه *bi-molāheze :* Düşüncesiz, saygısız

بی مورد *bi-mowred :* Uygunsuz, yersiz, zamansız

بی موقع *bi-mowqe' :* = بی مورد Zamansız, yersiz

بیمه *bime :* Sigorta

بیمه گذار *bime-gozār :* Sigortalı

بیمه گر *bime-gèr :* Sigortacı, sigorta şirketi

بیمه نامه *bime-nāme :* Poliçe, sigorta sözleşmesi

بین *beyn* = میان *miyān* = مابین *mā-bèyn :* Ara, orta

بینا *binā :* Gören, görüş sahibi

بین‌الملل *beynèl-melèl:* Milletlerarası, uluslararası

بین النهرین *beyn-èn-nèhreyn :* Mezopotamya

بینش *bineş :* Keskin zekâ, vukuf, akıl, görgü

بی نماز *bi-nèmāz:* Adet gören kadın, namazsız kadın

بی نمک *bi-nèmèk:* Tuzsuz, manasız

بینوا *bi-nèvā :* Zavallı, yoksul

بینه *bine :* Hamamlarda soyunacak yer

بینهایت *bi-nehāyèt :* Sonsuz, sınırsız

بینی *bini :* Burun

بی نیاز *bi-niyāz:* Müstağni, doygun, muhtaç olmayan

بی وارث *bi-vāres :* Mirasçısı olmayan

بیماری *bimārī :* Hastalık

بیمثال = بی مانند *bi-mānènd, bimesāl :* Eşsiz, benzersiz

بی مبالات *bi-mobālāt :* Dikkatsiz

بیمثال *bi-mesāl :* Eşsiz, emsalsiz

بی مثل = بی مانند *bi-mesl :* Benzersiz

بی محابا *bi-mahābā :* Korkusuz

بی محل *bi-mèhèl :* Yersiz, karşılığı olmayan bir çek veya havale

بی مرحمت *bi-mèrhèmèt:* Lûtufsuz

بی مرحمتی *bi-mèrhèmètī :* Lütufsuzluk, iltifatsızlık

بی مروت *bi-morovvèt :* Adaletsiz, insafsız

بیمزه *bi-mèzze :* Lezetsiz, tatsız, manasız

بی مسلک *bi-mèslèk :* Prensipsiz, mezhepsiz

بی مسمی *bi-mosèmmā:* İsmine lâyık olmayan veya uymayan

بی مصرف *bi-mèsrèf :* Kullanılmayan, işe yaramayan

بی مطالعه *bi-motāle'e :* Düşünmeden yapılmış, rasgele yapılmış

بی مغز *bi-mèğz :* Özsüz, boş, içsiz, beyinsiz

بیمقدار *bi-meqdār :* Naçiz, kıymetsiz, değersiz

بی مقدمه *bi-moqèddème :* Birdenbire, hiç sormadan, konuşmadan, tepeden inme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

بی موقع *bi-vèqt* : بیوقت = Zamansız, vakitsiz, mevsimsiz

بی وقوف *bi-voquf* : Bilgisiz

بیوه *bive* : Dul kadın

بیوه گی *bivegi* : Dulluk

بی مانند = بی مثال *bi-hemāl* : بیهال = بی نظیر = Eşsiz

بی همتا *bi-hèmtā* : Eşsiz

بی همه چیز *bi-hème-çiz* : Adi insan, prensipsiz, vicdansız

بی هنر *bi-honèr* : İşbilmez, hünersiz

بیهوا *bi-hèvā* : Maksatsız, birdenbire

بیهوده *bihūde* : Boşuna, beyhude

بیهوش *bi-hūş* : Şuursuz, hissiz, duygusuz, baygın, unutkan, dalgın

بیهوش و حواس *bi-hūş-o-hèvās* : Unutkan, dalgın

پ

پ *pe* : P, Farsçanın 3. harfi

پا-پای *pā, pāy* : Ayak, bacak, adım, hesabına من بنویس =~ Benim hesabıma yaz

پائیدن = پاییدن *pā'ìdèn, pāyìdèn* : Gütmek, gözetlemek, muhafaza etmek

پا انداز *pā-èndāz* : Ayak altına serilen halı, kilim v.s.

پاپا کردن *pā-be-pā kèrdèn* : Vakit kaybetmek, gecikmek, sallamak

پابرجا *pā-bèr-cā* : Sağlam, devamlı, kararlı

پاورچین - پابرچین *pa-bèrçin, pā-vèrçin* : Yavaşça ayakların ucuna basa basa yürümek

پا برهنه *pā-berèhne* : Yalınayak

پا بماه *pā-bemāh* : Kadınların doğum yapacakları ay

پابوسی *pā - būsi* : El öpmek, ayak öpmek

پاپ *pāp* : Papa

پاپا *papa* : Baba

پاپوش *pāpūş* : Bir çeşit terlik

پا تختی *pā-tèḫtī* : Düğünden bir gün sonraki gün

پاتوق *patoq* : Bir yere sık sık uğrama, sık sık gidilen yer

پاتیل *patıl* : Bakırdan veya dökmeden yapılmış kapaksız yuvarlak büyük kazan

پاچه *pāçe* : Paça

پاچین *pāçin* : Etek, eteklik

پا خوردن *pā-ḫordèn* : Aldanmak, birinin yüzünden zarara uğra mak

پا دار *pā-dār* : Daimi, ödenek sağlama, ödenek koymak

پاداش *pādāş* : Mükâfat, ödül

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پارە *pārè:* Yırtık, parça
پارە آجر *pārè-acor:* Tuğla parçası
پارە اهن *pārè-āhèn:* Demir parçası
پارە پارە *pārè-pārè:* Paramparça
پارە دوز *pārè-dūz:* Örücü, yamacı
پازدن *pa-zèdèn:* Kazık atmak, (arg.) aldatmak
پازند *pāzènd:* "Zend"in tefsiri
پاس *pās:* Nöbet beklemek, saygı
پاسارْ *pasaj:* Pasaj, çarşı
پاساوان *pasavan:* Hudut gümrüğünden mal için geçiş müsadesi, sınır geçiş kâğıdı
پاسبان *pāsebān:* Polis, bekçi
پاسبانی *pāsebānī:* Polislik, bekçilik
پاسخ *pāsoḫ:* Cevap
پاسدار *pāsdār:* Nöbetçi polis
پاسگاه *pāsgāh:* Karakol
پاسیار *pāsyār:* Albay (polis teşkilatında)
پاشنه *pāşne:* Topuk
پاشنه بلند *pāşne-bolènd:* Yüksek topuklu
پاشنه کش *pāşne-kèş:* Çekecek (ayakkabı)
پاشویه *pā-şūye:* Ayak yıkama(ilâçla)
پاشیدن *pāşīdèn:* Serpmek
پافشاری کردن *pā-feşāri kèrdèn:* Ayak diremek, ısrar etmek
پاک *pāk:* Temiz
پاکباز *pāk-bāz:* 1. Bütün varlığını kumarlarda kaybeden 2. Aşkı için her şeyini feda eden

پادر هوا *pā-dèr-hèvā:* Sallantıda, emniyetsiz iş, asılsız söz, havada olan, sağlam olmayan bir şey
پاد زهر *pad-zèhr:* Panzehir
پادشاه *pādeşāh:* Padişah, kral, imparator, hüküm dar, şah, sultan
پادشاهی *pādeşāhī:* İmparatorluk, kırallık
پادشه *pādeşèh:* پادشاه = Padişah
پادگان *pādegān:* ساخلو = Karakol görevi yapan askeri birlik, garnizon
پادنگ *pādèng:* Çeltik döğmek için ayakla çalışan tokmak
پادو *pādow:* Uşak, hizmetçi
پارابلوم *parablom:* Otomatik tabanca (parabellum)
پاراف *paraf:* Paraf
پارافین *parafin:* Parafin
پاراوان *paravan:* Paravana
پارس *pārs:* Havlamak
پارسا *pārsā:* Zâhit, dindar
پارسال *pārsāl:* Geçen sene
پارسنگ *pārsèng:* Dara
پارسی *pārsi:* فارسی = Farsça
پارک *park:* Park
پارکه *parke:* دادسرا = Savcılık, adliye
پارگی *pāregi:* Yırtık, yırtılmış
پارلمان *parleman:* Parlamento, Meclis
پارو = پاروب *pārū:* Kürek(ağaçtan)
پارو زدن *pārū zèdèn:* Kürek çekmek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پاکت *pākèt :* Zarf, kese kağıdı, paket

پاکدامن *pāk-dāmèn:* Namuslu, dürüst

پاک سرشت *pāk-sereşt :* Asil, temiz yaratılışlı

پاک طینت *pāk-tìnèt:* پاك سرشت = Asil

پاک کن *pāk-kon :* Silgi

پاکنویس *pāk-nevìs :* Temize çekilen yazı

پاکیزگی *pākìzegì :* Temizlik

پاکیزه *pākìze :* Temiz

پاگن *pagon :* سردوشی = Apolet

پالان *pālān :* Palan, semer

پالایش *pālāyeş :* Tasfiye, süzme

پالایشگاه *pālāyeşgāh :* پالشگاه = Tasfiyehane, rafineri

پالتو *palto :* Palto

پالودن *pālūdèn:* Tasfiye etmek, süzmek

پالوده *pālūde :* Nişastayla yapılmış tel kadayıftan, şerbet ve buz karıştırılarak yapılan bir çeşit tatlı, pelûze

پالهنگ *pālhèng :* پالاهنك = Dizgin

پالیز *pālìz :* جالیز = Bostan tarlası

پانزده *pānzdèh :* On beş

پانسمان *pānsomān :* Pansuman

پانسیون *pānsiyon :* Pansiyon

پانصد *pānsèd :* Beş yüz

پاورق *pāvèrèqì :* Tefrika (gazetede)

پای *pāy :* پا = Ayak

پایاپای *pāyāpāy :* Takas, kliring

پایان *pāyān :* Son

پایان نامه *pāyān-nāme :* Tez, mezuniyet tezi

پای انداز *pāy-èndāz :* پا انداز = Ayak altına serilen küçük halı veya kilim

پای بست *pāy-bèst:* Ayağı bağlı, bağlı

پای بند *pāy-bènd :* Mukayyet, bağlı

پایتخت *pāy-tèḫt :* Başkent

پایدار *pāydār :* Daimi, ebedi, sabit

پایگاه *pāygāh :* Üs

پایمال *pāymāl :* Ezilmek, yok olma

پایمرد *pāymèrd :* Yardımcı, arabulucu

پایمزد *pāymozd :* Ayak hakkı, ücret (doktor v.b. için)

پاینده *pāyènde :* Ebedi, devamlı

پایور *pāyevèr :* Askeri polis subayı

پایه *pāye :* Rütbe

پتک *potk :* Balyoz

پتو *pètū :* Battaniye

پته *pete :* Bilet, pusula, fiş

پتی *pèti :* لخت = Yalın, çıplak

پتیاره *pètyāre :* Kocakarı, cadı

پچ پچ کردن *peç-peç kèrdèn:* Fısıldaşma

پچل *pèçol :* Kirli, pasaklı

پخ *pèḫ :* Yassı, yuvarlak

پختگی *poḫtegì :* Pişkinlik

پختن *poḫtèn :* Pişirmek, pişmek

پختنی *poḫtènì :* Pişirilecek, pişirilmiş

پخته *poḫte :* Pişmiş

پخش *pèḫş:* Serpme, yayma, doğıtma

پخش اخبار *pèḫş-e èḫbar :* Radyo (neşriyat)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پخش کردن *pèḫş kèrdèn :* Dağıtmak, yaymak, saçmak

پخمه *pèḫme :* Zayıf akıllı, budala

پدر *pedèr :* Baba

پدر اندر *pedèr-èndèr :* Üvey baba

پدر بزرگ *pedèr-bozorg:* Büyükbaba, dede

پدر جد *pedèr-cèd :* Dedenin babası

پدرزن *pedèr-zèn :* Kayınpeder (kadının babası)

پدر سوخته *pedèr-sūḫte:* Kerata, yaramaz, babası cehennemlik

پدر شوهر *pedèr-şowhèr:* Kayınpeder (erkeğin babası)

پدرمرده *pedèr-morde :* یتیم = Babasız, yetim, öksüz

پدروار *pedèr-vār* = پدرانه *pedèrane :* Baba gibi, babaca

پدری *pedèrî :* Babalık

پدیدار *pèdîdār :* Aşikâr, açık

پدید آمدن *pèdîd āmèdèn :* Ortaya çıkmak

پدیده *pèdîde :* Alâmet, işaret

پذیرائی *pèzîrā'î :* Kabul, ziyafet

پذیرش *pèzîreş :* Kabul etme, kabul, muvafakat

پذیرفتن *pèzîroftèn :* Kabul etmek

پذیره نویسی *pèzîre-nevîsî :* Bir havalenin kabulu, taahhüt ve imzası

پر *pèr :* 1. Tüy, kuş tüyü, 2. Kanat, yaprak = گل پنج پر Beş yapraklı çiçek

پر *por:* Dolu, çok, = پر جرأت Cüretli

پراکنده *pèrākènde :* Dağınık

پراکنده کردن *pèrākènde kèrdèn:* Dağıtmak, saçmak, yaymak

پرانتز *pèrāntez :* هلالین =Parantez

پراندن *pèrāndèn:* پرانیدن = Uçurmak, uçurtmak

پرپر زدن *pèrpèr zèdèn:* Kanat çırpmak

پرپشت *por-poşt :* Gür, gür saçlı

پرتاب کردن *pèrtāb kèrdèn :* Atmak, fırlatmak

پرت کردن *pèrt kèrdèn :* Atmak, fırlatmak

پرتقال *portèqāl :* Portakal

پرتگاه *pèrt-gāh :* Uçurum

پرتو *pèrtov :* Işın, şua

پرتو افکن *pèrtov-èfkèn :* Projektör

پرجثه *por - cosse :* İriyarı

پرجرأت *por-cor'èt:* Cüretli, cesaretli

پرجمعیت *por-cèm'iyyèt :* ازدحام = Kalabalık

پرچ *pèrç :* میخ پرچ = Perçin

پرچ کردن *pèrç kèrdèn :* Perçinlemek

پرچانگی *por-çānegî :* پرخرفی = پرگوئی Gevezelik, boşboğazlık

پرچانه *por çāne :* پرحرف = Boşboğaz, geveze

پرچ کار *pèrç-kār :* Perçinci

پرچم *pèrçèm :* Bayrak, sancak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پرچم دار *pèrçèm-dār:* Sancaktar, öncü

پرچین *pèrçin:* Çit, engel, parmaklık

پرچین *porçin:* Pileli, kıvrımlı

پر حادثه *por-hādese:* Hâdiseli, mâcerâlı

پر حرف *por-hèrf:* پرگو = پر چانه = Geveze, çok konuşan

پر حرفی *por-hèrfī:* پرگوئی = Gevezelik

پر حوصله *por-howsèle:* Tahammüllü, sabırlı

پر خاش *pèrḫāş:* Çatma, azarlama

پر خاش کردن *pèrḫāş kèrdèn:* Çatmak

پر خرج *por-ḫèrc:* Masraflı

پر خطر *por-ḫètèr:* Tehlikeli

پر خور *por-ḫor:* Pisboğaz, obur

پر خوری *por-ḫorī:* Oburluk

پر داخت *pèrdāḫt:* Ödeme, süsleme, cilâlama

پر داختن *pèrdāḫtèn:* Ödemek, süslemek

پر داز *pèrdāz:* پر داخت = Ödeme, süsleme, cilâlama, yapma

پر دل *por-del:* Cesur

پرده *pèrde:* Perde

پرده دری *pèrde-dèrī:* Edepsizlik etmek, gizlileri ortaya çıkarmak

پرده نشین *pèrdè-neşīn:* Örtülü kadın, bir kenara çekilmiş insan

پر رنك *por-rèng:* Koyu (renk)

پر رو *por-rū:* Utanmaz, yüzsüz

پر روئی *por-rū'ī:* Utanmazlık, yüzsüzlük

پر ز *porz:* Pürüz

پر زدار *porz-dār:* Pürüzlü

پر زا *por-zā:* Çok doğuran

پر زور *por-zūr:* Güçlü, kuvvetli

پرس *pors:* Porsiyon

پرست *pèrèst:* (ek) Tapan بت پرست = Puta tapan

پرستار *pèrèstār:* Hastabakıcı,hemşire

پرستاری *pèrèstārī:* Hemşirelik

پرستش *pèrèsteş:* پرستیدن = Tapma

پرستیدن *pèrèstīdèn:* Tapmak

پرسش *porseş:* Soru, sual, sorma

پرسش نامه *porseş-nāme:* Anket

پر سکنه *por-sèkène:* Çok nufuslu, kalabalık

پرسنل *personel:* Zat işleri, personel

پرسه *pèrse:* Dolaşmak, tur atmak

پرسه زدن *pèrse zèden:* Boşuna dolaşmak

پرسیاوشان *pèr-e-siyāvèş:* پرسیاوش = Baldırıkara, eğreltiotu (bot.)

پرسیدن *porsīden:* Sormak

پرش *perèş:* Atlama

پر صدا *por-sedā:* Gürültülü

پر طاقت *por-tāqèt:* Dayanıklı

پرطمع *por-tèmè':* طماع = Haris, tamahkâr

پر فایده *por-fāyde:* Faydalı, yararlı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پرزن *pèrzèn :* Dikiş dikmek

پرزه *pèrzè :* Dikilmiş

پرزیدن *pèrzìdèn :* Dikilmek

پرسان *pèrsān :* Soran, soruşturan

پرسش *pèrsèş :* Soru, soruşturma

پرسیدن *pèrsìdèn :* Sormak, soruşturmak

پرستار *pèrstār :* Hizmetçi, bakıcı

پرستاری *pèrstārì :* Hizmetçilik, bakıcılık

پرستش *pèrstèş :* Tapınma, ibadet

پرستیدن *pèrstìdèn :* Tapınmak, ibadet etmek

پرستیده *pèrstìdè :* Tapınılmış

پرستیدنی *pèrstìdènì :* Tapınılacak

پرشان *pèrşān :* Serpen, dağınık

پرشیدن *pèrşìdèn :* Serpilmek, dağılmak

پرغار *pèrğār :* Kuş yuvası

پرغو *pèrğū :* Kuş yavrusu

پرفسور *pèrfesor :* Profesör

پرفیدن *pèrfìdèn :* Kuş gibi uçmak

پرقوت *por-qovvèt :* قوی = Kuvvetli, güçlü

پرکار *por-kār :* Çalışkan

پرگار *pèrgār :* Pergel

پروگرام *program :* برنامه = Gündem, program

پرگوئی *porgū'ì :* پرحرفی = Gevezelik

پرمدعا *por-modde'ā :* İddialı, kendini beğenmiş

پرمعنی *por-me'nā :* Manalı

پرمغز *por-mèğz :* İçli, özlü

پرمنفعت *por-mènfè'èt :* پرفایده = Faydalı, gelirli

پرند *pèrènd :* İpek

پرنده *pèrènde :* Kuş, uçan

پرنیان *pèrniyān :* İpekli kumaş

پروا *pèrvā :* Korku, çekinme

پروار *pèrvār:* Beslenmiş, besili (koyun v.b.)

پرواری *pèrvārì :* Besili mal (koyun v.b.)

پرواز *pèrvāz :* Uçuş

پرواس *pèrvās :* Dokunmak, temas etmek, kurtulmak

پروانه *pèrvāne :* Kelebek, pervane

پروبال *pèr-o-bāl :* Kol-kanat

پروپا *pèr-o-pā :* (mec.) Esas, temel, ayak, paça, bacak, حرفش پروپائی ندارد = Sözünde esas yoktur

پروراندن *pèrvèrāndèn :* پروانیدن = پروردن = Beslemek

پروردگار *pèrvèrdegār :* Tanrı

پروردن *pèrvèrdèn :* Beslemek

پرورده *pèrvèrde :* Beslenmiş

پرورش *pèrvèreş:* Eğitim, yetiştirme, besleme, terbiye

پرورشگاه *pèrvèreş-gāh :* Yetimhane

پرورنده *pèrvèrènde:* Yetiştirici, eğitici

پروریدن *pèrvèrìdèn :* پروردن = Yetiştirmek, eğitmek

پروژه *proje :* Proje

پرفسور *profesor :* Profesör

پرونده *pèrvènde :* Dosya

پروین *pèrvìn :* Ülker (yıldız)

پره *pèrre :* Kanat, kanada benzer şeyler

پرهیز *pèrhìz :* Perhiz

پرهیزکار *pèrhìz-kār :* پرهیزگار = Dindar, kötülüklerden kaçınan

پری *pèrì :* Peri

پریدن *pèrìdèn:* Uçmak, aşmak, atlamak, zıplamak

پریروز *pèrìrūz :* Evvelki gün

پریزاد *pèrì-zād:* Peri yavrusu, güzel çocuk

پریشان *pèrìşān :* Perişan, dağınık

پریشب *pèrìşèb :* Evvelki gece

پریموس *primus :* Primus, pompalı ocak

پریوش *pèrìvèş :* Peri gibi, güzel

پز *pèz :* پختن den pişir (ek)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پز *poz:* Poz, gösteriş

پزا *pèzā:* İyi veya çabuk pişen (et, patates, hububat v.b.)

پزشک *pezeşk:* Doktor, hekim

پزشکی *pezeşkī:* Tıpla ilgili, doktorluk

پزشک یار *pezeşk-yār:* Asistan doktor

پژمان *pèjmān:* Üzgün, kederli

پژمردگی *pèjmordegī:* Solgunluk, üzgünlük

پژمرده *pèjmorde:* Solgun, üzgün

پژمرده شدن *pèjmorde şoden:* Solmak, üzülmek

پژوهش *pèjūheş:* Araştırma, istinaf, temyiz

پژوهش خوانده *pèjūheş-ḫānde:* Davalı (temyizde)

پژوهش خواه *pèjūheş-ḫāh:* Davacı (temyizde)

پژوهنده *pèjūhènde:* Araştıran, inceleyen

پژوهیدن *pèjūhīdèn:* Araştırmak, sormak, incelemek

پس *pès:* Sonra, öyleyse, geri, son

پس آب *pès āb:* Su kalıntısı, süzülmüş su

پسادست *pèsādèst:* نسیه = Veresiye muamele

پس افت *pès-oft:* Geciktirilmiş (kira veya taksit)

پس افتادن *pès-āftādèn:* Geride kalmak, gecikmek (para, taahüt)

پس آمدن *pès-āmèdèn:* Geri gelmek, iade

پس انداز کردن *pès-èndāz kèrdèn:* Tasarruf etmek

پس آوردن *pès-āvordèn:* Geri getirmek

پس پریروز *pès-pèrīrūz:* Daha evvelki gün

پست *pèst:* Aşağı, alçak, düşük

پست *post:* Posta

پستا *pèstā:* نوبت = Sıra, nöbet

پستان *pestān:* Meme

پستان بند *pestān-bènd:* Sütyen

پساندار *pestāndār:* Memeli

پستانک *pestānèk:* Emzik

پستچی *postçi:* Postacı

پستخانه *post-ḫane:* Postane

پستو *péstū:* Sandık odası, dükkânların küçük ardiyesi

پسته *peste:* Fıstık

پستی *pèstī:* Alçaklık, adilik

پستی *postī:* Postalık, postaya ait

پس دادن *pes dāden:* Geri vermek, sızdırmak, نم پس دادن = Nem veya rutubet sızdırmak, iade

پس درد *pes-dèrd:* Doğumdan sonraki ağrılar

پس دوزی *pès-dūzi:* Bastırma dikişi, sürfle

پسر *pesèr:* Oğul, oğlan, çocuk

پسراندر *pesèr-èndèr:* Üvey oğul

پسر بچه *pesèr-bèççe:* Erkek çocuğu

پسر خاله *pesèr-ḫāle:* Teyzezade, kuzen

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پشت بند *pōşt-bènd:* Bir şeyin devamı, arkası

پشت در پشت *pōşt-dèr-pōşt:* Nesilden nesile, arka arkaya

پشت دری *poşt-dèrī:* = پشت شیشه ای Pencere camlarının arkasına takılan küçük perde

پشت رو *poşt-rū:* Elbiseyi tersyüz etme

پشتک *poştèk:* Taklak, perende

پشتکار *poşte-kār:* Sebat, azimle devam

پشتکاردار *poşte-kār-dār:* Sebatlı, azimle devam eden

پشتک زدن *poştèk zèdèn:* Taklak veya perende atmak

پشت گرمی *poşt-gèrmī:* Sırtını dayama, güvenme, güven

پشت گلی *poşt-golī:* Pembe, açık kırmızı

پشت گوش فراخ *poşte-gūş-fèrāḫ:* Kaygusuz, gevşek

پشت مازو *poşte-māzū:* = پشت مازه Fileto, biftek, bonfile

پشت نویسی *poşt-nevīsī:* = ظهر نویسی Ciro, havale

پشتوانه *poşt-vāne:* Hazinedeki kâğıt paranın altın ve senetler karşılığı

پشته *poşte:* Küme, yığın

پشت هم انداز *poşte-hèm-èndāz:* Şarlatan, yalancı

پشتی *poştī:* Hamal semeri, arkalık, büyük yastık

پسر خوانده *pesèr-ḫānde:* Evlâtlık

پسر دائی *pesèr-dā'ī:* Dayıoğlu, kuzen

پسر زن *pesèr-zèn:* Üvey oğul (karıdan)

پسر شوهر *pesèr-şowhèr:* Üvey oğul (kocadan)

پسر عم *pesèr'èm:* پسر عمو = Amcaoğlu, kuzen

پسر عمو *pesèr-èmū:* Amca oğlu, kuzen

پس نشستن *pès-neşèstèn:* Geri çekilmek, caymak

پسر عمه *pesèr'èmme:* Hala oğlu, kuzen

پسرک *pesèrèk:* Çocuk, oğlancık

پس فردا *pès-fèrdā:* Yarından sonra

پس کرایه *pès-kerāye:* Kira bakiyesi

پس کوچه *pès-kūçe:* Ara sokak

پس گردنی *pès-gèrdènī:* Enseye vurulan tokat

پس مانده *pès-mānde:* Yemek artığı, kırıntı, döküntü, kalıntı

پسندیدن *pèsèndīdèn:* پسند کردن = Beğenmek

پس و پیش *pès-o-pīş:* Önü arkası, bir yazıda kelimelerin yerleri değişmiş, önarkaya, arka öne geçmiş hal

پسوند *pèsvènd:* Son ek, takı

پسین *pèsīn:* Son, en son

پسین فردا *pèsīn-fèrdā:* Daha öbür gün, üç gün sonra

پشت *pōşt:* Arka, peş, پشت سر او میدود Onun peşinden koşuyor

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پکر *pèkèr* : Hayal kırıklığına uğramış, cesareti kırılmış, meyus

پکر شدن *pèkèrşodèn* : Üzülmek, hayal kırıklığına uğramak

پک و پوز *pèk-o-poz* : Görünüş, poz

پل *pol* : Köprü

پلاس *pèlās* : Kilim

پلاسیدن *pèlāsidèn* : Çürümek, bozulmak, solmak

پلاسیده *pèlāside* : پژمرده = Çürümüş

پلشت *pèlèşt* : Kirlenmiş, bulaşık

پلک *pelk* : Göz kapağı

پلکان *pellekān* : Basamak

پلمب *polomb* : Kurşun, mühür kurşunu

پلنگ *pèlèng* : Kaplan

پلو *polow* : Pilâv

پله *pelle* : Basamak

پلید *pèlid* : Kirli, pis

پلیس *polis* : Polis, emniyet memuru

پمپ *pomp* : تلمبه = Pompa

پناه *pènāh* : Sığınma, sığınacak yer

پناهگاه *pènāh-gāh* : Sığınak

پنبه *pèmbe* : Pamuk

پنبه دانه *pèmbe-dāne* : پنبه تخم = Pamuk tohumu

پنبه زن *pèmbe-zèn* : Pamuk atıcı, hallaç

پنج *pènc* : Beş

پنجاه *pèncāh* : Elli

پنج پر *pènc-pèr* : Beş yapraklı, beş parmaklı, beş kanatlı

پشتیبان *poştibān*: Dayanak, yardımcı

پشتیبانی *poştibāni* : Himâye

پشک *peşk* : قرعه = Bir çeşit kur'a

پشک انداختن *peşk-èndāḫtèn* : پشک = قرعه کشیدن = Kur'a çekmek

پشکل *peşkel* : Koyun gübresi v.b.

پشم *pèşm* : Yün

پشمالو *pèşmālū* : Tüylü, üstü yünlü

پشم چینی *pèşm-çini* : Koyun kırkımı

پشم دار *pèşm-dār* : پشمالو = Tüylü, yünlü

پشم ریسی *pèşm-risi* : Yün eğirmek veya bükmek

پشمك *pèşmèk* : Pişmâniye

پشمی *pèşmi*: پشمین = Yünlü kumaş, yün kumaş

پشمینه *pèşmine* : پشمین = Yünlü

پشه *pèşşe* : Sivrisinek

پشه بند *pèşe-bènd* : Cibinlik

پشیز *pèşiz* : Bakır akça, mangır

پشیمان *pèşimān* : Pişman

پشیمان شدن *pèşimān şodèn* : Pişman olmak

پشیمانی *pèşimāni* : Pişmanhk

پف *pof* : Püf

پفک *pofèk* : Puf böreği

پف کردن *pof kèrdèn*: Üfürmek, üflemek

پفنم *pofnèm* : Ağızla su püskürme

پفیوز *pofyūz*: Arsız, şerefsiz, gevşek

پک *pok*: Nefes, Nargile, pipo veya sigaradan bir nefes çekmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پنج‌تن *pènc-tèn* : Beşler, ehl-i beyt (Hz. Muhammed, Hz. Fatıma, Hz. Ali, Hz. Hasan, Hz. Hüseyn)

پنج تیر *pènc-tîr* : Beş mermili tabanca

پنجره *pèncère* : Pencere

پنج شنبه *pènc-şèmbe* : Perşembe

پنجگانه *pènc-gane* : Beşli

پنج گوش *pènc-gūş* : پنج گوشه = Beş köşeli, beşgen

پنجول *pèncūl* : پنگول = Tırmalama, pençe

پنجول زدن *pèncūl zèdèn* : Tırmalamak

پنجه *pèncè* : El ayası

پنجه مریم *pènce-mèryèm* : Buhuru meryem, siklâmen (bot.)

پند *pènd* : Nasihat, öğüt

پندار *pendār* : Düşünce, fikir

پنداشتن *pendāştèn* : Sanmak, tasavvur etmek, düşünmek

پنس *pèns* : Pense

پنهان *penhān* : Gizli, saklı

پنهانی *penhānī* : Gizlice, gizlilik

پنیر *pènîr* : Peynir

پنیرك *pènîrèk* : (bot.) Bir çeşit ebegümeci

پنیرمایه *pènîr-māye* : Peynir mayası

پوتین *pūtin* : Potin veya çizme

پوچ *pūç* : Boş (çekirdek, kur'a, fikir, söz için kullanılır.)

پودر *pudr* : Pudra

پودردان *pudr-dān* : Pudra kutusu, pudriyer

پودنه *pūdene* : پودینه = پونه = Yarpuz otu

پوره *pūre* : Püre

پوز *pūz* : پوزه = Hayvanların burnu, ağız ve çene kısmı, hayvanın çıkıntı hâsıl eden ağzı ile burnu

پوزبند *pūz-bènd* : پوزه بند = Hayvan ağızlığı (köpek v.b.)

پوزخند *pūz-ḫènd* : لبخند = تبسم = Gülümseme, tebessüm

پوزش *pūzeş* : عذر = Özür, af dileme

پوزش پذیر *pūzeş-pèzîr* : Affedici

پوزش خواهی *puzeş-ḫāhi* : عذر خواهی = Özür dilemek

پوزه *pūze* : پوز = Hayvanların ağız kısmı

پوساندن *pūsāndèn* : پوسانیدن = Çürütmek

پوست *pūst* : Deri, kabuk, post

پوست کردن *pūst kèrdèn* : Kabuğunu soymak

پوست کندن *pūst kèndèn* : Derisini yüzmek

پوسته *pūste* : Deri, zar, kabuk

پوستی *pūstî* : Kürkten veya deriden yapılmış elbise

پوستین *pūstîn* : Posttan yapılmış hırka

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پوسیدگی *pusidegi:* Bozulma, çürüme
پوسیدن *pūsidèn:* Çürümek, bozulmak, köpürmek
پوش *pūş:* (ek) Giyen, giyinmiş, سیاه پوش = Siyah giyen
پوشاک *pūşāk:* Giyim,giyinecek şey, elbise
پوشال *pūşāl:* Talaş, ince yonga (ambalaj için)
پوشالی *pūşālī:* Talaştan yapılmış, (mec.) sağlam olmayan, دولت پوشالی = Kukla hükümet
پوشاندن *pūşāndèn:* پوشانیدن = Örtmek, giydirmek, üstünü kapatmak
پوشش *pūşeş:* Giyinecek şey, örtü, kapak
پوشه *pūşe:* دوسیه = Dosya
پوشیدن *pūşidèn:* Giymek, giyinmek
پوک *pūk:* پوچ = Boş, içsiz
پوکه *pūke:* Boş fişek, پوکهٔ ذغال سنگ = Kok kömürü
پول *pūl:* Para, کاغذ~ = Kağıt para, فلزی~ = Madeni para, akça
پولاد *pūlād:* فولاد = Çelik
پولادگر *pūlād-gèr:* فولادگر = Çelik ustası, çelik işi yapan
پولادی *pūlādī:* فولادین = Çelikten yapılmış
پولک *pulèk:* Pul (süslemek için)
پولکی *pulèkī:* Paraya düşkün, rüşvet ve paraya düşkün

پونز *pūnez:* Raptiye
پونه *pūne:* بودنه = Yarpuz otu
پویا *pūyā:* Araştıran, yürüyen
پویان *pūyān:* Gezen, koşan
پوینده *pūyènde:* Arayan, araştıran, gezen, koşan
په *pèh:* به = Oh, vay!
پهلو *pèhlū:* Yan, böğür, sağrı
پهلوان *pèhlevān:* Yiğit, pehlivan
پهلو گرفتن *pèhlū gereftèn:* Yanaşmak
پهن *pèhn:* پهنادار = Geniş, enli
پهن *pehen:* Gübre
پهنا *pèhnā:* پهن = Genişlik, en
پهناور *pèhnā-vèr:* Yayılmış, çok geniş
پی *pey:* 1. Sinir 2. Arka 3. Ayak 4. Temel 5. İz
پیاپی *peyā-pey:* پی درپی = Arka arkaya
پیاده *piyāde:* Yaya
پیاده رو *piyāde-row:* Kaldırım, yaya
پیاده روی *piyāde-rèvī:* Yaya yürümek, gezinti
پیاده نظام *piyāde-nezām:* Piyade sınıfı
پیاز *piyāz:* Soğan
پیازچه *piyāzçe:* Taze soğan
پیاله *piyāle:* Küçük kadeh
پیاله فروشی *piyāle-forūşī:* Ayak meyhanesi, kadehle içki satılan dükkân
پیامبر *peyāmbèr:* پیغمبر =Peygamber

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پیت *pīt:* Teneke

پیجامه *pīcāme:* Pijama

پی جوئی *pey-cû'ī:* Araştırmak, aramak

پیچ *pīç:* 1. Çevirme, dolaştırma, bükme, burkma, burmak, 2. Vida, civata 3. Karıştırma, müşkülleşme, کارپیچ خورده است = İş sapa sarmış 4. İğri, kavis, dönük

پیچ دادن *pīç dāden:* Çevirmek, bükmek, burkmak

پیچاپیچ *pīçā-pīç:* Dolambaçlı

پیچازی *pīçāzī:* Kareli kumaş

پیچاندن *pīçāndèn:* پیچانیدن = Dolaştırmak, burmak, bükmek

پیچ پیچ *pīç-pīç:* Dolambaçlı, zigzag

پیچ خوردن *pīç-ẖordèn:* پیچیدن = Sapmak, bükülmek

پیچ خوردگی *pīç-ẖordegī:* Burkulma, eğilip bükülme

پیچدار *pīç-dār:* Eğilip bükülmüş, eğri, yivli

پیچش *pīçeş:* Buruntu, ishal ve bağırsak sancısı

پیچک *pīçèk:* Sarmaşık

پیچه *pīçe:* Peçe

پیچیدگی *pīçīdegī:* Burkulma,bükülme

پیچیدن *pīçīdèn:* Bükmek, sapmak, kıvırmak, çevirmek, burmak

پیخال *pīẖāl:* Tortu, posa, gaita

پیخاله *pīẖāle:* Gaita, pislik

پیدا *peydā:* Belli, malûm, gözüken

پیدایش *peydāyeş:* Meydana gelme, yaratılış

پی درپی *pey-dèr-pey:* پیاپی = Arka arkaya

پیر *pīr:* İhtiyar, yaşlı, pir

پیرار *pīrār:* (ek) Evvelki (yıl)

پیرارسال *pīrār-sāl:* Evvelki yıl, iki yıl önce

پیراستن *pīrāstèn:* Süslemek, düzeltmek

پیرامون *pīrāmūn:* Etraf, çevre

پیراهن *pīrāhèn:* Gömlek

پیرایش *pīrāyeş:* Süsleme, donatma

پیرایه *pīrāye:* Süs, ziynet, (mec.) İftira

پیرزن *pīr-zèn:* پیرهزن = yaşlı kadın

پیر مرد *pīr-mèrd:* Yaşlı erkek

پیرو *peyrow:* Takip eden, müteakip

پیروز *pīrūz:* Muzaffer, başarılı

پیروزمند *pīrūz-mènd:* Muzaffer, başarılı

پیروی *peyrovī:* Tabi olmak, izinden gitmek, izleme

پیرهن = *pīrhèn:* پیراهن = Gömlek

پیس *pīs:* پیسه = Alaca lekeler, abraşlık, alabul illeti

پیس *piyes:* Piyes

پیستون *piston:* Piston

پیسه = *pīsè:* پیس = Alaca lekeler, abraşlık

پیش *pīş:* Ön, ileri, huzur, (ـُ) ötre işareti

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پیشاب *pişāb :* Sidik

پیشاب‌دان *pişāb-dān:* 1. İdrar yolu, mesane 2. Lâzımlık

پیشاپیش *pişā-piş :* En önde

پیش آگهی *piş-āgehi:* İhtar mektubu veya ilânı

پیشامد *piş-āmèd :* Vaka, olay

پیشانی *pişāni :* Alın

پیشاهنگ *pişāhèng :* İzci

پیش بند *piş-bènd :* Önlük

پیش بها *piş-bèhā :* Kapora, pey

پیش بینی *piş-bini :* Önceden hesap etme, tahmin, ihtiyati tedbir

پیش پا افتاده *piş-e-pā-oftāde :* Kolay, basit, âdi

پیش پرداخت *piş-pèrdāḫt :* Avans, pey

پیش پرده *pīş-pèrde :* Tiyatro veya konserlerde esas programa eklenen kısa eğlence veya gösteri

پیشتر *piştèr :* Daha önce

پیشخدمت *pīş-ḫedmèt:* Hizmetçi, garson, odacı

پیش خرید *piş-ḫèrid :* Bir mahsul veya malı hazır olmadan önce satın almak

پیشخوان *piş-ḫān :* Tezgâh

پیش در آمد *piş-dèr-āmèd:* (mus.) Peşrev, giriş, mukaddime

پیشدستی *piş-dèsti :* Daha önceden hareket etme, takaddüm etme

پیشرس *piş-rès :* Önce erişen veya olgunlaşan meyvalar

پیشرفت *piş-rèft :* İlerleme

پیشرو *pīşrow :* Öncü, ileriden veya önden yürüyen

پیشروی *piş-rèvi:* İlerleme, ~ کردن = İlerlemek

پیشروی *piş-rèvi :* پیشرفت = Terakki, ilerleme

پیش فروش *piş-forūş :* Bir malın önceden satılması

پیش فنک *piş-fèng :* (ask.) Silâh omuza!

پیشقدم *piş-qèdèm :* Ön adımı atan, bir harekete herkesten önce başlayan

پیش قراول *piş-qèravol :* (ask.) İleri karakol

پیش قسط *piş-qest :* İlk taksit, peşin taksit

پیشکار *piş-kār :* 1. Vekilharç 2. Vilâyet maliye âmiri ~ دارائی = Defterdar

پیش کرایه *piş-kerāye :* Peşin verilen nakliye, yük veya navlun bedeli, kira

پیشکش *pişkèş :* Bağışlama, takdim, ikram, hediye

پیشکی *pişekl :* Önceden, vaktinden önce

پیشگاه *piş-gāh:* Huzuru âli, yüce kat

پیشگو *piş-gū :* Kâhin

پیشگوئی *piş-gū'i :* Kâhinlik, olayları önceden haber verme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

پیشگیر *pişgir:* Önlük, çocuk önlüğü

پیشگیری *pişgirî:* Önleme, bir hastalığın vukuundan önce çaresine bakmak, mâni olma

پیش نماز *pîş-nèmāz:* İmam, namaz kıldıran

پیش نویس *pîş-nevîs:* Müsvedde

پیشنهاد *pîş-nehād:* Teklif

پیشوا *pîşvā:* Önder, lider

پیشواز *pîş-vāz:* استقبال =Yolcu karşılama, istikbal

پیش وند *pîş-vènd:* Ön ek (isim ve fiillerde)

پیشه *pîşe:* Sanat, iş, meslek

پیشه‌ور *pîşevèr:* Meslek erbabı, esnaf, sanatkâr

پیشین *pîşîn:* İlkin, önceki, evvelki, eski

پیشینه *pîşîne:* Sabıka, zati dosya

پیشینیان *pîşiniyān:* Geçmişler, atalar

پیغام *peyğām:* پیام =Mesaj, haber

پیغمبر *peyğèmbèr:* Peygamber

پیک *peyk:* Haberci, kuriye, ulak, uydu

پیکار *peykār:* Savaş, çarpışma

پیکان *peykān:* Ok veya mızrak başı

پیکر *peykèr:* Vücut, yüz, şekil, hayal, surot, resim, heykel

پیکرد *peykèrd:* Takibat, kovuşturma

پیکر نگار *peykèr-negār:* Ressam

پیل *pîl:* فیل = Fil

پیلبان *pîl-bān:* Fil bekçisi, fil sürücüsü

پیله *pîle:* İpek kozası, diş apsesi

پیله کردن *pîle kèrdèn:* 1. Dişin apse yapması 2. (mec.) Israr etmek

پیله‌ور *pîle-vèr:* Gezginci esnaf, seyyar satıcı

پیما *peymā:* پیمایش = Ölçme, gezme, yürüme

پیمان *peymān:* Antlaşma, kontrat, sözleşme

پیمان شکنی *peymān-şekènî:* Antlaş mayı bozma

پیمان کار *peymān-kār:* Müteahhit

پیمانه *peymāne:* Sıvı ölçek

پیمایش *peymāyeş:* Ölçme

پیمبر *peyèmbèr:* پیغمبر = Peygamber

پیمودن *peymūdèn:* Ölçmek

پینه *pînè:* Yama, katılaşmış kir

پینه دوز *pîne-dūz:* Eskici, ayakkabı tamircisi

پیوست *peyvèst:* Ek, ekli, ilişik

پیوستگی *peyvèstegî:* Yapışıklık, münasebet, bağlantı

پیوستن *peyvèstèn:* Eklenmek, birleşmek, yapışmak

پیوسته *peyvèste:* Daima, her zaman bağlı

پیوند *peyvènd:* Aşı (ağaç için), aşılamaya mahsus kalem, bağlantı

پیوند کردن *peyvènd kèrdèn:* (ağaç) Aşılamak, birleştirmek

پیه *pîh:* İç yağı

پیه سوز *pîh-sūz:* (esk.) İç veya donyağı lambası

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ت

ت *te:* T, Farsça alfabenin 4. harfi

تا *tā:* Ta, – e kadar

تا *tā:* تاه = Kat, کردن ~ = زدن ~ = Katlamak, kırmak

تا *tā:* Akran, emsâl

تائب *tā'eb:* Tövbe eden, pişman

تاب *tāb:* 1. Tahammül 2. Bükme, burma, kıvırma, kıvrılma 3. Salıncak (ağaca bağlanan ip)

تابان *tābān:* Parlak, parlayan

تاباندن *tābāndèn:* Burmak, kıvırmak, bükmek

تابدار *tābdār:* Kıvrımlı, büklümlü

تابستان *tābestān:* Yaz

تابش *tābeş:* Parlayış

تابع *tābe':* 1. Vatandaş, tab'a 2. Tabi, itaatkâr

تابعیت *tābe'iyyèt:* 1. Vatandaşlık 2. İtaat, tabi olma

تابلو *tablo:* Tabela, tablo

تابناک *tābnāk:* Parlak, aydın

تابوت *tābūt:* Tabut

تابیدن *tābīdèn:* 1. Parlamak, ışık saçmak 2. Bükmek, eğirmek

تابین *tābīn:* Nefer, er

تآتر *teātr:* Tiyatro

تأثر *tè'ssor:* Bir şeyin etkisi altında kalma, teessür, hüzün, keder

تأثیر *tè'sīr:* Etki, içine işleme, hüzün ve keder verme

تاج *tāc:* Taç

تاج خروس (گل) *tāc-ḫorūs:* Horoz ibiği (bit.)

تاجدار *tāc-dār:* Taçlı, hükümdar

تاجر *tācer:* Tüccar

تاجریزی *tāc-rīzī:* Tilki üzümü (bit.)

تاج گذاری *tāc-gozārī:* Taç giyme

تاختن *tāḫtèn:* 1. Dört nala gitmek 2. Kızmak, tekdir etmek

تاخت و تاز *tāḫt-o-tāz:* Hücüm

تأخر *tè'èḫḫor:* Gecikme

تأخیر *tè'ḫīr:* Tehir, geri bırakma

تأدیب *tè'dīb:* Terbiye etmek, cezalandırmak

تأدیه *tè'diye:* Ödeme

تأذی *tè'èzzī:* Eziyet etme, rahatsız etme

تار *tār:* 1. Bağlama (saz) 2. Dokumada kullanılan iplik, tel, عنکبوت ~ = Örümcek ağı 3. Karanlık

تاراج *tārāc:* Yağma

تاراجگر *tārāc-gèr:* Yağmacı

تارزن *tār-zèn:* Tar çalan,

تارک *tārek:* Zirve, saç çizgisi, tepe

تارک *tārek:* Terkeden

تارمو *tār-e mū:* saç teli

تاری *tārīmī:* طاری=Çit, siper, parmaklık, korkuluk

تاروپود *tār-o-pūd:* Dokuma tezgâ-

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

hında enine ve boyuna çekilen iplik

تاروmار *tār-o-mār:* Dağılma

تاریخ *tāriḫ:* 1. Tarih, 2. Gün

تاریخچه *tārīḫçe:* Kısa tarih

تاریخ دان *tāriḫ-dān:* Tarihçi, tarih bilen

تاریخی *tāriḫī:* Eski, tarihe ait

تاریک *tārīk:* Karanlık

تازه *tāze:* Yeni, taze

تازه ساز *tāze-sāz:* Yeni yapılmış, yeni inşa edilmiş

تازه کار *tāze-kār:* Acemi, tecrübesiz

تازه نفس *tāze-nèfès:* Taze, canlı, enerjik

تازه وارد *tāze-vāred:* Yeni gelen

تازی *tāzī:* Av köpeği, tazı

تازی *tāzī:* عربی = Arapça, arap

تازیانه *tāziyāne:* شلاق = Kırbaç

تأسف *tè'èssof:* Acıma, esef etme

تأسف آور *tè'èssof-āvèr:* Esef verici, üzücü

تاسوعا *tāsū'ā:* Muharrem ayının 9. günü

تأسی *tè'èssī:* Uyma, tabi olma

تأسیس *tè'sīs:* Tesis, kurma

تأسیسات *tè'sīsāt:* Kuruluşlar, tesisat

تا شو *tā-şōw:* تاه شو = Bükülen, portatif eşya

تافتن *tāftèn:* 1. Parlatmak, ışık saçmak 2. Madeni eritip kızıl hale getirme 3. Bükme

تاک *tāk:* Üzüm asması

تاکستان *tākestān:* Üzüm bağı

تأکید *tè'kīd:* Tekit, kuvvetlendirme

تالار *tālār:* Salon, hol

تالان *tālān:* Yağma, çapul

تألم *tè'èllom:* Acı çekme, üzülme

تألم آور *tèèllom-āvèr:* Üzücü

تالی *tālī:* Sonradan gelen, bir şeyin arkası sıra giden

تالیف *tè'līf:* 1. Uzlaştırma 2. Toplama, tedvin, telif

تام *tām:* Tam

تأمل *tè'èmmol:* Düşünme, dikkat etme, bekleme

تأمین *tè'mīn:* Sağlama, elde etme, inanç verme

تأمینات *tè'minat:* اداره آگاهی = Emniyet müdürlüğü

تأنی *tè'ènnī:* Ağır davranma, yavaş hareket

تاوان *tāvān:* Ceza, para cezası

تاول *tāvèl:* Kabarcık, uçuklama

تاوه *tāve:* تابه = Tava

تأویل *tè'vīl:* تفسیر = Yorum, açıklama, tefsir

تاه *tāh:* تا = Bükme

تأهل *tè'èhhol:* Evlenme

تایر *tāyer:* Otomobil lastiği

تأیید *tè'yīd:* Kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, destekleme

تب *tèb:* Ateş, vücut sıcaklığının yüksek olması

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تبادر *tèbādor:* Birden bire hatıra gelme

تبار *tèbār:* 1. Mahvolma 2. Nesil, soy, nesep

تباشير *tèbāşir:* Tebeşir

تباعد *tèbā'od:* Uzaklaşma

تبانی *tèbānī:* Kötü bir iş için elbirliği etme

تباه *tèbāh:* Mahvolma

تباه کار *tèbāh-kār:* تبه کار = Kötü ve suçlu insan, suç işleyen

تباهی *tèbāhī:* Yok olma, bozulma

تباین *tèbāyon:* İki şey arasındaki aykırılık, tezat

تب بر *tèb-bor:* Ateş düşürücü ilâç

تبحر *tèbèhhor:* Derin bilgi sahibi olma

تبخال *tèbḫāl:* Uçuk

تبختر *tèbèḫtor:* Çalımla yürümek

تبخير *tèbḫīr:* Tütsüleme

تب دار *tèb-dār:* Ateşli, hasta

تبدل *tèbèddol:* Değişme

تبديل *tèbdīl:* Değiştirme ~ قیافه یا لباس = tebdil gezme, kılık değiştirerek gezme

تبذير *tèbzīr:* İsraf, savurganlık

تبر *tèbèr:* Balta

تبرئه *tèbre'è:* Tebrie, beraat

تبردار *tèbèr-dār:* Baltacı, odun kıran kişi

تبرزين *tèbèr-zīn:* Dervişlerin taşıdıkları ayça şeklinde olan ufak balta

تبرع *tèbèrro':* Kendi isteğiyle verme, bağışlama

تبرک *tèbèrrok:* Uğur sayma

تبريد *tèbrīd:* Soğutma, serinletme

تبريک *tèbrīk:* Kutlama

تبسم *tèbèssom:* Gülümseme

تبصبص *tèbèsbos:* Yaltaklanma, alçakça yalvarma

تبصره *tèbsere:* Not, açıklayıcı fıkra

تبعه *tèbè'e:* Vatandaş, tebaa

تبعيت *tèbè'īyyèt:* 1. Vatandaşlık, tabiiyet 2. Tâbi olma

تبعيد *tèb'īd:* Sürgünlük, sürmek

تبعيض *tèbi'īz:* Ayırdetme, özel muamele

تبلبل *tèbèlbol:* Şaşkınlık, karışıklık

تبلور *tèbèlvor:* Billûrlaşma

تبليغ *tèblīğ:* Bildirme, tebliğ etme, açıklama

تبليغات *tèblīğāt:* Reklâm, tanıtma, propağanda

تبه *tèbèh:* تباه = Kötü, bozuk

تبه کار *tèbèhkār:* تباه کار = Suç işliyen, mücrim, kötü adam

تبيان *tebyān:* Açıkça beyan etme,

تبيين *tèbyīn:* Açıkça anlatma

تپاله *tèpāle:* Tezek

تپاندن *tèpāndèn:* تپانیدن = Tıkabasa doldurmak, tıkamak, basmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تجربه *tècrobe :* Tecrübe, deneme, görgü, deney, sınama

تجربیات *tècrobiyyāt :* Tecrübeler, görgüler, sınamalar

تجرد *tècèrrod:* Sıyrılma, soyutlanma bekârlık, yalnızlık

تجرید *tècrīd :* Ayırma, soyutlama, tecrit

تجزیه *tècziye :* Tahlil, çözümleme

تجسس *tècèssos :* Tecessüs, anlama merakı, araştırma

تجسم *tècèssom :* Cisimlenme, canlanma, canlandırma

تجل *tècèlli :* Belirme, görünme

تجلید *tèclīd :* Ciltleme

تجلیل *tèclīl :* Tebcil, tâzim, saygı ile yüceltme

تجمع *tècèmmo' :* Toplanma

تجمل *tècèmmol:* Süslenme, süs, zinet, lüks

تجملی *tècèmmolī :* Süs ve ziynete ait

تجنب *tècènnob :* Uzak durmak

تجنیس *tècnīs :* (ed.) Cinas yapma

تجویز *tècvīz :* Caiz görme, uygun bulma, müsade etme

تجهیز *tèchīz :* Donatma, cihâzlandırma, erzak, silâh ve diğer mühimmatı hazırlama

تحاشی *tèhāşī :* Sakınma, çekinme

تحبیب *tèhbīb :* Sevdirmek, sevgiye sebep olma

تحت *tèht :* زیر = Alt

تپانچه *tèpānçe :* Tabanca

تپ تپ کردن *tèp-tèp kèrdèn :* Bir yere ağır ağır vurarak, kesik kesik ses çıkarmak

تپش *tèpèş :* Kalp çarpması, çarpıntı

تپه *tèppe :* Tepe

تپیدن *tèpīdèn :* Tıkabasa dolmak, sokulmak

تتبع *tètèbbo' :* Araştırma, buluş, inceleme

تتمه *tètèmme :* Bakiye, kalan

تتمیم *tètmīm :* Tamamlama

تثبیت *tèsbīt :* Tesbit

تثنیه *tèsniye :* İkili (gr.)

تجار *toccār :* Tacirler, tüccar

تجارب *tècārob :* Tecrübeler

تجارت *tecārèt :* Ticaret

تجارتخانه *tecārèt-ḫāne :* Ticarethane

تجارتی *tecārètī :* تجاری = Ticarete âit

تجاسر *tècāsor :* Cesaret gösterme, isyan, baş kaldırma

تجانس *tècānos :* Ayni cinsten olma

تجاوز *tècāvoz:* Tecavüz, aşma,çatma

تجاهل *tècāhol :* Bilmezlikten gelme

تجدد *tècèddod:* Yenileşme, rönesans

تجدد خواه *tècèddod-ḫāh :* متجدد = Müteceddit, devrimci

تجدید *tècdīd:* Yenileştirme, yenilenme

تجدید فراش *tecdīd-e ferāş :* Yeniden evlenme

تجدیدی *tècdīdī :* İkmâla kalma (imtihanlarda)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تحت‌الارضی *tèht-ol-èrzi :* Yeraltı

تحت‌البحری *tèht-ol-bèhri:* = زیر دریائی Denizaltı

تحت الحمایه *tèht-ol-hemāye :* Himaye altında, mahmi

تحت الحنک *tèht-ol-hènèk :* Çene altı, sarığın çene altından geçip başa bağlanan kısmı

تحت‌الشعاع *tèht-oş-şo'ā' :* Işığı altında, bir şeyin yanında önemini kaybetme

تحت‌اللفظی *tèht-ol-lèfzi :* Harfiyyen, tamtamına

تحتانی *tèhtāni :* Attaki, alt

تحجر *tèhèccor :* Taşlaşma, taş kesilme

تحدب *tèhèddob :* Tümsekleşme, dış bükey hali

تحدید *tèhdid :* Tahdit, sınırlama

تحذیر *tèhzir :* Sakındırma

تحری *tèhèrri :* Araştırma, arama

تحریر *tèhrir :* Yazma

تحریص *tèhris:* Hırslandırma

تحریف *tèhrif :* Manasını değiştirme veya bozma

تحریک *tèhrik :* Kışkırtma, harekete getirme, işletme

تحریم *tèhrim :* Yasak etme, haram kılma

تحسر *tèhèssor :* Özlem, hasret çekme

تحسین *tèhsin:* Methetme, takdir etme

تحصیل *tèhsil :* Öğrenim, tahsil

تحصیلدار *tèhsil-dār :* Alımcı, vergi veya para toplayan

تحصیل کرده *tèhsil-kèrde :* Okumuş, yüksek tahsilli

تحفه *tohfe :* Hediye, armağan

تحقق *tèhèqqoq :* Gerçekleşme

تحقیر *tèhqir:* Aşağılatma, onur kırma

تحقیر آمیز *tèhqir-āmiz :* Onur kırıcı

تحقیق *tèhqiq :* Araştırma

تحقیقات *tèhqiqāt :* Soruşturma, araştırma

تحکم *tèhèkkom :* Emretme, hükmetme

تحکیم *tèhkim :* Sağlamlaştırma

تحلیف *tèhlif :* Yemin verme, yemin ettirme

تحلیل *tèhlil :* Çözümleme

تحلیلی *tèhlili :* Çözümsel, ~ هندسه = Çözümsel geometri

تحمل *tèhèmmol:* Dayanma, katlanma

تحمیق *tèhmiq:* Ahmak sayma (birini)

تحمیل *tèhmil :* Yükleme

تحمیلی *tèhmili :* Yük, zoraki olma

تحول *tèhèvvol:* Değişme, dönme, dönüşme

تحویل *tèhvil :* Teslim etme

تحویلدار *tèhvil-dār :* Veznedar

تحیت *tèhiyyèt :* Esenleme, birine esenlik dileme, selâm verme

تحیر *tèhèyyor :* Hayret etme

تحیر آور *tèhèyyor-āvèr:* Hayret verici

تخت *tèht :* Taht, somya

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تختخواب *tèḫte-ḫāb :* Karyola, somya
تخته *tèḫte :* Tahta
تخته بندی *tèḫte-bèndī :* İnşaatta tahta ve keresteleri bir birine bağlamak, inşaatta iskele yapmak
تخته پوست *tèḫte-pūst :* Post, tüyü alınmamış hayvan derisi
تخته سنگ *tèḫte-sèng :* Kaya parçası
تخته سه‌لائی *tèḫte-sellā'ī :* Kontrplâk
تخته سیاه *tèḫte-siyāh :* Kara tahta
تخته نرد *tèḫte-nèrd :* Tavla, oyun tavlası
تخدیر *tèḫdīr :* Uyuşturma
تخریب *tèḫrīb :* Harap etme, yıkma
تخس *toḫs :*(hlk.) İnatçı, serkeş, yaramaz çocuk
تخشائی *tèḫşā'ī:* Ordu donatım dairesi, askeri fabrika
تخصص *tèḫèssos :* İhtisas, uzmanlık
تخصیص *tèḫsīs :* Ayırma, tahsis
تخطی *tèḫèttī :* Tecâvüz, taarruz
تخطئه *tèḫtè'è :* Kusurlu bulma
تخفیف *tèḫfīf :* İkrâm, indirme
تخلخل *tèḫèlḫol :* Gözeneklilik, mesamatlılık
تخلص *tèḫèllos :* Şiirde mahlâs kullanma (takma ad)
تخلیه *tèḫliye :* Boşaltma
تخم *toḫm :* Tohum, yumurta, çekirdek
تخماق *toḫmāq :* Tokmak
تخم دان *toḫm-dān :* Yumurtalık, rahim
تخمر *tèḫèmmor:* Mayalanma, ekşime
تخم کار *toḫm-kār:* Tohum eken, çifçi
تخم گذاری *toḫm-gozārī:* Yumurtlamak
تخم مرغ *toḫm-e morğ :* Yumurta
تخم مرغی *toḫm-e morğī :* بیضی = Yumurta şeklinde, beyzi, oval
تخمه *toḫme :* Çekirdek, eğlencelik
تخمه *toḫème :* Mide ekşimesi, acı geğirme, hazımsızlık
تخمی *toḫmī :* Tohumla ilgili,tohumlu
تخمین *tèḫmīn :* Tahmin
تخمین زدن *tèḫmīn zèdèn :* Tahmin etmek
تخمیناً *tèḫmīnèn :* Tahminen
تخمینی *tèḫmīnī :* Tahmini
تخویف *tèḫvīf :* Korkutma
تخیل *tèḫèyyol :* Tahayyül
تدابیر *tèdābīr :* Tedbirler
تداخل *tèdāḫol:* 1. Birbiri içine girme 2. Bir yemeği hazmetmeden ikincisini yemek
تدارک *tèdārok :* Hazırlık, temin
تدا‌عی *tedā'ī :* Çağrışım, tedai
تدافع *tèdāfo' :* Savunma, birbirini defetme, kendini koruma
تدافعی *tèdāfo'ī :* Savunma ile ilgili
تداول *tèdāvol :* Cereyan, râyiç olma, kullanılmakta bulunan
تدبیر *tèdbīr :* Tedbir
تدخین *tèdḫīn :* Tütsülemek, etüv

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تذییل *tèzyll :* Zeyl yazmak (kitaplara)

تر *tèr :* Yaş, taze, ıslak

تر *tèr :* (ek) Daha, کوچکتر = Daha küçük

تر و تازه *tèr-o-tāze :* Taze ve yeşil

تراب *torāb :* Toprak

ترادف *tèrādof:* Teradüf, anlamdaşlık

تراز *tèrāz :* Düz, düzlem, yatay

ترازنامه *tèrāz-nāme :* Bilânço

ترازو *tèrāzū :* Terazi

ترازو دار *tèrāzū-dār :* Teraziyle tartan ve tartmakla vazifeli kimse

تراش *tèrāş :* Yonma, traş olma

تراش کار *tèrāş-kār :* Tornacı

تراش کاری *tèrāş-kārī :* Tornacılık

تراشه *tèrāşe :* Talaş, ince yonga

تراشیدگی *tèrāşidègī:* kırkma, yontma

تراشیدن *tèrāşidèn :* Kazımak, yonmak, traş etmek, sıyırmak kırkmak, kırpmak, biçmek, açmak (kalemin ucunu)

تراضی *tèrāzī :* İki tarafın anlaşması

تراکم *tèrākom :* Birikme

تراکمه *tèrākeme :* Türkmenler

ترانزیت *tranzit :* Transit

ترانه *tèrāne:* Ahenk, makam, nağme

تراوش *tèrāvoş :* Akıp sızmak, sızıntı

تراوش کردن *tèrāvoş kèrdèn :* Kaçırmak, sezmek

ترب *torob :* Turup,

تربت *torbèt :* Toprak, mezar, türbe

تدریجاً *tèdrijèn:* Tedricen, peydarpey

تدریجی *tèdrijī :* Tedrici, kademe kademe

تدریس *tèdrīs :* Ders verme, öğretim

تدفین *tèdfīn :* Gömmek

تدقیق *tèdqīq :* Tetkik, araştırma, inceleme

تدلیس *tèdlīs :* Hile, desise, kurnazlık

تدوین *tèdvīn :* Şiir veya kanunların bir kitap halinde toplanması, tedvin

تدهین *tèdhīn:* Yağlamak, yağ sürme

تدین *tèdèyyon:* Dindarlık, din edinme

تذبذب *tèzèbzob :* İki yüzlü olmak, tereddüt

تذرو *tèzèrv :* قرقاول = Sülün

تذکار *tezkār :* Hatırlama, hatırlatma

تذکاریه *tezkāriyye:* Not, müzekkire, andıç

تذکر *tèzèkkor:* Andırma, anma, hatırlatma, tezekkür, ~ مجلس = Anma toplantısı (ölü için)

تذکره *tèzkere :* 1. Pasaport 2. Hal tercümesi, biyografya 3. Hâtıra, anı

تذکیر *tèzkīr :* 1. Hatırlatma 2. Erkek olma

تذلل *tèzèllol :* Aşağılanma, yüz suyu dökme

تذهیب *tèzhīb:* Minyatür veya yaldızlama işi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ترپچه *torobçe:* Küçük kırmızı turp

تربیت *tèrbiyèt :* Terbiye, eğitim

ترتیب *tèrtîb :* Tertip, sıra

ترتیزک *tèrtîzèk*: ترەتیزک = Acı tere

ترتیل *tèrtîl:* Kur'anı usûlüne uygun okumak, sözü aydın ve açık söylemek veya okumak

ترجمان *tèrcomān :* مترجم = Tercüman

ترجمه *tèrcome :* Tercüme

ترجمه کردن *tèrcome kèrdèn :* Tercüme etmek

ترجیح *tèrcîh :* Birini birinden üstün tutmak

ترجیع بند *tèrcî'-bènd :* Şiirde bir nazım şekli; ayni beyit her bendin sonuda tekrarlanır

ترحم *tèrèhhom :* Merhamet etme

ترحیب *tèrhîb:* Birine merhaba demek

ترخیص *tèrḫîs :* Müsade etmek, serbest bırakmak

ترحیم *tèrhîm:* Matem veya yas toplantısı

ترخون *tèrḫūn :* Tarhun otu

ترخیم *tèrḫîm :* Bir ismin bir iki harfini kaldırarak telâffuzunu kolaylaştırma

ترد *tord :* Kolay kırılır, gevrek

تردد *tèrèddod :* Tereddüt, şüphe, geliş-gidiş, cereyan etmek

تردست *tèr-dèst :* Eli çabuk, hünerli

تردستی *tèr-dèstî :* El çabukluğu, hünerlilik

ترديد *tèrdîd :* Tereddüt, şüphe

ترذيل *tèrzîl :* Rezil etmek

ترس *tèrs :* Korku

ترسا *tèrsā :* مسيحی = Hıristiyan

ترساندن *tèrsāndèn :* ترسانيدن = Korkutmak, ürkütmek

ترسناک *tèrsnāk :* وحشتناک = Korkunç, dehşetli, ürkütücü

ترسو *tèrsū :* Korkak

ترسيدن *tèrsîdèn :* Korkmak

ترسيم *tèrsîm :* Resim yapmak, çizmek

ترش *torş :* Ekşi

ترشانيدن *torşānîdèn :* Ekşitmek

ترشح *tèrèşşoh :* Sızmak, sızıntı

ترشحی *tèrèşşohî:* Bedende sıvı madde hâsıl eden, ifrazi

ترش رو *torş-rū :* Ekşi suratlı, huysuz, asık çehreli

ترشروئی *torş-rūî :* Ekşilik, terslik, surat yapmak

ترشک *torşèk :* (bot.) Kuzu kulağı, bir çeşit ekşi yaprak, asit okzalik

ترش کردن *torş kèrdèn:* Ekşitmek, ekşi yapmak, midesi ekşimek

ترشی *torşî :* 1. Ekşilik, 2. Sirkeyle yapılmış her çeşit turşu

ترشيدگی *torşîdègî :* 1. Ekşime hâli, ekşime, bozulma, 2. Tahammür etme 3. Mide ekşimesi

ترشيدن *torşîdèn :* Ekşimek, kokmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ترکه *tèrèke :* Miràs

ترکه *tèrke :* Çubuk, ince dal

ترکیب *tèrkìb :* Terkip, şekil, biçim

ترکیب بند *tèrkìb-bènd:* (ed.) Terkibi-bend

ترکیدن *tèrkìden :* Patlamak

ترکی دوزی *torkì-dūzì :* تمیز دوزی = Temiz dikiş, sürfile

ترمز *tormoz :* Fren

ترمه *terme :* Bir çeşit yumuşak yün kumaş, şal

ترمیم *tèrmìm :* Tamir, tekmil etme

ترن *trèn :* Tren

ترنج *torènc:* بالنگ = بادرنگ Ağaç kavunu, turunç

ترنجبین *tèrèncebìn :* ترنگبین = (hek.) Bir çeşit müshil ilâcı

ترنم *tèrènnom:* Şarkı söylemek, şarkı mırıldanmak, terennüm

ترور *teror:* Terör, baskı ve öldürme

ترویج *tèrvìc :* Revaç, yayılma

تره *tère :* Bir çeşit pırasa veya tere

ترهات *torrèhāt :* Saçma, kıymetsiz lâflar

تره بار *tère-bār:* Satılacak sebze veya meyve

ترهة *torrèhe :* kıymetsiz lâf

تره تیزک *tère-tìzèk :* ترتیزک = Acı tere

ترهیب *tèrhìb :* Korkutmak

تری *tèrì :* Yaşlık, ıslaklık

تریاق *tèryāq :* پادزهر = Panzehir

تریاک *tèryāk :* Esrar, afyon

ترصد *tèrèssod :* Bekleme, dikkatle bekleme

ترصیع *tèrsì' :* Mücevherat takarak süsleme

ترضیه *tèrziye :* Birinin gönlünü almak, razı etmek

ترعه *tor'e :* Boğaz

ترغیب *tèrğìb:* Rağbet ettirmek, arzu ettirmek

ترفیع *tèrfì' :* Yükseltmek, terfi etmek veya ettirmek

ترفیه *tèrfìh :* Rahatlık sağlamak

ترقوه *tèrqove :* Köprücük kemiği

ترقه *tèrèqqe :* Donanma fişeği

ترق *tèrèqql :* Yükselme, ilerleme

ترک *tèrèk :* Çatlak

ترک خوردن *tèrèk ḫordèn :* Çatlamak

ترک *tèrk :* Atın veya başka vasıtanın arka kısmı

ترک *tèrk :* Terk, bırakma, unutma

ترک کردن *tèrk kèrdèn :* Terk etmek

ترکاندن *tèrkandèn :* ترکانیدن = Patlatmak

ترکانیدن *tèrkānìdèn :* Patlatmak

ترک بند *tèrk-bènd :* At, bisiklet veya motosikletin arkasındaki eşya konacak yer

ترک خورده *tèrèk-ḫorde :* ترک دار = Çatlaklı

ترکش *tèrkeş :* تیردان = Ok kılıfı, okluk, tirkeş, ok kuburu

ترکمان *torkemān :* ترکن = Türkmen

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تریاک *tèryākl* : Esrarkeş

تریبون *tribun* : Tribun

ترید *terld* : Çorba veya ayran gibi şeylere doğranan küçük ekmek

تز *tez* : Tez, mezuniyet tezi

تزاید *tèzāyod* : Arttırma, artma

تزریق *tèzrlq* : Enjeksiyon

تزکیه *tèzkiye* : Temizleme, tasfiye

تزلزل *tèzèlzol* : Sarsılma, sallanma, tereddüt etme

تزویج *tèzvlc*: Evlenme, çiftleştirme, evlendirme

تزویر *tèzvlr* : Hile, sahtekârlık

تزیید *tèzyld* : Fazlalaştırma

تزیین *tèzyln* : Tezyin, süslenme veya süsleme

تسامح *tèsāmoh* : 1. Hoşgörü, müsamaha 2. Gaflet

تساوی *tèsāvl* : Beraberlik, eşitlik

تساهل *tèsāhol* : Kolay saymak, hoşgörmek, tembellik

تسبیب *tèsblb* : Sebep olma

تسبیح *tèsblh* : Tesbih, subhanallah zikrini tekrarlamak

تسجیل *tèscll* : Tescil etme, resmen kayd ettirme, resmi makamlara tanıtma

تسحیر *tèshlr* : Büyülemek

تسخیر *tèshlr* : Zaptetmek, fethetme

تسریع *tèsrl'* : Hızlandırma, acele ettirme

تسطیح *tèstlh* : Yassı ve düz etme, düzeltme

تسعیر *tès'lr*: Değiştirme, paha biçme, parayı dövize çevirme veya dövizi paraya çevirme

تسکین *tèskln* : Teskin, yatıştırma, durdurma susturma

تسلسل *tèsèlsol*: Zincirlenme, birbirini takip etme

تسلط *tèsèllot* : Tasallut etmek, hâkim olmak

تسلی *tèsèlll* : Teselli, avunma

تسلیت *tèsliyèt* : Taziye, başsağlığı, تسلیت گفتن = Başsağlığı dilemek

تسلیح *tèslih* : Silâhlanma

تسلیحات *tèslihāt* : Teçhizat

تسلیم *tèsllm*: Elden ele verme, teslim, boyun eğme

تسمه *tèsme* : Kayış, kemer

تسمیه *tèsmiye* : Adlandırma

تسنن *tèsènnon* : Sünnete uyma, sünnilik

تسویل *tèsvll* : Aldatma, iğfal etme

تسویه *tèsviye* : Eşitleştirme, bir hesabı yapmak ve bitirmek

تسوید *tèsvld*: Yazmak, kopya etmek

تسهیل *tèshll* : kolaylaştırma

تسهیم *tèshlm* : Paylaştırma, birkaç hisseye bölme

تشابه *tèşāboh* : Benzerlik

تشبث *tèşèbbos* : Teşebbüs

تشبیه *tèşblh* : Benzerlik

تشت *tèşt* : طشت = Leğen, yayık

تشتت *tèşèttot* : Ayrılma, ihtilaf

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تشکر *tèşèkkor :* Teşekkür

تشکل *tèşèkkol :* Bir şekle girme, teşekkül

تشکی *tèşèkki :* Şikâyet etme

تشکیل *tèşkil :* Şekil verme, teşkil

تشکیلات *tèşkilāt :* Teşkilât, örgüt

تشنج *tèşènnoc :* İhtilâç, şiddetle sarsılma, teşennüç

تشنگی *teşnegi :* Susuzluk

تشنه *teşne :* Susuz

تشنه شدن *teşne şodèn :* Susamak

تشویش *tèşvīş:* Endişe, telâş, sıkıntı, ıstırap

تشویق *tèşvīq :* Şevk ve gayrete getirme, teşvik

تشیع *tèşèyyo' :* Şiî olma

تشیید *tèşyīd :* Sağlamlaştırma, takviye

تشییع *tèşyī' :* Uğurlamak, ölüyü uğurlamak

تصاحب *tèsāhob :* Sahip olma, malik olma

تصادف *tèsādof :* Rasgelme, kaza (araba ve araçlarda)

تصادفاً *tèsādofèn :* Tesadüfen

تصادم *tèsādom:* Çarpışma, tokuşma

تصاعد *tèsā'od :* Yükselme, ilerleme, (mat.) dizi = تصاعد عددی و هندسی Aritmetik ve geometrik dizi

تصاویر *tèsāvīr :* Resimler

تصحیح *tèshīh :* Düzeltme, tashih

تصحیف *tèshīf:* Yanlış yazma, tahrif, söz ve mânâyı değiştirme

تصدی *tèsèddī:* Bir işi üzerine alma, murakabe

تشتک *tèştèk :* طشتک =Küçük leğen veya yayık

تشجیع *tèşcī' :* Cesaret verme, gayrete getirme

تشخص *tèşèḫḫos:* şahsiyet gösterme, büyüklük taslama

تشخیص *tèşḫīs :* Seçme, ayırt etme

تشدد *tèşèddod :* Sert, kaba ve haşin konuşma

تشدید *tèşdīd:* 1. Sertleştirme,kuvvetlendirme, şiddetlendirme 2. Arapçada bir harfi çift okumak için, üzerine konulan işaretin adı (ّ)

تشر *tèşèr :* تشرزدن =Bağırmak, sert sözle yıldırmak veya korkutmak

تشرف *tèşèrrof :* Şeref bulmak, hürmet ve şerefe nâil olmak

تشریح *tèşrīh :* Teşrih, izah etme, anatomi

تشریف *tèşrīf :* Teşrif, şereflendirme

تشریفات *tèşrīfat:* Seremoni, merâsim

تشریک *tèşrīk :* Yardım etme, ortak olma

تشریک مساعی *tèşrīk-e mèsā'ī :* Yardımda bulunma, işbirliği

تشعشع *tèşè'şo' :*Şualanma, ışıklanma

تشفی *tèşèffī :* Şifa bulma, iyileşme

تشک *toşèk:* دوشک = Yatak, şilte

تشکچه *toşèkçe :* Küçük şilte, minder

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تضامن *tèzāmon:* Birbirine kefil olma, iki taraflı sorumluluk

تضرع *tèzèrro':* Huşu ile yalvarma

تضعيف *tèz'if:* İki kat etme, bir o kadar daha artırma, zayıflatma, güçsüz etme

تضمن *tèzèmmon:* Havi olma, kefil olma

تضمين *tèzmin:* Başkasının zarar ve ziyanını ödeme, teminat, başkasının bir şiirini veya mısraını kendi şiir veya sözü arasında derc etme (ed.)

تضييع *tèzyi':* Kaybetme, telef ve ziyan etme

تضييق *tèzyiq:* Sıkıştırma, darlaştırma

تطابق *tètāboq:* Birbirine uygun gelme, mutabık olma

تطاول *tètāvol:* Başkasının hakkına tecavüz etme, ayaklanma, zulüm

تطبيق *tètbiq:* Uygulama, yakıştırma, uydurma, karşılaştırma

تطبيقى *tètbiqi:* Kıyasi, tatbiki

تطميع *tètmi':* Celbetme, arzulandırma, açgözlülüğe yol açma

تطويل *tètvil:* Uzatma

تطهير *tèthir:* Temizleme, paklama

تظاهر *tèzāhor:* Nümayiş, gösteriş, yardımlaşma

تظلم *tèzèllom:* Zulümden şikâyet etme

تصديع *tèsdi'* Rahatsızlık, zahmet, eziyet vermek

تصديق *tèsdiq:* Tasdik

تصديقنامه *tèsdiq-nāme:* Sertifika, diploma, ruhsat

تصرف *tèsèrrof:* Malik ve sahip olma

تصريح *tèsrih:* Açıkça anlatma şüphe ve tereddüde yer vermeden açıkça anlatma

تصريف *tèsrif:* Sarf etme, değiştirme, döndürme, fiilin çekimi (gr.)

تصعيد *tès'id:* Yükselme, yükseltme

تصغير *tèsğir:* Küçültme,

تصفيه *tèsfiye:* Temizleme, saf ve halis kılma

تصلب *tèsèllob:* Katılaşma, sertleşme

تصميم *tèsmim:* Kesin karar verme

تصنع *tèsènno':* Gösteriş, yapmacık, uydurma

تصنيف *tèsnif:* Bölümleme, sınıflara ve takımlara ayırma, kitap yazma ve tertipleme

تصور *tèsèvvor:* Tasarım, göz önüne getirme, tasavvur

تصوف *tèsèvvof:* Tasavvuf

تصويب *tèsvib:* Doğru bulma, tensip etme, tasvip

تصويب نامه *tèsvib-nāme:* Bakanlar kurulu kararı

تصوير *tèsvir:* Bir şeyin resmini yapma, resim

تضاد *tèzād:* Birbirinin aksine olma, terslik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تعادل *tè'ādol :* Denklik, denkleşme

تعارف *tèārof :* Taltif, tekellüf, kompliman yapma, merasim, hediye

تعاطی *tè'ātī:* Birbirine verme, verişme, mübadele

تعاقب *tè'āqob :* Birbiri arkasından gitme

تعالی *tè'ālī, tè'ālā :* 1. Yükselme 2. Yüksek Tanrı, Tanrı yüksek olsun

تعامل *tè'āmol :* Karşılıklı muamele, muamele

تعاون *tè'āvon :* Birbirine yardım etme

تعب *tè'èb :* Zahmet, eziyet, meşakkat

تعبد *tè'èbbod :* Kulluk etme

تعبیر *tè'bīr :* Deyim, yorma

تعبیه *tè'biye:* Tertip etme, hazırlama

تعجب *tè'èccob :* Şaşakalma

تعجیل *tè'cīl :* Acele ettirme, sıkıştırma

تعداد *te'dād :* Adet, sayı, sayma

تعدی *tè'èddī:* Öteye geçme, tecavüz, zulüm

تعدیل *tè'dīl :* Adalete yönelme, düzeltmek, islah etme

تعذر *tè'èzzor :* Özür bulma

تعرض *tè'èrroz :* Sataşma, hakka tecavüz, itiraz etme

تعرفه *tè'refe :* Tarife, fiyat veya zaman gösteren çizelge

تعرفه بندی *tè'refe-bèndī :* Tarifeye bağlama, tarife yapma

تعرق *tè'èrroq :* Terleme

تعریض *tè'rīz:* Dolayısiyle dokunacak söz söyleme

تعریف *tè'rīf :* Tanım, tanımlama, tarif

تعزیت *tè'ziyèt :* Başsağlığı dileme

تعزیر *tè'zīr :* Paylama, azarlama

تعزیه *tè'ziye:* تعزیت = 1. Başsağlığı dileme 2.Hz. Hüseyinin şehâdeti ve Kerbelâ vakasının temsili

تعسر *tè'èssor :* Güçleşme

تعشق *tè'èşşoq :* Âşık olma

تعصب *tè'èssob:* Bir fikre, bir inanışa körü körüne bağlanma, ondan başkasını düşünmeme hali

تعطیل *tè'tīl :* Çalışmayı durdurma, muattal bırakma, tatil

تعظیم *tè'zīm :* Büyütme, ağırlama, hürmet ve ikram

تعفن *tè'èffon :* Kokma, kötü koku

تعقل *tè'èqqol :* Düşünme, aklını kullanma

تعقیب *tè'qīb:* Takip, arkasına düşme

تعلق *tè'èlloq :* İlişik, münasebetli olma

تعلل *tè'èllol:* Vesile ve bahane arama

تعلم *tè'èllom :* Öğrenme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تعليف *tè'lif:* Otlatmak, otlamak

تعليق *tè'liq:* Asmak, bir şarta bağlamak

تعليل *tè'lil:* Sebep ve bahane gösterme

تعليم *tè'lim:* Öğretim, tâlim

تعمد *tè'èmmod:* Bilerek ve istiyerek bir iş yapma

تعمداً *tè'èmmodèn:* Kasden, bilerek yapma

تعميق *tè'miq:* Derin düşünme

تعميد *tè'mid:* Vaftiz etme

تعمير *tè'mir:* Tamir, onarım

تعميرگاه *tè'mir-gāh:* Tamir atelyesi

تعميرى *tè'mirl:* Tamir edilecek veya edilmiş

تعميم *tè'mim:* Genelge, genelleştirme, şümullendirme

تعنت *tè'ènnot:* Kusur ve kabahat bulma, tenkit

تعويض *tè'viz:* Değiştirme, karşılık

تعويق *tè'viq:* Geciktirme

تعهد *tè'èhhod:* Üstüne alma, taahhüt

تعهدنامه *tè'èhhod-nāme:* Yazılı taahhüt

تعيش *tè'èyyoş:* Yaşama, geçinme, eğlenme

تعين *tè'èyyon:* Zenginlik, meydana çıkma

تعيين *tè'yin* Ayırma, belirtme

تغابن *tèğābon:* Aldanma (alışverişte)

تغار *tèğār:* Büyük toprak leğen

تغافل *tèğāfol:* Bilmezlikten gelme

تغ‌تغ *tèğ-tèğ:* تق‌تق = Takırdama, tak tak diye ses çıkartma

تغذى *tèğèzzi:* Beslenme, gıdalanma

تغذيه *tèğziye:* Besleme

تغزل *tèğèzzol:* Gazel söyleme

تغلق *tèğèlloq:* Kılıf gibi içine koyma, bir kılığa girme

تغنى *tèğènni:* Nağme, şarkı söyleme

تغوط *tèğèvvot:* Büyük aptes, defi hâcet

تغير *tèğèyyor:* Kızma, öfkelenme

تغيير *tèğyir:* Değişme, değiştirme

تف *tof:* Tükürük

تفاخر *tèfāḫor:* övünme

تفاسير *tèfāsir:* Tefsirler

تفاصيل *tèfasil:* Tafsilât, teferruat ayrıntılar

تفاضل *tèfāzol:* Fark, fazlası

تفأل *tèfè'ol:* Fala bakma, fal açma

تفاله *tofāle:* Tortu, bazı meyve veya bitkilerin usaresini aldıktan sonra kalan madde

تفاوت *tèfāvot:* Fark

تفاهم *tèfāhom:* Birbirini anlama, anlaşma

تفتيش *tèftiş:* Teftiş

تفتين *tèftin:* Arayı bozma, fitne ve fesat çıkarma

تفحص *tèfèhhos:* Arama, inceleme, araştırma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تفخیم *tèfḫim* : Büyütme, yüksek ve saygı değer görme

تفرج *tèfèrroc* : Eğlenme

تفرجگاه *tèfèrroc-gāh* : Eğlenme yeri

تفرس *tèfèrros* : Anlama, sezme

تفرعن *tèfèr'on* : Kibirlenme

تفرق *tèfèrroq* : Ayrılma, dağılma

تفرقه *tèfrèqe* : Ayrılık, dağınıklık

تفریح *tèfrih:* Eğlence, ferahlanma

تفریحی *tèfrihi* : Ferahlandırıcı, eğlence olarak

تفریخ *tèfriḫ* : Civciv çıkarmak

تفریط *tèfrit* : Normalin sınırından aşağı kalma, aşırılığın karşıtı

تفریغ *tèfriğ* : Hesabın tesviyesi, boşaltma, bitirip kurtulma

تفریق *tèfriq* : Ayırma, ayırdetme

تفسیر *tèfsir* : Yorum, tefsir

تفصیل *tèfsil* : Uzun uzun izah etme

تفصیلاً *tèfsillèn* : Detaylar ve tafsilât ile izâh etme

تفضل *tèfèzzol* : Fazla olma, sevgi gösterme, lütufta bulunma

تفضیل *tefzil* : Tercih, birini diğerlerinden üstün tutmak

تفقد *tèfeqqod:* Sormak, soruşturmak

تفکر *tèfèkkor* : Düşünme

تفکیک *tèfkik* : Açma, ayırtma, ayırma

تفنگ *tofèng* : Tüfek

تفنن *tèfènnon* : Bir şey hakkında etraflı bilgi edinme, eğlenme

تفوق *tèfèvvoq* : Üstünlük

تفوه *tèfèvvoh:* Konuşma, ağız açma, beyan etme, söyleme

تفویض *tèfvìz* : İhale etme, birinin uhdesine verme

تفهیم *tèfhim* : Anlatma, bildirme

تقابل *tèqābol* : Karşı karşıya gelme

تقارب *tèqārob* : birbirine yaklaşma

تقارن *tèqāron* : Birbirine yaklaşma, ayni zamanda vâki olma, dost ve eş olma

تقاص *tèqās* : Ödeşme, ceza karşılığı bedel alma

تقاضا *tèqāzā* : Dilek, rica

تقاضانامه *tèqāzā-nāme* : Dilekçe, istida, talep

تقاطع *tèqāto'* : Birbirini, kesme kesişme

تقاعد *tèqā'od:* بازنشستگی = Emeklilik, tekaüt

تقبل *tèqèbbol* : Kabul etme

تقبیح *tèqbìh:* Çirkin görme, beğenmeme

تقدس *tèqèddos:* Pak, arı, kutlu olma

تقدم *tèqèddom:* İleri geçme, zamanca rütbece ileride bulunma

تقدیر *tèqdìr* : 1. Beğenme, değer verme 2 .Değer biçme 3. Alın yazısı

تقدیس *tèqdìs* : Kutsama, takdis

تقدیم *tèqdìm* : 1. Sunma 2. Tanıtma 3. Öne alma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تقويم *tèqvim :* 1. Takvim, 2. Fiat biçme

تقيه *tèqiye :* Din veya mezhebini gizlemek, inancını saklamak, sakınmak

تک *tèk :* Tek, yalnız, biricik

تک *tok :* نک = Gaga, uc, tepe

تکاپو *tèkāpū :* Arama, öteye beriye koşarak bir şeyi araştırmak

تکاثر *tèkāsor :* Çoğalma

تکاثف *tèkāsof :* Sıklaşma, koyulaşma, kesafet bulma

تکاسل *tèkāsol :* Tembellik, üşenme

تکافو *tèkāfū :* Yeterlik, kâfi gelme

تکاليف *tèkālif :* Zahmetli işler, görevler, ödevler

تکامل *tèkāmol :* Mükemmelleşme, evrim, olgunlaşma

تکان *tèkān :* Sarsma, sallantı,

تکان خوردن *tekan ẖordèn:* Sarsmak, sallanmak, titremek

تکان دادن *tèkan dādèn :* Silkmek (halı v.s.), titretmek

تکاندن *tèkāndèn:* تکانیدن = Silkmek

تکاور *tèkāvor :* Tezayak, çabuk koşan at

تکاهل *tèkāhol :* Boşluk, tembellik

تکبد *tèkèbbod :* En yüksek noktaya varma, en yüksek derece veya nokta

تکبر *tèkèbbor :* Tekebbür, kibirlenme

تکبير *tèkbīr:* «Allahu Ekber» demek

تقرب *tèqèrrob :* Yaklaşma

تقرح *tèqèrroh :* Yara olma, yara içinde kalma

تقريب *tèqrīb :* Yanaştırma, yaklaştırma, tahmin, takrip

تقريباً *tèqrībèn :* Takriben, tahminen

تقريبی *tèqrībī :* Aşağı yukarı olarak

تقرير *tèqrīr :* Söz söyleme, ifade

تقريظ *tèqrīz :* Methetmek, bir eseri bir yazıyla övmek

تقسيم *tèqsīm :* Bölme, bölüştürme

تقصير *tèqsīr :* 1. Kabahat, suç 2. Kısaltma

تقصيرکار *tèqsīr-kār :* مقصر = Suçlu, günahkâr

تقطير *tèqtīr :* Damıtma, imbikten çekme

تقلا *tèqèllā :* Çabalama, uğraşma

تقلب *tèqèllob :* Hile, sahtekârlık

تقلب آميز *tèqèllob-āmīz:* Hileli, sahte

تقلبی *tèqèllobī :* Sahte, hileli

تقليب *tèqlīb :* Dönme, değişme, değiştirme

تقليد *tèqlīd :* Taklit, benzetme

تقليدی *tèqlīdī :* Taklit olarak, uydurma

تقليل *tèqlīl :* Azaltma, indirme

تقنين *tèqnīn :* Kanun yapma, teşri, yasama

تقوی *tèqvā :* Günahtan sakınma, züht, takva

تقويت *tèqviyèt :* Kuvvetlendirme, sağlamlaştırma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تکثر *tèkèssor :* Çoğalma, artma
تکثیر *tèksîr :* Çoğaltma, teksir
تکثیف *tèksîf :* Koyu ve sık yapma, koyulaştırma
تک خال *tèk-ḫāl:* As, birli (iskambil oyununda)
تکدر *tèkèddor:* Darılma, kederlenme
تکدی *tèkèddî :* گدائی = Dilencilik
تکدیر *tèkdîr :* 1. Kederlendirme, hatır kırma 2. Azarlama
تکذیب *tèkzîb :* Yalanlama, tekzip
تکرار *tekrār :* Tekrar
تکرر *tèkèrror:* Tekrarlama
تکریم *tèkrîm :* Saygı gösterme
تکسر *tèkèssor :* Kırılma, parçalama
تکفل *tèkèffol :* Birine kefil olmak, birinin nafakasını sağlamak, masraflarını üzerine almak
تکفیر *tèkfîr:* Birinin kâfirliğine hükmetme
تکفین *tèkfîn :* Kefenleme
تکلف *tèkèllof :* Gösteriş, özeniş, bir zahmete katlanma, külfet
تکلم *tèkèllom :* Konuşma, sohbet
تکلیف *tèklîf :* Ödev, görev, okul ödevi
تکمل *tèkèmmol :* Bitirmek, mükemmelleştirmek
تکمله *tèkmèle :* Ek, mütemmim
تکمه *tokme :* دگمه = Düğme
تکه *tekke :* تیکه = Parça
تکی *tèkî :* Tekli, teklik

تکیه *tèkiye:* 1. Yaslanma 2. Tekke
تکیه گاه *tèkîye-gāh :* Yaslanacak yer, himaye
تگرگ *tègèrg :* Dolu
تگرگی *tègèrgî :* Dolu şeklinde
تل *tèl :* Yığın, küme
تلاش *tèlāş:* Telâş, uğraşma, çabalama
تلاطم *tèlātom:* Heyecan, dalgalanma
تلافی *tèlāfî :* Telâfi, karşılaşma, yerini doldurma
تلاق *tèlāqî :* Kavuşma
تلألوء *tèlè'lo' :* Parıldama
تلامذه *tèlāmeze :* Talebeler
تلاوت *tèlavèt :* Güzel sesle ve kaide ile okumak
تلبیس *tèlbîs :* Hile, sahtekârlık
تلخ *tèlḫ :* Acı, kötü
تلخک *tèlḫèk :* تلخه = Delice otu
تلخه *tèlḫe :* Delice otu, acı buğday
تلخیص *tèlḫîs:* Hûlâsa etme, kısaltma
تلذذ *tèlèzzoz :* Lezzetlenme, ferah
تلطف *tèlèttof :* Muhabbet, lütuf
تلطیف *tèltîf :* Lütuf ve iyilik etme
تلف *tèlèf :* Ölme, öldürme, yok etme
تلفظ *tèlèffoz :* Teleffuz, bir harf veya kelimeyi söyleme
تلفن *telefon :* Telefon
تلفن چی *telefonçi :* Telefoncu
تلفنی *telefonî :* Telefon vasıtasıyle

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تلفیف *tèlfīf :* Ambalaj

تلفیق *tèlfīq :* Birleştirme, bir yere getirip ulaştırma

تلقّی *tèlèqqī :* Alma, kabul etme, buluşma

تلقیح *tèlqīh:* Aşılama, dölleme, ilkah

تلقین *tèlqīn :* Kulağına koyma, aşılama

تلکه کردن *tèlèke kèrden:* Gayrı meşru olarak veya zorla birinden para almak

تلگراف *tèlègrāf :* Telgraf

تلگرافاً *tèlègrāfèn:* تلگرافی =Telgrafla, telgraf vasıtasıyle

تلگرافچی *tèlègrāfçi:* Telgraf memuru

تلگراف خانه *telègerāf-ḫāne :* PTT idaresi, telgraf idaresi

تلمبار *telembār :* 1. Açık ambar 2. İpek böceği yetiştirilen yer veya ambar

تلمبه *tolombe :* Pompa

تلمذ *tèlèmmoz:* Talebelik, ders alma

تلمیح *tèlmīh :* 1. Bir şeyo işaret 2. Bilinen bir olaya veya darbımesele işaret (ed.)

تلمیذ *tèlmīz :* Öğrenci, talebe

تلنگر *tèlèngor :* Fiske

تلنگر زدن *tèlèngor zèdèn :* Fiske vurmak

تلواً *telvèn :* İlişik ilişik olarak

تلواسه *tèlvāse :* Çırpınma (hastalıklarda)

تلوتلو خوردن *telow-telow-ḫordèn:* Sağa sola yalpa yapmak

تلون *tèlèvvon :* Renk değiştirme

تلویح *tèlvīh:* İma, işaret, dolayısiyle anlatma

تلویزیون *televizyon :* Televizyon

تله *tèle :* Tuzak, kapan

تله‌موش *tèle-mūş :* Fare kapanı

تلیس *tèlīs:* Bir çeşit ambalaj kumaşı, kanaviçe

تمارض *tèmāroz :* Yalandan hasta olma

تماس *tèmās :* Dokunma, bir birine dokunma

تماشا *tèmāşā :* Seyir, görüş, bakma

تماشاچی *tèmāşāçi :* Seyirci

تماشاخانه *tèmāşā-ḫāne :* Tiyatro

تماشائی *tèmāşā'ī :* Güzel. dikkat çekici, bakmağa değer, enterasan

تمام *tèmām :* Bütün, hep, tamam

تماماً *tèmāmèn :* Tamamen

تمام قد *tèmām-qèd:* Bütün boyu gösteren

تمامی *tèmāmī :* Bütünü, hepsi

تمامیت *tèmāmiyyèt :* Bütünlük

تمایل *tèmayol:* Meyil, istek, bir tarafa eğilme

تمبر *tèmbr :* Posta pulu

تمتع *tèmètto' :* Faydalanma, zevk alma

تمثال *temsāl :* Resim, tasvir, portre

تمثیل *tèmsīl :* Benzetme, teşbih, bir şeyin benzerini yapma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تمول *tèmèvvol*: Varlık, zenginlik, mal edinme

تمهید *tèmhid*: Yapma, döşeme, kolaylaştırma, düzeltme

تمیز *tèmiz*: Temiz

تمیزی *tèmizi*: Temizlik

تن *tèn*: Vücut, beden

تن *ton*: Ton, 1000 kilogram

تنازع *tènāzo'*: Çekişme, tutuşma, anlaşmazlık

تن آسائی *tèn-āsā'i*: İstirahat, tembellik

تناسب *tènāsob*: Uygunluk

تناسخ *tènāsoḫ*: Ruh gücü, ruh sıçraması, ruhun bir cisimden diğerine veya insandan hayvana geçmesi düşüncesi

تناسل *tènāsol*: Nesil yetiştirmek, üreme

تنافر *tènāfor*: Birbirinden nefret etme

تناقص *tènāqos*: Azalma, eksilme

تناقض *tènāqoz*: Tenakuz, çelişme

تناوب *tenāvob*: Sıra ile değişme

تناور *tènāvèr*: Vucutlu, iriyarı insan hakkında söylenir

تناول *tenāvol*: Yeme, içme

تنباکو *tenbāqo*: Nargile tütünü, tömbeki

تنبان *tonbān*: Don, şalvar

تن بتن *ten-be-ten*: Teke tek

تمجید *tèmcid*: Ululama, methetme

تمدد *tèmèddod*: Kendi kendini germe, çekme, uzanma

تمدن *tèmèddon*: Medeni olma

تمدید *tèmdid*: Uzatma

تمر *tèmr*: Hurma ağacı, demir hindi

تمرد *tèmèrrod*: Karşı koyma, itaatsizlik

تمرکز *tèmèrkoz*: Temerküz, bir noktaya toplanma

تمرین *tèmrin*: İdman, temrin

تمساح *temsāh*: Timsah

تمسخر *tèmèsḫor*: Alay etme

تمسک *tèmèssok*: 1. Yapışma, sarılma 2. Senet, huccet

تمشک *tèmeşk*: Ağaç çileği, ahududu

تمشیت *tèmşiyèt*: Yürütme, ilerletme

تمغا *tèmğā*: (esk.) Damga, damga pulu, mühür, nişan, vergi

تمکن *tèmèkkon*: Yerleşme, yer tutma, zengin olma

تمکین *tèmkin*: Sabat, metanet, vekar

تملق *tèmèlloq*: Dalkavukluk

تملق آمیز *tèmèlloq-āmiz*: Dalkavukça

تملک *tèmèllok*: Sahip olma, malik olma

تملیک *tèmlik*: Birine bir mülk bağışlama

تمنا *temennā*: تمنی == Temenni, rica

تموج *tèmèvvoc*: Dalgalanma

تموز *tèmūz*: (esk.) Temmuz ayı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تنبک *tonbek :* Dümbelek, darbuka
تنبل *tenbel :* Tenbel
تنبور *tenbūr :* Tambur, tambura
~ زدن = Tambur çalmak
تنبوشه *tenbūşe:* Künk. toprak boru
تنبه *tènebboh :* Uyanma
تنبیه *tenbīh :* Cezalandırma
تن پرور *tèn-perver :* Canına düşkün
تنخواه *tenḫāh :* Fon, para, sermaye
تنخواه گردان *tenḫah gerdān :* İşleyen para veya avans
تند *tond :* Hızlı, çabuk, acı ve keskin tadı olan, keskin kokulu
تند باد *tond-bād :* Sert rüzgâr
تند خو *tond-ḫū :* Öfkeli. sinirli
تندر *tondèr :* رعد = Gök gürültüsü
تندرست *tèndorost :* Sağlam, sıhhatli
تندرستی *tèndorostī :* Sıhhat, selâmet
تندرو *tond-row :* Süratli. çabuk
تندرو *tond-rū :* Asık yüzlü
تند مزاج *tond-mèzāc :* Sert tabiatli
تند و تیز *tond-o-tīz :* Çok acı, yakıcı
تندی *tondī :* Hızlılık, acılık, sertlik
تنزل *tènèzzol :* İnme, düşme
تنزه *tènèzzoh :* Eğlenmek için gezip dolaşma, gezinti
تنزیل *tènzīl:* İndirme, aşağılama, azaltma 2. Fâiz 3. Kuran-ı Kerim
تنزیه *tènzīh :* Arılama, kusur kondurmama
تنسیق *tènsīq:* Düzen verme, sıralama, düzeltme
تنصیف *tènsīf :* İkiye bölmek (yarı yarıya)
تنطق *tènèttoq :* Konuşma
تنظیف *tènzīf :* Temizlik, temizleme
تنظیم *tènzīm :* Tertipleme, düzen verme, yoluna koyma
تنعم *tènè'om:* Nimetten faydalanma
تنفر *tènèffor :* İğrenme, tiksinme
تنفس *tènèffos :* Solunum, hava alıp dinlenme zamanı
تنفیذ *tènfīz:* Tasvip, tastik, bir hüküm, emir veya kararın icrası
تنقل *tènèqqol :* Çerez yemek, yer değiştirme, eğlence, çerez
تنقیح *tènqīh :* Temizleme, arıtma. fazla ve lüzumsuz şeyleri çıkarıp temizleme
تنقید *tènqīd :* Eleştirme, tenkit
تنقیه *tènqīye :* Şırınga
تنک *tonok :* Yaygın, seyrek, aralı
تنکار *tènèkār :* Boraks
تنکه *tonoke :* Don
تنگ *tèng :* Dar, ensiz
تنگ *tong :* Sürahi
تنگ چشم *tèng-çèşm :* Açgözlü
تنگدست *tèng-dèst :* Yoksul
تنگدل *tèng-del :* Üzgün, küskün
تنگنای *tèngnāy :* Sıkıntı
تنگ نفس *teng-nefès:* Astım, nefes darlığı
تنگی *tèngī :* Darlık
تنده *tènènde:* بافنده =Ören, dokuyan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تنور *tènūr :* Tandır
تنوره *tènūre :* Baca
تنوره کشیدن *tènūre-kèşîdèn:* Dumanın bir sütun şeklinde çıkması
تنوع *tènèvvo' :* Çeşitli olma
تنومند *tènūmènd :* Şişman, iri yarı
تنومندی *tènūmèndî:* Vücutlu, cüsseli
تنویر *tènvîr :* Aydınlatma
تنه *tène :* Gövde, زدن ~ = Dürtmek, itip kakmak, خوردن ~ = Dürtülmek
تنها *tènhā :* Yalnız, tek başına
تنهائی *tènhā'î:* Yalnızlık, tek başına olma
تنه‌دار *tènè-dār :*Gövdeli, vücutlu, iri
تنه‌لش *tènè-lèş :* Hantal, tembel
تنی *tènî :* Öz, برادر تنی = Öz kardeş
تنیدن *tènîdèn:* Burkulmak veya örmek
تنین *tennîn :* Büyük yılan, ejderha
تو *to :* Sen
تو *tū :* İç, içeri
تواب *tèvvāb :* Tövbe kabul eden (Tanrı)
توابع *tèvābe':* Bir merkeze bağlı ve tâbi olan
تواتر *tèvātor :* Kuvvetli söylenti,bir haberin ağızdan ağza yayılması
توارث *tèvāros :* Miras alma, kalıt alma
تواری *tèvārî :* Firar etme
تواریخ *tèvārîḫ :* Tarihler

توازن *tèvāzon:* Denklik, denk olma
توازی *tèvāzî :* Paralel olma
تواضع *tèvāzo':* Tevazu, alçak gönüllülük
توافق *tèvāfoq :* Uyma, uygun gelme
توالت *tualet :* Tuvalet
توالد *tèvālod :* Birbirinden doğma, çok çocuk doğurma
توالی *tèvālî :* Arkası gelme, art arda gelme
توأم *tō'èm :* Beraber, iç içe, çift
توان *tèvān :* (mat.) Kuvvet,

$$\text{چهار به توان } ۳ = ٤^{۳} = ٤\times٤\times٤$$

توانا *tèvānā :* Güçlü
توانائی *tèvānā'î :* Güçlülük
توانستن *tèvānestèn:* Yapabilmek, kabil olmak
توانگر *tèvāngèr :* Zengin, güçlü
توانگری *tèvāngèrî :*Zenginlik, güçlülük
تنوین *tènvîn :* Arapça kelimelerin sonuna konan iki üstün ً, iki esre ٍ, iki ötre ٌ. Bunlar "N" sesi verir عمداً vb. gibi
توبره *tubre :* Torba, hayvanın yem torbası
توبه *towbe :* Tövbe
توبه‌کار *towbe-kār :* Pişman
توبیخ *towbîḫ :* Azarlama
توپ *tūp :* Oyun topu, top
توپ بازی *tūp-bāzî :* Top oyunu
توپچی *tūpçî :* Topçu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تورفتگی *tū-rèftegī:* Çentik, iç tarafa çekilme, kesiklik

تورق *tèvèrroq:* Varaka veya safiha haline koyma, gelme

تورم *tèvèrrom:* Şişme

توری *tūrī:* Tül, dantel, tüle ait

توریه *toworiye:* توریت = Gizleme, (ed.) Bir sözün iki anlam taşıması

توزیع *towzī':* پخش = Bölme, dağıtma, yayma

توسرخ *tū-sorḫ:* ~ پرتقال =Kan portakalı

توسری *tū-sèrī:* Tepesine vurma, taciz etme, ~ زدن = Zulüm etme, tesir altında bırakma, ~ خوردن = Zulüm görmek, tesir altında kalmak

توسط *tèvèssot:* Tavassut, vasıta, eliyle

توسعه *towse'e:* Genişleme, kalkınma, ilerleme, büyüme

توسل *tèvèssol:* Bir şeyi sebep sayma

توسن *tūsèn:* İyi ve sert at

توشه *tūşe:* Azık, rızık, yolcu eşyası

توشیح *towşīḥ:* Süsleme, süslenme, ~ همایونی = Hükümdarın bir yazı veya fermanı tastik veya imzası

توصیف *towsīf:* Niteleme, tarif

توصیه *towsiye:* Tavsiye

توضیح *tōzīḥ:* İzah, açıklama

توپخانه *tūp-ḫāne:* Topçu sınıfı, tophane

توپر *tū-por:* Dolgun, içi dolu

توپی *tūpī:* Tekerlek poyrası

توت *tut:* Dut

توت فرنگی *tut-fèrèngī:* Çilek

توتون *tutun:* Tütün

توتیا *tūtiyā:* Çinko oksidi, tutya

توجه *tèvèccoh:* Teveccüh, dikkat

توجیه *towcīh:* Sebep gösterme, izah etme, mana verme, tefsir ve tevil etme

توحش *tèvèhhoş:* Barbarlık, vahşilik, korkma, ürkme

توحید *towhīd:* Birleştirme, Tanrıyı birleme, Lâilâhe illâllah zikrini tekrarlama, ~ مساعی = İşbirliği

توحیدگو *towhīd-gū:* Ehli tevhid, Allahın birliğine iman eden

تودار *tū-dār:* Derin, ketum

تودر تو *tū-dèr-tū:* Muğlak, müşkül, iç içe

تودماغی *tū-dèmaġī:* Genizden çıkan ses, ~ حرف زدن = Genizden konuşmak

توده *tūde:* Yığın, küme, halk yığını, kütle

تودیع *towdī':* Vedalaşma, bırakma, emanet etme

تور *tūr:* Tül, ağ, dantelâ

تورات *towrāt:* توریة =Tevrat

تورب *tèvèrrob:* Eğilme, eğrilik, meyil

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تولید *towlid:* Doğurma, doğurtma, hasıl etme

تومان *tūmān:* İran parası, 10 Riyal karşılığı, 1,20 TL.

تون *tūn:* Külhan, hamam ocağı

تونتاب *tūn-tāb:* Külhancı

تونل *tunel:* Tünel

توهم *tèvèhhom:* Kuruntu

توهین *towhIn:* Hakaret, tahkir

توی *tūy:* تو = İç, dahil, içeri

توئی *tū'I:* İçteki, içte olan

ته *tèh:* Dip, alt

تهاتر *tèhātor:* پایاپای = Takas

تهاجم *tèhācom:* Birden hücum etme

تهاجمی *tèhācomI:* Tecavüzi

تهاون *tèhāvon:* Önemsememe, ihmal

تهجی *tèhèccI:* Heceleme, ~حروف = Alfabe harfleri

ته چک *tèh-çek:* Çek defteri

تهدید *tèhdId:* Tehdit. korkutma

ته دیگ *tèh-dIg:* Pilav tenceresinin dibindeki kızarmış pirinç

تهذیب *tèhzIb:* Düzeltme, temizleme, ıslah

ته سفره *tèh-sofre:* Sofradan artan yemek, ekmek kalıntı ve kırıntıları

ته سیگار *tèh-sIgār:* İzmarit

ته بندی *tèh-bèndI:* Ufak bir şey yemekle iştahı köreltmek

تهلکه *tèhleke:* Tehlike

تهلیل *tèhlIl:* «Lâilâhe illâllah» demek

تو *tèvètton:* Yerleşme, bir yeri vatan edinme

توطئه *towte'e:* Fesat, suikast, fesat tertibi

توفال *tūfāl:* Çıta, bağdadi çıtası

توفال کوب *tūfāl-kūb:* Çıtacı, tavana veya duvarlara çıta koyan usta

توفیر *towfIr:* Fark, çoğaltma

توفیق *towfIq:* Muvaffakiyet

توقع *tèvèqqo':* Ümit, bekleme, arzu

توقف *tèvèqqof:* Duraklama, durma

توقف گاه *tèvèqqof-gāh:* Durak

توقیر *towqIr:* Saygı gösterme

توقیراً *towqIrèn:* Saygıyla

توقیع *towql':* Yüksek makamdan çıkan mektup veya ferman

توقیف *towqIf:* Tevkif, tutuklamak

توکا *tūkā:* Kiraz kuşu cinsinden bir kuş

توکل *tèvèkkol:* İşlerini Tanrıya terketme, O'nun takdirine razı olma

توکیل *towqIl:* Vekil tayin etme

توگود *tūgowd:* Ortası çukur olan

تولد *tèvallod:* Doğum

توله *tūle:* Köpek, çakal, v.b. hayvanların yavrusu, توله‌سك = Köpek yavrusu

تولی *tèvèllā:* Birine yanaşma, birini dost tutma

تولیت *towliyèt:* Bir vakfa mütevelli tayin olmak, mutevellilik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تەمانده *tèh-mānde:* پس مانده = Kalıntı, birinin tabağında artan yemek v.s.

تهمت *tohmèt:* Töhmet, birine isnat edilen suç

تهمتن *tèhèmtèn:* Delil, kahraman

ته نشست *tèh-neşèst:* Çökelek, tortu, telve

ته نشینی *tèh-neşīnī:* Çökelek birikmesi

تهنیت *tèhniyèt:* Tebrik, tesit

تهور *tèhèvvor:* Tehevvür, ansızın öfkelenme, cesaret

تهوع *tèhèvvo':* Mide bulanması

تهوع آور *tèhèvvo'-āvèr:* Mide bulandıran

تهویه *tèhviye:* Havalanma

تهی *tohī:* Boş

تهیدست *tohī-dèst:* Yoksul, eliboş, züğürt

تهیدستی *tohī-dèstī:* Züğürtlük, yoksulluk

تهیگاه *tohīgāh:* Hicabı hâciz, diyafram

تهی مغز *tohī-mèğz:* Boş kafa

تهیه *tèhiyye:* Hazırlama, bulundurma, tedarik etme

تهییج *tèhyīc:* Heyecanlandırma, coşturma

تیار *tèyyār:* Hazır

تیان *tiyān:* Kazan, büyük kapaksız, yuvarlak kazan

تیپ *tīp:* Tugay, livâ, tip

تیپا *tipā:* Tekme

تیر *tīr:* Ok, fişek, kurşun, direk

تیر باران کردن *tīr-bārān kèrdèn:* Kurşuna dizmek

تیر خوردن *tīr ḫordèn:* Kurşunla vurulmak

تیردان *tīr-dān:* ترکش = Ok kılıfı, ok kuburu

تیر رس *tīr-rès:* Ok menzili

تیر کشیدن *tīr kèşīdèn:* İnsanın vücuduna ok gibi ağrı veya sancı girmek

تیر کوبی *tīr-kūbī:* Kazık kakma, direk çakma

تیرگی *tīregī:* Karanlık, gerginlik

تیر ماه *tīr-māh:* İranlıların 4. ayı (21 Haz. –21 Temmuz)

تیره *tīre:* Koyu, siyah renkli, gergin

تیره پشت *tīrey-e poşt:* Belkemiği, omurga

تیره بخت *tīre-bèḫt:* بدبخت = Kara bahtlı, talihsiz = تیره روز

تیره دل *tīre-del:* Cahil, bilgisiz

تیز *tīz:* Keskin, ucu sivri, kokusu sert, acı

تیز آب *tīz-āb:* Nitrik asit, kezzap

تیز بین *tīz-bīn:* تیز چشم = Gözü keskin

تیز پا *tīz-pā:* تیز رو = Ayağına çabuk

تیز پر *tīz-pèr:* تیز پرواز = Hızlı uçan

تیز چنگ *tīz-çèng:* Pençesi kuvvetli, tırnağı sivri

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

تیز دندان *tīz-dèndān :* Yırtıcı

تیز فهم *tīz-fèhm :* تیز هوش = Zeki, anlayışlı

تیز گوش *tīz-gūş:* Keskin kulaklı, iyi duyan

تیز هوش *tīz-hūş:* با هوش = Zeki

تیزی *tīzī :* Keskinlik, sivri olma, acılık, keskin koku

تیشه *tīşe :* Keser, marangoz keseri

تیغ *tīğ :* Ustura, kılıç, diken

تیغ تیغی *tīğ-tīğī:* Dikenli, diken şeklinde

تیغ زن *tīğ-zèn :* شمشیر زن = Kılıç vuran

تیغه *tīğe:* 1. Kiremitten veya tahtadan yapılmış ince duvar 2. Ustura, çakı ve bıçak ağzı

تیغی *tīğī:* Diken veya kılıca ait

تیفوس *tīfus :* Tifüs, lekeli humma

تیفوئید *tīfo'īd :* Tifo, kara humma

تیک تیک *tīk-tīk:* Kalp veya saatin sesi

تیکه *tīkke :* تکه = Parça

تیله *tīle :* Bilye

تیله بازی *tīle-bāzī :* Bilye oyunu

تیم *tīm :* Takım, futbol takımı

تیماج *tīmāc :* Keçi derisi

تیمار *tīmār :* Tımar

تیمارستان *tīmārestān :* Akıl hastanesi

تیمارگاه *tīmār-gāh :* Sağlık merkezi, ilk yardım merkezi

تیمچه *tīmçe :* Küçük çarşı

تیمسار *tīmsār :* Paşa, general sınıfı

تیمم *tèyèmmom :* Teyemmüm

تیمن *tèyèmmon:* Uğur, kutlu sayma

تیه *tīh:* بیابان = Çöl, Mısır ile Şam arasında bir çöl

تیهو *teyhū :* Kekliğe benzeyen bir çeşit kuş

تیوب *tīyūb :* Otomobilin iç lâstiği

تیول *toyūl :* Tımar, zeamet, derebeylik

تیولی *toyūlī :* Derebeyliğe ait, tımar sahibine ait

ث

ث *"S" :* Farsca alfabenin 5. harfi

ثابت *sābet :* Sabit, duran

ثابت قدم *sābet-qèdèm :* Sebatlı

ثاقب *sāqeb :* Bir yandan bir yana delen, delip geçen 2. Pek parlak, uçan, akan (yıldız), ~ نجم = Uçan yıldız, ~ شهاب = Akan yıldız, meteor

ثالث *sāles :* Üçüncü

ثالثاً *sālesèn :* Üçüncü olarak

ثالوث *sālūs :* تثلیث = Üçleme

ثامن *sāmen :* Sekizinci

ثانی *sānī :* ثانوی = İkinci

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ثانیاً *sāniyèn :* İkinci olarak, ikinci derecede

ثانیه *sāniye :* Saniye

ثانیه شمار *sāniye - şomār :* Saatin saniye gösteren ibresi, saniyeyi gösteren saat

ثبات *sèbāt :* Yerinde durma, sâbit olma

ثبات *sèbbāt :* Noter memuru, sicil kâtibi, deftere kaydeden

ثبت *sèbt:* Deftere kaydetme, tescil etme, not etme

ثبتی *sèbtī :* Tescilli, kayıtlı, noterden kayıtlı, mühürlenmiş

ثبوت *sobūt :* Sabit olma, gerçekleşme, isbat etme

ثدی *sèdy :* پستان = Meme

ثراء *sèrā' :* ژی = Toprak, toz

ثروت *sèrvèt :* Zenginlik

ثروتمند *sèrvèt-mènd:* دولتمند = Zengin

ثری *sèrā :* ثراء = Toprak, yer

ثریا *sorèyyā:* پروین = Ülker yıldızı

ثعبان *so'bān :* Ejder, ejderha

ثعلب *sè'lèb:* 1. Salep 2. Tilki = روباه

ثغور *soğūr :* Hudutlar

ثقل *seql :* Ağırlık

ثقه *seqè :* Güvenme

ثقیل *sèqīl :* Ağır

ثلاثی *solāsī :* Üçlü

ثلث *sols :* Üçte bir

ثمر *sèmèr :* Meyve, fayda, netice

ثمن *somn :* Sekizde bir

ثمن *sèmèn :* Fiyat, değer, paha

ثمن بخس *sèmèn-e bèḫs :* Aşağı fiyat

ثمین *sèmīn:* گرانبها = قیمتی = Pahalı

ثناء *sènā' :* Övme, övgü

ثناخوان *sènā-ḫān:* ثنا گو = Metheden, övgücü

ثنایا *sènāyā :* Kesici ön dişler

ثنیه *seniye :* Kesici ön diş

ثواب *sèvāb :* Mükâfat, sevap

ثوابت *sèvābet:* Gökte daima bir yerde görünüp yer değiştirmiyen yıldızlar

ثوب *sowb :* Giyecek şey, elbise

ثور *sowr :* گاو = Öküz, inek, boğa

ثیاب *siyāb:* ثوب in çoğ. = Elbiseler, giyecekler

ج

ج *cim :* "C" Farsca alfabenin 6. harfi

جا *cā :* جای = Yer, mekân

جا افتاده *cā-oftāde :* Hazırlanmış, olmuş, yapılmış (yemek)

جا انداختن *cā-èndāḫtèn:* Yerleştirmek

جائر *cā'er :* Eziyet eden

جائز *cā'ez :* Caiz, işlenmesinde sakınca olmayan

جائزه *cāe'ze :* Mükâfat

جائی *cā'ī :* Helâ, aptesane

جابجا *cā-be-cā :* Yer değiştirme, kı-

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

pırdama, yer yer

جابر *cāber :* Zorlayan, zulmeden

جاپا *cā-pā:* Ayak izi, ayak basacak sağlam yer

جاجیم *cācĭm :* Kilim

جاحد *cāhed :* İnkâr eden, reddeden

جادار *cā-dār :* Geniş, yeri bol

جادو *cādū :* Cadı, büyü

جادوگر *cādū-gèr :* Büyücü

جاده *cādde :* Yol, karayolu

جاده صاف کن *cādde-saf-kon :* Yol silindir makinesi, greyder

جاذب *cāzeb :* Çekici, ilgi uyandıran

جاذبه *cāzebe:* Alım, çekicilik, çekim

جارچی *cārçi :* Münadi, tellâl

جارحه *cārehe :* 1. İnsan vücudunun uzvu, organ 2. Avlayan kuş veya hayvan

جارخی *cā-rèḫtl :* Elbise askısı veya dolabı

جارو *cārū :* جاروب = Süpürge

جاروب *cārūb :* Süpürge

جارو جنجال *cār-o-cèncāl :* Gürültü patırtı, kalabalık

جاروکش *cārū-kèş :* Süpürgeci

جاری *cārĭ :* Câri, akan, olagelen

جاری *cāri :* Elti

جازدن *cā-zèdèn:* Hile ile, sahte bir şeyi doğrusu yerine geçirmek

جاسوس *cāsūs :* Casus

جاشو *cāşū :* Tayfa

جا کردن *cā-kèrdèn :* Sokmak, yerleştirmek

جاعل *cā'el :* Sahte vesika veya evrak yapan

جا گذاردن *cā-gozārdèn :* Bir şeyi unutup bırakmak

جالب *cāleb :* Celbeden, çeken, câlıp

جالباسی *cā-lebāsĭ :* جارختی = Elbise dolabı, elbise askısı

جالیز *cālĭz :* Bostan veya sebze bahçesi veya tarlası

جام *cām :* Kadeh, bardak, cam

جامد *cāmed :* Som, katı, câmit

جامع *cāme' :* 1. Etraflı, mükemmel, toplıyan 2. Cami

جامعه *cāme'e :* Cemiyet, halk

جاموس *cāmūs:* گاومیش = Camus, manda

جامه *cāme :* Elbise

جامه‌دان *cāme-dan :* Çanta, bavul

جان *cān :* Hayat, ruh, gönül, ruh gibi sevgili (mec.)

جان آفرین *cān-āfèrĭn:* Yaratan,Tanrı

جانان *cānān:* 1. Gönülden sevilen 2. Allah (mec.)

جانانه *cānāne:* Candan sevilen, fedâkârane

جانب *cāneb :* Taraf, yan, cihet

جانباز *can-bāz:* 1. Fedâkâr 2. Canbaz

جانبازی *canbāzĭ :* Fedâkârlık

جانبخش *can-bèḫş:* Hayat verici,güzel

جانب داری *cāneb-dārĭ:* Taraf tutma

جان پرور *can-pèrvèr:* Hayat verici, canlandırıcı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جانخراش *can-ḫèrāş :* Yürek paralayan, iç tırmalayan

جاندار *can-dār :* Canlı, diri

جان سخت *can-sèḫt :* Sıkıntı ve güçlükle can veren, tehlikelerden canını kurtaran, (mec.) cimri

جان سوز *can-sūz :* Can yakıcı, acı, ölüm veya gurbette insana gelen his

جانشین *cā-neşin :* Halef, vekil, birinin yerine geçen kimse

جانشینی *cā-neşini :* Yerine geçme, vekâlet

جان فزا *cān-fèzā:* Hayat verici, neşe verici

جان فشان *can-feşān :* Fedakâr

جان کندن *can-kèndèn:* Can çekişmek

جان گداز *can-godāz:* Acı,can yakıcı, can eriten

جانماز *cā-nèmāz:* Seccade, namazlık

جان نثار *can-nesār:* Fedai, hizmetçi

جانور *cānevèr :* Canlı hayvan

جانی *cānī :* Cinayet işlemiş, kâtil

جاودان *cāvedān :* Ebedi

جاوید *cāvid :* جاویدان = Ebedi

جاویدان *cāvidān :* جاودان = Ebedi

جاه *cāh:* Yükseklik, üstün makam, derece, metrebe

جاهد *cāhed :* Çabalayan

جاه طلب *cāh-tèlèb:* Makama düşkün

جاهل *cāhel :* Kaba, bilgisiz

جاهلیت *cāhelīyèt :* 1. Cahillik, bilgisizlik 2. Arabistanda İslâmdan önceki dönem

جای *cāy :* جا = Yer, mevki

جایز *cāyez :* جائز = Câiz

جایز الخطا *cāyez-ol-ḫètā:* Daima hata yapması mümkün olan insanoğlu

جایزه *cāyeze :* Mükâfat

جایگاه *cāy-gāh:* Makam, yer, lojman

جای گزین *cāy-gozin :* Yerleşme, bir yeri işgal etme, yerine geçmek

جایگیر *cāygir :* Yerleşen, yerleşme, yerine geçmek

جای *cāyl :* جائی = Helâ, apteshane

جبار *cèbbār :* Zorba, zor kullanan

جبال *cebāl :* Dağlar

جبان *cèbān :* ترسو = Korkak

جبر *cèbr :* 1. Zorlama, zorlayış 2. Cebir (mat.)

جبراً *cèbrèn :* Zorla

جبران *cobrān :* Karşılama, telâfi

جبروت *cèbèrūt :*Kibir, azamet, celâl

جبر و مقابله *cèbr-o-moqābele :* Cebir (mat.)

جبری *cèbrī:* Mecburî,cebire ait(mat.)

جبل *cèbèl :* کوه = Dağ

جبلت *cebellèt :* Yaratılış, tabiat

جبلی *cèbèlī :* Dağa ait

جبلی *cebellī :* Yaradılıştan, tabiî

جبن *cobn :* ترس = Korku

جبون *cèbūn :* ترسو = Korkak

جبه *cobbe :* Cübbe, gecelik entari

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جبهه *cebhe :* 1. Alın, yüz 2. Bir bina ve sâirenin ön tarafı 3. Ordunun ön tarafı, savaş meydanı ve harekâtı

جبین *cèbîn :* 1. Alın 2. Korkak

جثه *cossè :* İri gövde, vücut

جحد *cèhd:* İnkâr, red, olumsuzluk

جحیم *cèhîm :* Cehennem

جخت *cèḫt :* Ancak, olsa olsa, ta şimdi..., اگر فردا بتوانم بیایم ~ = Ancak yarın gelebilsem!

جدّ *cèdd :* Dede, büyük baba

جدّ *cedd :* Çalışıp çabalama

جدا *codā:* Ayrı, ayrılmış, birbirinden uzak

جداً *ceddèn :* Cidden, hakikaten

جدار *cedār:* Duvar, iki yeri ayıran zar veya duvar

جدا گانه *codā-gāne :* Ayrıca

جدال *cedāl :* Kavga,

جدائی *codā'ī :* Ayrılık, uzaklık

جدل *cèdèl :* Kavga etme, tartışma

جدول *cèdvèl :*1.Çizelge,cetvel, 2.Ark, ضرب ~ = Çarpım tablosu, kerrat cetveli

جدول بندی *cèdvèl-bèndī:* Çizelgeleme, cetvel çizmek

جدّه *cèdde :* Büyükanne, babaanne, anneanne

جدی *cèdy:* 1.Keçi yavrusu 2.Oğlak, Zodyak, kuzey yıldızı

جدی *ceddī:* Ciddi, hakiki, ağırbaşlı

جدیت *ceddiyèt :* Gayret, ciddiyet

جدید *cèdīd :* Yeni

جدید الاحداث *cèdīd-ol-ehdās :* Yeni meydana gelmiş

جدیدالاسلام *cèdīd-ol-eslām:* Yeni müslüman olmuş

جدید البناء *cèdīd-ol-benā':* Yeni yapılmış

جدید النسق *cèdīd-on-nèsèq :* Yeni tarzda yetiştirilmiş, yeni usul veya üslûp

جدید الورود *cèdīd-ol-vorūd :* Yeni gelmiş

جدید الولاده *cèdīd-ol-velāde :* Yeni doğmuş

جذاب *cèzzāb :* Cezbedici, çekici

جذابیت *cèzzābiyyèt :* Kendine cezbetme hali

جذام *cozām :* Cüzâm, miskin hastalığı

جذب *cèzb :* Kendine çekme

جذبه *cèzèbe :* Cezbe, coşup kendinden geçme hali

جذر *cèzr :* (mat.) Kök, murabba, kare

جذری *cèzrī :* Kökten, temelli

جرّ *cèrr :* Çekme, sürükleyerek götürme

جرّ *cerr :* Bir şey yırtılırken çıkan ses

جر *cer :* Mızıkçılık, mızıklama, زن ~ =Mızıkçı, زدن ~ = Mızıklanmak

جرائد *cèrā'ed :* Gazeteler, dergiler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جرائم *cèrā'em :* Cezalar, ceremeler

جرات *cor'èt :* Atakhk, cesaret, cüret

جر ثقیل *cèrr-e èsqāl:* =Vinç

جرّاح *cèrrāh :* Cerrah, operatör

جراحت *cèrāhèt :* Yara, irin

جراحی *cèrrāhī :* Cerrahlık

جراد *cèrrād :* ملخ = Çekirge (çoğul), (mec.) yağmacılar sürüsü

جراده *cèrrādè :* ملخ = Çekirge

جرار *cèrrār:* Çok, tehlikeli, öldürücü

جراید *cèrāyed :* جرائد = Gazeteler, dergiler

جرایم *cèrāyem :* 1. Ceremeler, para cezaları, جریمه nin çoğulu 2. Cürümler, suçlar

جرب *cèrèb :* Uyuz hastalığı, koyun uyuzu

جربزه *corboze :*Cerbeze, zekâ, başarı

جر ثقیل *cèrr-e-sèqll :* Vinç

جر ثومه *cèrsūme :* Asıl, başlangıç, kök, tohumun özü, mikrop

جرح *cèrh :* Yaralama

جرح و تعدیل *cerh-o-tè'dll :* Uzlaşmak, uzlaştırmak

جرز *cerz :* Duvar, binanın temel duvarı, direk

جرس *cèrès:* Çan, hayvanın boynuna asılan çıngırak

جرعه *cor'e :* Yudum

جرقه *cèrèqqe :* Kıvılcım

جرگه *cèrge:* Sıra, grup, çember

جرم *cerm :* 1. Cisim, kazan veya borudaki teressübat, kir tabakası 2. Gökteki yıldızlar, cisim

جرم *corm :* Cürüm, suç

جرنگ *çereng :* Madeni para sesi, şıngırtı

جرّه *corre :* Erkek hayvan veya kuş, şahin, atmaca

جری *cèrī :* Cesur, yiğit, küstah

جریان *cèrèyān :* Akıntı, gidiş

جریب *cèrīb :* 100X100=10,000 m2 olan bir alana denk ölçü birimi

جریحه *cèrīhe :* Yara, bere

جریده *cèrīde :* Gazete

جریده نگار *cèride-negār:* Gazete sahibi, gazete yazarı

جریمه *cèrīme :* Cereme, para cezası

جرّیه *cèrriye:* Cer dairesi (demiryollarında)

جز *coz :* Hariç, müstesna

جزء *coz' :* جزو = Parça, kesim, cüz

جزئی *coz'ī :* Az, azacık, cüzi

جزاء *cèzā' :* Ceza, karşılık

جزائر *cèzā'er:* جزیره nin çoğ.=Adalar

جزالت *cèzālèt :*Büyüklük, iyilik, bolluk, metanet

جزر *cèzr :* Denizin inmesi, inme

جزر و مدّ *cèzr-o-mèd:* Deniz suyunun inmesi ve yükselmesi, met ve cezir

جزر *cèzèr :* هویج = Havuç

جزع *cèz' :* Beyaz benekli siyah taş

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جعبه *cè'be :* Kutu, sandık

جعبه آینه *cè be-āyne:* Vitrin, dükkân camekânı

جعد *cè'd :* Kıvrım, büklüm, saç

جعفری *cè'fèrî:* 1. İmâmı Cafer sadık'a bağlı, Şiiler 2. Maydanoz

جعل *cè'l :* Hile, sahtekârlık

جعل *co'èl :* Bok böceği

جعلی *cè'lî :* Sahte

جغتائی *cèğètā'î :* Çağatayca

جغ‌جغ کردن *ceğ-ceğ kèrdèn :* Takırdamak

جغجغه *ceğceğe :* Çıngırak

جغد *coğd :* Baykuş

جغرافیا *coğrafiyā :* جغراق = Coğrafya

جغور بغور *cèğur-bèğur :* Yağda kızartılmış ciğer ve soğan

جغه *ceğğe :* جقه = جیقه = Taç, sorguç

جفاء *cèfā' :* Eziyet

جفا پیشه *cèfā-pîşe :* İşi vefasızlık ve cefâ etmek olan

جفا کار *cèfā-kār :* cefa eden

جفا کش *cèfā-kèş:* Eza ve cefa çeken

جف القلم *cèff-ol-qèlèm :* Hiç düşünüp taşınmadan bir seyi söylemek veya karar vermek, ceffelkalem

جفت *coft :* çift

جفت شدن *coft-şodèn :* Çiftleşmek

جفتک *coftèk :* Çifte, çifte atma

جفتک زدن *coftèk-zèdèn:* çifte atmak

جفتک چارکش *coftèk-çārkoş :* Birdir bir oyunu

جزع *cèzè' :* Sızlanma

جزغاله *cezğâle :* جزغال = Kuyruk yağını erittikten sonra kalan

جزم *cèzm:* 1.Kuvvetli azim ve niyet 2. Arap alfabesinde bir sesin harekesiz okunacağını gösteren işaret

جزو *cozv:* جزء =Parça, kısım, cüz

جزوه *cozve :* Fasikül, defter

جزوه‌دان *cozve-dān:* Cüzdan, klâsör

جزیره *cèzîre :* Ada

جزیل *cèzîl :* Çok, bol

جزیه *cèziye :* Vergi, haraç, eskiden Müslüman olmayanlardan alınan vergi

جسارت *cesārèt :* Cesaret

جسامت *cesāmèt :* Büyüklük, irilik

جستجو *costecū :* Arama, yoklama

جستن *costèn :* Aramak, bulmak

جستن *cèstèn :* Atlamak, fırlamak, sıçramak

جسته گریخته *cèste-gorîḫte:* Azar azar, kısım kısım

جست و خیز *cèst-o-ḫîz :* Hoplamak

جسد *cèsèd :* Ölü vücut

جسر *cesr :* Köprü

جسم *cesm :* Cisim, madde

جسمانی *cesmānî :* Vücut veya cisme ait

جسور *cèsūr :* Cesur, yiğit

جسیم *cesîm :* Büyük, iri

جشن *cèşn :* Şenlik, bayram

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جفت گیری *coft-gîrî* : Çiftleşme

جفر *cèfr* : Rakamlar, harfler ve işaretler ile eski ve mevhum bir ilim

جفن *cèfn*: 1.Göz kapağı=چشم پلک , 2. Kın

جفنگ *cèfèng* : Saçma söz, boş lâf

جقه *ceqqe*: جیقه = جنه = Sorguç

جک *cèk* : Kriko

جگر *cegèr* : Ciğer

جگر سوز *cegèr-sūz* : Ciğer yakan, pek acılı

جگر سیاه *cegèr-siyāh*: کبد=Karaciğer

جگر گوشه *cegèr-gūşe* : Pek sevgili

جگری *cegèrî* : Koyu kırmızı

جگن *cègèn* : Kamış, saz, söğüt

جل *col* : Paçavra, at v.s.nin semer bezi, çul

جلاء *cèlā'* : Memleketten ayrılma, gurbet

جلاء *cèlā'* : Cilâ, parlatma

جلاب *collāb* : Gül suyu, bir çeşit şurup, gül suyu ile yapılır

جلاجل *cèlācel* : Hayvanların boynuna takılan bir sıra çangırak

جلاد *cèllād* : Cellât

جلادار *cèlā-dār* : Cilâlanmış, cilâlı

جلادت *cèlādèt* : Yiğitlik, cesaret

جلاگر *cèlāgèr* : Cilâcı

جلال *cèlāl* : Ululuk, büyüklük

جلالت *cèlālèt* : Büyüklük, azamet

جلالتمآب *cèlālèt-mèāb* : Ululuk merkezi veya sığınağı

جلالی (تقویم) *cèlalî (tèqvîm)* : Celâli takvim, Selçuklu Melikşah'a ait olan takvim, başlangıcı h. 471

جلب *cèlèb*: Alçak, dalavereci

جلب *cèlb*: Celp, çekip getirme, polise getirtmek

جلبک *colbèk* : Deniz yosunu

جلت *collèt* : Müzevir, habis

جلد *cèld* : Çevik, tetik, çabuk

جلد *celd* : Cilt, deri

جلدی *cèldî* : Çeviklik, çabukluk

جلدی *celdî* : Deriye âit

جلزو ولز *celez-o-velez* : Cızırdıyarak kızarmak

جلسات *cèlèsāt* : Toplantılar

جلسه *cèlèse* : Celse, oturum

جلف *celf* : Züppe

جلق *cèlq* : استمناء = İstimna

جلگه *colge* : Ova

جلو *celow* : Ön, ileri, at başlığı

جلوخان *celow-ḫān*: Binanın ön kısmı, bir binanın önündeki açıklık

جلو دار *celow-dār* : Öncü, ileriden giden kimse

جلوس *colūs* : Oturma, bir hükümdarın tahta geçme günü

جلوگیری *celow-gîrî* : Önleme, menetme

جلوه *celve* : Cilve, aydınlatma, kadının ilgi çekici hoş tavrı, naz

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جمیر *cèmāhīr :* Cumhuriyetlikler
جمجمه *comcome :* Kafa tası
جمره *comre :* 1. Kıvılcım, bir parça ateş 2. Hac merasiminde Mina'da taş atma eylemi 3. Bahardan az önce meydana geldiği sanılan sıcaklık
جمع *cèm' :* Toplama, çoğul, topluluk
جمعاً *cèm'èn :* Tamamen, toptan
جمع آوری *cèm'-āvèrī:* Toplamak, bir araya getirmek
جمع بندی *cèm' -bèndī :* Toplama, yekûn yapma
جمع کل *cèm'-e koll :* Topyekün
جمعیت *cèm'iyyèt :* Topluluk, dernek
جمل *cèmèl :* شتر = Deve
جمل *comèl :* Cümleler
جملگی *comlegī :* Hep beraber, tamamen, bütün
جمله *comle :* Cümle, hep
جمله بندی *comle-bèndī :* Cümle yapma, cümle yapısı
جمود *comūd :* Donma, katılaşma, buz kesilme, tembelleşme
جمهور *comhūr:* Cumhur, halk, umum
جمهوریت *comhūriyyèt :* Cumhuriyet
جمیع *cèmī' :* Bütün, hep, tüm
جمیعاً *cèmī'èn :* Cümleten, bütün
جمیل *cèmīl :* Güzel
جمیله *cèmīle :* Güzel, güzel kadın
جن *cenn:* Cin

جلوه گاه *celve-gāh:* Tecelli ve zuhur mahalli
جلوه گر *celve-gèr :* Cilveli
جلی *cèlī :* آشکار = Aydın, açık
جلیقه *celitqe :* Yele
جلیس *cèlīs :* همنشین = Arkadaş
جلیل *cèlīl :* Büyük, ulu, yüce
جلیل القدر *cèlīl-ol-qèdr :* Yüksek mertebeli, yüce değerli
جم *cèm:* Cemşit'in kısaltılmışı, Şehnâme'ye göre eski İranda Pişdâdîlerin 4. hükümdarı
جم *cèmm :* Topluluk, kalabalık
جماد *cèmād :* Cansız varlıklar
جمادات *cèmādāt :* Cansızlar, cansız yaratıklar
جمادی *cèmādī:* Cansızlık, cansıza ait
جمادی الآخر *cèmadi-ol-aḫèr :* Kamer takviminin 6. ayı
جمادی الاول *cèmādi-ol-èvvèl :* Kamer takviminin 5. ayı
جماز *cèmmāz :* جماز = Hecin
جمازه *cèmmāze :* Hecin
جماع *cemā' :* Çiftleşme, cinsel yaklaşma
جماعت *cèmā'èt :* 1. İnsan kalabalığı, topluğu 2. Bir dinden olanların topluluğu 3.İmama uyarak toplu halde namaz kılanlar
جمال *cèmāl :* Yüz güzelliği
جمال *cèmmāl:* Hecin süren veya sahibi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جناب *cènāb :* Asıl anlamı

جنابت *cènābèt :* Cünüplük

جنابعالی *cènāb-e'ālī :* Zatıaliniz

جنات *cènnāt :* Cennetler

جناح *cènāh :* 1. Kuş kanadı 2. insanın kol ve eli 3. Ordu kanadı

جنازه *cènāze:* Cenaze, henüz gömülmemiş olan ölü

جناس *cenās :* Cinas iki anlamlı söz (edb.)

جناغ *cènāğ :* Lâdes kemiği, yades oyunu

جنان *cenān :* Cennetler

جنان *cènān :* Yürek, kalp, gizli bir şey, bir şeyin iç yüzü, gece karanlığı

جنایت *cenāyèt :* Cinayet, büyük suç

جنایتکار *cenāyèt-kār :* Cinayet işleyen, cani

جنائی *cenā'ī:* Cinayete ait, ağır ceza, ~ محکمه‌ٔ = ~ دادگاه =Ağır ceza mahkemesi

جنب *cènb :* پهلو = Yan, taraf, kenar

جنب *conob :* Cünüp, cinsel yaklaşmadan sonra dince henüz yıkanmadığı için temiz sayılmıyan kimse

جنبان *conbān :* Kımıldanan

جنباندن *conbāndèn :* Kımıldamak kımıldatmak

جنبش *conbeş:* Kımıldama, sallanma

جنبنده *conbènde :* Kımıldanan, sallanan yerde sürünen hayvan

جنبیدن *conbìden :* Kımıldamak, hareket etmek

جنت *cènnèt :* Cennet

جنتلمن *centelmèn :* Centilmen

جنجال *cèncāl :* Gürültü

جنحه *conhe :* Cünha, suç, hafif cürüm, ~ محکمه =Asliye ceza mahkemesi

جند *cond :* Asker, ordu

جنده *cende :* فاحشه = Orospu, fahişe

جنده باز *cende-bāz :* Zampara

جنده خانه *cende-ḫāne :* Kerhane, genelev

جنس *cens :* Kalite, cins, çeşit

جنسی *censī :* Cinsi, seksüel

جنسیت *censiyyèt :* Erkeklik veya dişilik, kalite

جنگ *cèng :* Savaş, kavga

جنگ *cong :* 1. Çeşitli şiirleri ve edebi yazıları ihtiva eden bir defter 2. Gemi

جنگ آزموده *cèng-azemūde :* Tecrübeli ve kıdemli asker

جنگ آور *cèng-āvèr :* Savaşçı

جنگجو *cèg-cū :* Savaş sever, savaşçı

جنگ زرگری *cèng-e zèrgèri :* Başkasını kandırmak için iki insanın yalandan birbirile münakaşa veya kavgası

جنگل *cèngèl :* Orman

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جوانب *cèvāneb :* Taraflar, yanlar

جوانمرد *cèvān-mèrd :* 1. Genç adam 2. Cömert, delikanlı

جوانمردانه *cèvān-mèrdāne :* Cömertçe

جوانمرگ *cèvān-mèrg :* Genç yaşlarında ölen

جوانمردی *cèvān-mèrdi :* Cömertlik

جوانه *cèvāne :* Filiz

جوانی *cèvāni :* Gençlik

جواهر *cèvāher :* گوهر = Elmas, yakut gibi değerli taşlar

جواهر آلات *cèvāher-ālāt:* Mücevherat

جواهر تراش *cèvāher-tèrāş:* Elmas kesici, cevahirci

جواهر ساز *cèvāher-sāz :* Cevahirci, kuyumcu

جواهر فروش *cèvāher-forūş :* Cevahirci, mücevherat satıcısı

جواهر نشان *cèvāher-neşān :* Mücevherlerle süslenmiş

جواهری *cèvāheri :* Cevahirci

جوائز *cèvā'ez:* Mükâfatlar, جائزه nin çoğ.

جوجه *cūce :* Civciv

جوجه تیغی *cūce-tīğī :* Kirpi

جوجه کشی *cūce-keşi:* Civciv çıkarma, ماشین ~ = Kuluçka makinası

جوخه *cūḫe :* Bölük, kıta (ask.)

جود *cūd :* Cömertlik

جودانه *cūdāne :* (bot.) Bir çeşit ağaç

جودت *cūdèt :* Cömertlik

جور *cūr :* 1. Tavır, şekil, nevi, 2. Uygun, ayni neviden

جنگل بان *cèngèl-bān :* Orman koruyucusu

جنگلی *cèngèli:* Ormana mensup, ormandan gelme

جنگی *cèngi :* Savaşla ilgili

جنگیدن *cèngiden:* Savaşmak, kavga etmek

جن گیر *cen-gir :* Cinleri çağıran

جنم *cènèm:* Tip, çeşit,biçim,karakter

جنوب *cènūb :* Güney

جنوبی *cènubi :* Güneye ait

جنود *conūd:* Askerler, ordular(ask.)

جنون *conūn :* Akıl hastalığı, delilik

جنین *cènin :* Dölüt, cenin, ~ سقط Çocuk düşürme

جو *cū :* جوی = Nehir

جو *cū:* جوی =Arıyan (جستن den)

جو *cèvv :* فضا = Uzay

جواب *cèvāb :* Cevap

جواباً *cevāben :* Cevaben, karşılık olarak

جواد *cevād :* Cömert

جوار *cevār :* Yön, etraf

جوارح *cèvāreh :* İnsan vücudunun organları

جواری *cèvāri :* ذرت = Mısır

جواز *cèvāz :* Ruhsatname, izin tezkeresi

جوال *covāl :* Çuval, büyük torba

جوال *cèvvāl :* Çok hareketli, dolaşan

جوالدوز *covāl-dūz :* Çuvaldız

جوامع *cèvāme' :* Câmiler, topluluklar

جوان *cèvān :* Genç, delikanlı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جور *cowr*: Cevir, cefa

جوراب *cūrāb*: Çorap

جوراب باف *cūrāb-bāf*: Çorapçı

جوراب بافی *cūrab-bāfī*: Çorap fabrikası

جور بجور *cūr-be-cūr*: Çeşitli, türlü-türlü

جوز *cowz*: گردو = Ceviz

جوزاء *cowzā'*: 1. İranlıların eskiden kullandıkları şemsi takvimin üçüncü ayı 2.Oniki burçtan biri (İkizler burcu)

جوزغند *cowz-e-ğènd*: Kuru şeftali ve kaysının içine ceviz içi ve şeker doldurularak yapılan bir çeşit şekerleme

جوزغه *cowzèğe*: جوزق = غوزه = Koza

جوش *cūş*: Kaynama, taşkınlık, mayalanma ve tahammürden kaynama, maden cürûfu, oksijen ve su kaynağı, sivilce, heyecan, helecan

جوشاندن *cūşāndèn*: kaynatmak

جوشانده *cūşānde*: Kaynatılmış, kaynamış çeşitli tıbbi sebzeler

جوش ترش *cūş-e-torş*: Tartarik asid

جوشش *cūşeş*: Kaynama

جوش کار *cūş-kār*: Kaynakçı

جوشیدن *cūşidèn*: Kaynamak

جوشیده *cūşide*: Kaynamış

جوش شیرین *cūş-e şirīn*: Soda, sodyum, bikarbonat

جوع *cū'*: گرسنگی = Açlık

جوف *cowf*: İç, dahil

جوفاً *cowfèn*: İçinde, ilişikte, ekte

جوقه *cūqe*: جوخه = Grup

جوکی *cūkī*: Cimri

جوگندی *cow-gèndomī*: Biraz ağarmış saç veya şakal

جولان *cèvèlān*: Dolaşma, gidip gelme

جولانگاه *cèvèlan-gāh*: Dolaşılan yer, gidip gelinen mahal

جونده *cèvènde*: Çiğneyen, kemirgen

جوهر *cowhèr*: Cevher, mürekkep

جوی *cūy*: جو = Küçük nehir, ark

جوّی *cèvvī*: Uzaya ait

جویا *cūyā*: Arayan, soran, talip

جویبار *çūybār*: Nehir, çay

جویدن *cèvīdèn*: Çiğnemek

جوین *cèvīn*: Arpadan yapılmış

جوینده *cūyènde*: Arayan, talip

جهات *:cehāt*Cihetler,sebepler,yönler

جهاد *cehād*: 1. Din uğrunda savaş 2. Dinin yayılması için çalışma

جهاز *cèhāz*: Aygıt, cihaz

جهال *cohhāl*: Cahiller, bilgisizler

جهالت *cèhālèt*: Bilgisizlik

جهان *cèhān*: Dünya, âlem

جهان آفرین *cèhān-āfèrīn*: Kâinâtı yaratan, Tanri

جهانبان *cèhān-bān*: Dünyayı koruyan, hükümdar, padişah

جهان پیما *cèhān-peymā*: Seyyah

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

جیبی *clbl :* Cebe ait, cebe konulan defter, takvim, saat v.s.

جیپ *cip :* Cip arabası

جیحون *ceyhūn :* Ceyhun nehri

جید *ceyd :* گردن = Boyun

جیدار *ceydār:* Kestane ağacına benzeyen küçük bir ağaç

جیر *cir :* Güderi

جیران *cirān :* Komşular

جیران *cèyrān:* آهو = غزال = Ceylân

جیرجیرک *cir-cirèk :* Cırcır böceği

جیرو *ciru :* ظهر نویسی = پشت نویسی = Bir senet veya havalenin üçüncü şahıs tarafından imza edilmesi

جیره *cire :* Asker tayını, er azığı, vesika usulü ile tahdit

جیره بندی *cire-bèndi :* Tayınını vermek, vesika ile dağıtmak

جیره خوار *cire-ḫār :* جیره خور = Tayın alan, maaş alan

جیری *cirī :* Güderiden yapılmış

جیش *ceyş:* لشگر = Ordu, asker

جیغ *cığ :* Bağırma, feryat

جیغه *cığe :* جیقه = جغه = İbik, tac

جیقه *cıqe :* جقه = جیغه = İbik, tac

جیک جیک *cik-cik :* Cıvıldama

جیک زدن *cik-zèdèn :* Cıvıldamak

جیک و بوک *cik-o-būk :* Bir mevzuun bütün sırlarına vâkıf olma

جین *cin :* Çırçır, çiğidi pamuktan ayıran makina

جیوش *coyūş :* Ordular, askerler

جیوه *cive :* civa

جهانتاب *cèhān-tāb:* Alemi parlatan, aydınlatan

جهاندار *cèhān-dār :* Dünyaya sahip olan, adil ve akıllı hükümdar

جهاندیده *cèhān-dìde :* Çok yer görmüş, tecrübeli

جهانگشا *cèhān-goşā :* Dünyayı zapteden büyük fatih

جهانگرد *cèhān-gèrd:* Turist,seyyah

جهانگیر *cèhān-gir:* Dünyayı zapteden

جهان نما *cèhān-nemā :* Dünyayı gösteren harita

جهانی *cehānī :* دنیائی = Dünyaya ait

جهانیدن *cèhānìdèn:* جهاندن = Sıçratmak, atlatmak

جهت *cèhèt :* 1.Cihet, yön 2.Sebep

جهد *cèhd :* Çaba

جهر *cèhr :* Açık, aşikâr, sesi yükseltmek

جهراً *cèhrèn :* Açıkça, yüksek sesle

جهره *cèhre :* İğ, çıkrık

جهش *cèheş :* Sıçrama, atlama

جهل *cèhl :* Bilgisizlik, bilmezlik

جهلاء *cohèlā' :* Câhiller

جهنده *cèhènde :* Atlayan, sıçrayan

جهنم *cèhènnèm :* Cehennem

جهنمی *cèhènnèmī:* Cehenneme lâyık

جهود *cohūd :* یهودی = Yahudi

جهول *cèhūl :* Pek câhil

جهیدن *cèhīdèn:* Sıçramak, atlamak, hoplamak

جهیز *cèhīz :* Çeyiz

جیب *cib :* Cep

جیب بر *cib-bor :* Yankesici

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چ

چ *çe:* "Ç", Farsça alfabenin 7. harfi

چائیدن *çā'idèn :* Üşütmek

چابک *çābok :* Çevik, çabuk

چابک دست *çābok-dèst :* Eli çabuk, eli işe yakışır

چابک سوار *çābok-sèvār :* İyi binici

چابکی *çābokī :* Çeviklik

چاپ *çāp :* Basma, tabetme

چاپار *çapar :* Ulak, tatar

چاپاری *çaparī :* Ulak ile, çarçabuk

چاپچی *çāpçī :* Matbaacı

چاپخانه *çāp-ḫāne :* Matbaa, basımevi

چاپلوس *çāplūs :* Dalkavuk

چاپلوسی *çāplūsī :* Dalkavukluk

چاپیدن *çāpīdèn:* Yağma etmek, soymak, çapulculuk

چاتمه *çatme :* Çatma, tüfek çatma

چاخان *çaḫan :* (arg.) Yalan, uydurma, saçma

چاخو *çaḫu :* چاه خو = Kuyu kazan usta, lağımcı

چادر *çādor :* Çadır, örtü, çarşaf

چادر شب *çādor-şèb :* Çarşaf

چادر نشین *çādor-neşīn :* Göçebe, çadırda yaşayan

چادر نماز *çādor-nèmāz:* Namaz örtüsü

چار *çār :* چهار = Dört

چارپا *çār-pā :* Dört ayaklı (hayvan)

چار پاره *çār-pāre :* Kurşun, fişek

چار پایه *çār-pāye :* İskemle

چار ترک *çār-tèrk:* Dört yönlü, dört taraflı

چارچوب *çār-çūb:* چارچوبه = Çerçeve

چارده *çār-dèh :* چهارده = On dört

چار دیواری *çār-dīvarī :* Basit bina, oda, dört duvarlı

چار راه *çār-rāh:* Dörtyol

چارزانو *çār-zānū :* Bağdaş kurarak oturmak

چارسو *çār-sū:* چارسوق = چهار سو = Dört yol

چارسوق *çār-sūq :* چارسو = Dört yol

چارشانه *çār-şāne :* İri yarı

چار طاق *çār-tāq :* Sayvan şeklinde bir yer, bir odanın her taraftan pencereleri ve kapıları açık kalması

چار طاق *çār-tāqī:* Sayvan, dört tarafı açık olan dört sütun veya direk üstünde yapılmış olan bir dam veya çatı

چارغ *çāroğ:* چارق = چاروغ = Çarık

چارقد *çār-qèd :* Örtü, baş örtüsü

چارک *çārèk :* Çeyrek

چارگاه *çār-gāh :* Şark müsikisinde bir şarkı makamı

چارگوش *çār-gūş :* Dört köşe

چهارگوشه *çār-gūşe :* Kare, dört köşe

چارمیخ *çār-mīḫ :* Çarmıh

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چار نعل *çār-nè'l* : Dört nala gitmek

چاروادار *çār-va-dār* : Yük hayvanlarının sürücüsü

چاروغ *çāroğ* : چاروق = Çarık

چاره *çāre* : Çare

چاره پذیر *çāre-pèzir* : Çaresi mümkün, çaresi bulunan

چاره جوئی *çāre-cū'i* : Çare arama

چاره ساز *çāre-sāz* : Çare bulan, çare ve tedbir düşünen

چاریک *çār-yek* : چارک = Çeyrek, dörtte bir

چارشنبه *çār-şènbe* : چهارشنبه = Çarşamba

چاشت *çāşt*: Sabah kahvaltısı, sabah vakti

چاشنی *çāşnī* : Çeşni, tat

چاق *çāq* : Şişman

چاق *çāq şodèn* : Şişmanlamak

چاقشور *çāqşur* : چاقچور = Şalvar (kadınlara)

چاق کردن *çāq-kèrdèn* : 1. Şişmanlamak 2. Nargile, çubuk v.s. yi içmeğe hazırlamak

چاقو *çāqū* : Çakı

چاقی *çāqī* : Şişmanlık

چاقو تیزکن *çāqū-tīz-kon*: کارد تیزکن = Bileyici

چاقوکش *çāqū-kèş* : Yanında bıçak taşıyan, kavgacı

چاک *çāk* : Yırtık, çatlak

چاکر *çāker* : Kul, köle, itaatkâr

چال *çāl* : Çukur

چالاک *çālāk* : Çevik, atik

چالاکی *çālākī* : Çabukluk, çeviklik

چال حوض *çāl-howz* : چاله حوض = Eskiden hamamda bulunan soğuk su yüzme havuzu

چاله *çāle* : چال = Çukur

چامه *çāme* : چکامه = چگامه = چغامه = قصیده = Şiir, kaside

چانه *çāne*: چونه = زنخ = 1. Çene 2. Pazarlık, زدن ~ = Pazarlık yapmak, ~ پر = Geveze

چاودار *çāvdār* : Çavdar

چاوش *çāvuş* : چاوش = Öncü, ordunun veya kervanın önünden giden

چاه *çāh* : Kuyu, çukur

چاهخو *çāh-ḫū* : چاخو = Kuyu kazan, lağımcı

چاهک *çāhèk* : Lağım, çirkeflerin akıp gitmesi için yeraltı çukuru veya lağım

چاه کن *çāh-kèn* : چاخو = Lağımcı, kuyu kazan usta

چای *çāy* : چائی = چایی = Çay

چای‌دان *çāy-dān* : Çay kutusu

چای صاف‌کن *çāy-sāf-kon*: Çay süzgeci

چایی *çāyī* : چائی = چای = Çay

چاییدن *çāyīdèn*: چائیدن = Üşütmek, nezle olmak, soğuk almak

چایمان *çāyemān* : Üşütme

چپ *çèp* : 1. Sol 2. Şaşı gözlü

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چپ افتادن *çèp-oftādèn :* Biriyle ıt olmak, düşman olmak

چپاندن *çèpāndèn :* چپانیدن = تپاندن = Tıkamak, sokmak, tıkayarak sokmak, bir şeye sokup doldurmak

چپاول *çèpāvol :* Çapul, yağma

چپاولچی *çèpāvolçi :* چپوچی =Çapulcu

چپ دست *çèp-dèst :* Solak

چپر *çèpèr :* Çit

چپق *çopoq :* Çubuk, tütün içmeğe mahsus çubuk

چپق کشیدن *çopoq-kèşidèn :* Çubuk içmek

چپه *çèppe :* Devrilme

چپو *çèpow:* چپاول = Çapul, yağma

چتائی *çètā'i :* Kenevirden yapılmış torba bezi

چتر *çètr :* Şemsiye, paraşüt

چتر نجات *çètr-e necāt :* Paraşüt

چتر باز *çètr-bāz :* Paraşütçü

چتکه *çotke :* چتکهٔ حساب = Hesap çetelesi, hesap tahtası

چچول *çoçul:* چوچوله =Bızır, klitoris

چخ *çeḫ :*(ünl.) Çık!, git! (köpek v.b. hayvanlara denir)

چخماق *çèḫmāq :* Çakmak

چدن *çodèn :* Dökme demir

چرا *çèrā :* چریدن = Otlama, otlatma, otlak

چرا *çèra :* برای چه =Niçin, niye

چراغ *çerāğ :* Lâmba, ocak, kandil gibi ışık veren aygıt

چراغان *çerāğān :* چراغانی = Bayram, alay ve törenler münasebetiyle bir çok lamba yakmak, kandillerle donatmak

چراغچی *çerāğçi :* Lambaları yakan görevli

چراغدان *çerāğdān:* Lamba kabı veya sehpası

چراغک *çerāğèk :* کرم شب تاب = Ateş böceği

چراگاه *çèrā-gāh :* Otlak, mera

چراندن *çèrāndèn :* Otarmak, otlatmak

چرب *çèrb :*Yağlı, چرب کردن =Yağlamak

چرباندن *çèrbāndèn:* Bir malı teraside tartınca biraz ağır bırakmak, azacık fazla vermek

چرب دست *çèrb-dèst :* Çabuk, çevik, eli her işe yakışır

چرب زبان *çèrb-zèbān :* Güzel konuşan, kandırıcı, yumuşak lisanla konuşan

چربی *çèrbi :* Et yağı, yağ

چربیدن *çèrbidèn :* Ağır gelmek, biraz fazla tartılmak

چرت *çèrt :* Saçma, boş söz

چرت و پرت *çèrt-o-pèrt:* saçma, boş lâf

چرت *çort :* Uyuklama, şekerleme

چرخ *çèrḫ:* Tekerlek, teker, at veya el arabası

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چرخ *çèrḫ:* چرخیدن =Gezme, dolaşma

چرخاندن *çèrḫāndèn :* Dolaştırmak, gezdirmek

چرخچی *çèrḫçi :* Arabacı

چرخ دستی *çèrḫ-dèstl :* El arabası

چرخ ریسک *çèrḫ-rìsèk :* Serçe gibi bir çeşit kuş, bir çeşit çekirge

چرخ ساز *çèrḫ-sāz :* Araba veya bisiklet ustası

چرخ سواری *çèrḫ-sèvārl :* دو چرخه سواری = Bisiklete binmek

چرخش *çèrḫèş :* Dolaşma, çark gibi dönme

چرخشت *çèrḫèşt :* Üzüm suyu çıkarmağa mahsus çark veya mengene

چرخک *çèrḫèk :* Çıkrık, küçük maden tekerlek, dolap

چرخ کار *çèrḫ-kār :* Tornacı

چرخ کاری *çèrḫ-kārl :* Tornacılık

چرخه *çèrḫe :* Çıkrık, dolap

چرخی *çèrḫl :* Yağ ve kaymağı alınmış süt ve yoğurt

چرخیدن *çèrḫìdèn:* Dönmek,dolaşmak

چرخنده *çèrḫènde :* Dönen, dolaşan

چرده *çèrde :* Yüz, surat, insan derisinin rengi, ~ سیاه = Esmer renkli veya yüzlü

چرس *çèrs :*Esrarotu, bir çeşit haşiş

چرغ *çèrğ :* Kerkenez kuşu

چرک *çerk :* Kirlenmiş, kir, pislik, irin

چرک آب *çerk-āb :* Çirkef, bulaşık suları, birikmiş pis su

چرک آلود *çerk-ālūd:* Kirli, kirlenmiş

چرک تاب *çerk-tāb :*Kir gösterməyen koyu renkli kumaş

چرکس *çèrkès :* Çerkez

چرک نویس *çerk-nevìs :* Müsvedde, taslak, kabataslak yazı

چرکی *çerkl :* Kir, kirlik

چرکین *çerkin :* Kirlenmiş

چرم *çèrm :* Tabaklanmış deri, meşin, kösele

چرم سازی *çèrm-sāzl :* Deri veya meşin fabrikası

چرمی *çèrml :* چرمین = Deriden yapılmış

چرمینه *çèrmìne :* Deriden yapılmış

چرند *çèrènd:* چرند پرند=Saçma,boş lâf

چرنده *çèrènde :* Ot yiyen hayvan, otlanan

چریدن *çèrìdèn :* Otlamak

چریک *çerik :* Çete, çeteci

چس *ços :* Vızıltı, yellenme

چسان *çesān :* چطور = Nasıl ?

چسب *çèsb :* Zamk, tutkal, kola

چسبان *çèsbān :* Yapışık, yapışan

چسبانده *çèsbānde :* Yapıştırılmış

چسباندن *çèsbāndèn :* چسبانیدن = Yapıştırmak, tutturmak

چسبناک *çèsbnāk :* Yapışkan

چسبندگی *çèsbèndegl :* Yapışkanlık

چسبنده *çèsbènde :* Yapışan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چسبیده *çèsbide :* Yapışmış
چسبیدگی *çèsbidegi :* Yapışmış olma
چسبیدن *çèsbidèn :* Yapışmak
چست *çost :* Çevik, tetik, çabuk
چستی *çosti :* Çeviklik
چس فیل *ços-e fil :* Patlamış mısır
چش *çoşş :* (ünl.) Çüş !
چشاندن *çeşāndèn:* چشانیدن = Tattırmak
چشائی (حس) *hess-e çeşā'i:* Tatma duygusu
چشته *çeşte:* İştah açacak şey, ufak bir yiyecek
چشته خور *çeşte-ḫor:* Yedirmek veya fazla iyilik etmekle birini kötü alıştırma
چشش *çèşeş:* چشائی=Tatma(duygusu)
چشم *çèşm :* Göz
چشم انداز *çèşm-èndāz :* Manzara
چشم براه *çèşm-be-rāh :* Yolunu bekleme, gözü yolda olma
چشم بند *çèşm-bènd :* Atlara mahsus meşin gözlük
چشم بندی *çèşm-bèndi:* El çabukluğu, hokkabazlık
چشم بسته *çèşm-bèste :* Gözü bağlı, habersiz, tecrübesiz
چشم برهم زدن *çèşm-bèr-hèm zeden :* Bir an içinde
چشم پزشک *çèşm-pezeşk :* Göz doktoru
چشم پوشی *çèşm-pūşi :* Göz yumma
چشم ترسیده *çèşm-tèrside :* Gözü korkmuş
چشم چرانی *çèşm-çèrāni :* Çapkınlık
چشم خانه *çèşm-ḫāne :* Göz çukuru
چشم داشت *çèşm-dāşt :* Birinden bekleme, ümit etme
چشم درد *çèşm-dèrd :* Göz ağrısı
چشم دریده *çèşm-dèride :* Utanmaz, yüzsüz
چشم رس *çèşm-rès :* Gözün yettiği mesafe
چشم روشنی *çèşm-rowşèni :* Göz aydınlığı
چشم زخم *çèşm-zèḫm :* Göz değme
چشم زدن *çèşm-zèdèn :* Göz değmek
چشمک *çèşmek :* Göz kırpma
چشم و دل سیر *çèşm-o-del-sir :* Gözü tok
چشم و دل گرسنه *çèşm-o-del-gorosne :* Açgözlü
چشمه *çeşme :* Pınar, memba, çeşme
چشمه سار *çeşme-sār :* Çok çeşmesi olan bir saha, çeşme başı
چشیدن *çeşiden :* Tatmak
چطور *çe-tōwr :* Nasıl?
چغاله *çèğāle:* Çağla, yeşil kabuklu ham badem ve buna benzer diğer meyveler
چغانه *çèğāne:* Bir çeşit çalpara(mus.)
چغلی *çoğoli:* Arkasından şikayet etmek, haber vermek
چغند *çoğond :* İri, büyük, top gibi
چغندر *çoğondèr :* Pancar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چغیدن *çèğıdèn :* Nefes almak, yavaşça söylemek

چفت *çefi :* Mandal

چفت کردن *çefi kèrdèn:* Mandallamak, kilitlemek

چقدر *çe-qèdr :* Ne kadar, kaç

چک *çèk :* Tokat, sille

چک *çek :* Çek

چکامه *çèkāme :* قصیده = Kaside, şiir

چکانیدن *çèkānıdèn:* چکاندن = Damlatmak

چکاوک *çèkāvok:* چکاوه = Serçeden biraz büyük ona benzer bir kuş

چکش *çèkkoş :* Çekiç

چکمه *çèkme :* Çizme

چکیزک *çèkmızèk:* İdrar yolunun bir çeşit hastalığı, idrarını tutamamak ve damla damla damlatmak

چک و چانه *çèk-o-çāne:* Sıkı pazarlık etme

چکه *çekke :* Damla, damlama

چکیدن *çèkıdèn :* Damlamak

چکیده *çèkıde :* Damıtmış, imbikten çekilmiş

چگال *çègāl :* متکاثف = Kalın, kesif

چگونگی *çe-gūnegi :* Nitelik

چگونه *çe-gūne :* Nasıl, ne biçim

چل *çel :* چهل = Kırk

چلاق *çolāq :* Topal

چلاندن *çelāndèn:* چلانیدن = Sıkıştırıp sızdırmak, ezmek

چلپاسه *çèlpāse :* مارمولک = Kertenkele

چلتوک *çèltūk :* Çeltik, kabuğu soyulmamış pirinç

چلچراغ *çelçerāğ:* Avize, büyük kollu şamdan

چلچله *çelçele :* پرستو = Kırlangıç

چلر *çèlèr :* Kayın veya akgürgen ağacı

چلغوز *çèlğūz :* Kuş gübresi

چلغوزه *çèlğūze :* Çam kozalağı

چلنگر *çelèngèr :* Çilingir

چلو *çelow :* Pilav

چلوار *çelvār :* Beyaz pamuk bez

چلو صافی *çelow-sāfi:* صافی = Süzgeç

چلو کباب *çelow-kèbāb :* Şiş kebap ile plav

چله *çelle :* Kırk gün, birisinin ölümünden sonraki kırkıncı gün

چلیپا *çèlipā:* صلیب = Haç, çapraz

چلیپائی *çèlipā'ı :* Haç şeklinde

چلیدن *çèlıdèn :* Ezilmek, sıkışmak

چلیک *çelik :* Varil

چم *çèm :* چم و خم = Gururlanarak yürümek, kıvrımlı yol

چماق *çomāq :* Çomak, değnek, ortaçağlarda kullanılan ağır topuz

چماق دار *çomāq-dār:* Çomak veya topuz taşıyan resmi memur

چمباتمه *çombatme :* چنباتمه = Bağdaş, bağdaş kurmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چنگار *çèngār :* سرطان = Kanser

چنگال *çèngāl :* 1. Çatal 2. Pençe

چنگالی *çèngālī:* Bir çeşit yemek (su, yağ ve şekerle yapılır)

چنگک *çèngèk :* Çengel

چنه *çène :* Çene

چنین *çenīn :* Böyle, bu şekilde

چو *ço:* چون = Çünkü, zira, şundan

چو *çow :* Şayia, söylenti

چو انداختن *çow-èndāḫtèn :* Söylenti, yaymak

چوب *çūb :* Ağaç, sopa

چوب بست *çūb-bèst :* Yapı iskelesi

چوب پا *çūb-pā :* Oyun olarak veya bataklıkta gezmek için kullanılan ortası basamaklı sırık

چوب پرده *çūb-pèrde :* Perde rayı, perde kornişi

چوب پنبه *çūb-pènbe :* Mantar

چوب خط *çūb-ḫèt :* Çetele, ağaç dalı üzerinde hesap tutma

چوب خوردن *çūb-ḫordèn:* Sopa yemek

چوبدار *çūb-dār:* Davar alış verişçisi ve besleyicisi

چوب دستی *çūb-dèstī :* عصا = Baston, sopa, asâ

چوب رخت *çūb-rèḫtī :* چوب رختی = Askı, elbise askısı

چوب زدن *çūb-zèdèn :* Sopa atmak

چوب زیر بغل *çūb-e zīr-e bèğèl :* Koltuk değneği, çatal destek

چوب سفید *çūb-e sefīd :* Çam tahtası veya odunu

چمچه *çèmçe :* ملعقه = ملاغه = Kepçe

چمدان *çèmèdān :* جامه‌دان = Çanta, bavul

چمن *çèmèn :* Çim, çayır, çimen

چمن زار *çèmèn-zār:* Çayırlık, çimenlik, yeşillik

چم و خم *çèm-o-ḫèm :* Çalım, bükülme, burma

چموش *çèmūş:* İnatçı katır veya eşek

چمیدن *çèmīdèn:* Böbürlenerek yürümek

چنار *çenār :* Çınar ağacı

چنان *çenān :* Şöyle, onun gibi

چنانچه *çenān-çe :* Eğer

چنانکه *çenān-ke:* Şöyle ki, gerektiği gibi, onun gibi

چنباتمه *çonbātme :* چمباتمه = Bağdaş kurmak

چنبر *çènbèr :* Çember, halka

چنبره *çènbère:* Çember şeklinde,

چنبر زدن *çènbèr-zèdèn :* Yılan gibi toplanıp yuvarlanma

چنته *çènte :* Çanta

چند *çènd :* Kaç

چندان *çèndān :* O kadar

چندش *çendeş :* لرزه = Titreme

چندک *çondèk :* Çömelmek, bağdaş kurmak

چندی *çèndī:* Bir müddet, birkaç

چندین *çèndīn:* Bir hayli, birkaç tane

چنگ *çèng :* 1. Pençe, insan ve yırtıcı hayvan pençesi 2. Bir musiki aleti, harp

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چهار دست وپا *çèhār-dèst-o-pā :* Dört ayaklı hayvan

چهارده *çèhār-dèh :* Ondört

چهار راه *çèhār-rāh :* Dörtyol

چهارشنبه *çèhār-şènbe :* Çarşamba

چهچه *çèhçèhe :* چهچه = Ötüş

چهچه زدن *çèhçèhe-zèdèn :* Ötmek

چهره *çehre :* Yüz

چهل *çehel :* Kırk

چی *çi:* چه=1.Ne? 2.(ek.)-cı veya-çı, عرابه‌چی = Arabacı

چیت *çlt :* Basma, bez

چیت سازی *çlt-sāzl :* Pamuklu dokuma fabrikası, ~ کارخانهٔ = Pamuk kumaş fabrikası

چیدن *çldèn :* 1.Dermek, koparmak 2. Dizmek, sıraya koymak

چیرگی *çlregl :* Zafer, galibiyet

چیره *çlre :* Yiğit, galip

چیره دست *çlre-dèst :* Eli işe yakışır

چیز *çlz :* Şey

چیز خور *çlz-ḫor:* Zehirleme, zehirlenmiş

چیز دار *çlz-dār :* Varlıklı, zengin

چیست *çlst :* Nedir? O ne?

چین *çln :* Pili, kıvrım, büklüm

چین چین *çin-çin :* Buruşuk-buruşuk, büklüm-büklüm, pilili

چین خوردگی *çln-ḫordegl:* Pililenmiş, buruşukluk

چین دار *çln-dār :* Buruşuk, kıvrımlı, büklümlü

چوب فلک *çūb-fèlèk:* فلکه = Falaka, ~ کردن = Falakaya yatırmak

چوبه *çūbe:* بیخ=چوبک=Çöven kökü

چوبهٔ دار *çūbe-ye dār :* Dar ağacı

چوپان *çūpān :* شبان= Çoban

چوچوله *çuçule :* چچول = چچوله = Bızır, dilcik, klitoris

چوچونچه *çuçunçe:* Açık krem renkli eskiden Çin ve Japonyada yapılan bir çeşit ipek kumaş

چوگان *çowgān :* Çevgen

چوگان بازی *çowgān-bāzl :* Çevgen oyunu

چون *çūn :* 1. چونکه = Çünkü, zira 2. Nasıl, nice 3. Gibi

چونکه *çūn-ke :* Çünkü

چونه *çūne :* Hamurun top veya yumak halinde kesilmiş parçası

چه *çèh :* چاه = Kuyu, çukur

چه *çe :* Ne?

چه *çe:* (Küçültme eki) : دریچه = Küçük kapı, حوضچه = Küçük havuz

چهار *çèhār :* Dört

چهار تخمه *çèhār-toḫme :* Dört çeşit tohum veya bitkiden yapılmış bir ilâç

چهار چرخه *çèhār-çèrḫe:* Dört tekerlekli araba

چهار چوبه *çèhār-çūbe :* Çerçeve

چهار دانگ *çèhār-dang:* Bir bütünün altıda dördü

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

چینه *çine:* 1. Kuş veya tavuk yemi 2. Toprak duvar

چینه دان *çine-dān:* Kuş kursağı

چینه کش *çine-kèş:* Toprak duvar yapan

چینی *çini:* چینی آلات = Porselen

ح

ح *he:* "H" Farsça alfabenin 8.harfi

حائر *hā'er:* 1.Dolaşan, gezen 2. Şaşakalmış

حائر *hā'er:* Etrafı kapalı olan çukur saha, çukur

حائز *hā'ez:* Malik, sahip

حائض *hā'ez:* حائضه = Adet gören kadın

حائل *hā'el:* Engel, hail

حاج *hāc:* حاجی = Hac farzını yerine getiren, hacı

حاجات *hācāt:* حاجت in çoğ. Havaiç, vazgeçilmez maddeler

حاجب *hāceb:* 1. Kapıcı 2. İslâm devletlerinde büyük bir memur, vekil

حاجت *hācèt:* Gereklik, ihtiyaç, lüzum

حاجز *hācez:* 1. Ayıran, iki şeyi birbirinden ayıran 2. ~ حجاب = Diyafram, göğsü karından ayıran büyük zar

حاجی *hāci:* Hacı

حاد *hād:* تیز = Keskin, sert, şiddetli ve iltihaplı hastalık

حادث *hādes:* 1. Yeni meydana çıkan, 2. Kadim olmayan

حادثه *hādese:* Olay, vaka

حاذق *hāzeq:* Usta, uz

حار *hār:* Sıcak

حارث *hāres:* برزگر = Çiftçi

حارس *hāres:* Koruyan

حاره *hārre:* Sıcak, ~ منطقه = Ekvator hattının iki tarafında bulunan sıcak bölgeler

حاسد *hāsed:* Kıskanç, hasetçi

حاسه *hāsse:* Duygu, hasse

حاشا *hāşā:* (ünl.)Nefy, istisna, yadsıma eylemi, haşa!

حاشا کردن *hāşā kèrdèn:* İnkar etmek

حاشیه *hāşiye:* هامش = I. Haşiye, bir kitap veya kağıdın kenarına veya altına yazılan açıklama 2. Bir kumaş veya bir resmin kenarındaki süs

حاشیه نویس *hāşiye-nevis:* Bir kitaba haşiye yazan

حاصد *hāsed:* Mahsülü biçen veya toplayan

حاصل *hāsel:* Mahsul, netice

حاصلخیز *hāsel-ḫiz:* Münbit, bereketli

حاضر *hāzer:* Hazır, yapılmış

حاضری *hāzerî:* Kahvaltı şeklinde peynir, tereyağı, reçel, süt v.b. yiyecekler, hazır olmuş şey

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حافد *hāfed:* Tabi, hizmetçi, arkadaş, torun, mahdum

حافظ *hāfez:* Hafız, koruyan, ezberleyen

حافظه *hāfeze:* Bellek, hafıza

حافی *hāfī:* پا برهنه = Yalınayak

حاق *hāq:* Bir şeyin iç veya ortası, bir konunun gerçek yönü

حاقد *hāqed:* Kin ve düşmanlık besleyen

حاکم *hākem:* Kaymakam, vali, hâkim

حاکم نشین *hākem-neşīn:* Kaza, kaza merkezi

حاکمیت *hākemiyyèt:* Egemenlik

حاکی *hākī:* Hikâye eden, anlatan

حال *hāl:* 1. Şimdi 2. Oluş, bulunuş, keyfiyet, hal

حالا *hālā:* Şimdi, şimdiki zaman

حالت *hālèt:* Hal, duyuş veya düşünüş havası, durum,

حالی شدن *hālī şodèn:* Anlamak, kavramak

حالی کردن *hālī kèrdèn:* Anlatmak

حالیه *hāliye:* Şu anda, şimdilik

حامد *hāmed:* Hamd ve şükreden

حامض *hāmez:* Ekşi, ekşimtrak

حامل *hāmel:* Elinde bulunduran, taşıyan

حاملگی *hāmelegī:* Gebelik

حامله *hāmele:* Gebe, hâmile

حامی *hāmī:* 1. Koruyan, koruyucu 2. Kayıran, kayırıcı

حاوی *hāvī:* İhtiva eden, kaplayan

حاویه *hāviye:* Havya

حب *hèb:* Hap

حبّ *hobb:* Sevgi, muhabbet

حباب *hobāb:* 1. Kabarcık 2. Abajur

حباله *hebāle:* Kayıt, نکاح ~ = Nikâh kaydı

حبذا *hèbbèzā:* زهی = Ne mutlu!

حبر *hebr:* Yahudi bilgini ve umumiyetle bir kavmin bilgin ve fakîhi

حبس *hèbs:* Hapis, zindan

حبس ابد *hèbs-e èbèd:* Müebbet hapis

حبسی *hèbsī:* Mahpus, tutuklu

حبل *hèbl:* 1. İp, damar, bağ 2. Gebelik

حبوبات *hobūbāt:* Tahıl

حبه *hèbbe:* Dane, habbe

حبیب *hèbīb:* Dost, sevgili

حتم *hètm:* Lâzım, muhakkak

حتماً *hètmen:* Kesin olarak, muhakkak, mutlaka, katiyen

حتی *hèttā:* 1. .... e kadar 2. Hatta

حج *hècc:* 1. Kast, niyet 2. Hac

حجاب *hecāb:* Örtü, perde, peçe

حجاج *hoccāc:* Hacılar, hacca gidenler

حجار *hèccār:* Taşçı

حجاری *hèccārī:* Taşçılık

حجامت *hècāmèt:* Hacamat

حجب *hocb:* Mahcubiyyet, iffet

حجت = حجة *hoccèt:* Delil, burhan

حجج *hocèc:* حجت in çoğ., Deliller

حجر *hècr:* Kanuni bir sebep dolayısiyle birinin kendi malına tasarrufdan menolunması, hacir

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حجر *hocr :* Kenar, bucak

حجر *hècèr :* Taş

حجرات *hocèrāt :* Hücreler, küçük odalar

حجره *hocre :* Hücre, oda, yazıhane

حجل *hècèl :* كبك = Keklik

حجله *hèclè :* Gelin ve damadın ilk gece kaldıkları süslenmiş oda

حجم *hècm :* Hacim

حجيم *hècīm :* Hacimli, hantal

حد *hèdd :* 1. Sınır, hudut 2. Keskinlik

حداثت *hèdāsèt :* Yenilik, tazelik, gençlik

حداد *hèddād :* Demirci

حدائق *hèdā'eq:* حديقه nin çoğ. Bahçeler

حدب *hèdèb :* Tepe, kamburluk

حدبه *hèdèbè :* Şişkinlik, çıkıntı

حدت *heddèt:* 1. Öfke, şiddet 2. Keskinlik

حدث *hèdès :* Vuku, apdest ve guslün yenilenmesini gerektiren hal

حدس *hèds:* Tahmin, zan, sezgi

حدقه *hèdèqe:* Göz bebeği, göz çukuru

حدوث *hodūs :* Evvelce olmayan bir şeyin ortaya çıkması

حدود *hodūd :* حد in coğ., Hudut, sınırlar, şeri cezalar

حديث *hèdīs:* Taze, yeni, haber, hadis

حديد *hèdīd :* Demir, sert, keskin

حديده *hèdīde :* Demirden bir parça, pafta, تلاويز ~ = Pafta ve kılavuz

حديقه *hèdīqe :* Bahçe

حذاء *hezā' :* Hiza, beraber, karşı

حذاقت *hèzāqèt :* Maharet, ustalık

حذر *hèzèr :* Kaçınma, korkma, çekinme

حذف *hèzf :* Aradan kaldırma, silme

حرّ *hèrr :* Sıcaklık

حرّ *horr :* Hür, erkin

حرا *hèrā :* Saha, mıntıka, açıklık

حرّاث *hèrrās :* كشاورز = زارع = Çiftçi

حراثت *hèrāsèt :* زراعت = Çiftçilik

حراس *horrās:* محافظين = Koruyucular

حراج *hèrāc :* Müzayede ile satış, mezat, açık artırma

حرارت *hèrārèt:* Sıcaklık, ısı

حراست *hèrāsèt:* Koruma, muhafaza

حرّاف *hèrrāf :* Natıkalı, konuşkan

حراقه *hèrrāqe :* Gemileri ve şehirleri ateş ve yangına vermeğe mahsus eskiden kullanılan bir çeşit gemi

حرام *hèrām :* Yapılması veya kullanılması dince yasak, haram

حرامزاده *hèrām-zāde :* Piç

حرامی *hèrāmī :* Haramla uğraşan, hırsız, yolkesen

حرب *hèrb :* Savaş, harp

حرباء *hèrbā' :* Bukalemun

حربه *hèrbe:* Silâh, savaş aracı

حرج *hèrèc :* Zorluk, mecburiyet, günah, suç

حرز *herz:* 1. Emin yer, sığınacak yer 2. Afetten korunmak için yapılan muska ve tılsımlar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حرص *hers:* Hırs

حرف *hèrf:* 1. Harf 2. Söz, lâf

حرف *herèf:* حرفه nin çoğ. Meslekler, sanatlar

حرف زدن *hèrf zèdèn:* Konuşmak

حرف شنو *hèrf-şenow:* حرف گوش کن = Lâf dinleyen

حرفه *herfe:* Meslek, sanat

حرفه ای *herfe'ī:* Meslekle ilgili

حرق *hèrq:* Yakma

حرکات *hèrekāt:* Davranışlar, kımıldanmalar, harekât

حرکت *hèrèkèt:* 1. Kımıldanma, deprenme, oynama 2. Davranış 3. Yola çıkma

حرم *hèrèm:* 1. Eski saraylarda kadınlara ayrılan daire 2. Eş, karı 3. Girmesi herkese caiz olmayan mukaddes yer

حرمان *hermān:* Mahrumiyet, ümitsizlik

حرمت *hormèt:* حرمة = 1. Saygı 2. Haram olma hali

حرمسرا *hèrèm-sèrā:* Harem dairesi

حروب *horūb:* Harplar, savaşlar

حروف *horūf:* Harfler

حروفات *horūfāt:* حروف = Harfler

حروف چین *horūf-çīn:* Mürettip

حروف چینی *horūf-çīnī:* Mürettiplik

حریت *horriyet:* Hürriyet, erkinlik

حریر *hèrīr:* İpek, ipek kumaş

حریره *hèrīre:* Mahallebi

حریری *hèrīrī:* İpekten yapılmış,ipek tüccarı veya ustası

حریص *hèrīs:* Doymaz, gözü doymaz

حریف *hèrīf:* Rakip, muhalif, oyun ortağı, karşı taraf

حریق *hèrīq:* Yangın

حریم *hèrīm:* Girilmesi yabancıya yasak olan yer, kutsal tutulan ve korunulan yer

حزب *hezb:* Parti, cemaat

حزم *hèzm:* Sakınma, metin davranma

حزمه *hozme:* Huzme, ışık demeti

حزن *hozn:* Keder, üzüntü

حزن آور *hozn-āvèr:* Üzüntülü

حزیران *hèzīrān:* Haziran ayı

حزین *hèzīn:* Hüzünlü

حس *hess:* Duygu, sezme, idrak, his

حساب *hesāb:* Hesap, muhasebe

حسابدار *hesāb-dār:* محاسب =Muhasip

حسابداری *hesāb-dārī:* محاسبات = Muhasebecilik, muhasebe dairesi

حساب سازی *hesāb-sāzī:* Hesap uydurma, fazla masraf gösterme

حسابی *hesābī:* 1. Hesaba ait 2. Mantıki, güvenilir, iyice

حسادت *hesādèt:* Kıskançlık çekememezlik

حساس *hèssās:* Duygulu, içli, alıngan, dikkatli

حساسیت *hèssāsiyèt:* 1. Hassasiyet, duyarlık 2. Titizlik

حسام *hesām:* Keskin kılıç

حسب *hèsb-e:* 1. (ek.) برحسب =Göre, binaen, 2. Sayı, sayma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حصات *hèsāt:* Taş, çakıl

حصاد *hèsād :* Ekin biçme, orak mevsimi, hasat

حصار *hesār :* Duvar, çit, kale

حصانت *hèsānèt :* 1. Metin ve müstahkem olma 2. Nezaket, iffet

حصبه *hèsbe :* Tifo veya tifüs hastalığı

حصر *hèsr :* Tahsis, hasretme

حصن *hesn :* Kale

حصول *hosūl :* Oluş, olma, husul

حصه *hesse :* Pay, hisse

حصير *hèsîr:* Hasır

حصير باف *hèsîr-bāf :* Hasır yapan

حصيرى *hasîrî :* Hasırcı

حضار *hozzār :* Hazır bulunanlar

حضانت *hèzānèt :* Besleme, bakma

حضر *hèzèr :* Hazer veya hazerde bulunma, seferin karşıtı

حضرات *hèzèrāt :* Hazretler, muhteremler, hazır bulunan kimseler

حضرت *hèzrèt :* Hazret

حضور *hozūr :* Mevcut veya hazır bulunma, kimsenin yanında bulunma, ön, yan, kat, huzur

حضوراً *hozūrèn :* Şahsen, kendi huzuriyle

حضورى *hozūrî :* Şahsen görüşmek üzere, kendi huzuriyle

حضيض *hèzîz:* Aşağı ve alçak mevki

حطام *hotām:* Bir şeyin kırıntıları, dünya malı

حطب *hètèb :* هيزم = Odun

حسب *hèsèb :* Soy sop, değer, şeref

حسب الامر *hèsb-ol-èmr:* Emirlerinize, veya emirlerine binaen

حسد *hèsèd :* Çekememezlik, kıskançlık

حسرت *hèsrèt :* Özlem, hasret

حسن *hosn :* Güzellik, iyilik

حسن *hèsèn :* خوب = نيكو = Güzel, iyi

حسنات *hèsènāt :* خوبيها = İyilikler

حسنه *hèsène :* Güzel ve iyi işler

حسنى *hosnā :* Daha güzel, daha iyi

حسود *hèsūd :* Kıskanç

حسى *hessî :* Duyguya ait, hissi

حسيات *hessîyāt:* Duygular, hisler

حسيب *hèsîb:* Şahsi değer ve kıymeti olan, soy sop, hesap eden

حشر *hèşr :* Toplama, haşir

حشرات *hèşèrāt :* Böcekler

حشره *hèşère :* Böcek, haşere

حشره شناس *hèşère-şenās :* Böceklerle uğraşan bilgin, böcekler bilgini

حشره كش *hèşère-koş :* Haşerat ilâcı

حشرى *hèşèrî :* Cinsi münasebete çok düşkün

حشفه *hèşèfe:* Erkeklik aletinin başı

خشل حف *hèşèl-hèf :* Saçma-sapan

حشم *hèşèm :* Birinin maiyetinde bulunan hizmetçiler ve adamlar

حشمت *heşmèt :* Görkem, haşmet

حشو *hèşv :* Doldurma, fazla ve manasız lakırdı, haşiv

حشيش *hèşîş :* Esrar, haşiş

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حظ *hèzz:* 1. Pay, nasip 2. Hoşlanma, sevinme, lezzet

حفار *hèffār :* Toprak veya kuyu kazan

حفاری *hèffārī :* Kuyu kazma, eski eserler aramak için yeri kazmak

حفاظ *hefāz :* Çit, bir şeyi korumak veya gözlemek için etrafını kapamak

حفاظت *hefāzèt:* Korumak, bakmak

حفر *hèfr :* Kazma, açma

حفره *hofre :* Delik, çukur

حفریات *hèfriyyāt :* Kazma işleri, kazı ile ilgili

حفظ *hefz:* 1. Koruma 2. Ezberleme

حفظ الصحه *hefz-os-sehhe :* بهداشت = Sağlığı koruma, sağlık bilgisi

حفظی *hefzī :* Ezber dersler, ezberle ilgili

حفید *hèfīd :* نواده = نوه = Torun

حفیره *hèfīre :* Çukur, kabir

حفیظ *hèfīz :* Koruyan

حق- *hèq:* Hak, hakikat, gerçek, geçmiş emek, pay, Tanrının adlarından biri

حقاً *heqqen:* Hak ve doğru, adalete uygun olarak

حقارت *hèqārèt :* Onur kırma, küçümseme

حق الارض *hèqq-ol-èrz :* Yer parası

حق الامتیاز *hèqq-ol-emtiyāz:* Bir maden veya yerden faydalanma hakkı

حق التألیف *hèqq-ot-tè'līf :* Telif hakkı

حق التعلیم *hèqq-ot-tè'līm :* Ders ücreti

حق الثبت *hèqq-os-sèbt :* Kayıt pulu ve noter masrafları

حق الزحمه *hèqq-oz-zèhme :* Bir iş için ödenen ücret

حق السکوت *hèqq-os-sokūt :* Sükût hakkı, sus payı

حق الشرب *hèqq-oş-şorb:* آب بها = Su parası, bir nehir, ırmak, boru veya su kaynağından faydalanma karşılığı

حق العبور *hèqq-ol-obūr:* Bir yol köprü v.s. den geçme ücreti

حق العمل *hèqq-ol-'èmèl :* Komisyon ücreti

حق العمل کار *hèqq-ol-'èmèl-kār :* Komisyoncu

حق الورود *hèqq-ol-vorūd :* ورودیه = İthal edilen bir malın gümrük ücreti, giriş ücreti

حق الوکاله *hèqq-ol-vekāle :* Avukatlık ücreti

حقانی *hèqqānī :* Hakikata ait

حقانیت *hèqqānīyèt :* Doğruluk, adalete uygunluk

حقایق *hèqāyeq :* Hakikatlar

حق بجانب *hèq-be-cāneb :* Kendini haklı veya doğru sayma veya gösterme

حق بین *hèq-bīn:* Doğru, adil, dürüst

حق پرست *hèq-pèrèst:* Hak ve adaleti koruyan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حکایت نویس *hekāyèt-nevîs* : Hikâye yazan

حکم *hokm*: Hüküm, emir, yargı,etki

حکم *hèkèm* : Bilirkişi, hakem

حکماً *hokmèn*: Muhakkak, mutlaka

حکماء *hokèmā'* : Bilginler, eski filozoflar

حکمت *hekmèt*: Bilgelik, akıl, hikmet

حکمران *hokmrān* : فرماندار = حاکم = Kaymakam, hükümdar

حکمفرما *hokm-fèrmā* : Cari, hâkim

حکمیت *hèkèmiyyèt* : داوری = Hakemlik

حکومت *hokūmèt* : Hükümet

حکیم *hèkîm* : Doktor, bilge, filozof

حکیمانه *hèkimāne* : Bilgece

حلّ *hèll* : Hal, çözme, eritme

حلاج *hèllāc* : Pamuk atıcı, hallaç

حلاجی *hèllācî* :Pamuk atıcılık,(mec.) bir meseleyi iyice inceleme

حلال *hèlāl* : Helâl, meşru, pak

حلال *hèllāl* : 1. Meseleleri ve müşkülleri çözen 2. Eriten

حلاوت *hèlāvèt* : Tatlılık

حلبی *hèlèbî* :1.Teneke 2. Tenekeden

حلبی ساز *hèlèbî-sāz* : Tenekeci

حلزون *hèlèzūn* : Salyangoz

حلزونی *hèlèzūnî* : Helezoni

حلق *hèlq* : گلو = Boğaz, gırtlak

حلقوم *holqūm* : Gırtlak

حلقوی *hèlqèvî* : حلقه ای = Halkalı, halka şeklinde

حقد *hèqd* : کینه = Kin, garaz

حق شناس *hèq-şenās*: Vefalı, birisinin iyiliğini unutmayan

حق کشی *hèq-koşl* : Haksızlık

حق گو *hèq-gū* : Doğru söyleyen

حقنه *hoqne* : تنقیه = اماله = Hokna, tenkiye, şırınga

حقوق *hoqūq* : 1. Haklar, hukuk, kanunlar bilimi 2. Aylık maaş

حقوق بگیر *hoqūq-begîr* : Aylık maaş alan, memur

حقوق دان *hoqūq-dān* : Hukukçu

حقوقی *hoqūqî*: Hukukî, hukuka ait

حقه *hèqqe* : Hak, doğru

حقه *hoqqe* : Küçük yuvarlak kab, kutu, toprak küçük kab

حقه باز *hoqqe-bāz* : Hokkabaz, hilekâr, dolandırıcı

حقه بازی *hoqqe-bāzî* : Sahtekârlık, el çabukluğu, hokkabazlık

حقیر *hèqîr*: Aşağı görülen, değersiz

حقیقت *hèqîqèt* : Hakikat, gerçek

حقیقةً *hèqîqètèn* : Gerçekten

حقیقی *hèqîqî* : Gerçek, hakiki

حک *hèk*: Maden,ağaç veya taş üzerine elle yazı veya şekil oyma

حکاک *hèkkāk* : Hakkâk, oymacı

حکام *hokkām* : Valiler, hâkimler, kaymakamlar, devlet adamları

حکایات *hekāyāt*: Hikâyeler,masallar

حکایت *hekāyèt* : Hikâye, masal, destan, roman, fıkra

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حلقه *hèlqe:* Halka, nişan yüzügü

حلقه ای *hèlqeʿî :* Halkalı, yuvarlak

حلقه بگوش *hèlqe-be-güş :* Köle, kul

حلقی *hèlqî:* Boğaza ait, gırtlağa ait

حلم *helm :* Sabır, huy yumuşaklığı

حلواء *hèlvāʿ :* حلوی = Helva

حلوائی *hèlvāʿî :* Helvacı, helvadan, yapılmış

حلول *holūl :* Girme, gelip çatma, حلول سال نو = Yeni yılın gelmesi

حلویات *hèlvîyyāt :* Helva ve tatlılar

حلیب *hèlîb :* شیر = Süt

حلیت *helliyèt :* Helal olma, meşru olma, ayrılma zamanı "hakkını helal et" demek

حلیم *hèlîm :* 1. Yumuşak huylu 2. Bulgur, zahire, et ve suyla yapılan bir çeşit çorba

حلیه *helye :* Süsleme, süs

حما *hommā:* حمی = Vücut sıcaklığı, ateş, sıtma

حماء *hemāʿ :* Himaye

حمار *hemār :* خر = Eşek, ahmak

حماسه *hèmāsè :* حماسی = Yiğitlikten bahseden (destan, şiir)

حماسی *hèmasî:* حماسه = Yiğitlikten basheden (şiir, destan)

حماقت *hemāqèt :* Ahmaklık

حمال *hèmmāl :* Hamal

حمالی *hèmmālî :* Hamallık

حمام *hèmmām :* Hamam

حمامی *hèmmāmî :* Hamamcı

حمایت *hemāyet :* Himaye, koruma

حمایل *hèmāyèl:* حمائل = Kılıç hamaili, omuzdan aşan kılıç kayışı

حمد *hèmd :* Tanrıya şükür kılma, hamd

حمراء *hèmrāʿ :* Kırmızı, kızıl

حمره *homre :* 1. Kırmızılık, kızıllık, 2. Yılancık hastalığı

حمق *homq :* حماقت = نادانی = Budalalık, ahmaklık

حمقاء *hèmqāʿ :* Akılsız ve bön kadın

حمقاء *homèqāʿ :* Ahmaklar

حمل *hèml :* 1. Taşıma, 2. Gebelik

حمل *hèmèl:* 1. Kuzu 2. Oniki burçtan birincisi

حمله ور *hèmle-vèr :* Atılış, hücum

حموضت *homūzèt :* Ekşilik

حمی *homā :* حما = Sıtma, ateş ve titreme

حمیت *hèmiyyèt :* Gayret, mertlik

حمید *hèmîd:* Beğenilmiş, methe lâyık

حمیم *hèmîm :* 1. Dost, akraba, arkadaş 2. Sıcak su

حناء *hènāʿ :* Kına

حنان *hènnān :* Pek merhametli

حنجره *hèncère:* Gırtlak başı hançere

حنضل *hènzèl :* Ebucehil karpuzu (bot.)

حنک *hènèk :* کام = Ağız tavanı, damak, çenenin altı, sarığın çene altından geçen kısmı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حنوط *hènūt:* 1. Tahnit, mumya 2. Ölü yıkandıktan sonra üzerine konulan bir çeşit güzel kokulu ilâç

حنیف *hènīf:* Allahın birliğine inanan, doğru, dayanıklı

حواء *hèvvā':* Hz.Ademin eşi, esmer kadın

حوادث *hèvādes:* حادثه nin çoğ., Olaylar

حواری *hèvārī:* Hz. İsa'nın dinini yayan 12 dostundan biri

حواریون *hèvārīyyun:* Hz. İsa'nın dinini yayan 12 dostu

حواس *hèvas:* حاسه veya حس in çoğ., duygular

حواس پرتی *hèvās-pèrtī:* Dalgınlık

حواشی *hèvāşī:* Kenarlar, haşiyeler

حواله *hèvāle:* 1. Havale, poliçe, keşide 2. Bir işin görülmesini başka birine bırakma

حواله کرد *hèvāle-kèrd:* Bir poliçe veya havaleyi başkasına ödetme

حوالی *hèvālī:* Çevre, etraf

حوائج *hèvā'ec:* İhtiyaçlar

حوت *hūt:* 1. Büyük balık 2.Oniki burcun sonuncusu

حور *hūr:* حوری = Cennet kızı, çok güzel kadın, kız

حوزه *hōwze:* Alan, bölge, mıntıka

حوش *hōwş:* Çevre, etraf

حوصله *howsèle:* 1.Kuş kursağı 2.Sabır,tahammül 3.Keyif, ~ سر رفتن = Canı sıkılmak, ~ نداشتن = Can sıkıntısı

حوض *hōwz:* Havuz

حوضچه *hōwzçe:* Küçük havuz

حول *hōwl:* قوه =1. Kudret, kuvvet 2. Etraf, çevre

حول *hèvèl:* لوچ بودن = Gözü şaşı olmak

حول و حوش *hōwl-o-hōwş:* Varoş, etraf, civar

حوله *howle:* Havlu

حومه *hūme:* Bir şehir veya köyün etrafı, çevresi, banliyo, dolay

حی *hèyy:* Diri, hayatta olan

حیا *hèyā:* حیاء =Utanma, ar, edep

حیات *hèyāt:* Dirilik, geçim, yaşama

حیاتی *hèyātī:* Çok önemli, hayatla ilgili

حیازت *hèyāzèt:* Edinme, temellük, toplama, bulundurma

حیاط *hèyāt:* Avlu, etrafı duvarla çevrilen, bir evin önünde veya etrafında bulunan arsa

حیثیت *heysiyyèt:* Değer, itibar, onur

حیدر *heydèr:* شیر = Arslan

حیران *heyrān:* Şaşkın, hayran

حیرت *heyrèt:* Şaşkınlık, hayret

حیرت انگیز *heyrèt-èngiz:* Hayret veren

حیرت زده *heyrèt-zède:* Şaşakalmış

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

حیل *hiyèl :* حیله nin çoğ., Hileler,
حیله *hile :* Aldatma, düzen, oyun, sahtekârlık, hile
حین *hin :* Zaman, vakit, müddet
حیوان *heyvān :* جانور = Hayvan
حیوانی *heyvānî :* Hayvana ait
حیوانیت *heyvāniyyèt :* Hayvanlık

حیز *hèyyez :* Yer, mevki, meydan
حیص بیص *heys-o-beys :* Sıkışık zaman, karışıklık, karmakarışık
حیض *hèyz :* ناعدگی = Kadınların adet veya aybaşı hali
حیطه *heyte :* Hudut, ihata, başarı
حیف *heyf :* Yazık, eyvah!

خ

خ *ḫ :* Farsça alfabenin 9. harfi
خائب *ḫā'eb :* Mahrum, üzgün
خائف *ḫā'ef :* Korkak, korkan
خائن *ḫā'en :* Hıyanet eden, hain
خائیدن *ḫā'îdèn:* خاییدن = Çiğnemek, yumuşatmak, ıslatmak
خائیده *ḫā'îde :* خاییسته = Çiğnenmiş
خای *ḫāy :* خائیدن fiilinin emir hali, çiğne
خاتم *ḫātèm :* Mühür yüzüğü, süs, küçük süslenmiş kutu, mühür, kakma işi
خاتم *ḫātem :* Son, yüzük, yüzük taşı, mühür
خاتم ساز *ḫātèm-sāz:* خاتم کار =Kakmacı, kakma işi yapan, mühür yapan
خاتم کار *ḫātèm-kār :* خاتم ساز = Kakmacı
خاتم کاری *ḫātèm-kārî :* Kakma işi
خاتمه *ḫāteme :* پایان = Son
خاتون *ḫātūn :* بانو = خانم = Hanım, hanımefendi

خاج *ḫāc:* صلیب =چلیپا =Haç, istavroz, salip
خاج‌شویان *ḫāc-şūyan:* Hacı suya atma
خاخام *ḫāḫām:* Haham, Yahudilerin din adamı
خادع *ḫade' :* Hile yapan, aldatıcı
خادم *ḫādem :* Hizmetçi
خادمه *ḫādeme :* خدمه = Kadın hizmetçi
خار *ḫār:* Diken, خاروخس =Çalı çırpı
خارا *ḫārā:* خاره = Bir çeşit sert taş, granit, bir çeşit dalgalı ipek kumaş
خارا گوش *ḫārāgūş :* Çöllerde biten naftalin kokulu bir çeşit bitki
خاراندن *ḫārāndèn :* خارانیدن = Kaşımak
خارانو *ḫaranu :* خارپشت = Kirpi
خارپشت *ḫarpoşt :* Kirpi
خارج *ḫārec :* Dış, dışarı
خارجه *ḫārece :* Dış ülkeler, yabancı memleketler
خارجی *ḫārecî:* Yabancı, ecnebi, dış, dıştan olan, dışarıya ait

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خاضع *ḫāze'* : خاشع = متواضع = Alçak gönüllü

خاطر *ḫāter* : Hatır

خاطر جمع *ḫāter-cèm'* : Emin olma, emin, gönlü rahat

خاطر خواه *ḫāter-ḫāh* : عاشق = Aşık

خاطر نشان *ḫāter-neşān* : Hatırlatma

خاطره *ḫātere* : Hatıra

خاطی *ḫātī* : Suçlu, Kusurlu

خاقان *ḫāqān* : Hakan

خاک *ḫāk*: Toprak, toz, yer, vatan, ülke, kabir

خاک آلود *ḫāk-alūd*: Toza bulanma, tozlanmış

خاک انداز *ḫāk-èndāz*: Faraş, küçük çöp küreği

خاک برداری *ḫāk-bèrdārī* : Toprak kaldırma, tesviye

خاک دان *ḫāk-dān*: 1. Toprak veya çöp atılan yer, toprak 2. Dünya

خاکروبه *ḫāk-rūbe* : Çöp

خاکریز *ḫāk-rīz* : Toprak set, hendek kenarı

خاک ریزی *ḫāk-rīzī* : Bir yere toprak doldurmak

خاکسار *ḫāksār* : Toprakla beraber, zelil, hakir

خاکستر *ḫākestèr* : Kül

خاک نشین *ḫākestèr-neşīn* : خاکستر نشین=Toprak ve kül içinde oturan evi yurdu olmayan, yoksul

خاکستری *ḫākestèrī* : Gri, külrengi, açık kurşuni

خارخسک *ḫār-ḫèsèk*: Hekimlikte kullanılan bir çeşit bitki, boğa dikeni

خاردار *ḫār-dār* : Dikenli

خارزار *ḫār-zār*: Dikenlik, dikeni çok olan yer

خارستان *ḫārestān* : Dikenlik

خارش *ḫāreş* : Kaşınma

خارشتر *ḫār-şotor* : Deve dikeni

خارق *ḫāreq* : Yırtan, yaran

خارق العاده *ḫāreq-ol-'āde*: خارق عادت= Hârika, olağanüstü

خارک *ḫārèk* : Küçük diken, bir çeşit sarı adi hurma

خارکن *ḫār-ken* : خارکش = Diken toplayan

خاره *ḫāre* : خارا = Bir çeşit granit veya sert mermer taşı

خاریدن *ḫārīdèn*: خارانیدن = Kaşımak

خازن *ḫāzen* : Hazinedar, hazine muhafızı

خاستن *ḫāstèn* : بر خاستن = Ayağa kalkmak

خاسر *ḫāser* : Zarar görmüş

خاش *ḫāş*: 1. Çöp 2. Aşık 3. Kaynana

خاشاک *ḫāşāk* : Çöp

خاشع *ḫāşe'* : خاضع = فروتن = Alçak gönüllü

خاص *ḫās* : مخصوص = Özel

خاصره *ḫāsere* : Kalça

خاصه *ḫāsse* : Özel, özellikle

خاصیت *ḫāsīyyèt* : Özellik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خان *ḫān :* Han, kervansaray

خان *ḫān :* Han, hükümdar

خاندان *ḫānedān :* Soy, sülâle aile, belli ve büyük soydan gelme

خانقاه *ḫāneqāh :* Dervişlerin toplandığı yer, tekke

خانگی *ḫānegī:* Ev malı, evde yapılmış

خانم *ḫānom :* بانو = Bayan, hanım, hatun

خانمان *ḫānemān:* Ocak,aile, ev eşyası

خانمان برانداز *ḫānemān-bèrèndāz :* Yıkıcı, mahvedici

خانمانسوز *ḫānemān-sūz :* Ocak söndüren, yıkıcı

خانوادگی *ḫānevādegī :* Aileye ait

خانواده *ḫānevāde :* Aile, soy

خانوار *ḫānevār :* Aile efradı

خانه *ḫāne :* Ev, mesken, hane

خانه بدوش *ḫāne-be-dūš :* Göçebe, evi yeri olmayan, avare

خانه تکانی *ḫāne-tèkānī:* Ev temizliği

خانه خانه *ḫāne-ḫāne :* Damalı, kareli

خانه خراب *ḫāne-ḫèrāb:* Evi yıkılmış, perişan

خانه خرابی *ḫāne-ḫèrābī :* Perişanlık, bir evin erkeğinin ölmesi

خانه‌دار *ḫāne-dār :* Evcimen kadın veya erkek

خانه‌داری *ḫāne-dāri :* Ev ekonomisi

خانه زاد *ḫāne-zād :* Birinin evinde doğup büyüyen

خاکه *ḫāke:* Süprüntü,toz haline gelmiş herşey, زغال ~ = Kömür tozu veya hurdası, قند ~ = Şeker tozu

خاکی *ḫākī:* Toprak rengi, tozlanmış

خاگینه *ḫāgīne :* Omlet,

خال *ḫāl :* Ben

خال *ḫāl :* خالو = Dayı

خالد *ḫāled :* Daimi, ebedi

خالدار *ḫāldār :* Benekli

خالص *ḫāles :* Katkısız, halis

خالصانه *ḫālesāne :* Özdenlikle, her türlü menfaat düşüncesinden uzak olarak

خالصجات *ḫālesecāt :* Devlet malı olan mülk ve arazi

خالصه *ḫālese:* Devlete ait mülk ve arazi

خالق *ḫāleq :* Yaratıcı, yaratan

خال کوبی *ḫāl-kūbī :* Dövme, vücuda dövme yapmak

خالو *ḫālū :* دائی = Dayı

خاله *ḫāle :* Teyze

خالی *ḫālī :* Boş

خام *ḫām :* Çiğ, olmamış, ham

خامس *ḫāmes :* پنجم = Beşinci

خامساً *ḫāmesèn :* Beşinci olarak

خامش *ḫāmeš:* خاموش =Sönük, susan

خامن *ḫāmen :* Aşağılık, soysuz

خاموش *ḫāmūš :* 1. Sönük, sönmüş 2. Sessiz

خامه *ḫāme:* 1 قلم = Kalem 2. Süt kaymağı 3. Ham ipek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ختنه *ẖètne :* Sünnet

ختنه سوران *ẖètne-sūrān:* Sünnet düğünü

ختنه‌کردن *ẖètne-kèrdèn:* Sünnet etmek

خجالت *ẖècālèt :* Mahcubiyet

خجالت‌کشیدن *ẖècālèt kèşidèn:* Mahcup olmak

خجسته *ẖoceste:* Uğurlu, mübarek,hoş

خجل *ẖècel:* Mahcup,utanmış,utanma

خجلت *ẖèclèt :* Utanma

خجول *ẖècūl :* Mahcup, çekingen

خدّ *ẖèdd:* گونه = چهره = Yüz,yanak

خدا *ẖodā :* خدای = Tanrı, Allah

خدا بیامرز *ẖodā-biyāmorz:* Rahmetlik

خدا بیا مرزد *ẖodā-biyāmorzer :* Allah rahmet eylesin

خدا پرست *ẖodā-pèrèst :* Müvahhit, Allaha tapan

خدا حافظ *ẖodā-hāfez :* Allaha ısmarladık

خدا حافظی *ẖodā-hāfezī :* Allaha ısmarladık demek

خدا داده *ẖodā-dāde :* Allah vergisi

خدا سازی *ẖodā-sāzī :* Allahtan, Allahın işi

خدا شناس *ẖodā-şenās:* Allaha ibadet eden iyi ve dürüst insan

خدّام *ẖoddām:* Hizmetçiler, hizmet edenler

خدا نشناس *ẖodā-nèşnās:* Allahı inkâr eden, zalim ve kötü adam

خداوند *ẖodāvènd :* Allah, Tanrı, sahip, malik, efendi

خداوندگار *ẖodāvèndegār :* Tanrı, Allah, sahip

خدایا *ẖodāyā :* Ey Allahım

خدایگان *ẖodāyegān :* Kudretli, kudretli padişah

خدائی *ẖodā'ī :* Allahlık

خدر *ẖedr :* Çadır, perde

خدر *ẖèdèr :* Uyuşukluk, bir uzvun uyuşması

خدر *ẖèder :* Uyuşmuş, uyuşuk

خدشه *ẖèdşe:* Zihin tırmalama, vesvese, gücenme, tırmalanma

خدعه *ẖod'e :* Hile, aldatma

خدعه آمیز *ẖod'e-āmīz:* Hileli, aldatıcı

خدم *ẖèdèm:* خادم in çoğ., hizmetçiler

خدمات *ẖèdèmāt :* Hizmetler, işler, vazifeler

خدمت *ẖèdmèt :* Hizmet, iş, çalışma

خدمت رسیدن *ẖèdmèt-rèsīdèn:* Birinin huzuruna gelmek

خدمتکار *ẖedmèt-kār :* Hizmetçi

خدمتگذار *ẖedmèt-gozār:* Hizmet eden, devlet memuru

خدمه *ẖèdème :* Hizmetçiler, kadın hizmetçi

خدنگ *ẖèdèng :* Ok, akçakavak

خدو *ẖodov :* Salya

خدیو *ẖèdīv :* Hidiv, emir, sultan, Mısır Valisine verilen unvan

خذلان *ẖèzlān:* Yardımsız bırakılma, yardan uzak kalma

خر *ẖèr :* Eşek, akılsız (mec.)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خانه شاگرد *ḫāne-şāgerd:* Evde hizmet eden çocuk

خانه نشین *ḫāne-neşîn:* Siyaset veya toplumsal hayattan elini eteğini çekmiş kimse

خاور *ḫāvèr:* شرق = مشرق = Doğu

خاوران *ḫāvèrān:* خاور = Şark, doğu

خاورشناس *ḫāvèr-şenās:* مستشرق = Müsteşrik

خاور دور *ḫāvèr-e dūr:* شرق دور = Uzak doğu

خاور میانه *ḫāvèr-e miyāne:* Orta doğu

خاور نزدیک *ḫāvèr-e nèzdîk:* شرق نزدیک = Yakın doğu

خاوری *ḫāvèrî:* شرقی = Şarklı, doğulu

خاوند *ḫāvènd:* (edb.) خداوند = Sahip, malik, Allah

خاویار *ḫāviyār:* Havyar

خاویه *ḫāviye:* Boş yer, terkedilmiş yer

خایه *ḫāye:* تخم = Haya, yumurta

خایه کشیده *ḫāye-kèşîde:* Enenmiş, hadım, iğdiş

خایه مالی *ḫāye-mālî:* Yaltaklık

خاییدن *ḫāyîdèn:* خائیدن = جویدن = Çiğnemek

خباثت *ḫèbāsèt:* Kötülük, habislik, pislik

خباز *ḫèbbāz:* نانوا = Ekmekçi

خبازی *ḫèbbāzî:* نانوائی = Ekmekçilik, ekmekçi dükkânı, ekmek fırını

خبث *ḫobs:* Habislik, fenalık

خبر *ḫèbèr:* Haber, bilgi

خبرت *ḫebrèt:* خبره = خبرگی = Bilgi, malûmat tecrübe,

خبر چین *ḫèbèr-çîn:* Dedikoducu, münafık

خبردار *ḫèbèr-dār:* Vakıf, bir işten haberi olan

خبر دهنده *ḫèbèr-dèhènde:* Haber veren, ihbar eden

خبرگزار *ḫèbèr-gozār:* Ajans mümessili

خبر گزاری *ḫèbèr-gozārî:* Ajans

خبر نگار *ḫèbèr-negār:* Gazete muhabiri

خبرگی *ḫebregî:* کار شناسی = Bilirkişilik

خبره *ḫèbre:* کار شناس = Bilirkişi, ehlivukuf

خبر شدن *ḫèbèr-şodèn:* خبر دار شدن = Haber almak

خبط *ḫèbt:* Hata, yanlışlık

خبط دماغ *ḫèpt-e demāğ:* Sapıklık, yarı delilik

خبیث *ḫabîs:* Habis, kötü

خبر *ḫèbîr:* Malûmatlı,bilgin, bir işin bütün inceliklerini bilen, alim

خپل *ḫepel:* خپله = Bodur, kısa boylu ve semiz.

ختاء *ḫètā':* Çin ülkesinin eski adı

ختام *ḫètām:* Son

ختان *ḫètān:* ختنه کردن = Sünnet yapmak

ختم *ḫètm:* Son verme, tamamlama, mühürleme

ختن *ḫotèn:* Eski Şark, Türkistan veya Doğu-Türkistan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خراب *ḫèrāb :* Bozuk, yıkılmış, tahrip, harap

خرابات *ḫèrābāt :* Meyhane

خراب کاری *ḫèrāb-kārî :* Sabotaj, baltalama, harap etme

خرابه *ḫèrābe :* Harab, yıkılmış, eski yapı veya şehir yıkıntısı

خراتین *ḫèrātîn :* خراطین = Solucan

خراج *ḫèrāc :* Haraç, vergi

خرّاج *ḫèrrāc:* İsrafçı, çok harcayan

خراج گذار *ḫèrāc-gozār:* (esk.) Haraç veya vergi veren

خرازی *ḫèrrāzî :* Tuhafiyeci

خرازی فروشی *ḫèrrāzî-forūşî :* Tuhafiyecilik, tuhafiye dükkânı

خراس *ḫèr-ās :* Değirmen eşeği, eşek değirmeni

خراش *ḫèrāş :* Tırmalama, ufak kazıntı

خراشاندان *ḫèrāşāndèn :* خراشانیدن = Tahriş etmek, tırmalamak

خراشیدگی *ḫèrāşîdegî :* Tırmalama, ufak kazıntı

خراشیدن *ḫèrāşîdèn :* Tahriş etmek, kazımak

خراط *ḫèrrāt :* Ağaç tornacısı

خراطی *ḫèrrātî :* Ağaç tornacılığı

خراطین *ḫèrātîn :* خراتین = Solucan

خرافات *ḫorāfāt :* Hurafeler, boş inançlar

خرافه *ḫorāfe :* Boş inanç, hurafe

خرام *ḫèrām :* Salınarak naz ve eda ile yürüme

خرامان *ḫèrāmān :* Naz ve eda ile yürüyen

خرامیدن *ḫèrāmîdèn :* Naz ve eda ile yürümek

خربوزه *ḫèrbozè :* خربزه = Kavun

خربنده *ḫèr-bènde :* Eşekçi, katırcı, mekkarici

خرپا *ḫèrpā:* Çatı kirişi, çapraz kirişi

خر پول *ḫèr-pūl :* (arg.) Parayı yer, siz ve hesapsız harcayan

خرت و پرت *ḫèrt-o-pert:* (arg.) Ufak tefek, kıymetsiz şeyler

خرتوخر *ḫèr-tu-ḫèr :* (arg.) Karmakarışık

خرج *ḫèrc :* Masraf

خرج *ḫorc :* Hurç, büyük heybe

خرج در رقته *ḫèrc-dèr-rèfte :* Net kâr veya fayda

خرج سفر *ḫèrc-e-sèfèr :* Harcırah, yolluk

خرجی *ḫèrcî :* Masraf için para

خرجین *ḫorcîn :* Heybe

خرچنگ *ḫèrçèng :* Yengeç

خرخاکی *ḫèr-ḫākî :* کرم خاکی = Toprak böceği

خرخر *ḫer-ḫer :* Takırtı

خرخر *ḫor-ḫor :* Horultu

خرخر کردن *ḫor-ḫor kèrdèn :* Horuldamak

خرخره *ḫer-ḫere :* Gırtlak

خرد *ḫord :* Ufak

خرد *ḫerèd :* Akıl, fikir

خرداد *ḫordād :* İran takviminin 3. ayı (21 Mayıs - 21 Haziran)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خرد سال *ẖord-sāl :* Ufak çocuk

خردل *ẖèrdèl :* Hardal

خرد مند *ẖerèd-mènd :* Akıllı

خورده بین *ẖordè-bīn :* Titiz, ufak şeyleri gören

خرده حساب *ẖorde-hesāb :* Ufak bir hesap veya borç, eski bir kin veya düşmanlık

خرده ریز *ẖorde-rīz :* Ufak tefek

خرده فروش *ẖorde-forūş:* Hırdavatçı, ufak tefek şeyler satan, küçük esnaf

خرده کاری *ẖorde-kārī:* Bir işin incelikleri, ufak tamir ve düzeltmeler

خرده گیر *ẖorde-gīr :* Münekkit

خرد گیری *ẖorde-gīrī:* Kusur bulma, tenkit

خرده مالک *ẖorde-mālek:* Ufak arazi sahibi

خرده نان *ẖorde-nān:* Ekmek kırıntısı

خردی *ẖordī :* کوچکی = Küçüklük

خرز *ẖèrèz :* (esk.) Boncuk v.b.

خرز هره *ẖèr-zèhre :* Ağı ağacı

خرس *ẖers :* Ayı

خرس *ẖèrs :* گنگی = Dilsizlik

خرسک *ẖersèk :* Kaba dokunmuş adî halı, zarif olmayan halı

خرسند *ẖorsènd:* Memnun, neş'eli

خرطوم *ẖortūm :* Fil hortumu

خرف *ẖèrèf :* Bunaklık

خرف *ẖèref :* Bunak

خرف *ẖèrf :* Meyve dermek

خرفه *ẖorfe :* Semiz otu

خرق *ẖèrq:* Yırtmak, yarmak

خرق عادت *ẖèrq-eādèt:* معجزه = Mucize (mec.)

خرقه *ẖerqe :* Hırka

خرقه پوش *ẖerqe-pūş :* Derviş, hırka giyen derviş

خرقه تهی کردن *ẖerqe-tohī kèrdèn:* Ölmek

خرک *ẖèrèk:* 1. Beygir aletlı, kasa (jimnastik), çapraz ayaklar üzerine çivilenen bir kaç tahta ki badanacı iskelesi veya marangoz tezgâhı olarak kullanılır

خرکچی *ẖèrèkçī :* Eşekçi, eşek sürücüsü

خرکی *ẖèrèkī :* Kaba saba, kaba

خرگاه *ẖèr-gāh :* Büyük çadır

خرگوش *ẖèr-gūş :* Tavşan

خرم *ẖo.rèm :* Sevinçli, mutlu

خرم خرم *ẖerem-ẖerem :* Kuru ekmek veya sert bir şey çiğnendiği zaman ağızdan çıkan ses

خرما *ẖormā :* Hurma

خرمالو *ẖormālū :* Cennet meyvesi, domatese benzeyen bir çeşit tatlı meyve

خرمائی *ẖorma'ī:* Kumral, açık kahve rengi, ~ مو = Kumral saçlı

خرمن *ẖèrmèn :* Harman

خرمن کوب *ẖèrmèn-kūb :* Harman makinesi, biçer döver

خر مهره *ẖèr-mohre :* Katır boncuğu

خرناس *ẖornās :* Horultu, horlama

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خرند *ẖèrènd:* Ark veya bahçelerin kenarlarındaki tuğla veya taş dizisi

خرنوب *ẖèrnūb:* خرّوب = Keçiboynuzu, harup

خروار *ẖèrvār:* İranın bir ağırlık ölçüsü 300 kg.

خروج *ẖorūc:* Çıkma, çıkış

خرّ و خرّ *ẖerr-o-ẖerr:* Hırıltı, can çekişme hırıltısı

خروس *ẖorūs:* Horoz

خروس جنگی *ẖorūs-ecèngi:* Döğüş horozu

خروسک *ẖorūsèk:* Horoz ötüşünü andıran bir çeşit boğmaca (çocuklarda)

خروس وزن *ẖorūs-vèzn:* Hafif sıklet (güreşte)

خروش *ẖorūş:* Bağırma, şamata ~ و جوش = Telâş, heyecan

خروشان *ẖorūşān:* Şamatalı, gürleyen, kükreyen, bağırıp çağıran

خروشیدن *ẖorūşìdèn:* Kükremek, şamata yapmak

خریدار *ẖèrìdār:* Alıcı

خریداری *ẖèrìdārì:* Satın alma

خریداری کردن *ẖèrìdārì-kèrdèn:* Satın almak

خریدن *ẖèrìdèn:* Satın almak

خریطه *ẖèrìte:* 1. Harita 2. Dağarcık

خریف *ẖèrìf:* پائیز = Güz mevsimi, sonbahar

خز *ẖèz:* 1. Kürklü bir hayvan 2. Samur derisine benzeyen bir çeşit kürk

خزائن *ẖèzā'en:* خزینه nin çoğ.. hazineler, hazneler

خزان *ẖèzān:* پائیز = Sonbahar, güz

خزانه *ẖèzāne:* خزینه =Hazine, hazne

خزانه‌دار *ẖèzāne-dār:* Haznedar, hazine müdürü

خزانه‌داری *ẖèzāne-dārì:* Hazine müdürlüğü

خزر *ẖèzèr:* Hazer, ~ بحر = ~ دریای = Hazer denizi

خزع *ẖèz':* Kesme, yarma

خزف *ẖèzèf:* Toprak, çanak, çömlek v.b.

خزندگان *ẖèzèndègān:* Sürüngenler

خزنده *ẖèzèndè:* Sürüngen

خزه *ẖèzè:* Yosun

خزیدن *ẖèzìdèn:* Sürünmek

خزینه *ẖèzìne:* 1. Hazine, hazne 2. Eski hamamlarda su haznesi

خس *ẖès:* Çöp, خاشاک و ~ = Çörçöp

خسارت *ẖèsārèt:* Hasar, zarar

خساست *ẖèsāsèt:* Pintilik, aşağılık, cimrilik

خسبیدن *ẖosbìdèn:* خوابیدن =Uyumak

خست *ẖessèt:* Pintilik, adilik,cimrilik

خستگی *ẖèsteğì:* Yorgunluk

خستن *ẖèstèn:* İncitmek, yaralamak, yaralanmak

خستو *ẖèstū:* İtiraf eden, ikrar eden

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خشک کن *ḫoşk-kon:* Kurutma kağıdı
خشک مغز *ḫoşk-mèğz:* Kuru kafa
خشکه *ḫoşke:* Dökme çelik
خشکه بار *ḫoşke-bār:* Kuru meyva
خشکی *ḫoşkì:* Kara, yer, toprak
خشکیدن *ḫoşkìdèn:* Kurumak
خشکیده *ḫoşkìde:* Kurumus
خشم *ḫèşm:* Öfke
خشم آلود *ḫèşm-ālūd:* خشمگین = Kızgın, öfkeli
خشمگین *ḫèşm-gìn:* Kızgın, öfkeli
خشمناک *ḫèşm-nāk:* خشمگین = Öfkeli, kızgın, dargın, hiddetli
خشن *ḫèşen:* Kaba, haşin
خشنود *ḫoşnūd:* Hoşnut, memnun
خشنودی *ḫoşnūdì:* مسرت = Sevinç, memnuniyet
خشوع *ḫoşū':* خضوع = فروتنی = Gönül alçaklığı, tevazu
خشونت *ḫoşūnèt:* Sertlik, kabalık
خشیت – خشیة *ḫèşiyèt:* Korku
خشیة الله *ḫèşyèt eo-llāh:* Allah korkusu
خشیج *ḫèşìc:* آخشیج = Zıt, karşı
خصاء *ḫesā':* Hadım etmek
خصائص *ḫèsā'es:* Vasıflar, özellikler
خصائل *ḫèsā'el:* خصلت in çoğ., huylar
خصال *ḫesāl:* Huylar, tabiatlar
خصام *ḫesām:* Düşmanlık
خصلت *ḫeslèt:* Tabiat, huy
خصم *ḫèsm:* دشمن = Düşman, hasım
خصمانه *ḫèsmāne:* Düşmanca
خصوص *ḫosūs:* Husus, iş, konu, بخصوص = در ~ = Hakkında,

خسته *ḫèste:* Yorgun
خسخس *ḫes-ḫes:* Göğüsten gelen hırıltı
خسر *ḫosr:* Hüsran, ziyan
خسران *ḫosrān:* Zarar etmek, hüsran
خسرو *ḫosrow:* Hükümdar, sultan, eskiden İran hükümdarlarına verilen ad
خسف *ḫèsf:* Batırmak, yok etmek, azlık, noksan
خسف *ḫosèf:* (esk.) گردو = Ceviz
خسوف *ḫosūf:* Ayın tutulması, husuf
خسیس *ḫèsìs:* Pinti
خسیسی *ḫèsìsì:* Pintilik
خشاب *ḫèşşāb:* Ağaç satan, keresteci
خشب *ḫèşèb:* Ağaç, kereste, odun
خشت *ḫeşt:* Kerpiç
خشت خشتی *ḫèşt-ḫèştì:* Damalı desen
خشت زدن *ḫeşt zèdèn:* Kerpiç dökmek
خشت زن *ḫeşt-zèn:* Kerpiç yapan işçi
خشتمال *ḫèşt-māl:* Kerpiç yapan işçi
خشتک *ḫeştèk:* Ağ, partalon ağı
خشتی *ḫeştì:* Kareli, çizgili
خشخاش *ḫèşḫāş:* Haşhaş
خش خش *ḫeş-ḫeş:* خشخش = Hışırdama
خشک *ḫoşk:* Kuru
خشکاندن *ḫoşkāndèn:* Kuratmak
خشکانیدن *ḫoşkānìden:* Kurutmak
خشکبار *ḫoşk-bār:* Kuru meyva
خشکسال *ḫoşk-sāl:* خشکسالی = Kuraklık, yağmursuzluk

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خطاکار *ḫètā-kār*: Suçlu, hata yapan
خطاف *ḫèttāf*: 1. Çok çalan, hırsız 2. Kırlangıç
خطام *ḫètām*: İp, halat, palamar
خطایا *ḫètāyā*: Hatalar, yalnışlar
خطبه *ḫotbe*: Vaaz, hutbe
خط خط *ḫèt-ḫèt*: Çizilmiş, çizgilenmiş
خط دار *ḫèt-dār*: Çizgili
خطر *ḫètèr*: Tehlike
خطرناک *ḫètèrnāk*: Tehlikeli
خط زده *ḫèt-zède*: خط خورده = Çizilmiş, silinmiş
خط کش *ḫètkèš*: Cetvel tahtası
خطمی *ḫètmī*: Hatmi
خطور *ḫotūr*: Hatıra gelme, hutur
خطوط *ḫotūt*: Çizgiler, yollar
خطوة *ḫotvè*: Adım
خطه *ḫettè*: Memleket, yer, ülke
خطی *ḫèttī*: El yazısı
خطیب *ḫètīb*: Hatib, vâiz
خطیر *ḫètīr*: Önemli, ciddi, büyük
خفاء *ḫèfā'*: پنهانی = Gizlilik, saklı
خفاش *ḫèffāš*: Yarasa
خفت *ḫeft*: Bağ, halka, düğüm
خفت *ḫeffèt*: Hafiflik
خفتن *ḫoftèn*: خوابیدن = Uyumak
خفظ *ḫèfz*: Alçaltmak, indirmek
خفظ جناح *ḫèfz-e cènāh*: Tevazu
خفقان *ḫèfèqān* · Hafakan, çarpıntı
خفگی *ḫèfègī*: Nefes darlığı, boğulma
خفه *ḫèfè*: Boğulma, boğazı tutulma
خفه کن *ḫèfè-kon*: Boğan, susturan, sesi kesen

Bahusus, özellikle, علی الخصوص = Bilhassa
خصوصاً *ḫosūsèn*: Bilhassa, özellikle
خصوصی *ḫosūsī*: Hususi, özel
خصوصیات *ḫosūsiyyāt*: Özellikler
خصوصیت *ḫosūsiyyèt*: 1. Özellik 2. Ahbaplık, yakınlık
خصومت *ḫosūmèt*: Düşmanlık, zıddiyet
خصی *ḫèsiyy*: اخته = Hadım, erkekliği giderilmiş
خصیب *ḫèsīb*: Bol, sulu, verimli, bereketli yer
خصیه *ḫosye*: خایه = بیضه = Haya, erkeklik bezi, yumurta
خصیتین *ḫosyeteyn*: Hayalar
خضاب *ḫèzāb*: Saç ve sakalı boyamak için eskiden kullanılan kına veya boya
خضر *ḫèzèr*: Yeşil, yeşil taze tere, ağaç dalı, yeşillik
خضر *ḫezr*: Hızır
خضراء *ḫèzrā'*: Yeşil
خضوع *ḫozū'*: فروتنی = Gönül alçaklığı, tevazu
خط *ḫèt*: Çizgi, yazı, yol, hat, ~ راه آهن = Demiryolu
خطاء *ḫètā'*: Hata, yalnış, yalnışlık
خطاب *ḫetāb*: Birine söz söyleme, hitap, فصل الخطاب = Fesahat
خطابة *ḫètābe*: Söylev, hitabe
خطاط *ḫèttāt*: Güzel yazı bilhassa eski sülüs ve nesih v.b. yazılar yazan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خفی *ḫèfī* : پنهان = Gizli, saklı
خفیف *ḫèfīf* : Hafif, az, mahçup
خفیه *ḫofye* : Gizli, saklı
خل *ḫol* : Abtal, ahmak, budala
خل *ḫel* : Sümük
خلاء *ḫèlā'* : 1. Helâ 2. Boşluk, boşyer
خلائق *ḫèlā'eq* : İnsanlar, mahlûklar
خلاب *ḫèlāb* : Çamurluk, balçıklı yer
خلاص *ḫèlās* : Serbest, kurtulmuş
خلاصه *ḫolāsè* : Öz, özet
خلاصی *ḫèlāsī* : Kurtuluş, serbestlik
خلاف *ḫèlāf* : Hata, zıt, aykırı
خلافت *ḫèlāfèt* : Hilâfet
خلاق *ḫèllāq* : Yaratan
خلال *ḫelāl* : 1. Kürdan 2. Ara, zaman aralığı
خلبان *ḫèlèbān* : Pilot, tayyareci
خلجان *ḫèlècān* : Çarpıntı, titreme
خلخال *ḫèlḫāl* : Ayağa takılan bilezik
خلد *ḫold* : Ebedilik, cennet (mec.)
خلر *ḫollèr* : Bezelye
خلسه *ḫolsè* : Coşkunluk hali, cezbe, fırsat
خلط *ḫèlt* : Karıştırma, خلط مبحث = Konuyu karıştırma
خلط *ḫelt* : 1. Balgam, eski hekimlikte insan vücudunda bulunduğu sanılan dört unsurun her biri: kan, safra, sevda, balgam
خلطه *ḫoltè* Arkadaşlık
خلع *ḫèl'* : Hükümdarı tahttan indirme, koparma, azletme, سلاح ~ = Silahtan tecrit etme, ید ~ = El koyma, sahip çıkma
خلع *ḫol'* : Kocadan hiç bir şey istemeksizin boşanma
خلعت *ḫel'èt* : Padişah yahut büyük kimseler tarafından mükâfat olarak verilen elbise, kaftan v.b.
خلف *ḫolf* : خلاف = Aykırı, hilâf
خلف *ḫèlf* : Arka
خلف *ḫèlèf* : Sonraki, arkadan gelen
خلفاء *ḫolèfā'* : Halifeler
خلق *ḫèlq* : Halk
خلق *ḫolq* : Huy
خلقت *ḫelqèt* : Yaratılış
خلل *ḫèlèl* : 1. Açıklık, boşluk, rahne 2. Bozukluk, bozma, sarsma
خلل فرج *ḫolèl-forèc* : Mesamat, kılcal delikler
خلم *ḫelm* : آب بینی = Sümük
خلنگ *ḫèlèng* : ابلق = İki renkli, siyah ve beyaz
خلوت *ḫèlvèt* : Tenha yer, tenhâ
خلود *ḫolūd* : Daimi olma
خلوص *ḫolūs* : Hulûs, saflık
خلیج *ḫèlīc* : Haliç
خلیدن *ḫèlīdèn* : Batmak (diken, v.b.)
خلیفه *ḫèlīfe* : Halife
خلیق *ḫèlīq* : İyi huylu, ahlaklı
خلیقه *ḫèlīqe* : Huy, yaratılış
خلیل *ḫèlīl* : Şefkatli, dost
خم *ḫèm* : Kıvırma, kıvrım eğme, کردن ~ = Eğmek, شدن ~ = Eğilmek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خم *ḫēm :* Eğilme, bükülme
خم *ḫom :* خره = Küp
خم *ḫomm :* مرغ دان = Kümes
خمار *ḫomār :* Mahmurluk, içkiden sonraki başağrısı ve sersemlik
خمار *ḫèmmār :* İçki satan
خماری *ḫomārī :* Mahmurluk
خماسی *ḫomāsī :* Beşlik, beş harflik kelime
خپاره *ḫompāre:* Eskiden havan topu ile atılan yuvarlak bir çeşit mermi
خپاره انداز *ḫompāre-èndāz :* Havan topu
خمخانه *ḫom-ḫāne :* Meyhane
خمر *ḫèmr :* شراب = باده = İçki
خمره *ḫomre :* Küp
خمس *ḫoms :* Beşte bir
خمود *ḫèmūd:* Ateşin sönmesi, sakinlik, sönme
خموش *ḫèmūš:* خاموش= Sönük, sessiz
خمول *ḫèmūl:* Meçhullük, sessizlik
خمیازه *ḫèmyāze :* Esneme
خمیدگی *ḫèmīdegī :* Eğilme, bükülme
خمیدن *ḫèmīdèn:* Eğilmek, bükülmek
خمیده *ḫèmīde :* Eğilmiş, kıvrılmış
خمیر *ḫèmīr :* Hamur
خمیر ترش *ḫèmīr-toroš:* خمیر مایه =Maya
خمیر مایه *ḫèmīr-māye :* Maya
خمیره *ḫèmīre :* Maya
خنازیر *ḫènāzīr :* Sıraca illeti
خناق *ḫonāq :* Difteri, kuşpalazı
خنثی *ḫonsā:* Hem erkek, hem dişi olmak, tesirsiz, nötr

خنجر *ḫèncèr :* Kama, hançer
خندان *ḫèndān :* Gülen, şen
خنداندن *ḫèndāndèn :* خندانیدن = Güldürmek
خندق *ḫèndèq :* Hendek
خنده *ḫènde :* Gülme, gülüş
خندیدن *ḫèndīdèn :* Gülmek
خنزیر *ḫenzīr :* خوک = Domuz
خنصر *ḫenser:* Küçük parmak, serçe parmak
خنک *ḫonèk :* Serin
خنک شدن *ḫonèk şodèn:* 1. Serinlenme 2. (mec.) Rezil olma
خنک کردن *ḫonèk kèrdèn:* Serinletmek
خنکی *ḫonèkī :* Serinlik
خنگ *ḫeng:* 1. Kırat 2. کودن=Aptal
خنیا *ḫonyā :* (esk.) Nağme, şarkı
خنیاگر *ḫonyāgèr :* (esk.) مطرب = رامشگر = Şarkıcı
خو *ḫū:* خوی = Huy, âdet, karakter, گرفتن ~ = Alışmak
خواب *ḫāb :* Uyku, rüya, دیدن ~ = Rüya görmek
خواب آلود *ḫāb-ālūd:* Gözleri uykulu, uyuklayan
خواباندن *ḫābāndèn :* خوابانیدن =Uyutmak
خوابگاه *ḫāb-gāh :* Uyku yeri, yatak odası, yatakhane
خوابیدن *ḫābīdèn:* Uyumak, yatmak
خواتین *ḫèvātīn :* Hanımlar, hatunlar
خواجه *ḫāce :* 1. Efendi, 2. Hadım
خوار *ḫār :* Hakir, zelil, itibarsız

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خوار بار *ḫār-bār :* Öteberi, azık
خوارق *ḫèvāreq :* Harikalar
خواست *ḫāst :* İstek, arzu
خواستار *ḫāstār :* İsteyen
خواستگار *ḫāstegār :* Görücü
خواستن *ḫāstèn:* İstemek, rica etmek
خواسته *ḫāste:* 1. İstenmiş 2. مدعی به = Müddeabih (huk.)
خواص *ḫèvāss :* 1. Özellikler, 2. Akrabalar, ulu ve seçkin kişiler
خواطر *ḫèvāter :* خاطر ın çoğ., Hatırlar
خوان *ḫān :* Sofra
خوانا *ḫānā :* Okunacak
خوانچه *ḫānçe :* Tahtadan yapılmış büyük tepsi
خواندن *ḫāndèn :* 1.Okumak 2. Şarkı söylemek
خواندنی *ḫāndènī :* Okunacak şey, okuyacak şey
خوانده *ḫānde :* Çağrılmış, okunmuş
خوانسالار *ḫān-sālār:* (esk.) Sofracıbaşı, yemekhane nazırı
خواننده *ḫānènde :* Okuyucu, şarkıcı
خوانین *ḫèvānīn:* خان ın çoğ. Hanlar, büyükler
خواه *ḫāh :*(ek) İster, ha,~ نا ~ = İster istemez
خواهان *ḫāhān :* İsteyen, arzu eden
خواهر *ḫāhèr :* Kız kardeş
خواهر زاده *ḫāhèr-zāde :* Yeğen, kız kardeşin oğlu veya kızı
خواهر شوهر *ḫāhèr-şowhèr:* Görümce

خواهش *ḫāheş :* İstek, rica
خواهش کردن *ḫāheş kèrdèn :* Rica etmek
خواهشمند *ḫāhèşmènd :* Ricası olan, ricada bulunan
خواهی نخواهی: خواه ناخواه *ḫāh-nā-ḫāh :* = İster istemez
خوب *ḫūb :* Güzel, iyi
خوبرو *ḫūbrū :* خوب روی = Güzel
خوبی *ḫūbī :* İyilik, güzellik
خود *ḫūd :* Miğfer, ~ کلاه = Baş zırhı, miğfer
خود *ḫod :* Öz, kendi
خود آموز *ḫod-āmūz :* Kendi kendine öğrenme kitabı
خود بخود *ḫod-be-ḫod:* Kendi kendine
خود بین *ḫod-bīn :* Bencil, egoist
خود بینی *ḫod-bīnī :* Bencillik
خود پرست *ḫod-pèrèst :* Kendini beğenmiş
خود پرستی *ḫod-pèrèstī :* Kendini beğenme
خود پسند *ḫod-pèsend :* Kendini beğenen
خود خواه *ḫod-ḫāh :* Mağrur, kendini düşünen, egoist
خود خواهی *ḫod-ḫāhī :* Kendini beğenme, mağrurluk, kendini düşünme
خود خواهی *ḫod-ḫāhī :* Gurur
خود خور *ḫod-ḫōr :* Kendi kendini yemek, içine atmak
خود داری *ḫod-dārī :* Çekinme

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خوردن *ẖorden:* 1. Yemek 2. Çarpmak, değmek, ~ بر = Aldırmak, ~ بهم = 1. Birbirine çarpmak 2. Bozulmak, ~ دل به هم = Mide bulantısı

خوردنی *ẖordèni:* Yiyecek, yenecek

خورش *ẖoreş:* ~ شت = Pilâvın üzerine konan et v.b.

خورشید *ẖorşid:* Güneş

خورند *ẖorènd:* Uyan, denk

خوره *ẖore:* Cüzam

خوش *ẖoş:* Hoş, güzel, iyi

خوشا *ẖoşā:* (ünl.) Ne güzel, ne mutlu!

خوشاب *ẖoşāb:* Hoşaf, komposto,

خوش آمد *ẖoş-āmèd:* Hoş geldiniz, ~ گفتن = Hoş geldiniz demek

خوش آیند *ẖoş-āyènd:* Hoşa giden, beğenilmiş

خوش آواز *ẖoş-āvāz:* Güzel sesli

خوش الحان *ẖoş-èlhān:* Güzel sesli, güzel ötüşlü

خوشبخت *ẖoş-bèẖt:* Mesut

خوشبو *ẖoş-bū:* Güzel kokulu

خوش ترکیب *ẖoş-tèrkib:* Yakışıklı

خوش جنس *ẖoş-cens:* İyi insan, hoş gören ve iyiliği seven kimse

خوش جنسی *ẖoş-censi:* İyilik

خوشحال *ẖoş-hāl:* Mesut, neşeli

خوش حالت *ẖoş-hālèt:* İyi huylu

خوشحالی *ẖoşhālī:* Neşe, ferah

خوش حساب *ẖoş-hesāb:* Hesabında dikkatli ve dürüst

خود رای *ẖod-rè'y:* Müstebit, inatçı

خود رو *ẖod-rū:* Kendiliğinden yeşeren

خود رو *ẖod-row:* Kendiliğinden yürüyen, otomatik veya motorlu vasıta

خود ساز *ẖod-sāz:* Züppe

خود سازی *ẖod-sāzī:* Züppelik

خود ستا *ẖod-setā:* Kendini metheden, kendinden bahseden

خود سر *ẖod-sèr:* Başına buyruk

خود سرانه *ẖod-sèrāne:* Serkeşçe, kendi başına

خود فروشی *ẖod-forūşī:* Kendini methetme, gösteriş yapma

خودکار *ẖod-kār:* 1. Otomatik 2. Tükenmez kalem

خودکام *ẖod-kām:* Bencil

خود کشی *ẖod-koşī:* ~ انتحار = İntihar

خود مختار *ẖod-moẖtār:* Bağımsız

خود مختاری *ẖod-moẖtārī:* Bağımsızlık

خود نما *ẖod-nemā:* Gösteriş meraklısı

خود نمائی *ẖod-nemā'ī:* Gösteriş

خود نویس *ẖod-nevīs:* Dolma kalem

خودی *ẖodī:* Kendimizden, akraba

خور *ẖor:* (ed.) ~ خورشید = Güneş

خوراک *ẖorāk:* ~ غذا = Yemek, gıda

خوراکی *ẖorākī:* Yiyecek

خوراندن *ẖorāndèn:* ~ خورانیدن = Yedirmek

خوردگی *ẖordègī:* (ek) Bozulmuş, ~ زنگ = Paslanmış, ~ ترک = Patlak, çatlak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خوش طبع *ḫoş-tèb'* : İyi tabiatlı, iyi huylu

خوش طعم *ḫoş-tè'm* : Tadı iyi

خوش طینت *ḫoş-tînèt* : Yaratılışı iyi

خوش ظاهر *ḫoş-zāher* : Görünüşte iyi

خوش قدم *ḫoş-qèdèm* : Uğurlu, kademli

خوش قلب *ḫoş-qèlb* : İyi niyetli, iyi kalpli

خوش قواره *ḫoş-qèvāre*: خوش ریخت = Yakışıklı, endamlı

خوش قول *ḫoş-qōwl* : Sözünde duran

خوش قیافه *ḫoş-qîyāfe* : Yüzel yüzlü

خوش گذران *ḫoş-gozèrān* : Canının kıymetini bilen

خوش گذرانی *ḫoş-gozèrānî* : Zevk ve safa, eğlenme

خوشگل *ḫoşgel* : Güzel, yakışıklı

خوش گوار *ḫoş-govār* : Lezzetli ve hazmı kolay olan (su v.b.)

خوش لباس *ḫoş-lebās* : Şık, güzel giyinen

خوش لحن *ḫoş-lèhn*: آواز ~ = صدا ~ = Güzel sesli

خوش لهجه *ḫoş-lèhce* : Konuşması güzel, şivesi güzel

خوش مزه *ḫoş-mèzze* : Nefis. lezzetli

خوش مزگی *ḫoş-mèzzegî*: 1. Nefaset 2. Komik ve neşeli olma

خوش مشرب *ḫoş-mèşrèb*: Huyu güzel

خوش نما *ḫoş-nemā* : Görünüşü iyi

خوش نوا *ḫoş-nèvā* : Sesi güzel

خوش نیت *ḫoş-niyyèt* : İyi niyetli

خوش خبری *ḫoş-ḫèbèrî* : Müjde, iyi haber

خوش خدمتی *ḫoş-ḫedmètî*: İşgüzarlık

خوش خط *ḫoş-ḫèt*: Yazısı güzel olan

خوش خط و خال *ḫoş-ḫètt-o-ḫāl* : Üzerinde çizgi ve noktalar şeklinde güzel renkler bulunan, (mec.) görünüşü güzel ve aldatıcı içi kötü, ~ مار = Güzel gözüken yılan, içinden pazarlıklı

خوش خلق *ḫoş-ḫolq*: İyi huylu,geçimli

خوش خوراک *ḫoş-ḫorāk* :Yemek seçmeden yiyen

خوشدل *ḫoş-del*: 1, Bahtiyar, mutlu, memnun 2. İyi niyetli

خوش ذات *ḫoş-zāt* : İyi yaratılışlı

خوش رفتار *ḫoş-rèftār* : Geçimli, iyi davranışlı

خوش رقصی *ḫoş-rèqsî* : Yaltaklanma

خوشرو *ḫoş-rū* : Güler yüzlü, güzel yüzlü

خوشروئی *ḫoş-rū'î*: Güler yüz gösterme, iyi ve yumuşak davranış

خوش ریخت *ḫoş-riḫt* : Yakışıklı, güzel vücutlu

خوش زبان *ḫoş-zèbān* : Tatlı dilli

خوش سابقه *ḫoş-sābeqe* : Geçmişi iyi, sicili iyi

خوش سلیقه *ḫoş-sèlîqe* : Zevk sahibi

خوش سیرت *ḫoş-sîrèt* : İyi yaratılışlı

خوش صدا *ḫoş-sèdā* : Güzel sesli

خوش صحبت *ḫoş-sohbèt* : Konuşması, sohbeti tatlı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خوشوقت *ḫoş-vèqt :* Mutlu, memnun
خوشوقتی *ḫoş-vèqtl :* Mutluluk
خوشه *ḫūşe :* Salkım
خوش هیکل *ḫoş-heykèl :* Yakışıklı, güzel vücutlu
خوشی *ḫoşl :* Eğlenme, eğlence
خوش یمن *ḫoş-yomn :* Uğurlu
خوض *ḫōwz :* Düşünme, inceleme
خوف *ḫōwf :* ترس = Korku
خوفناک *ḫōwf-nāk:* ترسناک = Korkunç
خوک *ḫūk :* Domuz
خون *ḫūn :* Kan
خونابه *ḫūn-ābe:* Kan suyu, sulu kan
خون آشام *ḫūn-āşām :* Katil, kan içen, zâlim
خون آلود *ḫūn-alūd :* Kanlı, kana bulaşmış
خون بها *ḫun-bèhā :* Öldürülenin davacılarına verilen tazminat, kan tazminatı
خون خوار *ḫūn-ḫār :* Zalim
خون خواهی *ḫūn-ḫāhl :* Kan davası, kan gütme
خون دماغ *ḫūn-dèmāğ :* Burun kanaması
خونریزی *ḫūn-rlzl :* Kan dökme, kanama
خون سرد *ḫūn-sèrd :* Soğukkanlı
خون سردی *ḫūn-sèrdl:* Soğukkanlılık
خون گرم *ḫūn-gèrm :* Sıcakkanlı, samimi, sevimli
خون گیر *ḫūn-glr :* Hacamatçı

خونی *ḫūnl :* خونین = Kanlı
خونین *ḫūnln :* Kanlı
خوی *ḫūy :* خو = Huy
خوید *ḫèvld :* قصیل = Taze buğday v. b.
خویش *ḫlş:* 1. Akraba 2. خود = Kendi, قوم و ~ = Akraba
خویشاوند *ḫlşāvènd :* Akraba
خویشتن *ḫlştèn :* خویش = Kendisi, kendi
خویشی *ḫlşl :* Akrabalık
خیابان *ḫiyābān :* Cadde
خیار *ḫiyār :* Salata, hıyar
خیار *ḫiyār :* اختیار : Müsaade, muhayyer, serbestlik
خیار چنبر *ḫiyār-çènbèr :* Acur
خیار شور *ḫiyār-şūr :* Hıyar turşusu
خیارک *ḫiyārèk:* Hıyarcık, kasık bezlerinin bir çeşit iltihabı
خیاط *ḫèyyāt :* Terzi
خیاطی *ḫèyyātl :* Terzilik
خیال *ḫiyāl :* Hayal
خیال کردن *ḫlyāl kèrdèn :* Sanmak, tasavvur etmek, düşünmek
خیانت *ḫiyānèt :* Hiyanet
خیانت پیشه *ḫlyānèt-pişe :* کار ~ = Hain
خیر *ḫeyr :* Fayda, hayır
خیرات *ḫeyrāt :* Hayrat
خیر اندیش *ḫeyr-èndlş :* İyi ve hayır işler düşünen
خیر خواه *ḫeyr-ḫāh :* Hayır seven
خیرگی *ḫlrègl :* Gözüpeklik, inatçılık

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

خیره *ḫirè:* Gözüpek, inatçı

خیره چشم *ḫirè-çèşm:* Gözükara, inatçı

خیره سر *ḫirè-sèr:* Dik kafalı

خیره شدن *ḫirè-şoden:* Gözünü hayretle bir yere dikmek

خیری *ḫeyrī:* گل شب بو = Şebboy

خیریه *ḫeyriyye:* Hayır kurumu

خیز *ḫiz:* Kalkma, yükselme

خیز آب *ḫiz-āb:* (ed.) موج = Dalga

خیزاندن *ḫizāndèn:* خیزانیدن = Yerinden kaldırmak, dikmek

خیزران *ḫeyzoran:* Hazaran, bambu ağacı

خیس *ḫis:* Islak, yaş, sulanmış

خیساندن *ḫisāndèn:* Islatmak

خیسانده *ḫisānde:* Islatmış

خیسیدن *ḫisidèn:* Islanmak

خیش *ḫiş:* Pulluk, sapan

خیک *ḫik:* Dağarcık, tulum

خیل *ḫeyl:* Güruh, takım, at ve süvari takımı

خیلتاش *ḫeyl-tāş:* Aynı topluluktan, grup arkadaşı

خیلی *ḫeylī:* Çok, fazla

خیمه *ḫeymè:* Çadır

خیمه شب بازی *ḫeymè-şèb-bāzī:* Kukla oyunu

خیو *ḫèyū:* (ed.) Tükürük, ağız suyu

د

د *dāl:* "D" harfi, Farsça alfabenin 9. harfi

داء *dā':* Hastalık

دائر *dā'er:* دایر = Dolaşan, muntazam

دائره *dā'ere:* دایره = Daire, çember, halka

~ مرکز = Daire merkezi

~ قطر = Dairenin çapı

~ شعاع = Yarıçap

~ زنگی = Zilli küçük def

دائرة المعارف *dā'erè-tol-mè'āref:* Ansiklopedi

دائم *dā'em:* Daimi, daim

دائن *dā'en:* داین = Alacaklı, alacak

دائی *dā'ī:* دایی = Dayı

دابه *dābbe:* Binilen ve yük taşıyan hayvan

داخل *dāḫel:* İç, içeri, dahil

داخله *dāḫele:* İç, içişleri, iç taraf, ~ وزارت = İçişleri bakanlığı

داخلی *dāḫelī:* Dahili

داد *dād:* Adalet, insaf

دادار *dādār:* Adalet sahibi (Allah)

داداش *dadaş:* Erkek kardeş, dadaş

داد آفرین *dād-āfèrīn:* Adaleti yaratan (Allah)

داد خواست *dād-ḫāst:* Adliyeye yazılan dilekçe

داد خواه *dād-ḫāh:* (huk.) Davacı

داد خواهی *dād-ḫāhī:* (huk.) Dava açmak

دادرس *dād-rès:* Hakim, yargıç

دادرسی *dād-rèsī:* 1.Muhakeme etme,

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دارالحکومه *dār-ol-hokūme* : Kaymakamlık dairesi

شیر خوارگاه *dār-or-rezā'e* : دارالرضاعه = Yuva, süt çocuklarının beslendiği yer

بیمارستان (esk.) *dār-oş-şèfā'* : دارالشفاء = Hastane, tımarhane

مجلس شورا یملی *dār-oş-şowrā:* دارالشوری = Mebuslar meclisi

فرهنگستان 1.(esk.) *dār-ol-'olūm:* دارالعلوم = İlimler akademisi 2. دانشگاه = Üniversite

دارالفنون *dār-ol-fonūn* : (esk.) 1. Politeknik enstitüsü 2. دانشگاه = Üniversite

تیمارستان *dār-ol-mecānīn* : دارالمجانین = Akıl hastanesi, tımarhane

دارالعجزه *dār-ol-mèsākīn* : دارالمساکین = Fakir veya dilencileri besleyen müessese

دارالمعلمین *dār-ol-mo'èllemīn* (esk.) : Öğretmen okulu, دانشسرای عالی = Yüksek öğretmen okulu

دارالوکاله *dār-ol-vekāle* : Avukat yazıhanesi

دارائی *dārā'ī:* دارایی = 1 .Varlık, mülk, zenginlik, ~ وزارت = Maliye Bakanlığı

داربست *dār-bèst* : Asma çardağı

دارچین *dārçīn* : Tarçin

دار کوب *dār-kūb* : Ağaçkakan

دارندگی *dārèndegī* : Zenginlik

yargılama 2.Mahkeme, ~ ارتش = Askeri mahkeme

دادستان *dād-setān* : Savcı

داد سرا *dād-sèrā* : Savcılık

دادگاه *dād-gāh* : Mahkeme

~ استان = Vilâyet mahkemesi,

~ شهرستان = Kaza mahkemesi,

~ بخش = Nahiye mahkemesi,

~ استیناف = İstinaf mahkemesi,

~ تمیز = Temyiz mahkemesi (Yargıtay)

دادگر *dād-gèr* : عادل = Adil

داد گستری *dād-gostèrī:* عدلیه = Adliye

دادن *dādèn* : Vermek

دادنامه *dād-nāme* : (huk.) Mahkeme hükmü, ilâm

داد و بیداد *dād-o-bī-dād* : Bağırıp çağırma, kavga, gürültü

دادور *dād-vèr* : دادگر = Adil

داد وستد *dād-o-setèd* : Alış veriş

دادیار *dād-yār* : Savcı yardımcısı

دار *dār* : Ağaç, darağacı

دار *dār* : Mevki, mesken, dünya

دارابی *dārābī* : Greypfrut

دار اشکنه *dār-eşkènè* : Süblime

دارالانشاء *dār-ol-enşā'* : (esk.) دبیرخانه = Sekreterlik

دارالایتام *dār-ol-ītām* : (esk.) پرورشگاه = Yetimhane

دارالبوار *dār-ol-bèvār* : Cehennem

دارالترجمه *dār-ot-tèrcome* : Tercüme dairesi, tercüme bürosu

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

داغسر *dāğ-sèr :* Kel

دافع *dāfe' :* Defeden,sürüp öteye iten

دافعه *dāfe'è :* Defeden kuvvet, defedici

دافق *dāfeq:* Dökülen, akan, bir yerden şiddetle akan su

دال *dāl:* عقاب =Kartal, kara kartal

دال *dāll :* Delâlet eden

دالان *dālān :* Hol, han, koridor

دالان دار *dālān-dār :* Bir hanın kapıcısı

دالبر *dālbor :* Eteğin alt kenarının hilâl şeklinde kesilmesi, saç dalgası

دام *dām:* Hayvan,ehli hayvan(mek koyun v. b.), ~ ودد =Ehli ve vahşi hayvanlar

دام *dām :* تله = Tuzak, ağ

داماد *dāmād :* Güvey, damat

دامادی *dāmādl :* Evlenme düğün

دامان *dāmān :* دامن = Etek

دامپروری *dām-pèrvèrl :* Hayvan yetiştirme

دامپزشک *dām-pèzeşk :* Baytar, veteriner

دامپزشکی *dām-pezeşkl :* Baytarlık

دامن *dāmèn :* Etek

دامنگیر *dāmèn-gir:* Eteğinden tutulmuş, yakalanmış

دامنه *dāmène:* Dağ veya tepenin eteği

دامنه دار *dāmène-dār:* Geniş, şümullü

دان *dān:* دانه = Kuş yemi, tohum, çekirdek

دارنده *dārènde :* ثروتمند = دارا = Zengin, elinde bulunan, دارندگان = Ellerinde bulunanlar

دارو *dārū :* دوا = İlâç

دارویی *dārū'l:* دارویی = İlâçla ilgili

داروخانه *dārū-ḫāne :* Eczane

دارو دسته *dār-o-dèste:* Avene, fedâi, tayfa

دارو ساز *dārū-sāz :* Eczacı

دارو سازی *dārū-sāzl :* Eczacılık

داروغه *dārūğe :* (esk.) Bekçibaşı

دارو فروش *darū-forūş:* Eczacı, ilâç satan

دار و ندار *dār-ō-nèdār :* Var yok

داس *dās :* Orak

داستان *dāstān :* Destan, hikâye, roman

داستان سرا *dāstān-sèrā :* Destan yazan, roman yazan

داسگاله *dās-gāle :* داسغاله = Küçük orak

داشتن *dāştèn :* Sahip olmak

داعی *dā'l:* 1. İddia eden 2. Davet eden 3. Sebep, cihet

داعیه *dā'iye :* Sebep, mucip

داغ *dāğ:* 1. Sıcak, yakıcı 2. Nişan, alâmet, dağlama

داغان *dāğān :* Dağınık

داغدار *dāğ-dār:* Matemzede, acı görmüş

داغدیده *dāğ-dide :* (mec.)Yüreği yanmış, matemli

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دانی *dānî:* 1. Yakın, 2. Alçak, aşağılık insan

داو *dāv:* 1. Nöbet, kumarda nöbet 2. Alacak, istek, طلب ~ = İstekli

داور *dāvèr:* Hakem

داوری *dāvèrî:* Hakemlik

داو طلب *dāv-tèlèb:* İstekli

داهیه *dāhiye:* Belâ, musibet

دایر *dāyer:* دائر = Muntazam, çalışır, binaen

داین *dāyen:* دائن = Alacaklı, alacak

دایه *dāye:* Süt anne, dadı

دایی *dāyî:* دائی = Dayı

دُب *dob:* Ayı

دباغ *dèbbāğ:* Debağ, sepici, tabak, ~ خانه = Tabakhane

دباغت *dèbāğèt:* دباغی = Tabaklık, debagat, sepicilik

دباغی *dèbbāğî:* Sepicilik, debagat

دبدبه *dèbdèbe:* Tantana, debdebe

دبر *dobor:* Arka, kıç

دبس *dèbs:* Ateşte katılaştırılmış üzüm ,dut veya hurma pekmezi

دبستان *dèbestān:* İlkokul

دبش *debş:* گس = Ekşimsi, acımtrak, kekre

دبنگ *dèbèng:* Ahmak, budala

دبور *dèbūr:* Batıdan esen rüzgar

دبوس *dèbūs:* گرز = Ağır topuz

دبه *dèbbe:* 1. Deriden veya madenden yapılan yağ veya bal kabı 2. Muamele veya sözden dönme, vazgeçmek için bulunan bahane

دان *dān:* (ek) Yer, kab, نمکدان = Tuzluk, قندان = Şekerlik

دانا *dānā:* Bilen, bilgin, bilici, alim

دانائی *dānā'î:* دانایی = Bilgi

دان دان *dān-dān:* دانه دانه = Tane,tane

دانستن *dānestèn:* Bilmek, haberdar olmak

دانستنی *dānestènî:* Bilinecek, bilinen

دانش *daneş:* Bilgi

دانش آموز *dāneş-āmūz:* Öğrenci, talebe

دانش پایه *dāneş-pāye:* Sınıf

دانش پرور *dāneş-pèrvèr:* İlim seven

دانش پژوه *dāneş-pèjūh:* Bilgi arayan, ilim seven, ilim araştırıcısı

دانشجو *dāneş-cū:* Talebe (üniversite talebesi)

دانشسرا *dāneş-sèrā:* Öğretmen okulu, دانشسرای عالی = Yüksek öğretmen okulu, دانشسرای مقدماتی = İlk öğretmen okulu

دانشکده *dāneş-kède:* Fakülte

دانشگاه *dāneş-gāh:* Üniversite

دانشگر *dāneş-gèr:* İlim sahibi

دانشمند *dāneş-mènd:* Bilgin

دانشنامه *dāneş-nāme:* Üniversite diploması

دانشور *dāneş-vèr:* Bilgin

دانشیار *dāneş-yār:* Doçent

دانگ *dāng:* Bir mülkün altıda biri, ~ شش = Mülkün tümü

دانه *dāne:* Tane, adet, tohum, çekirdek, kuş yemi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دبیت *dèblt:* Bir çeşit saten

دبیر *dèblr:* 1. Saray ve sefaret kâtipleri, sekreter 2.Lise ve orta okul öğretmeni

دبیرخانه *dèblr-ḫāne:* Sekreterlik

دبیرستان *dèblrestān:* Ortaokul ve lise

دوجا *docā:* دجی =Karanlık, zulmet

دجاجه *docāce:* مرغ = Tavuk

دجال *dèccāl:* Deccal, kandıran, aldatan

دچار *doçār:* Duçar

دخالت *dèḫālèt:* Karışmak, dehalet

دخان *doḫān:* Duman, tütün

دخانیات *doḫāniyāt:* Tütün, tönbeki, ~ انحصار = Tütün tekeli

دخت *doḫt:* دختر = Kız

دختر *doḫtèr:* = Kız

دختر اندر *doḫtèr-èndèr:* نا دختری = Üvey kız

دختر بچه *doḫtèr-bèççe:* Küçük kız

دخل *dèḫl:* در آمد = Gelir, kâr

دخمه *dèḫmèsè:* Hile, aldatma

دخمه *dèḫmè:* Bodrum, yer altı ambarı, mezar

دخن *doḫn:* ارزن = Darı

دخنه *doḫnè:* Bir tane darı, siyah renk, evi tütsülemeğe yarayan şey

دخو *dèḫow:* Kazvin şehrinin kâhyası, (mec.) budala

دخول *doḫūl:* Girmek, giriş

دخیل *dèḫll:* Dahil olmuş, birine iltica eden, başkasının işine karışan

دد *dèd:* Vahşi, yırtıcı canavar

ددر *dèdèr:* (arg.) 1. Dışarıda gezme 2. Fuhuş için gezme

دده *dède:* = 1. Dede 2. Zenci veya yaşlı ev hizmetçisi

در *dèr:* درب = Kapı, kapak

در *dèr:* İçinde, dahilinde (ek)

در *dorr:* İnci, شاهوار ~ =İri taneli ve kıymetli inci

دراج *dorrāc:* Turaç kuşu

دراز *derāz:* Uzun, کشیدن ~ = Dinlenmek için uzanmak ,uyumak

درازا *derāzā:* درازی = Uzunluk

دراز گوش *derāz-gūş:* Uzun kulaklı (eşek)

درازی *dèrāzl:* طول = Uzunluk

دراعه *dorrā'e:* (esk.) Dervişlerin giydikleri bir çeşit uzun elbise

درافتادن *dèr-oftādèn:* Birisiyle zıt gitmek, kavgalı olmak

دراک *dèrrāk:* Anlayan, kavrayan

دراکه *dèrrāke:* Anlama, idrak kabiliyeti

درام *dram:* Dram

در آمد *dèr-āmèd:* عایدات = Gelir

در آمدگی *dèr-āmèdègl:* Çıkıntı

در آمدن *dèr-āmèdèn:* 1. Çıkmak, dışarı çıkmak 2. İçeriye girmek

در آمیختن *dèr-āmlḫtèn:* آمیختن = Karışmak, karıştırmak, anlaşmak

دراندن *dèrāndèn:* در آنیدن =Yırtmak, yarmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

درخش *dèrèḫş:* در خشیدن = **Parlama, aydınlık**

درخشان *dèrèḫşān :* **Parlayan, aydın, ışıklı**

درخشیدن *dèrèḫşìdèn:* درخشش = **Parlamak, parıldamak**

درخواست *dèr-ḫāst :* **Rica, istida, istek**

درخور *dèr-ḫōr :* درخورد = **Lâyık, uygun**

درد *dèrd :* **Ağrı, acı, sancı**

~ چشم = **Göz ağrısı**

~ دل = **Karın ağrısı**

~ سر = **Baş ağrısı**

درد *dord :* **Tortu, posa**

دردا *dèrdā :* **(ünl.) Ne yazık!**

دردار *dèr-dār :* **Kapılı, kapaklı**

دردانه *dor-dāne :* **İnci tanesi, pek güzel ve sevgili çocuk**

دردمند *dèrd-mènd :* **Dertli**

دردناک *dèrd-nāk:* **Acılı, ağrı verici**

درر *dorèr :* در ün çoğ., **İnciler**

درفته *dèr-rèfte :* **Yerinden çıkmış, burkulmuş,** ~ پایش = **Ayak bileği çıkmış**

درو *dèr-row:* **Çıkış yolu, mahreç**

درز *dèrz :* **Çatlak, dikiş yeri, derz**

درز گرفتن *dèrz-gereftèn :* **Dikmek, birbirine dikmek, (mec.) kısa kesmek**

درزدن *dèr-zèdèn :* **Kapı çalmak**

درزیگر *dèrzìgèr :* **(esk.)** خیاط = **Terzi**

درآوردن *dèr-āvèrdèn:* بیرون آوردن = **Çıkarmak**

درایت *derāyèt:* **Bilmek, anlama, bilgi**

درب *dèrb :* در = **Kapı**

دربار *dèrbār:* **Saray, padişah sarayı**

درباری *dèrbārì :* **Saraya ait**

دربان *dèrbān :* **Kapıcı**

دربچه *dèrbèççe:* دریچه = **Küçlik kapı, küçük pençcre**

دربدر *dèr-be-dèr :* **Derbeder, avare**

دربر *dèr-bèr :* **Yanına, yanında**

دربردن *dèr-bordèn :* **Bir şeyi kurtarmak, kaçırmak, saptırmak**

دربست *dèr-bèst :* **1. Şahsına mahsus ev, mülk, vasıta v.b. 2. Bir şeyin tamamı**

دربسته *dèr-bèste :* **Kapısı kapalı, kapalı**

دربند *dèr-bènd :* **1. Derin ve uçurumlu dere yatağı 2. Kale**

درج *dèrc :* **Dercetme, geçirme, yazma**

درج *dorc :* **Hokka, küçücük sandık**

درج کردن *dèrc kèrdèn:* **Dercetmek, yazmak**

درجات *dèrècāt :* **Dereceler**

درجه *dèrèce :* **Kademe, derece**

درجه بندی *dèrèce-bèndì :* **Derecelendirme, sınıflandırma**

درخت *derèḫt :* **Ağaç**

درخت کاری *derèḫt-kārì :* **Ağaç veya fidan dikme**

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

درمان *dèrmān :* علاج = دوا = İlâç

درماندگی *dèr-māndegī :* Yorgunluk, çaresizlik

درماندن *dèr-māndèn :* Çıkarmamak, içinde kalmak, muztar kalmak

درمانده *dèr-mānde :* Yorgun, biçare, aciz

درمانگاه *dèrmān-gāh :* Klinik

درنا *dornā :* Turna kuşu

درندگان *dèrèndegān :* Yırtıcı hayvanlar

درندگی *dèrèndegī:* Vahşilik, yırtıcılık

درنده *dèrènde :* Yırtıcı

درنگ *derèng :* Tehir, duraklama

درنگ *dèrèng :* Çan sesi, çıngırtı

درو *derow :* Biçme, hasat

دروازه *dèr-vāze :* Büyük kapı, şehir ve kale kapısı

دروازه بان *dèr-vāze-bān :* Şehir veya kale kapısı memuru

درود *dorūd :* Selâm, selâmlaşma, methetme

درودگر *dorūd-gèr:* Mobilyacı,dülger

دروس *dorūs :* درسها = Dersler

دروغ *dorūğ :* Yalan

دروغ گو *dorūğ-gū :* Yalancı

دروگر *derow-gèr :* Biçici, hasatçı

درون *dèrūn :* İç, dahil

درویدن *derèvldèn:* Dermek, biçmek

درویش *dèrvlş :* Derviş, fakir

دره *dèrre :* Dere

درهم برهم *dèr-hèm bèr-hèm :* Karışık, birbirine girmiş

درس *dèrs :* Ders

درست *dorost :* Doğru, dürüst

درستکار *dorost-kār :* Doğru dürüst adam

درستکاری *dorost-kārl :* Dürüstlük

درستی *dorostl :* Doğruluk, dürüstlük

درس خوانده *dèrs-ḫānde :* Tahsilli, bilgili

درشت *doroşt:* Kaba, iri, sert, dürüşt

درشتی *doroştl :* Sertlik, kırıcı söz

درشکه *doroşke :* Fayton

درشکه چی *doroşkeçl :* Faytoncu

درصد *dèr-sèd :* Yüzde, ~ پنج = Yüzde beş

درع *der' :* Zırh

درفش *derèfş :* Biz (kundura alcti)

درفش *dèrèfş:* Bayrak

درقی *dèrqī :* Tiroide ait

درک *dèrk :* İdrak, anlama

درک *dèrèk:* Aşağıya inen basamak, cehennemin dibi

درکردن *dèr-kèrdèn:* Top veya mermi atmak. çıkarmak

درگاه *dèr-gāh :* Eşik, büyüklerin huzuru

درگذشت *dèr-gozèşt :* Vefat etme

درگذشتن *dèr-gozèştèn :* Vefat etmek, göçmek, geçmek

درگرفتن *dèr-gereftèn :* Tutuşmak, alevlenmek

درم *derèm :* درهم = İranın eski bir çeşit akçası, dirhem

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دری *dèrî:* 1. İranın eski şivelerinden biri 2. Dağa veya dereye ait : ~ کبک = Dağ kekliği

دریا *dèryā:* Deniz

دریابان *dèryā-bān:* Tümamiral

دریا بیگی *dèryā-begî:* (esk.) Liman askeri reisliği, Amiral

دریاچه *dèryā-çe:* Göl

دریادار *dèryā-dār:* Tuğamiral

دریا سالار *dèryā-sālār:* Koramiral

دریافت *dèr-yāft:* Alım, teslim alma

دریافتن *dèr-yāftèn:* Anlamak,sezmek, teslim almak

دریافتی *dèr-yāftî:* Alınan meblağ veya miktar

دریا کنار *dèryā-kènār:* Deniz sahili

دریا نورد *dèryā-nèvèrd:* Denizci

دریچه *dèrîçe:* Küçük kapı, pencere, baca

دریدگی *dèrîdegî:* Yırtılmış, parçalanmış,(mec.) yüzsüzlük, hayasızlık

دریدن *dèrîdèn:* Yırtmak, parçalamak, yarmak

دریغ *dèrîğ:* Yazık!

دریغا *dèrîğā:* Ne yazık!

دریغ خوردن *dèrîğ-ḫordèn:* Pişman olmak, üzülmek

دریغ داشتن *dèrîğ-dāştèn:* Esirgemek

دری وری *dèri-vèri:* Saçma sapan, manasız sözler

دریوزه *dèr-yūze:* Dilencilik

دز *dez:* دژ = Kale

دزد *dozd:* Hırsız

دزدانه *dozdāne:* Hırsızca, hırsız gibi

دزدکی *dozdèkî:* Hırsızca, (mec.) gizlice

دزدی *dozdî:* Hırsızlık, çalma

دزدیدن *dozdîdèn:* Çalmak

دژ *dej:* Kale

دژبان *dej-bān:* 1. İnzibat, askerî polis 2. Kale beyi

دژبانی *dej-bānî:* İnzibat dairesi veya karakolu

دژخیم *dejḫîm:* 1. Cellât 2.Kötü huylu, katil

دژم *dejèm:* Üzgün, perişan, öfkeli

دژمان *dejmān:* Üzgün, gücenik

دساتیر *dèsātîr:* Düsturlar

دسائس *dèsā'es:* Desiseler, hileler

دست *dèst:* 1. El, kol 2.Takım (elbise ve eşya için) 3. Bir oyunun (tavla, iskambil, futbol v.b.) bir kısmı

دست ابزار *dèst-èbzār:* Alet, edevat

دستار *dèstār:* Sarık

دست اره *dèst-èrre:* Testere

دست افشار *dèst-èfşār:* Bir meyvenin (limon v.b.) elle sıkılması ve alınmış suyu

دست افشانی *dèst-èfşānî:* Oynamak, raksetmek, elle serpmek

دستاق *dostaq:* Hapis, zindan

دست آموز *dèst-āmūz:* Elcik (hayvan)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دستان *dèstān :* داستان = 1. Hikâye, destan 2. Eller 3. Hile

دست انداختن *dèst-èndāḫtèn :* Alay etmek

دست انداز *dèst-èndāz:* 1. Caddedeki çukur ve kesintiler 2.Merdiven korkuluğu

دست اندازی *dèst-èndāzl :* Tecavüz etme

دستاویز *dèst-āvlz :* Bahane

دست باز *dèst-bāz :* Eli açık, cömert

دست باف *dèst-bāf :* Elle örülmüş

دستبرد *dèst-bord :* Hırsızlık, çalma

دست بسینه *dèst-beslne :* Saygı için eli bağlı oturmak, elleri kavuşturmak

دست بگریبان *dèst-be-gèrlbān:* Birbirinin yakasına el atma, kavga etme

دستبند *dèst-bènd :* 1. Bilezik 2. Kelepçe

دست بوسی *dèst-būsl :* El öpmek

دست پاچگی *dèst pāçegl:* Telaş, heyecan, acelecilik

دست پاچه *dèst-pāçe :* Telaşlı, aceleci

دست پخت *dèst-poḫt :* Eliyle pişmiş

دستخط *dèst-ḫèt :* El yazısı

دست خورده *dèst-ḫorde :* El sürülmüş, yerinden oynatılmış

دست خوش *dèst-ḫoş :* Bol şans! (kağıt oyununda)

دست درازی *dèst-derāzl :* Tecavüz (mala veya namusa v.s.)

دسترس *dèst-rès :* Kolay, elverişli, imkân dahilinde

دسترنج *dèst-rènc :* El emeği, emek,ücret, çalışma ve zahmet hakkı

دستره *dèstère :* دست ارّه = Testere

دست شوی *dèst-şūyl :* دست شوی = Lavabo, el yıkama yeri

دستفال *dèst-fāl:* دشت = دستلاف = Siftah

دستفروش *dèst-forūş :* Seyyar satıcı

دستفروشی *dèst-forūşl:* Seyyar satıcılık

دستک *dèstèk :* 1. Esnafın küçücük not veya cep defteri 2. El çırpma

دستک زدن *dèstèk-zèdèn:* El çırpmak

دستکش *dèst-kèş :* Eldiven

دستگاه *dèst-gāh :* Tezgâh, tesisat, idare, takım, cihaz

دستگیر *dèst-gir :* 1. Tevkif edilmiş, tutuklu 2. Yardımcı

دستگیره *dèst-gire :* Kulp, kol

دستگیری *dèst-girl:* Yardım,yakalama

دستلاف *dèst-lāf :* Siftah

دستمال *dèst-māl :* Mendil

دستمالیدن *dèst-mālldèn :* El sürmek, ellemek

دست مایه *dèst-māye :* Küçük el sermayesi

دستمزد *dèst-mozd :* Ücret, gündelik

دستنبو *dèstèn-bu:* Şamama,kırlangıç kavunu

دست نشانده *dèst-neşande :* Birinin adamı ve aleti, kukla (hükümet, insan v. s.)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دعا نویس *do'ā-nevis:* Dua yazan, muska yazan, büyücü

دعاوی *dè'āvī:* Davalar

دعاة *dè'āt:* Dua edenler, davet edenler, dine davet edenler

دعوا *dè'vā:* دعوی = Dava, iddia, kavga

دعوت *dè'vèt:* Davet, çağırma

دعوت نامه *dè'vèt-nāme:* Davetiye

دعوی *dè'vā:* Dava, iddia, kavga

دغدغه *dèğ-dèğe:* Korku ve merak, endişe, vesvese

دغل *dèğèl:* Hile, düzen

دغل باز *dèğèl-bāz:* Düzenbaz, yaltak

دغل *dèğèll:* Sahtekarlık, yaltaklık

دف *dèf:* Tef

دفائن *dèfā'en:* دفاین =Defineler

دفاتر *dèfāter:* Defterler

دفاع *defā':* Müdafaa, savunma

دفاعی *defa'l:* Savunmayla ilgili

دفتر *dèftèr:* Defter

دفترچه *dèftèrçe:* Küçük defter, cep defteri

دفترخانه *dèftèr-ḫāne:* Noterlik

دفتردار *dèftèr-dār:* Muhasip, muhasebeci

دفترداری *dèftèr-dārī:* Muhasebecilik

دفترداری دوبل *dèftèr-dāri-ye-dubl:* Muzaaf defter tutma usulü

دفتر داری ساده *dèftèr-dāri-ye-sāde:* Basit usul ile defter tutma

اندکس دفتر نماینده *dèftèr-e nemāyènde:* =İndeks defteri, fihrist defteri

دست نماز *dèst-nèmāz:* Aptest

دستور *dèstūr:* Düstur, ferman

دستور *dèstūr:* 1. Zerdüştilerin din adamı 2. Müşavir, vezir

دستور العمل *dèstūr-ol-'èmèl:* Talimat,

دست ورز *dèst-vèrz:* Elle çalışan işçi veya sanatkâr

دسته *dèstè:* 1. Grup, takım, sürü 2. Kulp, sap, demet

دسته بندی *dèste-bèndī:* Birinin aleyhine birleşme, gruplaşma

دسته جمعی *dèstè-cèm'ī:* دستجمعی = Elbirliği, hep beraber

دسته دار *dèste-dār:* Kulplu

دستی *dèstī:* 1.Elle yapılmış 2. Kasten, mahsus

دستیار *dèst-yār:* Muavin, yardımcı, asistan

دسیسه *dèsīse:* Desise, hile, entrika

دسیسه کار *dèsīse-kār:* Entrikacı, desiseci, hilekâr

دشبل *doşbèl:* غدّه = Gudde, bez

دشت *dèşt:* Ova, çöl

دشتبان *dèşt-bān:* Kır bekçisi

دشک *doşèk:* تشک = Döşek, yatak

دشمن *doşmèn:* Düşman

دشمنی *doşmènī:* Düşmanlık

دشنام *doşnām:* Küfür, sövme

دشنه *dèşne:* Kama

دشوار *doşvār:* Zor, güç

دشواری *doşvārī:* Zorluk, güçlük

دعا *do'ā:* Dua

دعا گو *do'ā-gū:* Dua eden, duacı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دفته *dèftè* : دفتین = Dokumacılık tarağı

دفع *dèf'* : Defetme, iteleme

دفعات *dèfè'āt* : Defalar

دفع الوقت *dèf'ol-vèqt* : Oyalama, vakit geçirme

دفعه *dèf'è* : Defa, kerc

دفعة *dèf'ètèn* : Birdenbire

دفن *dèfn* : Gömme, toprağa verme

دفینه *dèfîne* : Gömü, define

دقّ *dèqq* : Vurma, çalma

دق الباپ = Kapı çalma

دق *deq* : İnce, az, ince hastalık

تب دق = Verem ateşi

دقائق *dèqā'eq* : İncelikler

دقت *deqqèt* : Dikkat

دق کردن *deq kèrdèn* : Verem olmak

دقیق *dèqîq* : İnce, zarif, dikkatli

دقیقه *dèqîqe* : Dakika

دقیقه شمار *dèqîqe-şomār* : Saatin yelkovanı

دک کردن *dèk kèrdèn* : (arg.) Baştan savma, دک و دهن = Yüzgöz

دک *dèk* : Harap etmek

دکاکین *dèkākîn* : Dükkânlar

دکان *dokkān* : Dükkân

دکانچی *dokkançi* : Dükkancı

دکاندار *dokkan-dār* : Dükkâncı

دکانداری *dokkan-dārî* : Dükkâncılık

دکتر *doktor* : Doktor, hekim

دکتری *doktorî* : Doktorluk

دکل *dèkèl* : دگل = Gemi direği

دکه *dokme* : Düğme

دکه *dèkke* : Taş merdiven, küçük dükkan

دگر *degèr* : دیگر = Başka, ayrı

دگرگون *degèr-gūn* : دیگرگون = Bambaşka, değişik

دل *del* : Yürek, kalb, (mec.) mide, karın, iç

دلائل *dèlā'el* : Deliller

دلار *dolar* : Dolar

دلارا *del-ārā* : Gönlü süsleyen

دلارام *del-ārām* : Gönlü rahatlandıran, dilber

دل آزار *del-āzār* : Gönül incidici

دل آشوب *del-āşūb* : Gönlü fesata düşüren, karıştıran

دل افروز *del-èfrūz* : Gönlü aydınlatan

دل افگار *del-èfgār* : Üzgün, mahzun, dertli

دلاک *dèllāk* : Tellak

دلال *dèlāl* : Naz, işve

دلال *dèllāl* : Tellâl

دلالت *dèlālèt* : Kılavuzluk, delâlet

دلاور *delāvèr* : Cesur, kahraman

دلاویز *del-āvîz* : Gönlü asılı tutan, beğenilen

دل باخته *del bāḫte* : Aşık

دل بخواه *del-be-ḫāh* : Arzu edilen, istenilen, gönül arzusu

دل بدریا زدن *del-be-dèryā-zèdèn* : Risketmek

دلبر *del-bèr* : Güzel, dilber, sevgili

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دل زنده *del-zende :* زنده دل = Dinç, yaşına rağmen neşeli

دل سخت *del-sèḫt :* Zâlim, sert

دلسرد *del-sèrd :* Meyûs, ümitsiz

دلسردی *del-sèrdî:* Ümitsizlik

دلسوخته *del-suḫte :* Yüreği yanık, tasalı

دلسوز *del-sūz :* Acıyıcı, acıyan

دلشاد *del-şād :* Sevinçli

دل شکسته *del-şekèste :* Kırgın

دلفروز *del-forūz :* Sevindiren

دلفریب *del-fèrîb :* Gönül aldatan, güzel

دلفگار *del-fègār :* Gönlü yaralı

دلق *dèlèq :* Orman kedisi

دلق *dèlq :* Saf, cübbe

دلقک *dèlqèk :* Soytarı

دلک *dèlk :* Masaj, temas

دلکش *del-kèş :* Hoş, cazip

دلگرم *del-gèrm :* Ümitli ,işe bağlı

دلگرمی *del-gèrmî :* Teşvik, ümit

دلکشا *del-goşā :* Gönül açan, kalbe ferah veren

دلگیر *del-gîr:* Gücenmiş, hatırı kalmış, incimiş

دله *dèlème :* Pıhtı, pıhtılaşma

دله *dolme :* Dolma

دلنشین *del-neşîn :* Yürekte yerleşen, beğenilen

دلنواز *del-nèvāz :* Gönül okşayan, hoşa giden, lâtif

دلو *dèlv :* 1. Kova 2. Kova burcu

دل واپس *del-vā-pès :* Merak eden, emin olmayan, endişeli

دلبستگی *del-bèsteğî :* Gönül bağlılığı, aşk

دلبند *del-bènd:* Candan sevilen (yavru, sevgili)

دلپذیر *del-pèzîr :* Makbul, güzel

دلپسند *del-pèsènd :* Beğenilen

دل پیچه *del-pîçe:* Şiddetli karın ağrısı, barsak kazıntısı

دلتنگ *del-tèng :* Gönlü daralmış, sıkıntılı, شدن ~ = Sıkılmak

دلتنگی *del-tèngî :* sıkıntı, özleyiş, üzgünlük

دلجوئی *del-cū'î:* Gönül yapma, gönül sorma, teselli

دلچسب *del-çèsb :* Cana yakın, beğenilen

دلخراش *del-ḫèrāş:* Yüreği tırmalayan

دلخواه *del-ḫāh :* Gönül isteği

دلخور *del-ḫor :* Küskün, üzgün

دلخوش *del-ḫoş :* Neşeli, mesut

دلخوشی *del-ḫoşî :* Sevinç, ferah

دلخون *del-ḫun:* Yürcği kanlı, üzgün

دلداده *del-dāde:* Gönül vermiş, aşık

دلدار *del-dār :* 1. Cesur 2. Sevgili

دلداری *del-dārî:* Teselli etme, دادن~ = Teselli vermek

دلدرد *del-dèrd:* Mide ağrısı, karın ağrısı, bağırsak ağrısı

دلدل *del-del :* Korkma, tereddüt

دلدل *doldol :* Büyük kirpi

دلربا *del-robā :*Gönlü kapan, dilber, güzel

دلریش *del-rîş :* Gönlü yaralı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دل واپسی *del-vā-pèsi* : Merak, emin olmama, endişe

دله *dèle:* 1. Sansar 2. Obur, çapkın

دله دزد *dèle dozd:* Adi hırsız, ara sıra, ufak, tefek şeyleri çalan

دل هره *del-hore:* Ani korkma, sarsılma, yürek titremesi

دلیجان *delicān:* Büyük at arabası, (esk.) yolcu ve posta arabası

دلیر *dèlir:* Cesur, yiğit

دلیل *dèlil:* Delil

دم *dèm:* 1. Soluk, nefes,an, zaman 2. Dem, کشیدن ~ = Demlenmek, کردن ~ = Demlemek 3. Kan

دم *dom:* Kuyruk

دمادم *dèmādèm:* Daima

دمار *dèmār:* Mahv, helâk

دماغ *demāğ:* Beyin, dimağ, akıl

دماغ *dèmāğ:* 1. Burun 2. Sümük

دماغه *dèmāğe:* Karanın denize doğru uzanmış kısmı, burun

دمبدم = دم بدم = Her an

دم بریده *dom-borìde:* Kuyruğu kesik (hilekâr)

دمبلیچه *dombolìçe:* دنبلیچه = Kuyruk kemiği

دم پخت *dèm-poḫt:* دم پختک = Suyu süzgeçten geçirilmiyerek, bazan da kuru bakla mercimek veya fasulye ile beraber demlenen ve pişirilen pilâv

دم جنبناک *dom-combānèk:* Kuyruk sallayan kuşu

دم دار *dèm-dār:* Buharı olan, buharlı, nefes alamıyacak hava

دم دار *dom-dar:* Kuyruklu

دمدمه *dèmdème:* Şöhret, gürültü

دمدمی مزاج *dèm-dèmi-mèzāc:* Her an değişen, mutelevvin

دمر *dèmèr:* Yüzükoyun yatma

دمساز *dèm-sāz:* Arkadaş

دم قیچی *dèm-qeyçi:* Makasla kesilmiş parçalar

دم کردن *dèm-kèrdèn:* Deme koymak, demlemek

دم گرفتن *dèm-gereftèn* : 1. Nefes almak, ara verip dinlenmek 2. Bir şiiri hep birden tekrarlama

دمل *domèl:* Kan çıbanı, çıban

دموع *domū'* : دمع G in çoğulu göz yaşları

دموی *dèmèvi:* Kana ait

دمی *dèmi* : دم پخت = Suyu süzülmeyen bir pilâv

دمیدن *dèmidèn:* Üflemek, nefes almak,hava ile şişirmek, rüzgar esmesi

دنائت *dènā'èt:* Alçaklık

دنانیر *dènānir:* (esk.) دینار in çoğ. = İranın eski bir akçası

دنبال *donbāl:* Arka, kuyruk, peş

دنبال چه *donbālçe:* دمنازه = Kuyruk kemiği

دنباله *donbāle:* 1.Kuyruk, 2. Kalan, sonrası, devamı

دنباله دار *donbāle-dār:* Kuyruklu

دنبک *donbèk:* تنبک = Dümbelek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دنبلان *donbèlān:* Koç yumurtası

دنبلچه *donbolīçe:* دمبلچه = Kuyruk kemiği

دنبه *donbe:* Koyun kuyruğu veya yağı

دندان *dèndān:* Diş

دندان پزشک *dèndan-pezeşk:* Diş hekimi

دندانساز *dèndan-sāz:* Diş hekimi

دندان شکن *dèndan-şekèn:* Dişi kıran, sert, ~ جواب =Susturucu bir cevap

دندان قروچه *dèndan-qoruçe:* Diş gıcırtısı

دندانه *dèndāne:* Diş (çark v.b.)

دندانه دار *dèndāne-dār:* Dişli

دنده *dènde:* 1. Kaburga kemiği 2. Dişli çark v. s. dişi

دنس *dènès:* Kir, pislik

دنگ *dèng:* 1. Çekiş sesi 2. Çeltik dövme aleti veya tokmağı

دنی *dènī:* Alçak

دنیا *donya:* Dünya

دنیوی *donyèvī:* Dünyaya ait

دو *do:* İki

دو *dow:* Koşma, acele yürüme

دوئیت *dō'iyyet:* İkilik, düşmanlık, ihtilaf

دوا *dèvā:* دارو = İlâç, ecza

دواب *dèvāb:* Hayvanlar, yük ve binek hayvanları

دوات *dèvāt:* Divit, mürekkep hokkası

دوات گر *dèvāt-gèr:* Çilingir, divit v. b. yapan

دو آتشه *do ātèşe:* İki defa ateşe konmuş, pişkin ekmek, ~ نان = Kızartılmış ekmek, ~ عرق = Yüksek alkollü rakı

دواج *dèvāc* (esk.) لحاف = Yorgan

دواخانه *dèvā-ḫāne:* داروخانه =Eczane

دوار *dèvār:* Baş dönmesi

دوار *dèvvār:* Çok dönen,daima dönen

دوازده *dèvāz-dèh:* Oniki

دوا ساز *dèvā-sāz:* دارو ساز = Eczacı

دوا سازی *dèvā-sāzi:* دارو سازی =Eczacılık ilaç fabrikası

دوا فروشی *dèvā-forūşī:* داروخانه = Eczane

دوال *dèvāl:* Sırım, şerit, kemer

دوالپا *dèvāl-pā:* Gulyabani

دوام *dèvām:* Devam etme, süre

دوان *dèvān:* Koşan

دواندن *dèvāndèn:* دوانیدن = Koşturmak

دوائر *dèvā'er:* Daireli

دوباره *do-bāre:* Tekrar, ikinci defa, yeniden

دوبدو *do-be-do:* İki, ikili, iki kişilik

دوبه *dobe:* Mavuna, duba

دوبهمزن *do-be-hèm-zèn:* Arabozucu, münafık

دوبهمزنی *do-be-hèm-zèni:* Arabozuculuk

دوپشته *do-poşte:* İki katlı, ikili, üst üste, yan yana

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دوردست *dūr-dèst :* Uzak, ırak

دورگ *do-règ:* دورگه =Soyu karışık, melez

دورنگی *do-rèngl :* samimiyetsizlik, iki yüzlülük

دورنما *dūr-nemā :* Manzara

دورو *do-rū:* İkiyüzlü adam, riyakâr

دورویی *do-rūyl:* Müraillik, riyakârlık

دوره *dowre :* Devir, asır, sıra, tekrarlama, tekrar gözden geçirme

دوره گرد *dowre-gèrd :* Seyyar satıcı

دوره گردی *dowre-gèrdl:* Seyyar satıcılık

دوری *dūrl :* Uzaklık

دوری *dowrl:* 1. Devre ait, zamanla ilgili 2. Sahan, büyük yuvarlak tabak

دوزخ *dūzèḫ :* Tamu, cehennem

دوزندگی *dūzèndègl :* Terzihane, terzilik

دوزوکلك *dūz-o-kèlèk:* Komplo,düzen,

دوست *dūst :* Dost, arkadaş

دوستی *dūstl :* Arkadaşlık, dostluk.

دوسره *do-sère :* İkili, iki başlı, iki seanslı

دوسیه *dosiye :* Dosya

دوش *dūş :* دیشب = Dün gece

دوش *dūş :* 1. Omuz 2. Duş

دوشاب *dōşāb :* شیره = Pekmez

دوشاخه *do-şāḫe :* Elektrik fişi, ikili, çatallı

دوشانیدن *dūşānidèn :* Süt sağdırmak

دوپهلو *do-pèhlū :* İki yanlı

دوتائی *do-tā'i :* İkilik, ikili

دوترکه *do-tèrke:* İki terke, bir ata iki kişi binme

دوجانبه *do-cānebè :* İki taraflı

دوجین *docin :* Düzine

دوچار *doçār :* دچار = Düçar

دوچرخه *do-çèrḫe :* Bisiklet

دوچرخه سواری *do-çèrḫe-sèvārl :* Bisiklete binme

دوحه *dowhe :* Kocaman ağaç

دوخت *dūḫt :* Dikiş

دوختن *dūḫtèn :* Dikmek

دود *dūd :* Duman

دود *dūd:* دودهٔ in çoğ. Kurtlar, solucanlar

دودکش *dūd-kèş :* Baca

دودل *do-del :* Müterediddit

دودمان *dūdemān :* Soy, nesil, nesep

دوده *dūde :* Kurum

دودهٔ *dūdèt :* کرم = Böcek, kurt

دودی *dūdl :* Koyu gri renk, siyaha yakın, dumanlı, duman rengi, ~ عینک = Siyah gözlük

دور *dūr:* Uzak, ırak

دور *dowr :* Devir, dönme, deveran

دوران *dèvèrān :* Derevan, devir

دوران *dowrān :* Zaman, devir, devre

دوراندیش *dūr-èndlş:* İhtiyatlı,tedbirli

دوراهی *do-rāḫl:* İki yol arası, iki yol

دوربین *dūr-bln :* 1. Dürbün 2. Tecrübeli, عکاسی ~ = Fotoğraf makinesi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دوم *dovvom :* İkinci

دون *dūn :* 1. Aşağı, (mec.) alçak 2. Başka

دوندگی *dèvèndegī :* Koşma

دونیم *do-nīm:* İki parça,ikiye bölme

دویدن *dèvīdèn :* Koşmak

دویست *devīst :* İkiyüz

ده *dèh :* On

ده *deh :* Köy

دهاء *dèhā' :* Üstün zekâ

دهات *dehāt :* Köyler, köy

دهاتی *dehātī :* Köylü

دهاقین *dehāqīn :* Çiftçiler, köylüler

دهان *dèhān :* دهن = Ağız

دهانه *dèhāne :* Ağız, delik

دهخدا *deh-ḫodā :* Köy kâhyası

دهر *dèhr :* 1. Devir, asır, zaman 2. Dünya, tabiat

دهره *dèhrè :* Destere gibi dişli ve eğri budama bıçağı

دهری *dèhrī:* 1. Tabiat ve dünyaya ait 2. Mülhit, tabiatı asıl bilen, Tanrının varlığını inkâr eden

دهستان *dehestān :* Bir kaç köyün merkezi, nahiye

دهش *dèheş :* Verme, ihsan

دهشت *dèhşèt :* Dehşet, korku

دهقان *dehqān :* Çiftçi, köylü

دهقانی *dehqānī :* Köylü, çiftçi

دهکده *dehkède :* Küçük köy

دهگان *dèh-gān:* On'lar (mat.)

ده گوشه *dèh-gūşe :* On köşeli

دهل *dohol :* Davul

دوش فنگ *dūş-fèng :* Silah omuza!

دوشک *doşèk:* تشک = Döşek, şilte

دوشنبه *do-şènbe :* Pazartesi

دوشیدن *dūşīdèn :* Süt sağmak, birinden para çekmek

دوشیزگان *dūşīzègān:* Bakireler, kızlar

دوشیزگی *dūşīzègī :* Kızlık

دوشیزه *dūşīzè :* Kız, bakire

دوشین *dūşīn :* Dün gece

دو طرفه *do tèrèfe :* İki taraflı

دوغ *dūğ :* Ayran

دوغاب *dūğ-āb :* Sulu harç, badana

دو قبضه *do-qèbze :* İki makbuzlu, ~ سفارشی = İadeli taahütlü

دوقل *do-qolī :* دوقولو = İkiz

دوک *dūk :* İğ

دوکوهانه *do-kūhāne :* Çift hörgüçlü deve

دوگانه *do-gāne :* İkili, çift

دولا *dolā :* İki katlı, bükülmüş

دولاب *dūlāb :* Dolap, kiler, kuyu dolabı

دولابچه *dūlābçe :* Küçük dolap

دولاپهنا *dolā-pèhnā :* Çift enli

دولائی *do-lā'ī:* İki katlı (kumaş v.s.)

دولت *dowlèt :* Devlet

دولت سرا *dowlèt-sèrā :* Devlethane

دولتمند *dowlèt-mènd :* Zengin

دولتمندی *dowlèt-mèndī :* Zenginlik

دولتی *dowlètī :* Devlete ait

دولچه *dūlçe :* Küçük kova, kab

دولول *do-lūl :* Çifte (tüfek)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دهل زن *dohol-zèn :* Davul çalan

دهلیز *dehlìz :* Hol, dar geçit, yol, ~ قلب = Kalp orikülü, ~ گوش = İç kulak labirenti

دهمست *dèhmèst :* درخت غار = Defne ağacı

دهن *dèhèn:* دهان = Ağız

دهن *dohn :* روغن= Yağ

دهن بین *dèhèn-bīn:* Herkesin sözüne çabuk inanan

دهن دره *dèhèn-dère :* خمیازه = Esnemek

دهن دریده *dèhèn-dèrìde :* (arg.) Geveze, ağzı bozuk

دهنده *dèhènde :* Veren

دهنه *dèhènè :* Dizgin

دهنی *dèhènì :* Ağıza ait, ağızla ilgili

دهه *dèhe :* On gün, ~ اول محرم = Muharremin ilk on günü

ده یک *dèh-yek :* Onda bir

دی *dey :* İran takvimin 10. ayı (21 Aralık – 21 Ocak)

دیار *diyār :* Diyar, yer, memleket

دیار *dèyyār :* 1. Manastır, kilise, meyhane sahibi 2. Kimse

دیان *dèyyān :* Mükâfat ve cezayı hakkıyla veren, Tanrının adlarından biri

دیانت *diyānet :* Diyanet, din

دیبا *dìbā :* دیباج = Bir çeşit zarif çiçekli ipek kumaş

دیباچه *dìbāçe :* Önsöz

دیپلم *diplom :* Diploma

دیپلمات *diplomat :* Diplomat

دیپلماسی *diplomasi :* Diplomasi, dış politika ile ilgili işler

دیپلمه *diplome :* Üniversite veya lise mezunu

دیجور *deycūr:* Karanlık, uzun, kara gece

دید *dìd :* 1. Görme kuvveti, görüş 2. Tahmini değerlendirme

دیدار *dìdār:* Çehre, surat, görüşme

دیدبان *dìde-bān :* دیده بان = Bekçi, gözleyici, deniz feneri

دیدگان *dìde - gān :* Gözler

دیدن *dìdèn :* Görmek

دیدنی *dìdènì :* Görülecek

دیدو بازدید *dìd-o-bāz-dìd :* Ziyaret ve ziyareti iade

دیده *dìde :* Göz

دیده ور *dìde-vèr :* Gören, gözcü, bekçi

دیر *dìr :* Geç

دیر *deyr:* Kilise, manastır, meyhane

دیرک *dirèk :* Direk, sütun

دیرگاه *dìr-gāh :* En eski zaman, geç vakıt

دیروز *dìrūz :* Dün

دیروزی *dìrūzì :* Dünkü

دیروقت *dìr-vèqt :* Geç vakit

دیرین *dìrìn :* Eski, kadim

دیرینگی *dìrìnègì :* Eskilik

دیرینه *dìrìne :* Eski

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

دیزی *dìzì:* Küçük güveç
دیس *dìs:* 1. Disk 2. Piyata, sofra tabağı
دیشب *dì-şèb:* Dün gece, dün akşam
دیکته *dikte:* Dikte
دیگ *dìg:* Kazan
دیگچه *dìgçe:* Küçük kazan
دیگر *dìgèr:* Daha, başka, diğer
دیگران *dìgèrān* Diğerleri
دیگر بار *digèr-bār:* Başka defa
دیگری *dìgèri:* Başkası, diğeri
دیلاق *deylāq:* Uzun boylu ve zayıf, sırık gibi, aptal (arg.)
دیلماج *dìlmāc:* (esk.) = مترجم =Tercüman
دیم *dìm:* Yüz, surat
دیم *deym:* Kuru ziraat
دین *dìn:* Din
دین *deyn:* Borç
دینار *dìnār:* Bir çeşit altın para
دیندار *dìn-dār:* Dindar
دینی *dìnì:* Dine ait

دیو *dìv:* Dev
دیوار *dìvār:* Duvar
دیواره *dìvārè:* Kenar, duvara benzeyen siper
دیوان *dìvān:* 1. Divan, mahkeme 2. Bir şairin şiirlerinin toplandığı kitap, ~ عالی تمیز= Temyiz mahkemesi, ~ کشور شورای دولتی= = Danıştay, ~ محاسبات = Sayıştay
دیوانگی *dìvānègì:* Delilik
دیوانه *dìvānè:* Deli
دیوانه خانه *dìvānè-ḫānè:* دارالمجانین = تیمارگاه = Tımarhane, akıl hastanesi
دیوانه وار *dìvānè-vār:* Delicesine, delice
دیوث *dèyyūs:* Deyus
دیون *deyūn:* Borçlar
دیه *diyè:* دیة = Kan pahası
دیهیم *deyhìm:* تاج = Taç

ذ

ذ *zal:* "Z" Farsça alfabenin 11. harfi
ذائقه *zā'eqè:* Zaika, tadım
ذات *zāt:* Öz, kendi, asil, cevher
ذاتاً *zātèn:* Zaten
ذات‌البین *zāt-ol-beyn:* İki kişi arasındaki münasebet
ذات‌الجنب *zāt-ol-cènb:* Akciğer zarının iltihabı, zatülcenp
ذات‌الریه *zāt-ol-riyè:* Akciğer iltihabı
ذاتی *zātì:* Zata ait, fitri
ذاکر *zāker:* Zikr eden, hatırlatan
ذاهل *zāhel:* İhmal eden
ذباب *zobāb:* مگس = Sinek
ذبابه *zobābe:* مگس = Sinek
ذبایح *zebāy'eh:* ذبائح =Kurbanlıklar
ذبح *zebh:* 1. Boğazlama, kesme 2. Kurban kesmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ذبیح *zèbîh* : 1. Kurban kesilen, kurban edilen

ذبیحه *zehîhe* : Kurbanlık

ذخائر *zeḫā'er* : ذخیره nin çoğ. Biriktirilmiş şeyler, ambarlar, azıklar

ذخیره *zèḫire* : İhtiyat olarak saklanan şey, tedarik etmek, ihtiyat asker, azık

ذرّات *zèrrāt* : ذرّه nin çoğ. Zerreler

ذراع *zèrā'* : ذرع = İranın eski bir uzunluk ölçüsü

ذرت *zorrèt* : Mısır

ذرع *zèr'* : İranın eski bir uzunluk ölçüsü (104 santimmetre)

ذروه *zervè* : Tepe, zirve

ذره *zèrrè* : Zerre

ذرّه بین *zèrre-bîn* : Büyüteç, adese

ذره بینی *zèrre-bînî* : Çok küçük, büyüteçsiz görülmeyen şeyler

ذریعه *zèrî'è* : Vesile, sebep, bahane, mektup

ذریه *zorrîyyè* : Döl, zürriyet

ذغال *zoğāl* : زغال = Kömür

ذقن *zèqèn* : زنخدان = چانه = Çene

ذکاء *zèkā'* : Zekâ

ذکاوت *zèkāvèt* : Zeyreklik, zekâ

ذکر *zekr* : Anma, hatıra getirme

ذکر *zèkèr* : Erkek, erkeklik aleti

ذکور *zokūr* : Erkekler

ذکی *zèkî* : Zeki, zeyrek

ذل *zoll* : Alçaklık

ذلاقت *zèlāqèt* : Fesahat

ذلت *zellèt* : Alçaklık, hor görülüş, zillet

ذلیل *zèlîl* : Hor görülen, aşağı tutulan

ذمّ *zèmm* : Yerme, yergi, ayıplama

ذمه *zemme* : Zimmet

ذمیم *zèmîm* : Kötü, yergin

ذمیمه *zèmîme* : Kötü, yergin, çirkin

ذنب *zènb* : Günah, suç

ذنب *zènèb* : Kuyruk

ذنوب *zonūb* : Günâhlar

ذوائب *zèvā'eb* : ذؤابه nin çoğ. Alınlar, zülüfler

ذؤابه *zo'ābe* : زلف = Alın, saç, zülüf

ذوات *zèvāt* : Zevat, zatlar

ذوالجلال *zo-l-cèlāl* : Celâl sahibi

ذوالجناح *zo-l-cènāh* : Kanatlı, çabuk yürüyen at, Hz. Hüseyin'in Kerbelâda bindiği atın adı

ذوالفقار *zo-l-fèqār* : Hz.Ali'nin kılıcı

ذوالفنون *zo-l-fonūn* : Çeşitli bilgilere, fenlere sahip

ذوالقدر *zo-l-qèdr* Kudret sahibi

ذوالمنن *zo-l-menèn* : Bağışlayıcı, minnet yükleyen

ذوب *zōwb* : Eritme, erime

ذوجنبتین *zū-cènbèteyn* : 1. Çift hayatlı 2. Kara ve suda yaşayan hayvan

ذوحیاتین *Zū-hèyāteyn* : Çift hayatlı, kara ve suda yaşayabilen hayvan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ذو ذنب *zū-zènèb* : Kuyruğu olan

ذوزنقه *zū-zènèqè* : Şibhimünharif, yamuk

ذوفقار *zū-feqār* : ذیفقار = Belkemiği olan hayvan, omurgalılar (zool.)

ذوق *zōwq* : Zevk, neşe, sevinç

ذوی‌القربی *zève-l-qorbā* : Akraba

ذهاب *zèhāb* : Gitmek, ایاب ـ = Gidip - gelme, gidiş

ذهب *zèhèb* : Altın

ذهن *zehn* : Zihin

ذهنی *zehnī* : Zihinle ilgili

ذهول *zohūl* : Zuhul, unutma, gaflet

ذی *zī* : ذو = Sahip, malik (ek)

ذی‌الحجه *ze-l-hècce* : Zilhicce, kameri takvimin 12. ayı

ذیحق *zī-hèq* : Haklı

ذیروح *zi-rūh* : Canlı

ذیشأن *zī-şè'n* : Şan ve şeref sahibi

ذیشرافت *zī-şèrāfèt* : Şerefli, namuslu

ذی شعور *zī-şo'ūr* : Akıllı

ذی علاقه *zī-'èlāqè* : Alâkalı, ilgisi olan

ذیقعده *zī-qè'dè* : Kameri takvimin 11. ayı

ذیقیمت *zī-qeymèt* : Kıymetli

ذیل *zeyl* : Aşağı, etek, alt

ذیلاً *zeylèn* : Zeylen, aşağıda

ذینفع *zī - nèf'* : İlgili, faydalı

ر

ر *re* : "R" Farsça alfabenin 12. harfi

را *rā* : (gr.) Farsça'da ismin bazan -i hali, bazan -e hali

رائج *rā'ec* : رایج = Rayiç, geçen, sürüm değeri

رائح *rā'eh* : Koku veren

رائحه *rā'ehè* : رایحه = Koku, hoş koku

رافت *rè'fèt* : Şefkat

رابط *rābet* : İki şahıs arasındaki vasıta, bağlayan, ulaç

رابطه *rābetè* : Rabıta, bağ, vasıta

رابع *rābe'* : Dördüncü

رابعاً *rābe'èn* : Dördüncü, dördüncü derece

راپرت *rāport* : راپورت = Rapor

راپورت *rāport* : Rapor, fezleke

راجح *rāceh* : Tercihli

راجع *rāce'* : 1. Ricat eden, geri dönen 2.Hususunda, hakkında

راجه *rāce* : Raca, Hindistanda mihraceden küçük hükümdar

راجی *rācī* : امید وار = Ümitli

راح *rāh* : Ferahlık, şarap

راحت *rāhèt* : Rahat

راحت الحلقوم *rāhèt-ol-holqūm* : Lokum

راحتی *rāhètī* : 1. Rahatlık 2. Terlik

راحل *rāhel* : Göç eden

راحله *rāhelè* : Yük veya binek hayvanı, göçebe

راد *rād* : Cömert, efendi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

راده *rādde:* 1. تیک = Çek işareti (✓) 2. Derece, hiza, kerte

رادع *rāde':* مانع = Engel, mani

راد مرد *rād-mèrd :* Cömert, yiğit

راد منش *rād-mèneş :* Cömert

رادیاتور *radiyator :* Radyatör

رادیو *radiyo :* Radyo

راز *rāz :* Sır

رازق *rāzeql :* 1. Yaprağı çok ,güzel kokulu, beyaz, yasemin cinsinden bir çiçek 2. Bir çeşit üzüm

رازک *rāzèk :* Bir çeşit bitki meyvesi (biracılıkta kullanılır)

رازی *rāzl:* Eski İran başkenti "ری", Rey şehrine ait, Rey'li

رازیانه *rāziyānè :* Rezene, razıyane (bot.)

رأس *rè's :* Baş, tepe, zirve, başlık

رأساً *rè'sèn:* Resen, mustekilen,doğrudan doğruya

رأس‌المال *rè's-el-māl :* Sermaye, maliyet fiatı

راست *rāst :* Doğru, dürüst, düz

راستا *rāstā :* 1. Dümdüz 2.İmtidad (fiz.)

راستگو *rāst-gū :* Doğru söyleyen, doğrucu

راستگویی *rāst-gūyl :* Doğru söyleme

راسته *rāste:* Sıra, çarşı, esnaf sınıfı

راسته بازار *raste-bāzār :* Çarşıda bir sıra dükkân

راستی *rāstl :*Doğruluk, düzlük,sahi?

راسخ *rāseḫ :* Sağlam

راسن *rāsen:* (bot.) Andız otu, Şam zencefili

راسو *rāsū :* Sansar

راشد *rāşed :* Doğru yoldan giden

راشی *rāşl :* Rüşvet veren

راصد *rāsed :* Gözeten, rasatçı

راضی *rāzl :* Razı

راعی *rā'l :* Çoban

راغ *rāğ :* Dağ eteğindeki güzel bahçe, çayır

راغب *rāğeb:* Rağbet gösteren, istekli

رأفت *rè'fèt :* Acıma, esirgeme

رافض *rāfez:* Terkeden, bırakıp giden

رافع *rāfe' :* Kaldıran, yükselten

راقم *rāqem :* Yazan

راقی *rāql :* 1.Yükselen, bilgin 2. Büyücü

راقیه *rāqiye:* Yükselmiş ve ilerlemiş memleketler

راک *rāk :* قوچ = Koç

راکب *rākeb :* Binen, süvari

راکد *rāked :* Durgun, rakit

رام *rām :* Ehli, muti, yumuşak

رامح *rāmeh :* Mızrakçı

رامش *rāmeş :* آرامش = Sakinlik, rahatlık, ferah, şenlik

رامشگر *rāmeş-gèr :* Çalgıcı, sazcı

رامی *rāml :* 1. Ok, mermi, taş v.s. atan, 2. Yumuşaklık

ران *rān :* But, kalça

راندن *rāndèn :* Kovmak, sürmek, uzaklaştırmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

راهنما *rāh-nemā:* رهنما = Kılavuz, rehber, راهنمای تلفن = Telefon rehberi

راهنمایی *rāh-nemāyi:* Kılavuzluk

راه نورد *rāh-nèvèrd:* راه پیما = Yol yürüyen

راهوار *rāh-vār:* رهوار = Rahvan

راهی *rāhi:* Yola çıkma, hareket etme, کردن ~ = Yollamak

رای *rāy:* Fikir, rey, mütalâa

رأی *rè'y:* Rey, oy

رأی‌العین *rè'y-ol-'eyn:* Kendi gözüyle görmek

رایات *rāyāt:* Bayraklar

رایت *rāyèt:* Bayrak

رایج *rāyec:* رائج = Geçen, sürülen, sürüm değeri, revacı olan, rayiç

رایحه *rāyehe:* Koku, rayiha

رایزن *rāy-zèn:* Müsteşar, müşavir

رایگان *rāyegān:* Bedava, karşılıksız

رئوس *ro'ūs:* رؤس = رووس = Başlar, başlangıçlar

رئیس *rè'ìs:* Reis, başkan. نخست وزیر = ~ الوزراء = Başbakan

رب *rabb:* Rab, Allah, Tanrı, efendi, malik, sahip

رب *robb:* Salça, usare, hulâsa, öz, انار ~ = Nar özü

ربا *rebā:* Faiz, riba

رباب *robāb:* (esk.) 1. Yay ile çalınır bir saz, rübab 2. Bulut, beyaz bulut

راندگی *rānèndègi:* Şöförlük, گواهینامهٔ ~ = تصدیق ~ = Şöförlük ehliyeti

راننده *rānènde:* Şoför, sürücü, arabacı, lokomotif makinisti

راوند *rāvènd:* ریوند = (bot.) Kökü hekimlikte kullanılan en iyi cinsi Çinde çıkan bir bitki

راوی *rāvi:* Rivayet eden, söyleyen

راویه *rāviye:* Su dağarcığı, büyük su kovası

راه *rāh:* Yol, رفتن ~ = Yürümek

راه آهن *rāh-āhèn:* Demiryolu

راهب *rāheb:* Rahip

راهبان *rāhbān:* Kara veya demiryolu bekçisi

راهبه *rāhebe:* Kadın rahip

راهبر *rāh-bèr:* رهبر = Kılavuz, mürşit, önder

راه پیما *rāh-peymā:* Yolcu, yürüyen

راه پیمائی *rāh-peymā'i:* Yol yürüme, gezme

راهدار *rāh-dār:* Yol bekçisi

راهراه *rāh-rāh:* Çizgili, yol yol

راهرو *rāh-row:* Hol, koridor

راهزن *rāh-zèn:* Haydut, yol kesici, eşkiya

راهزنی *rāh-zènì:* Eşkiyalık

راه سازی *rāh-sāzi:* Yol yapma

راه گذر *rāh-gozèr:* Yoldan geçen kimse, yolcu, daracık yol

راهن *rāhen:* Malını rehin bırakan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ربا خوار *rebā-ḫār* : Faizci
ربا خواری *rebā-ḫārl* : Faizcilik
رباط *rebāt* : 1. Organları bağlayan sinirler 2. Kervansaray 3. At sürüsü 4. Tekke
رباعی *robā'l* : Rubâi
رباعیات *robā'iyyāt* : Rubailer
رب النوع *rèbb-on-nō'* : Mitolojik veya esatiri ilâhlar
ربانی *rèbbānl* : İlâhi
رباینده *robāyènde* : Zorla alan, zapteden
ربح *rebh* : Faiz, kâr, menfaat, kazanç
رب دوشامبر *rob do şambr* : Gecelik
ربط *rèbt* : İrtibat, bağlılık, ilgi
ربع *rob'* : Çeyrek
ربعی *rob'l* : Çeyreklik
ربقه *rebqe* : İp halkası, ip düğümü
ربوبیت *robūbiyyèt* : Tanrılık, Allahlık
ربودن *robūdèn* : Kapmak
ربیب *rèblb* : ناپسری = Üvey oğul
ربیبه *rèblbe* : نا دختری = Üvey kız
ربیع *rèbl'* : بهار = Bahar
ربیع‌الاول *rèbl'-ol-èvvel* : Rebiulevvel (kameri ayların üçüncüsü)
ربیع‌الثانی *rèbl-os-sānl* : ربیع الآخر = Rebiulahir (kameri ayların dördüncüsü)
رتبه *rotbe* : Rütbe, derece, aşama
رتق *rètq* : Yırtık ve yarığı yapıştırıp da tamir etme, dikmek, kapatmak, وفتق ~ = Kapatıp açma, (mec.) işleri gerektiği gibi yoluna koyma

رتیل *roteyl* : رتیلاء = Zehirli ve iri bir cins kır örümceği
رتیلاء *roteylā'* : رتیل = Fena ısıran bir çeşit örümcek
رثاء *rèsā'* : Bir ölünün tabutu ardından veya mezarında ağlamak, yas tutmak, ağıt söylemek
رج *rèc* : Sıra, dizi, saf
رجّ *rècc* : جنباندن = Sarsma, çalkalama, titretme
رجاء *recā'* : Rica, niyaz, ümit
رجاست *recāsèt* : Kir, pislik, günah, cürüm, suç
رجال *recāl* : Erkekler, büyük adamlar
رجاله *rèccāle* : Yayalar (mec.) ayak takımı, adi insanlar
رجب *rècèb* : Kameri takvimin 7. ayı, Recep ayı
رجحان *rochān* : Rüçhan, üstünlük
رجز *rècèz* : (ed.) Aruzda bir bahir
رجس *recs* : Günah, kötü amel, şeytani vesvese
رجع *rèc'* : رجعت = Dönüş, avdet
رجعت *rèc'èt* : Dönüş, geri dönme, avdet
رجل *rècol* : Erkek, adam, mert
رجل *recl* : Ayak
رجم *rècm* : Recim, taşla gömmek, sövmek, taşlamak
رجوع *rocū'* : Avdet, ricat, müracaat
رجولیت *roculiyyèt* : مردانگی = Erkeklik
رجه *rece* : ریسمان = بند = Çamaşır ipi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رجیم *rècîm :* ملعون = Melun, taşlanmış

رحال *rehāl :* رحل in çoğ. Ev, mesken, yolculuk eşyası

رحل *rèhl :* Menzil, sefer eşyası, yola çıkmaya hazırlanma,semer

رحلت *rehlèt :* Göç, (mec.) ölüm

رحم *rèhm:* Merhamet, acıma

رحم *rehèm :* Döl yatağı, rahim, ~ صله = Akrabaların birbirine bağlantısı, ~ قطع = Akrabalığı kesmek

رحمان *rèhmān :* رحم = Merhamet edici, bağışlayıcı(Tanrının isimlerinden)

رحمت *rèhmèt :* Yarlığama, esirgeme, lütuf, merhamet, ~ فرستادن = Allah rahmet eylesin demek, ~ خدا کند = Allah rahmet eylesin

رحیق *rèhîq :* Saf ve kokulu şarap

رحیل *rèhîl :* Gitme, göçme

رحیم *rèhîm :* Acıyan,, merhametli

رخ *roḫ :* 1. Yüz 2. Yanak

رخاء *rèḫā' :* Bolluk, genişlik, gevşeklik

رخام *roḫām :* سنگ مرمر = Mermer taşı

رخاوت *rèḫāvèt :* Gevşeklik, yumuşaklık, kolaylık

رخت *rèḫt:* Elbise, eşya, at takımı, yol levazımı, ~ بستن = Yolcu esvabını bağlamak, ~ بر بستن = Gitmek, (mec.) ölmek, ~ شستن = Çamaşır yıkamak

رختخواب *rèḫt-e ḫāb:* Yatak takımı, yatak

رختشویی *rèḫt-şūyî :* Çamaşır yıkama

رختکن *rèḫt-kèn:* ~ خانه = Hamam, plaj gibi yerlerde soyunma odası

رخسار *roḫ-sār:* رخساره = Yüz,yanak

رخش *rèḫş :* Rüstem'in atının adı, yürük at, kırmızı ve beyaz karışık

رخشان *rèḫşān :* درخشان = Parlayan, aydın, parlak

رخصت *roḫsèt:* İzin, müsaade,ruhsat

رخنه *rèḫne :* Delik, yarık, çatlak, rahne, ~ پیدا کردن = Bir yol açmak, ~ دار = Çatlak

رخوت *reḫvèt :* رخاوت = Gevşeklik, boşluk, yumuşaklık, halsizlik

رد *rèdd :* Reddetme, geri çevirme, ~ کردن = Reddetmek

رداء *rèdā' :* Cübbe, palto v.b.

ردائت *rèdā'èt :* Kötülük, fesat

ردع *rèd' :* Reddetmek, alıkoymak, menetmek

رده *rède :* Sıra, dizi

ردیء *rèdî' :* Kötü, fena, azgın, habis hastalık

ردیف *rèdîf :* Sıradan, arkadan gelen, sıra arka arkaya gelme, saf, sıra

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رذالت *rezālèt :* Alçaklık, âdilik

رذائل *rèzā'el:* Alçakca ve utanacak işler, alçaklıklar

رذل *rèzl :* رذیل = Adi, alçak

رذیل *rèzīl :* Alçak, adi, aşağı

رذیله *rèzīle:* Âdilik, alçakça ve utanacak iş

رز *rèz :* 1. Üzüm ağacı, asma 2. Üzüm

رزاز *rèzzāz :* Pirinç satan tüccar, pirinç satıcısı

رزاق *rèzzāq :* Rızık veren, Tanrı

رزانت *rèzānèt :* Metanet, sükûnet

رزایا *rèzāyā :* Belâlar, musibetler, felâketler

رزبان *rèzbān :* Üzüm, asma bakıcısı veya bekçisi

رزق *rezq :* Rızık, azık

رزم *rèzm :* جنگ = Harp, savaş

رزم ناو *rèzm-nāv :* Kruvazör, bir çeşit harp gemisi

رزه *reze :* چفت = Kanca, kapıyı kapatmaya mahsus demir çengel veya zemberek

رزیه *rèzī'e :* رزیه = Büyük musibet, felâket

رزین *rèzīn :* Metin, temkinli

رزین *rezīn :* Reçine, çam sakızı, otomobil lâstiğinin cinsi

رژه *rèje :* Geçit töreni, yürüyüş, geçit

رژیم *rejīm :* 1. Rejim, idare sistemi, usül 2. Hastaya uygulanan beslenme düzeni

رس *ros :* رست = Bir çeşit çömlek toprağı, ~ گل = Bu topraktan yapılan katı çömlek çamuru

رسا *rèsā :* 1. İşitilecek, yüksek ses, söz, konuşma 2. Olgun, zeki

رسائل *rèsā'el:* رساله nin çoğ. Risaleler

رسالت *resālèt :* Risalet, peygamberlik

رساله *resāle :* 1. Yazı, kitap, risale 2. Tez

رسام *rèssām :* Plân çizen veya yapan, ressam, taslak ressamı

رساندن *rèsāndèn:* رسانیدن = Yetiştirmek, ulaştırmak

رسائل *rèsā'el :* رساله nin çoğ. Risaleler, tezler

رسایی *rèsāyī :* İşitilir olma hali, duyulur ses

رست *rost :* رس = Çömlek toprağı, ~ خاک = Çömlek toprağı, ~ گل = Çömlek çamuru

رستاخیز *rèstā-ḫīz :* Ayağa kalkma, kıyamet günü, mahşer

رستخیز *rèst-ḫīz :* رستاخیز = Kalkma, kıyam, kıyamet, mahşer

رستگار *rèst-gār :* Kurtarılmış, serbest, شدن ~ = Kurtulmak

رستگاری *rèst-gārī :* Kurtulmuş, selâmet

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رسیدن *rèsîdèn:* Yetişmek, ulaşmak, ermek, olgunlaşmak

رسیده *rèsîde:* Gelen, olgunlaşmış

رش *rèşş:* Az az yağan yağmur

رشاد *rèşād:* Doğru yolda olmak

رشادت *rèşādèt:* Doğruluk, yiğitlik, cesaret

رشاقت *rèşāqèt:* Güzel endamlı olmak

رشتن *reştèn:* ریستن = Bükmek, eğirmek (ip)

رشته *reştè:* 1. Erişte, 2. Dizi 3. İplik, sıra (dağlar)

رشحات *rèşèhāt:* Sızıntılar, sızmalar

رشحه *rèşhe:* Sızıntı, terleme

رشد *roşd:* Erginlik

رشک *rèşk:* Haset, gıpta, بردن ~ = Gıpta etmek

رشک *reşk:* Yavşak, bit sürfesi

رشمه *reşme:* İnce ip, örgü kemer

رشوه *reşvè:* Rüşvet, دادن ~ = Rüşvet vermek, گرفتن ~ = Rüşvet almak, خوردن ~ = Rüşvet yemek

رشوه خوار *reşvè-ḫār:* رشوه خور = Rüşvet yiyen

رشید *rèşîd:* Olgun, ergin, baliğ, cesaretli, endamlı

رصاد *rèssād:* Gözlemci, astronom

رصد *rèsèd:* Gözetleme, yıldızlara bakma (teleskopla), rasathane

رصین *rèsîn:* Sağlam

رضاء *rezā':* Razı olma, muvafakat

رضاع *rezā':* Süt emzirme, süt emme

رستن *rèstèn:* Kurtulmak, atlatmak

رستن *rostèn:* Bitmek, yeşermek

رسته *rèstè:* Kurtulan, kurtulmuş

رسته *rèstè:* Esnaf birliği, lonca

رسته *rostè:* Bitmiş, yeşermiş

رسد *rèsèd:* 1.Askeri müfreze, grup, takım 2. Pay

رسدبان *rèsèd-bān:* Polis teğmeni, polis takım komutanı

رسغ *rosğ:* مچ =قوزک =Kör topuk

رسل *rosol:* رسول ün çoğ. Peygamberler, resuller

رسم *rèsm:* İşaret, alâmet, iz, adet, anane, کردن ~ = Çizmek, tersimat, من غیر ~ = Gayri resmi, اسم و ~ = Ad ve şöhret

رسماً *rèsmèn:* Resmen

رسم الخط *rèsm-ol-ḫèt:* Güzel yazı

رسمی *rèsmî:* Resmi

رسمیت *rèsmiyyèt:* Resmiyet

رسن *rèsèn:* طناب =ریسمان =İp,urgan

رسوا *rosvā:* Rezil

رسوائی *rosvā'î:* Rezalet

رسوب *rosūb:* Çökelek, rusup

رسوبی *rosūbî:* Çökelek, rusubi

رسوخ *rosūḫ:* Sağlamlık

رسول *rèsūl:* Resul, peygamber

رسوم *rosūm:* Adetler, merasimler

رسومات *rosūmāt:* Rusumat, vergiler

رسید *rèsîd:* Makbuz

رسیدگی *rèsîdegî:* İnceleme, کردن ~ = İncelemek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رعشه‌دار *rè'şè-dār :* Titreyen

رعنا *rè'nā :* Güzel, lâtif, dilber

رعنایی *rè'nayī :* Güzellik, dilberlik

رعونت *ro'ūnèt :* Akılsızlık, gevşeklik

رعیت *rè'iyyèt:* Raiyye, halk, çiftçi köylü, bir hükümdara tabi olan halk

رعیت پرور *rè'iyyèt-pèrvèr :* Halkı seven hükümdar

رعیتی *rè'iyyètī:* Köy ve çiftçiliğe ait, çifçilik

رغبت *règbèt :* İstek, arzu, rağbet, ~ داشتن / ~ کردن } Rağbet göstermek

رغد *règd :* Refah, bolluk

رغم *règm :* Toprağa düşmüş, istemiyerek, (mec.) zıddına, aksinè, علی ~ = Zıddına, inadına, rağmen

رف *rèf :* Raf

رفاقت *rèfāqèt :* Dostluk, arkadaşlık

رفاه *rèfāh :* Geçim genişliği, refah

رفاهیت *rèfāhiyyèt :* Rahatlık genlik, bolluk, gönenç

رفتار *rèftār :* Gidiş, hareket

رفتگر *roft-gèr :* Çöpçü, süpürücü

رفتن *rèftèn :* Gitmek

رفتن *roftèn:* روبیدن = Süpürmek

رفت *rèft-o-āmèd :* Gel git

رفت و روب *roft-o-rūb :* Süpürüp temizlemek, silmek

رفته رفته *rèfte rèfte :* Git gide, tedricen

رضاعت *rezā'èt :* Süt emmek

رضامندی *rezā-mèndī :* Razı olma

رضایت *rezāyèt :* Razı olmak, razılık

رضایت بخش *rezāyèt-bèḫş:* İyi, memnun edici

رضایت نامه *rezāyèt-nāmè :* Bonservis, iyi hal kağıdı

رضوان *rezvān :* Cennet

رضیع *rèzī' :* Süt emen

رطب *rètb :* Yaş, rutubetli

رطب *rotèb :* Hurma, taze hurma

رطل *rètl :* 1. Bir ağırlık ölçüsü(esk.) 2. Kadeh

رطوبت *rotūbèt :* Yaşlık, nemlilik, rutubet

رعاف *ro'āf :* خون دماغ = Burun kanaması

رعاة *rè'āt :* راعی nin çoğ. Çobanlar, koruyanlar

رعایا *rè'āyā :* Raiyyeler, halk, hususi işçiler veya rençperler

رعایت *re'āyèt :* Riayet ,gözetme, sayma, کردن ~ = Saygı göstermek, riayet etmek, uymak, عدم ~ = Riayetsizlik, saymamak

رعب *ro'b :* Korku

رعد *rè'd :* Gök gürültüsü

رعد آسا *rè'd-āsā :* Gök gürültüsü gibi

رعشه *rè'şè:* Titreme, عضلات ~ = Adalelerin titremesi, bir çeşit hastalık

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رقبه *rèqèbe:* Boyun, köle, kul
رقت *reqqèt:* Merhamet, acımak, incelik
رقت آمیز = رقت انگیز *reqqèt-ènglz* : Acınacak durumda
رقت بار *reqqèt-bār:* Acıklı
رقت آور *reqqèt-āvèr:* Acıklı
رقص *rèqs:* Dans, raks
رقصاندن *rèqsāndèn:* رقصانیدن= Dans ettirmek, oynatmak
رقصانیدن *rèqsanldèn* : Oynatmak, dans ettirmek
رقصیدن *rèqsldèn:* Dans etmek, oynamak, raksetmek
رقعه *roq'e:* Mektup, yazı, yazma kağıdı, elbiseye dikilecek yama
رقم *rèqèm:* Sayı, numara
رقم بندی *rèqèm-bèndl* : Bir malı sınıflandırmak
رقوم *roqūm:* Rakamlar, numaralar
رقیب *rèqlb:* Rakip
رقیت *rèqqiyyèt:* Kulluk, kölelik
رقیق *rèqlq:* İnce, açık, hafif sulu
رقیمه *rèqlme:* Yazı, mektup
رک *rok:* Apaçık
رکاب *rekāb:* Üzengi, askı
رکاب دار *rekāb-dār:* Üzengili, üzengisi olan, askılı (çamaşır)
رکابی *rekābl:* Üzengili, üzengi şeklinde, askılı
رکعت *rèk'èt:* Rekât
رک گو *rok-gū* : Açık konuşan, dobra

رفض *rèfz:* Terk, terk etme, reddetme
رفع *rèf'* : Kaldırma, giderme, احتیاج ~ = İhtiyacı giderme, حاجت ~ = Aptesaneye gitme, حجاب ~ = Kadınların örtüsünü kaldırması, و رجوع ~ =Bir ihtilâfı idare etme, noksanı göstermeme, çaresini bulmak
رفعت *rèf'èt:* Yükseklik, yüksek ve büyük rütbe
رفق *refq:* Uymak, iyilik, muhabbet
رفقاء *rofèqā'* : Arkadaşlar
رفو *rofū* :İğne ile örerek tamir etme
رفوگر *rofū-gèr:* Örücü, iğne ile örerek tamir eden
رفیع *rèfl'* : Yüksek, yüce
رفیق *rèflq:* Arkadaş, dost
رق *rèqq* : 1. Kulluk, kölelik 2. İncelik 3. Üzerine yazı yazılan deri, ağaç yaprağı
رقاب *reqāb:* رقبه nin çoğ. Boyunlar
رقابت *rèqābèt:* Bekleme, bakma, rekabet
رقاص *rèqqās:* Oynayan, dans eden
رقاصک *rèqqāsèk* : Saat sarkacı, sarkaç
رقاصه *rèqqāse:* Dansöz
رقاصی *rèqqāsl:* Dans etme, oynama
رقاع *reqā':* رقعه nın çoğ. Mektuplar
رقباء *roqèbā'* : رقیب in çoğ. Rakipler
رقبات *rèqèbāt:* Köleler, boyunlar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رک گوئی *rok-gū'i* : Açık konuşma
رکن *rokn* : Sütun, temel
رکود *rokūd* : Durulma, durgunluk
رکوع *roku'* : Rukû, namazda eğilme
رکیک *rèkik* : Kötü, çirkin, gevşek, zayıf
رکین *rèkin* : Sağlam, temelli, dayanıklı
رگ *règ* : Damar, ~ شاه = Şahdamarı
رگبار *règ-bār* : Sağanak
رگ زدن *règ-zèdèn* : Kan almak
رگزن *règ-zèn* : Kan alma ustası, hacamatçı
رگ شناسی *règ-şenāsi* : Damar bilimi
رگه *rège* : Damar gibi, damara benzeyen her şey, maden tabakası
رل *rol* : Araba direksiyonu, vazife, iş, tesir
رم *rèm* : Ürkme, kaçınma, nefret, ~ کردن = Ürkmek
رماح *remāh* : رمح in çoğ. Mızraklar, süngüler
رماد *remād* : خاکستر = Kül
رمارم *rèmārèm* : Karşı, eşit, sürü sürü, çeşitli, grup grup
رمال *rèmmāl* : Remil atan, falcı
رمام *remām* : پوسیدگی = Çürüme
رمان *roman* : Roman, hikâye
رمان *rommān* : انار = Nar
رماندن *rèmāndèn* : رمانیدن = Ürkütmek, korkutmak

رمانی *rommāni* : Nar çiçeği renginde
رمایت *remāyèt* : تیراندازی = Tüfek boşaltmak, ok atmak
رمح *remh* : Mızrak, ok, süngü
رمد *rèmèd* : Bir çeşit göz hastalığı
رمز *rèmz* : Remz, özel işaret, gizli sır
رمس *rèms* : Mezar, kabir
رمق *rèmèq* : Hayat bakiyesi, ancak nefes alacak derecede hayat
رمل *rèml* : Kum
رموز *romūz* : رمز in çoğ. İşaretler, kapalı sırlar
رموک *rèmūk* : Çabuk ürken hayvan
رمه *rème* : Hayvan sürüsü
رمی *rèmy* : Atma, tüfek boşaltma
رمیدگی *rèmidègi* : Ürkme
رمیدن *rèmidèn* : Ürkmek, kaçınmak, korkmak
رمیده *rèmidè* : Ürkmüş, kaçmış
رمیم *rèmim* : Bozulmuş, çürümüş
رنج *rènc* : Istırap, zahmet, eziyet, ~ بردن = Zahmet, çekmek, ~ کشیدن = Istırap çekmek, ~ دیدن = Eziyet görmek
رنجاندن *rèncāndèn* : رنجانیدن = Kırmak, kederlendirmek
رنجبر *rèncbèr* : İşçi, amele, rençper
رنجش *rènceş* : İncinme, gücenme, darılma
رنج کش *rènc-kèş* : Azap çeken
رنجور *rèncūr* : Hasta, rahatsız
رنجوری *rèncūri* : Hastalanma

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رنود *renūd* : رند in çoğ. Açıkgözler, rintler

رو *rū* : روی = Üst, yüz, ~ پر = Yüzsüz

روا *rèvā* : Reva, münasip, yakışır, câiz, ~ داشتن = Esirgememek, reva görmek

روائح *rèvā'eh*: روایح = Hoş kokular, kokular

روابط *rèvābet*: Bağlar, ilgiler, rabıtalar

رواج *rèvāc*: Revaç, sürüm, geçerlik

روادید *rèvādid* : Vize

رواق *rèvāq* : Üstü örtülü ve önü açık yer, kemer, revak

روان *rèvan* : 1. Yürüyen, giden 2. Ruh,can 3.Dersi iyi ezberleme, ~ شدن = Gitmek, yürümek, ~ بخش = Can bağışlayan, ~ بودن = Bir dersi veya şiiri iyi hazırlamak, ~ شناس = Psikolog, ruhiyatçı, ~ شناسی = Psikoloji

روانه *rèvāne* : Giden, yürüyen, yürüme, ~ شدن =Gitmek, ~ کردن = Göndermek

رواة *rovāt* : روات = Raviler, rivayet edenler

روایات *revāyāt* : Rivayetler

روایت *revāyèt* : Rivayet, hikâye, söylenti

روایح *rèvāyeh* : روائح =Hoş kokular, kokular

رنجه *rènce* : Zahmet çeken, üzgün, dargın

رنجیدگی *rènciděgi* : Dargınlık, gücenme

رنجیدن *rènciděn* : Gücenmek, darılmak, incinmek

رند *rend* : 1.Açıkgöz, hilekâr, zeki 2. Harabati, değer yargılarına aldırmayan, rint

رنده *rènde* : Rende

رندیدن *rèndidèn* : Rendelemek

رنگ *rèng*: Boya, renk, ~ روغنی = Yağlı boya, ~ آب =Sulu boya, ~ و روغن زدن =Yağlı boya ile boyama

رنگ *reng* : Oyun havası (müz.)

رنگارنگ *rèngārèng* : Rengârenk

رنگ آمیزی *rèng-āmizi* : Boyama, boya ile süsleme

رنگ برنگ *rèng-be-rèng*: Renk renk

رنگ پریده *rèng-pèride* : Solmuş, rengi uçmuş

رنگ رزی *rèng-rèzi*: Boyacılık (kumaş, ip v.b. için), ~ کارخانه = Boyacılık fabrikası

رنگ زن *rèng-zèn* : Boyacı

رنگ زنی *rèng-zèni*: Boyacılık (otomobil, ev ve eşya için)

رنگی *rèngi* : Boyalı, renkli

رنگین *rèngin* : Rengi olan, boyalı, parlak, renkli

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

روده *rūde* : Bağırsak, (mec.) دراز ~ = Geveze, درازی ~ =Boş-boğazlık, gevezelik, ~ بر شدن = Kendinden geçmek, katılmak (çok gülmekten)

روز *rūz* : Gün, gündüz, ~ به ~ = Günden güne

روز افزون *rūz-èfzūn* :Fazla, çok, bol

روزانه *rūzāne* : Günlük

روزگار *rūzegār*: Zaman, asır, dünya

روز مره *rūz-mèrrè* : Her günkü

روز مزد *rūz-mozd* : Günlük ödenen maaş, ~ کارگر = Gündelikçi

روزن *rōwzèn* : روزنه = Delik, deşik, küçük pencere veya kapı

روزنامه *rūz-nāme* : Gazete, ~ رسمی = Resmi gazete

روزنامه فروش *rūz-nāme-forūş*: Gazeteci, gazete satan

روزنامه نگار *rūz-nāme-negār* :Gazete yazarı

روزنامه نگاری *rūz-nāme-negārī* : Gazetecilik

روزنامه نویس *rāz-nūme-nevīs*: روزنامه نگار = Gazete yazarı

روزنه *rowzène* : Delik, deşik, küçük pencere veya kapı, ~ امید = En küçük ümit kaynağı

روزه *rūze* : Oruç, ~ گرفتن = Oruç tutmak,

~ خوردن =Oruç bozmak, oruc tutmamak

روئیدن *ruʿīdèn* : روییدن = Bitmek, yeşermek

روبان *rūban* : Kordelâ, şerit

روباه *rūbāh* : Tilki

روبراه *rū-be-rāh* : Hazır, tamam, uygun

روبرو *rū-be-rū* : Karşı, yüzyüze

روبند *rū-bènd*: روبنده =Peçe,utanma

روبوسی *rū-būsī* :Yüz öpmek, öpüşmek

روبه *rūbèh* : روباه = Tilki

روبیان *rūbiyān* : میگو = Karides

روبیدن *rūbīdèn* : رفتن = Süpürmek

روپوش *rū-pūş* : Örtü, peçe

روپوشی *rū-pūşī* : Örtme, üstünü örtme, ~ کردن = Üstünü örtmek

روپیه *rūpiye* : Rupya (Hindistan parası)

روح *rūh* : Ruh, can

روحانی *rōwhānī* : Ruhani

روحانیت *rōwhāniyyèt* : Ruhaniyet

روحانیون *rowhāniyyūn* : Ruhaniler

روح پرور *rūh-pèrvèr* : Ruh verici

رود *rūd* : Nehir, ırmak, çay

رود *rūd*: Bir çeşit müzik âleti(esk.)

رود بار *rūd-bār* : Bir kaç nehir ve çay akan bölge

رود خانه *rūd-ḫāne* : Irmak, nehir

رودربایستی *ru-dèr-bāestī* : Çekinme, utanma

رو دل *rū-del* :Hazımsızlık, mide bozukluğu

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

روزه خوار *rūze-ḫār* : روزه خور = Orucunu yiyen, oruc tutmayan

روزه دار *rūze-dār* : Oruçlu

روزی *rūzī* : Rızık, azık, günlük yiyecek

رورْ *ruj* : Ruj

رؤس *roʿūs* : رئوس = رأس in çoğ. Başlar, başlangıçlar

رؤساء *roʿèsāʿ* : Reisler

رو سازی *rū-sāzī* : İnşaatın dış ve kaba işleri

روسپی *rūspī* : روسی =فاحشه =Orospu, fahişe

روستا *rūstā* : Çiftlik, köy

روستائی *rūstāʿī* : Çiftçi, köylü

رو سری *rū-sèrī* : Baş örtüsü

رو سفید *rū-sefīd*: رو سپید =Alnı açık

روسی *rūsī* : Rus, Rusça

رو سیاه *rū-siyāh* : Yüzü kara

روسیاهی *rū-siyāhī* : Yüz karası

رو سیه *rū-siyèh*: رو سیاه=Yüzü kara

رو سیه *rusiyye* : Rusya

روش *rèveş* : Gidiş, tarz, adet, metod, tavır

روشن *rowşèn* : Aydın, parlak, açık

روشنائی *rōwşènāʿī*: روشنایی =Aydınlık

روشن بین *rōwşèn-bīn* : Zeki, bilgili

روشن شدن *rowşèn şodèn* :Tutuşmak, yanmak, aydınlanmak.

روشن فکر *rōwşèn-fekr*: Aydın kafalı, münevver

روشن کردن *rōwşèn kèrdèn*: Yakmak, (soba, ateş, lamba v.b.), aydınlatmak, ışıklandırmak

روشنی *rōwşènī* : Aydınlık, ışık

روشوئی *rū-şūʿī* : روشویی = Lavabo, tuvalet

روضه *rowze* : 1 .Bahçe, gülistan 2 . Şehitler ve imamlar hakkında minberde okunan mersiye ve hutbe

روغن *rōwğèn* : Yağ

روغن داغ کن *rōwğèn dāğ-kon* : Tava

روغن کشی *rōwğèn-kèşī*: روغن گیری = Yağ çıkarma, ~ کارخانه = Yağ fabrikası

روغن مالی *rōwğèn-mālī* : Yağlama

روغنی *rōwğènī*: Yağlı, yağla çalışan

رؤف *rèʿūf* : رئوف = Merhametli

روکار *rū-kār*: Bir bina veya inşaatın üst veya dış kısmı

روکاری *rū-kārī* : Binanın dış kısmı veya harç işleri

روکش *rū-kèş* : Kapak, kılıf, üst işi

رو گردان *rū-gèrdān* : Yüz çeviren, yüz çevirme

رو گرداندن *rū-gèrdāndèn*: Yüz çevirmek, küsmek, reddetmek

رو گیری *rū-gīrī* : Örtmek, yüzünü örtmek

رولور *revolver* : Tabanca, revolver

رومیزی *rū-mīzī* : Masa örtüsü

روناس *rūnās* : Boya kökü, kızıl boya, kök boya

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

رهاندن *rèhāndèn* : رهانیدن = Kurtarmak

رهایی *rèhāyī* : رهائی = Kurtuluş

رهبان *rohbān* : Rahip, münzevi

رهبانیت *rohbāniyyèt* : Rahiplik

رهبر *rèhbèr* : Lider, kılavuz

رهرو *rèh-row* : Yürüyen

رهزن *rèh-zèn* : راهزن = Yol kesici

رهسپار *rèh-sepār*: Yola çıkma, ~ شدن = Hareket etmek, gitmek

رهگذر *rèh-gozèr*: 1. Geçit 2. Yoldan geçen

رهن *rèhn* : İpotek, rehin

رهنما *rèh-nemā* : راهنما = Kılavuz, yol gösteren

رهنمائی *rèh-nemā'ī* : راهنمایی = Yol gösterme, kılavuzluk

رهنمون *rèh-nemūn* : Kılavuz

رهن نامه *rèhn-nāme* : İpotek senedi

رهنورد *rèh-nèvèrd* : Yol yürüyen, yayan yolcu, peyk

رهوار *rèh-vār* : راهوار = İyi yürüyen at, katır

رهیدن *rèhīdèn* : Kurtarmak

رهین *rèhīn* : Rehine bırakılmış

رهینه *rèhīne* : = Rehîne olarak bırakılan şey, tutak

ری *rey* : İranın eski bir ağırlık ölçüsü, İranın eski başkenti Rey

ریاء *riyā'* : Riya, iki yüzlülük

ریاح *riyāh* : ریح in çoğ. Kokular, rüzgârlar

روند *rèvènd* : روش = Gidiş, tarz

رونق *rownèq* : Parlaklık, güzellik, ~ گرفتن = Bir işin gelişmesi ve iyiliğe doğru gitmesi

رونما *rū-nemā* : Yüz görümlüğü

رونوشت *rū-neveşt* : Kopya

رونویس *rū-nevīş* : Kopya, kopya alan

رونویسی *rū-nevīsī* : Kopya etmek veya almak

روی *rūy*: 1 . رو. = Yüz, üst 2 .Çinko

رویا *rūyā* : Yeşeren, biten, bitki

رؤیا *ro'yā* : Rüya

رویاندن *rūyāndèn* : = Yeşertmek

رؤیت *ro'yèt*: Görme, görüş, bakma

رویدادن *rūy-dādèn* : El vermek, öne gelmek, meydana gelmek

رویه *rūye* : Üst, yüz, dış yüzü, elbisesinin dış yüzü

رویه *rèviyye*: Tarz, tavır, âdet, usul

روی هم رفته *rūy-e hèm-rèfte*: Üst üste, hepsi beraber

روئی *rū'ī* : روی = Üstteki, üst

روییدن *rūyīdèn*: روئیدن = Yeşermek, bitmek

روئین *rū'īn* : Çinkodan yapılmış

ره *rèh* : راه = Yol

رها *rèhā* : Kurtuluş

رها کردن *rèhā kèrdèn* :Serbest bırakmak, kurtarmak

رها شدن *rèhā-şodèn*: Kendini kurtarmak, ayrılmak, düşmek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ریز *rìz* : ریزه =Mini minicik, küçücük, ince

ریز ریز ریزه ریزه *rìz-rìz* : = Ufak ufak, küçük küçük, kesik kesik

ریزش *rìzeş* : Dökme, akma

ریزگی *rìzègi* : Küçüklük, ufaklık

ریزه کاری *rìze-kārì* : İşin incelikleri, incelik

ریزی *rìzì* : İncelik, küçüklük

ریستن *rìstèn* : ریسیدن = Eğirmek, bükmek

ریسمان *rìsmān* : İp, halat

ریسیدن *rìsìdèn* : Eğirmek, bükmek

ریش *rìş* : 1. Sakal 2. Yara, yaralı

ریش بابا *rìş-baba* : انگور ∽ = Razakı üzümü, çavuş üzümü

ریش تراشی *rìş-tèrāşì* : Sakal tıraşı

ریش تراشیدن *rìş tèraşìdèn* : Sakal tıraşı olmak

ریشخند *rìş-ḫènd* :Alay,istihza,کردن∽ = Alay etmek

ریشو *rìşū* : Sakallı

ریشه *rìşe:* Kök, کن کردن∽ = Kökünü veya dibini sökmek

ریع *rèy'* : Çoğalmak, pirinç gibi kaynadıktan sonra fazlalaşma veya kabarma

ریعان *rèyè'ān* : Bir şeyin başlangıcı, mevsimi, en uygun ve güzel zamanı, شباب ∽ = Gençlik

ریغ *rìğ* : 1. Dağ eteği, yamaç 2. Kin, düşmanlık 3. Yumuşaklık ishal hâli

ریاحین *rèyāḥìn:* ریحان ın çoğ. Yeşil ve güzel kokulu bitki, feslegenler

ریاست *riyāsèt* : Riyaset, başkanlık

ریاض *riyāz:* روضه nin çoğ. Bahçeler

ریاضت *riyāzèt* : Nefsin isteklerini kırma, pehriz, çile, riyazet

ریاضی *riyāzì* : Matematik, riyazi

ریاضیات *riyaziyyāt* : Matematik dersleri veya bilimleri

ریاکار *riyā-kār* : Riyakâr, ikiyüzlü

ریال *riyāl* :İran para birimi (8 riyal ortalama bir T.L. na denktir)

ریب *reyb* : Şüphe, tereddüt

ریتین *riyeteyn* : شش = Akciğer

ریح *reyh* : Koku, rüzgâr, yel

ریحان *reyhān* : 1. Fesleğen denilen güzel kokulu bitki 2.Her hangi bir yeşil bitki

ریخت *rìḫt* : Endam, şekil

ریخت گر *rìḫt-gèr* : ریخته گر = Dökümcü

ریختگی *rìḫtègì* : Dökme

ریختن *rìḫtèn* : Dökmek, serpmek, koymak, dağıtmak

ریخت و پاش *rìḫt-o-pāş* : Dağıtmak, bozmak, ısraf etmek, bolluk

ریخته *rìḫtè* : Döküĺmüş, dökme

ریخته گر *rìḫtè-gèr* : Dökümcü

ریخته گری *rìḫtè-gèrì* : Dökümcülük

ریدن *rìdèn* : Büyük aptes yapmak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ریغماسی *riğmāsl :* Zayıf ve sıska
ریگ *rig :* Kum, küçük taş
ریگزار *rig-zār :* Kumluk
ریگستان *rigestān :* Kumluk
ریگ شوئی *rig-şū'i :* Kumları, altın bulmak için yıkamak
ریل *reyl :* Ray (demiryolu)
ریل گذاری *reyl-gozārl:* Ray döşemek
ریم *rim :* Kir, pislik, irin, آهن ~ = Demiri ateşten çıkardıktan sonra üzerinden ayrılan pullar
ریمن *rimen :* Cerahatli, pis, kirli
ریمناك *rim-nāk :* Kirli
ریو *riv :* Hile, sahtekârlık
ریواس *rivās :* Râvent (bot.)
ریوند *rivend :* Ravenden kökü, ravent (bot.)
ریوی *riyevl :* Akciğere ait
ریه *riye :* Akciğer

ز

ز *ze :* "Z" Farsca alfabenin 13. harfi
زائد *zā'ed:* زاید = زائده = Fazla, ilâve olunmuş, artan
زائر *zā'er :* Ziyaretçi
زائل *zā'el :* زایل = Bozulup yok olan; zail
زائو *za'ū :* Lohusa
زائیدن *za'ldèn :* زاییدن = Doğurmak
زائیده *zā'lde :* Doğmuş
زاج *zāc :* Zaç
زاد *zād :* زاده = Doğma, doğmuş
زاد *zād :* Azık, rızık, yiyecek
زاد بوم *zād-būm:* Doğum yeri, vatan
زادن *zādèn :* Doğmak, doğurmak
زاد و ولد *zād-o-vèlèd :* Doğurmak, çocuk dünyaya getirmek
زاده *zāde:* Doğmuş, oğul
زار *zār :* 1. Zaif, hasta, solmuş 2. Ağlayış ve inleyiş sesi 3. Bolluk ve çokluk anlatır: گلزار = Güllerle dolu bahçe
زار زار *zār-zār :* Sesle ağlayayış
زارع *zare' :* Çiftçi
زاری *zārl:* Ağlayış ve inleyiş, ağlamakla yalvarma, کردن ~ = Ağlamak, inlemek
زاریدن *zārldèn :* زاری کردن = Sesle ağlamak, inlemek
زاغ *zāğ :* Karga
زاغ *zağ :* 1. زاج = Zaç 2. Mavi, mor, چشم ~ = Mavi gözlü
زاغچه *zāğçe :* Saksağan kuşu
زاغه *zağe:* Küçük kulübe, dağ veya tepelerde çukur veya mağara gibi yer, ağıl
زال *zāl:* Yaşlı, ak saçlı kadın veya erkek
زالزالك *zālzālèk :* Muşmula, döngel
زالو *zālū:* Sülük, انداختن ~ = Sülük tutunmak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زبان دان *zèbān-dān* : Yabancı dil bilen

زبان دراز *zèbān-derāz* : Dili uzun, saygısız, fazla konuşan

زبانزد *zèbān-zèd* : Halk dili, konuşulan dil

زبان گرفتگی *zèbān-gereftègī* : Dilin tutulması, pelteklik

زبان گنجشک *zèbān-gonceşk* : Dişbudak ağacı

زبانه *zèbāne* : 1. Terazi dili gibi muhtelif aletler, zıvana 2 .Alev, ~ کشیدن = Alevin yükselişi, ~ کام و = Erkek, dişi zıvana, ~ فاق و = Zıvanalı geçme

زبانی *zèbānī* : Şifahen, dilden

زبده *zobde* : 1. Süt kaymağı, tere yağı 2. Hulâsa, öz, netice

زبر *zebr* : Kaba, iri taneli, kalın, pürüzlü

زبر *zèbèr* : Üst, üstte, ~ بر = Üstünde, ~ زیرو = Alt üst, perişan, üstün

زبرجد *zèbèrcèd* : Zebercet, yakut cinsinden sarı veya yeşil kıymetli bir çeşit taş

زبرجدین *zèbèrcèdīn* : زبرجدی = Zebercetli, yeşil, zeytin renkli

زبردست *zèbèr-dèst* : El üstünde, kuvvetli, mahir, usta

زبردستی *zèbèr-dèstī* : Kudret, ustalık

زبری *zebrī* : İrilik, kabalık, pürüzlülük

زاماسکه *zāmāske* : Cam macunu

زامیاد *zāmyād* : İran'ın güneş takviminde her ayın 28. günü

زانو *zānū* : Diz, ~ زدن = Diz çökmek, oturmak

زانوئی *zānū'ī* : Boru dirseği

زانی *zānī* : Zina eden erkek

زانیه *zāniyè* : Zina eden kadın

زاووش *zāvūş* : مشتری = Jüpiter, Müşteri

زاویه *zāviyè* : Köşe, zaviye, açı 2. Tekke, hanikah

زاهد *zāhed* : Sofu, dindar

زایچه *zāyçe* : 1.Zayiçe, yıldız falı 2. Çocuk doğduğu zaman nüfus kâğıdı alınmak üzere doldurulan dilekçe formu

زاید *zāyed* : زائد = Fazla, zâit

زایش *zāyeş* : زایمان = Doğum

زایشگاه *zāyeş-gāh* : Doğumevi

زایل *zāyel* : زائل = Zail, yok olma

زایمان *zāyemān* : Doğum

زاییدن *zāyīdèn* : زائیدن = Doğurmak

زباله *zèbāle* : آشغال = Çöp

زبان *zèbān* : Dil, lisan, ~ بسته = Lal, dilsiz, ~ بسته حیوان = Zavallı hayvan, dilsiz hayvan

زبان باز *zèbān-bāz* : Şarlatan, dalkavuk, konuşkan

زبان بازی *zebān-bāzī* : Şarlatanlık

زبان دار *zèbān-dār* : Meramını iyi anlatan, becerikli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زبرین *zèbèrîn* : بالائی = Üsteki

زبل *zebl* : کود = Gübre

زبور *zèbur* : Yazı, kitab, Davut Peygambere gelen kutsal kitap

زبون *zèbūn* : Zayıf, düşkün, zavallı

زبونی *zèbūnî* : Alçaklık, düşkünlük

زبیب *zèbîb* : Kuru üzüm, kuru incir

زبیل *zèbîl* : Gübre, pislik

زجاج *zocāc* : شیشه = Cam(pencere için)

زجر *zècr* : Zorlama, alıkoyma, tazyik

زحل *zohèl* : کیوان = Zühal, Satürn

زحمت *zèhmèt* : Sıkıntı, güçlük, yorgunluk, zahmet

زحمت کش *zèhmèt-kèş* : İşçi, rençper

زحیر *zèhîr* : İnleme 2. Dizanteri

زخارف *zèḫāref* : زخرف un çoğ. Kıymetsiz süs, yaldız, altın v.b.

زخم *zèḫm* : Yara, bere, ~ خوردن = Yaralanmak, yara almak, ~ زبان = Dille incitmek, kötü veya incitici söz, ~ زدن = Yaralamak

زخم بندی *zèḫm-bèndî* : Pansuman

زخمناک *zèḫm-nāk* : Yaralı

زخمه *zèḫmè* : مضراب = Mızrap

زخمی *zèḫmî* : Yaralı, ~ شدن = Yaralanmak, ~ کردن = Yaralamak

زدائیدن *zèdā'îdèn* : زدودن = Gidermek, kirini yok etmek, temizlemek

زدن *zèdèn* : Vurmak, çarpmak, dövmek, çalmak

زدوبند *zèd-o-bènd* : İrtibat ve münasebetler kurarak iş çevirme

زدو خورد *zèd-o-ḫord* : Vuruşma, dövüşme

زدودن *zodūden* : Silmek, temizlemek, gidermek

زده *zèdè* : 1. Vurulmuş çarpılmış 2. Bozulmuş veya ezilmiş meyve v. s.

زر *zèr* : طلا = Altın

زراد خانه *zèrrād-ḫāne* : Cephane, silâh fabrikası

زراعت *zerā'èt* : کشاورزی = Ziraat, çiftçilik

زراعتی *zerā'èt* : Zirai, ziraata ait

زر افشان *zèr-èfşān* : Altın tozu serpilmiş, altınla işlenmiş, altın saçan

زرافه *zèrrāfe* : Zürafa

زراندود *zèr-èndūd* : Altın kaplatılmış

زرباف *zèr-bāf* : زربفت = Sırma ile dokunmuş, sırmalı

زر بفت *zèr-bèft* : = Sırmalı

زر تشت *zèr-toşt* : زردشت = Zerdüşt

زر خرید *zèr-ḫerîd* : Satın alınmış köle

زر خیز *zèr-ḫîz* : Verimli (arazi)

زرد *zèrd* : Sarı

زر داب *zèrd-āb* : Safra, yaradan çıkan cerahat

زردالو *zèr-dālū* : Kayısı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زرد پوست *zèrd-pūst :* Sarı derili

زرد چوبه *zèrd-çūbe :* Zerdeçal, zerdeçav

زرد زخم *zèrd-zèḫm :* Bir çeşit cerahatli deri hastalığı

زردک *zèrdèk :* هویج = Havuç

زردوز *zèr-dūz :* 1 . Sırma işi yapan 2 . Sırmalı kumaş

زرده *zèrdè :* Yumurtanın sarısı

زردی *zèrdi :* Sarılık

زر زر *zer-zer :* Zırıltı

زرشک *zereşk :* Diken üzümü

زرشکی *zereşkī :* Koyu kırmızı

زرع *zèr' :* Ekme, ziraat, ekim

زرق *zèrq :* 1 . Zerk, şırınga 2 .Riya, mürailik

زرق و برق *zèrq-o-bèrq :* Şatafat

زرگر *zèr-gèr :* Kuyumcu

زرگری *zèr-gèrī :* Kuyumculuk

زرگون *zèr-gūn :* Altın rengi, altın gibi

زرنا *zernā :* سرنا = Zurna

زرنگار *zèr-negār :* Altın veya yaldızlı, resimler ve yazılarla süslenmiş

زرنگ *zèrenġ :* Çevik, becerikli, zeyrek, açıkgöz

زرنگی *zèrèngī :* Zeyreklik, becerikllilik, کردن ~ = Açıkgözlük yapmak

زرنیخ *zèrnīḫ :* Zırnık, زرد ~ =Sarı zırnık, احمر ~ =Kırmızı zırnık

زرورق *zèr-vèrèq :* Yaldız yaprak, çok ince altın veya yaldız yaprak

زره *zereh :* Zırh

زره پوش *zereh-pūş:* زره دار = Zırhlı

زری *zèrī:* Sırmalı,kabartmalı, süslü ipek kumaş veya kadife

زشت *zeşt :* Çirkin

زشتخو *zeşt-ḫū:* زشتخوی = Kötü yaratılışlı, kötü huylu

زشتی *zeştī :* Kötülük, çirkinlik

زعفران *zè'fèrān :* Safran

زعفرانی *zè'fèrānī :* Safran rengi, koyu sarı

زعم *zè'm :* Zan, sanı

زعیم *zè'īm :* Başkan, lider, önder

زغال *zoğāl:* Kömür,چوب~ = Odun kömürü, سنگ ~ =Taşkömür

زغال اخته *zoğāl-èḫtè :* Kızılcık

زغالی *zoğālī:* Kömürcü, kömür satan

زغره *zèğèrè :* زقره = Elbise veya şapkalarda ter toplayan kalın kenar dikişi

زغ زغ *zeğ-zeğ :* زق زق = Zır zır, zırlama

زغن *zèğèn :* Çaylak

زفاف *zèfāf :* Zifaf, gerdeğe girme

زفت *zèft :* İri, koyu, şişman

زفت *zeft :* Zift, asfalt

زفت *zoft :* Pinti, cimri, kaba

زفر *zèfr :* پوزه = Ağız, çene

زفیر *zèfīr :* Soluk verme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زمزمه *zèmzèmè :* Terennüm, şayia, mırıltı, bir söz veya işin başlangıcı, کردن ~ = Mırıldanmak

زمستان *zemestān :* Kış

زمستانی *zemestānì :* Kışlık, kışa ait

زمن *zèmèn :* وقت = Zaman, vakit

زمه *zèmè :* زاج = Zaç

زمهریر *zèmhèrìr :* Şiddetli soğuk, karakış, zemheri

زمین *zèmìn :* Yer, saha, arazi, toprak arz, kara, زدن ~ = Yere vurmak, yıkmak, شناس ~ = Jeolog, گیر ~ = İhtiyarlık veya hastalık dolayısıyle daima yatakta yatan kimse

زمین لرزه *zèmìn-lèrzè:* زلزله = Deprem

زمینه *zèmìne :* Yer, satıh, desen, konu, zemin, سازی ~ = Zemin hazırlamak, چینی ~ = Entrika çevirmek

زمینی *zèmìnì :* Yer ve karaya ait, kara yolu, نیروی ~ = Kara kuvvetleri, سیب ~ = Patates

زن *zèn :* Kadın, zevce, eş, refika, گرفتن ~ = بردن ~ =Evlenmek

زن *zèn :* زدن den = Vuran, çeken, çalan, شمشیر ~ = Kılıç çeken, نی ~ = Neyzen, راهزن = Yol kesen, haydut

زناء *zenā' :* Zina

زنادقه *zènādeqè :* زنادیق = Zındıklar

زنار *zonnār :* Zünnar, kuşak, (Hı-

زکام *zokām :* Nezle

زکاة *zèkāt :* زکوة = Zekât

زکی *zèkì :* Pak, temiz, iyi

زگیل *zègìl :* Siğil

زل *zèll :* لغزش 1. Sarsma, kayma 2. Hata

زل *zel:* گوسفند ~ = Kuyruksuz koyun

زلال *zolāl:* Duru, berrak, şeffaf (su)

زلت *zèllèt :* Kayma, sarsma, hata, günah

زلزال *zelzāl :* Titretme, sallama

زلزله *zèlzèle :* Zelzele, زمین لرزه = Deprem

زلف *zōlf :* Zülf, saç

زلوبیا *zèlūbiyā :* زولبیا = Bir çeşit lokma tatlısı

زمار *zèmmār :* Fülütçü, neyzen

زماره *zèmmāre :* Nay, flüt (esk.)

زمام *zèmām :* Dizgin

زمامدار *zèmāmdār :* Yönetici, iş başında bulunan kimse, devlet reisi

زمان *zèmān :* Vakit, zaman, çağ

زمانه *zèmāne :* Devir, zamane

زمخت *zomoḫt :* Kaba, iri, sert

زمرد *zomorrod :* Zümrüt

زمردین *zomorrodìn :* Zümrüt renginde, yeşil renkli

زمره *zomrè :* Sınıf, cemaat, zümre

زمزم *zèmzèm :* Zemzem suyu veya kuyusu

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ristiyan keşişleri ve Zerdüştilerin din adamları beline bağlar veya boynuna asar)

زنا شوئی *zènā-şū'ī* : ازدواج = Evlenme

زناکار *zenā-kār* : Zina eden

زنانگی *zènānègī* : Kadına ait

زنانه *zènānè* : Kadına ait

زن باره *zèn-bāre* : Zampara

زن باز *zèn-bāz* : زن باره = Zampara

زنبر *zèn-bèr* : زمبل = Teskere, sedye

زن برادر *zèn-bèrādèr* : Yenge, erkek kardeşin eşi

زنبرک *zènbèrèk* : Yay

زنبق *zèmbèq* : Zambak

زنبور *zènbūr* : Arı, eşek arısı, عسل ~ = Bal arısı

زنبورک *zènbūrèk* : Bir çeşit ufak top, eskiden deve üzerinde taşınan bir silâh

زنبه *zenbe* : زنبر = Teskere

زنبیل *zènbīl* : Çarşıdan alınan ufak tefeği içine koyup taşımağa yarayan hasır gibi örülmüş sepet, file

زن پدر *zèn-pedèr* : مادراندر = Üvey anne

زنج *zenc* : Ağaç zamkı

زنجبیل *zèncèbīl* : زنجفیل = Zencefil

زنجره *zèncère* : Cırcır böceği

زنجیر *zènclr* : Zincir

زنجیره *zènclrè* : Zincire benzeyen herşey, zincir gibi

زنخ *zènèḫ* : زنخدان = Çene

زنخدان *zènèḫ-dān* : چانه = Çene, ~ چاه = Çene çukuru

زند *zènd* : Zerdüştilerin kutsal kitabı, Zend

زند *zènd* : Bilek, bilek kemiği

زندان *zendān* : محبس = Zindan, hapishane, ceza evi

زندانبان *zendān-bān* : Hapishane muhafızı, zındancı

زنداوستا *zènd-èvestā* : Zerdüştilerin dini kitabı ve tefsiri, Zand-Avesta

زندائی *zèn-dā'ī* : Yenge, (dayının karısı)

زندقه *zèndèqè* : Zındıklık, Allaha ve ahrete inanmamak

زندگانی *zendègānī* : Yaşama, hayat, geçim

زندگی *zendègī* : Dirilik, hayat, ömür, geçim, کردن ~ = Yaşamak

زنده *zendè* : Diri, canlı, yaşayan, çevik, شدن ~ = Dirilmek, ~ کردن = Diriltmek, بگور ~ = Diri diri gömülmüş, دل ~ = Çevik, dinç, gönlü diri

زندیق *zendīq* : Zındık

زن عمو *zèn-'èmū* : Yenge (amca karısı)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زوبین *zūbīn :* Küçük mızrak (esk.)

زوج *zōc :* Zevç, çift, koca

زوجات *zèvècāt :* زوجه nin çoğ. Zevceler, karılar

زوجه *zowcè :* Eş, kadın, zevce

زوجین *zōwceyn :* Çiftler, eşler

زود *zūd :* Çabuk, erken

زود باور *zūd-bāvèr :* Çabuk inanan, iyi kalpli, hilesiz insan

زود پز *zūd-pèz :* Çabuk pişen, kõrpe veya taze et,sebze v.b., ~ دیگ = Düdüklü tencere

زود خیز *zūd-ḫīz :* Erken kalkan

زود رنج *zūd-rènc :* Alıngan

زود رس *zūd-rès :* پیشرس = Çabuk olan veya erken erişen (meyve)

زود زود *zūd-zūd :* Sık sık, çabuk çabuk

زور *zūr:* Zor, güç, kuvvet, baskı, ~ آوردن =Zorlamak, ~ دادن = İtmek, zorla itmek, ~ زدن = Sıkışmak, kuvvet sarfetmek

زور آزما *zūr-āzemā:* Pehlivan, şampiyon

زور آزمائی *zūr-azemā'ī :* Kuvvet denemek veya õlçmek

زور آور *zūr-āvèr :* Güçlü, zorlayan

زورخانه *zūr-ḫānè :* İran'ın eski usul güreş çalışma yeri, güreş ve spor evi

زورق *zōwrèq :* Sandal, kayık

زورکی *zūrèkī :* Zoraki

زنگ *zèng :* Zil, çan, اخبار ~ = Kapı zili

زنگ *zèng :* Pas (demir, bakır v.s.-nin pası), زدن ~ == 1. Pas tutmak, paslanmak 2. Zil çalmak

زنگار *zèngār :* 1. Bakır üstündeki zehirli yeşil pas, zencar 2 .Tozluk, getr

زنگاری *zèngārī :* Bakır pası rengi, yeşil

زنگله *zèngole :* زنگوله = Çıngırak

زنگی *zèngī :* 1. Zenci 2. Zilli, çıngıraklı

زننده *zènèndè :* Keskin koku, tadı bozuk veya acı

زنهار *zenhār :* 1. Aman!, sakın!, zinhar! 2 .Sığınak, خواستن ~ = İltica etmek, himaye ve sığınak aramak

زنی *zènī :* Karılık, kadınlık

زوائد *zèvā'ed :* Fazla ve lüzumsuz şeyler

زواج *zèvāc :* ازدواج = زنا شوئی = Evlenme

زوار *zèvvār :* = Mekke veya diğer kutsal yerleri ziyaret eden züvvar, sık sık ziyaret eden

زوار *zovvār :* زائر in çoğ. Kutsal yerleri ziyaret edenler

زوال *zèvāl :* Zail olma, yok olma, zeval

زوایا *zèvāyā :* 1 .Köşeler 2 .Tekkeler

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زهره *zohrè* : ناهید = Zühre, Venüs
زهکش *zehkèş* : Lağım
زهم *zohm* : Kötü koku, bozuk yumurta, balık, et kokusu
زهوار *zeh-vār* : Yay kirişi veya kaytana benzeyen şey
زهی *zehl* : Ne mutlu, ne güzel (alay yoluyla da kullanılır)
زیاد *ziyād* : Çok,fazla,aşırı, شدن ~ = Çoğalmak, کردن ~ = Çoğaltmak
زیادت *ziyādèt* : زیاده = Ziyade, daha çok, artık
زیاده *ziyādè* : Ziyade, artık
زیاده روی *ziyādè-rèvl* : Haddini aşma, کردن ~ = Haddini aşırmak
زیادی *ziyādl* : Fazlasiyle, fazlalık
زیارت *ziyārèt* : Kutlu yerlerin ziyareti
زیارتگاه *ziyārèt-gāh* : Ziyaretgâh, ziyaret yeri
زیارتنامه *ziyārèt-nāmè* : Ziyaret yerleri için özel dua, ziyaretname
زیان *ziyān* : Ziyan, zarar, hasar, دیدن ~ = کردن ~ = بردن ~ = Ziyan ve zarar görmek, زدن ~ = Ziyan ve zarar vermek
زیان آور *ziyān-āvèr* : Zararlı
زیان دیده *ziyān-dldè* : Hasar görmüş, bozulmuş
زیب *zlb* : Süs, yakışma
زیبا *zlbā* : Güzel, yakışıklı
زیبائی *zlbā'l* : Güzellik

زورگوئی *zūr-gū'l* : Zorbalık, zulüm
زورمند *zūr-mènd* : Güçlü
زوروزی *zūr-vèrzl* : Gücünü deneme
زوزه *zūzè* : Uluma, کشیدن ~ = Ulumak
زه *zeh* : 1.Yay kirişi 2.Esvap v.s. kenarına dikilen şerit ve kaytan 3. Marangozlukta bir çeşit ince pervaz
زه *zeh* : 1. Doğum 2. Su sızıntısı
زهاب *zeh-āb* : Sızan su
زهاد *zohhād* : Dindarlar, zahitler
زهار *zehār* : Kasık, etek
زهتاب *zeh-tāb* : Kaytan ve kiriş büken kimse
زهد *zōhd* : Züht, takva, dindarlık
زهدان *zohdān* : Rahim, döl yatağı
زهر *zèhr* : Zehir
زهرمار *zèhr-e mār* : Yılan zehiri! küfür olarak kullanılır, zıkkım!
زهر *zèhr* : Çiçek (çoğ.: ازهار)
زهراب *zèhrāb* : Sidik, ریختن ~ = İşemek, su dökmek
زهرآگین *zèhr-āgln* : زهرآلود = Zehirli, zehire bulaşmış
زهرآلود *zèhr-ālūd* : Zehirli
زهردار *zèhr-dār* : Zehirli
زهرکش *zèhr-koş* : تریاق = Panzehir
زهرناک *zèhr-nāk* : زهرآلود = Zehirli
زهره *zèhrè* : 1.Safra kesesi, öd 2.Cüret, cesaret, ترکید ام ~ = Ödüm patladı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

زیبق *zeybèq*: جیوه = سیماب = Civa

زیبندگی *zîbèndègî*: Süslülük, yakışıklılık

زیپ *zîp*: Fermuar

زیپو *zipow*: Suyu fazla, renksiz, tatsız bir çorba

زیتون *zeytūn*: Zeytin

زیتونی *zeytūnî*: Zeytin rengi

زیج *zîc*: Zeyç, zâyiçe, yıldızların belli bir zamanındaki yerlerini gösteren çizelge

زیر *zîr*: 1. Alt, aşağı 2. Esre

زیرا *zîrā*: Çünkü, zira

زیراب *zîr-āb*: Havuz v.s. nin alt çıkış yolu veya borusu

زیر پرچم *zîr-e-pèrçèm*: (ask.) Bayrak altında hazır asker veya kuvvetler

زیر پوش *zîr-pūş*: Alt elbise

زیر پیراهنی *zîr-pîrāhènî*: İç çamaşır

زیر جامه *zîr-câme*: İç donu

زیر دریایی *zîr-dèryāyî*: Denizaltı (gemisi)

زیر دست *zîr-dèst*: El altında bulunan, madun, ast

زیر زمین *zîr-zèmîn*: Bodrum

زیر زمینی *zîr-zèmînî*: Yer altında bulunan (su, maden v.s.)

زیر سازی *zîr-sāzî*: Bir bina veya yolun temel yapısı

زیر شلواری *zîr-şèlvārî*: Don, iç donu

زیرک *zîrèk*: Zeyrek, akıllı, zeki

زیر نویس *zîr-nevîs*: Dipnot, haşiye

زیره *zîrè*: Kimyon

زیرین *zîrîn*: زیری = Alttaki, alt

زیست *zîst*: Yaşayış, yaşama, hayat, ~ کردن = Yaşamak

زیست شناسی *zîst-şènāsî*: Biyoloji

زیستن *zîstèn*: Yaşamak

زیلو *zîllū*: Kilim, palas

زین *zîn*: Eyer, ~ برگ = Zarif, alafranga eyer

زینت *zînèt*: Süs

زینه *zînè*: درجه = Derece, merdiven

زینهار *zinhār*: زنهار = Zinhar, sakın

زیور *zîvèr*: Süs

ژ

ژ *je*: «J» Farsça alfabenin 14. harfi

ژاژ *jāj*: Deve dikeni, (mec.) boş lâf

ژاکت *jāket*: Kadın ceketi

ژاله *jālè*: Jale, çiğ

ژاندارم *jandarm*: Jandarma

ژاندارمری *jandarmerî*: Jandarma teşkilâtı

ژتون *jeton*: Jeton

ژرف *jèrf*: گود = Derin

ژرفا *jèrfā*: گودی = Derinlik

ژست *jest*: Jest, davranış, çalım

ژنده *jèndè*: Yırtık, yamalı, eski ve yırtık esvap

ژنده پوش *jèndè-pūş*: Yırtık esvap giyen

ژنرال *jenerāl*: General

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ژیان *jiyān*: Kızgın, kükremiş, ~ شیر = Kükremiş arslan

ژیگولو *jigolo*: Züppe

ژیگوله *jigole*: Hoppa ve oynak kız veya kadın

ژنرالیسیم *jenerālisim*: Başkumandan

ژور *jūr*: Piko, antika, ajur

ژولیده *jūlīde*: Karışmış, birbirine geçmiş, ~ موی = Taranmamış, karmakarışık saç

س

س *sin*: «S» Farsça alfabenin 15. harfi

سائر *sā'er*: سایر = Diğer

سائق *sā'eq*: Sevk eden ,götüren

سائس *sā'es*: سایس = سیاس = Terbiye eden, siyaset ve akılla idare eden, siyaset adamı

سائل *sā'el*: 1. Soran 2. Dilenci

سائیدن *sā'īdèn*: سابیدن = ساییدن = Övütmek, çekmek, ezmek, bilemek, sürterek parlatmak, toz haline getirmek, aşındırmak, törpülemek

سابح *sābeh*: شناگر = Yüzen, yüzücü

سابع *sābe'*: هفتم = Yedinci

سابق *sābeq*: Sabık, eski, önceki

سابقاً *sābeqèn*: Eskiden, bundan önce

سابق‌الذکر *sābeq-oz-zekr*: Zikri geçmiş, yukarıda belirtilen

سابقه *sābeqè*: Birinin geçmiş çalışmalarına ait personel evrak veya dosyası, sabıka, ~ بد = Geçmişte işlenmiş suç, ~ بد = Sabıkalı

سابقه‌دار *sābeqè-dār*: Sabıkalı, kötü sabıkası olan

سابق *sābeql*: Evvelki, eski

سابیدن *sābīdèn*: سائیدن = Törpülemek, aşındırmak

ساتر *sāter*: پوشنده = Örten

ساج *sāc*: Sac (ekmek sacı)

ساجد *sāced*: Secde eden

ساچمه *sāçme*: Saçma, ufak kurşun

ساچمه ای *saçme'ī*: Saçmalı (mermi)

ساحت *sāhèt*: Ön, açık yer, meydan

ساحر *sāher*: Büyücü, sihirbaz

ساحق *sāheq*: Övüten, ezip toz haline getiren

ساحل *sāhel*: Sahil, kıyı

ساخت *sāḫt*: Yapılmış, mamul

ساختگی *sāḫtegī*: Sahtelik

ساختمان *sāḫtemān*: Bina, yapı

ساختمانی *sāḫtemānī*: İnşaata ait

ساختن *sāḫtèn*: Yapmak, bina etmek, inşa etmek

ساخت و پاخت *saḫt-o-paḫt*: Bir hileye katılmak, sözleşme, ~ کردن = Sözleşmek, bir desisede anlaşmak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

cisi, دندانساز =Diş hekimi, dişçi, ~ دارو = Eczacı

سازش *sāzeş* : Anlaşmak, uymak

سازگار *sāzegār* : Uygun, muvafık

سازمان *sāzemān* : Teşkilât, müessese

سازنده *sāzènde* : 1. yapan, yapıcı 2. Bir saz çalan (müz.)

ساز و برگ *sāz-o-bèrg*: Askerî teçhizat ve giyecek

ساس *sās* : Tahta kurusu

ساطع *sāte'*: Parlak, meydana çıkan, aydın, yükselip meydana çıkan

ساطور *sātūr* : Kasap satırı, ağır ve enli et bıçağı

ساعات *sā'āt* : ساعت in çoğ. Saatlar

ساعت *sā'èt* : Saat, بغل ~ = Koltuk saatı, جیبی ~ =Cep saatı, مچی ~ = Kol saatı, کار ~ =İş saatı

ساعت ساز *sā'èt-sāz* : Saat tamircisi, saatçı

ساعد *sā'ed* : Dirsekle bilek arasındaki kısım, bilek

ساعی *sa'i* : 1. Çalışkan, gayretli 2. Dedikoducu, ara bozan

ساغر *sāğèr* : Kadeh, Kâse, piyale

ساغری *sāğèrī* : صاغری = 1. Sepilenmiş at veya eşek derisi 2. Sağrı

سافل *sāfel* : Alçak, aşağı

ساق *sāq* : Baldır, incik, dizle topuk arasındaki kısım

ساقدوش *sāq-dūş* : Sağdıç

ساخته *sāḫte*: Yapılmış, hazırlanmış, ~ نیست از دست من = Benim elimden bir şey gelmez

ساخلو *saḫlōw* : پادگان = Garnizon

سادات *sādāt* : سید in çoğ. Hz. Muhammed'in soyundan olanlara verilen unvan, seyyitler

سادس *sādes* : ششم = Altıncı

سادساً *sādesèn* : Altıncı olarak

سادگی *sādègī* : Düzlük, sadelik

ساده *sādè* : Basit, sade, adi, düz

ساده دل *sāde-del* : Yüreği temiz, saf

ساده لوح *sāde-lōwh* : Saf, akılsız

سار *sār*: (ek)... lik, کوهسار =Dağlık, ~ چشمه = Çeşmeleri çok yer

سار *sār* : Sığırcık kuşu

سار *sār* : (esk.) : شتر = Deve

سارا *sārā* : Halis, safi

ساربان *sār-bān* : Deveci, deve sürücüsü

سارغ *sāroğ* : Bohça, büyük mendil

سارق *sāreq* : دزد = Hırsız, çalan

ساروج *sārūc*: Eskiden çimento yerine kireç ve kül ile yapılan ve inşaatta kullanılan harç

ساری *sārī* : جاری =Akan, cereyan eden

ساری *sāri* : Bulaşıcı (hastalık)

ساز *sāz* :Saz, çalgı, دهنی ~ = Ağız mızıkası

ساز *sāz* : (ek) ..... yapan, ustası, düzelten, ~ساعت =Saat tamir-

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ساقط *sāqet:* 1. Sâkıt, düşen, düşük 2. Rahimden vakitsiz düşen, بچه ~ کردن = Çocuk düşürmek

ساقه *sāqe:* Sap, bitki veya yaprak sapı

ساقی *sāqi:* Saki, içki dağıtan

ساکت *sāket:* Sakin, sessiz, sönmüş, susmuş, ~ شدن =Susmak, sönmek, sakinleşmek, ~ کردن = Susturmak, sesini kestirmek

ساکن *sāken:* 1. Sakin, mukim 2. Hareketsiz

سال *sāl:* Yıl, sene, yaş, چند ~ دارید؟ = Kaç yaşındasınız?

سالاد *salad:* Salata

سالار *sālār:* Baş, reis, komutan (esk.)

سالب *sāleb:* Selp eden, alan

سالخورده *sāl-ḫorde:* Yaşlı, ihtiyar

سالک *sālèk:* Halep veya şark çıbanı, Antep çıbanı

سالک *sālek:* Bir yolu tutup giden, sâlik

سالگی *sālegi:* ساله = Yaşında, در ۱۰ ~ = 15 yaşında

سالم *sālem:* Sağ, sağlam, hasta olmayan

سالمند *sāl-mènd:* Yaşlı, çocuk olmayan

سالمندان *sālmèndān:* Yaşlılar, büyükler = اکابر ,~ کلاس =Yaşlılar dersanesi veya sınıfı

سالن *salon:* سالون = Salon, büyük misafir odası

سالنامه *sāl-nāme:* Ajanda, salname, takvim

سالنما *sāl-nemā:* تقویم = Takvim

سالوس *sālūs:* Riyakâr

سالوسی *sālūsi:* Riyakârlık

ساله *sāle:* سالگی = Yıllık, yaşında, ۱۰۰ ساله = 100 yıllık

سالیان *sāliyān:* Yıllar, seneler

سالیانه *sālyānè:* Yıllık, senelik

سام *sām:* 1. İltihaplanma 2. Alevlendirme 3. Ateş

سام *sām:* Sam yeli, çölden esen sersemletici gayet sıcak ve zehirli bir rüzgâr

سامان *sāmān:* Sıhhat, afiyet, refah, intizam, zenginlik, mülk

سامع *sāme':* شنونده =İşiten, dinleyen

سامعه *sāmè'e:* İşitme duygusu, حس ~ =~ قوهٔ =İşitme duygusu

سامی *sāmi:* Yüksek, yüce, Sami ırkı

سان *sān:* Alay, resmi geçit, nümayiş, دادن ~ = Resmi geçit yapmak دیدن ~ = Resmi geçiti teftiş, resmi kabul

سان *sān:* (ek)... gibi, benzer: یکسان = Birbirine benzer, tıpkısı

سانحه *sānehè:* Kaza

ساندویچ *sandeviç:* Sandeviç

سانسور *sansur:* Sansür

سایبان *sāyè-bān:* Gölgelik

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سبحان *sobhān :* Subhan, tenzih ve paklıkla anma, Tanrı

سبحان‌الله *sobhānèllah :* Süphanallah

سبحه *sobhè :* Tespih ve dua etmek, tespih

سبد *sèbèd :* Sepet

سبدی *sèbèdî :* Sepetten veya hasırdan yapılmış, hasır cinsinden

سبز *sèbz :*1 .Yeşil renk 2 .Yeşil bitki, ~ شدن = Yeşermek, bitmek

سبز رنگ *sèbz-rèng :* Yeşil renkli

سبز فام *sèbz-fām :* Yeşil renkli

سبز قبا *sèbz-qèbā :* Yeşil ispinoz

سبزه *sèbzè :* 1 .Esmer renkli 2 . Yeşillik

سبزه زار *sèbzè-zār :* Yeşillik, çayırlık

سبزی *sèbzî:* Tere, nane, tarhun v.b. sebze

سبزیجات *sèbzî-cāt :* Sebzeler, yeşillikler, zerzevat

سبزی کار *sèbzî-kār :* Sebze bahçesi, satış için çeşitli sebzeler yetiştiren kimse

سبزیکاری *sèbzî-kārî :* Satış için çeşitli sebzeler yetiştirme işi, bahçıvanlık

سبط *sèbt:* Evlât, torun

سبع *sèb' :* هفت = Yedi

سبع *sob' :* Yedide bir

سبعه *sèb'è :* Yedi

سبق *sèbèq :* ماسبق = Önceki, önce, geçmiş

سایر *sāyer :* سائر =Sair, diğer, başka

سایرین *sāyerîn:* Diğerleri, başkaları

سایه *sāyè :* 1 .Gölge 2 .(mec.) Himaye, عالی مستدام ~ =Himayeniz devamlı olsun

سایه روشن *sāyè-rōwşèn :* Resimde veya tabiatta ışık ve gölgenin gösterilişi

سایدگی *sāyîdegî :* Sürtünerek yıpranma, aşınma

سایدن *sāyîdèn:* Sürterek parlatmak, bilemek, toz haline getirmek, öğütmek, ezmek, çekmek, aşındırmak

سوده *sāyîdè:* Övütülmüş, شدن ~ = Övütülmek, aşınmak

سب *sèbb :* Sövme, küfür

سبابه *sèbbābè :* Şehadet parmağı

سبات *sobāt :* Dalgınlık, koma

سباح *sèbbāh :* Yüzücü, çok yüzen

سباحت *sèbāhèt:* Yüzmek, yüzücülük

سباع *sebā' :* Yırtıcı, vahşi hayvanlar

سبب *sèbèb :* Sebep, شدن ~ =Sebep olmak

سبب ساز *sèbèb-sāz :* İşleri kolaylaştıran, sebepleri yaratan Cenab-ı Allah

سببی *sèbèbî :*1 .Sebebe ait 2 .Kan ve soy sebebiyle olmayıp karı veya koca tarafından dolayısıyle tesis edilmiş akrabalık, sihriyet

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سبقت *sèbqèt:* Takaddüm,önce gelme, ~ گرفتن = Takaddüm etmek, başta gelmek

سبک *sèbok :* Hafif, ~ شدن =Hafiflemek, ~ کردن =Hafifletmek

سبک *sèbk :* Metot, tarz, usul, yöntem

سبکبار *sèbok-bār :* Hafif, yüklü, üzüntü ve sıkıntısı olmayan

سبکسر *sèbok-sèr :* Akılsız, aptal

سبک مغز *sèbok-mèğz :* Akılsız

سبک وزن *sèbok-vèzn :* Ağırlığı olmayan, hafif

سبکی *sèbokî:* Hafiflik, hafifmeşreplik

سبلت *sèbèlèt :* سبلة = سبیل = Bıyık

سبو *sèbū :* Testi

سبیل *sèbîl:* Yol, ~ بر = Yoluyla, diye

سبیل *sebîl :* Bıyık

سپاس *sepās :* Şükür, hamd, övme

سپاس گذاری *sepās-gozārî :* Şükür ve hamd etme

سپاه *sepāh :* Ordu

سپاهی *sepāhî :* (esk.) سرباز = Asker

سپر *sepèr :* Kalkan, siper

سپردن *sepordèn :* Bırakmak, emanet etmek, teslim etmek

سپرده *sepordè :* Emanet, depozito, pey

سپرز *seporz :* اسپرز = طحال = Dalak

سپری *sepèrî :* Geçme (vakit), sona erme

سپس *sepès :* Sonra, o zaman

سپنج *sepènc :* Geçici ve itibarsız dünya, kısa bir zaman, üç beş günlük yaşayacak bir yer

سپند *sepènd :* اسپند = اسفند =Çör otu, nazar otu

سپور *sopūr :* Çöpçü

سپه *sepèh :* (esk.) سپاه = Ordu

سپهبد *sepèh-bod :* Korgeneral

سپهدار *sepèh-dār :* (esk.) Başkumandan, serdar

سپهر *sepehr :* Gökyüzü, felek

سپهسالار *sepèh-sālār:* (esk.) Serasker, sipehsâlar

سپید *sepîd :* (esk.) سفید = Beyaz

سپیده دم *sepîdè-dèm :* Tan ağartısı, şafak vaktı

ستا *setā :* ستای = (ek) Methetme, beğenme, ~ خود = Kendini beğenme

ستاد *setād :* ستاد آرتش = Kurmay, genel kurmay

ستار *sèttār :* Örten, العیوب ~ =Ayıpları örten (Tanrı)

ستاره *setāre :* Yıldız

ستاره ای *setāre'î :* Yıldız şeklinde, yıldız gibi, yıldızlı

ستایش *setāyeş:* Övme, hamd ve sena

ستایشگر *setāyeş-gèr :* Metheden

ستایدن *setāyîden :* ستودن = Methetmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ستبر *setèbr* : İri yarı, büyük, koyu, sert, kalın

ستر *sètr* : Örtmek, kapatmak

ستر *setr* : پوشش = Örtü, perde

ستردن *setordèn* : Gidermek, silmek, temizlemek, yok etmek

سترگ *setorg* : بزرگ = Büyük, ulu, iri

ستل *sètl* : سطل = Kova

ستم *setèm* : Zulüm, cefa, haksızlık

ستمدیده *setèm-dìde*: Haksızlığa uğramış, mazlum

ستمکار *setèm-kār* : Zalim

ستم کش *setèm-kèş* : Mazlum, mağdur

ستمگر *setèm-gèr* : Zalim, cefakâr

ستمگری *setèm-gèrì* : Zulüm, cefa

ستوان *setvān* : Teğmen, سه ~ = Asteğmen, دو ~ = Teğmen, یک ~ = Üsteğmen

ستودن *sotūdèn* : Methetmek

ستور *sotūr* : At, eşek, katır gibi binek ve yük hayvanı

ستون *sotūn* : Sütun, direk, kol, ~ فقرات = Bel kemiği

ستون بندی *sotūn-bèndì* : Sütun yapma, sütun çizme

ستونی *sotūnì* : Sütunlu, sütuna ait

ستوه *sotūh*: Bezme, gam, aciz, ~ آمدن = Bezmek, ~ آوردن = Bezdirmek, yormak

ستیز *setìz* : ستیزه = Kavga, niza, inat, anlaşmazlık, düşmanlık

ستیزگی *setìzègì*: ستیزه = Kavga, niza, çekişme

ستیزه *setìze* : Çekişme, kavga, düşmanlık, ~ کردن = Çekişmek

ستیزه کار *setìzè-kār* : Kavgacı, geçimsiz

سجاده *sèccādè*: Namazlık, küçük halı, seccade

سجاف *secāf* : Elbise v.s. nin kenarındaki baskı, kıvırıp kenarını bastırma

سجایا *sècāyā* : سجیه nin çoğ. Huylar, karakterler

سجده *secdè* : Secde

سجده گاه *secdè-gāh* : Secde edilecek yer

سجع *sèc'* : Nesrin kafiyeli olması, seci, ~ و قافیه = Seci ve kafiye

سجل *secel*: Sicil, ~ احوال = شناسنامه = Nüfus cüzdanı

سجود *socūd* : Secdeye varma, sücut

سجیه *sèciyyè* : Huy, tabiat

سحاب *sèhāb* : Bulut

سحار *sèhhār* : Büyüleyen

سحر *sèhèr* : Seher, tan, sabah

سحر *sehr* : Sihir, büyü, ~ آمیز = Sihirleyici, büyüleyici

سحرباز *sehr-bāz* : Büyücü

سحر خیز *sèhèr-ḫìz* : Sabahları erken kalkan

سحرگاه *sèhèr-gāh* : سحرگاهان = Tan vakti, sabah vakti

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سحق *sèhq:* Dövme, ezme, kırma, toz haline getirme

سخا *sèḫā* : سخاوت = Cömertlik

سخاوت *sèḫāvèt :* Cömertlik

سخاوتمند *sèḫāvèt-mènd* : سخی = Cömert

سخت *sèḫt* : Zor, güç, sert, çetin, شدن ~ = Zor olmak, کردن ~ = Zorlaştırmak, گرفتن ~ = Zorlamak

سخت دل *sèḫt-del :* Katı yürekli

سخت گیر *sèḫt-gīr :* Sert, bir şeyi sıkıca tutan

سخت گیری *seḫt-gīrī* : Sıkı tutma, sertlik

سختی *sèḫtī :* Zorluk, sıkıntı

سخریه *sèḫriyye :* Alay, istihza

سخط *seḫèt :* Öfke, dargınlık

سخن *soḫèn :* Söz, lâf, گفتن ~ = Konuşmak, söz söylemek

سخن آفرین *soḫèn-āfèrīn* : Sözü yaratan (Tanrı)

سخن پراکنی *soḫèn-pèrākènī:* Spikerlik, radyo yayını

سخن پرداز *soḫèn-pèrdāz* : Güzel söz söyleyen

سخن چین *soḫèn-çīn* : Dedikoducu, arabozucu, gammaz

سخن چینی *soḫèn-çīnī :* Dedikoduculuk

سخندان *soḫèn-dān* : Doğru dürüst yazan, konuşan, edip

سخنران *soḫèn-rān :* Hatip

سخنرانی *soḫèn-rānī;* Spikerlik, nutuk, konuşma

سخن سرا *soḫèn-sèrā:* Güzel konuşan, fasih, beliğ

سخن سنج *soḫèn-sènc :* Edip, edebiyatcı

سخن شناس *soḫèn-şenās:* Edip, düzgün ve muntazam söz söyleyen

سخنگو *soḫèn-gū :* Sözcü, hatip

سخنور *soḫèn-vèr* :Fasih, güzel yazan ve konuşan

سخی *sèḫī :* Cömert, eliaçık

سخیف *sèḫīf :* Gevşek, zayıf, hafif, boş, aklı zayıf

سد *sèdd* : 1. Set, baraj 2. Mani olma, engel, بستن ~ = Baraj yapmak, کردن ~ =Mani olmak

سداب *sodāb :* Sedef otu (bek.)

سداد *sèdād :* Doğruluk, olgunluk, doğru ve haklı iş veya söz

سداسی *sodāsī* : Altılı, altı harften mürekkep kelime (gr.)

سد بندی *sèd-bèndī :* Baraj yapma işi

سدر *sedr :* کنار = (bot.) Hünnap, lotus ağacı, sedir ağacı

سدره *sedrè :* Bir çeşit ağaç, dini kitaplarda sözü geçen "Sidre ve سدرة المنتهی "Sidret-ül-Münteha"

سدس *sōds :* Altıda biri

سده *sèdè* : Yüz yıllık bir devir, yüzyıl

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سر *sèr-ā-sèr:* Baştan başa, bütün

سراسیمگی *sèr-āsîmègî :* Heyecan, hayranlık

سراسیمه *sèr-āsîmè :* Sersemce, mustarip, korku içinde, heycanlı

سراشیب *sèrā-şîb :* Yokuş aşağı, iniş

سراغ *sorāğ:* İz, işaret, haber sorma, ~ داشتن = Bir şeyi veya birisinin yerini bilme veya tanımak, ~ کردن, ~ گرفتن = Birinin veya bir şeyin yerini soruşturup aramak

سرآغاز *sèr-āğāz :* Başlangıç, önsöz

سرافراز *sèr-èfrāz:* Övünçlü, kıvançlı, alnı açık

سر افرازی *sèr-èfrāzî:* Kıvanç, iftihar, şeref

سر افکندگی *sèr-èfkèndègî :* Utanç, rezalet, ayıp

سر افکنده *sèr-èfkèndè :* Rezil, mahcup

سر آمد *sèr-āmèd :* İleri gelen, seçkin, mümtaz

سران *sèrān :* Reisler, başkanlar, ~ دولت = Hükümet veya devlet reisleri

سرانجام *sèr-ènjām:* Nihayet, sonunda

سرّاندن *sorrāndèn:* = سرّانیدن = Kaydırmak

سر انگشت *sèr-èngoşt :* Parmak ucu

سرانه *sèrānè :* Üstelik para, (esk.) şahıs başına aldıkları bir vergi

سرای *sèrāy :* = سرا 1. Saray, tüccarlar çarşısı 2. (ek) güzel

سده *soddè :* 1. (hek.) Bağırsak tıkanıklığı 2. Kapı, eşik

سدید *sèdîd :* Sağlam, doğru, isabetli

سر *sèr:* Baş, üst, başlangıç, başkan, kapak, örtü

سر *ser :* Uyuşma, hissiz olma, ~ شدن = Uyuşmak, ~ کردن = Uyuşturmak

سر *sor :* Kayma, ~ خوردن = Kaymak

سرّ *serr :* Sır

سرا *sèrā :* = سرای 1. Saray, ev 2. Ahenk, çalma veya oynama, söyleyen (سرائیدن ve سرودن den)

سراً *serrèn :* Gizlice, mahremce

سراب *sèrāb :* Serap

سراپا *sèrāpā :* = سرتاپا Baştan başa

سراپرده *sèrā-pèrdè :* Saray perdesi, otak, padişahlara mahsus oda veya çadır

سراج *serāc :* = چراغ Lâmba

سرّاج *sèrrāc :* Saraç

سرّاجی *sèrrācî :* Saraçlık

سراچه *sèrāçe :* Evlerin arkasındaki küçük avlu, küçük saray

سرادق *sorādeq :* = سراپرده Büyük çadır, otak

سرآزیر *sèrāzîr :* = سراشیب Yokuş aşağı, inişli, ~ شدن = İnmek, ~ کردن = Aşağıya indirmek

سرازیری *sèrāzîrî :* Yokuş aşağı, inişli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

söyleyen, سخن سرا =Edip, yazar

سرایت *serāyèt :* Sirayet, birinden öbürüne geçme

سرایدار *sèrāy-dār :* Kapıcı

سرایداری *sèrāy-dārî :* Kapıcılık

سرآئر *sèrā'er :* سریر in çoğ. Tahtlar

سرایندگی *sèrāyèndègî:* Şarkı söyleme, şiir söyleme

سراییدن *sèrāyîdèn:* Şarkı söylemek, şiir söylemek

سرب *sorb :* Kurşun

سرباری *sèrbārî :* Engel, yük (insan)

سرباز *sèrbāz :* Asker, ذخیره ~ = Yedek asker, وظیفه سربازی = Askerlik ödevi, شدن ~ =Asker olmak, گرفتن ~ =Askere almak

سرباز *sèr-bāz :* روباز = Üstü açık

سربازخانه *sèrbāz-ḫāne :* Kışla

سربازگیری *sèrbāz-gîrî :* Askere alma zamanı ve merasimi

سربازی *sèrbāzî :* Askerlik, کردن ~ = Askerlik yapmak

سربالا *sèr-bālā :* Yokuş, yukarı taraf, جواب ~ =Saçma cevap

سربالایی *sèr-bālāyî :* Yokuş

سربتو *sèr-be-tū :* Sessiz, sinsi

سربراه *sèr-bèrāh :* Uysal

سربرهنه *sèr-berèhne :* Başı açık

سربزیر *sèr-bezîr :* Mahcup, başı aşağı, mütevazi

سربسته *sèr-bèstè :* Kapalı, örtülü, gizli

سربسر *sèr-be-sèr :* Başbaşa, eşit miktar, گذاشتن ~ =Uğraşmak, inat etmek

سربگم *sèr-be-gom :* Şaşırmış, dolaşmış, karışmış

سربلند *sèr-bolènd :* Alnı açık

سربلندی *sèr-bolèndî :* İftihar, alnı açıklık, yükseklik yer

سربه نیست *sèr-be-nîst :* Yok olma veya etme, کردن ~ = Yok etmek

سربهوا *sèr-be-hèvā :* Kaygısız, dikkatsiz

سربی *sorbî :* Kurşunlu, kurşuni, gri rengi

سرپا *sèr-pā:* Ayak üstü, گرفتن ~ = Çişe tutmak (ayakta)

سرپائی *sèr-pā'î :* 1 .Terlik 2 .Ayakta

سرپائینی *sèr-pā'înî :* سرازیری = İniş, yokuş aşağı

سرپر *sèr-por:* Ağızdan dolma(tüfek)

سرپرست *sèr-pèrèst :* Murakip, nezaret eden, idare amiri

سرپرستار *sèr-pèrèstār :* Başhemşire

سرپرستی *sèr-pèrèstî :* Mürakabe, denetleme

سرپزشک *sèr-pezeşk :* Başhekim

سرپوش *sèr-pūş :* Kapak, örtü

سرّ پوش *serr-pūş :* Sır örten, sır tutan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سرخه *sorḫe*: Bir çeşit kırmızı renkli güvercin

سرد *sèrd*: Soğuk, serin, شدن ~ = Soğumak, کردن ~ = Soğutmak

سرداب *sèrdāb*: Mahzen, kiler

سردار *sèrdār*: (esk.) İl veya asker başı, kumandan, serdar

سرداری *sèrdārī*: (esk.) Uzun erkek paltosu

سر دبیر *sèr-dèbīr*: Başyazar, genel sekreter

سر درختی *sèr-derèḫtī*: Ağaç meyveleri (elma, armut, kayısı v.b.)

سر درد *sèr-dèrd*: سر درد = Baş ağrısı, baş belâsı

سردرگم *sèr-dèr-gom*: Şaşkın şaşırmış

سر دسته *sèr-dèstè*: Önder, lider, grup veya takım başkanı

سر دستی *sèr-dèstī*: El üstü, acele ayak üstü bir şey yazma

سرد سیر *sèrd-sīr*: Soğuk mıntıka, yayla

سر دفتر *sèr-dèftèr*: Noter

سر دماغ *sèr-dèmāğ*: Keyifli, neşeli

سر دوشی *sèr-dūşī*: Omuzluk (ask.)

سر راست *sèr-rāst*: Dümdüz, dosdoğru, dürüst

سر راهی *sèr-rāhī*: 1. Yolcuya getirilen hediye, şeker v.b. 2. Sokakta bırakılan yeni doğmuş çocuk

سر پوشیده *sèr-pūşīde*: Üstü veya ağzı kapalı, gizli

سر پیچ *sèr-pīç*: 1. Gaz memesi, duy (elek.) 2. Sarık bezi

سر پیچی *sèr-pīçī*: İtaatsızlık, serkeşlik

سر تاسر *sèr-tā-sèr*: Baştan başa, boyuna

سر تیپ *sèr-tīp*: General, tuğgeneral

سر جوخه *sèr-cūḫe*: (ask.) Onbaşı

سر جوقه *sèr-cūqe*: سر جوخه = Onbaşı

سر حد *sèrhèd*: مرز = Hudut, sınır

سر حکم *sèr-hèkèm*: سرداور = Baş hakem

سر حلقه *sèr-hèlqè*: Halka başı, mürşit, önder, dervişler halkasının başı

سرخ *sorḫ*: Kırmızı, kızıl, kızartılmış, kızarmış, شدن ~ = Kızarmak, kırmızı olmak, کردن ~ = Kızartmak

سر خاب *sorḫāb*: Allık, kırmızılık

سر خجه *sorḫece*: Kızılca

سرخ رگ *sorḫ-règ*: Kalpten diğer organlara kan götüren kırmızı kandamarları

سرخ فام *sorḫ-fām*: Kızıl veya kırmızı renkli

سر خک *sorḫèk*: Kızamık

سر خوردن *sor-ḫordèn*: Kaymak

سرخوش *sèr-ḫoş*: Neşeli, keyifli

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سر شک *sereşk :* Göz yaşı, damla

سر شکسته *sèr-şekèste :* Rezil olma, mahcup olma

سر شکن *sèr-şekèn :* Eşitlikle veya ölçü üzere bölüp dağıtmak

سر شماری *sèr-şomārī :* Nüfus sayımı

سر شناس *sèr-şenās:* Tanınmış,meşhur

سر شیر *sèr-şīr :* Süt kaymağı

سر طان *sèrètān :* Kanser

سر عت *sor'èt :* Sürat

سر فه *sorfe :* Öksürük

سر قت *serqèt :* Hırsızlık, çalma, aşırma

سر قفل *sèr-qofll:* Hava parası (dükkân veya iş yeri için)

سر ک *sèrèk :* Fazla, ilâve yük, artan miktar, fazla kısım

سر کار *sèr-kār :* İşçilerin başı, nezaretçi, 2. Yüksek makam sahibi

سر کرده *sèr-kèrde :* Başkan, reis

سر کش *sèrkèş:* Baş kaldıran, itaatsız

سر کنگبین *serkèngèbīn :* = سکنجبین Kaynatılmış şeker şurubu ile sirke

سر کوبی *sèr-kūbī :* Düşmanın başını ezmek

سر کوفت *sèr-kūft:* Bir kusuru birine alayla hatırlatma, kusurunu başına vurma

سر که *serkè :* Sirke

سر گذشت *sèr-gozèşt :* Macera, sergüzeşt

سر رسید *sèr-rèsīd :* Vadesi gelmiş bono, havale, borç v.s., vade tarihi

سر رشته *sèr-reşte:* İp ucu, bir şeyden malûmat ve bilgisi olmak 2. Ustalık, tecrübe,vukuf, ~ داری = Levazım dairesi (ask.)

سر رفتن *sèr-rèftèn:* Kaynayıp taşmak, taşmak

سر زدن *sèr-zèdèn :* Uğramak

سر زده *sèr-zède :* Habersiz gelmek

سر زمین *sèr-zèmīn:* Ülke,arazi, memleket

سر زنده *sèr-zende:* Dinç, canlı, neşeli

سر زنش *sèr-zèneş :* Sitem, paylama

سر سام *sèr-sām :* Sersem

سر سبز *sèr-sèbz :* Yemyeşil, taze

سر سپردن *sèr-sèpordèn:* Başını rehine bırakmak, itaatkâr

سر سخت *sèr-sèḫt:* Dik kafalı, dayanıklı, canı pek

سر سرا *sèr-sèrā :* Hol, koridor

سر سره *sorsore :* Kayma, üstünden kayılarak gidilen yer

سر سری *sèrsèrī :* Baştan savma iş, ölçüsüz söz

سر شار *sèr-şār:* Aşırı, fazla, dopdolu

سر سلامتی *sèr-sèlāmètī :* Başsağlığı, ~ گفتن = Başsağlığı dilemek

سر شت *sereşt :* Huy, tabiat

سر شتن *sereştèn :* Yoğurmak, karıştırıp birleştirmek, kalıba dökmek, yaratmak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سر گرد *sèr-gord :* Binbaşı

سر گردان *sèr-gèrdān:* Sersem, şaşkın, avare

سر گرم *sèr-gèrm :* Meşgul

سر گیجه *sèr-gìce :* Baş dönmesi

سر گین *sergìn :* At, eşek, katır v.b. hayvanların gübresi

سر لشگر *sèr-lèşgèr :* Tümgeneral

سرم *sèrm :* کنگر = Kenger otu

سرم *serom :* Serom

سرما *sèrmā:* Soğukluk, soğuk hava

سرما خوردگی *sèrmâ-ḫordegì:* Üşütme

سرما زدگی *sèrmā-zèdègì :* Don, don vurmuş

سر مایه *sèr-māye :* Sermaye

سر مایه‌دار *sèr-māyè-dār:* Sermayedar, kapitalist

سرمد *sèrmèd :* Ebedi, baki

سرمدی *sèr-mèdì:* Ebedi, daimi, baki

سر مست *sèr-mèst :* Sarhoş

سر مشق *sèr-mèşq :* Yazı örneği

سرمه *sormè :* Sürme

سرنا *sornā :* Zurna

سرنج *sorènc :* Kurşun tozu

سرند *sèrènd* :Büyük kalbur (inşaatta kullanılan)

سر نشین *sèr-neşìn :* Uçak veya gemi yolcusu

سرنگ *sorèng :* Şırınga

سر نگون *sèr-negūn :* Altüst olma, yıkılma

سر نوشت *sèr-neveşt :* Alın yazısı, kader

سر نیزه *sèr-neyze :* Süngü

سرو *sèrv :* Selvi

سروان *sèrvān :* Yüzbaşı

سرود *sorūd:* Şarkı,ilâhi,خواندن ~ = İlâhi veya şarkı söylemek

سرودن *sorūdèn:* Şiir söylemek, şarkı okumak

سرور *sorūr :* Şenlik, sevinç

سرور *sèrvèr :* Başkan, topluluğun reisi, efendi

سروری *sèrvèrì :* Başkanlık

سرو سامان *sèr-o-sāmān :* Yaşama düzeni, ev eşyası

سرو سهی *sèrv-e sèhì :* Dik servi

سروش *sorūş :* Cebrail, melek

سرو صدا *sèr-o-sedā:* Gürültü, patırtı

سرو ناز *sèv-e-nāz* :Taze, güzel, düzgün selvi

سره *sèrè :* Halis, öz, temiz

سرهم بندی *sèr-hèm-bèndì :* Baştan savma

سرهنگ *sèr-hèng :* Albay

سرهنگ دوم *sèr-hèng-dovvom:* Yarbay

سری *serrì :* Mahrem, gizli

سریدن *sorrìdèn :* Kaymak

سریر *sèrìr :* Taht, karyola

سریش *serìş :* Çiriş

سریشم *serişom :* Marangoz tutkalı

سریع *sèrì' :* Çabuk, الانتقال ~ = Çabuk anlayan,zeki, السیر ~ = Ekspres, sürat katarı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سفاح *sèffāh :* 1. Fazla kan döken, döken 2.Fazla ikram eden 3. Güzel konuşan

سفارت *sefārèt :* Elçilik, sefaret, ~ کبری = Büyükelçilik

سفارت‌خانه *sèfārèt-ḫāne:* Sefarethane, büyükelçilik

سفارش *sefāreş :* Ismarlama

سفارشی *sefāreşī:* Ismarlanmış, taahhütlü, ~ نامه = Taahhütlü mektup

سفاک *sèffāk :* Fazla kan döken

سفال *sofāl :* Çanak, çömlek, topraktan yapılmış eşya

سفالگری *sofāl-gèrī:* Toprak işi, çömlek imalâthanesi

سفالی *sofālī :* ~ سفالین = Topraktan yapılmış, çömlekten yapılmış

سفاهت *sèfāhèt :* 1. Akılsızlık, aptallık 2. Parasını ahmakça harcama

سفت *seft :* Katı, sıkı

سفتگر *softègèr :* İnci delen, inci işi yapan

سفتن *softèn :* Delmek, inci delmek, ~ در = (mec.) Güzel, fasih ve beliğ konuşmak

سفته *softè :* Delinmiş (inci) ~ درنا = Delinmemiş inci

سفته *sèfte :* Bono, poliçe, havale

سفته بازی *sèfte-bāzī:* Hep bono ile iş yapma, spekülâsyon

سریعاً *sèrī'èn :* Süratle, acele olarak

سرین *sorīn :* But, kalça, kıç

سزا *sèzā :* Ceza, mükâfat

سزاوار *sèzāvār :* Lâyık, şayan

سزیدن *sèzīdèn :* Lâyık olmak, münasip olmak

سست *sost :* Gevşek, zayıf

سستی *sostī:* Gevşeklik, zayıflık, tembellik, ~ کردن = Gevşek davranmak

سطح *sèth :* Satıh, yüz, yüzey

سطحی *sèthī :* Sathi, yüzden, derinden olmayan, üstün körü

سطر *sètr :* Satır

سطل *sètl :* Kova

سطوت *sètvèt:* Hamle, vakar, azamet, ağırbaşlık

سطوح *sotūḥ :* سطح ın çoğ. Satıhlar, yüzeyler

سطور *sotūr :* سطر ın çoğ. Satırlar

سعادت *sè'ādèt :* Mutluluk, saadet

سعادتمند *sè'ādèt-mènd :* Mutlu, bahtiyar

سعال *so'āl :* سرفه = Öksürük (esk.)

سعایت *sè'āyèt :*Dedikodu, çekiştirme

سعر *se'r :* Fiat, narh

سعود *so'ūd :* Bahtiyar olmak

سعه *se'è :* سعت = Genişlik, bolluk

سعی *sè'y:* Çalışma, çabalama, emek

سعید *sè'īd :* Bahtiyar

سعیر *sè'īr :* Ateş, cehennem

سفاین *sèfāyen:* سفینه nin çoğ.Gemiler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سفر *sèfèr*: 1. Yolculuk, seyahat, sefer 2. Defa, kere, sefer

سفر *sefr*: Kitap, yazılmış şey, Tevratın beş bölümünden her biri

سفراء *sofèrā'*: Elçiler

سفرنامه *sèfèr-nāme*: Sefername, seyahatname

سفرنگ *sèfrèng*: Tefsir, şerh, izah, tabir

سفره *sofrè*: Sofra, (mec.) yemek

سفره خانه *sofrè-ḫānè*: Yemekhane

سفری *sèfèrl*: Seferi, seyahata ait

سفسطه *sèfsète*: Safsata, gerçeğe karşı batıl ve yanlış kıyas ve istidlâl, آمیز ~ = Safsatalı

سفک *sèfk*: Dökme, akıtma, دماء ~ = Kan dökme

سفلگی *soflègl*: Alçaklık

سفله *soflè*: Alçak, adi

سفلی *soflā*: سفلا = Aşağı, aşağıdaki

سفل *soflI*: Alçak, aşağı

سفلیس *seflIs*: Sifilis, firengi

سفهاء *sofèhā'*: سفیه in çoğ. Ahmaklar, sersemler

سفید *sefId*: Beyaz, ak, کردن ~ = Ağartmak, شدن ~ = Ağarmak, گذاردن ~ = Yazıda bir yeri beyaz veya açık bırakmak

سفیداب *sèfId-āb*: Beyaz pudra

سفیدار *sefIdār*: سپیدار = Kavak, akça kavak

سفید پوست *sèfId-pūst*: Beyaz derili, beyaz ırktan

سفیدک *sefIdèk*: Küf, beyazca bir küf

سفیدکاری *sefId-kārI*: Badanacılık, badana

سفیدگر *sefId-gèr*: Kalaycı

سفید گری *sefid-gèrl*: Kalaycılık

سفیده *sefIde*: Yumurtanın akı

سفیده دم *sefIde-dèm*: Tan

سفیر *sèfIr*: Elçi, sefir, کبیر ~ = Büyükelçi

سفیل *sèfIl*: Sefalet çeken, yoksul

سفینه *sèfIne*: Gemi, vapur

سفیه *sèfIh*: Akılsız, sersem

سفیهانه *sèfIhāne*: Ahmakça

سقاء *sèqqā'*: Sucu, su taşıyan

سقاخانه *sèqqā-ḫānè*: Umumi kapalı çeşme

سقایت *seqāyèt*: سقایه = Su içirme, su dağıtma

سق دهان *sèqq-e dèhān*: سقف دهان = Damak

سقر *sèqèr*: Tamu, cehennem

سقز *sèqqez*: Sakız

سقط *sèqèt*: 1. Faydasız, yaramaz 2. Adi şey 3. Sövüş 4. Konuşmada, yazmada bozukluk

سقط *seqt*: Çocuk düşürme, düşük yapma, جنین ~ = Çocuk düşürmek

سقط فروش *sèqèt-forūşI*: Bakkal, toptancı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سکنات *sèkènāt* : سکه nin çoğ. Durumlar, haller

~ حرکات و = Hareketler ve davranışlar

سکنج *sekènc-sokonc*: Ağzı kokan

سکنجبین *sekèncèbîn* : سرکنگبین = Kaynatılmış şeker şurubu ile sirke

سکندری *sekèndèrî*: Sekme (at için), ~ خوردن = Sendelemek

سکنه *sèkène* :Oturanlar,halk, durum

سکنی *soknā*: İkamet etme, oturma, oturulan yer, konut

سکو *sèkkū*: İskemle, seki

سکوت *sokūt*: Susma, sükût, ~ کردن = Susmak

سکون *sokūn*: Sükûn, durgunluk, dinme

سکونت *sokūnèt* :Sakin olma, bir yerde oturma, durgunluk, dinme, ~ کردن = Oturmak

سکه *sekke*: Akça

سکه شناسی *sekke-şenāsî*: Sikke veya meskûkat bilgisi

سکینه *sèkîne*: Rahatlık, sükünet

سگ *sèg*: Köpek, آبی ~ = Kunduz, تازی ~ = Av köpeği, گله ~, جوپان ~ =Çoban köpeği, دریائی ~ = Köpek balığı

سگال *segāl* :Düşünme,fikir, بد ~ = Kötü fikirli

سگاله *sègālè*: Köpek pisliği

سقف *sèqf*: Tavan

سقلاب *soqlāb* : صقلاب = 1. İslav 2. Tuna sahilleri

سقلات *sèqlāt* : سقلاط = Al veya kırmızı renkli bir çeşit kumaş

سقلمه *soqolme* : Yumrukla birinin yan tarafına vurma

سقم *soqm*: Hastalık, illet

سقوط *soqūt*: Düşmek, aşağı inmek

سقیم *sèqîm*: Hasta, illetli, yanlış, hatalı

سک *sok*: Öğendire, dürtüş, muştalama, ~ زدن = Dürtmek

سکارا *sokārā*: سکاری = سکران ın çoğ. = Sarhoşlar

سکال *sèkāl*: سگال =Düşünce, maksat, fikir

سکان *sokkān*: 1. Dümen 2. Oturmalar, sakinler

سکاندر *sokkān-dār*: Dümenci

سکته *sektè*: 1. Durma, kesilme, 2. İhlâl, rahne, zarar 3. Sekte, felç, inme, ~ کردن = Sekteye uğramak, ~ قلبی = Kalp sektesi

سکر *sokr* : مستی = Sarhoşluk, ~ آور = Sarhoşluk veren şey

سکرات *sèkèrāt* : سکر in çoğ. Can çekişme hali, sekerat

سکران *sèkrān*: Sarhoş

سکسکه *sekseke*: Hıçkırık

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سگالیدن *sègālīdèn* : Düşünmek, çare aramak, danışmak

سگ انگور *sèg-èngūr* : İtüzümü

سگ بچه *sèg-bèççe* : سگ توله = Köpek eniği

سگک *sègèk* : Toka, kopça

سگ ماهی *sèg-māhī* : Mersin balığı

سل *sel* : Verem, tüberküloz

سلاح *selāh* : Silâh

سلاخ *sèllāḫ* : Kasap, hayvan derisi yüzen, koyun v. s. kesen

سلاخ خانه *sèllāḫ-ḫāne* : Mezbaha, kanara

سلاسل *sèlāsel* : Zincirler

سلاطین *sèlātīn* : Sultanlar

سلاله *solālè* : Sülâle, soy

سلام *sèlām* : Selâm

سلامت *sèlāmèt* : Selâmet, sağlık, esenlik, باشید ~ = Sağ olun!, بسلامت = Selâmetle, güle güle

سلامتی *sèlāmètī* : Sıhhat, sağlık

سلب *sèlb* : Alma, defetme, nefy ve inkâr

سلبی *selbī* : سلبیه = Nefy ve inkâra mensup

سلحشور *sèlèh-şūr* :Cengâver,silâhşor

سلخ *sèlḫ* : 1. Yüzme, soyma, derisini çıkarma 2. Kameri ayların son günü

سلسال *sèlsāl* : Soğuk, tatlı ve hafif su, şarap

سلسبیل *sèlsèbīl:* 1 .Hafif ve tatlı su 2 .Cennette bir çeşmenin adı

سلسله *selsele* : Zincir, silsile, soy

سلسله جنبان *selsele-conbān* : Zincirin hareketine sebep olan, ipin ucu elinde olan

سلطان *soltān* : Sultan, hükümdar

سلطنت *sèltènèt* : Saltanat, hükümdarlık

سلطه *soltè* : Egemenlik, güçlülük

سلعه *sèl'e:* Bilhassa baş etinde çıkan ağrısız ur

سلف *sèlèf:* Geçmiş, önce gelen, selef, خریدن ~ = Bir mahsulü ele gelmeden satın almak

سلف *self* : Elma v.b. meyvaların çekirdek yeri, kabuk ve posası

سلک *selk* : 1. İplik 2. Sıra, dizi, tertip, takım 3. Yol, tarikat

سلم *selm* : Barış

سلم *sèlèm* : 1. Teslim olma, esir olma 2. Mahsul ele gelmeden satma

سلم *sollèm* : نردبان = Merdiven, basamak

سلمانی *sèlmānī* : Berber, berber dükkânı

سلوک *solūk:* Davranış, sülük, gidiş, حسن ~ = İyi davranma

سلول *sellūl* : یاخته = Hücre

سلوی *sèlvā* : بلدیرچین = 1. Bıldırcın 2. Teselli verici 3. Bal

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سمسار *semsār:* Eski ev eşyası alıp satan, simsar

سمع *sèm':* Duyma, işitme, kulak

سمعک *sèm'èk :* Kulaklık, işitme cihazı

سمن *sèmèn:* فربهی = چاق = Semizlik, yağlılık

سمنت *sement:* Çimento

سمند *sèmènd:* Doru at

سمندر *sèmèndèr:* Semender, ateşte yanmayan kertenkele cinsinden bir hayvan

سمنو *sèmènū :* Yeşil buğday pekmezinden unla yapılan bir çeşit tatlı yemek

سمو *somovv:* بلندی = Yükseklik

سموات *sèmāvāt:* سماء nın çoğ. Gökler

سمور *sèmūr:* Samur

سموم *somūm:* سمّ in çoğ. Zehirler

سمیت *sèmmiyèt:* Zehirlilik

سمیع *sèmi':* İşiten

سمین *sèmin:* Semiz, yağlı

سن *sen:* Buğday böceği, buğdaya zarar veren yeşil küçük bir böcek veya güve

سن *senn:* Yaş

سن *senn:* دندان = Diş

سنا *sènā:* Senato

سنا *sènā :* سنای مکی = Yaprağı hekimlikte müshil yerine kullanılan bir nebat, sinameki

سناء *sènā':* Işıklık, açıklık, yükseklik

سله *selle:* سبد = Sepet

سلیس *sèlis:* Açık seçik konuşma

سلیطه *sèlite:* Şirret, küfürbaz kadın

سلیقه *sèliqe:* Zevk, tabiat

سلیم *sèlim:* Mülâyım, selim, dürüst

سم *sèmm:* Zehir, ağı

سم *som:* Tırnak (at, sığır v.b. için)

سماء *sèmā':* آسمان = Gök yüzü

سماجت *sèmācèt :* İsrar etme, utanmazlık, کردن ~ = Israr etmek

سماحت *sèmāhèt:* Cömertlik, ferağat

سماروغ *sèmārūğ:* قارچ = Mantar

سماط *semāt:* Sofra

سماع *sèmā':* شنیدن = İşitme, musiki duyma

سماعی *sèmā'i:* (gr.) İşitme esasına dayanan, lisan ehlinden işitilmiş

سماق *somāq:* Somak

سم‌الفار *sèmm-ol-far:* Fare zehiri

سماوات *sèmāvāt:* سموات = Gökler

سماور *sèmāvèr:* Semaver

سماوی *sèmāvi:* Gökle ilgili

سم پاشی *sèm-pāşi:* İlaçlama

سمت *sèmt:* Semt

سمت *semèt:* Mevki, pozisyon, iş

سمت‌الراس *sèmt-ol-rè's:* Tepe noktası

سمج *semec:* Müziç, utanmaz

سمر *sèmèr:* Gece konuşması, karanlık, gece efsanesi, zaman

سمراء *sèmrā':* Esmer kadın

سمراد *sèmrād:* Tasavvur, hayal

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سنان *senān* : Mızrak başı

سنب *sonb* : سم = Tırnak (İnek, at, koyun, keçi v.b. için)

سنباده *sonbāde* : Zımpara

سنبل *sonbol* : Sümbül

سنبل *sènbèl* : Acemilik, baştan savma, کردن ~ = Baştan savmak, çalmak

سنبل‌الطیب *sonbolettib* : (hek.) Kedi-otu, valeryen

سنبله *sonbole* : 1 . Başak 2 . İranda eskiden kullanılan güneş takviminin 6. ayı

سنبه *sonbè* : Tüfek harbisi, top tomarı, zımba, matkap

سنت *sonnet* : Sünnet, gelenek, âdet

سنتور *sèntūr* : Santur (müz.)

سنج *sènc* : (ek) Tartan, ölçen, حرارت ~ = Sıcaklığı ölçen, termometre

سنج *sènc* : Çalgı zili, oyun zili

سنجاب *sèncāb* : Sincap

سنجاق *sèncāq* : Çengelli iğne

سنجاقک *sèncāqèk* : Büyük ve uzun kanatlı sinek, yusufçuk

سنجد *senced* : İğde

سنجش *sènceş* : Ölçme

سنجیدن *sèncidèn* : Tartmak, ölçmek

سنجیده *sèncide* : Tartılmış, (mec.) değerli

سنخ *senḫ* : Asıl, kök, cins

سند *sènèd* : Senet

سندان *sendān* : Örs

سندس *sondos* : (esk.) İpek işlemeli, bir ipek kumaş

سندل *sèndèl* : صندل = 1 . Sandal ayakkabı 2 . Sandal ağacı

سندیت *sènèdiyèt* : Senetlik, senet olma niteliği

سنگ *sèng* : Taş, پا ~ = Süngertaşı

سنگباران *sèng-bārān* : Taşlama

سنگ پاره *sèng-pāre* : Taş parçası

سنگ پشت *sen-poşt* : Kaplumbağa

سنگتراش *seng-tèrāş* : Taşcı

سنگ جهنم *senge- cèhènnèm* : Cehennem taşı

سنگچین *sèng-çin* : Taşları diserek yapılan duvar

سنگدان *sèng-dān* : Tavuk kursağı

سنگدل *sèng-del* : Taş yürekli, merhametsiz

سنگر *sèngèr* : Siper, hendek

سنگر بندی *sèngèr-bèndi* : Siper veya istihkâm yapma

سنگریزه *sèng-rize* : Çakıl, küçük taşlar

سنگسار *sèng-sār* : رجم = Taşa gömme, recim

سنگ فرش *sèng-fèrş* : Taş döşeme (yol, cadde), کردن ~ = Taş döşemek

سنگ قلاب *sèng-qollāb* : قلاب سنگ = Sapan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سنگ *sèngèk* : 1. Küçük taş 2. Çakılla döşenmiş fırında yapılan bir çeşit uzun ince ekmek

سنگلاخ *sènglāḫ* : Taşlık yer

سنگین *sèngìn* : Ağır, zor, şiddetli, قیمت ~ =Çok pahalı, وزن ~= Ağırlığı çok olan

سنگینی *sèngìnì*: Ağırlık,zorluk, گوش ~ = Kulağı ağır

سنن *sonèn* : Sünnetler, adetler

سنوات *sènèvāt* : Seneler, yıllar

سنواتی *sènèvātì* : Yıllık

سنوی *sènèvì* : Senelik

سنه *sènè* : Yıl, sene

سنی *sonnì* : Sünni, ehli sünnet

سنی *sènìyy* : Yüksek, yüce

سنیه *sèniyyè* : سنی in müen. Yüksek, yüce

سنین *sènìn* : Yıllar, seneler

سو *sū* : سوی = Taraf, semt

سو *sū* : روشنائی = Işık, nur, aydınlık

سوء *sūʿ* : Kötülük, fenalık, kötü, ادب ~ =Edepsizlik, استفاده ~= Suiistimal, kötüye kullanma, تفاهم ~ = Yanlış anlama, ters anlama

سوا *sevā* : سوی = Ayrı, ~ ~ = Ayrı ayrı

سواء *sèvāʾ* : 1. Eşit, bir, beraberlik 2. Yalnız, istisna olarak

سوابق *sèvābeq* : سابقه nın çoğ. Önler, önceler, birinin geçmiş halleri

سواحل *sèvāhel* : Sahiller, kıyılar

سواد *sèvād* : 1. Siyahlık, karartı 2. Okuyup yazma 3. Kopya, برابر اصل است ~ = Bu kopya aslıyle birdir

سوار *sèvār* : Binici, ata binmiş, شدن ~ =Binmek (ata,otobüse, uçağa v.s.)

سوار خوبی *sèvār-ḫūbì* : At sporu, binicilik gösterileri

سوارکاری *sèvār-kārì* : Binicilik, jokeylik

سواره *sèvāre* :Süvari, atlı, نظام ~ = Süvari sınıfı (ask.)

سواری *sèvārì* : Suvarilik, süvari

سؤال *soʾāl* : سئوال = 1. Soru, sual 2. Dilencilik

سوانح *sèvāneh* : Kazalar

سوت *sūt* : Islık, düdük, زدن ~ = Islık çalmak, کشیدن ~ =Düdük-çalmak, خطر ~ = Alarm, canavar düdüğü

سوت سوتک *sūt-sūtèk*: Düdük (oyuncak)

سوخاری *sūḫārì* : Peksimet

سوخت *sūḫt* : 1. Akaryakıt 2. Yakacak yakıt

سوختگی *sūḫtègì* : Yanık

سوخت گیری *sūḫt-gìrì* : Yakıt alma

سوختن *sūḫtèn* : Yanmak, yakılmak

سوختنی *sūḫtènì* : Yakacak

سود *sūd* : Fayda, kazanç, kâr

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سودا *sowdā :* Alış veriş, muamele

سوداء *sowdāʿ :* 1. Melankoli, kara sevda 2. Siyah, kara 3.(esk.) Vücuddaki dört mayiden biri 4. Kabarcıklı bir kaç çeşit cilt hastalığı

سودائی *sowdāʿī :* 1. Melankolik 2. Aşka tutulmuş

سوداگر *sowdā-gèr :* Tüccar, alış-verişçi

سود مند *sūd-mènd :* Faydalı, kârlı

سودن *sūdèn :* Sürtmek, ovmak, törpülemek

سور *sūr :* Kale duvarı

سور *sūr :* 1. Ziyafet 2. Düğün

سورت *sūrèt :* Acılık, keskinlik, şiddet, hiddet, heybet

سوراخ *sūrāḫ :* Delik, deşik, ~ کردن = Delmek

سورتمه *sūrtme :* Kızak

سور چران *sūr-çèrān :* Tufeyli,fodlacı, ziyafete düşkün

سورچی *sūr-çī :* Sürücü, arabacı

سورسات *sūr-sāt :* Yemek, ziyafet araç ve gereçleri, erzak

سورنا *sūrnā :* سرنا = زرنا = Zurna

سوره *sūre :* Sûre, fasıl

سوز *sūz :* 1.Yakma 2.Yakan (ek), جانسوز =Canyakıcı, سرما ~ = Kışın şiddetli, soğuk ruzgârı

سوزاک *sūzāk :* Belsoğukluğu

سوزان *sūzān:* Yakılan,yanan, yakan

سوزاندن *sūzāndèn :* سوزانیدن =Yakmak, yandırmak

سوزش *sūzeş :* Yanma, sızlama

سوزن *sūzèn :* İğne, زدن ~ = İğne vurmak

سوزناک *sūz-nāk :* Yakıcı, acıyıcı

سوزن بان *sūzèn-bān :* Makasçı (demiryolu)

سوزندگی *sūzèndègī :* Yakma, yandırma

سوزنده *sūzèndè :* Yakıcı

سوزن دوزی *sūzèn-dūzī :* Nakışçılık

سوزن سوزن *sūzèn-sūzèn :* Bir organın uyuşması ve iğneler batar gibi olması

سوزنک *sūzènèk :* سوزاك = Belsoğukluğu

سوزنی *sūzènī:* Üzeri ipekle işlenmiş yün veya kadife kumaş parçası

سوسک *sūsk:* Böcek, hamam böceği, سیاه ~ = Karafatma, (mec.) esmer ve çelimsiz

سوسمار *sūsmār :* Timsah, kertenkele

سوسن *sūsèn :* Bir çeşit zambak

سوسنبر *sūsènbèr :* سیسنبر =Kekik otu

سوش *sūş :* Koçan, makbuz, ته سوش = Çek koçanı

سوغات *sowğāt :* سوغاتی = Seferden getirilen hediye

سوف *sūf :* Kefala benzer bir çeşit balık

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سه تیر *se-tîr :* Üçlü tabanca

سه جانبه *se-cānebè :* Üç taraflı

سه چرخه *se-çèrḫe :* Üç tekerlekli bisiklet, araç

سه راه *se-rāh :* Üç taraflı yol

سهره *sehre :* سره = İspinoz

سه شاخه *se-şāḫe :* Üçlü priz

سه شنبه *se-şènbe :* Salı

سه قولو *se-qolū :* Üçüz

سه کنج *se-kōnc :* سه گوشه = Üçgen

سه گانه *se-gāne :* Üçlü, üç taneli

سه گاه *se-gāh :* Segâh, bir makam (müz.)

سه گوش *se-gūş :* سه گوشه = Üçgen, üç köşeli

سهل *sèhl :* آسان = Kolay, ~ کردن = Kolaylaştırmak, ~ گرفتن = Kolay tutmak

سه لا *se-lā :* Üç kat, ~ تخته = Kontrplâk

سهل الوصول *sèhl-ol-vosūl :* Erişmesi kolay, ele geçmesi kolay

سهل انگار *sèhl-engār :* Lâubali, dikkatsiz, işe önem vermeyen kimse

سهل انگاری *sèhl-engārî :* Lâubalilik, dikkatsizlik

سهل ممتنع *sèhl-e momtène' :* Sehli müm teni, yüksek değerli özlü söz

سهم *sèhm :* 1. Ok 2. Hisse, pay

سهم *sèhm :* Korku, dehşet

سهمگین *sèhm-gîn :* Korkunç, dehşetli, müthiş

سوفال *sofāl :* سفال = Çömlek, toprak kâse v.b.

سوفسطائی *sūfèstā'î :* Sofist (fel.)

سوق *sōq :* Sürmek, sevketme

سوق *sūq :* Çarşı, pazar

سوق‌الجیشی *sōq-ol-ceyşî :* (ask.) Tâbiye, sevkülceyşle ilgili

سوگند *sowgènd :* Yemin, ant, ~ خوردن = Andiçmek, ~ شکستن = Yeminden dönmek

سوگندنامه *sowgènd-nāme :* Ant (yazılı)

سوگواری *sūg-vārî :* = Matem, yas, ~ مجلس = Matem toplantısı

سوم *sevvom :* Üçüncü

سومی *sevvōmî :* سومین = Üçüncüsü

سوهان *sūhān :* Eğe, törpü, ~ کار = Tesviyeci

سوی *sūy :* سو = Taraf, semt

سوی *sevā :* سوا = 1. Ayrı 2. Eşit, beraber

سویچ *sūyîç :* Otomobil anahtarı

سویه *sèviyye :* سوی nin müen. Eşit, aynı, düz

سه *se :* Üç

سها *sohā :* سهی = Bir yıldızın adı

سهام *sèhām :* سهم in çoğ. Hisseler

سهامی *sèhāmî :* Anonim (şirket)

سه پایه *se-pāye :* Sehpa, üç ayaklı masa veya iskemle

سه پهلو *se-pèhlū :* Üç yanlı

سه تا *se-tā :* Üç tane

سه تار *sè-tār :* Bağlama (müz.)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ve açıklama 3. Sözün uygunluğu, üslûp

سیال *sèyyāl:* Akıcı, mayi, sıvı

سیاله *sèyyāle:* Akan şey

سی‌ام *siyom:* Otuzuncu

سیاوشان *siyāvşān:* Baldırıkara (bot.)

سیاه *siyāh:* Siyah, kara, ~ دریای = Karadeniz

سیاه چادر *siyāh-çador:* Göçebe çadırı, siyah çadır

سیاه چال *siyāh-çāl:* Zindan

سیاه چرده *siyāh-çèrdè:* = سیه چرده Koyu esmer

سیاه چشم *siyāh-çèşm:* Kara gözlü

سیاه دل *siyāh-del:* = سیه دل Kalbi kara

سیاه رگ *siyāh-règ:* = ورید Kara kan damarı, toplardamar

سیاه رو *siyāh-rū:* = رو سیاه Rezil, rüsva, yüzü kara

سیاه روز *siyāh-rūz:* = سیه روز Kara bahtlı, talihsiz

سیاه زخم *siyāh-zèḫm:* Şarbon hastalığı, kara kabarcık

سیاه سرفه *siyāh-sorfe:* Boğmaca

سیاه گوش *siyāh-gūş:* Karakulak, vaşak

سیاهه *siyāhe:* Eşya veya hesap listesi, liste, suret, fatura

سیاهی *siyāhī:* Siyahlık, karanlık

سیئات *sèyyeʿāt:* Kötülükler

سیب *sīb:* Elma

سهمناک *sèhm-nāk:* = سهمگین Korkunç, dehşetli

سهمیه *sèhmiyye:* Hisse, pay, kontenjan, kota

سهو *sèhv:* Unutma, yanlışlık, hata

سهواً *sèhvèn:* Yanlışlıkla, sehven

سهولت *sohūlèt:* Kolaylık

سهی *sohī:* Doğru, düz, dik

سه یک *se-yèk:* ثلث = Üçte bir

سهیل *soheyl:* Pek parlak bir yıldızın adı, Süheyl yıldızı

سهیم *sèhīm:* Hissesi olan, ortak

سی *sī:* Otuz

سیاح *sèyyāh:* Seyyah, turist

سیاحت *seyāhèt:* Uzun yolculuk, seyahat

سیادت *siyādèt:* Seyyitlik, efendilik

سیار *sèyyār:* Gezen, dolaşan, gezici

سیارات *sèyyārāt:* سیاره nin çoğ. Seyyareler, gezegenler

سیاره *sèyyāre:* Gezegen, seyyare

سیاس *sèyyās:* Politikacı, siyasi

سیاست *siyāsèt:* Siyaset, politika

سیاستمدار *siyāsèt-mèdār:* Büyük siyaset adamı

سیاسی *siyāsī:* Siyasi, politikaya ait

سیاط *siyāt:* Kırbaçlar, kamçılar

سیاق *siyāq:* 1. Sözün gelişi, üslûp 2. Muhasebede rakam yerine kullanılan özel işaret (esk.)

سیاقت *sīyāqèt:* 1. Sürmek, hayvanları sürmek, 2. Hadis okuma

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سیلان *sèyèlān :* Seyelân, akıntı

سیل *silli :* Sille, tokat, خوردن ~ = Tokat yemek, زدن ~ =Tokat atmak

سیم *sim:* 1 . نقره =Gümüş 2 . Elektrik ve telefon teli v.b.

سیم *seyyom :* سوّم = Üçüncü

سیما *simā :* Yüz, çehre, sima

سیماب *sim-āb :* Civa

سیمان *simān :* Çimento

سیمانکاری *simān-kārī :* Çimento işleri, karo ve mozayık işleri

سیمانی *simānī :* Çimentolu, çimentoya ait

سیم پیچ *sim-pič :* Bobinajcı

سیم پیچی *sim-pičī:* Bobin veya kollektor sargısı, bobinaj

سیمرغ *simorg :* İran esatirine ait efsanevi büyük bir kuş

سیمکش *sim-kèš :* Elektrik, telefon v.b. hat çeken usta

سیمکشی *sim-kèšī:* Elektrik veya telefon hattı çekme

سیمگون *sim-gūn :* Gümüş renkli, beyaz

سمنت *sement :* سیمان = Çimento

سیمی *simī :* Telli, telden yapılmış

سیمی *seyyomī :* سوی = Üçüncü

سیمیا *simiyā :* Eski asılsız bir ilim

سیمین *simīn:* 1. Gümüşten 2. Beyaz

سینما *sinèmā :* Sinema

سینه *sinè :* Göğüs, چاک ~ =Gönlü yaralı, aşık,

سیب زمینی *sib-zèmīnī :* Patates

سیبک *sibèk :* Küçük elma

سیخ *sih :* Şiş, kebap şişi, زدن ~ = Dürtmek, کباب ~ =Kebap şişi

سیخک *sihèk :* Dürtlengiç, şiş

سید *sèyyed :* Seyit, efendi, ağa, bey

سیر *sir :* 1 .Doymuş, çok yemiş 2 . Koyu, آبی ~ = Koyu mavi

سیر *sir :* Sarmısak

سیر *seyr :* Seyir, gezme, dolaşma

سیراب *sir-āb :* Su ile doymuş

سیرابی *sirābī :* Haşlanmış işkembe

سیرت *sirèt :* 1 . Huy, tabiat, ahlak 2 . Tercüme-i hâl

سیری *sirī :* Doygunluk, ناپذیر ~ = Doymazlık

سیزده *sizdèh :* On üç

سیزده بدر *sizdè-be-dèr:* On üçü çıkarmak, Nevruz bayramının onüçüncü günü kıra çıkma merasimi

سیزدهم *sizdèhom :* On üçüncü

سیزدهمی *sizdèhomī :* سیزدهمین = On üçüncüsü

سیسنبر *sisènbèr :* سوسنبر = Yabani kekik otu

سیصد *sisèd :* Üç yüz

سیف *seyf :* شمشیر = Kılıç

سیگار *sigār :* Sigara

سیل *seyl :* Sel, زده ~ = Sele uğramış

سیلاب *seyl-āb :* Sel suyu, seylâp

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

سینه ای *sinè'ī:* Göğüsle ilgili
سینه بند *sīnè-bènd:* 1. Atın göğüs kayışı, göğüslük, 2. Sütyen
سینه پهلو *sīnè-pèhlū* : ذات الریه = Zatüree
سینه درد *sīne-dèrd:* Göğüs hastalığı
سینه ریز *sīne-rīz:* Gerdanlık
سینی *sīnī:* Tepsi, sini
سیورسات *soyūrsāt:* سورسات = Azık, zahir
سیوف *soyūf:* سیف in çoğ. Kılıçlar
سیه *siyèh:* سیاه = Siyah, kara

ش

ش *şīn:* «Ş» 1. Farsca alfabenin 16. harfi 2. Tekil üçüncü şahıs birleşik zamir eki 3. Fiilden isim yapma eki : تا بش
شائبه *şā'ebe:* Leke, kusur
شائق *şā'eq:* Çok arzulu, pek istekli
شاب *şābb:* Genç oğlan. delikanlı
شاباش *şābāş:* 1. Bravo, aferin 2. Düğünde raksedenlere verilen bahşiş
شاخ *şāḫ:* 1. Boynuz 2.Dal, budak
شاخدار *şāḫ-dār:* Boynuzlu
شاخسار *şāḫ-sār:* Dal, budak
شاخص *şāḫes:*1.Mehaz 2. Tanınmış kimse 3. Güneşle vakti tayin için dikilen kazık
شاخک *şaḫèk:* Boynuzcuk, duyarga
شاخه *şāḫe:* Dal, budak
شاد *şād:* Sevinçli, mesut, شدن ~ = Mesut olmak, sevinmek
شاداب *şādāb:* Suya kanmış, sulu, taze
شادان *şādān:* Sevinçli, mesut
شاد باش *şād-bāş:* Tebrik, گفتن ~ = Tebrik etmek
شاد روان *şād-rèvān:* Ruhu şad olsun, rahmetli
شادروان *şādèrvān:* Otak, saltanat çadırı
شاد کام *şād-kām:* Mutlu, bahtiyar
شادمان *şādmān:* Mesut, sevinçli
شادمانی *şādmānī:* Sevinç, neşe, şenlik
شادی *şādī:* Sevinç, neşe
شاذ *şāzz:* Nadir, müstesna
شارب *şāreb:* Üst dudaklardan sarkan bıyık
شارح *şāreh:* Şerheden, açıklayan
شارع *şāre':* 1. Şeriat sahibi (Allah veya Peygamber) 2.Kanun ve nizam koyan 3. Yol gösteren 4. Ana cadde
شارق *şāreq:* Doğup parlıyan
شارلاتان *şārlatan:* Şarlatan
شاش *şāş:*Sidik, küçük aptes, idrar, کردن ~ = İşemek
شاش بند *şāş-bènd:* Sidik zoru
شاشدان *şāş-dān:* Mesane, idrar torbası
شاشو *şāşū:* Altına işeyen

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شام *şām:* 1. Akşam 2. Akşam yemeği, ~ خوردن = Akşam yemeği yemek

شامخ *şāmeḫ:* Yüce, yüksek

شامگاه *şām-gāh:* Akşam vakti

شامل *şāmel:* Şümullü, ihata eden, kapsayan

شامه *şāmmè:* Kokma duygusu

شامی *şāmi:* Leblebi unu ve etten yapılan köfte

شأن *şè'n:* Makam, itibar, mevki

شانزده *şānz-dèh:* On altı

شانس *şans:* Şans, talih

شانسی *şansi:* Şans eseri

شانه *şānè:* Tarak, ~ زدن = ~ کردن = Taramak

شانه *şānè:* Omuz, ~ چهار = Omuzları geniş

شانه سر *şāne-sèr:* Çavuş kuşu, hüthüt

شاه *şāh:* Hükümdar, şah. sultan, kral, melik, padişah, İran hükümdarının ünvanı, baş, reis, en büyük ve önemli

شاهانه *şāhāne:* Şahâne, şaha mensup, bir hükümdara yakışacak surette nefis ve mükemmel bir şey

شاهباز *şāh-bāz:* İri beyaz doğan

شاه بلوط *şāh-bèlūt:* Kestane

شاه پر *şāh-pèr:* شهپر = 1. Kanadın en uzun tüyü 2. Tüy kalemi

شاشیدن *şāşidèn:* İşemek

شاطر *şāter:* 1. Çevik, akıllı 2. Tandıra ekmeği koyan usta

شاطی *şātil:* Sahil, kenar

شاعر *şā'er:* 1. Şair 2. Bilinçli, şuurlu

شاعری *şā'erl:* Şairlik, şiir söylemek

شاغل *şāğel:* Bir işi olan, meşgul, ~ شغل = Çalışan, işi olan

شاغول *şāğūl:* Şakul, çekül

شاف *şāf:* شیاف = Fitil (anus fitili)

شافع *şāfe':* Şefaatçi

شافی *şāfi:* 1. Şifa verici 2. Kâfi, mukni, ~ کافی = Kâfi, yeterli

شاق *şāqq:* Zahmetli, zor, güç

شاقول *şāqūl:* شاغول = Şakul, çekül

شاقه *şāqqe:* شاق = Zahmetli, zor iş

شاکر *şāker:* Şükreden

شاکی *şākl:* Şikâyetçi, ~ بودن = Şikâyetçi olmak

شاگرد *şāgerd:* Çırak, öğrenci, çömez

شاگردانه *şāgerdāne:* Çıraklık karşılığı verilen para

شاگردی *şāgerdi:* 1. Çıraklık, talebelik, çömezlik

شال *şāl:* Şal, ~ کر = Kuşak

شالنگ *şālèng:* Halı altına konan bir çeşit kilim

شالوده *şālūdè:* Esas, temel, plân

شالی *şāli:* چلتوک = شلتوک = Çeltik, kabuğu soyulmamış pirinç, ~ کاری = ~ زار = Çeltik tarlası, çeltikçilik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شاهنده *şāhènde:* شاهیده = Doğru, dürüst, iffetli kişi

شاهنشاه *şāh-èn-şāh :* شاهنشه = Padişahların padişahı, ulu padişah, همایونی ~ =Kutlu, saadetli Şahinşah

شاهنشاهی *şāh-èn-şāhī :* Şahinşahlığa ait, دولت ~ = Şahinşah devleti (İran hükümeti, devleti)

شاه نشین *şāh-neşīn :* Odanın içinde baş tarafta oturulacak yüksek, özel bölüm

شاهوار *şāh-vār :* Hükümdara lâyık, در ~ = İri taneli ve en iyi cins inci

شاهی *şāhī :* 1. Şaha, hükümdara mensup, şahlık, hükümdarlık 2. İranın bir küçük madeni parası

شاهی *şāhī :* Tere

شاهیده *şāhīde :* Temiz, pâk, iyilik seven

شاهین *şāhīn :* 1. Şahin, doğan, atmaca 2. Terazinin dili

شایان *şāyān :* Yaraşır, lâyık, şayan

شایبه *şāyebe :* شائبه = Leke, noksan

شاید *şāyèd :* Şayet, belki, olur ki

شایستگی *şāyestegī :* Liyakat, değer

شایستن *şāyesten :* Yakışmak, yaraşmak

شایسته *şāyeste :* Lâyık, şayan, yaraşan

شاه پرستی *şāh-pèrèstī:* Şah taraftarlığı

شاه پسند *şāh-pèsènd :* Şah'ın beğendiği, گل~ = (bot.) Mine çiçeği

شاهپور *şāh-pūr :* Prens, şahın oğlu

شاه تره *şāh-tère :* Şahtere, bir bitki

شاه توت *şāh-tūt :* Ekşi kara dut

شاه خیابان *şāh-ḫiyābān :* Ana cadde (şehirde)

شاهد *şāhed:* 1. Şahit 2. Güzel

شاه دانه *şāh-dāne :* 1. Kendir otu, kenevir tohumu v.b.

شاهدخت *şāh-doḫt :* Prenses, şah'ın kızı

شاهراه *şāh-rāh :* Ana yol

شاهرگ *şāh-règ:* Boyun damarı, şahdamar

شاهزاده *şāh-zāde :* Şehzade, prens

شاهزاده خانم *şāh-zāde-ḫānom :* Prenses

شاهسون *şāh-sevèn :* 1.(esk.) Şah Abbas'ın özel askerlerine verilen ad 2. İran'ın Kuzeybatısında bir ilin adı

شاه فنر *şāh-fènèr :* Otomobilin ana makası

شاهق *şāheq :* Yüce, yüksek

شاهکار *şāh-kār :* Şaheser

شاه مات *şāh-mat :* Şah-mat, satranç oyununda mat

شاه ماهی *şāh-māhī :* Barbunya balığına benzer bir çeşit balık

شاهنامه *şāh-nāme :* 1. Şehname 2. Firdevsi'nin Şehnamesi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شبخیز *şèb-ḫīz* : Gece kalkan ve ibadet eden

شبدر *şèb-dèr* : Bir çeşit yonca

شبر *şèbr* : Karış

شبرنگ *şèb-rèng* : Gece rengi, siyah

شب زنده دار *şèb-zendè-dār* : Bütün gece sabaha kadar yatmayan kimse

شبستان *şèbestān* : 1. (esk.) Harem dairesi 2. Büyük camilerde son cemaat yeri

شبع *şèbè'* : Tokluk, doyma

شبق *şèbèq* : Şehvet, cinsi istek

شبکاری *şèb-kārī* : Gece işi, gece nöbetçiliği

شبکلاه *şèb-kolāh* : Takke

شبکور *şèb-kūr* : 1. Yarasa, gece kuşu 2. Gece körü

شبکه *şèbèkè* : 1. Delik, delik 2. Ağ, şebeke

شبکیه *şèbèkiyyè* : Gözün ağtabakası, retina

شبگرد *şèb-gèrd* : 1. Uykuda olduğu halde geceleri gezen 2. Hırsız (esk.)

شبگیر *şèb-gīr* : 1. Geceleyin kalkan (ibadet için) 2. Gece öten kuş (bülbül) 3. Sabah vakti 4. Sabahleyin seyahata çıkan

شبل *şebl* : Arslan yavrusu

شب نشینی *şèb-nèşīnī* : Gece ziyaret veya ziyafeti, gece parti veya eğlencesi

شایع *şāye'* : Duyulmuş, yaygın

شایعه *şāye'e* : Yaygın söylenti, şayia

شایق *şāyeq* : شائق = Şevkli, pek istekli

شایگان *şāygān* : Lâyık, münasip, yaraşır

شایورد *şāyvèrd* : Hale, ayla

شئامت *şè'āmèt* : شومی = Uğursuzluk

شئون *şo'ūn* : شأن in çoğ. Ünler, şanlar, olaylar

شب *şèb* : Gece

شباب *şèbāb* : جوانی = Gençlik

شباط *şobāt* : Şubat ayı

شبان *şèbān* : Çoban

شبانگاه *şèbān-gāh* : Gece vakti

شبانه *şèbāne* : Geceye ait, geceleyin

شبانه روز *şèbāne-rūz* : Gece gündüz

شباهت *şèbāhèt* : Benzerlik, benzeme

شباهنگ *şèb-āhèng* : 1. Sabah yıldızı 2. Bülbül

شب بو *şèb-bū* : Şebboy

شب پره *şèb-père* : Yarasa, gece kuşu

شبت *şebet* : شوید = Dere otu

شب تاب *şèb-tāb* : Ateş böceği

شب چراغ *şèb-çerāğ* : 1. Parlak bir çeşit taş, lâl taşı 2. Ateş böceği

شب چره *şèb-çèrè* : 1. Geceleyin misafirlikte yapılan eğlence 2. Geceleyin yenen çerez

شبح *şèbèh* : 1. İnsan bedeni 2. Görüntü, tayf, hayalet

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شبنم *şèb-nèm :* Çiğ, şebnem

شبه *şebeh :* Benzerlik, benzer

شبه *şèbèh :* 1 .Bir çeşit parlak siyah taş 2 . Dikenli bir çeşit ağaç

شبه جزیره *şebh-e cèzīre :* Yarımada

شبهه *şobhe :* Şüphe, kuşku

شبیخون *şèbi-ḫūn:* (ask.) Gece baskını

شبیه *şèbīh :* Benzer, benzeme, gibi

شپش *şepeş :* Bit

شپشک *şepeşèk :* شپشه =Buğday biti, tavuk biti

شپشو *şepeşū :* Bitli, (mec.) zayıf, beceriksiz, miskin

شپشه *şepeşe :* Buğday biti, zahire kurdu, tavuk biti

شت *şèt :* (esk.) Saygı sözü olarak kullanılır, Hazret, زردشت ~ = Hz. Zerdüşt

شتاب *şetāb:* Acele, sürat, کردن ~ = شتابیدن =Acele etmek, زده ~ = Telâşlanmış

شتابان *şètābān :* Acele ve hızlı yürüyen

شتاب زدگی *şètāb-zèdègī :* Telâş ve acele ile davranış, düşüncesizce hareket

شتابیدن *şetābīdèn :* شتافتن =Acele etmek, koşmak

شتافتن *şètāftèn :* Acele etmek, koşmak

شتر *şotor :* Deve

شتربان *şotor-bān :* ساربان = Deveci

شتر سواری *şotor-sèvārī :* Deveye binmek

شتر گلو *şotor-gèlū :*Deve boynu şeklinde olan sifon, telefon ve elektrik çengeli

شتر مرغ *şotor-morğ :* Devekuşu

شترنج *şètrènc :* شطرنج = Satranç

شتل *şètèl :* شتل = Kumarda kazananların etraftakilere ikram ettikleri para

شتم *şètm :* بدگوئی = Küfür, sövme

شته *şètè :* Yaprak biti, fidan biti

شجاع *şocā' :* Cesur, yiğit

شجاعانه *şocā'āne :* Yiğitçe, cesurca

شجاعت *şocā'èt :* Cesaret

شجام *şècām :* Ağaçları kurutan şiddetli soğuk

شجر *şècèr :* Ağaç

شجره *şècèrè :* Ağaç, soy

شجره نامه *şècèrè-nāmè :* Soyu belirten şema, şecere

شحم *şèhm :* پیه = İç yağı

شحنه *şehne :* Zabıta memuru (esk.)

شخ *şèḫ :* شق = Sert, kazık gibi, ~ شدن = Kalkmak, dikilmek, ~ کردن = Kaldırmak, dikmek

شخص *şèḫs :* İnsan, kişi, şahıs

شخصاً *şèḫsèn :* Şahsen

شخصی *şèḫsī :* Hususi, şahsi

شخصیت *şèḫsiyyèt :* Kişilik, şahsiyet

شخم *şoḫm :* Sürmek (tarla veya toprak), زدن ~ = کردن ~ = Saban sürmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شخیص *şèḫîs :* Büyük adam

شداد *şèdād :* سخت = Sert, şiddetli

شدائد *şèdā'ed :* Zorluklar

شدت *şeddèt :* Şiddet, sertlik

شدن *şodèn :* Olmak, yapılmak

شدّه *şèddè:* تشدید =Şedde, Arapçada bir harfin iki kez okunmasını sağlayan işaret (ّ)

شدید *şèdîd :* Şiddetli, sert

شدیدالحن *şèdîd-ol-lèhn:* Ağır veya sert bir dille

شر *şèrr :* Kötülük, şer

شراء *şerā' :* شری = Satın almak, alış veriş

شراب *şèrāb :* Şarap

شراب خوار *şèrāb-ḫār :* شراب خور = Çok şarap içen

شراب خواری *şèrāb-ḫārî:* شراب خوری = Şarap içme

شراب ریزی *şèrāb-rîzî :* Şarapçılık, ~ کارخانهٔ = Şarap fabrikası

شراب فروشی *şèrāb-forūşî* :Şarap veya içki dükkanı

شرارت *şèrārèt :* Kötülük, şerlilik, ~ کردن = Kötülük etmek

شراره *şèrārè :* Kıvılcım

شراع *şèrā' :* Yelken, çadır

شراعی *şèrā'î :* Yelkenli

شرافت *şèrāfèt :* İtibar, asâlet

شرافتمند *şèrāfèt-mènd :* Asil, şerefli

شراکت *şèrākèt :* Ortaklık

شراکتی *şèrākètî :* Ortak mal

شرایط *şèrāyet :* شرائط = Şartlar, ~ واجد = Şartları haiz, şartlara uygun

شرایع *şèrāye' :* شریعت in çoğ. Dinler

شرایین *şèrāyîn:* شریان ın çoğ. Şiryanlar, damarlar

شرب *şorb:* İçmek, ~ قابل = İçilecek

شربت *şèrbèt :* Şurup

شربین *şèrbîn :* Bir çeşit koyu renkli çam ağacı, şimal çamı

شرح *şèrh :* Açıklama, şerh, ~ دادن = Açıklamak

شرحه *şèrhè :* Et parçası, ~ ~ = Parça parça

شرذمه *şerzemè :* Küçük ve ehemmiyetsiz topluluk, bir şeyin az miktarı

شرر *şèrèr:* شراره nin çoğ.Kıvılcımlar, ~ بار = Kıvılcımlar yağdıran

شرزه *şèrze :* Kükremiş, kızgın, ~ شیر = Kükreyen arslan

شر شر *şer-şer:* (şor şor) Şırıltı, ~ کردن = Şırıldamak

شرط *şèrt :* Şart, bahis, ~ بستن = Bahse girmek, ~ کردن = Şart koşmak, ~ بیع = Şartla satış

شرط بندی *şèrt-bèndî :* Bahse girmek, müşterek bahis

شرع *şèr' :* Şeriat, din

شرعاً *şèr'èn:* Din kanunlarına uygun

شرعی *şèr'î :* Dini

شرعیات *şèr'iyyāt :* Din dersleri

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شرف *şèrèf:* Şeref

شرف *şorof :* Hemen hemen, neredevse, olmak üzere

شرفیاب *şeref-yāb :* Şeref kazanmak, şerefyab

شرق *şèrq :* Doğu, şark

شرک *şerk :* Tanrıya eş ve ortak tanımak

شرکاء *şorèkā' :* Şerikler, ortaklar

شرکت *şerkèt* :Şirket,ortaklık, کردن ~ =Ortaklık yapmak, şirket kurmak, نامه ~ =Şirketname, şirket anlaşması

شرکت تضامنی *şerkèt-e tèzāmonī :* Komandit şirket

شرکت تعاونی *şerkèt-e tèāvonī :* Kooperatif ortaklığı

شرکت سهامی *şerkèt-e sèhāmī:* Anonim şirket

شرکت نسبی *şerkèt-e nesbī :* Limited şirket

شرم *şèrm:* Utanç, utanma, داشتن ~ = Utanmak

شرم آور *şèrm-āvèr :* Utandırıcı, yüz kızartıcı

شرمسار *şèrm-sār:* Utanan, utanacak

شرمساری *şèrm-sārī :* Utanç, yüz karası

شرمگین *şèrmgīn:* شرمسار = شرمناک = Utanan, utangaç

شرمندگی *şèrmèndègī :* Utanç

شرمنده *şèrmèndè :* Utanan, mahcup

شرنگ *şèrèng :* زهر =حنضل = Zehir

شریر *şèrūr :* شرور = Şerli, yaramaz

شروط *şorūt :* شرط ın çoğ. Şartlar

شروع *şorū' :* Başlama, başlangıç, شدن ~ =Başlanmak, کردن ~ = Başlamak

شره *şèrèh :* آز = حرص = Hırs, tamah, açgözlülük

شره *şèreh :* Haris, açgözlü, hırs

شریان *şèrèyān :* Şiryan, damar

شریر *şèrīr :* Şerli, kötü, yaramaz

شریعت *şèrī'èt :* Doğru yol, Tanrı kanunu, din yasası

شریف *şèrīf :* Şerefli, şeref sahibi, asaletli, چطور است ~ احوال = Zatialilerinin hâli nasıldır?

شریک *şèrīk :* Ortak, شدن ~ = Ortak olmak

شست *şèst :* Başparmak

شستشو *şost-e şū:* Yıkama, دادن ~ = کردن ~ = Yıkamak

شستن *şostèn :* Yıkamak

شست و شو *şost-o-şu :* شستشو = Yıkama

شسته *şoste :* Yıkanmış, رفته ~ =Tertemiz, yıkanmış, arınmış

شش *şeş :* Altı

شش *şoş :* Akciğer

شش بر *şeş-bèr :* Altı yönlü, altıgen

شش برابر *şeş-bèrābèr :* Altı kat, altı misli

شش پر *şeş-pèr :* Eskiden savaşlarda kullanılan topuz, altı dilli topuz

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ششدانگ *şeş-dang:* Bir mülkün altıda altısı, tamamı

ششدر *şeş-dèr:* Tavla oyununda altı kapının kapalı olması 2. Bütün kapıların kapalı olması

ششصد *şeş-sèd:* Altı yüz

شش لا *şeş-lā:* Altı katlı

ششلول *şeşlūl:* Altılı tabanca

شصت *şèst:* Altmış

شط *şèṭ:* Büyük nehir

شطرنج *şètrènc:* Satranc

شعائر *şè'ā'er:* شعار in çoğ. Alâmetler

شعار *şe'ār:* Alâmet, nişan, gelenek, slogan, döviz, özlü söz

شعاع *şo'ā':* Işın, şua

شعب *şe'b:* Dar yol, dağ yolu

شعب *şo'èb:* شعبات = Şubeler

شعبات *şo'èbāt:* Şubeler

شعبان *şè'bān:* Kameri takvimin 8. ayı, Şaban

شعبده *şo'bède:* El çabukluğu, hokkabazlık

شعبده باز *şo'bède-bāz:* Hokkabaz, hilekâr

شعبده بازی *şo'bède-bazl:* Hokkabazlık

شعبه *şo'be:* Şube

شعر *şè'r:* موی =Tüy, kıl

شعر *şe'r:* Şiir

شعراء *şo'èrā':* شاعر in çoğ. Şairler

شعری *şè'rā:* شعرا = Büyük köpek burcunda iki parlak yıldızın adı

شعر باف *şè'r-bāf:* بافنده = نساج = Dokuyucu, çulha

شعشعه *şè'şè'è:* Parlama, parlaklık

شعف *şè'èf:* Sevinç, neşe

شعله *şo'le:* الو = Alev, şûle

شعله ور *şo'le-vèr:* Alevli

شعور *şo'ūr:* Şuur, anlama, bilinç, ~ بی = Akılsız, şuursuz

شعیر *şè'ir:* جو = Arpa

شغال *şèğāl:* Çakal

شغل *şoğl:* İş, meslek

شفاء *şèfā':* Şifa, hastalıktan kurtulma

شفاعت *şèfā'èt:* Şefaat, bir suçlunun affı için aracılık etmek

شفاف *şèffāf:* Saydam, şeffaf

شفاهی *şèfāhi:* Sözlü, şifahi

شفت *şèft:* Erik ve şeftali gibi etli yemiş, büyük, şişman, aptal

شفتالو *şèftālū:* Şeftali

شفته *şefte:* Harç, inşaatın temeline konulan kireç sıvısıyla taş ve kum

شفره *şèfre:* Kunduracı bıçağı

شفعه *şof'è:* (huk.) Şuf'a, herkesten önce satın alma hakkı, ~ حق = Şuf'a hakkı

شفق *şèfèq:* Şafak

شفقت *şèfèqèt:* Şefkat, acıma, sevgi

شفه *şèfèh:* Dudak, ~ شق = Dudağını oynatma, ağzını açma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

هواپیمای ~ مرغ = Av kuşu, ~ = Avcı uçağı

شکاف *şekāf :* Yarık, sökük

شکافتن *şekāftèn :* Yarmak, sökmek

شکافتگی *şekāftègī :* Sökülmüş bir yer (elbisede), sökük, yarık

شکاک *şèkkāk:* Şek ve şüphe eden, şüpheci

شکال *şekāl :* Hayvanların el veya ayak zinciri

شکایت *şekāyèt:* Şikâyet, sızlanma, yakınma

شکر *şekèr :* Toz şeker

شکر *şokr:* Şükür, Allaha teşekkür, teşekkür etme

شکراب *şekèr-āb :* İki kişi arasında hafif üzgünlük, keder ve soğukluk

شکران *şokrān:* Şükran, minnettarlık

شکرانه *şokrāne :* Şükretme, minnettarlık

شکر پاره *şekèr-pārè :* Şeker parçası gibi tatlı her şey, tatlı kaysı

شکر پنیر *şekèr pènīr:* Bir çeşit şeker

شکردان *şekèr-dān :* Şekerlik

شکر کردن *şokr-kèrdèn :* Şükretmek

شکر گذاری *şokr-gozārī :* Şükrünü yerine getirmek

شکری *şekèrī :* Şekerli

شکرین *şekèrīn :* شکری = Şekerli, şekerden yapılmış

شفیع *şèfī' :* Bir suçlunun affı için aracılık eden kimse

شفیق *şèfīq :* Şefkatli

شق *şèqq :* Yarma, yırtma, bölme

شق *şèq :* شخ =Dikilmiş, sertleşmiş, dik, شدن ~ = Dikilmiş, sertleşmiş, کردن ~ = Dikmek, sertleştirmek

شق *şeqq:* Parçalanmış olan bir şeyin her parçadan biri, iki şıktan biri, şık

شقائق *şèqā'eq:* شقیقه nin çoğ.Şakaklar

شقاق *şèqāq :* İhtilâf, ayrılık

شقاقل *şèqāqol:* (bot.) Yabani havuç

شقاقلوس *şèqāqolūs :* Kangren

شقاوت *şèqāvèt :* Kötülük, zulüm

شقایق *şèqāyeq :* Şakayık çiçeği

شقوق *şoqūq:* Yollar, parçalar, tarzlar

شقه *şèqqè :* Kesilmiş koyunun yarısı, bölünmüş bir şeyin yarısı

شقی *şèqī :* Zâlim, şaki

شقیقه *şèqīqe :* 1. Şakak 2. Kız kardeş

شک *şèk :* Şek, şüphe, zan, بدون ~ = Şüphesiz, کردن ~ = آوردن ~ = Şüphelenmek

شکار *şekār :* Av, avcılık, زدن ~ = Av vurmak, کردن ~ = Avlanmak

شکارچی *şekār-çī :* Acvı

شکارگاه *şekār-gāh :* Av yeri

شکاری *şekārī :* Av ve avcılığa ait,

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شکننده *şekènènde :* kolay kırılır, nazik, gevrek

شکور *şèkūr :* Çok şükreden

شکور *şèkūr:* Tanrının sıfatlarından olarak mükâfatlandıran, bahşeden, yarlıgayıcı

شکوفه *şokūfe :* Tomurcuk, meyveli ağaçların çiçeği

شکوه *şokūh:* Tantana, ululuk, celâl

شکوه *şekve :* Şikâyet

شکیب *şèkīb :* Sabır, tahammül

شکیبا *şèkībā :* Sabırlı

شکیبایی *şèkībāyī :* Sabır, tahammül

شکیل *şèkīl :* Yakışıklı, güzel

شگرف *şegèrf :* İyi, pek güzel, haşmetli, nadir, acayip

شگفت *şegeft :* Hayret verici, şaşırtıcı, taaccüp

شگفتی *şegeftī :* Hayret, şaşkınlık

شگون *şogūn :* Uğur, iyi fal, ~ بد = Uğursuz, ~ خوش = Uğurlu

شل *şèl :* لنگ = Topal

شل *şol :* Gevşek, zayıf, sulu, duru, boş

شلاق *şèllāq :* Kırbaç

شلاق *şèllāqī :* Çabuk, hızlı

شلال *şèlāl:* Büyük dikişlerle iliştirmek, ~ کردن = Büyük dikiş yapmak

شلتوک *şèltūk :* چلتوک = Çeltik

شلجمی *şèlcèmī :* 1. Turp veya şalgam şeklinde 2. Parabolik

شکست *şekèst :* Kırma, kırılma, yenilme, ~ خوردن = Yenilmek

شکستگی *şekèstègī :* Kırıntı, kırıklık, kırılma alâmeti

شکستن *şekèstèn :* Kırmak

شکستنی *şekèstènī :* Kırılacak eşya, kırılır

شکسته‌بند *şekèstè-bènd:* Çıkıkçı,kırıkçı

شکسته بندی *şekèstè-bèndī :* Çıkıkçılık, kırıkçılık

شکسته نفسی *şekèste-nèfsī :* Tevazu

شکفتن *şekoftèn :* شگفتن = Açılmak, dudakların açılması, gül veya goncanın yeni açılması

شکل *şèkl :* Şekil, yüz, benzer

شکلات *şokolāt :* Çikolata

شکم *şekèm :* Karın, batın

شکم بند *şekèm-bènd :* Korse

شکمبه *şekèmbe :* İşkembe

شکم پرست *şekèm-pèrèst:* Obur, pisboğaz

شکم گنده *şekèm-gonde:* Şişman, karnı büyük

شکمو *şekèmū :* شکم پرست = Obur, pisboğaz

شکن *şekèn :* Kıvrım, büklüm, kırma, katlanma, dalga (saç, kumaş v.s. için)

شکنج *şekènc :* شکن = Büklüm,kıvrım

شکنجه *şekènce :* İşkence, eziyet, ~ کردن = İşkence etmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شلختگی *şèlèḫtegī* : Şapşallık, dağınıklık, pasaklılık

شلخته *şèlèḫte* : Şapşal, pasaklı

شلغم *şèlğèm* : Şalgam

شلغمی *şèlğèmī* : شلجمی = Şalgam veya turp şeklinde, parabolik

شلنگ *şeleng*: Uzun adım, ~ انداختن = Uzun adım atmak

شلوار *şèlvār*: Pantalon,şalvar, ~ زیر = Külot

شلوغ *şolūğ* : شلوق =Kalabalık, karışık, ~ کردن =Kalabalık yapmak, karıştırmak

شله *şole* : Çorba, aş, pirinç çorbası

شلیته *şèlīte*: Fistan, kısa ve çok kırmalı eteklik

شلیک *şellīk* : Top, tüfek gürültüsü, yaylım, ~ اسلحه =Yaylım ateş, ~ خنده = Ses ile gülmek

شلیل *şèlīl* : Tüysüz şeftali

شم *şèmm* : Koklama, koku alma

شما *şomā* : Siz

شمائل *şèmā'el* : شمایل = Ahlâklar, huylar 2. Resim, tasvir, portre

شماتت *şèmātèt* : 1. Düşmanın, üzüntüsüne sevinmek 2. Sitem ve serzeniş

شمار *şomār* :Sayı, adet, hesap, miktar ~ بی = Sayısız

شمارش *şomāreş* : Sayım, sayma

شماره *şomāre* : Numara, adet, sayı

شماس *şèmmās* : Kilise hizmetçisi

شماطه *şèmmāte*: Ses,gürültü, ~ ساعت ای = Çalar saat, alarm saatı

شمال *şemāl* : 1.Kuzey, şimal, 2. Sol taraf, ~ شرق = Kuzey doğu, ~ غربی = Kuzey batı

شمامه *şèmmāme* : دستنبو = Şamama, kırlangıç kavunu

شمایل *şèmāyel* : شمائل = 1. Huylar 2. Resim, tasvir, portre

شمخال *şèmḫāl* : Eskiden kullanılan çakmaklı bir çeşit tüfek

شمد *şèmèd* : ملافه = Yatak çarşafı

شمردن *şemordèn*: Saymak, addetmek

شمس *şèms* : آفتاب = Güneş

شمسا *şèmsā* : Işık, aydınlık, ışın

شمسه *şèmsè*: 1.Harçla işlemeli veya oymalı, güneş resminde pafta 2. Put

شمسی *şèmsī* : Güneşe mensup

شمسیه *şèmsiyye* : چتر = Şemsiye

شمش *şemş* : Külçe, ~ طلا = Altın külçesi, ~ نقره =Gümüş külçesi

شمشاد *şemşād* : Şimşir ağacı

شمشه *şemşe* : Mastar, mıstar

شمشیر *şèmşīr*: Kılıç, ~ کشیدن = Kılıç çekmek

شمشیر باز *şèmşīr-bāz* : Eskrimci

شمشیر بازی *şèmşīr-bāzī*: Eskrim oyunu

شمع *şèm'* : Mum, ~ آجین = Mum dikmek (insan vücuduna)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شمدان *şèm'-dān :* Şamdan

شمدانی *şèm'-dānī :* ~ گل =Sardunya çiçeği

شموس *şomūs :* شمس in çoğ. Güneşler

شمول *şomūl :* Şamil ve havi olma, içine alma, kapsama, şümûl

شمه *şèmmè :* Bir az

شمیم *şèmīm :* 1. Güzel koku, rayihalı 2. Yüksek, yüce

شن *şen:* Çakıl, ince çakıl, ~ نشستن به = Karaya oturmak

شنا *şenā :* Yüzme, ~ کردن = Yüzmek

شناخت *şenāḫt :* شناسائی = Tanıma, anlama, bilme

شناختن *şenāḫtèn :* Tanımak, öğrenmek

شناس *şenās :* شناختن den. Bilen, anlayan, ~ ستاره = Yıldızları tanıyan, astronom 2. Tanıdık

شناسا *şenāsā:* شناس =Tanıdık, aşina

شناساندن *şenāsāndèn :* Tanıtmak, tanıttırmak

شناسایی *şenāsāyī:* Tanışma, öğrenme, bilim, tanıtma

شناسنامه *şenās-nāme:* ورقه هویت =Nüfus cüzdanı

شناعت *şènā'èt :* Kötülük, fenalık, rezalet, iğrenç işler

شناگر *şenāgèr :* Yüzücü

شناور *şenāvèr :* Yüzen, suyun yüzünde duran veya hareket eden

شنایع *şènāye' :* شنیعه nın çoğ. Kötülükler, fenalıklar, boyotu

شنبلیله *şènbèlīle :* Yemeklerde kullanılan bir çeşit kokulu sebze, boyotu, çimen

شنبه *şènbe :* Cumartesi

شنجرف *şèncèrf :* شنگرف = Zincifre, sülügen, sürür

شنگ *şeng :* Yemlik otu

شنگرف *şèngèrf :* Zincifre, sürür

شنگول *şèngūl :* Keyifli, şen, neşeli

شنل *şenel :* Manto, palto

شنوا *şenèvā :* İşiten, duyan, ~ گوش = İşitici kulak

شنوایی *şenèvāyī :* İşitme duygusu, duymaya isteği olan

شنود *şonūd:* شنیدن den. İşitme, kulak verme, ~ گفت =Konuşup dinlemek

شنودن *şonūdèn :* شنیدن = İşitmek

شنیدن *şènīdèn :* İşitmek, duymak

شنیع *şènī' :* زشت = Kötü, fena

شنیعه *şènī'e :* Kötü ve ayıp iş

شو *şū :* شوی = شوهر = 1. Koca, kadının eşi 2. Yıkama

شوائب *şèvā'eb:* شائبه nin çoğ. Kusurlar, lekeler, şüpheler

شوارع *şèvāre' :* شارع in çoğ. Yollar, caddeler, kara yolları

شوّال *şèvvāl :* Kameri takvimin 10. ayı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شواهد *şèvāhed :* شاهد in çoğ. Şahitler, örnekler

شوخ *şūḫ :* Şakacı, keyifli, nükteli, arsız,oynak, nazlı, güzel, ~ چشم = Bakışı cazibeli, yüzsüz

شوخی *şūḫī :* Şaka

شود *şeved :* شبت = شوید =Dereotu

شودی *şevedī :* Kuşkonmaz (bot.)

شور *şūr :* Tuzlu, çorak yer

شور *şūr:* 1 .Kavga, gürültü, patırtı, heyecan, aşk 2 . İran mûsikisinde bir makam

شور *şowr :* مشورت =Meşveret, müşavere, danışma

شورا *şowrā:* شوری = Meşveret yeri, inceleme, şûra

شوراندن *şūrandèn :* شورانیدن = İsyanı kışkırtmak, ayaklandırmak

شورانگیز *şūr-èngīz* :Heyecanlı, kavga ve gürültülü

شوربا *şūrbā :* Çorba

شور چشم *şūr-çèşm :* Nazarı değen, kıskanç, bedhah

شورش *şūreş:* Karışıklık, kargaşalık, ayaklanma

شور مزه *şūr-mèzze :* Tuzluca, biraz tuzlu

شوروی *şowrèvī:* İstişari, müşavereli, şurası bulunan, ~ اتحاد جماهیر = Sovyetler Cumhuriyetleri Birliği, Rusya

شوره *şūre :* 1 . Çorak 2 . Güherçile, potasyum azotat

شوره زار *şūre-zār :* Çoraklık, çorak toprak

شوری *şūrī :* Tuzluluk, tuzlu olma

شوری *şowrā :* شورا = Şûra

شوریدگی *şūrīdègī:* Karışıklık, (mec.) iptilâ, aşk

شوریدن *şūrīdèn:* Ayaklanmak, isyan etmek, meftun olmak

شوریده *şūrīde:* Karışık hâl, perişan, (mec.) meftun, aşık

شوسه *şose :* Kara yolu, şose

شوشه *şūşè :* شش = Külçe, eritilmiş altın veya gümüş, kışın olukta asılan buz parçası

شوفر *şofer :* Şöför

شوق *şowq:* Şevk, heves, arzu, ~ سر آمدن = Şevke gelmek, ~و ذوق = İstek, neşe, heyecan

شوک *şūk :* خار = Diken

شوک *şok :* Şok

شوکا *şūkā :* Karaca, geyik

شوکت *şowkèt :* Şevket, ihtişam, büyüklük

شوکران *śūkrān :* Zehir ağaçı, büyük baldıran, ağu otu

شوم *şūm :* Uğursuz, meşum

شوهر *şowhèr:* Koca, zevc, eş(erkek), ~ کردن = Evlenmek (kadın için)

شوی *şūy :* شو = 1. شستن den =Yıka 2 . شوهر = Koca, eş

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شهریور *şèhrîvèr* : İran güneş takviminin 6.ayı (21 Eylul–20 Ekim)

شهریه *şèhrîyye* : Aylık, maaş

شهزاده *şèh-zāde* : Şehzade, prens

شهسوار *şèh-sèvār* : Pek mahir ve şanlı binici

شهلاء *şèhlā'* : Gözü siyaha yakın koyu mavi (kadın)

شهناز *şèh-nāz*: İran musikisinde bir makam

شهنشاه *şèhèn-şāh*: شاهنشاه =Şehinşah

شهوات *şèhèvāt* : شهوت in çoğ. Şehvetler

شهوانی *şèhvānî* : Şehvetten gelme, şehvani, şehvetli

شهوت *şèhvèt*: Şehvet, aşırı istek veya arzu

شهوت رانی *şèhvèt-rānî* : Şehvetini beslemek, şehvetle uğraşmak

شهود *şohūd* : 1 . Şahitler 2 .Bir şeyi gözle görmek, hazır bulunmak

شهور *şohūr* : شهر in çoğ. Aylar

شهید *şèhîd* : Şehit

شهیر *şèhîr* : Meşhur, şöhretli

شهیق *şèhîq* : Nefesi içeriye çekmek

شهین *şèhîn* : Şaha mensup

شیء *şèy'* : Nesne, madde, şey

شیاد *şèyyād* : Sahtekâr, dolandırıcı

شیادی *şèyyādî* : Dolandırıcılık, hilekârlık

شیار *şiyār* : Sabanın açtığı iz, yiv, ~ کردن = Oluk açmak, saban sürmek

شوید *şevîd* : شبت = شود = Dereotu

شه *şèh* : شاه = Şah, kral, hükümdar, padişah

شهاب *şehāb*: Alev, şule, ateş parçası, parlak yıldız

شهاب ثاقب *şehb-e sāqeb* : Akan yıldız

شهادت *şèhādèt* : 1. Şahitlik, tanıklık 2. Şehit olma

شهادتنامه *şèhādèt-nāme*: Sertifika,diploma, belge

شهامت *şèhāmèt* : Cesaret, mertlik

شهباز *şèhbāz* : İri bir cins akdoğan, şahbaz

شهپر *şèhpèr* : شاه پر = Kanatın en uzun tüyü

شهد *şèhd* : Kömeç balı, bal, balözü

شهداء *şohèdā'* : شهید in çoğ. Şehitler

شهر *şèhr* : Şehir

شهر *şèhr* : ماه = Ay

شهر آرا *şèhr-ārā* : 1. Şehri süsleyen

شهرآشوب *şèhr-āşūb* : Şehri karıştıran, çok güzel ve alımlı 2. İran musikisinde bir makam

شهربانی *şèhr-bānî* : Emniyet dairesi, ~ کل اداره = Emniyet genel müdürlüğü

شهرت *şohrèt* : Şöhret, ün, san

شهر تاش *şèhr-tāş* : همشهری =Hemşeri

شهر دار *şèhr-dār* : Belediye reisi

شهرستان *şèhrestān* : Kaza, ilçe

شهره *şohrè* : Meşhur, ünlü

شهریار *şèhr-yār*: Hükümdar,padişah

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شیرافکن *şir-èfkèn:* Cesur, dilâver, çok kuvvetli

شیر برنج *şir-berenc :* Sütlaç

شیر بندی *şir-bèndī:* Sütçülük, yoğurtçuluk

شیر بها *şir-bèhā :* Damat tarafından gelinin anne ve babasına verilen para, süt pahası

شیرجه *şirce :* Baş aşağı dalış veya düşüş

شیرخشت *şir-ḫèşt :* Müshil olarak kullanılan bir bitkiden elde edilen madde

شیر خوار *şir-ḫār :* Süt emen çocuk veya hayvan, henüz sütten kesilmemiş

شیر خوارگاه *şir-ḫār-gāh :* Bebek yuvası, bebeklerin beslendikleri kurum

شیر خوارگی *şir-ḫāregī:* Süt emme çağı

شیر خواره *şir-ḫāre :* = شیر خوار = شیر خور Süt çocuğu

شیردان *şir-dān :* Kuzu veya oğlak işkembesi

شیر دل *şir-del :* Arslan yürekli, cesur

شیر دوش *şir-dūş :* Kadın memesinden süt alma pompası, damla

شیرده *şir-deh :* Süt veren hayvan, süt hayvanı

شیر زن *şir-zèn :* Arslan gibi kadın, cesur kadın

شیر زهره *şir-zèhrè :* Yürekli, yılmaz

شیاطین *şèvātīn :* شیطان nın çoğ. Şeytanlar

شیاف *şiyāf:* شاف =Fitil, makattan verilen ilâç

شیب *şīb :* İniş, inişli

شیب *şèyb :* Saç, sakal ağarması, ihtiyarlık

شیبا *şībā :* افعی = Engerek yılanı

شیپور *şeypūr:* Boru, زدن ~ =Boru çalmak

شیپورچی *şeypūr-çī :* Borazan

شیپوری *şeypūrī :* Boruya ait, boru şeklinde

شیخ *şèyḫ :* 1. Yaşlı adam 2. Bilgili kişi 3. Mürşit 4. Araplarda aşiret reisi 5. Bir mezhep veya tarikat reisi

شیخوخت *şeyḫūḫèt:* شیخوخیت = İhtiyarlamak, ihtiyarlık, büyüklük

شید *şīd :* خورشید = Işık, aydınlık, güneş

شید *şeyd :* 1. Duvarı sıvamak 2. Hile, düzen, sahtekârlık

شیدا *şeydā :* Meftun, aşık, aşk ve âlakadan aklını kaybetmiş

شیدایی *şeydāyī :* Aşıklık

شیر *şīr :* Arslan

شیر *şīr :* Musluk

شیر *şīr :* Süt, ana sütü

شیرازه *şīrāze :* Kitapların kapağa bağlandıkları yerin iki ucunda ibrişim v.s.den örülen ince şerit

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شیر شکری *şir-şekèrî:* Açık krem rengi
شیر فروش *şir-forūş :* شیری = Sütçü
شیر قهوه *şir-qèhve :* Sütlü kahve
شیر گرم *şir-gèrm :* Ilık, az hararetli
شیر مال *şir-māl:* İçinde süt bulunan bir çeşit ekmek
شیر مرد *şir-mèrd :* Arslan gibi cesur erkek
شیر مست *şir-mèst:* Koyunun, keçinin veya ceylanın bol süt emmiş semiz yavrusu
شیروانی *şirvānî :* Çatı (bina)
شیر و شکر *şir-o-şekèr :* Sütle şeker, uygun, muvafık
شیره *şire :* Pekmez, şıra, öz
شیری *şirî :* 1. Sütçü 2.Sütten yapılmış, süt rengi cam v.s. 3. Sütemen (çocuk, yavru)
شیرین *şirin :* Tatlı, şekerli
شیرین بیان *şirin-bèyān :* 1. Güzel ve tatlı anlatan 2. Meyan kökü
شیرین سخن *şirin-soḫèn:* Tatlı ve güzel konuşan
شیرین زبان *şirin-zèbān :* Tatlı dilli
شیرین کاری *şirin-kārî :* 1. Hüner gösterme 2. Hoş ve lâtif sözler söyleme
شیرینی *şirînî :* Şeker, pasta ve tatlılar, şekerli maddeler
شیرینی پزی *şirînî-pèzî :* Pastacılık
شیرینی خوری *şirînî-ḫorî :*Nişan töreni ve ziyafeti pasta ve şeker kabı

شیرینی فروشی *şirînî-forūşî :* Pasta ve şekerci dükkânı, pastacılık veya şekercilik
شیشک *şişèk :* Bir yıllık kuzu
شیشکی *şişèkî :* زدن ~ = بستن ~ = Cart çekme (Yüksekten atan biriyle alay için)
شیشه *şişe :* Cam, şişe
شیشه بر *şişe-bor :* Camcı
شیشه گرخانه *şişe-gèr-ḫāne :* شیشه سازی = Cam fabrikası
شیطان *şeytān :* Şeytan, (mec.) yaramaz çocuk
شیطنت *şèytènèt :* Müziplik, yaramazlık şeytanlık
شیع *şiyè':* شیعه nin çoğ. Taraftarlar, mensuplar, dostlar
شیعه *şi'e :* Şia mezhebi, taraftar, dost, mensup, şiilik, şia
شیعی *şi'î :* Şia mensubu
شیفتن *şifтèn:* Meftun olmak,sevdaya düşmek
شیفتگی *şifтegî:* İptilâ ile meftuniyet
شیفته *şifte :* Meftun, aşık olmuş, شدن ~ =Çıldırmak, aşık olmak
شیک *şik :* Şık
شیک پوش *şik-pūş :* Şık giyinen
شیکی *şikî :* Şıklık
شیل *şil :* Balık avı
شیلات *şillāt :* Dalyan, balık avlama yeri

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

شیلان *şillān:* 1. İçinde çok çeşitli yemekler bulunan büyük sofra 2. Unnap

شیله پیله *şille-pille:* Hile, düzen, karışıklık

شیلینگ *şiling:* Şilin

شیم *şiyèm:* شیمه nin çoğ. Huylar

شیمه *şime:* Huy, tabiat

شیمی *şimi:* Kimya

شیمیایی *şimiyāyi:* Kimyevi

شیوا *şivā:* Fasih, beliğ, dili en iyi şekilde kullanma

شیوخ *şoyūḫ:* Şeyhler, yaşlılar

شیوع *şoyū':* Duyulma, dağılma, ~ دادن Yaymak, dağıtmak, ~ یافتن =Şuyu bulmak, yayılmak

شیون *şivèn:* Feryat, matem, ~ کردن = Feryat etmek, ağlayıp inlemek

شیوه *şive:* Tarz, davranış, adet

شیهه *şeyhe:* شنه =Kişneme, ~ کشیدن = Kişnemek

ص

ص *sad:* «S» Farsça alfabenin 17. harfi

صائب *sā'eb:* İsabetli, doğru

صائم *sā'em:* Oruçlu

صابئی *sābe'i:* Yıldıza tapan, putperest

صابر *sāber:* Sabırlı

صابون *sābūn:* Sabun

صابون پز *sābūn-pèz:* Sabun yapan

صابون پزی *sābūn-pèzi:* Sabunculuk

صاحب *sāheb:* Sahip, malik

صاحب الزمان *sāheb-oz-zèmān:* Dünya sahibi, Müslümanlıkta beklenen mehdi

صاحبخانه *sāheb-ḫāne:* Ev sahibi

صاحبدل *sāheb-del:* Gönül ehli, ârif, derviş

صاحب محضر *sāheb-mèhzèr:* دفتر ~ = Noter

صاحب مرده *sāheb-morde:* Sahipsiz mal, sahibi olmuş mal

صاحب ملک *sāheb-melk:* Mülk sahibi

صاحب منصب *sāheb-mènsèb:* افسر = 1. Subay 2. Yüksek rütbeli memur

صاحب نظر *sāheb-nèzèr:* Görüş sahibi

صاحب هنر *sāheb-honèr:* Hünerli, hüner sahibi

صادر *sāder:* İhraç, giden, çıkan

صادرات *sāderāt:* İhracat

صادر کننده *sāder-konènde:* İhracatçı

صادق *sādeq:* Sadık, doğru, dürüst

صادق القول *sadeq-ol-qowl:* Doğru söyleyen, sözünde duran

صارم *sārem:* Keskin kılıç, cesur

صاعقه *sā'eqe:* Yıldırım

صاغری *sāğèri:* Sağrı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

صبوحی *sèbūhī :* Sabahleyin içilen şarap

صبور *sèbūr :* Sabırlı

صبوری *sèbūrī :* Sabırlılık

صبی *sèbiyy :* Küçük erkek çocuk

صبیان *sebyān :* صبی nin çoğ. Çocuklar

صبیح *sèbīh :* خوبرو = Güzel, lâtif, şirin

صبیه *sèbiyye :* Kız çocuğu

صحائف *sèhā'ef :* صحیفه nin çoğ. Sayfalar

صحابت *sèhābèt :* Yoldaşlık, arkadaşlık

صحابه *sèhābè :* Dostlar, Hz. Muhammed'in dostları

صحاح *sèhāh :* Doğru, dürüst, kusursuz

صحاری *sèhārī :* صحرا nın çoğ. Sahralar, çöller

صحاف *sèhhāf :* Ciltçi

صحاق *sèhhāfī :* Ciltçilik

صحبت *sohbèt :* Konuşma, sohbet

صحت *sehhèt :* Doğruluk, dürüstlük, sağlamlık, sıhhat

صحراء *sèhrā' :* Çöl, sahra

صحرا نشین *sèhrā-nèşīn :* Göçebe, bedevi

صحرایی *sèhrāyī :* Çöle ait

صحف *sohof :* 1. Sayfalar, levhalar 2. Küçük kutsal kitaplar

صحن *sèhn :* Alan, saha, meydan

صحنه *sèhne :* Sahne

صاف *sāf :* Halis, temiz, berrak, saf, dümdüz

صاف دل *sāf-del :* Temiz yürekli

صاف کردن *sāf-kèrdèn :* Süzgeçten geçirmek, tasfiye etmek, düzeltmek

صافی *sūfī :* 1. Safi, halis, berrak 2. Süzgeç

صالح *sāleh :* İyi, elverişli, dürüst

صامت *sāmet :* Sessiz

صانع *sāne' :* Yaratan, yapan

صبا *sèbā :* Doğudan esen hafif ve lâtif ruzgâr

صباح *sèbāh :* صبح = Sabah

صباحت *sèbāhèt:* Güzellik, güzel yüzlülük

صباغ *sèbbāğ :* رنگرز = Boyacı (iplik ve kumaş için)

صباغی *sèbbāğī:* رنگرزی = Boyacılık (iplik ve kumaş için)

صباوت *sèbāvèt :* Çocukluk

صبایا *sèbāyā:* صبیه nin çoğ. Kız çocukları

صبح *sobh :* Sabah

صبحانه *sobhāne :* Sabah kahvaltısı

صبحدم *sobh-dèm:* صبحگاه = صبحگاهان = صبحگاهی = Sabah vakti

صبر *sèbr :* Sabır

صبر کردن *sèbr kèrdèn :* Beklemek, sabretmek

صبوح *sèbūh :* Sabahleyin içilen şarap

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

صحه *sehhe:* İmza ve tastik

صحی *sehhī:* Sağlık kurallarına uygun, sıhhi

صحیح *sèhīh:* Doğru, gerçek

صحیح العمل *sèhīh-ol-'èmèl:* Dürüst, doğru kişi

صحیفه *sèhīfe:* Sayfa

صحیه *sehhīye:* بهداری = Sıhhiye

صخره *sèẖre:* Büyük taş, kaya

صد *sèd:* Yüz, ~ در ~ = Yüzde yüz

صدا *sèdā:* Ses, seda

صدا دار *sèdā-dār:* Sesli

صدارت *sèdārèt:* 1. Başkanlık, 2. Başbakanlık

صداع *sodā':* سردرد = Baş ağrısı

صداق *sedāq:* مهر = مهریه = Kıza verilen başlık, mihir

صداقت *sèdāqèt:* Doğruluk, sadakat

صد پر *sèd-pèr:* Katmerli gül

صدد *sèdèd:* Niyet, kasd, maksat

صدر *sèdr:* 1. Göğüs 2. Yüce makam, ileri gelen, üst

صدری *sèdrī:* 1. Sadra ait 2. Yüksek kaliteli pirinç, ~ برنج = Kulaklı pirinç

صدغ *sodğ:* شقیقه = Şakak

صدف *sèdèf:* Sedef

صدق *sedq:* Doğru olma

صدقه *sèdèqe:* Sadaka

صدمه *sèdème:* Çarpma, vurma, zarar ziyan

صدور *sodūr:* Çıkma, zuhur, sadır olma

صده *sède:* Yüzyıl, asır

صدی صد *sèdī sèd:* = صد در صد Yüzde yüz

صدیق *sèdīq:* Çok doğru, vefalı dost

صد یک *sèd-yek:* Yüzde bir

صراحت *sèrāhèt:* Açıklık, sarahat

صراحی *sorāhī:* Sürahi

صراط *sèrāt:* Yol, sırat

صراف *sèrrāf:* Sarraf

صرافت *sèrāfèt:* Fikir, niyet, temâyül

صرافی *sèrrāfī:* Sarraflık

صرامت *sèrāmèt:* 1. Cesurluk, yiğitlik 2. Keskinlik

صرر *sorèr:* صره nin çoğ. Para keseleri

صرصر *sèrsèr:* Şiddetli fırtına

صرع *sèr':* Sara hastalığı

صرف *serf:* Sırf, sade

صرف *sèrf:* 1. Harcama, sarf 2. Sarf, morfoloji (gr.)

صرف کردن *sèrf-kèrdèn:* Harcamak, sarf etmek

صرفه *sèrfe:* Fayda

صرفه جو *sèrfe-cū:* Tutumlu, iktisatlı

صرفه جویی *sèrfe-cūyī:* پس انداز = Tasarruf, biriktirme

صره *sorrè:* Para kesesi

صریح *sèrīh:* Açık, sarih

صریر *sèrīr:* Kalem ve kapı gibi şeylerin sesi, gıcırtı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

صعب *sè'b :* Zor, çetin, güç

صعوبت *so'ūbèt :* Güçlük, zorluk

صعود *so'ūd :* Yukarı çıkma, yükselme (mec.) ölme, vefat

صغار *seğār :* صغیر in çoğ. Küçükler

صغارت *sègārèt :* Küçüklük, hakir olmak

صغر *seğèr :* Küçüklük, küçük yaşlılık

صغری *soğrā :* 1 . اصغر ın müen. Küçük 2 . Özne (man.)

صغیر *sègĭr :* Küçük, buluğa ermemiş

صف *sèf :* Sıra, kuyruk, saf, dizi, ایستادن ~ = Kuyruğa girmek, بستن ~ = Saf bağlamak

صفاء *sèfā' :* Safilik, berraklık

صفات *sefāt :* صفت in çoğ. Sıfatlar

صفار *sèffār :* رویگر = Bakırcı

صفاف *sèffāf :* İstifçi

صفاق *sefāq :* Karınzarı, periton

صف بندی *sèf-bèndī :* Safa dizmek, sıraya koymak, sıralandırma

صفت *sefèt :* Sıfat, keyfiyet, özellik, vasıf

صفحات *sèfèhāt :* صفحه nın çoğ. Safhalar, sayfalar

صفحه *sèfhe :* Safha, sayfa

صفحه بندی *sèfhe-bèndī:* Safhalandırmak, sayfaların numaralarını koymak

صفدر *sèf-dèr :* Düşman askerinin saflarını yarıp geçen, cesur

صفر *sefr :* Sıfır, hiç, boş

صفر *sèfèr :* Kameri takvimin 2. ayı

صفراء *sèfrā' :* 1 .Öd, safra 2 .اصفر in müen. Sarı

صفرا بر *sèfrā-bor :* Safrayı kesen

صفرائی *sèfrā'ī :* صفرا وی = Safraya ait, safravi

صفوت *sèfvèt :* Safilik, halislik

صفوف *sofūf :* صف ın çoğ. Sıralar, saflar

صفه *soffè:* Dış kapının iki tarafında taştan veya tahtadan oturmağa elverişli bölüm, sofa

صفی *sèfīy:* Safi, halis, temiz,samimi, dost

صفیر *sèfīr :* Islığa benzer ses

صقع *soq' :* Mıntıka, kenar, köşe, semt

صلا *sèlā:* Davet, çağırma, seslenme, در دادن ~ = زدن ~ = Davet etmek, çağırmak

صلابت *sèlābèt:* Kuvvet, salâbet, dayanma. katılık, sertlik, peklik, با ~ = Salâbetli

صلابه *sollābe :* دار = Darağacı

صلات *sèlāt :* صلوة = Namaz

صلاح *sèlāh :* İyilik, sulh, uygunluk

صلاحدید *sèlāh-dīd :* Uygun görme, tasvip

صلاحیت *sèlāhiyyèt:* Yetki, salâhiyet

صلایه *sèlāye :* İlâç ve baharat döv-

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

mek ve ezmek için eskiden kullanılan geniş, düz taş, arduvaz, kayagantaş

صلب *solb :* 1 . Omurga, belkemiği, sülâle, zürriyet 2 . Katı, sert

صلح *sōlh :* Barış, sulh, جو ~ = دوست ~ = طلب ~ = Barışçı, sulhçu

صلحاء *solèhā' :* صالح in çoğ. Salihler, iyiler

صلصل *solsol :* فاخته = Tahtalı güvercin

صلع *sèl' :* Dazlak

صلعم *sèl'èm :* Sallâllahu aleyhi ve sellem sözünün kısaltılması, Peygamberin isminden sonra söylenir

صلوات *sèlèvāt :* 1 . Namaz 2 . Peygambere dua, salevat

صلوة *sèlāt :* صلات = Namaz

صله *selè :* 1 .İhsan, hediye mükâfat 2 .Akrabalık 3 .Bağlılık, ulaşma

صلب *sèllb :* Haç

صليبى *sèllbî :* Haçlı, ehlisalip, Hıristiyan, ~ جنگهای =Haçlı seferleri

صماء *sèmmā' :* سخت = Sert, katı, ~ صخره' = Sert ve katı kaya

صماخ *semāh :* Kulak deliği veya içi

صمت *somt :* Sükût, sessizlik, susma

صمد *sèmèd :* 1 . Kimseye ve hiç bir şeye muhtaç olmayan 2 . Tanrı'nın yüce adlarından biri

صمصام *sèmsām :* Keskin kılıç

صمغ *sèmğ :* Zamk

صميم *sèmîm :* Halis, bir şeyin özü

صميمانه *sèmimāne :* Yürekten gelen, kalbten, halis, samimiyetle

صميمى *sèmîmî :* İçten, candan, yürekten, halis, samimi

صميميت *sèmîmiyyèt :* Samimiyet, dostluk

صناديد *sènādîd :* صنديد in çoğ. Reisler, başlar, ileri gelenler, büyük kişiler, yiğitler

صناعت *sènā'èt :* Sanat, hüner, meslek

صناعى *sènā'î :* Sanatla ilgili

صنايع *sènāye' :* Sanatlar, sanayi

صندل *sèndèl :* 1 . Sandal, kerestesi sert ve kokulu bir çeşit ağaç 2 . Bir çeşit hafif ayakkabı

صندلى *sèndèlî :* Sandalye, iskemle

صندوق *sèndūq :* Sandık, vezne, kasa

صندوقچه *sèndūq-çe :* Küçük sandık

صندوق خانه *sèndūq-ḫāne :* Sandık odası

صندوق دار *sèndūq-dār :* Veznedar

صندوقه *sèndūqe :* Sandık sanduka, sandık şeklinde duvar v. s., ~ سينه = Göğüs kafesi

صنديد *sèndîd :* 1 . Reis, baş, büyük adam 2 . Yiğit 3 . Karakış

صنع *son' :* Yapma, iş, sanat, yaratma

صنعت *sèn'èt :* Sanat

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

صوفی *sūfi:* Sofi, varlık birliği görüşüne inanan, derviş, panteist

صوفیانه *sūfiyāne:* Sofice, tasavvufi

صوفیه *sūfiyye:* Sofiler, vahdeti vücutçular, dervişler

صولت *sowlèt :* Hücum, kudret, heybet

صوم *sowm :* روزه = Oruç

صومعه *sowme'è :* Manastır, kilisede itikâf yeri

صهباء *sèhbā' :* اصهب in müen. 1. Kırmızı, kızıl 2. Şarap

صهر *sehr :* Evlenme yoluyla akrabalık, sihriyet

صهیون *sèhyūn :* Kudüs

صهیونی *sèhyūnī :* Yahudi

صیاد *sèyyād :* Avcı

صیادی *sèyyādī :* Avcılık

صیام *siyām :* Oruç tutma, oruç

صیانت *siyānèt :* Korunmak

صیت *sīt :* Ses, ün, seda

صیحه *sèyhe :* Nara, feryat

صید *seyd :* شکار = Av, avlanma

صیغه *sīğe :* 1. Sıga, şekil, asıl fiillerin çekimi 2. متعه = Muvakkat nikâh, müt'a

صیف *seyf :* تابستان = Yaz mevsimi

صیفی *seyfī :* Yaz meyveleri ve sebzeleri, bostan

صیفی کاری *seyfī-kāri :* Bostancılık

صیقل *seyqèl :* Cilâ, bileme, ~ کاری = Mobilya cilâcılığı, cilâcılık

صیقلی *seyqèlī :* Cilânlamış, bilenmiş

صنعت گر = صنعت کار *sèn'èt-kār :* Sanatçı, sanatkâr

صنعتی *sèn'ètī :* Sanatla ilgili, sanayi

صنف *senf :* sınıf

صنم *sènèm :* بت = Put

صنوبر *senowbèr:* Çam fıstığı ağacı, çam ağacı

صنیعه *sènī'e :* İş, hüner, ihsan

صواب *sèvāb :* Doğruluk, dürüstlük, doğru, iyi amel

صوابدید *sèvāb-dīd :* Uygun görme, müsaade, tasvip

صواعق *sèvā'eq :* صاعقه nın çoğ. Yıldırımlar

صوامع *sèvāme' :* صومعه nın çoğ. Kiliseler, mabetler, manastırlar

صوب *sōwb :* سو = Cihet, taraf, yön

صوت *sōwt :* Ses, seda, avaz

صور *sūr :* Boynuzdan boru, sûr, ~ اسرافیل = İsrâfil'in sûru

صور *sovèr:* صورت in çoğ. Suretler, şekiller

صورت *sūrèt :* 1. Sûret, şekil, yüz, kılık 2. Liste, ~ در هر = Ne ise, her hali kârda

صورت حساب *sūrèt-hesāb :* Fatura

صورتگر *sūrètgèr :* Portre ressamı, heykeltraş

صورت مجلس *sūrèt-mècles:* Zabıt, tutanak, keşif raporu

صورتی *sūrètī :* Pembe

صوری *sūrī :* Zahiri, şekli

صوف *sūf :* پشم = Yün

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ض

ض *zād* : «Z», Farsça alfabenin 18. harfi

ضابط *zābet* : Zapteden, koruyan

ضابطه *zābete* : 1. Tüzük, düstur, kaide 2. Zabıta

ضار *zārr* : Zarar veren

ضارب *zāreb* : زننده =Döven, vuran

ضال *zāll* : Yolunu şaşırmış, sapık, dalâlette olan

ضامن *zāmen* : پایندان = Kefil

ضایع *zāye'* : Zayi, yok olma,bozulma

ضایعات *zāye'āt* : Kayıplar, hasarlar

ضایعه *zāye'e* : Kayıp

ضباط *zèbbāt* : بایگان = Arşiv memuru, evrak memuru

ضبط *zèbt* :Zabt, tutmak, alıkoymak

ضجر *zècr*: Huzursuzluk, sıkıntı, eziyet

ضجه *zècce* : Ağlama, inleme, feryat

ضحك *zehk*: خندیدن =Gülmek, gülüş

ضخامت *zèḫāmèt* : کلفتی = Kalınlık

ضخیم *zèḫĭm* : Kalın

ضد *zedd*: Zıt, karşıt, muhalif, düşman

ضدیت *zeddiyyèt* : Düşmanlık, muhalefet

ضر *zorr* : ضرر = Ziyan, zarar

ضراء *zèrrā'*: Zarar, hasar, yoksulluk

ضرابخانه *zèrrāb-ḫāne* : Darphane

ضرب *zèrb* : 1. Dövme, vurma 2. Çarpma, zarp

ضرب المثل *zèrb-ol-mèsèl* : Darbımesel

ضربان *zèrèbān* : Çarpıntı

ضربت *zèrbèt* : Darbe, büyük ziyan

ضربه *zèrbe* : Vuruş, çarpış

ضرر *zèrèr* : Zarar, ziyan

ضرس *zèrs* : Diş, azı dişi

ضرغام *zèrğām* : شیر = Arslan, (mec.) cesur

ضرورت *zèrūrèt*: 1. Zorunluluk,mecburiyet 2. İhtiyaç

ضروری *zèrūrĭ* : Zaruri, zorunlu

ضروریات *zèrūriyyāt* : İhtiyaçlar

ضریب *zèrĭb* : Emsal, katsayı

ضریح *zèrĭh* : Mezarın etrafındaki parmaklık veya sanduka

ضریر *zèrĭr* : کور = Kör

ضعف *zè'f* : zâf, zayıflık, کردن ~ = Bayılmak

ضعف *ze'f* : دو برابر = İki misli, iki kat

ضعفاء *zo'èfā'* : ضعیف in çoğ. Zayıflar

ضعیف *zè'ĭf* : Zayıf

ضعیفه *zè'ĭfe*: ضعیف in müen. (mec.) Kadın

ضغث *zèğs* : Sarılıp dolaşan bitki v.s., (coğ. اضغاث) اضغاث اهلام = Karışık, manasız rüyalar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

bir harfi O,U şeklinde okutma işareti

ضمير *zèmir* : 1 .Zamir (gr.), insanın içyüzü

ضميمه *zèmime* : Ek olarak, ilişik

ضمين *zèmin* : ضامن = Kefil

ضوء *zo'* : روشنائی = Aydınlık, nur

ضوضاء *zowzā'* : Savaş veya kavgada insanların feryadı

ضياء *ziyā'* : روشنائی = Işık

ضياع *ziyā'* : 1.Kaybolma, bozulma 2. Emlâk, ayniyat, eşya

ضيافت *ziyāfèt* : Ziyafet

ضيغم *zeyğèm* : شير = Arslan

ضيف *zeyf* : Misafir

ضيق *zìq* : Darlık

ضيق النفس *zìq-on-nèfès* : Nefes darlığı, astım

ضيمران *zèymèrān* : ريحان = Feslegen, reyhan

ضيوف *zoyūf* : ضيف in çoğ. = مهمانها Misafirler

ضغط *zèğt* : Ezme, baskı, zorlama

ضغطه *zèğte* : Baskı, sıkıntı

ضغينه *zèğine* : Kin, nefret

ضلال *zèlāl* : Doğru yoldan sapma

ضلالت *zèlālèt* : Doğru yoldan sapma, dalâlet

ضلع *zel'* : 1.Kenar, yan 2.Kaburga kemiği

ضم *zèmm* : 1. Katma, zam 2. Ötre

ضمائر *zèmā'er* : Zamirler

ضمائم *zèmā'em* : ضميمه nin çoğ. Ekler, ilâveler

ضماد *zèmād* : Merhem, yaraya vurulan lâpa

ضمانت *zèmānèt* : Tazmin, kefil olma

ضمانت نامه *zemānèt-nāme* : Taahhütname, kefalet senedi

ضمن *zemn* : Zımnında, içinde

ضمناً *zemnèn* : Zımnen, dolayısiyle

ضمنى *zemnī* : Zımni, gizli

ضمه *zèmme* : Ötre, Arap yazısında

ط

طاب *tāb* : طيب den helâl, iyi ve temiz olsun!

طابع *tābe'* : Tâbi, basıcı

طاحنه *tāhene* : دندان آسياب =Azı dişi

طاحونه *tāhūne* : آسياب = Değirmen

طارق *tāreq* : Geceleyin bulunan, sabah yıldızı, Zühre, Venüs

طارم *tārom* : Çardak, kubbe, gök

ط *tā'* : «T», Farsça alfabenin 19. harfi

طائر *tā'er* : Uçan, uçucu

طائف *tā'ef* : 1. Dönen, dolaşan, tavaf eden 2. Gece bekçisi

طائفه *tā'efe* : Bölük, takım, kabile

طائل *tā'el* : Kudret, fazilet, fayda ~ لا = Faydasız, saçma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

طالع *tāle'* : 1. Doğan, çıkan, tulû eden 2. Baht, talih, بين ~ = Fala bakan

طامات *tāmmāt* : Saçma sapan sözler

طاوس *tāvūs* : Tavus kuşu

طاهر *tāher* : Temiz, pak

طاير *tāyer* : طائر = Uçan, uçucu

طايف *tāyef* : طائف = Dönen, dolaşan, tavaf eden

طايفه *tāyefe* : طائفه = Bölük, takım, kabile

طب *teb* : Tıp, doktorluk, hekimlik

طبابت *tèbābèt* : Hekimlik mesleği veya ilmi

طباخ *tèbbāḫ* : آشپز = Aşçı

طباشير *tèbāşīr* : تباشير = 1. Tebeşir 2. Hintten gelen bir çeşit nebati beyaz madde (hek.)

طباع *tebā'* : Tabiatlar, huylar, adetler

طبال *tèbbāl* : Davulcu

طبايع *tèbāye'* : طبيعت in çoğ. Tabiatlar, huylar, yaratılışlar

طبخ *tèbḫ* : Pişirme, yemek pişirme

طبع *tèb'* : 1.Tabetme, bası 2. Huy, tabiat, mizaç

طبعاً *tèb'èn* : Tabiat dolayısiyle, tab'an, muhakkak

طبق *tebq* : 1. Tıpkı, aynı, muvafık, mutabık 2. Gereğince

طبق *tèbèq* : Tahtadan büyük yuvarlak tepsi, kab v.b.

طارمى *tāromī* : تارمى = Korkuluk, parmaklık, siper

طارى *tārī* : Arızi, sonradan veya dolayısıyla gelen, beklenilmeyen

طاس *tās* : 1.Tas, bakır tas 2. Daz, dazlak 3. Zar, oyun zarları

طاس كباب *tās-kèbāb* : Taskebap, türlü

طاسى *tāsī* : Dazlaklık

طاعت *tā'èt* : Züht, takva, ibadet, itaat

طاعن *tā'en* : طعنه den, sitem edici, azarlayan, serzenişte bulunan

طاعون *tā'ūn* : Taun, veba

طاغوت *tāğūt* : Mekkedeki büyük bir put, itaatsız, serkeş

طاغى *tāğī* : Tuğyan eden, itaatsız, asi, azgın

طاق *tāq* : 1. Kemer, revak, tavan, نصرت ~ = Tak-ı zafer

طاقت *tāqèt* : Dayanıklılık, kuvvet, kudret, takat, فرسا ~ = Aşırı derecede, dayanılmaz

طاقچه *tāqɪçe* : Raf

طاق نما *tāq-nemā* : Kemer veya revak şeklinde

طاقه *tāqe* : Bir parça veya kupon kumaş

طالار *tālār* : تالار = Salon

طالب *tāleb* : İstekli, isteyen

طالبى *tālebī* : Topatan kavunu

طالح *tāleh* : Kötü insan, fena adam

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

طبقات *tèbèqāt :* طبقه nin çoğ. Katlar, tabakalar

طبقه *tèbèqe:* Kat, derece, sınıf,zümre

طبقه بندی *tèbèqe-bèndī :* Sınıflandırma, sıralama

طبل *tèbl :* Davul, زدن ~ = Davul çalmak

طبل زن *tèbl-zèn :* Davulcu

طبیب *tèbīb :* Hekim, doktor

طبیعت *tèbī'èt:* 1 .Mizaç, huy, tabiat, 2 . Kâinat, evren

طبیعی *tèbī'ī :* 1 . Tabiatla ilgili 2 . Allaha değil tabiata inanan kimse 3 . Normal, tabii

طبیعیات *tèbī'iyyāt :* Tabiat bilgileri, fizik konuları

طبیعیون *tèbi'iyyūn :* Tabiat olayları dışında hiçbir şeyin olmadığına inananların mezhebi, tabiiyyûn

طپانچه *tèpānçe :* Tabanca

طپاندن *tèpāndèn :* تپاندن = طپانیدن = Sokup doldurmak, tıkamak, tıkayarak sokmak

طپش *tèpeş :* Nabız gibi atma, çarpıntı

طحال *tehāl :* اسپرز = Dalak

طراح *tèrrāh :* Plân veya proje çizen, yapan

طراحی *tèrrāhī:* Tertipleme, plânlama

طرار *tèrrār :* Yankesici, hırsız

طراز *tèrāz :* Süs, ziynet

طراوت *tèrāvèt :* Tazelik

طرائف *tèrā'ef:* طریفه nin çoğ. Nadide veya zarif, yeni şeyler

طرب *tèrèb :* Sevinç, şenlik, ferah, kıvanç, انگیز ~ = Neşeli, neşe verici

طرح *tèrh :* Plân, proje, tasarlamak, teklif etmek, açmak, yapmak, ~ ریختن =Plân kurmak, ~ کردن =Bahsetmek, müzakere etmek

طرخان *tèrḫān :* Reis, asil

طرخون *tèrḫūn:* تَرخون =Tarhun otu

طرد *tèrd :* Kovma, uzaklaştırma, tard, کردن ~ = Kovmak

طرز *tèrz :* Tarz, biçim, üslûp

طرف *tèrèf :* Yön, taraf

طرف *tèrf :* Göz, göz ucu

طرفدار *tèrèf-dār :* Taraftar

طرفداری کردن *tèrèf-dārī-kèrdèn:* Taraf tutmak, tarafgirlik etmek

طرفه *torfe :* Yeni, görülmemiş, acayip şey

طرفیت *tèrèfiyyèt :* Taraf olma, muhalefet,

طرفین *tèrèfeyn :* Her iki taraf

طرق *toroq:* Yollar,caddeler, ~ و شوارع = Kara yolları ve caddeler

طره *torre :* Alın saçı, saç lülesi

طریق *tèrīq :* Yol, cadde

طریقت *tèrīqèt :* Yol, tarikat

طریقه *tèrīqe :* Tarz, yol

طشت *tèşt :* تشت = Leğen

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

طلایه *tèlāye* : تلایه = Öncü, ileri karakol

طلایی *tèlāyi* : Altınlı, altından yapılmış

طلب *tèlèb* : İsteme, dileme, talep

طلبکار *tèlèb-kār* : Alacaklı

طلبکاری *tèlèb-kārī*: Alacağını isteme

طلبه *tèlèbe* : Talebe, medrese öğrencisi

طلبیدن *tèlèbīdèn* : Talep etmek, istemek, çağırmak

طلسم *telesm* : Tılsım

طلعت *tèl'èt* : Yüz, sima

طلق *telq* : Serbest, kayıtsız şartsız

طلق *tèlq* : Mika

طلوع *tolū'* : Doğma, doğuş, tulû

طلیعه *tèlī'e* : Öncü (ask.), başlangıç

طلیق *tèlīq* : Serbest olan

طمأنینه *tomè'nīne*: Sakin, ağırbaşlılık, vakar

طماع *tèmmā'* : Açgözlü

طمث *tèms* : 1. Âdet görme, kadınların aybaşısı 2. Bekâretin giderilmesi

طمطراق *tomtorāq*: Tantana, debdebe, ihtişam

طمع *tèmè'* : Tamah, açgözlülük

طمعکار *tèmè'kār* :Tamahkâr,doymaz

طناب *tenāb* : İp, halat, sicim

طناز *tènnāz*: Şakacı ve nazlı, cilveli

طنبور *tènbūr* : Tambur

طنز *tènz* : Alay, istihza

طشتک *tèştek*: تشتک =Küçük leğen

طعام *tè'ām* : Yemek

طعم *tè'm* : Tat

طعمه *to'me* : Yem, yiyecek, rızk

طعن *tè'n* : Sövme, yerme, tân

طعنه *tè'ne* : Kinaye, üstü örtülü dokunaklı söz,sitem, زدن ~ = Kınamak

طغراء *toğrā'* : طغری = Tura, tuğra

طغیان *toğyān* : Taşkınlık, azgınlık, başkaldırma, کردن ~ = Taşmak, başkaldırmak, azmak

طفره *tèfre* : Atlatma, tafra yapma, رفتن ~ = Atlatmak, oyalamak

طفل *tefl* : Çocuk, yavru

طفلک *teflèk* : Küçücük çocuk, yavrucuk

طفولیت *tofūliyyèt* : Çocukluk, küçüklük

طفیلی *tofeylī* : انگل = Tufeyli, asalak, parazit

طلا *tèlā* : Altın, آلات ~ = Altın eşya

طلاب *tollāb* : Talebeler, din dersleri talebeleri

طلاق *tèlāq*: Boşama,boşanma,دادن ~ = Boşama, گرفتن ~ = Boşanma, نامه ~ = Boşanma ilâmı

طلاقت *tèlāqèt* : Dil açıklığı, talâkat

طلا کاری *tèlā-kārī*: Altın işi, yaldızlı

طلایع *tèlāye'* : طلیعه nin çoğ. Önden gidenler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

طول *tūl :* Uzunluk, boy

طولانی *tūlānī :* Uzun, boylu

طومار *tūmar :* Tomar

طویل *tèvīl :* Uzun, boylu

طویله *tèvīle :* Tavla, hayvanların bağlandığı yer

طهارت *tèhārèt :* Temizlik, paklık

طهر *tohr :* Pak olmak, temiz olmak, kadınların adetten pak olmaları

طهور *tèhūr:* Pek temiz, temizleyici

طی *teyy :* Sarma, devşirme (mec.) yol alma

طیار *tèyyār:* Uçan,(mec.) çevik,hızlı, yürüyen, hazır

طیارات *tèyyārāt :* طیاره nin çoğ. Uçaklar

طیاره *tèyyāre :* Uçak, tayyare

طیب *tīb:* Güzel koku, istek, خاطر ~ = İstekle

طیب *tèyyeb :* İyi, hoş, temiz

طیر *teyr :* Kuş, uçuş

طیران *tèyèrān :* Uçuş, uçma

طیره *teyre :* Kötü alâmet veya fal

طیش *teyş :* Hafiflik, aptallık, öfke

طیف *teyf :* Tayf, görüntü

طیفور *teyfūr :* Uçan, zıplıyan

طین *tīn :* Çamur, toprak, balçık

طینت *tīnèt :* Yaratılış

طیور *toyūr :* طیر in çoğ. Kuşlar

طنطنه *tèntène :* Tantana, görkem

طنین *tènīn :* Çınlama, çıngırak sesi, sinek ve sivri sinek vızıltısı, انداز ~ = Çıngırdama

طوائف *tèvā'ef :* طوایف = طایفه nin çoğ. Kavimler, kabileler

طواحن *tèvāhen :* طاحنه nin çoğ. Azı dişler

طواحین *tèvāhīn:* طاحونه nin çoğ. Değirmenler

طواف *tèvāf :* Etrafı dolaşma, tavaf, کردن ~ = Tavaf etmek

طواف *tèvvāf :* Seyyar satıcı, çok dolaşan

طوایف *tèvāyef :* طوائف = طایفه nin çoğ. Tayfalar, kabileler

طوبی *tūbā :* 1. Pak, temiz 2. Ne mutlu !

طوپوز *topoz :* توپوز = Topuz

طوج *tūc :* Tunç

طور *towr :* Hal, biçim, tavır

طوسی *tūsī :* Koyu gri

طوطی *tūtī :* Papağan

طوع *tō' :* Muti olma, istiyerek bir şeyi yapma

طوعاً *tō'èn:* İstiyerek,kendi rızasiyle, و کرهاً ~ = İster istemez

طوفان *tūfān :* Fırtına

طوق *towq :* Gèrdanlık

طوقه *towqe :* Gerdanlık v.b. yuvarlak şey

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ظ

ظ *zā :* «Z», Farsça alfabenin 20. harfi

ظالم *zālem :* Haksızlık ve zulmeden

ظاهر *zāher:* Açık, belli, dışyüz, zâhir, سازی ~ =Gösteriş yapma, riyakârlık

ظئر *ze'r :* دایه = Dadı, sütanne

ظرائف *zèrā'ef :* Mizahlar, lâtifeler

ظرافت *zèrāfèt :* Naziklik, zarafet, şaka

ظرف *zèrf :* Kab, kılıf, mahfaza

ظرفاء *zorèfā' :* ظریف in çoğ. Zarifler, nüktedanlar

ظرفیت *zèrfiyyèt* :Hacim, istiap, kapasite, kabiliyet

ظروف *zorūf :* Kablar

ظریف *zèrif :* Nazik, zarif, nükteci

ظریفه *zèrife :* Şaka, nükte

ظفر *zèfèr :* Zafer

ظفر *zefr :* Tırnak

ظل *zell :* Gölge

ظلال *zèlāl :* ظلال = ظل in çoğ. Gölgeler

ظلام *zèlām:* Karanlık, gece karanlığı

ظلام *zollām :* ظالم in çoğ. Zalimler

ظلم *zolm :* Zulüm, haksızlık

ظلمات *zolomāt :* ظلمت in çoğ. Karanlıklar

ظلمانی *zolmānī :* Karanlığa mensup, muzlim

ظلمت *zolmèt :* Karanlık

ظلمه *zèlème :* ظالم in çoğ. Zalimler

ظلوم *zèlūm :* Pek zalim ve cefakâr

ظلیل *zèlīl:* Gölgeli, ~ ظل =Pek gölgeli ve serin

ظماء *zèmmā' :* تشنگی = Susama

ظن *zènn :* Zan, şüphe, ~ سوء = Kötü zan ve şüphe, ~ حسن = İyi düşünme (biri için)

ظنون *zonūn:* ظن in çoğ. Zanlar, şüpheler

ظنین *zènīn:* 1. Sanık, müttehem 2. Şüphe eden, kötü düşünen

ظواهر *zèvāher :* ظاهر in çoğ. Görünüşler

ظهر *zohr :* Öğle

ظهر *zèhr :* Arka

ظهر نویسی *zèhr-nevīsī :* جیرو = Ciro

ظهور *zohūr :* Zahir olma, meydana çıkma

ظهیر *zèhīr :* Yardımcı, arka çıkan

ع

ع *'eyn :* «E», Farsça alfabenin 20. harfi

عائد *'ā'ed :* عاید =عائده =Gelir, menfaat, ait

عائده *'ā'ede :* عائد = Gelir

عائله *'ā'ele:* Aile, çoluk çocuk, ev halkı

عابد *'ābed :* İbadet eden, tapan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عابر *'āber :* Geçen

عاج *'āc :* Fil dişi

عاجز *'ācez :* Âciz, iktidarsız

عاجل *'ācel :* Acele eden, süratli

عاجلاً *'ācelèn :* Acele olarak

عادات *'ādāt :* عادت in çoğ. Alışkanlıklar, âdetler, usuller

عادت *'ādèt :* Alışkanlık, âdet

عادل *'ādel :* Âdil, adaletli

عادلانه *'ādelâne :* İnsaf ve adâlete uygun, adâletle, ~ قیمت = Uygun fiyat

عادی *'ādī :* Mûtat, âlelade

عار *'ār :* Ayıp, ar

عارض *'ārez :* 1. Şikâyetçi 2. Tabii olmayıp sonradan hasıl olmuş, zuhur eden 3. Yüz, yanak ~ شدن = 1. Şikâyetçi olmak 2. Gelip çatmak, baş göstermek

عارضه *'āreze :* Kaza, ârıza

عارف *'āref :* Bilen, bilgisi sezgi ve olgunluğa dayanan, ârif

عاری *'ārī :* Çıplak, boş, uzak, âri

عاریه *'āriye :* 1. Eğreti, takma 2. Ödünç, borç olarak

عازم *'āzem :* Kast ve niyyet eden, bir yere veya seyahata çıkan

عاشر *'āşer :* Onuncu

عاشق *'āşeq :* Âşık

عاشوراء *'āşūrā' :* Muharrem ayının 10. günü

عاصف *'āsef :* 1. Pek sert, şiddetle esen 2. Bükülmüş, meyilli

عاصفه *'āsefe :* Fırtına, pek şiddetli rüzgâr

عاصم *'āsem :* Koruyan, tutan, engel olan, namuslu

عاصمه *'āseme :* Başkent

عاصی *'āsī :* Başkaldıran, itaatsız

عاطر *'āter :* Itırlı, güzel kokulu

عاطف *'ātef :* Meyleden, lütfeden

عاطفه *'ātefe :* Şefkat, merhamet, muhabbet duygusu

عاطل *'ātel :* İşsiz, tenbel, boş

عافیت *'āfiyèt :* Afiyet, sıhhat

عاق *'āq :* Anaya, babaya itaatsız, ~ والدین = Baba ve annenin evlattan razı olmaması

عاقبت *'āqebèt :* Son, nihayet, akibet

عاقبت الامر *'āqebèt-ol-èmr :* İşin sonunda

عاقبت بخیر *'āqebèt-be-ḫeyr :* Sonu iyi ve güzel olan

عاقد *'āqed :* Akteden, bir anlaşmayı v.s. yi imza eden, nikâh kıyan

عاقر *'āqer :* Kısır, doğurmaz, mahsul vermez

عاقل *'āqel :* Akıllı, uslu

عاقلانه *'āqelāne :* Akıllıca, akla uygun

عاقله *'āqele :* 1. Akıllı kadın 2. İdrak melekesi

عاکف *'ākef :* Yalnız kapanıp oturan, mutekif

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عالم *'ālèm :* Kâinat, dünya, cihan, âlem

عالم *'ālem :* âlim, bilgin

عالم گیر *'ālèm-gīr :* Cihanşümûl, evrensel

عالی *'āllī :* Yüksek, üstün, رتبه ~ = Yüksek dereceli, مقام ~ = Yüksek dereceli

عام *ām :* سال = Yıl, sene

عامّ *āmm :* Umuma ait, kamu, المنفعه ~ = Kamu yararına

عامداً *'āmedèn :* Kasten, bilerek ve isteyerek

عامر *'āmer :* 1. Mamur, bayındır 2. İmar eden

عامل *'āmel:* 1. Fail, mümessil, acenta 2. Tesir eden

عامه *'āmme :* Umum, bütün, kamu

عامیانه *'āmiyāne :* Halk dili, avama ait

عاند *'āned :* İnat eden

عاید *'āyed :* عائد = Gelir, ait, geri gelen

عایدات *'āyedāt :* عوائد = در آمد = Gelir, gelirler

عایده *'āyede :* عاید = عائده = Gelir

عایق *'āyeq:* عائق =Tecrit eden, gayri nakil, geçirimsiz

عباء *'èbā' :* Aba, yünden yapılmış bir çeşit bol pardesü (esk.)

عباد *'ebād :* عبد in çoğ. Kullar

عباد *'obbād :* عابد in çoğ. İbadet edenler

عبادت *'ebādèt :* İbadet, kulluk

عبادتگاه *'ebādèt-gāh:* Tapınak, ibadet yeri

عبارت *'ebārèt :* İbaret

عبث *'èbès :* Abes, saçma, gereksiz

عبد *'èbd :* Kul

عبده *'èbèdè :* عبد in çoğ. Kullar

عبرانی *'ebrānī :* İbrani, İsrail oğullarına mensup

عبرت *'ebrèt :* İbret, انگیز ~ = آمیز ~ = آور ~ = İbret verici

عبری *'ebrī :* عبرانی = İbrani

عبودیت *'obūdīyyèt :* Kulluk

عبور *'obūr :* Geçme

عبوس *'èbūs :* Suratsız, abus

عبهر *'èbhèr :* نرگس = Nergis

عبید *'èbīd :* عبد in çoğ. Kullar

عبید *'obeyd :* عبد in küçültmesi, küçük kul

عبیر *'èbīr :* عنبر = Amber

عتائق *'ètā'eq:* عتیقه nın çoğ. Antikalar

عتاب *'ètāb :* Azarlama, tektir, tersleme, paylama

عتاق *'ètāq :* Kölenin serbestliğe kavuşması, serbestlik

عتبات *'ètèbāt:* عتبه nin çoğ. Eşiği öpülen ziyaretgâhlar

عتبه *'ètèbe :* Basamak, eşik, ziyaretgâh

عترت *'etrèt :* خانواده =Soy, aile, nesil, akraba

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عدل *'èdl :* 1. Adalet 2. Denk 3. Balya

عدليه *'èdliye :* داد گستری = Adliye

عدم *'èdèm :* Yokluk

عدن *'èdèn :* Cennet, ebedi mekân

عدو *'èdovv :* Düşman

عدوان *'odvān :* Düşmanlık, zulüm

عدول *'odūl:* Sapma, yoldan çıkma, vazgeçme

عده *'edde :* 1. Sayı, birkaç 2. İddet süresi

عديده *'èdīde :* Çok sayılı

عديل *'èdīl :* Benzer, eş, eşit

عديم *'èdīm :* Mevcut olmayan

عذاب *'èzāb :* Azap

عذار *'ezār :* Yanak, yüz

عذب *'èzb :* Tatlı, hoş, lezzetli (su)

عذر *'ozr :* Özür

عذراء *'èzrā' :* Kızoğlan kız, bakire

عذوبت *'ozūbèt :* Tatlılık, lezzet

عرابه *'èrrābe :* ارابه = Araba hayvan veya insan gücüyle taşınan

عراده *'èrrāde:* (esk.) Mancınık, zemberek, araba

عراق *'èrāq :* Irak

عرايض *'èrāyez :* عريضه nın çoğ. Dilekçeler

عرب *'èrèb :* Arap

عربده *'èrbède :* Sarhoşun bağırıp çağırması, gürültü

عرج *'èrèc :* لنگی = Topallık

عرش *'èrş :* Arş, tavan, taht

عته *'ètèh :* Bunama, ihtiyarlıktan alıklaşma

عتيق *'ètīq :* Eski, kadim

عتيقه *'ètīqe :* Eski eser, antika eşya

عثار *'esār :* Kaymak ve düşmek

عجائب *'ècā'eb :* Garip ve acayip şeyler, acayip

عجالتاً *'ecālètèn :* Acele olarak, şimdilik

عجايب *'ècāyeb:* Şaşılacak şey, acayip

عجب *'ècèb :* Hayret, şaşılacak

عجب *'ocb :* Kibir, gurur

عجبا *'ècèbā :* Hayret

عجز *'ècz :* Acizlik, yetersizlik

عجزه *'ècèze :* عاجز in çoğ. Acizler

عجل *'ècl :* گوساله = Dana

عجله *'ècèle :* Acele

عجم *'ècèm :* Arap olmayanlar, İranlılar

عجوز *'ècūz :* عجوزه = Kocakarı

عجول *'ècūl :* Aceleci, sabırsız

عجيب *'ècīb :* Şaşıracak şey

عجين *'ècīn :* Hamur, yoğurulmuş

عداد *'edād :* Sayı, sıra, zümre

عدالت *'èdālèt :* Adalet

عداوت *'èdāvèt :* Düşmanlık

عدد *'èdèd :* Sayı, adet

عدس *'èdès :* Mercimek

عدسه *'èdèse :* عدسی = Mercek

عدسی *'èdèsī :* Mercek 2. Mercimek yemeği

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عزّ *'ezz :* İzzet, şeref
عزا *'èzā :* Matem, yas
عزائم *'èzā'em :* عزایم = عزیمه nin çoğ. Dualar, efsunlar, nefesler
عزادار *'èzā-dār :* Matemli, yaslı
عزاداری *'èzā-dārī :* Yas tutma
عزایم *'èzāyem :* عزائم = Dualar, efsunlar
عزب *'èzèb :* Bekâr, ergen
عزت *'ezzèt :* Değerlilik, izzet, itibar
عزرائیل *'ezrā'īl :* Azrail
عزل *'èzl :* İşten çıkarma, azil
عزلت *'ozlèt :* Bir kenara çekilme, inziva
عزم *'èzm :* Azim, kast, niyet
عزوبت *'ozūbèt :* Ergenlik, bekârlık
عزیز *'èzīz :* Kıymetli, aziz
عزیمت *'èzīmèt :* Gitme, yola çıkma
عزیمه *'èzīme :* Dua, efsun
عساکر *'èsāker :* Askerler
عسر *'osr :* تنگی = Güçlük
عسرت *'osrèt :* Güçlük, darlık, yoksulluk
عسس *'èsès :* Gece bekçisi
عسکر *'èskèr :* سرباز = Asker
عسل *'èsèl :* Bal
عسلی *'èsèlī :* Ballı, میز ~ = Küçük sehpa
عشاء *'èşā' :* Akşam yemeği
عشاء *'eşā' :* Yatsı, gün batışından gece yarısına kadar

عرشه *'èrşe :* Güverte
عرصه *'èrse :* Arsa, avlu, meydan
عرض *'èrz :* Sunma, arz
عرض *'èrz :* Genişlik
عرض *'erz :* Namus, ırz
عرض *'èrèz :* Belirti, araz
عرضحال *'èrz-e-hāl:* عریضه = Dilekçe
عرضه *'èrze :* Sunma, gösterme
عرضه *'orze :* Başarı, güçlülük, ~ بی = Beceriksiz
عرعر *'èr'èr :* Dağ servisi
عرعر *'èr'èr :* Anırma
عرف *'orf :* Örf, âdet
عرفاء *'orèfā' :* عارف in çoğ. Arifler
عرفان *'erfān :* İrfan, anlayış, seziş
عرفه *'èrèfe :* Zilhiccenin 9. günü, arife
عرق *'èrèq :* 1. Ter 2. Rakı, votka
عرق *'erq :* 1. رگ = Damar 2. ریشه = Kök 3. Soy
عرق‌النساء *'erq-on-nesā' :* Siyatik siniri
عرقچین *'èrèq-çīn :* Takke
عرق سوز *'èrèq-sūz :* İsilik
عروه *'orve :* Kulp
عروج *'orūc :* Kalkma, yükselme
عروس *'èrūs :* Gelin
عروض *'èrūz :* Aruz
عروق *'orūq :* عرق ın çoğ. Damarlar
عریان *'oryān :* برهنه = Çıplak
عریض *'èrīz :* Geniş
عریضه *'èrīze :* عرضحال = Dilekçe

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عشاق *'oşşāq :* عاشق ın çoğ. Aşıklar

عشایر *'èşāyer :* عشیره nin çoğ. İller, aşiretler

عشر *'oşr :* Onda bir

عشرات *'èşèrāt :* Onlar (arit.)

عشرت *'eşrèt :* Eğlenme, işret

عشره *'èşère :* On

عشریه *'oşriyye :* Öşür, vergi (esk.) onda bir

عشق *'eşq :* Aşk, sevgi, aşırı muhabbet

عشقبازی *'eşq-bāzī :* Sevişmek, aşk oyunu

عشقه *'èşèqe :* Sarmaşık

عشور *'oşūr :* Vergiler, öşürler

عشوه *'eşve :* Naz, cilve, işve

عشوه گر *'eşve-gèr :* Cilveli

عشیره *'èşīre :* İl, aşiret

عصا *'èsā :* Baston, asa

عصابه *'esābè :* 1. Takım, grup 2. Sarık

عصار *'essār :* Susam v.b. maddelerin yağını ve özünü çıkaran

عصاره *'osāre :* Usare, öz

عصب *'èsèb :* Sinir

عصبانی *'èsèbānī:* Öfkeli,sinirli, شدن ~ = Kızmak, sinirlenmek

عصبی *'èsèbī :* Kızgın, öfkeli, sinirli

عصر *'èsr :* 1.Yüzyıl, asır 2. İkindi

عصعص *'os'os :* Kuyruk kemiği

عصفور *'osfūr :* گنجشك = Serçe

عصمت *'esmèt :* Namus, günahsızlık, iffet

عصیان *'esyān :* İsyan, ayaklanma

عصیر *'èsīr :* Meyve v.b. nin suyu veya özü

عضد *'èzod :* 1. Kol, pazı 2. (mec.) ككك = Destek, yardımcı

عضلات *'èzolāt :* Kaslar, adaleler

عضله *'èzole :* Kas, adale, pazı

عضو *'ozv :* Üye, organ

عضویت *'ozviyyèt :* Üyelik

عطاء *'ètā' :* Bağış

عطا بخش *'ètā-bèḫş :* Bağışta bulunan

عطار *'èttār :*1.Bakkal 2. Baharatçı

عطارد *'otāred :* Utarit, Merkür

عطاری *'èttārī :* Bakkal dükkânı

عطالت *'ètālèt:* Tembellik, durgunluk

عطایا *'ètāyā :* عطیه nin çoğ. Bahşişler

عطر *'ètr :* Itır, esans

عطر پاش *'ètr-pāş :* Firiksiyon, su ve kolonya püskürten

عطر سازی *'ètr-sāzī :* Kolonya imâlâthanesi, kolonyacılık

عطریات *'ètriyyāt :* Esanslar, güzel kokular

عطسه *'ètse :* Hapşırma, کردن ~ = Hapşırmak, aksırmak

عطش *'ètèş :* Susuzluk, susama

عطشان *'ètşān :* Susuz, susayan

عطف *'ètf :* 1. Yönelme, çevirme 2. Bağ (gr.), atf

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عقايد *'èqāyed:* İnançlar, akideler
عقب *'èqèb:* Arka, geri, peş
عقبى *'èqèbī:* Arkadaki
عقبى *'oqbā:* Ahiret
عقد *'èqd:* Bağlama, düğümleme, nikâh, akit, ~ كردن = Nikâh yapmak
عقد *'eqd:* Gerdanlık
عقد نامه *'èqd-nāme:* Nikâh cüzdanı
عقده *'oqde:* Düğüm, (mec.) zor mesele, ukde
عقرب *'èqrèb:* Akrep
عقربك *'èqrèbèk:* 1. Gösterge, ibre 2. Dolama
عقربه *'èqrèbe:* İbre, gösterge, akreb, yelkovan
عقل *'èql:* Akıl, us
عقلاء *'oqèlā':* Akıllılar
عقلانى *'èqlānī:* عقل = Akla uygun
عقلائى *'oqèlā'ī:* Akıllıca
عقلى *èqlī:* Akla ait, akla uygun
عقوبت *'oqūbèt:* İşkence, ceza
عقود *'oqūd:* عقد in çoğ. Düğümler, gerdanlıklar, nikâhlar
عقول *'oqūl:* عقل ın çoğ. Akıllar
عقيده *'èqīde:* İnanç, kanı
عقيق *'èqīq:* Akik, bir çeşit mühür ve yüzük taşı
عقيم *'èqīm:* Kısır, akim
عكاس *'èkkās:* Foto, fotoğrafçı
عكاسخانه *'èkkās-ḫāne:* Foto dükkânı
عكاسى *'èkkāsī:* Fotoğrafçılık

عطوف *'èṭūf:* Pek merhametli ve şefkatli
عطوفت *'oṭūfèt:* Şefkat, merhamet
عطيه *'èṭīyye:* Bağış, ihsan
عظام *'ezām:* 1. عظم in çoğ. Büyükler 2. عظم in çoğ. Kemikler
عظم *'èzm:* Kemik
عظم *ezèm:* Büyüklük, ululuk
عظماء *'ozèmā':* عظيم in çoğ. Büyükler
عظمت *'èzèmèt:* Büyüklük, ululuk
عظمى *'ozmā:* En büyük
عظيم *'èzīm:* Büyük, ulu
عفاف *'efāf:* عفت = İffet, namus
عفريت *'efrīt:* Şeytan, kötü, ifrit
عفن *'èfen:* Pis kokulu, kokmuş
عفو *'èfv:* Afv
عفو *'èfovv:* Bağışlayıcı (Tanrı)
عفونت *'ofūnèt:* 1. Kötü koku, ağırlık 2. Bulaşma, enfeksiyon
عفونى *'ofūnī:* Bulaşıcı (hastalık), intani
عفيف *'èfīf:* Namuslu, iffetli
عقائد *'èqā'ed:* عقايد = Akideler, inançlar
عقاب *'eqāb:* Ceza, azap
عقاب *'oqāb:* Kartal
عقار *'èqār:* Mülk, akar
عقارب *'èqārеb:* 1. Akrepler 2. Zorluklar 3. Çekişmeler
عقال *'eqāl:* Devenin ayağına bağlanan ip, ayak kösteği

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

علم *'èlèm:* 1. Bayrak, sancak, işaret 2. Özel isim

علماء *'olèmā' :* Alimler, bilginler

علمدار *'èlèm-dār :* Sancaktar

علمی *'elmī :* İlmi, bilimsel

علناً *'èlènèn :* Açıkça, alenen

علنی *'èlènī :* Açık, meydanda olan

علو *'olovv :* Yücelik, yükseklik, büyüklük

علوفه *'olūfe :* Yem (at, sığır v.b. için)

علوم *'olūm :* Bilgiler, ilimler

علوی *'olvī :* Yüce, yukarıdaki, üsteki

علوی *'èlèvī:* Hz. Aliye ait, onun neslinden olan

علی *'èli :* 1. Hz.Ali 2.Yüce, şerefli

علی *'olā :* Yücelik

علیا *'olyā :* Yüce, üst taraf, yücelik

علی الاتصال *'èlèl-'ettesāl :* Aralık vermeden, durmadan

علی الاصول *'èl-èl-'osūl :* Alelusul

علی الاطلاق *'èlè-l-'etlāq:* Alelıtlak, genellikle

علی الحساب *'èlèl-hesāb :* Mahsuben, avans olarak

علی الخصوص *'èlèl-ḫosūs :* Bilhassa

علی الدوام *'èlè-d-dèvām :* Mütemadiyen, devamlı olarak

علی السویه *'èlè-s-sèviyye :* Eşit, farksız

علی الطلوع *'èlè-t-tolū' :* Şafak vakti

علی العجاله *'èlè-l-'ecāle :* Şimdilik

علی العمیاء *'èlè-l-'omyā :* Körü körüne

عکس *'èks :* 1. Fotoğraf 2. Zıt

عکس العمل *'èks-ol-'èmèl :* Tepki

عکس برداری *'èks-bèrdārī :* Fotograf çekme

عکسی *èksī :* Akisli, resimli

علاء *'èlā' :* Şan, şeref, yükseklik

علاج *'elāc :* Çare, ilaç

علاج بخش *'èlāc-bèḫş :* Çare bulan, iyileştiren

علاج پذیر *'èlāc-pèzīr :* Çaresi bulunan

علاف *'èllāf:* Odun, kömür ve hayvan yemi satıcısı

علاقه *'èlāqe :* İlişki, ilgi, bağ

علاقه بند *'èlāqe-bènd :* Tuhafiyeci

علاقه مند *'èlāqe-mènd :* İlgili, ilgi ve sevgisi olan

علام *'èllām :* Çok bilen, her şeyi bilen

علامت *'èlāmèt :* İşaret, belirti, alâmet

علامه *'èllāme :* Derin bilgin, allâme

علانیه *'èlāniyye :* Alenilik, açıklık

علاوه *'èlāve :* Arttırma, zam, fazla

علائق *'èlā'eq :* İlgiler, alâkalar

علائم *'èlā'em :* İşaretler, alâmetler

علت *'ellèt :* İllet, sebep, hastalık

علف *'èlèf :* Ot

علف خوار *'èlèf-ḫār :* Ot yiyen

علف زار *'èlèf-zār :* Çayır, yeşillik

علل *'elèl :* İlletler, sebepler

علم *'elm :* İlim, bilgi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عمده فروش *'omde-forūş :* Toptancı tüccar

عمدی *'èmdī :* Kasten

عمر *'ōmr :* Ömür, yaş, hayat

عمران *'omrān :* آبادانی = Bayındırlık, umran

عمق *'ōmq :* Derinlik

عمقزی *'èm-qezi :* Amca kızı

عمقلی *'èmoqli :* پسر عمو = Amca-oğlu

عمق *'omqī :* Derinliğine, derin

عمل *'èmèl :* İş, amel

عملاً *'èmèlèn :* Fiilen, bilfiil

عملجات *'èmèle-cāt :* İşçiler, inşaat işçileri

عملکرد *'èmèl-kèrd :* Çalışma, kazanç

عملگی *'èmèle-gī :* İnşaat işçiliği

عمله *'èmèle :* İşçi, inşaat işçisi

عملی *'èmèlī :* Ameli, pratik

عملیات *'èmèliyyāt :* İşler

عمو *'èmū :* Amca

عمود *'èmūd :* Sütun, direk, dik

عمودی *'èmūdī :* Dikey, amudi

عموم *'omūm :* Genel, cümle, bütün, hep, kamu

عمومی *'omūmī:* Genel, umumi, kamu

عمه *'èmme :* Hala

عمیاء *'èmyā' :* Kör, körlük

عمید *'èmīd:* Kabile reisi, ileri gelen

عمیق *'èmīq :* Derin

عمیم *'èmīm :* Tam, kâmil, hep

علی‌الله *'èlè-llah :* Allaha tevekkül

علیت *'elliyyèt :* İlliyet, nedenlik

علیحده *'èlāhèdde :* Ayrıca

علیا حضرت *'olyā-hèzrèt :* Kraliçe hazretleri

علیق *'èlīq :* علوفه = Hayvan yemi

علیک *'èlèyk :* Senin üzerine!

علیکم *'èlèykom :* Sizin üzerinize!

علیل *'èlīl :* Hasta, hastalıklı, malûl

علیم *'èlīm :* Çok bilen (Tanrı)

علیه *'èlèyh :* Onun üzerine olsun

علیهذا *'èlā-hāza :* Binaenaleyh

علیین *'elliyyīn :* Yüceler, cennetin en yüce ve yüksek yeri

عم *'èmm :* عمو = Amca

عماد *'emād :* Direk, sütun

عمارات *'emārāt:* عمارت in çoğ. Binalar

عمارت *'emārèt :* 1. Umran 2. Bina, yapı, inşaat

عماری *'èmārī :* نعش کش = Tahtırevan, sedye, teskere, cenaze arabası

عمال *'ommāl :* عامل in çoğ. Amiller, mümessiller

عمامه *'èmmāme :* Sarık

عمائم *'èmā'em :* عمامه nin çoğ. Sarıklar

عمد *'èmd :* Kast, niyet

عمداً *'èmdèn :* Kasten, bilerek ve istiyerek

عمده *'omde:* Asıl, esas, başlıca, mühim

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عناء *'ènā'* : رنج = محنت = Mihnet, meşakkat

عناب *'onnāb* : Unnab, hunnab

عناد *'enād* : İnat

عناصر *'ènāser* : عنصر un çoğ. Unsurlar

عنان *'ènān* : Dizgin

عناوين *'ènāvin* : Unvanlar

عنايت *enāyèt*: Lutuf, iyilik, yardım

عنب *'ènèb* : انگور = Üzüm

عنبر *'ènbèr* : Amber

عنتر *'èntèr* : 1. Bir çeşit maymun 2. Mor renkli iri sinek

عندليب *'èndèlib* : Bülbül

عنصر *'onsor* : Unsur, eleman

عنصل *'onsol* : پياز = Soğan

عنف *'onf* : Şiddet, sertlik

عنفاً *'onfèn* : Şiddetle, zorla

عنفوان *'onfovān*: İlk gençlik, tazelik

عنقريب *'èn-qèrib* : Pek yakında

عنقود *'onqūd* : Üzüm salkımı

عنكبوت *'ènkèbūt* : Örümcek

عنكبوتی *'ènkèbūtī* :Örümcek ağı şeklinde, örümceğe ait

عنوان *'onvān* : Unvan

عنود *'ènūd* : İnatçı

عنيف *'ènif* : Kaba, sert, haşin

عنين *'ennin* : Erkeklik gücü olmayan

عوائد *'èvā'ed* : عوايد = Gelirler

عوار *'èvār* : Kusur, noksan, yırtık

عوارض *'èvārez* : 1. عارضه nin çoğ. Olaylar 2. Belediye vergileri, özel vergiler

عواريه *'èvāriye* : Bozulmuş, kusurlu, sakat mal

عواطف *'èvātef*: عاطفه nin çoğ. Şefkatler, merhametler

عواقب *'èvāqeb* : Sonuçlar

عوالم *'evālem* : Alemler, haller

عوام *'èvām* : Avam, umum halk

عوامانه *'èvāmāne*: Avamca, halk dili

عوام فريب *'èvām-fèrib* : Halkı aldatan, demagog

عوامل *'èvāmel* : Amiller, faktörler

عواقب *'èvāqeb* : عاقبت in çoğ. Sonuçlar

عود *'ūd* : 1. Öd ağacı 2. Ut, bir çeşit çalgı âleti

عود *'ōvod* : 1. Geri dönme, avdet, dönüş

عودت *'ōvodèt* : Dönüş, geri gelme, avdet

عود زن *'ūd-zèn* : Ut çalan

عور *'ūr* :1. Tek gözlüler 2. برهنه = Çıplak

عورت *'ovrèt*: Utan yeri, ayıp yeri, avret

عوض *'èvèz* : Karışılık, bedel

عوض كردن *'èvèz-kèrdèn* : Değiştirmek, tebdil

عوضی *'èvèzī* : Değişiklik, yanlış

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

عو عو *'ow-'ow:* Havlama, ~ کردن = Havlamak

عون *'own:* Yardım, yardımcı

عهد *'èhd:* Söz verme, yemin, ant, antlaşma, sözleşme, mukavele

عهد شکن *'èhd-şekèn:* Yemininden dönen, antlaşmayı bozan

عهد نامه *'èhd-nāme:* Sözleşme, antlaşma kağıdı

عهده *'ohde:* Söz verme, tekeffül, sorumluluk

عهده دار *'ohde-dār:* Bir işi kendi üstüne alan, sorumlu

عهود *'ohūd:* عهد in çoğ. Ahitler, sözleşmeler

عیادت *'èyādèt:* Hastanın halini sorma, hastayı ziyaret

عیاذ *'èyāz:* Sığınma, iltica

عیار *'èyār:* Ayar, ölçü (altın, gümüş v. b. için)

عیار *'èyyār:* 1. Hilekâr, çevik 2.Çok dolaşan

عیاش *'èyyāş:* Çok eğlenen, eğlenceye düşkün

عیال *'èyāl:* Karı, zevce, aile, ~ اهل = Çoluk çocuk

عیان *'èyān:* Belli, açık

عیب *'eyb:* Noksan, sakatlık, ayıp

عیبجو *'eyb-cū:* Ayıp arayan

عیب گوئی *'eyb-gū'ī:* Herkesin noksanını, ayıbını söyleme, zemmetme

عید *'eyd:* Bayram

عیدی *'eydī:* Bayram bahşişi veya hediyesi, bayramda verilen para, bayramlık

عیسوی *'īsèvī:* Hıristiyan, nasrani

عیسی *'īsā:* İsa, Hıristiyanların Peygamberi

عیش *'eyş:* Zevk ve sefa, yaşama, yiyip içme

عین *'eyn:* 1. Göz 2. Pınar, çeşme 3. Ayni, kendisi, tıpkı, çok benzeri

عین الیقین *'eyn-ol-yèqīn:* Görmüşçesine, kesin bilgi

عینک *'eynèk:* Gözlük, دودی ~ = Güneş gözlüğü

عینک سازی *'eynèk-sāzī:* Gözlükçülük

عینکی *'eynèkī:* Gözlüklü

عینه *'eynèhū:* Aynı onun gibi, ta kendisi

عیوب *'oyūb:* عیب ın çoğ. Ayıplar

عیوق *'èyyūq:* Ayyuk, bir yıldızın adı

عیون *'oyūn:* عین ın çoğ. Gözler, pınarlar

غ

غ *ğèyn:* Ğ, Farsça alfabenin 22. harfi

غائب *ğā'eb:* غایب = 1. Bulunmayan, mevcut olmayan, hazır olmayan 2. Nerede olduğu bilinmeyen

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غائط *ğā'et* : غایط = Gaita, insan pisliği

غائله *ğā'ele* : Kargaşalık, fesat

غائی *ğā'i* : Son, nihai, ~ علت = En son sebep

غاب *ğāb* : 1. Boş ve saçma söz 2. Ormanlık, koru, bozulmuş et

غابه *ğābe* : Koru, orman, gurup

غابن *ğāben* : Muamelede aldatan

غار *ğār* : Mağara

غار *ğār* : Defne, taftan ağacı

غارت *ğārèt* : Yağma

غارتگر *ğārèt-gèr* : Yağmacı

غارغار *ğār-ğār* : Karga sesi

غارو غور *ğārr-o-ğur* : Bağırsak guruldaması

غاز *ğāz* : Kaz

غاز *ğāz* : 1. Yama, yırtık 2. Bir çeşit bozuk para

غازه *ğāze* : Allık, kırmızılık

غازی *ğāzi* : Gazi, savaştan sağ dönen

غاسق *ğāseq* : Karanlık, gece karanlığı

غاشیه *ğāşiye* : 1. Örtü, at eyerinin örtüsü, haşa 2. Kıyamet

غاص *ğāss* : Kalabalık yer, dolu

غاصب *ğāseb* : Gasbeden, zorla alan

غافل *ğāfel* : Gafil, habersiz

غافلگیر *ğāfel-gir* : Gafil avlanan

غالب *ğāleb* : 1. Üstün gelen, galip 2. Ziyade, çok, ~ شدن = Yenmek

غالباً *ğālebèn* : Ekseriya, çoğunlukla

غالیه *ğāliye* : 1. Pahalı, mübalağalı 2. Misk ve amber karışımı eski bir ilâç

غامر *ğāmer* : Harap çorak arazi

غامض *ğāmez* : Karışık, anlaşılması güç, müşkül

غانیه *ğāniye* : Süse ihtiyacı olmayan güzel kadın, zengin kadın, namuslu kadın

غایب *ğāyeb* : غائب = Bulunmayan, mevcut olmayan

غائبانه *ğā'ebāne* : Gıyaben

غایت *ğāyèt* : Çok, son derece, gayet

غایط *ğāyet* : غائط = İnsan pisliği, gaita

غبار *ğobār* : Toz, ~ آلود = Toza bulanmış

غباوت *ğèbāvèt* : Aptallık, gaflet

غبراء *ğèbrā'* : Yer, yer yüzü

غبطه *ğebte* : Gıpta, imrenme, ~ خوردن = İmrenmek

غبغب *ğèbğèb* : Çene altı, gerdan

غبن *ğèbn* : Alış verişte aldatma

غبی *ğèbiyy* : Zihinsiz, ahmak

غثیان *ğesyān* : Kay etme, kusma

غد *ğodd* : İnatçı, bilgiç çocuk

غدائر *ğèdā'er* : Örülmüş saçlar

غدار *ğèddār* : 1. Zalim 2. Hilekâr

غداره *ğèddāre* : Bir çeşit enli ağır kılıç

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غربا *ğorèbaʿ* : Garipler, zavallılar

غربال *ğèrbāl* : غربیل = Kalbur

غربت *ğorbèt* : Gurbet

غرچه *ğèrçe* : 1. پست = Ahmak 2. Kadın gibi oğlan

غرس *ğèrs* : Dikmek (ağaç, fidan), اشجار ! ~ = Ağaç dikmek

غرش *ğorreş* : Kükreme

غرض *ğèrèz* : Garaz, maksat, niyet, آلود ~ = Maksatlı, garazlı

غرغر *ğor-ğor* : Homurdama, mırıldanma, کردن ~ = Homurdamak

غرغره *ğèr-ğère* : 1. Gargara, کردن ~ = Gargara etmek

غرغره *ğèrğère* : 1. Makara 2. Kuyu çıkrığı

غرغشه *ğèrgèşe* : Kargaşalık

غرف *ğorèf* : غرفه nin çoğ. Küçük odalar

غرفه *ğorfe* : Pavyon, hücre, odacık

غرق *ğèrq* : Suya batma, boğulma, شدن ~ = Suya batmak, boğulmak, کردن ~ = Suya batırmak, boğmak

غرقاب *gèrq-āb* : Boğulunacak su

غرقه *ğorfe* : Suya batmış, suda boğulmuş

غرماء *ğorèmaʿ* : غریم in çoğ. Alacaklılar, تقسیم ~ = Borçlunun malını alacaklılara taksim etmek

غرنبه *ğoronbe* : غرمبه = Gürültü, اسمان ~ = Gök gürültüsü

غدر *ğèdr* : Aldatma, hainlik, hile

غدغد *ğod-ğod* : Tavuğun gıdaklaması

غدغن *ğèdeğèn* : Yasak

غدّه *ğodde* : Beze, ur, gudde

غدیر *ğèdir* : Kuyu, gölcük, su birikintisi

غدیره *ğèdire* : غدائر = Saç, örülmüş saç

غذاء *ğèzāʾ* : Yemek

غر *ğèr* : Kötü, fena kadın

غر *ğer* : Kırıtma, دادن ~ = Kırıtmak

غر *ğor* : 1. Fıtıklı erkek, 2. Homurdama, زدن ~ = Homurdamak

غراء *ğèrrāʾ* : Parlak, güzel

غرائب *ğèrāʾeb* : غریبه nin çoğ. Şaşılacak şeyler

غرائز *ğèrāʾez* : غریزه nin çoğ. Tabii hâller, sevkitabiîler

غراب *ğorāb* : کلاغ = Karga

غرابت *ğèrābèt* : 1. Gariplik 2. Acayip olma 3. Alışılmamış

غرابه *ğèrābe* : Damacana

غرابیه *ğorābiye* : Kurabiye

غراچه *ğèrāçe* : غرچه = 1. Ahmak, alçak, kalın kafalı 2. Kadın gibi oğlan

غراره *ğèrāre* : Gaflet, habersizlik

غرامت *ğèrāmèt* : Zararı ödeme, zarar, ziyan

غران *ğorrān* : Gürleyen, kükreyen, شیر ~ = Kükreyen arslan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غزوات *ğèzèvāt* : غزوه nin çoğ. Savaşlar

غزوه *ğèzve* : Savaş (din için)

غژیدن *ğejjìdèn* : Sürünmek

غسال *ğèssāl*: Yıkayan, ölü yıkayıcı, ~ خانه = Ölü yıkama yeri

غسل *ğosl* : Yıkanma, boy aptesti, gusul

غش *ğèş*: Bayılma, kendinden geçme

غش *ğeş*: Hile, hainlik, haset, gümüş ve altına değersiz maden karıştırma

غشاء *ğeşā'* : Zar, perde

غشاوت *ğeşāvèt* : Perde, örtme

غشوه *ğèşve* : Örtü, Perde

غشی *ğèşī* : Her zaman bayılan, bu hastalığa müptelâ

غصب *ğèsb* : Zorla alma, gasp

غصبی *ğèsbī*: Zorla alınan mal, mülk

غصن *ğosn* : Dal, ağaç dalı

غصه *ğosse* : Gam, üzgünlük, ~ خوردن = Üzülmek

غضب *ğèzèb*: Öfke, gazap, ~ آلود = Öfkeli

غضبان *ğèzbān* : Öfkeli

غضبناک *ğèzèbnāk* : Öfkeli

غضروف *ğozrūf* : Kıkırdak

غضروفی *ğozrūfī* : Kıkırdaktan

غضنفر *ğèzènfèr* : Arslan

غطاء *ğètā'* : Örtü, perde

غفار *ğèffār* : Affedici, bağışlayıcı (Tanrı)

غرنبیدن *ğorombìdèn*: Gürültü yapmak

غروب *ğorūb* : Gurup, güneş batması, batış, ~ آفتاب =Güneşin batışı

غرور *ğorūr* : Gurur, aldanma

غروش *ğoruş* : Kuruş

غره *ğèrre* : Mağrur olma, iğfal, ~ شدن = İğfal edilmek

غره *ğorre* : 1. Parlaklık 2.Kameri ayın birinci günü 3. Atın alnındaki beyaz leke

غریب *ğèrīb* :Garip, yabancı, acayip, kimsesiz

غریبه *ğèrībe* : Yabancı

غریدن *ğorīdèn* : Homurdamak, mırıldanmak

غریدن *ğorridèn* : 1. Kükremek (arslan için) 2. Hırlama, homurdanmak

غریزه *ğèrīze* : Sevkitabii, içgüdü

غریزی *ğèrīzī* : Sevkitabiî olarak

غریق *ğèrīq*: Batmış, suda boğulmuş

غریم *ğèrīm* : 1. Alacaklı 2. Borçlu, müflis, batkın

غریو *ğèrīv* : Feryat

غزا *ğèzā* : Din için yapılan savaş

غزال *ğèzāl* : Geyik yavrusu

غزال *ğèzzāl* : Urgancı

غزل *ğèzèl* : Gazel

غزل خوان *gèzèl-ḫān* : Gazel okuyan

غزلیات *ğèzèlliyyāt*: Gazeller, gazeller bölümü

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غفران *ğofrān :* Bağışlama

غفلت *ğèflèt :* Habersizlik, gaflet

غفور *ğèfūr :* غفار = Bağışlayıcı (Tanrı için)

غفير *ğèflr :* Çok, bol

غل *ğell :* 1. Kin, haset 2. Değerli madene adi maden karıştırma

غل *ğel:* غل خوردن = Yuvarlanmak

غل *ğoll :* Boyun zinciri

غلاء *ğèlā' :* گرانی = Pahalılık, ~ و قحط = Kıtlık ve pahalılık

غلات *ğèllāt :* Tahıllar, zahireler

غلاظ *ğelāz:* غليظ in çoğ. Koyu şeyler

غلاف *ğèlāf :* Kın, kılıf

غلام *ğolām :* Köle, oğlan

غلبه *gèlèbe :* Galebe, üstünlük

غلت *ğèlt :* Yuvarlanma, ~ خوردن = Yuvarlanmak

غلتانيدن *ğèltānldèn:* غلتاندن = Yuvarlama

غلتك *ğèltèk :* Yurgu taşı

غلتيدن *ğèltldèn :* Yuvarlanma

غلط *ğèlèt :* Yanlış, hata

غلط نامه *ğèlèt-nāme :* Doğru, yanlış çizelgesi

غلطى *ğèlètl :* Yanlış, yanlışca

غلظت *ğèlzèt :* Kalınlık, kabalık

غلغ *ğeleğ :* غلق = Huy, tabiat

غلغل *ğolğol :* غلغله = 1. Fıkır fıkır kaynama, fıkırdama, kalabalık, gürültü patırtı

غلغلك *ğolğolèk :* Testi

غلغلك *ğelğelèk :* Gıdıklama, ~ دادن = Gıdıklamak

غلغله *ğolğole :* Kalabalık, gürültü

غلغل *ğelğell :* غلغلك = Gıdıklama

غلق *ğeleq :* غلغ = Huy, tabiat

غلك *ğollèk :* قلك = Kumbara

غلمان *ğelmān :* غلام ın çoğ. Köleler, oğlanlar

غلنبه *ğolonbe :* Kaba saba, saçma sapan söz

غلو *ğolovv :* Mübalağa

غله *ğèlle :* Tahıl, zahire

غليان *ğèlèyān :* Kaynama

غليان *ğèlyān:* قليان ~ كشيدن = Nargile, = Nargile içmek

غليظ *ğellz :* Kalın, koyu, kesif, galiz

غليواج *ğèllvāc :* زغن = Çaylak

غم *ğèm :* Gam, keder

غماز *ğèmmāz:* 1. Lâf getirip götüren, arabozucu 2. Kaş ve gözle işaret eden, (mec.) sevgilinin gözü

غمام *ğèmām :* ابر = Bulut

غمامه *ğèmāme :* Bulut parçası

غمباد *ğèm-bād :* Guatr, boyun şişliği

غمخوار *ğèm-ḫār :* 1. Gam çeken 2. Dert ortağı

غمخوارى *ğèm-ḫārl :* Dert ortaklığı

غمخورك *ğèm-ḫorèk :* Balaban kuşu

غمد *gèmd :* Kın

غمديده *ğèm-dide :* Kederli, acılı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غمز *ğèmz:* 1. Göz ve kaşla işaret, göz kırpma 2. Lâf taşımak

غمزده *ğèm-zède:* Matemli, kederli

غمزه *ğèmze:* Yan bakış, işve

غمض *ğèmz:* Musamaha, göz yumma, ~ عین = Göz yumma

غمگسار *ğèm-gosār:* Dert ortağı

غمگین *ğèm-gin:* Kederli

غمناک *ğèm-nāk:* Kederli

غموم *ğomūm:* غم ın çoğ. Gamlar

غناء *ğènā':* İhtiyacı olmama, zenginlik

غناء *ğenā':* Tağanni, terennüm, şarkı söyleme

غنائم *ğènā'em:* غنیمت in çoğ. غنایم = Ganimetler

غنج *ğènc:* Güzellik, sevinç, ~ زدن = Sevinmek 2. Naz, işve

غنچه *ğonçe:* Gonca

غند *ğond:* غنده = Toplanmış yumak, toplanmış

غنم *ğènèm:* گوسفند = Koyun

غنودن *ğonūdèn:* Uymak, dinlenmek

غنه *ğonne:* Genizden gelen ses

غنی *ğèni:* Zengin, ihtiyacı olmayan

غنیمت *ğènimèt:* Ganimet, savaşta düşmandan elde edilen mal

غو *ğū:* قوقو = Kuğu kuşu

غوائل *ğèvā'el:* غائله nin çoğ. Kargaşalıklar

غواص *ğèvās:* Dalgıç

غوامض *ğèvāmez:* غامض in çoğ. Güçlükler

غوث *ğaws:* 1. Yardımlaşma, yardım 2. Kutub (veli)

غوچ *ğūç:* قوچ = Koç

غور *gowr:* 1. Dip, derinlik 2. (mec.) Düşünmek, incelemek, bir şeyin künhüne varmak, ~ کردن = Düşünmek, incelemek

غورباغه *ğūrbāğe:* قورباغه = Kurbağa

غورت *ğurt:* غرت = Yudum, yutma

غوررسی *ğowr-rèsi:* İncelemek, iyice ve etraflı düşünmek

غوره *ğūre:* Koruk

غوری *ğūri:* قوری = Çay demliği

غوز *ğūz:* قوز = Kambur

غوزک *ğūzèk:* قوزک = Kör topuk, ayak bileği

غوزه *ğūze:* قوزه = Koza (pamuk)

غوص *ğōvs:* Suya dalma

غوطه *ğūte:* Suya dalma, ~ خوردن = Dalmak

غوطه ور *ğūte-vèr:* Suya gömülmüş

غوغاء *ğowgā':* Birbirine girmiş kalabalık, gürültü patırtı, ayak takımı kalabalığı, kargaşalık

غوک *ğūk:* قورباغه = Kurbağa

غول *ğūl:* Büyük ve korkunç hayali hayvan

غیاب *ğiyāb:* Hazır olmama, bulunmama, gıyap

غیاباً *ğiyābèn:* Giyaben, bulunmaksızın

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

غیاث *ğiyās:* İmdada yetişme,yardım
غیب *ğeyb :* Görünmeyen, gayb
غیبت *ğeybèt :* 1. Bulunmamak 2. Çekiştirme, dedikodu, کردن ~ = Dedikodu yapmak
غیبگو *ğeyb-gū :* Kâhin, gaipten haber veren
غیبگوئی *ğeyb-gū'ī :* Gaipten haber verme, kehanet
غیبوبت *ğeybūbèt :* Kaybolma
غیبی *ğeybī :* Görünmeyen, hafi
غیث *ğeys :* باران = Yağmur
غیر *ğeyr :* Öbürü, diğeri, yabancı
غیرت *ğeyrèt :* Hamiyet, kıskanma, gayret
غیره *ğeyre :* Diğerleri, ve saire
غیظ *ğeyz :* Öfke, gazap
غیلان *ğīlān :* غول un çoğ. Hayali, korkunç hayvanlar
غیو *ğīv :* Feryat, bağırma
غیور *ğèyūr :* Gayretli, cesur

ف

ف *fe :* «F», Farsça alfabenin 23. harfi
فائده *fā'ede:* فایده =Fayda, yararlık, kazanç, kâr
فائز *fā'ez :* Muvaffak, nail
فائض *fā'ez :* فایض =Feyz ve bolluk ve nimete sebep olan, taşan
فائق *fā'eq :* Üstün
فاتح *fāteh :* Fetheden, açan
فاتحه *fātehe :* Açma, Kur'anın ilk suresinin adı
فاتر *fāter :* Gevşek, yenilmiş
فاجر *fācer :* Günahkâr
فاجره *fācere :* Günahkâr kadın
فاجعه *fāce'e :* Çok acıklı olay, facia
فاحش *fāheş :* Sınırı aşan, fahiş
فاحشه *fāheşe :* Orospu, fahişe,خانه ~ = Genelev
فاخته *fāḫte :* Guguk kuşu
فاخر *fāḫer :* Üstün kaliteli, değerli
فار *far :* Deniz feneri
فارس *fāres :* Binici, yiğit
فارسی *fārsī :* Farsça
فارغ *fāreğ:* İşini bitirmiş,kurtulmuş, boş,rahat, müsterih, doğurmuş, شدن ~ = Doğurmak
فارغ البال *fāreğ-ol-bāl :* Zihni, kalbi üzüntü ve gürültüden rahat ve müsterih
فارغ التحصیل *fareğ-ot-tèhsil :* Mezun, tahsilini bitirmiş
فارق *fāreq :* Ayıran, iki şeyin arasındaki farkı belirten
فاستونی *fāstūnī :* Şayak, serc
فاسد *fāsed :* Bozuk, çürük
فاسق *fāseq :* Kötülük, günah yapan
فاش *fāş :* İfşa olunmuş, meydana çıkmış, açık

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فاصل *fāsel :* Ayıran, iki arsa v.b. arasındaki sınır

فاصله *fāsele :* Ara, mesafe, fasıla

فاضل *fāzel :* Faziletli, bilgin

فاضل آب *fāzel-āb :* Çirkef

فاطر *fāter :* خالق = Yaratan

فاعل *fā'el :* Yapan, işleyen

فاق *fāq :* Yarık, saz kalemin ucundaki yarık

فاقد *fāqed:* Bulunmama, kaybolma

فاقه *fāqe :* Yoksulluk

فاکتور *faktūr :* Fatura

فاکتور *faktor :* عامل = 1. Çarpan, madrup 2. Âmil

فال *fāl :* Fal

فال بین *fāl-bin :* Falcı

فالج *fālec :* Felçli

فالگیر *fāl-gir :* Falcı

فالوده *fālūde :* پالوده = Buzlu şurup içine konmuş nişastalı tel kadayıf

فام *fām :* (ek) 1. Renk, ~ سرخ = Kırmızı 2. Benzeyen

فامیل *fāmil :* خانواده = Soy, ~ اسم = Soyadı

فانوس *fānūs :* Fanus, fener

فانی *fānī :* Ölümlü, kalımsız

فایده *fāyede :* 1. Yarar, fayda 2. Kazanç, kâr, menfaat

فایز *fāyez :* فائز = Nail, muvaffak erişme

فایض *fāyez :* فائض = Feyizli, bol

فتاء *fètā' :* جوانی = Gençlik

فتاح *fèttāh :* Açan (Tanrı)

فتان *fèttān :* Fitneci, güzel

فتانه *fèttāne :* Fitneci, güzelliğiyle kendine bağlayan

فتاوی *fètāvi :* Fetvalar

فتح *fèth :* 1. Açma 2. Zafer, fetih

فترت *fetrèt:* Zayıflık, gevşeklik, hükümetsizlik veya parlementonun iş görmez hale geldiği dönem, fetret

فتق *fètq :* Fıtık

فتق بند *fètq-bènd :* Fıtık bağı

فتنه *fetne :* Geçimsizlik, fesat, fitne, karışıklık, انگیز ~ = جو ~ = Fitneci, arabozucu

فتوا *fètvā :* فتوی = Fetva

فتوت *fotovvèt :* Cömertlik, gençlik

فتوح *fotūh :* Beklenmiyen bir şeyi elde etmek, açılma, çözülme

فتوحات *fotūhāt :* Fetihler, zaferler

فتور *fotūr :* Gevşeklik, zaaf

فتیله *fetile :* Fitil

فجار *foccār :* Facirler, günahkârlar

فجأه *foc'è:* Ansızın, birdenbire vuku bulmak, nüzul, inme

فجایع *fècāye' :* Fecaatlar, kötülükler

فجر *fècr :* Şafak, tan vakti

فجور *focūr :* Günah, sefahat

فجیع *fècl' :* Feci

فجیعه *fècl'e :* Belâ, kötü olay

فحاشی *fèhhāşl :* Sövüp sayma

فحش *fōhş :* Küfür, kötü lâf, sövme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فحشاء *fèhşā'* : Fuhuş, zina, kötü iş
فحل *fèhl* : 1 . Damızlık, erkek hayvan 2 . İleri gelen
فحواء *fèhvā'* : فحوى = Manâ, mefhum, anlam
فحول *fohūl*: فحل in çoğ. Bilginler, ileri gelenler
فحوى *fèhvā*: فحواء =Anlam, mefhum
فخار *fèḫḫār* : Toprak testi, sürahi v.b. yapan
فخارى *fèḫḫārī*: Toprak testi v.b. işi
فخامت *fèḫāmèt* : Ululuk, büyüklük
فخذ *fèḫz* : Bacak, oyluk, kalça
فخر *fèḫr* : İftihar
فخمیدن *fèḫmīdèn* : Pamuk çekirdeklerini çıkarmak
فداء *fèdā'* : Feda, kurban
فدائی *fèdā'ī* : فدايي = Fedâi
فداکار *fèdākār* : Fedakâr
فداکاری *fèda-kārī* : Fedakârlık
فدوی *fèdèvī* : Bendeniz, kulunuz, fedâi
فدیه *fèdiye* : Kurtarmalık, birinin canını kurtarmak için verilen para
فر *fèr* : Şan, şeref, güzellik
فر *fer* : Fırın, gaz ocağı
فرائد *fèrā'ed* : فریده nin çoğ. Değerli mücevherler
فرائض *fèrā'ez* : 1 . Farz olan şeyler 2 . Dini miras kuralları
فراخ *fèrāḫ* : Geniş, ferah
فراخور *fèrāḫor* : Uygun, yaraşır
فرار *fèrār* : Firar, kaçma
فراری *fèrārī* : Kaçak, kaçan
فراز *fèrāz* : Yükseklik, yokuş, نشیب ~ و = İniş çıkış
فراست *fèrāsèt* : Zihin uyanıklığı, derhal anlama, zeyreklik
فراسیون *fèrāsiyyūn* : (bot.) Nanelilerden bir çeşit bitki
فراش *ferāş* : Yatak
فراش *fèrrāş* : Odacı, süpürücü, hademe, küçük memur
فراعنه *fèrā'ene* : Fıravunlar
فراغ *fèrāğ* : Rahatlama, bir işi bitirip çekilme
فراغت *fèrāğèt*: El çekme, boş olma, rahatlık
فراق *fèrāq* : Ayrılık, hicran
فراموش *fèrāmuş* : Unutma
فراموشکار *fèrāmuş-kār* : Unutkan
فراموشی *fèrāmuşī* : Unutkanlık
فرامین *fèrāmīn* : Emirler, fermanlar
فراوان *fèrāvān* : Bol, çok
فراوانی *fèrāvānī* : Bolluk, çokluk
فراهم *fèrāhèm* : Hazır, müheyya, bulunma, آوردن ~ =کردن ~ = Hazırlamak, bulundurmak, ~ شدن = Bulunmak, hazırlanmak
فربود *fèrbūd* : Doğru, sağlam
فربه *ferbeh* : Semiz, şişman
فرتوت *fèrtūt* : Yaşlı, bunak
فرج *fèrc* : Kadının veya dişi hayvanın tenasül organı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فرج *fèrèc* : Açılış, kolaylık

فرج *forèc* :Yarıklar, delikler, ~ خلل = Mesameler, kılcal borular

فرجاد *fèrcād* : Bilgili, erdemli

فرجام *fèrcām* : 1 . Sonuç, akıbet 2 . Temyiz mahkemesi

فرجه *force* : Ara, aralık

فرچه *ferçe* : Diş veya traş fırçası

فرح *fèrèh* : Sevinç, بخش ~ =Sevindirici, ferah verici

فرحناک *fèrèhnāk* : Ferah verici

فرخ *fèrroḥ* : Kutlu, güzel

فرخنده *fèrḥonde* : Kutlu, mübarek, mesut

فرد *fèrd* : Tek, fert, yalnız

فردا *fèrdā* : Yarın

فرداً *fèrdèn* : Tek başına

فردوس *ferdōws* : Firdevs, cennet

فردی *fèrdī* : Bireysel, ferdi

فرز *ferz* : Çabuk

فرزان *fèrzān* : Akıllı, bilge

فرزانگان *fèrzānegān* : Bilgeler, akıllılar

فرزانه *fèrzāne* : Bilge, akıllı

فرزند *fèrzènd* : Evlât, yavru, çocuk, خوانده ~ = Evlâtlık

فرزندی *fèrzèndī*: Evlâtlık, evlât olma

فرزین *fèrzīn* : Satrançta vezir adı verilen taş

فرس *fèrès* : اسب = At

فرس *fors* : İran, İranlı, Farsça

فرستادن *ferestādèn*: Göndermek, yollamak

فرستنده *ferestènde* : Gönderici, gönderen

فرسخ *fèrsèḥ*: فرسنگ = 6 kilometreye denk bir uzunluk birimi

فرسنگ *fèrsèng* : Bir çeşit uzunluk birimi, 6 kilometre

فرسودن *fèrsūdèn* : Yorulmak, eskimek

فرسوده *fèrsūde* : Yorulmuş, eskimiş, hurda

فرش *fèrş*: Büyük halı

فرش *forş* : ماسه = Kum

فرشتگان *fereştegān* : Melekler

فرشته *fereşte* : Melek

فرصت *forsèt* : Fırsat

فرض *fèrz* : Farz

فرضاً *fèrzèn* : Farz olarak, faraza

فرضی *fèrzī* : Farazi, varsayılı

فرضیات *fèrziyyāt* :Farazi düşünceler

فرضیه *fèrziyye* : Faraziye, varsayış, ipotez

فرط *fèrt* : Aşırı

فرع *fèr'* : Teferruat, dalbudak, faiz

فرعی *fèr'ī* : Teferruatla ilgili, aslî olmayan

فرفره *ferfere* : Kağıt fırıldak

فرق *fèrq* : 1 .Fark, imtiyaz 2 . Baş, tepe, سر ~ = Saç çizgisi

فرق *ferèq* : فرقه nın çoğ. Fırkalar, tarikatlar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فرو *forū:* Aşağı (ek), bileşik fiillerin başına gelir, ~ بردن = Sokmak, yutmak, ~ ریختن = Dökülmek, ~ کشیدن = Sokmak, ~ کردن = Sönmek, sakinleşmek, ~ نشاندن = Söndürmek, ~ نشستن = Çökelmek, oturmak, sönmek, ~ هشتن = Koymak, bırakmak

فروتن *forūtèn :* Alçak gönüllü, mütevazi

فروختن *forūḫtèn :* Satmak

فرود *forūd :* Aşağı, alt

فرودگاه *forūd-gāh :* Hava alanı

فروردین *fèrvèrdîn :* İran güneş takviminin 1. ayı (21 Mart –20 Nisan)

فرو رفتگی *forū-rèftegî :* Çöküntü, girinti

فروزان *forūzān :* Parlak, nurlu

فروزندگی *forūzèndegî :* Parlaklık, aydınlık

فروش *forūş :* Satış

فروشگاه *forūş-gāh:* Satış yeri, pazar

فروشنده *forūşènde :* Satıcı, satan

فروشی *forūşî :* Satılık

فروع *forū' :* Teferruat, dallar, budaklar

فروعات *forū'āt :* Teferruat

فروغ *forūğ :* Işık, parlaklık

فروگذار *forū-gozār :* Esirgeme

فروماندگی *forū-māndegî :* Acizlik

فرومایه *forū-māye :* Aşağılık kimse, adi

فرقان *forqān :* Kur'an

فرقت *ferqèt :* Ayrılık

فرقد *fèrqèd :* 1. Kutup yıldızı 2. Dana

فرقدان *fèrqèdān:* فرقدن ın ikilisi, iki kutup yıldızı

فرقه *ferqe :* Fırka, parti, tarikat

فرمان *fèrmān:* Buyruk, ferman, emir

فرمانبر *fèrmān-bèr :* Muti, emri yerine getiren, hizmetçi

فرمانبردار *fèrman-bèrdār :* Muti, tabi

فرماندار *fèrman-dār :* Kaymakam

فرمانداری *fèrman-dārî:* Kaymakamlık

فرمانده *fèrman-deh :* Komutan

فرماندهی *fèrman-dehî :* Komutanlık

فرمانروا *fèrman-rèvā :* Hükümdar

فرمانروائی *fèrman-rèvā'î :* Hükümet

فرمانفرما *fèrman-fèrmā :* Buyruk sahibi, hâkim (esk.)

فرمایش *fèrmāyeş :* Buyruk

فرمایشی *fèrmāyeşî :* Buyurulmuş, sipariş, ısmarlanmış

فرمند *fèrmènd :* Tertemiz, mesut, nurlu

فرمودن *tèrmūdèn :* Buyurmak

فرموده *fèrmūde :* Buyruk

فرنگ *fèrèng :* Avrupa, Fransa

فرنگستان *fèrèngestān:* Avrupa, Fransa

فرنگی *fèrèngî :* Avrupalı, batılı, ~ مآب = Alafranga

فرنود *fèrnūd :* Delil, burhan

فرنی *ferni :* Mahallebi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فروند *fèrvènd :* Tane, adet (uçak ve gemi için)

فروهر *forūhèr :* 1. Zerdüştilerin totemi, sembolü, melekleri 2. Cevher, öz

فرهمند *fèrèh-mènd :* خردمند = Akıllı

فرهنگ *fèrhèng :* 1. Eğtim, maarif, bilgi 2. Lügat kitabı

فرهومند *fèrhūmènd :* Talihli, nurani

فرهی *fèrrohī :* Yücelik. ululuk

فریاد *fèryād :* Feryat

فریب *fèrīb :* Aldatma, dolandırma, دادن ~ = Aldatma

فریبنده *fèrībènde :* Altatıcı

فرید *fèrīd :* Biricik, seçkin

فریسی *fèrīsī :* 1. Müraılik, kendini beğenmişlik 2. Eski yahudilerde bir fırka

فریضه *fèrīze:* Fariza, yapılması şart olan dini görev

فریفتن *fèrīftèn* :Aldatmak,sevdirmek

فریفته *fèrīfte :* Aldanmış, güzelliğe kapılmış

فریق *fèrīq :* Büyük topluluk, birlik

فریور *fèrīvèr :* Dürüst, dindar

فزع *fèzè' :* Korku, ağlamak, inlemek

فزودن *fozūdèn :* Artmak

فزون *fozūn :* Ziyade, çok

فزونی *fozūnī :* Artış, çokluk

فساد *fesād :* Bozukluk, fesat

فسحت *foshèt :* Ferahlık, genişlik, meydan

فسخ *fèsḫ :* Bozmak, iptal etmek

فسفس *fes-fes :* Oyalanmak (arg.)

فسق *fesq :* Tanrının yolundan sapma, günah işleme

فسنجان *fesencān* : فسنجون = Et ve cevizle pişirilen çerkez tavuğuna benzer bir yemek

فسون *fosūn :* افسون = Büyü, efsun

فسونگر *fosūn-gèr :* افسونگر = Büyücü, büyüleyici

فشار *feşār:* Baskı, tazyik, سنج ~ = Manometre, basınçölçer

فشردن *feşordèn :* Sıkmak

فشرده *feşorde:* Sıkılmış, suyu çıkmış

فشفشه *feşfeşe :* Füze

فشنگ *feşèng :* Fişek

فصاحت *fèsāhèt :* Fesahat

فصح *fèsīh :* Güzel konuşan, fasih

فصحاء *fosèhā' :* Fasihler, güzel konuşanlar

فصد *fèsd:* Kan alma,damarı kesme

فصل *fèsl:* 1. Ayırma 2. Mevsim 3. Bölüm

فصول *fosūl :* Mevsimler, fasıllar

فصیح *fèsīh :* Fasih, güzel konuşan

فضاء *fèzā' :* Feza, uzay

فضائل *fèzā'el:* Faziletler, erdemlikler

فضاحت *fèzāhèt :* رسوایی = Rezalet

فضل *fèzl :* Fazilet, ihsan, meziyet

فضلاء *fozèlā' :* Faziletli kişiler,fazıllar

فضله *fèzle :* Kuş ve tavuk pisliği

فضول *fozūl* :Haddini aşan, yaramaz, geveze

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فقد *fèqd* : Bulunmama, yokluk

فقدان *feqdān* : Bulunmamak, yokluk, elden çıkmak, mahrumiyet

فقر *fèqr* : Yoksulluk

فقراء *foqèrā'* : فقير in çoğ. Yoksullar, fakirler, muhtaçlar

فقرات *fèqèrāt*: فقره nın çoğ. 1.Omurgalar 2. Fıkralar, paragraflar

فقره *fèqère*: 1. Omurga kemiklerinden her biri 2. Fıkra

فقط *fèqèt* : Yalnız, sadece

فقه *feqh* : Fıkıh, İslam hukuku

فقهاء *foqèhā'* : فقيه in çoğ. Din bilginleri

فقيد *fèqid*: Kayıp, ölmüş, merhum

فقير *fèqir* : Yoksul, fakir

فقيه *fèqih* : Dinî ve şerî kanunların bilgini, fakih

فكك *fèkk* : 1. Ayrılış, ayırma 2. آرواره = Çene kemiği

فكاهت *fèkāhèt* : Şakacılık, hoş sohbetlik, komiklik

فكاهى *fokāhī* : Mizahi

فكاهيات *fokāhiyyāt* : Mizah, şaka türü

فكر *fekr* : Fikir, düşünce

فكرت *fekrèt* : Fikir, düşünce

فكستنى *fèkèstèni* : Eski, hurda, külüstür

فكل *fokol* : Takma yaka

فكلى *fokolī* : Kıravatlı, medeni

فكور *fèkūr* : Düşünür, mütefekkir

فضولات *fozūlāt* : Kuş ve tavuk pisliği, gübre, artıklar

فضولى *fozūlī* : 1. Başkasının işine yersiz müdahale 2. Gevezelik

فضه *fezze* : نقره = Gümüş

فصيح *fèsīh* : Fasih, güzel konuşan

فضيلت *fèzīlèt* : Fazilet, marifet

فطام *fètām* : Çocuğun sütten ayrılma zamanı

فطانت *fètānèt* : Zihin açıklığı, anlayışlılık

فطر *fetr* : Oruç bozma

فطرت *fetrèt* : Yaratılış, fıtrat

فطرى *fetrī* : Doğuştan, fıtri

فطريه *fetriyye* : Fitre

فطن *fètèn* : فطانت = Zihin açıklığı, anlayış

فطن *fèten* : Zeki

فطنت *fetnèt* : Zihin açıklığı, anlayış

فطير *fètīr* : Mayasız ekmek, hamursuz

فعال *fè''āl* : Çalışkan, işleyen

فعاليت *fè''āllyèt* : Çalışma

فعل *fe'l* : İş, eylem, fiil

فعلاً *fe'lèn* : Filen, şimdilik

فعلگى *fè'lègī* : Amelelik, işçilik

فعله *fè'le* : İnşaat işçisi, amele

فغان *fèğān* : Figan, inilti

فقار *fèqār* : Omurga kemikleri

فقاع *foqā'* : Bir çeşit şarap, bira

فقاهت *fèqāhèt* : Din bilginliği, fakihlik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فگار *fègār* : Yaralı

فلات *fèlāt* : Çöl, kır, susuz, çorak, (coğ.) Yüksek ova

فلاح *fèlāh* : Kurtuluş, selâmet

فلاح *fèllāh* : Çiftçi, ekinci

فلاحت *fèlāhèt* : Ziraat, tarım

فلاخن *fèlāḫèn* : Sapan (taş atmak için)

فلاسفه *fèlāsefè* : Filozoflar

فلاکت *fèlākèt* : Felâket

فلان *folān* : Filân, بهان ~ = Filân feşman

فلانی *folānī* : Filân şahıs

فلج *fèlèc* : Felç, nüzul, inme, meflûç

فلز *felezz* : Maden

فلزات *felezzāt* : Madenler

فلزی *felezzī* : Madeni

فلس *fèls* : 1. Madeni bozuk para 2. Balık pulu

فلسفه *fèlsèfe* : Felsefe

فلسفی *fèlsèfī* : Felsefi, felsefeyle ilgili

فلفل *felfel* : Biber, سبز ~ = فرنگی ~ = Taze biber, سیاه ~ = Karabiber, قرمز ~ = Kırmızı biber

فلفل نمکی *felfel-nèmèkī* : خاکستری = Gri, demirkırı

فلق *fèlèq* : Şafak veya tan vaktı

فلکه *fèlèke* : 1. Falaka 2. Dörtyollarda veya kavşaklarda yapılan yuvarlak meydan

فلک *fèlèk* : Gök, acun, felek, زده ~ = Talihsiz, ~ چوپ = Falaka

فلک الافلاک *fèlèk-ol-èflāk* : عرش = Göğün dokuzuncu katı (esk.)

فلک *folk* : کشتی = Bir çeşit yelkenli kayık

فلوت *folūt* : : Flüt, زدن ~ = Flüt çalmak

فلوات *fèlèvāt* : فلات ın çoğ. Çöller, susuz, çorak çöller, kırlar

فلوس *folūs* : 1. فلس in çoğ. Bozuk bakır para 2. (hek.) Bir çeşit müshil

فله *fele* : آغز = آغوز = Ağız, yeni doğurmuş memelilerin ilk sütü

فم *fèm* : دهان = Ağız

فن *fènn* : Fen

فناء *fènāʾ* : Yok olma

فنجان *fencān* : Fincan

فندق *fèndoq* : Fındık

فندک *fendèk* : Çakmak

فنر *fènèr* : Yay

فنری *fènèrī* : Yaylı

فنون *fonūn* : فن in çoğ. Fenler

فنی *fènnī* : Teknik, fenne ait

فوائد *fèvāʾed* : فائده nin çoğ. Faydalar, kârlar

فواحش *fèvāheş* : فاحشه nin çoğ. Orospular

فؤاد *foʿād* : قلب = Kalp

فواره *fèvvāre* : Fıskıye

فواصل *fèvāsel* : فاصله nın çoğ. Aralar, fasılalar

فواکه *fèvākeh* : فاکهه nin çoğ. میوه‌ها = Meyveler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فهمیده *fèhmîde :* Anlayan, akıllı, zeki, anlayışlı

فهیم *fèhîm :* Anlayışlı

فیاض *fèyyāz :* 1. Feyizli, cömert 2. Kabaran su

فی الحقیقه *fe-l-hèqîqe :* Gerçekte, hakikatte

فی الفور *fe-l-fōwr :* Derhal, acele olarak

فی الواقع *fe-l-vāqe' :* Gerçekten

فیبر *fîbr :* 1. Nesiç 2. Sıkıştırılmış bitki tellerinden yapılmış mukavva veya tahta

فیروز *fîrūz:* پیروز = Muzaffer, fatih

فیروزه *fîrūze :* Mavi renkli kıymetli bir taş, firuze

فیس *fîs:* Gurur, gösteriş, poz satma, ~ دادن = Kendini göstermek, övünmek

فیصل *feysèl:* Karar, hüküm, ~ دادن = Karar vermek, işi sonuçlandırmak

فیض *feyz :* Bereket, feyz, gürlük

فیضان *fèyèzān :* Suyun kabarması, taşması

فیل *fîl :* پیل = Fil

فیلبان *fîl-bān :* پیلبان = Fil bekçisi, hizmetçisi veya sürücüsü

فیلسوف *fîlsūf :* Filozof

فیلم *fîlm :* Film

فیلم برداری *fîlm-bèrdārî :* Filim çevirmek

فوب *fob :* Fob, vapur veya trene teslim

فوت *fut :* Püf, püfleme, ~ کردن = Püflemek

فوت *fūt :* Fut, ayak, 30,48 cm.

فوت *fōwt :* Ölüm, kayıp

فوج *fōwc :* Bölük, cemaat

فور *fōwr:* Hemen, derhal, فی‌الفور = Derhal

فوراً *fōwrèn :* Hemen, derhal

فوران *fèvèrān :* Kaynayıp fışkırma, feveran

فوری *fōwrî :* Acele olarak, acele

فوریت *fōwriyyèt :* Acelelik

فوز *fōwz :* Kurtuluş, başarı

فوق *fōwq :* Üst

فوق العاده *fōwq-èl-'āde :* Olağanüstü, fevkalade

فوقانی *fōwqānî:* Yukarı, yukarıdaki, üstteki

فولاد *fūlād :* Çelik

فهارس *fèhāres :* Fihristler

فهامت *fèhāmèt :* Anlamak, idrak etme

فهد *fèhd :* یوز پلنك = Vaşak

فهرس *fehres :* فهرست = Fihrist

فهرست *fehrest :* Fihrist

فهل *fèhl :* Gevşek, ferah

فهم *fèhm :* Anlama, idrâk

فهماندن *fèhmāndèn :* فهمانیدن = Anlatmak

فهمیدن *fèhmîdèn :* Anlamak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

فیلی *filī* : Fil rengi, açık gri
فیمابین *fī-mā-beyn* : İkisinin arasında
فین *fin*: Sümkürme, کردن ~ =Sümkürmek
فینه *fīne* : Fes
فیوض *foyūz* : فیض in çoğ. Feyizler, bereketler, taşan sular

ق

ق *qāf* : « ق » Farsça alfabenin 24. harfi
قائد *qā'ed* : Kurucu, önder
قائل *qā'el* : Söyleyen, inanan
قائم *qā'em* : Ayakta duran, daim, baki, sağlam, yüksek, hayvanların el ve ayaklarından her biri
قائمه *qā'eme* : Dik, dik açı, kabza
قائم مقام *qā'm-mèqām* : Reis vekili, bir makama vekâlet eden
قاب *qāb* : 1. Kab 2. Çerçeve 3. Aşık kemiği 4. Kılıf
قاب باز *qāb-bāz* : Aşık oynayan, kumarbaz
قاب ساز *qāb-sāz*: Çerçeveci, çerçeve yapan
قابض *qābez* : Elinde tutan 2. İshâli durduran ilâç
قابل *qābel* : Kabiliyetli, mümkün, lâyık
قابلگی *qābelegī* : Ebelik
قابلمه *qablème* : Kapaklı tencere veya kab
قابله *qābele* : ماما = Ebe
قابلیت *qābeliyyèt* : Kabiliyet, istidat
قابوس *qābūs* : Güzel yüzlü adam, güzel renkli
قاپ زدن *qāp-zèden* : Kapmak
قاپوق *qapoq* : قاپق = Dar ağacı
قاپیدن *qāpīdèn* : Kapmak
قاتق *qātoq* : Katık, کردن ~ = Katık etmek
قاتل *qātel* : Katil, adam öldüren
قاتمه *qātme* : At veya keçi kılından yapılmış iplik
قاتی *qāti*: Karışık, karıştırma, پاتی ~ = Karma karışık, کردن ~ = Karıştırmak
قاچ *qāç*: قاش =1.Dilim, karpuz veya kavun dilimi, کردن ~ ~ ~ =Dilim dilim yapmak 2. Kaş, ~ زین = Eyer kaşı
قاچاق *qāçāq* : Kaçak, شدن ~ = İş veya vazifeden kaçmak
قاچاقچی *qāçāqçi* : Kaçakçı, گری ~ = Kaçakçılık
قاچاق *qāçāqi* : Gizlice, kaçakca
قادح *qādeh* : Zemmeden, çekiştirçn
قادر *qāder* : Güçlü
قاذورات *qāzūrāt* : Pislikler, gaitalar
قاذوره *qāzūre* : Pislik, gaita

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قافله *qāfele:* Kafile, ~ سالار = Kafile reisi

قافیه *qāfiye :* Kafiye

قاق *qāq :* Kuru, gevrek (ekmek, et v.b. için) (mec.)zayıf, ince insan

قاقله *qāqole :* هل = Kakule

قاقم *qāqom :* Kakım, as denilen hayvan

قال *qāl :* Söz, ~ و قیل = Gürültü, dedi-kodu, yaygara, ~ مقال = Gürültü patırdı, yaygara

قال *qāl :* Pota, ~ گذاشتن = Potaya koymak (mec.) bırakıp gitmek

قالب *qāleb :* Kalıp

قالبی *qālebī :* Kalıp şeklinde olan, ~ ماست = Katı yoğurt

قالی *qālī :* Halı, ~ باف = Halı dokuyan

قالیچه *qālīçe :* Küçük halı, seccade

قامت *qāmet :* Boybos, endam

قاموس *qāmūs :* Sözlük, lügat kitabı

قانت *qānet :* Muti, mütevazı (Tanrıya karşı)

قانط *qānet :* Meyus

قانع *qane' :* Kanaat eden

قانقریا *qānqèriyā :* Kangren

قانون *qānūn :* Kanun

قانون گذار *qānūn-gozār :* Kanun koyan, vazıı kanun

قانونی *qānūnī :* Kanuna uygun, kanunlu

قارت و قورت *qart-o-qurt :* Gürüldü patırtı, zart-zurt

قارچ *qārç :* Mantar

قاروره *qārūre :* Küçük yuvarlak şişe, idrar şişesi, barut kabı

قاره *qārre :* Kıta, beş kıtadan biri

قاری *qārī:* Kuran okuyucusu, okuyan, hafız

قاسم *qāsem :* Bölen

قاسی *qāsī:* Katı yürekli, zalim

قاش *qāş :* 1. Dilim, ~ ~ کردن = Dilim dilim etmek 2.Kaş, eyerin ön kısmındaki çıkıntısı

قاشق *qāşoq :* Kaşık

قاشقك *qāşoqèk :*Küçük kaşık, oyun kaşığı

قاصد *qāsed :* Haberci, kurye

قاصر *qāser :* Kusurlu, eksikli

قاصی *qāsī :* Uzak

قاضی *qāzī :* Hâkim, kadı

قاطبه *qātebe:* Tamamen, bütün, hep

قاطر *qāter :* Katır

قاطرچی *qāterçī :* Katırcı

قاطع *qāte' :* Kesen, kesin

قاتی پاتی *qātī-pātī :* Karmakarışık

قاطی کردن *qātī-kèrdèn :* قاتی کردن = Karıştırmak

قاع *qā' :* Çöl, dümdüz çöl

قاعدگی *qā'edegī:* Kadınların aybaşı

قاعده *qā'ede:* 1. Kanun, kaide, kural 2. Taban 3.Hayız, âdet, ~ شدن = Adet görmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قبول *qèbūl :* Kabul
قبه *qobbe :* Kubbe
قبیح *qèbīh :* Çirkin, kötü
قبیحه *qèbīhe :* Çirkin, kötü iş
قبیل *qèbīl :* Çeşit, kabil, ~ هر = Her çeşit
قبیله *qèbīle :* Kabile
قپان *qèpān :* Kantar, baskül
قپاندار *qèpān-dār :* Kantarcı
قتال *qetāl :* öldürme, savaş
قتل *qètl :* öldürme, katl
قتله *qètèle :* Katiller
قتیل *qètīl :* öldürülen, maktul
قحبه *qèhbe :* Kahpe, orospu
قحط *qèht :* Kıt, kıtlık
قحطی *qèhtī :* Kıtlık
قحف *qèhf :* جمجمه = Kafa tası
قد *qèdd :* Boy, uzunluk
قدام *qodām :* Ön
قدامی *qodāmī :* Öndeki, ön
قدح *qèdh :* Zemmetme, kötüleme
قدح *qèdèh :* Kadeh
قدر *qèdr :* Kadir, değer, miktar, لیلة القدر = شب قدر = Kadir Gecesi
قدر *qèdèr :* Kader
قدرت *qodrèt :* Güç, kuvvet
قدردانی *qèdr-dānī :* Takdir, değer bilme
قدس *qods :* 1. Temizlik, kutsallık 2. Kudüs
قدسی *qodsī :* Kutsal

قاهر *qāher :* Kahredici, üstün gelen
قاه قاه *qah-qah :* Kahkaha sesi
قایق *qāyeq :* Kayık
قایقچی *qāyeq-çi :* قایق ران = Kayıkçı
قایم موشک *qāyem-mūşèk :* ڤیم باری = Saklambaç
قباء *qèbā' :* Üstlük, cübbe
قباحت *qèbāhèt :* Kabahat, çirkin iş veya hareket
قبال *qebāl :* Karşılık, mukabil
قباله *qèbāle :* Tapu, ~ کردن = Tapu ile satın almak
قبایح *qèbāyeh :* قبائح = Kötülükler
قبایل *qèbāyel :* قبائل = Kabileler
قبح *qobh :* Çirkinlik, iğrençlik
قبر *qèbr :* Mezar, kabir
قبرس *qebres :* قبریس = Kıbrıs
قبرستان *qebrestān :* Kabristan, mezarlık
قبض *qèbz :* 1. Makbuz 2. Ele alma 3. Kabız
قبضه *qèbze :* Kabza, sap, bir avuç dolusu mülkiyet
قبطی *qeptī :* کولی = Çingene
قبل *qèbl :* Ön, geçen
قبل *qebèl :* Taraf
قبل *qobol :* Ön, karşı taraf
قبله *qeble :* Kıble
قبله‌نما *qeble-nemā :* Kıblenüma pusula
قبور *qobūr :* Mezarlar, kabirler
قبوض *qobūz :* Makbuzlar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قدغن *qèdèğèn :* غدغن = Yasak

قدک *qèdèk :* 1.Renkli bez 2. Telâ

قدم *qèdèm :* Adım, ayak

قدم *qedèm :* Bayrılık, kıdam, eskiden bulunma

قدماء *qodèmāʿ :* Eskiler, geçmişler

قدمت *qedmèt :* Öncellik, kıdemlilik

قدوس *qoddūs:* Kutlu, pek mukaddes

قدوم *qodūm :* Gelmek, bir yoldan gelmek

قدومه *qodūme :* (bot.) Hekimlikte kullanılan bir bitki

قدوه *qodve :* Önder, örnek

قدیر *qèdīr :* Kudretli

قدیم *qèdīm:* Eski,başlangıcı olmayan

قراء *qorāʿ :* قری = Köyler

قرّاء *qorrāʿ :* Kıraat ilmini bilenler, okuyanlar

قرائت *qèrāʿèt :* Okuma

قرائت‌خانه *qèrāʿèt-ḫāne :* Okuma yeri

قرائح *qèrāʿeh:* Karihalar,zihin güçleri

قرائن *qèrāʿen :* Karineler, belirtiler

قراب *qerāb :* غلاف = Kın

قرابادین *qèrābādīn:* İlâçların terkibini ve hazırlanma usullerini bildiren kitap

قرابت *qèrābèt :* Yakınlık, akrabalık

قرابه *qorābe:* Damacana, büyük şişe

قرار *qèrār :* Karar

قرار داد *qèrār-dād:* Kontrat, anlaşma

قراصه *qorāse :* قراص = Gros, oniki düzüne

قراضه *qorāze :* 1. Iskarta, hurda, külüstür 2. Yonga

قراقروت *qèra-qurut :* قره قروت =Kurutulmuş koyu renkli ayran veya yoğurt

قرآن *qorʿān :* Kur'an

قراول *qèrāvol :* Bekçi

قرب *qōrb :* Yakınlık

قربان *qorbān:* Kurban,~ عید =Kurban bayramı

قربانگاه *qorbān-gāh :* Kurban kesme yeri

قربانی *qorbānī :* Kurbanlık

قربت *qorbèt:* 1. قرب = Yakınlık 2. قرابت = Akrabalık

قرح *qèrh :* Yara

قرحه *qèrhe :* Yara

قرد *qèrd :* میمون = Maymun

قرص *qōrs :* 1. Yassı, dairevi şey (hek.) hap, tablet 2. Sağlam, sert

قرض *qèrz :* Borç, ödünç

قرضه *qèrze :* Borç (bonosu)

قرطاس *qertāş :* Kağıt, بازی ~ =Kırtasiyecilik

قرع *qèr' :* Dövmek, çakmak

قرعه *qor'e :* Kur'a, piyango, کشی ~ = Piyango çekilişi

قرق *qoroq :* Hususi park, koru, ormanlık veya özel av yerlerinin başkalarına yasaklanması

قرقاول *qèrqāvol :* Sülün kuşu

قرقره *qerqere :* Makara

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قرق *qerqī :* Şahin, atmaca, çaylak

قرمز *qermèz:* Kırmızı, kızıl, ~ شدن = Kızarmak, kırmızı olmak

قرمزدانه *qermez-dāne :* Kırmızı böceğinden yapılmış kırmızı boya, kırmızı böceği

قرمزی *qermezī :* Kırmızılık

قرمساق *qoromsāq :* Pezevenk

قرمه *qorme :* Kavurma, ~ سبزی = Et, sebze ve fasulya ile pişirilen pilâvla beraber yenilen bir yemek

قرن *qèrn :* Yüzyıl, asır

قرنطین *qèrèntīn :* قرنطینه = Karantina

قرنفل *qèrènfel :* Karanfil

قرنیز *qèrnīz :* Korniş, pervaz

قروت *qorūt :* کشک = Yoğurt veya ayranın kaynatılıp pişirildikten sonra kurutulmuşu

قروض *qorūz :* Borçlar

قرّه *qorrè :* Serinlik, tazelik, parlaklık, nur, العین ~ = Göz nuru

قره‌نی *qèrè-ney :* Klarnet

قریب *qèrīb :* Yakın

قریحه *qèrīhe :* Kariha, zihin gücü

قرین *qèrīn :* 1. Yakın 2. Eş

قرینه *qèrīne :* Karine, belirti, eş

قریه *qèrye :* Köy

قزاق *qèzzāq:* Kazak (bir Türk boyu)

قزح *qozèh :* Gökkuşağı, ~ قوس = Gökkuşağı. ,elaimisema

قزغان *qèzqān :* Kazan

قزل آلا *qezel-ālā:* Alabalık, ~ ماهی = Alabalık, barbunya balığı

قزن قفلی *qèzèn-qoflī :* Çengelli iğne

قسام *qèssām :* Taksim eden, bölen

قساوت *qesāvèt:* Katı kalplilik, sertlik

قسر *qèsr :* Bir işe zorlama (birini)

قسط *qest :* 1. Adâlet 2. Taksit

قسط *qost :*Bir çeşit bitki kökü (hek.)

قسطاس *qestās :* Ölçü, kıstas

قسطی *qestī :* Taksitli

قسم *qèsèm :* Yemin

قسم *qesm :* Kısım, bölüm, çeşit

قسمت *qesmèt :* Bölüm, kısmet, pay, ~ کردن = Bölmek

قسوت *qesvèt :* قساوت = Sertlik, katılık, merhametsizlik

قسی *qèsī:* Merhametsiz, katı yürekli

قسی القلب *qèsi-ol-qèlb :* Katı kalpli

قسیم *qèsīm :* 1. Nasip, pay 2. Bölen 3. Güzel, yakışıklı

قشر *qeşr :* Kabuk

قوشقون *qoşqūn :* پاردم = At sağrısı, kuskun

قشلاق *qeşlāq :* Kışlak

قشنگ *qèşèng :* Güzel

قشنگی *qèşèngī :* Güzellik

قشو *qèşōw :* Kaşağı, ~ کردن = Kaşağılamak

قشور *qoşūr :* قشر ın çoğ. Kabuklar

قشون *qoşūn :* Ordu

قص *qèss :* سینه = Göğüs, ~ عظم = جناغ سینه = Göğüs kemiği

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قصاب *qèssāb :* Kasap

قصار *qesār :* Kısa, kısa söz, vecize, ~ كلمات = Veciz sözler

قصار *qèssār :* Leke çıkaran, lekeci, yıkayıcı, çırpıcı

قصاص *'qesās :* Kısas, dinde cinayet işleyenin ayni şekilde cezalandırılması

قصائد *qèsā'ed:* Kasideler, methiyeler

قصب *qèsèb:* Kamış, nay, saz, kaval kemiği

قصبات *qèsèbāt :* قصبه nın çoğ. Kasabalar

قصبه *qèsèbe :* Küçük şehir, kent, kasaba

قصد *qèsd :* Niyet, kast, ~ كردن = Niyet etmek, kastetmek

قصداً *qèsdèn :* Kasten, isteyerek

قصر *qèsr :* Köşk

قصص *qesès :* قصه nın çoğ. Kıssalar, hikâyeler

قصور *qosūr:* 1 .Köşkler, kasırlar 2 . Kusurlar, suçlar

قصه *qesse :* Kıssa, hikâye

قصيده *qèsīde :* Kaside, methiye

قصير *qèsīr :* Kısa, boysuz

قصيل *qèsīl :* 1 . Taze ot, hasil 2 . Cemaat, topluluk

قضاء *qèzā' :* 1 . Adaleti yerine getirmek 2 . İcra etmek 3 . Tanrının takdirinin yerine gelmesi

قضائى *qèzā'ī :* Adlî, mahkemelere veya hüküm lerine ait

قضاوت *qèzāvèt:* Adaleti icra etmek, hüküm vermek

قضاة *qozāt :* Kadılar, hâkimler

قضبان *qozbān :* Dallar, budaklar

قضيب *qèzīb :* Dal, budak

قضيه *qèzīyye :* Hüküm, dava, mesele, iş

قط *qètt :* Kamış kalem v. b. nin ucunu eninden kesmek

قطائف *qètā'ef :* Kadayıf

قطاب *qetāb :* 1 . Karışma 2 . Yaka

قطاب *qotāb:* İçinde ceviz, şeker ve baharat bulunan bir çeşit kurabiye

قطار *qètār :* Katar, tren, sıra

قطاع *qetā' :* Daire dilimi

قطاع *qottā' :* Kesen, ~ طريق =Yol kesen, haydut

قطاف *qètāf :* Meyve toplama eylemi veya zamanı

قطب *qōtb:* 1 .Kutup 2 .Önder, şeyh

قطب نما *qotb-nemā :* Pusula

قطبى *qotbī :* Kutupla ilgili

قطبين *qotbèyn :* İki kutup

قطر *qōtr :* 1 . Çap 2 . Bölge

قطرات *qètèrāt :* قطره nın çoğ. Damlalar

قطران *qètrān :* Katran

قطره *qètre :* Damla

قطره چكان *qètre-çekān :* Damlalık

قطع *qèt' :* Kesme, kesin, ~ كردن = Kesmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قطعاً *qèt'èn* : Kesin olarak, katiyen

قطع نامه *qèt'-nāme* : Bildiri, resmi tebliğ, demeç

قطعه *qet'e* : Parça, kıta (ed.)

قطعی *qèt'ī* : Kati, kesin

قطعیت *qèt'iyyèt* : Kesinlik

قطن *qotn* : پنبه = Pamuk

قطور *qètūr* : Kalın

قطیفه *qètīfe* : Hamam havlusu

قعر *qè'r* : Dip, derinlik

قعود *qo'ūd* : نشستن = Oturmak

قفا *qèfā* : Başın ve boynun arka tarafı, ense, kafa

قفس *qèfès* : Kafes

قفسه *qèfèse* : Raf

قفسه بندی *qèfèse-bèndī* : Raf yapma

قفص *qèfès* : قفس = Kafes

قفل *qofl* : Asma kilit

قفل ساز *qōfl-sāz* : چلنگر = Çilingir

قفیز *qèfīz* :Bir çeşit ölçek (tahıl v.s. için)

قلائد *qèlā'ed* : قلاده nin çoğ. Boyuna asılan zincirler, gerdanlıklar

قلاب *qollāb* : Çengel, kanca

قلاب دوزی *qollāb-dūzi* : Kroşe yapmak, kumaş üzerine ipekle nakış işlemek

قلابی *qollābī* : Sahte, uydurma, kalp

قلاج *qolāc* : Kulaç

قلاده *qelāde* : Zincir, gerdanlık

قلاش *qèllāş* : Kalleş, dolandırıcı

قلاویز *qèlāvīz*: Kılavuz(somun için), ~ حدیده = Pafta ve kılavuz

قلاع *qelā'* : Kaleler

قلب *qèlb* : Kalb, yürek, ~ الاسد = Yazın tam ortası (ağustos ayı)

قلب *qèlb* : 1. Değiştirme, tebdil 2. Sahte, yalancı, taklit, ~ زن = ~ ساز = Kalpazan

قلبه *qolbe* : قلوه = کلیه = Böbrek

قلپاق *qèlpāq* : Kalpak

قلت *qellèt* : Azlık

قلتاق *qèltāq*: Kaltak, utanmaz, kaba adam

قلچاق *qol-çomāq* : Eli sopalı zorba

قلدر *qoldor* : قولدور = Zorba başına buyruk, haydut

قلزم *qolzōm*: Büyük ırmak, ~ دریای = Kızıldeniz

قلع *qèl'* : 1.Kalay 2.Koparma, yok etme

قلعه *qèl'e* : Kale

قلعی *qèl'ī* : Kalaylı, kalaydan

قلق *qèlèq* : Korku, telâş

قلق *qeleq* : Huy, tavır

قلقل *qolqol* : غلغل = Fıkırdama

قلقلک *qolqolèk* : غلغلک = Testi

قلقلک *qelqelèk* : غلغلک =Gıdıklama

قلقله *qolqole*: غلغله =Gürültü,patırdı, yaygara

قلل *qolèl* : قله nin çoğ. Tepeler, zirveler

قلم *qèlèm* : Kalem

قلمتراش *qèlèm-tèrāş* : Kalem yontmağa mahsus çakı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قپز *qompoz:* (arg.) Blöf yapmak
قچی *qèmçī:* Kamçı
قح *qèmh:* قحه = گندم = Buğday
قحدوه *qèmèhdove:* Artkafa
قر *qèmèr:* ماه = Ay, kamer
قری *qèmèrī:* Aya ait, kameri
قری *qomrī:* Kumru
قطریر *qèmtèrir:* Şiddetli, güç, sert
قع *qèm';* Baskı, zapt, kahr
ققام *qèmqām:* Deniz, önemli iş, cömert
ققمه *qomqome:* Matara, termuz
قه *qème:* Kama
قیص *qèmīs:* پیراهن = Gömlek
قناء *qènnā':* Kehrizci
قنات *qènāt:* Yeraltındaki örtülü su yolu, kehriz
قناد *qènnād:* Şekerci, pastacı
قنادی *qènnādī:* Şekercilik, pastacılık, pasta veya şekerci dükkanı
قنادیل *qènādīl:* Kandiller
قناره *qènāre:* Kanara, kasaplardaki etleri asmağa yarayan çengelli askı
قناری *qènārī:* Kanarya kuşu
قناص *qènās:* Eğri büğrü, gayri muntazam
قناعت *qènā'èt:* Kanaat
قناویز *qènāvīz:* Bir çeşit ipek kumaş
قند *qènd:* Kesme şeker
قنداب *qènd-āb:* Şekerli su

قلم خوردگی *qèlèm-ḫordegī:* Yazıda çizip düzeltme
قلمداد *qèlèm-dād:* Göstermek
قلمدان *qèlèm-dān:* Kalem kutusu
قلمرو *qèlèm-rōw:* Ülke, bir devletin egemenliğinde bulunan
قلم زده *qèlèm-zède:* Çizilmiş ve düzeltilmiş yazı
قلمزن *qèlèm-zèn:* Hattat, güzel yazı yazan
قلمکار *qèlèm-kār:* Kumaş v. s. üzerine nakış basma işi veya ince fırça ile nakış yapan sanatçı
قلم مو *qèlèm-mū:* Boya fırçası, tüy kalem
قلمه *qèlème:* Fidan, kalem fidan
قلمی *qèlèmī:* Kaleme benzer, uzun
قلندر *qèlèndèr:* Kalender, derviş, dünya ile ilgisi olmayan
قلوب *qolūb:* Kalpler
قلوه *qolve:* کلیه = Böbrek
قله *qolle:* Zirve, tepe
قلیا *qèlyā:* Alkali, kalevi
قلیان *qèlyān:* Nargile
قلیل *qèlīl:* کم = Az
قلیه *qèlye:* Kızarmış et parçası
قمار *qemār:* Kumar, باز ~ = Kumar oynayan, بازی ~ = Kumar oyunu
قماش *qomāš:* Kumaş
قماط *qemāt:* قنداق = Kundak
قمبل *qombol:* Bud, kaba et, kıç

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قنداغ *qèndāğ:* Sıcak suda eritilmiş şeker

قنداق *qondāq:* Kundak

قندان *qènd-dān:* Şekerlik

قندیل *qèndīl:* Kandil

قنسول *qonsūl:* کنسول = Konsolos

قنطار *qèntār:* 1.Kantar 2. 44 okkalık ağırlık birimi (esk.)

قنطره *qèntère:* پل = Köprü

قنوات *qènèvāt:* قناتın çoğ.Kehrizler

قنوت *qonūt:* İtaat, Tanrıya itaat

قنوط *qonūt:* Ümit kesme

قو *qū:* غو = Kuğu

قوا *qovā:* قوی = قوه nın çoğ. Kuvvetler

قوائم *qèvā'em:* قائمه nin çoğ. Hayvanın bir eli veya bir ayağı, esas sütunlar

قواد *qèvvād:* جاکش = Pezevenk

قواره *qèvāre:* Boy, biçim, vücut, bir elbiselik kumaş

قواعد *qèvā'ed:* قاعده nin çoğ. Kurallar, tabanlar

قوافل *qèvāfel:* قافله nin çoğ. Kafileler

قوافی *qèvāfī:* قافیه nin çoğ. Kafiyeler

قوال *qèvvāl:* Geveze, çok söyleyen

قوالب *qèvāleb:* قالبın çoğ. Kalıplar

قوام *qèvām:* 1. Sağlamlık 2. Adalet, itidal 3. Kıvam

قوام *qevām:* Temel, nizam

قوانین *qèvānīn:* Kanunlar

قوت *qūt:* Azık, rızk, gıda

قوت *qovvèt:* قوه = Kuvvet, güç

قوچ *qūç:* غوچ = Koç

قورباغه *qūrbāğe:* Kurbağa

قورت *qurt:* غورت =غرت =Yudum, ~ یک =Bir yudum

قورخانه *qūr-ḫāne:* Cephanelik, askeri teçhizat deposu

قوروق *qoroq:* قرق = Başkalarının girmesi yasak olan özel av bölgesi veya koru

قوری *qūri:* Çaydanlık

قوز *qūz:* کورٔ = Kambur, ~ پشت = Kambur

قوزک *qūzèk:* غوزک = Ayak bileği

قوزی *qūzī:* Kambur

قوس *qōws:* Eğri, kavis

قوش *qūş:* Şahin, doğan, atmaca

قوطی *qūtī:* Kutu

قول *qōwl:* Söz

قولدور *qoldōr:* Kavgacı, zorba

قولنامه *qōl-nāme:* Sözleşme (yazılı olarak)

قولنج *qolenc:* Kulunç, şiddetli barsak ağrısı v.b.

قوم *qōwm:* Kavim, millet, ~ و خویش = Hısım akraba

قوه *qovve:* قوت = Kuvvet, zor, enerji

قوی *qèvī:* Güçlü, kuvvetli, ~ دل = Cesur, ~ هیکل = İri yarı

قویم *qèvīm:* Doğru, dürüst, sağlam

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

قید *qeyd :* Kayıt, bağ, şart

قیر *qîr :* Katran, asfalt

قیراط *qîrāt :* Kırat (elmas ölçüsü)

قیراندود *qîr-èndūd:* Bitümlenmiş katran sürülmüş

قیسی *qeysi:* Kurutulmuş kaysı, kaysı

قیش *qeyiş :* Kayış

قیصر *qeysèr :* Kayser, Bizans Hükümdarlarının unvanı

قیصوم *qeysūm:* (bot.) Karapelin otu

قیطان *qeytān:* Kaytan, دوزی ~ = Bez veya kumaş üzerine kaytan dikme işi

قیف *qîf :* Huni

قیفی *qîfî :* Konik, huni şeklinde

قیقاج *qeyqāc :* Eğri, meyilli, kaygan

قیل و قال *qîl-o-qāl :* Gürültü patırdı, yaygara

قیلوله *qeylūle:* Hafif uyku, şekerleme

قیم *qèyyem :* Kayyim, veli (huk.)

قیماق *qèymāq :* خامه = سر شیر = Kaymak

قیمت *qeymèt :* Kıymet, değer

قیمتی *qeymètî :* Değerli

قیمومت *qeymūmèt :* Manda idaresi

قیمه *qeyme :* Kıyma, küçük doğranmış kuşbaşı et

قیود *qoyūd :* Kayıtlar, bağlar

قیوم *qèyyūm :* Zatı ile kâim olan (Ulu Tanrı)

قهار *qèhhār :* Mahvedici, kudretli

قهر *qèhr:* 1 . Mahvetme 2 .Darılma, küsme, کردن ~ = Küsmek, ~ بودن = Küs olmak

قهراً *qèhrèn :* Mecburen, ıster istemez

قهرمان *qèhrèmān :* Kahraman

قهقراء *qèhqèrā' :* قهقری = Geri geri gitme

قهقهه *qèhqèhe :* Kahkaha

قهوه *qèhve :* Kahve

قهوه ای *qèhve'î :* Kahverengi

قهوه جوش *qèhve-cūş :* Cezve

قهوه‌چی *qèhveçî :* Kahveci

قهوه خانه *qèhve-ḫāne:* Çayhane, kahvehane, kıraathane

قهوه خوری *qèhve-ḫorî :* Kahve fincanı

قَیْ *qey' :* Kusma, istifrağ

قیادت *qeyādèt :* Kılavuzluk, önderlik, komanda etme

قیاس *qiyās :* Kıyas, mukayese, benzetme, karşılaştırma

قیاسی *qîyāsî :* Kıyasen

قیاصره *qèyāsere :* Kayserler

قیافه *qiyāfe:* Yüz, sima, çehre, görünüş, گرفتن ~ = Surat yapmak

قیام *qiyām :* Kalkma, ayağa kalkma, ayakta durma

قیامت *qiyāmèt :* Kıyamet, kalkış

قیچی *qeyçî :* Makas

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ک

ک *kāf:* «K» Farsca alfabenin 25. harfi

ک *-ek:* Küçültme, azlık belirten ek, پسرك = Küçük çocuk, çocukcağız

کائن *kā'en:* Mevcut olan, bulunan

کائنات *kā'enāt:* Alem, kâinat, evren

کابوس *kābus:* Kâbus, uykuda ağırlık basma

کابین *kābin:* 1. Mihr, nikâh akçesi 2. Küçük oda, kamara

کابینه *kābine:* 1. Bakanlar Kurulu 2. Özel Kalem

کات *kāt:* Zaç, کبود ~ = Göztaşı

کاتب *kāteb:* Yazan. yazıcı, kâtip

کاتوزی *kātūzi:* Dindar

کات کبود *kat-e-kèbūd:* Kükürtle bakır bileşimi, göztaşı

کاج *kāc:* Çam

کاچی *kāçi:* Yağ, un, şekerden yapılan bir çeşit sıvı un helvası

کاخ *kāḫ:* Köşk

کاذب *kāzeb:* Yalancı

کار *kār:* İş, güç

کار آزموده *kār-āzemūde:* Tecrübeli

کار آگاه *kār-āgāh:* Polis hafiyesi, dedektif

کار آمد *kār-āmèd:* Becerikli,işe yarar

کار آموز *kār-āmūz:* 1. Stajiyer 2. Bir iş veya sanat öğreten

کار بر *kār-bor:* Bir işi başarı ve kolaylıkla bitiren, kestirip atan

کار پردازی *kar-pèrdāzi:* Genel hizmetler ve malzeme müdürlüğü

کارت *kārt:* Kart, kartvizit

کارتن *karton:* Karton, mukavva

کارخانجات *kār-ḫānècāt:* Fabrikalar

کارخانه *kār-ḫāne:* Fabrika, atölye

کارد *kārd:* Bıçak, çakı

کاردار *kār-dār:* Maslahatgüzar, sefir vekili

کاردان *kār-dān:* İşinin ehli, tecrübeli

کارزار *kār-zār:* Savaş meydanı

کارشکنی *kār-şekèni:* Bir işi baltalama, engelleme

کارشناس *kār-şenās:* Uzman

کارفرما *kār-fèrmā:* İşveren

کارکرد *kār-kèrd:* 1. Kâr, gelir 2. İstihsal, randıman

کار کرده *kār-kèrde:* Kullanılmış, eski, tecrübeli

کار کشته *kar-koşte:* Tecrübeli

کارکن *kār-kon:* 1.Çalışkan 2. Müshil

کار کنان *kār-konān:* İşçiler, personel

کارگاه *kār-gāh:* Fabrika, iş yeri

کارگر *kār-gèr:* İşçi, amele

کارگردان *kār-gèrdān:* 1. Müdür 2. Rejisör

کارگری *kār-gèri:* İşçilik

کارگزار *kār-gozār:* 1. Acenta 2. Temsilci

کارگزینی *kār-gozini:* Personel, zatişleri

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کاشی *kāşī* : 1. Kaşanlı 2. Çini, fayans

کاشی پز *kāşī-pèz* : Çini yapan

کاشی کاری *kāşī-kārī* : Çini işi

کاغذ *kāğèz* : Kağıt

کاغذی *kāğèzi* : Kağıttan yapılmış

کافر *kāfer* : Gavur, kâfir

کافور *kāfūr* : Kâfur

کافه *kafe* : Kahvehane, çayhane

کافه *kāffe* : Hepsi, bütün

کافی *kāfī* : Yeter, kâfi

کاکا سیاه *kaka-siyāh* : Zenci, zenci köle

کاکل *kākol* : İbik, kâkül

کاکله *kākole* : هل = Kakule

کاکلی *kākolī* : İbikli kuş, tarla kuşu

کاکوتی *kākūtī* : Yabani kekik otu

کال *kāl* : Ham, yetişmemiş meyve

کالا *kālā* : Eşya, ticaret eşyası, mal

کالباس *kālbas* : Salam

کالبد *kālbod* : Cesed, kalıp, beden

کالبد شکافی *kālbod-şekāfī* : تشریح = Anatomi

کالسکه *kāleske* : Kapalı fayton, kupa

کالک *kālèk* : Kelek, ham meyve

کالی *kālī* : Hamlık

کام *kām* : 1. Damak 2. Murat, maksat

کامجو *kām-cū* : Mutluluk arayan

کامران *kām-ran* : Başarılı, mutlu

کامروا *kām-rèvā* : Mutlu, muradına ermiş

کارگشاء *kār-goşā* : 1. İş bitiren 2. Borç veren müessese, komisyoncu

کار مزد *kār-mozd* : Ücret

کارمند *kār-mènd* : Memur, aza

کارمندی *kārmèndī* : Memurluk

کارنامه *kār-nāme* : Karne, okul karnesi

کاروان *kārevān* : Kervan

کاروانسرا *kārevān-sèrā* : کاروانسرای = Kervansaray

کاروبار *kār-o-bār* : İş-güç

کارورز *kār-vèrz* : Stajiyer

کاری *kārī* : 1. Çalışkan 2. Tesirli

کاریز *kārīz* : Keriz, yeraltı su geçiti

کأس *kè's* : کاسه = Kâse, kadeh

کاسب *kāseb* : Esnaf, alışverişçi

کاسبی *kāsebī* : Alışveriş, kazanç

کاست *kāst* : Eksiklik, noksan

کاستن *kāsten* : Azaltmak, eksiltmek

کاسد *kāsed* : کساد = Sürümsüz, geçersiz, durgun

کاسنی *kāsnī* : Hindiba otu

کاسه *kāse* : Kap, kâse

کاسه پشت *kāse-poşt* : سنگ پشت = Kaplumbağa

کاسه لیس *kāse-līs* : Dalkavuk

کاش *kāş* : کاشکی = Keşke

کاشانه *kāşāne* : Yuva, küçük ev

کاشتن *kāştèn* : Ekin ekmek, dikmek

کاشف *kāşef* : Keşfeden, açan, kâşif

کاشکی *kāşkī* : کاشکه = کاش = Keşke

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

كامكار *kām-kār :* Mutlu, bahtiyar
كامل *kāmel :* Mükemmel, noksansız
كاملاً *kāmelèn :* Tamamen
كامياب *kāmyāb :* Mutlu, bahtiyar
كان *kān :* معدن = Maden
كأن لم يكن *kè-'èn-lèm-yèkon :* Olmamışcasına
كانوا *kanva:* Yün iplik (kazak v.b. örmek için)
كانون *kānūn :* Ocak, merkez
كاوش *kāveş:* 1. Kazı (bir şey aramak için) 2. Aramak
كاويدن *kāvīdèn :* Kazmak, aramak
كاه *kāh :* Saman
كاهش *kāheş :* Eksilme, azalma
كاهگل *kāh-gel :* Samanlı çamur
كاهل *kāhel :* Tenbel, gevşek, güçsüz
كاهن *kāhen :* Kâhin, gaipten haber veren
كاهو *kāhū :* Salata, marul
كاهى *kāhī :* Samandan yapılmış, samanlı
كاهيدن *kāhīdèn:* Azaltmak,eksiltmek
كبائر *kèbā'er :* كبيره nin çoğ. Büyük günahlar
كباب *kèbāb :* Kebap
كباب پز *kèbāb-pèz :* كبابى = Kebapçı
كبابه *kèbābe :* Hint biberi tohumu (hek.), kebebe
كبابى *kèbābī :* Kebapçı, kebaplı
كباده *kèbbāde :* Eski usul güreşen pehlivanların kavis şeklindeki demir ve zincirden ağır idman aleti

كبار *kebār :* Ulular, büyükler
كبد *kèbèd :* Karaciğer
كبر *kebr :* Kibir, gurur
كبر *kebèr :* Yaşlılık, ihtiyarlık
كبرى *kobrā:* Daha büyük, en büyük
كبرياء *kebriyā' :* Ululuk (Tanrı için)
كبريت *kebrit :* Kibrit
كبست *kèbest :* حنظل =Ebucehil karpuzu
كبك *kèbk :* Keklik, دری ~ = Bir çeşit iri keklik
كبوتر *kèbūtèr :* Güvercin
كبود *kèbūd :* Mor, mavi
كبودى *kèbūdī :* Morluk
كبير *kèbīr :* Ulu, büyük
كبيره *kèbīre :* Büyük günah
كبيسه *kèbīse :* Artıkyıl, senei kebise
كپ *kop :* Damacana, büyük şişe
كپچه *kèpçe :* Spatül
كپك *kèpèk :* كفك = Küf
كپك زده *kèpèk-zède :* Küflenmiş
كپنك *kèpènèk :* Kepenek
كپه *kèppe :* كفه = 1. Terazi kefesi 2. Ağaçtan oyularak yapılmış yuvarlak kap
كپه *koppe :* Yığın, küme
كت *kèt :* Kol, omuz
كت *kot :* Ceket
كتاب *ketāb :* Kitap
كتابت *ketābèt :* Yazma, yazma işi
كتابچه *ketābçe :* Küçük kitap, defter
كتابخانه *ketāb-ḫāne :* Kütüphane

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

كثيف *kèsîf:* Pis, kirli
كج *kèc:* Eğri
كج *kèc:* كرْ = Ham ipek
كجا *kocā:* Nere, nereye
كجاوه *kecāve:* Mahfe
كج بيل *kèc-bîl:* Bahçe çapası
كج خلق *kèc-ḫolq:* بد خلق = Huysuz, geçimsiz
كج دست *kèc-dèst:* Hırsız gibi, eli uzun
كج سليقه *kèc-sèlîqe:* Zevksiz, münasebetsiz
كجى *kècî:* Eğrilik
كچل *kèçèl:* Kel
كچلى *kèçèlî:* Kellik
كحال *kèhhāl:* چشم پزشك = Göz doktoru
كحل *kōhl:* Sürme
كخ *kōḫ:* كرم = Böcek
كد *kèdd:* Emek, gayret, zahmet, يمين ~ = El emeği
كدام *kodām:* Hangi, hangisi
كد بانو *kèd-bānū:* Ev hanımı, hamarat hanım
كد خدا *kèd-ḫodā:* Kâhya, köy muhtarı
كدر *kèdèr:* Keder, üzüntü
كدو *kèdū:* Kabak
كدورت *kodūrèt:* Bulanıklık,kırgınlık
كذا *kèzā:* Keza, öyle
كذاب *kèzzāb:* دروغگو = Yalancı, çok yalan söyleyen

كتابدار *ketāb-dār:* Kitaplık memuru
كتابفروشى *ketāb-forūşî:* Kitabevi, kitapçılık, kitap satışı
كتان *kètān:* Keten
كتب *kotob:* Kitaplar
كتباً *kètbèn:* Yazılı olarak, yazarak
كتبى *kètbî:* Yazılı
كترهٔ اى *kètreʾî:* گترهٔ اى = Saçma, uydurma söz
كترى *ketrî:* Madeni çaydanlık
كتف *ketf:* Omuz
كتك *kotèk:* Dayak, خوردن ~ = Dövülmek, زدن ~ = Dövmek
كتك كارى *kotèk-kārî:* Dövüşme
كتل *kotèl:* Tepe, dağ geçiti
كتلت *kotlet:* Köfte
كتم *kètm:* Saklama, gizleme
كتمان *ketmān:* Saklama, gizleme
كتوم *kètūm:* Gizleyen, sır vermeyen
كته *kète:* Suyu süzülmemiş pilâv
كتيبه *kètîbe:* Yazı levhası, kitabe
كتيرا *kètîrā:* Bir çeşit dikènden elde edilen zamk
كثافت *kesāfèt:* Pislik
كثافت كارى *kesāfèt-kārî:* Pis işler, pislik, pis veya kirli işlerle uğraşma
كثرت *kèsrèt:* Fazlalık, çokluk
كثير *kèsîr:* Çok, fazla
كثير الاضلاع *kèsîr-ol-èzlāʾ:* Poligon, çokgen
كثير الانتشار *kèsîr-ol-ʿenteşār:* Yüksek tirajlı, çok basılan (gazete,dergi v.b.)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

كذائی *kèzā'i :* Malûm, mahut

كذب *kezb :* دروغ = Yalan

كذلك *kèzāleke :* Onun gibi

كر *kèr:* Sağır, شدن ~ =Sağır olmak

كر *kor :* Eni, boyu, derinliği üçer buçuk karış olan bir su hacmi (fıkıhta)

كراء *kerā':* كرا = كرايه =Kira, kiralık

كرات *korāt :* Küreler

كرات *kèrrāt:* Tekrar tekrar, kerreler

كرار *kèrrār :* Tekrar tekrar hücüm eden

كراسه *korrāse :* جزوه =Fasikül,defter

كرام *kèrām :* Asiller, kerimler

كرامت *kèrāmet :* 1. Asalet, ululuk 2. Velilerin gösterdikleri harikuladelikler

كران *kèrān :* Son, hudut, kenar

كرانه *kèrāne :* Sahil, hudut

كراوات *krāvāt :* Kravat

كراهت *kèrāhèt :* İğrenme, istememe

كرايه *kerāye :* Kira, kiralık

كرايه نشين *kerāye-neşîn :* مستأجر = Kiracı

كرب *korb :* Keder, gam

كرباس *kèrbās:* Adi pamuklu kumaş

كرپی *korpî :* Köprü, iskele

كرجی *kèrècî :* Kayık

كرچ *korç :* كرك = Gurk, kuluçka

كرچك *kèrçèk :* Hintyağının çıktığı bitki, ~ روغن = Hintyağı

كرخ *kèrèḫ :* كرخت =Uyuşmuş, hissiz (organ)

كرد *kèrd :* كردو = Bahçe tarhı

كرد *kord :* Kürt

كردار *kerdār :* İş, adet, tarz

كردگار *kerdegār :* Yaratıcı, Tanrı

كردن *kèrdèn :* Yapmak, etmek, eylemek

كردو *kèrdū :* Bahçe tarhı

كرست *korset :* Korse

كرسی *korsî:* 1 .Kürsü, taht, iskemle 2 . Kışın evlerde ısınmak için altında mangal, üstünde yatak bulunan büyük kürsü, tağar, پايتخت = ~ نشين = Başkent

كرشمه *kereşme :* Naz, cilve

كرفس *kèrèfs :* Kereviz

كركك *kork :* 1 . Gurk 2 . Yumuşak kürk veya yün, hav

كركر *korkor :* Üstün kaliteli perde veya koltuk kumaşı

كركر *kerker :* 1 .Kıkır kıkır gülmek 2.Ağır ve zor yürüme (iş için)

كركی *korkî :* 1. Yumuşak yünden yapılmış 2. Pazen

كرگدن *kèrgèdèn :* Gergedan

كرم *kèrèm :* Asalet, cömertlik

كرم *kèrm :* Üzüm asması

كرم *kerm:* Böcek, ابريشم ~ = İpek böceği, خوردگی ~ =Kurt yeniği,çürümüş, diş çürüğü, meyve çürüğü

كرم *kerem :* Krem, krema, krem rengi

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

كرمو *kermū* :İçinde böcek bulunan meyvalar

كرنا *kèrnā* : Borazan

كرنش *korneş* : Tevazu, saygı gösterme, eğilme

كروبى *kèrrūbī* : Ulu melek

كروك *koruk*: Körük (Fayton veya araba için)

كروى *korèvī* : Küre şeklinde

كره *kore* : Küre, yer yuvarlağı

كره *kère* : Tereyağı

كره *korh* : Kerahet

كره *kèrre* : Kere, defa

كره *korre* : At, eşek v.b. yavrusu, اسب ~ = Tay, خر ~ =Sıpa, بز ~ = Oğlak

كرياس *kèryās* : Eşik, evin önü

كريم *kèrīm* : Kerim, cömert

كريه *kèrīh* : Pis, çirkin, iğrenç

كز *kez* : 1. Büzülmek, büzülerek oturmak 2. Azıcık yakmak, دادن ~ = Tavuğu ütülemek, كردن ~ = Büzülerek oturmak

كزاز *kozāz* : Tetanos

كژ *kèj* : كج =1. Eğri 2. Ham ipek

كژدم *kèj-dom* : كج دم = عقرب = Akreb

كس *kès* : Kişi, kimse

كساء *kèsā'* : Elbise, aba

كساد *kèsād* : Kesat, durgun

كسادى *kèsādī* : Kesatlık

كسالت *kèsālèt* : 1.Hastalık 2. Üşenme, uyuşukluk

كسب *kèsb*: 1. Elde etmek 2. Meslek, iş

كسبه *kèsèbe* : Esnaf

كسر *kèsr*: 1.Kırmak 2.Kesir (mat.) 3. Noksan, eksik

كسره *kèsre* : Esre, kesre

كسرى *kèsrī*: 1. Eksiklik, noksan 2. Kesre ait (mat.)

كسل *kesel* : 1. Keyfsiz 2. Gücenmiş 3. Uyuşuk

كسوت *kesvèt* : Giyim, elbise

كسور *kosūr* : 1. Noksanlar 2. Bir tamın parçaları

كسوف *kosūf*: Güneş tutulması

كس و كار *kès-o-kār*: Hısım akraba, tanıdık

كش *keş* : 1. Kasık 2. Lastik, جوراب ~ = Çorap lastiği

كشاف *kèşşāf*: Keşfeden, açıklayıcı

كشاكش *kèşā-kèş* : 1. Getirip götürme 2. Olaylar, iyilik ve kötülükler

كشانيدن *kèşānīdèn*: كشاندن = Çektirmek, sürüklemek

كشاورز *keşāvèrz* : Çiftçi, ekinci

كشاورزى *keşāvèrzī* : Ziraat, çiftçilik

كشت *keşt* : Ekin, ziraat

كشتار *koştār* :Öldürme,kesme, كشت و ~ = Birbirini öldürme

كشتارگاه *koştār-gāh* : Mezbaha

كشتزار *keşt-zār* : Tarla

كشتكار *keşt-kār* : Çiftçi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کفار *koffār :* Kâfirler
کفاره *kèffāre :* Günahtan arınmak için verilen sadaka veya tutulan oruç
کفاش *kèffāş :* Kunduracı
کفاف *kèfāf :* Yaşayacak kadar, yetinme, yeterlik
کفالت *kèfālèt :* Kefillik, daire amirine vekillik etme
کفایت *kefāyèt :* Yetinme
کف بینی *kèf-bīnī :* El falına bakma
کفتار *kèftār :* Sırtlan
کفتر *kèftèr :* کبوتر = Güvercin
کفچه *kèfçe :* کپچه =Kepçe, spatula
کفر *kofr :* Küfür, gerçeği gizleme, imansızlık
کفران *kofrān :* Küfran
کفره *kèfère :* Kâfirler
کفش *kèfş :* Ayakkabı, papuç
کفش دوز *kèfş-dūz :* 1. Kunduracı 2. Hanım böceği, gelin böceği
کفگیر *kèf-gīr :* Kevgir
کفگیرک *kèfgīrèk :* Şirpençe
کفل *kèfèl :* Sağrı, kalça
کفن *kèfn :* Kefenlemek
کفن *kèfèn :* Kefen
کفو *kofov :* Eşit, beraber, ortakh
کفور *kèfūr :* Kafir, gavur
کفه *kèfe :* کپه = Terazi kefesi
کفیل *kèfīl:* 1. Kefil 2. Müdür veya başkan vekili
ککک *kèk :* کیک = Pire

کشتن *keştèn:* کاشتن =Dikmek, ekmek
کشتن *koştèn :* Öldürmek
کشتی *kèştī :* Gemi, vapur
کشتی *koştī :* Güreş
کشتیبان *kèştībān :* Gemici, kaptan
کشتیرانی *kèştī-rānī:* Gemicilik, denizcilik
کشتی سازی *keştī-sāzī :* Gemi inşası
کشتی گیر *koştī-gīr :* Güreşçi
کش دار *keş-dār :* Elestiki, lastikli
کشش *kèşeş :* Çekme
کشف *kèşf :* Keşif, açma
کشک *kèşk :* قروت = Kaynatılmış, sertleşmiş yoğurt, kurut
کشکول *kèşkūl :* Dervişlerin keşkülü
کشمش *keşmeş :* Kuru üzüm
کشمکش *kèşmèkèş :* Çekişme, kavga, kargaşalık
کشو *keşow :* Çekmece
کشور *keşvèr :* Memleket, ülke
کشیدن *kèşīdèn :* Çekmek
کشیش *keşīş :* Keşiş, papaz
کشیک *keşīk :* Nöbet, دادن ~ = Nöbet beklemek
کشیکچی *keşikçi :* نگهبان Nöbetçi
کظم *kèzm :* Öfkeyi tutma
کعب *kè'b :* 1. Körtopuk, topuk 2. Küb kök
کعبه *kè'be :* Kâbe
کف *kèf :* Köpük
کف *kèff :* Aya, el ayası
کف *kèff :* Men etme, el çekme

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ککمک *kèkmèk :* Çil, benek
کل *kèl :* کچل = Kel
کل *koll :* Bütün, umum, hep
کل *kèll :* 1. Güçlük, 2. Karı
کلاب *kèlāb :* Kelbin çoğ. Köpekler
کلات *kèlāt :* Kale
کلاته *kèlāte:* Küçük kale veya tarla
کلاس *kelās :* Sınıf
کلاش *kèllāş :* قلاش = Kalleş
کلاغ *kèlāğ :* Karga
کلاف *kèlāf :* Yumak, çile, kangal
کلافه *kèlāfe :* Dolaşık, karışık, bunalmış insan, düğümlü çile
کلاک *kèlāk :* 1. Saçın çizgisi, tepe 2. Bozkır
کلال *kèlāl :* Uyuşukluk, yorgunluk
کلاله *kèlāle:* 1.Kâkül 2.Yorgunluk, bıkkınlık
کلام *kèlām :* Söz, kelâm
کلان *kèlān :* Büyük
کلانتر *kèlāntèr :* Polis komiseri
کلانتری *kèlāntèrī :* Polis karakolu
کلاه *kolāh :* Şapka, külah
کلاهبردار *kolāh-bèrdār :* کلاه گذار = Düzenbaz, hileci, dolandırıcı
کلاهبرداری *kolāh-bèrdārī:* Aldatma, dolandırma
کلاه خود *kolāh-ḫūd :* Miğfer
کلاهک *kolāhèk :* Başlık
کلاه گذار *kolāh-gozār :* کلاه بردار = Aldatan, dolandırıcı, başına çorap ören

کلاه گیس *kolāh-gīs :* Peruka, takma saç
کلب *kèlb :* سگ = Köpek
کلبتین *kèlbèteyn :* Kerpeten
کلبه *kolbe :* Kulübe
کلدانی *kèldānī :* Keldani, Kaldeli
کلفت *kolfèt :* 1. Evdeki kadın hizmetçi 2. Külfet, zahmet
کلفت *koloft :* Kalın, kaba
کلک *kèlèk:* 1.Hile, düzen 2.Sandal, ~ چیزی را کندن = Bir şeyi bitirip tüketmek
کلک *kelk :* خامه = قلم = Kalem (saz veya kamıştan)
کلک باز *kèlèk-bāz :* Hilekâr, düzenbaz
کلم *kèlèm :* Lahana
کلمات *kèlemāt :* Kelimeler
کلمه *kèleme :* Kelime
کلنج *kèlènc :* Küçük parmak, serçe parmağı
کلنجار *kèlèncār :* خرچنگ = Yengeç, istakoz
کلنگ *kolèng :* Kazma
کلوچه *kolūçe :* Un kurabiyesi, tatlı çörek
کلوخ *kolūḫ :* Kesek, kurumuş toprak parçası
کلوخه *kolūḫe:* Kesek parçası, toprak
کلون *kolūn :* Tahta kapı sürgüsü
کله *kèlle :* Kelle, baş, kafa
کله *kolèh :* کلاه = Külâh, şapka

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

كتر *kèmtèr :* Daha az
كترين *kèmtèrin :* En az
كم دل *kèm-del :* Korkak, yüreksiz
كمر *kèmèr :* Bel, orta
كمربند *kèmèr-bènd* :Kemer, bel kayışı
كمرچين *kèmèr-çin :* Çok pileli etek
كمرشكن *kèmèr-şekèn:* Zor, beli büken
كمرنگ *kèm-rèng :* Açık renkli
كمرو *kèm-rū :* Utangaç, çekingen
كمست *kèmèst :* Bir çeşit yakut taşı
كم سو *kèm-sū :* Az ışıklı
كم ظرف *kèm-zèrf* :Kapasitesiz, sabırsız, tahammülsüz
كم عيار *kèm-'èyār :* Ayarı düşük
كم فروش *kèm-forūş :* Eksik tartan, eksik satan
كمك *komèk:* Yardım, destek, imdat
كمكى *kèmèkī :* Azcık
كمكى *komèkī :* Yardımcı
كمند *kèmènd :* Kement
كمون *komūn :* Gizlenme, iç, bâtın
كمى *kèmī:* 1.Azlık,noksanlık 2 .Azcık
كمياب *kèm-yāb:* Ender, bulunmayan
كميت *kèmmīyèt :* Miktar, adet
كمين *kèmīn :* Pusu
كمينگاه *kèmīn-gāh :* Pusu yeri, gizlenilen yer
كمينه *kèmīne :* Fakir, aciz (kadınlar için)
كنار *kènār :* Yan, kenar, sahil
كنار *konār :* Sedir ağacı
كناره *kènāre :* Kenar. sahil

كله پاچه *kèlle-pāçe :* Paça ve kelle
كله شق *kèlle-şèq:* İnatçı, sabit fikirli
كله قند *kèlle-qènd :* Kelle şekeri
كليات *kolliyāt :* Umumi hükümler veya izahat
كليچه *kolīçe :* كلوچه = Kurabiye
كليد *kelīd :* Anahtar
كليتين *kolyèteyn :* İki böbrek, böbrekler
كليسا *kelīsā :* Kilise
كليشه *kelişe :* Klişe
كليم *kèlīm :* Hemsohbet, Hz. Musa'nın lâkabı, الله ~ =Hazreti Musa
كليمى *kèlīmī :* Yahudi, musevi
كليوى *kolyèvī :* Böbrekle ilgili
كليه *kolye :* 1 . Böbrek, ~ سنگ = Böbrek taşı 2 . Kolye, gerdanlık
كليه *kolliye :* Hepsi, bütün
كم *kèm :* Az, noksan
كماج *komāc :* Tencerede pişirilen bir çeşit ekmek
كماجدان *komāc-dān :* Büyükçe bakır tencere
كمال *kèmāl :* Tamam olma, mükemmellik
كمان *kèmān :* Yay, kavis
كمانچه *kèmānçe :* Kemançe
كمانه *kèmāne :* Keman yayı
كمبود *kèm-būd :* Noksan. eksik
كم پشت *kèm-poşt :* Seyrek (saç ve ağaç v.b. için)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کناره جوئی *kènāre-cū'l* : = کناره گیری Ayrılma, bir kenara çekilme, istifa

کناره گیری *kènāre-gīrī* : İstifa, ayrılma, bir kenara çekilme

کناس *kènnās* : Çöpçü, süpürücü

کنایس *kènāyes* : کنیسه nin çoğ. Havralar, sinagoglar

کنایه *kenāye* : Kinaye

کنتور *kontor*: Elektrik, su, gaz v.b. saatleri

کنج *kōnc* : Köşe, bucak

کنجاله *koncāle* : Küspe, susam küspesi

کنجد *konced* : Susam

کنجکاو *konc-kāv* : Mütecessis

کنجکاوی *konc-kāvī* : Tecessüs

کند *kond* : 1. Yavaş 2. Kör (bıçak v.b. için) 3. Kütükten ayak bağı (hapisler için) (esk.)

کندر *kondor* : Buhur, bir çeşit sakız (tütsü için)

کندرو *kond-row* : Ağır giden taşıt (araba v.b.)

کندن *kèndèn* : Kazmak, koparmak

کندو *kèndū* : Petek

کندو کاو *kènd-o-kāv* : Uğraşmak

کنده *konde* : Kütük, odun

کنز *kènz* : گنج = Hazine

کنس *kenes* : Cimri, pinti

کنف *kènèf* : 1. Taraf, kanat, sığınak 2. Kenevir

کنفت *keneft*: Pis, kirli, bozuk, rezil

کنکاش *kènkāş*: Danışma, müşavere

کنگر *kèngèr* : Kenger otu

کنوز *konūz* : کنز in çoğ. Hazineler

کنونی *konūnī* : Şimdiki, bugünkü

کنه *kène* : Kene

کنه *konh* : Bir şeyin en derin ve uç noktası, öz, kök, künh

کنیز *kènīz* : Cariye

کنیسه *kènīse* : Havra, sinagog

کنیه *konye* : Künye, lakap

کو *kū* : Hani, nerede

کواکب *kèvākeb* : Yıldızlar

کوبیدن *kūbīdèn*: Dövmek, çivi çakmak, ezmek

کوپال *kūpāl* : 1.Topuz, gürz 2. Geniş omuz ve boyun

کوتاه *kūtāh* : Kısa

کوتاهی *kūtāhī* : Kısalık, kusur, ~ کردن = Esirgemek, kusur etmek

کوتوله *kutule* : Cüce

کوته *kūtèh* : کوتاه = Kısa

کوته فکری *kūtèh-fekrī* : Dar görüşlülük

کوته نظر *kūteh-nèzèr* : Dar görüşlü, küçük meselelerle uğraşan

کوثر *kowsèr* : 1. Kevser, cennette bir ırmak 2.Bolluk ve çokluk

کوچ *kūç* : Göç

کوچانیدن *kūçānīdèn* : Göç ettirmek

کوچک *kūçek* : Küçük, ufak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کوشا *kūşā* : Çalışkan, gayretli
کوشش *kūşeş* : Çalışma, gayret
کوشک *kūşk* : Köşk
کوشیدن *kūşìdèn* : Çalışmak, çaba harcamak
کوفت *kūft* : 1. Frengi hastalığı 2. Sövme olarak kullanılır
کوفتگی *kūftegī* : Vücut kırgınlığı, eziklik
کوفتن *kūftèn* : کوبیدن = Döverek ezmek, dövmek
کوفته *kūfte* : 1. Ezilmiş, dövülmüş 2. Köfte
کوک *kūk* : 1. Teyel 2. Kurmak, akord etmek 3. Kızmak, öfkelenmek
کوکب *kowkèb* : Yıldız
کوکنار *kuknār* : 1. kōknar 2.Haşhaş
کوکو *kūkū* : 1. Bol sebzeli omlet 2. فاخته = Guguk kuşu
کول *kūl* : 1. Omuz, کردن ~ = ~ گرفتن = Omuzlamak, omuza almak
کولاب *kūlāb* : استخر = Havuz, su birikintisi
کولاک *kūlāk* : Fırtına
کوله *kūle* : Omuza alınan yük, ~ بار = Bir omuzluk yük
کوله پشتی *kūle-poşti* : Hamal semeri
کولی *kōwlī* : Çingene
کولی گری *kowlī-gèrī* : Çingenelik yapmak, gürültü etmek

کوچ نشین *kūç-neşīn* : Göçebe
کوچلو *kuçulu* : Küçük, küçücük
کوچه *kūçe* : Sokak
کوچه گرد *kūçe-gèrd* : Sokakta dolaşan, sahipsiz
کود *kūd* : Gübre, دادن ~ =Gübre vermek
کودتا *kudetā* : Darbe, ihtilâl
کودک *kūdèk* : Küçük çocuk, sabi
کودکانه *kūdèkāne* : Çocukça
کودکستان *kūdèkestān* : Ana okulu
کودن *kowdèn* : Geri zihinli, budala
کور *kūr* : Ama, kör
کوران *kūrān* : 1. Körler 2. Hava ceryanı
کورس *kurs* : 1. Yarış 2. Kurs
کورک *kurèk* : Sivilce
کورکورانه *kūr-kūrāne* : Körü körüne
کورمالی *kūr-mālī* : Görmeden yürüme (karanlıkta veya gözü kapalı)
کوره *kūre* : Ocak, ateş yeri
کوره پز *kūre-pèz* : Kiremit, tuğla, kireç ocağı işleten
کوره ده *kūre-deh* : Küçük köy,uzakta bir köy
کوره راه *kūre-rāh* : Keçi yolu, patika
کوزه *kūze* : Testi
کوزه گر *kuze-gèr* : Testici
کوژ *kūj* : Bükük, kambur
کوس *kūs* : Davul
کوسه *kūse* : 1. Köse 2.Kılıç balığı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کهکشان *kèh-kèşān* : Samanyolu
کهن *kohèn* : Eski, yaşlı
کهن سال *kohèn-sāl*: İhtiyar, çok eski
کهنه *kèhène* : Kâhinler
کهنه *kohne* : Eski, kullanılmış
کهنه خر *kohne-ḫèr*: Eskici, eski eşya alan
کهنه سرباز *kohne-sèrbāz* : Gazi, tecrübeli asker
کهنه فروش *kohne-forūş* : Eskici, eski eşya, alan satan
کهنه کار *kohne-kār* : Tecrübeli
کهولت *kohūlèt* : Yaşlılık, üşenme
کهیر *kèhir* : Kurdeşen
کی *key* : Ne zaman
کی *kī* : Kim
کیا *kiyā* : Sahip, efendi, pehlivan
کیاست *kiyāsèt* : Akıllılık
کید *keyd* : Hile, aldatma
کیس *kis* : Buruşuk
کیست *kist* : Kimdir o?
کیسه *kise* : Çuval, torba, cep
کیسه بر *kise-bor* : جیب بر = Yankesici
کیسه کش *kise-kèş* : Dellak, natır
کیش *kiş* : Din, mezhep, yol
کیف *kif* : Çanta, cüzdan
کیف *keyf* : Keyif
کیفر *keyfèr* : Ceza, mükâfat
کیفر خواست *keyfèr-ḫāst* : İddianame
کیفری *keyfèrī* : Cezalı, cezaya ait
کیفیت *keyfiyyèt* : Keyfiyet, nitelik
کیک *keyk* : کک = Pire

کومه *kome* : 1. Küme 2. Kulübe, oda
کون *kown* : Varlık
کون *kūn* : Kıç, makat
کونه *kūne* : Kök, dip
کوه *kūh* : Dağ
کوهان *kūhān* : Hörgüç دار ~ = Hörgüçlü
کوه پایه *kūh-pāye* : Dağ eteği
کوه پیکر *kūh-peykèr* : Dağ yapılı, iri yarı, dev
کوهسار *kūh-sār* : Dağlık
کوهستان *kūhestan* : Dağlık
کوه نورد *kūh-nèvèrd* : Dağcı
کوی *kūy* : Mahalle, sokak
کویر *kèvir* : Bozkır, çöl
که *ke* : 1. Ki 2. Kim
که *kèh* : کاه = Saman
که *keh* : Küçük, genç
کهالت *kèhālèt*: Tembellik, gevşeklik
کهانت *kèhānèt* : Kâhinlik, gaipten haber verme
کهبد *kohbod*: Dağda yaşayan, münzevi, dünyadan elini eteğini çekmiş
کهتر *kehtèr* : Daha küçük
کهر *kèhèr* : Doru at
کهربا *kèh-robā* : Kehribar
کهربائی *kèh-robā'ī* : Sarı, kehribar renginde
کهسار *koh-sār* : کوهسار = Dağ, dağlık
کهف *kèhf* : غار = Mağara

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

کیک *keyk :* Kek, pasta
کیل *keyl :* Ölçek
کیله *kile :* Ölçek, kile
کیمخت *keymoḫt :* Sahtiyan, deri
کیموس *kèymūs :* Keymus, midede hazmedilmemiş gıda
کیمیا *kimyā :* İksir, bulunmayan şey, simya
کیمیاگر *kimyāgèr :* 1. Kimyager 2. Eski kimya bilgini
کین *kīn :* Düşmanlık, kin
کینه *kīne :* Kin
کینه توز *kīne-tūz :* Kinci
کینه جو *kīne-cū :* Kinci
کینین *kinin :* گنه گنه = Kinin
کیوان *keyvān :* زحل =Zühal, Satürn
کیهان *keyhān:* Dünya, cihan

گ

گ *ge :* «G» Farsça alfabenin 26. harfi
گاری *gārī :* At arabası
گاریچی *gārī-çi :* Arabacı
گاز *gāz:* 1. Isırma, گرفتن ~ = Isırmak 2. Gaz 3. İnce tül, gaz
گاز انبر *gāz-ènbor :* Kerpeten
گازر *gāzor:* Çamaşır yıkayan,çırpıcı
گالش *gāloş :* Kaloş
گاله *gāle :* Büyük çuval
گام *gām :* قدم = Adım
گامیش *gāmiş :* گاومیش = Camus, camız
گاو *gāv :* İnek, sığır, نر ~ = Öküz
گاو آهن *gāv-āhèn :* Sapan
گاوداری *gāv-dārī :* İnekçilik
گاوزبان *gāv-zèbān :* ~ گل = Sığır dili (bot.)
گاو صندوق *gāv-sèndūq :* Kalın çelik para kasası
گاومیش *gāv-miş :* Camız

گاه *gāh :* Zaman, vakit
گاه گاه *gāh-gāh :* گاهگاهی = Bazen, arasıra
گاهنامه *gāh-nāme :* Takvim, ajanda
گاهواره *gāhvāre :* گهواره = Beşik
گاهی *gāhī :* Bazen
گبر *gèbr :* Zerdüşti, Ateşperest, Mecusi
گپ *gèp :* Lâf, söz, زدن ~ = Lâf etmek
گچ *gèç :* Alçı, tebeşir
گچ بر *gèç-bor :* Alçıyla tavana nakış yapan
گچ بری *gèç-borī :* Nakışçılık (alçıyla)
گچ کاری *gèç-kārī :* Alçıyla nakışçılık veya sıvama
گدا *gèdā :* Dilenci
گدائی *gèdā'ī :* Dilencilik
گداختن *godāḫtèn :* Eritmek
گداخته *godāḫte :* Erimiş

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گرد *gèrd* : Toz, pudra

گرد *gōrd* : Kahraman, cesur

گرداب *gerdāb* : Girdap, burguç

گردان *gèrdān* : Dolaşan

گردان *gordān* : Tabur

گرد آوری *gerd-āvèri* : جماوری = Toplama

گرد باد *gerd-bād* : Kasırga

گردش *gèrdeş* : Gezme, dolaşma, ~ کردن = Gezmek, dolaşmak

گردشگاه *gèrdeş-gāh* : Gezme, dolaşma yeri, eğlence yeri

گردکان *gerdèkān* : گردو = Ceviz

گرد گیری *gèrd-gìri* : Toz alma, temizleme

گردن *gèrdèn* : Boyun

گردن بند *gèrdèn-bènd* : Gerdanlık

گردن فراز *gèrdèn-fèrāz* : Gururlu

گردن کش *gèrdèn-kèş* : Asi, serkeş

گردن کلفت *gèrdèn-koloft* : Kabadayı, zorba, kuvvetli, külhanbey

گردن کلفتی *gèrdèn-koloftì* : Kafa tutma

گردنه *gèrdènè* : Dik yamaç

گردو *gèrdū* : Ceviz

گردونه *gèrdūne* : Dolap, araba

گرده *gerde* : Yuvarlak, ~ برنج = Âdi pirinç

گرده *gorde* : قلوه = کلیه = Böbrek

گردیدن *gèrdìdèn* : Dönmek, dolaşmak, gezmek

گرز *gorz* : Gürz, topuz

گرزن *gèrzèn* : Kakmalı taç

گدار *godār* : Derenin veya nehrin su değmeyen tümsek yeri, geçit

گذاردن *gozārdèn* : Koymak, bırakmak

گذاشتن *gozāştèn* : Koymak, bırakmak

گذر *gozèr* : Geçit

گذران *gozèrān* : Geçim

گذرانیدن *gozèrānìdèn* : گذراندن = Geçirmek, geçirtmek

گذرنامه *gozèr-nāme* : پاسپورت = Pasaport

گذشت *gozèşt* : 1. Geçiş, geçme 2. Affetme, bağışlama

گذشتگان *gozèştègān* : Atalar, babalar, geçmişler

گذشتن *gozèştèn* : Geçmek

گذشته *gozèşte* : Geçmiş

گراز *gorāz* : Yaban domuzu

گرازیدن *gorāzìdèn* : Naz ve gururla yürümek

گرام *gerām* : گرامی = Aziz, değerli

گران *gerān* : Pahalı

گرانبها *gerān-bèha* : گران = Pahalı, kıymetli

گران فروش *gerān-forūş* : Pahacı

گرانی *gèrānì* : Pahalılık

گراور *geravūr* : Klişe

گراییدن *gerāyìdèn* : گرائیدن = İlgilenmek, meyletmek

گربه *gorbe* : Kedi

گرچه *gèr-çe* : Gerçi, hernekadar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گرسنگی *gorosnegi* : Açlık
گرسنه *gorosne* : Aç
گرفتار *gereftār* :1 .Meşgul 2 .Tutkun
گرفتاری *gereftārī* : 1 . Meşguliyet 2 . Tutkunluk
گرفتگی *gereftegī* : Tutukluk, tıkanıklık, sıkıntı
گرفتن *gereftèn* : Almak
گرفتگیری *gerefte-girī* : Uğraşma, sıkıştırma
گرگ *gorg* : Kurt (vahşi hayvan)
گرم *gèrm* : Sıcak, ılık
گرما *gèrmā* : Sıcaklık
گرمابه *gèrmābe* : حمام = Hamam
گرمازدگی *gèrmā-zèdègī* : Sıcak çarpması
گرمخانه *gèrm-ḫāne* : Sıcak oda
گرمسیر *gèrm-sīr* : Sıcak bölge
گرمک *gèrmèk* : Yuvarlak kavun, topatan kavunu
گرمی *gèrmī* : Sıcaklık
گرو *gerow* : İpotek, rehin
گروگان *gerow-gān* : Rehine
گروه *gorūh* : Cemaat, takım, grup
گروهان *gorūhān* : (ask.) 140–170 kişilik bir askeri birlik, bölük
گروهبان *gorūh-bān* : Çavuş (ask.)
گرویدن *gerèvīdèn* : İnanmak, iman etmek
گره *gereh* : 1. Düğüm 2. Eski bir uzunluk ölçüsü (6.5 cm.)

گری *gèrī* : Uyuzluk
گریان *geryān* : Ağlayan
گریاندن *geryāndèn* : گریانیدن = Ağlatmak
گریبان *gerībān* : یقه = Yaka
گریبان گیر *gerībān-gīr* : Müptelâ olma, duçar olma
گریختن *gorīḫtèn* : Kaçmak
گریز *gorīz* : Kaçma, kaçış
گریزگاه *gorīz-gāh* : Girizgah,kaçamak
گریستن *gerīstèn* : Ağlamak
گریه *gerye* : Ağlayış, ~ کردن = Ağlamak
گریدن *gerīdèn* : گریستن = Ağlamak
گز *gèz* : 1. ذرع = Bir metreye yakın eski bir uzunluk birimi, 104 santimetre 2.Kudret helvası 3. Koz helvasına benzer bir tatlı
گزاردن *gozārdèn* : Koymak, bırakmak
گزارش *gozāreş* : Rapor
گزاف *gèzāf* : Boş, hesapsız, manasız
گزاف گو *gèzāf-gū* : Boş konuşan
گزر *gèzèr* : هویج = Havuç
گزک *gèzèk* : 1 . Meze 2 . Fırsat
گزند *gèzènd* : Eziyet, zarar
گزنه *gèzène* : Isırgan otu
گزیدن *gèzīdèn* : Isırmak
گزیدن *gozīdèn* : Seçmek
گزیده *gozīde* : Seçkin
گزیر *gozīr* : Çare, ilâç
گزین *gozīn* : Seçkin

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گل آلود *gel-ālūd:* Balçıklı, çamurlu

گلاویز *gèlāvīz :* Asılma, شدن ~ = Yaka paça olma

گلبانگ *gol-bāng :* Gülbank, hep bir ağızdan okuma, ahenk, koro

گلبرگ *golbèrg :* Gül yaprağı

گلبن *gol-bon :* Gül dalı

گلپر *gol-pèr :* 1. Mercanköşk otu 2. Gül yaprağı

گلخن *gol-ḫèn :* Külhan, hamam ocağı

گلدار *gol-dār :* Çiçekli, güllü

گلدان *gol-dān :* Saksı, vazo

گلدسته *gol-dèste :* 1. Gül demeti 2. Minare

گلدوزی *gol-dūzī:* Nakış işleme,nakış

گلزار *gol-zār:* Gül bahçesi

گلشن *gol-şèn :* Gül bahçesi

گلعذار *gol-'ozār :* Gül yanaklı

گلگون *gol-gūn :* Gül renkli

گلگیر *gel-gīr :* Çamurluk (otomobil için)

گل مرثه *gol-moje :* Arpacık

گلو *gèlū :* Boğaz

گل و بته *gol-o-botte :* Gül ve dal

گلو بند *gèlū-bènd :* Gerdanlık

گلوله *golūle :* Mermi

گله *gèlle :* Sürü

گله داری *gèlle-dārī :* Hayvancılık

گله گزاری *gele-gozārī :* گله =Şikâyet, serzeniş, sitem etme

گلیم *gelīm :* Kilim

گس *gès:* Ağzı buran tat, ekşimtrak

گستاخ *gostāḫ :* Küstah

گستاخی *gostāḫī :* Küstahlık

گسترانیدن *gostèrānīdèn :* گستردن = Yaymak, açmak

گستردن *gostèrdèn :* Yaymak

گسترش *gostèreş :* Yayma

گسستن *gosèstèn :* Koparmak, ayırmak

گسیختن *gosīḫtèn :* Koparmak, ayırmak

گسیل *gosīl :* Gönderme

گشاد *goşād :* Geniş, enli

گشادن *goşādèn :* Açmak

گشاده *goşāde :* Açık, دست ~ = Eli açık, رو ~ = Güler yüzlü

گشایش *goşāyeş:* Açılma, fetih, küşat

گشت *gèşt :* Dolaşma, gezme

گشتن *gèştèn :* Gezmek, dolaşmak

گشنیز *geşnīz :* Kişniş otu, kişniş

گشودن *goşūdèn :* Açmak, fethetmek

گفتار *goftār :* Konuşma, söz

گفتگو *goftegū :* Karşılıklı konuşma

گفتن *goftèn :* Söylemek, demek

گل *gel :* Çamur, balçık

گل *gol:* Gül, çiçek, خطمی ~ =Hatmi çiçeği

گلاب *gol-āb :* Gül suyu

گلاب پاش *golāb-pāş :* Gülüptan

گلابتون *golābetūn* :Sırma ipliği, sırma ipliğiyle yapılmış çiçekler

گلابی *golābī :* Armut

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گم *gom* : Kayıp, شدن ~ =Kaybolmak, کردن ~ = Kaybetmek

گماردن *gomārdèn* : گماشتن = Görevlendirmek

گماشته *gomāşte:* Hizmet eri, hizmetçi

گمان *gomān* : Şüphe, zan

گمانه *gèmāne:* Sondaj borusu, iskandil, زدن ~ = Sondaj yapmak, iskandil etmek

گمراه *gom-rāh* : Yolundan sapmış

گمراهی *gom-rāhī* : Sapkınlık

گمرک *gomrok* : Gümrük

گمنام *gom-nām:* İsimsiz, tanınmamış

گناه *gonāh* : Günah, suç

گناهکار *gonāh-kār* :Günahkâr, suçlu

گنبد *gonbèd* : Kubbe

گنج *gènc* : Hazine

گنج *gōnc* : حجم =گنجایش =Hacim, kapasite

گنجاندن *goncāndèn* : گنجانیدن = Yerleştirmek, sığdırmak

گنجایش *goncāyeş* : Hacim, kapasite

گنجشک *gonceşk* : Serçe

گنجفه *gèncefe* : ورق بازی =İskambil

گنجور *gènc-vèr:* Zengin, para babası

گنجه *gènce* : Dolap, gardrop

گنجیدن *goncīdèn* :İstiap etmek, içine sığmak

گنجینه *gèncīne* : Hazine

گند *gènd:* Pis veya kötü koku, بوی ~ = Leş kokusu

گنداندن *gèndāndèn* : گنانیدن = Kokutmak

گندم *gèndom* : Buğday

گندم گون *gèndom-gūn:* Buğday rengi, esmerce

گندمه *gèndome* : زگیل = Siyil

گنده *gonde* : Hantal

گنده دماغ *gènde-dèmāğ:* Alıngan(arg.)

گندیدن *gèndīdèn:* Kokmak,bozulmak

گنگ *gōng* : Dilsiz

گنه گنه *gène-gène* : Kinin, kınakına

گوارا *govārā:* 1 . Lezzetli 2 . Hazmı kolay

گوارش *govāreş* : Hazım, sindirim, دستگاه ~ = Hazım sistemi

گواینکه *gū-in-ke* : Gerçi

گواه *govāh* : شاهد = Tanık, şahit

گواهی *govahī* : Tanıklık, tastik, ~ کردن =Tastik etmek, دادن ~ = Tanıklık etmek

گواهی نامه *qovāhī-nāme* : Sertifika

گوجه *gōwce* : Erik

گوجه فرنگی *gōwce-fèrèngī* : Domates

گود *gōwd* : Derin

گودال *gowdāl* : Çukur

گور *gūr* : Kabir, mezar

گورخر *gūr-e ḥèr* : Yaban eşeği

گورستان *gūrestān* : Mezarlık

گورکن *gūr-kèn:* 1 .Mezarcı 2 .Porsuk

گوزن *gèvèzn* : Geyik

گوساله *gūsāle* : Dana

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گوسفند *gūsfènd* : Koyun

گوش *gūş*: 1.Kulak 2. گوشه = Köşe

گوش بری *gūş-borī*: Çarpmak, hileyle birinden birşey koparmak

گوش بزنگ *gūş-be-zèng* : Tetikte, kulağı kirişte

گوشت *gūşt* : Et

گوشتالو *gūştālu* : Semiz, etli

گوشت تلخ *gūşt-tèlḫ* : Gönül kıran, geçimsiz

گوشتخوار *gūşt-ḫār* : Etobur, et yiyen

گوشت کوب *gūşt-kūb*: Pişmiş eti döğüp ezen âlet

گوشزد *gūş-zèd* : Kulağa koymak, hatırlatmak

گوشمالی *gūş-mālī* : Kulağını bükmek, (mec.) tenbih, کردن ~ = Tenbih etmek

گوش ماهی *gūş-māhī* : İstiridye kabuğu

گوشواره *gūş-vāre* : Küpe

گوشه *gūşe* : Köşe, bucak

گوشه دار *gūşe-dār* : 1. Köşeli 2. Kinayeli söz

گوشه گیر *gūşe-gīr* : İnsanlardan kaçan, merdümgiriz

گوشه نشین *gūşe-nèşīn*: Münzevi, yalnız yaşayan

گوشی *gūşī* : Kulağa ait, kulaklık

گوکرد *gūgerd* : Kükürt

گول *gūl* : Aldatma, kandırma, ~ خوردن = Aldanmak, ~ زدن = Aldatmak, dolandırmak

گوناگون *gūnā-gūn* : Çeşitli

گونه *gūne* : 1 .Yanak, yüz 2 . Renk, tarz

گونی *gūnī* : Çuval

گونیا *gūniyā* : Gönye

گوه *gove* : Odun v.s. yarmak için kullanılan kanat veya takoz

گوهر *gōwhèr* : Cehver, inci

گوی *gūy* : گو = 1 . Top, yuvarlak şey 2 . Söyle

گویا *gūyā* : 1 . Sanki, gûya, sözde 2 . Söyleyen

گویندگی *gūyèndegī* : Spikerlik

گویی *gūyī* : گوئی = Sanki, aynen

گه *gèh* : گاه = Kâh, bazan

گه *goh* : Pislik, gaita

گهر *gohèr* : Cevher, inci

گهربار *gohèr-bār*: Cevahir yağdıran, pek yararlı

گهگیر *gèh-gīr* : Ara-sıra huysuzluk eden at

گهواره *gèhvāre* : Beşik

گهی *gèhī* : گاهی = Bazen

گیاه *giyāh* : Bitki, nebat

گیاه شناسی *giyāh-şenāsī* : Botanik

گیتی *gītī* : Alem, dünya

گیج *gīc* : Sersem, şaşkın, خوردن ~ = Başı dönmek, شدن ~ = Sersemlemek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

گیجگاه *gic-gāh* : شقیقه = Şakak

گیرا *girā* : Tutan, sarhoş eden

گیراندن *girāndèn* : گیرانیدن = Tutuşturmak (ateş için)

گیر و دار *gir-o-dār* : Kargaşalık

گیره *gire* : Çengel, pens, kıskaç

گیس *gis*: Zülüf, giysu,saç,گیسی,گلاه = Peruka, سفید ~ =1 .Beyaz saç 2 . Yaşlı hanım

گیسو *gisū* : Zülüf, saç

گیشه *gşe* : Gişe

گیلاس *gilās* : 1 .Cam bardak, kadeh 2 . Kiraz

گیلک *gilèk* : Hazer denizi kıyısındaki Gilân eyaletinin halkı, Gilânlı

گیلکی *gilèki* : Gilân dili

گیومه *giyome*: گیمه = Tırnak işareti

گیوه *give* : Üstü iplikle dokunmuş bir çeşit ayakkabı

ل

ل *lām* : «I.» Farsça alfabesinin 27. harfi

لا *lā* : İç, ara, orta, kat, tabaka, لا بلا = İç içe

لا ابالی *lā-obāli* : Lâübali

لائح *lā'eh* : 1 . Parlak 2 . Aşiklar

لائحه *lā'ehe* : لایحه = Tasarı, lâyıha

لائم *lā'em* : Kınayan

لا اقل *lā-'èqèl* : Hiç olmazsa, en az

لابد *lā-bod* : Mutlaka, çaresiz, zorunlu

لابراتوار *laboratoār* : آزمایشگاه = Labratuvar

لا بلا *lā-be-lā* : İç içe

لابه *lābe* :İnleme, yalvarıp yakarma

لات *lāt* : لاط = Zügürt, fakir

لات *lāt* : Cahiliye çağında bir putun adı

لاتاری *lātari* : لاطاری = Piyango

لاجرم *lā-cèrèm* : ناچار = Çaresiz

لاجورد *lācevèrd* : 1 . Lâcivert 2 . Çivit

لاجوردی *lācevèrdi* : Çivit rengi

لاحق *lāheq*: Yetişip ulaşan, sonradan gelen

لاحقه *lāheqè* : Ek

لاخ *lāḫ* : Uzun, ince bir şeyin birtanesi, موی ~ یک = Bir adet kıl, saç

لادن *lādèn* : Lâden çiçeği, lavanta çiçeği, ~ گل = Sarı renkli ve kokulu çiçek

لاده *lāde* : حق!= Aptal, budala

لاروبی *lārūbi* : Tarama, çamur temizleme,~ کشتی =Tarama, çamur temizleme gemisi

لازم *lāzem*: Gerekli, lâzım, ~ داشتن = Gerekmek, lâzım olmak

لازمه *lāzeme* : Lüzumlu, ihtiyaç

لاس *lās* : 1 .Flört 2 . Dişi, dişi hay-

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لامپا *lāmpa :* Lâmba, gaz lâmbası

لامع *lāmeh :* Parlayan, parlak

لامحاله *lā-mèhālè :* Mecburen, hiç olmazsa, en az olarak

لا مذهب *lā-mèzhèb :* Dinsiz

لامسه *lāmese :* Dokunma, ~ حس = Dokunma duygusu

لامع *lāme' :* Parlak, parlayan

لانه *lāne:* Yuva, ~ زنبور = Arı yuvası, ~ سگ Köpek yuvası, ~ کردن = ~ ساختن = Yuva yapmak

لاوک *lāvèk :* Tahta dağar, büyük tahta leğen

لاهوتی *lāhūtī :* İlâhi, tanrısal

لای *lāy :* 1. İnce sulu çamur 2. Tortu

لایتجزا *lā-yètècèzzā :* لا یتجزی = Bölünmez, bütün

لا یتغیر *lā-yètèğèyyèr :* Değişmeyen, sabit

لایحه *lāyehe :* لائحه = 1. Lâyiha 2. Tasarı, yazılı savunma

لایدرک *lā-yodrèk :* Anlaşılmaz, idrak edilemez

لا یزال *lā-yèzāl :* Ebedi, zâil olmaz

لا یعقل *lā-yè'qel :* Aklı başında olmayan, yaptığını bilmez

لایق *lāyeq :* Lâyık, uygun

لا یقرء *lā-yèqrè' :* Okunmaz

لا یموت *lā-yèmūt :* Ölümsüz

لا ینحل *lā-yènhèl :* Çözülmeyen, hallolmayan

van 3. Kaba ipek, ~ زدن = Flört etmek

لاستیک *lastik :* Lastik

لاش *lāş :* لاشه = Leş

لاشخور *lāş-ḫor :* Kartal

لاشه *lāşe :* 1. Leş 2. Dip koçanı

لاط *lāt :* لات = Züğürt, fakir

لاطائل *lā-tā'el :* Boş, faydasız

لاطاری *latari :* لاتاری = Piyango

لاعلاج *lā-'èlāc :* Çaresiz, mecbur

لاغر *lāğèr :* Zayıf, arık

لاف *lāf:* Palavra, ~ زدن = Palavra savurmak, ~ کزاف = Palavra, boş söz

لاف زن *lāf-zèn :* Palavracı

لاقید *lā-qeyd :* Kaygısız, lâkayt

لاک *lak :* 1. Mühür mumu 2. Gomalaka, ~ و مهر کردن = Sıcak damga yapmak

لاک پشت *lāk-poşt :* Kaplumbağa

لاکی *lākī :* Lak renginde, koyu kırmızı

لال *lāl :* Dilsiz

لالا *lālā:* Parlak, şaşaalı, ~ لولوء = Parlayan inci

لالائی *lālā'ī :* Ninni, ~ کفتن = Ninni söylemek, uyutmak

لاله *lāle:* 1. Lâle, ~ کل = Lâle çiçeği 2. Bir çeşit şamdan

لاله زار *lāle-zār :* Lâle bahçesi

لآلی *lè'ālī:* لئالی = لولوء nun çoğ. İnciler

لامپ *lāmp :* Elektrik ampulu, ~ چراغ برق = Elektrik ampulu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لا ینقطع *lā-yènqète'* : Mütemadiyen, kesintisiz

لایه *lāye* : Telâ, iç astar

لایی *lāyi* : İç astar, müflon

لئالی *lè'ālī* : لآلی = لولوء nun çoğ. İnciler

لئام *lè'ām* : لئیم in çoğ.Adiler, pintiler

لئامت *lè'āmèt* : Alçaklık, adilik

لئیم *lè'ìm* : Alçak, pinti

لوء لوء *lo'-lo'* : İnci

لب *lèb* : Dudak, kenar

لب *lobb* : Öz, iç

لباء *lebè'* : آغوز = Ağız, hayvanın ilk sütü

لباب *lobāb* : Öz, iç, seçilmiş ve süzülmüş

لباده *lèbbāde* : Kısa hırka (esk.)

لباس *lebās* : Elbise, giyecek, esvap, ~ پوشیدن = Giyinmek, elbise giymek

لبالب *lèbā-lèb* : Ağızağıza dolu

لب تخت *lèb-tèḫt* : Düz tabak,yayvan, dopdolu

لبخند *lèb-ḫènd* : Gülümseme

لبریز *lèb-rīz* : Dopdolu

لب شکری *lèb-şekèrī* : Kesik dudaklı, yarık

لبلاب *lèblāb* : (bot.) Boru çiçeği, tarla sarmaşığı

لبن *lèbèn* : شیر = Süt

لبنیات *lèbèniyyāt* : Sütlü maddeler (süt, peynir, tereyağı v.b.), ~ فروش = Sütlü maddeler satan dükkâncı

لبو *lèbū* : لبلبو = Haşlanmış veya fırınlanmış pancar

لبه *lèbe* : Kenar, ağız

لبیب *lèbīb* : Akıllı, zeki

لپ *lop* : 1. Ağız içi, yanak 2. İri parça, lop, lüp

لپر *lèpèr* : Dalgalanma, sıçrama, ~ زدن = Dalgalanıp sıçramak

لپه *lèppe* : Nohut v.b. tanesinin yarısı

لت *lèt* : Parça

لته *lètte* : Paçavra, çaput, eski bez parçası

لثام *lesām* : Ağızı örten bez

لثه *lèsse* : Diş eti

لج *lèc* : İnat

لجاج *lècāc* : İnat

لجاجت *lècācèt* : İnatçılık, inat etme

لجام *lecām* : لگام = Dizgin, ~ کسیخته = Başı boş

لجبازی *lèc-bāzī* : İnatçılık

لجج *locèc* : 1. Lücceler, engin denizler 2. Büyük kalabalıklar

لجن *lècèn* : Siyah, pis kokulu balçık

لجن زار *lècèn-zār* : Bataklık, balçıklık

لجن مال *lècèn-māl* : (mec.) Çamur atmak, rezil etmek

لجنه *locne* : Komite, heyet

لجوج *lècūc* : İnatçı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لرز *lèrz :* لرزه = Titreme, sarsma

لرزان *lèrzān :* Titreyen, sarsan

لرزاندن *lèrzāndèn :* لرزانیدن = Sarsmak, titretmek

لرزانک *lèrzānèk :* Jele, marmalât

لرزش *lèrzeş :* Titreme, sarsma

لرزیدن *lèrzîdèn:* Titremek, sarsmak

لزج *lèzec :* Lüzûciyetli, yapışkan

لزوم *lozūm :* Lüzum, gerek

لژ *loj :* Loca

لسان *lesān :* زبان = Dil, lisan

لش *lèş :* Leş

لشکر *lèşkèr :* لشگر =Ordu, asker, کشی ~ = Ordu sevketme

لشکرگاه *leşker - gâh :* Ordugah

لشکری *leşkerî :* Askeri

لطائف *lètā'ef:* Lâtifeler, şaka sözler

لطافت *lètāfèt :* Güzellik, hoşluk, yumuşaklık

لطف *lotf :* İyilik, lütuf

لطمه *lètme :* Zarar, ziyan, tokat, sille

لطیف *lètîf :* Yumuşāk, hoş, güzel

لطیفه *lètîfe :* Lâtife, şaka

لعاب *lo'āb :* Salya 2. Pelteleşmiş sıvı 3. Mine, emaye, دار ~ = Salyalı, mineli, pelte

لعابی *lo'ābî :* Emaye

لعبت *lo'bèt :* Oyuncak bebek, kukla

لعل *lè'l :* Yakut, lâl, فام ~ = Lâl rengi, kırmızı

لجه *locce :* 1. Engin deniz 2. Büyük kalabalık

لچک *lèçèk :* Kadınların üç köşeli baş örtüleri

لحاظ *lèhāz :* İçin, dolayı, از ~ = Bakımından

لحاف *lèhāf :* Yorgan, دوز ~ =Yorgancı

لحد *lèhd :* Mezar, kabir, mezarın baş tarafı

لحظات *lèhèzāt :* Lahzalar, anlar

لحظه *lèhzè :* Lahza, an

لحم *lèhm :* گوشت = Et

لحن *lèhn :* Ahenk, güzel ses

لحیم *lèhîm:* Lehim, کردن ~ =Lehimlemek

لحیم گر *lèhîm-gèr :* Lehimci

لحیه *lehye :* ریش = Sakal

لخت *lèḫt :* Parça, ~ ~ = Parça parça

لخت *loḫt :* Çıplak

لخته *lèḫte :* Parça, kan pıhtısı

لخشک *lèḫşèk :* Bir çeşit çorba (yassı hamur parçalarından yapılır)

لدنی *lèdonnî :* 1. Tanrı'nın ilmine ait 2. Kendi tarafından olan

لذا *lezā :* Onun için, binaenaleyh

لذات *lèzzāt :* Lezzetler

لذت *lèzzèt :* Lezzet, tat

لذیذ *lèzîz :* Lezzetli

لر *lor:* İranın güney batısında Lor kabilesinin adı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لعن *lè'n :* Lânetleme, beddua

لعنت *lè'nèt :* Lânet

لعين *lè'în :* Lânetlenmiş

لغ *lèğ :* Sallanan ,sağlam olmayan

لغات *loğāt :* Lügatlar, kelimeler

لغت *loğèt :* Lügat, kelime

لغت‌نامه *loğèt-nāme :* فرهنگ =Lügat kitabı, sözlük

لغز *loğèz :* Bilmece

لغزاندن *lèğzāndèn :* لغزانیدن = Kaydırmak

لغزش *lèğzeş :* Sarsma, sürçme

لغو *lèğv :* Boş, saçma

لغوی *loğèvi :* Lügat bakımından

لف *leff :* Derme, katlama, sarma

لفاً *leffèn:* Ek olarak, ilişikte olan, sarılmış

لفاظی *lèffāzî :* Lafazanlık

لفافه *lefāfe :* لفاف =Ambalaj malzemesi, saracak şey

لفت دادن *left-dādèn :* Uğraşmak, önemsemek

لفت و ليس *left-o-lîs :* Parazit hayat yaşamak, çıkar sağlamak

لفظ *lèfz :* Söz, kelime

لفيف *lèfîf :* 1. Karışık 2. Lefif (arapça gr.)

لق *lèq :* لغ = Sallanan, sağlam olmayan

لقاء *leqā' :* 1. Buluşma, mülâkat 2. Yüz, çehre

لقاح *lèqāh :* İlkah, erkek tohumunun dişiye karışması

لقب *lèqèb :* Lakap, soyadı, unvan

لقمه *loqme :* Lokma

لقمة الصباح *loqmè-tos-sèbāh :* Sabah kahvaltısı

لقوه *lèqve :* Yüz felci

لقيط *lèqît :*Ana-baba tarafından terkedilip sokakta bulunan bebek

لک *lèk :* لکه = Leke

لک *lok :* İri, yuvarlak

لکات *lèkkāt:* لکاته = Külüstür, adi, alçak

لکلک *lèklèk :* لک لک = Leylek

لکن *lāken :* لیکن = Lâkin, fakat

لکنت *loknèt :* Kekemelik, pelteklik

لک و لک *lekk-o-lek:* Oyalanma, yavaş yavaş yürüme

لکه *lèkke :* Leke, ~ گیری = Kuru temizleme

لگام *legām :* لجام = دهنه = Dizgin

لگد *lègèd :* Tekme, çifte atma, ~ پراندن = ~ انداختن = Çifte atmak, ~ خوردن =Çifte yemek

لگدکوب *lègèd-kūb :* Ayak altında ezilme, çiğnenme

لگدمال *lègèd-māl:* Ayak altında çiğnenme, ezilme

لگن *lègèn :* Leğen

لگن خاصره *lègèn-e-ḫāsere :* Kalça veya leğen kuşağı kemikleri

لم *lèm :* Arkaya yaslanma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لو *low*: اگر =Eğer, ~ و =Velev, her nekadar

لو دادن *low-dādèn*: Ele vermek, ifşa etmek

لواء *levā'*: Bayrak

لواحق *lèvāheq*: Ekler, lâhikalar

لوازم *lèvāzem*: Gereçler, levazım

لوازم التحریر *lèvāzem-ot-tèhrīr*: نوشت افزار = Kırtasiye, فروشی ~ = Kırtasiyeci dükkânı

لواش *lèvāş*: Yufka, açık ekmek, نان ~ =Yufka ekmek, açık ekmek

لواشک *lèvāşèk*: Pestil, آلو ~ =Erik pestili

لواط *lèvāt*: Oğlancılık

لواف *lèvvāf*: Çadırcı, kilim ve çadır yapan veya satan

لوایح *lèvāyeh*: Lâyihalar, önergeler

لوبیا *lūbiyā*: Fasulya

لوت *lūt*: 1. Çıplak 2. Bozkır, çöl

لوث *lōws*: آلودگی = Bulaşıklık, kir

لوچ *lūç*: Şaşı

لوچه *lōwçe*: لبچه = Küçük dudak, لب و ~ آویزان = İki dudağını sarkıtmış (öfkeden)

لوح *lōwh*: Levha, yazı, plaka

لوحه *lōwhe*: Levha

لو دادن *lōw-dādèn*: İfşa etmek, ele vermek

لوده *lōwde*: Şakacı, taklitçi, mizahçı

لور *lūr*: Lor, bir çeşit peynir

لوز *lōwz*: 1. Badem ezmesi 2. Badem

لم دادن *lèm-dādèn*: Yaslanmak

لم *lem*: Usul, tarz, püf noktası

لمیدن *lèmidèn*: Yaslanmak

لم‌یزرع *lèm-yèzrè'*: Çorak

لنبر *lèmbèr*: کفل = Kıç, kalça

لنبر زدن *lèmbèr-zèdèn*: Dalgalanıp dökülmek

لنبه *lombe*: Şişman, tonbul

لنجه *lence*: Naz, işve, زدن ~ =Satıştan sonra pazarlık yapmak, mızıkçılık çıkarmak

لند *lond*: لنده =Mırıldama, homurdama

لند لند کردن *lond-lond-kèrdèn*: Homurdamak, mırıldanmak

لنده *londe*: Homurdama

لندیدن *londīdèn*: Homurdanma

لنگ *lèng*: Topal, کردن ~ = Durdurmak, aksatmak

لنگ *leng*: 1. Bacak, ayak 2. Bir tek çiftin bir tanesi, به ~ ~ = Bir teki başka, öbür teki başka

لنگان *lèngān*: Aksayan, aksayarak, لنگ ~ = Aksaya aksaya

لنگر *lèngèr*: Lenger, gemi demiri

لنگر انداختن *lèngèr-èndāḫtèn*: Demir atmak, demirlemek

لنگرگاه *lèngèr-gāh*: Gemilerin demirleme yeri, liman

لنگه *lenge*: 1. Bir çiftin teki 2. Dengin bir yanı

لنگیدن *lèngīdèn*: Topallamak, aksamak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لوزالمعده *lōwz-ol-me'de :* Pankreas

لوزتین *lōwzetèyn :* Bademcikler

لوزه *lōwze :* Bademcik

لوزی *lōwzi :* Yamuk, mayin, baklava biçimi

لوس *lūs :* Şımarık

لوستر *luster :* Avize

لوطی *lūtī :* Külhanbey, kabadayı, babayiğit. بازی ~ = گری ~ = Kabadayılık

لوکس *luks :* تجمل = Lüks, süslü

لوکوموتیو *lokomotiv :* Lokomotif

لولا *lōwla :* Menteşe

لولو *lūlū :* Öcü

لوله *lūle :* Boru

لوله کش *lūle-kèş :* Borucu, boru döşeyen usta

لوله کشی *lūle-kèşī :* Boru döşeme, boru tertibatı

لولیدن *lūlīdèn :* Kıvrım kıvrım, yılankavi olmak

لوم *lōwm :* ملامت = سرزنش = Kınama, paylama

لون *lōwn :* رنگ = Renk, boya

لوند *lèvènd :* Cilveli, oynak kadın

له *lèh :* Leh, muvafık

له *leh:* Ezik, ezilmiş, شدن ~ = Ezilmek, کردن ~ = Ezmek

لهجه *lèhce :* Şive, lehçe, dil

لهذا *le-hāzā :* لذا = بنا براین = Binaenaleyh

لهو *lèhv:* Oyun, faydasız iş, لعب و ~ = Lüzumsuz oyun ve eğlence

له له زدن *lèh-lèh-zèdèn :* Solumak, soluğu kesilmek (susuzluktan, koşmaktan)

لیاقت *liyāqèt :* Liyakat, yeterlik

لیالی *leyālī :* شبها = Geceler

لیره *lire :* Lira

لیز *līz :* Kaygan, خوردن ~ = Kaymak

لیزی *līzī :* Kayganlık

لیس *līs :* Yalama, زدن ~ = Yalamak

لیسانس *lisans :* Lisans, üniversite diploması

لیسه *lise:* 1 .Lise 2 .Cilâ, کاری ~ = Cilâlama (tahta işleri için)

لیسانسیه *lisansiye :* Üniversite mezunu

لیسیدن *līsīdèn :* Yalamak

لیف *līf :* Lif, hamam lifi

لیفه *līfe :* Ağaç ve bitki lifi

لیک *līk :* لیکن = Lâkin, fakat

لیکن *līken :* لکن = Lâkin

لیلا *leylā :* Gece karanlığı, geceye mensup

لیله *leyle :* Arife, akşam

لیله القدر *letèt-ol-qèdr:* شب قدر = Kadir gecesi

لیلی *leylī :* Geceye mensup, leylâ

لی لی *ley-ley :* Sekme, کردن ~ = Sekmek

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

لیمو *limu :* Limon, ترش ~ =Ekşi limon, شیرین ~ = Tatlı limon

لیموناد *limūnād :* Gazoz

لیموئی *limu'ī :* 1. Limonlu 2. Limon rengi

لین *lèyyen :* Yumuşak, mülayim

لینت *linèt :* Yumuşaklık

لیوان *livān :* Cam bardak, bardak

م

م *mim :* "M", Farsça alfabenin 28. harfi

ما *mā :* Biz

ماء *mā' :* آب = Su

مائه *me'è :* صد = Yüz (100)

مائده *mā'ede :* غذا = Yemek, sofra, gıda

ما بعد *mā-bè'd :* Arkası, gerisi

ما بقی *mā-bèqī :* Geri kalan kısmı, kalanı

مأبون *mè'būn :* İbne

ما بین *mā-beyn :* Ortadaki, ara

مات *māt :* Mat, donuk, şaşkın

مات *māt:* Satranç oyununda yenilmek

ما تحت *mā-tèht :* Makat, alt taraf

ما ترک *mā-tèrèk :* Miras

ماتم *mātèm :* Yas, matem

ماتم زده *mātèm-zède:* Yaslı, matemli

ما تمکده *mātèm-kède :* Yas yeri, gamla dolu yer

ماتیک *matik :* Ruj

ماجد *māced :* Şanlı, şerefli

ماجده *mācede:* Şanlı, şerefli (müen.)

ماجرا *mā-cèra :* ماجری = Macera

ماجراجو *mācèrā-cū :* Maceracı

ماچ *māç :* Öpüş, öpücük, ~ کردن = Öpmek, ~ دادن = Öpücük vermek

ماچه *māçe :* ماده =Dişi, dişi köpek veya eşek, sıpa

ماچین *mā-çīn :* Çin Hindi, Çin

ما حصل *mā-hèsèl :* Netice, sonuç

ما حضر *mā-hèzèr:* Hazır olan şey, basit yemek

مادام *mādām :* 1. Madem 2. Süren, devam eden

مادح *mādeh :* Metheden

مادر *mādèr :* Anne

مادر اندر *mādèr-èndèr :* Üvey anne

مادر بزرگ *mādèr-bozorg:* Nine, anne anne, babaanne

مادر زاد *mādèr-zād :* Anadan doğma, yaratılıştan

مادر زن *madèr-zèn :* Kayın valide

مادر شوهر *mādèr-şowhèr :* Kaynana

مادگی *mādègī :* İlik, düğme iliği, dişilik

مادون *mā-dūn :* Ast, aşağı rütbe

ماده *māde :* Dişi

ماده *mādde :* Madde

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ماش *māş* : Yeşil, yuvarlak bir çeşit mercimek, burçak

ماشاءالله *mā-şā'èllāh* : Maşallah

ماشه *māşe* : 1 .Maşa 2 .Tüfek tetiği

ماشی *māşl* : روٰنده = Yürüyen

ماشیه *māşiyè* : İnek, koyun veya deve sürüsü

ماشین *māşln* : Makine, araba, motorlu araç, تحریر ~ = Daktilo, خیاطی ~ = Dikiş makinesi, آلات ~ = Makineye ait aletler

ماشینیست *maşinist* : Makinist

ماضی *māzi* : Geçmiş, geçmiş zaman

ماغ *māğ* : ماق = 1 .Bir çeşit siyah kanatlı ördek 2. Sis, buhar, toz 3 . Sığırın böğürmesi

مافات *māfāt* : Elden çıkan, geçen

ما فوق *mā-fowq* : Üst, mafevk

ما قبل *mā-qèbl* : Önceki

ما کو *mākū* : Mekik

ماکول *mè'kūl* : Yenilecek, yenecek şey

ماکولات *mè'kūlāt* : Yenilecekler, yiyecekler

ماکیان *mākiyān* : Tavuklar

مال *māl* : Mal, hayvan, eşya, من ~ = Benim

مالاریا *malariya* : Sıtma

مال الاجاره *māl-ol-'ecārè* : Mülk kirası, kira

مال التجاره *māl-ot-tecārè* : Ticaret eşyası

مادی *māddl* : Maddi

مادیان *mādiyān* : Kısrak

مادینه *mādine* : Dişi hayvan

مادیون *maddiyūn* : Maddeciler (fel.)

مار *mār* : Yılan

مارپیچ *mār-plç*: Helezoni şekil, kıvrımlı, sarılmış

مارچوبه *mār-çūbe*: Kuşkonmaz (bot.)

مارد *māred* : متمرد = Asi, serkeş, itaatsız

ماردی *maredl*: قرمز = سرخ = Kırmızı

مارس *mars* : 1 . Mart ayı 2 . Mars, (Merih) gezegeni

مارعینکی *mār-e'eynèkl* : Kobra yılanı

مارگزیده *mār-gèzlde*: Yılan sokmuş

مارگیر *mār-glr* : Yılan tutan, şerbetli

مارماهی *mār-māhl* : Yılanbalığı

مارمولک *mār-mūlèk* : سوسمار = Kertenkele

ماز *māz* : چین = Pili, kıvrım

مازاد *mā-zād* : Artan, kalan, bakiye

مازالاق *mazalaq* : Topaç

مازو *māzū* : Mazı

مازوت *mazut* : Mazot

مازه *māze* : Omurga kemikleri

ما سبق *mā-sèbèq* : Geçmiş olan

ماست *māst*: Yoğurt, بندی ~ = Yoğurt imâlâthanesi, مالی ~ = Örtbas etme (mec.)

ما سوره *māsūrè* : Masura

ماسه *māse* : Kum

ماسیدن *māsldèn* : Yağın donarak sıvanması, (mec.) bulaşmak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ماهچه *māhçe:* Sancağın başına konan madeni hilâl

ماهر *māher:* Uzman, usta, becerikli

ماهرخ *māh-roḫ:* Ay yüzlü

ماه گرفتگی *māh-gereftegi:* 1. Yüzde veya vücuttaki kırmızı leke 2. Ay tutulması

ماهوار *māh-vār:* Ay gibi

ماهوت *māhūt:* Çuha, پاک کن ~ = Elbise fırçası

ماهور *māhūr:* 1. İnişli çıkışlı yer, arızalı arazi 2. Şark musikisinde bir makamın adı

ماهه *māhe:* Delik delen alet

ماهی *māhi:* Balık

ماهیانه *māhiyāne:* Aylık, maaş

ماهی تابه *māhi-tābe:* ماهی تاوه =Tava

ماهیچه *māhiçe:* Adale, pazı

ماهیخوار *māhi-ḫār:* Balıkçıl

ماهی دودی *māhi-dūdi:* Tütün balığı

ماهی قزل آلا *māhi-ye qezel-ālā:* Barbunya balığı

ماهی گیر *māhi-gir:* Balıkçı

ما یحتاج *mā-yèhtāc:* İhtiyaç maddeleri

مایع *māye':* Sıvı, mayi

مایل *māyel:* مائل = Eğilimli, istekli

مأیوس *mè'yūs:* Umutsuz, yese kapılmış

مایه *māye:* Maya, کوبی ~ =Aşılama

مآب *mè'āb:* Avdet edecek veya dönecek yer, فرنگی ~ =Alafranga

مالامال *mālā-māl:* Dopdolu

مال اندیش *meāl-'endiş:* Sonunu düşün

مالا یطاق *mā-lā-yotāq:* Güç yetmeyecek şey

مالش *māleş:* Sürme, masaj

مالک *mālek:* Sahip, malik

مالکانه *mālekāne:* Mülkiyetle ilgili

مالکیت *mālekiyyèt:* Mülkiyet

ماله *mālè:* Mala

مالیات *māliyyāt:* Vergi

مالیدن *mālidèn:* Sıvamak, sürmek

مالیه *māliye:* Mala ait, varlık, maliye

مام *mām:* مادر = Anne, ana

ماما *māmā:* قابله = Ebe

مامان *maman:* 1. Anne 2. Güzel, hoş

ماندن *māndèn:* Kalmak

مانده *māndè:* 1. Kalmış 2. Bayat 3. Hesap bakiyesi

مانع *māne':* Mani, engel

مانند *mānènd:* Gibi, benzeri

ماوی *mè'vā:* ماوا =Mesken, konut, yer

ماوراء *mā-vèrā':* Ötesi, النهر ~ =Maveraünnehir

ما وقع *mā-vèqè':* Olan, biten şeyler

ماه *māh:* Ay

ماهانه *māhāne:* ماهیانه = Aylık

ماهپاره *māh-pāre:* Ay parçası, (mec.) güzel

ماهتاب *māh-tāb:* مهتاب = Ay ışığı, mehtap

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مأخوذ *mè'ḫūz:* Alınmış

مؤدب *mo'èddèb:* Edebli, terbiyeli

مأدبه *mè'dèbe:* Düğün sofrası

مؤدی *mo'èddî:* Ödeyen, yerine getiren

مؤذن *mo'èzzen:* Müezzin, ezan okuyan

مأذون *mè'zūn:* İzin almış, müsadeli

مؤسس *mo'èsses:* Kurucu, müessis

مؤسسه *mo'èssese:* Kurum

مؤکد *mo'èkkèd:* Tekit edilmiş, tekrar edilmiş

مؤلف *mo'èllef:* Müellif, toplayan, derleyen

مألوف *mè'lūf:* Alışmış, alışılmış

مأمن *mè'mèn:* Sığınak, sığınacak yer

مؤمن *mo'men:* İman eden, mümin

مأمور *mè'mūr:* Memur, görevli

مأموریت *mè'mūriyyèt:* Memuriyet, görev, vazife

مأمول *mè'mūl:* Umulan, beklenen

مأمون *mè'mūn:* Emin, güvenilir

مؤنث *mo'ènnès:* Dişi, müennes (gr.)

مأنوس *mè'nūs:* Alışılmış, dost olmuş

مأوی *mè'vā:* Mesken, konut, yer

مأوف *mè'ūf:* Afet görmüş, noksanlı

مؤونه *mè'ūne:* مئونت = Rızk, yiyecek şey, geçimlik

مؤید *mo'èyyed:* Teyid eden, kuvvetlendiren

مآت *mè'āt:* مئات = صدها = Yüzler (mat.)

مآثر *mè'āser:* Eserler

مآخذ *mè'āḫez:* Kaynaklar, mehazlar

مؤاخذه *mo'āḫeze:* Kınama, sorumlu tutma

مآرب *mè'āreb:* İstekler

مآل *mè'āl:* Sonuç, akibet

مآل اندیش *mè'āl-èndîş:* Sonunu düşünen

مؤالفت *mo'ālefèt:* Dostluk, ülfet etme

مؤانست *mo'ānesèt:* Dostluk, ülfet etme

مؤبد *mo'èbbèd:* Müebbet, daimi, حبس ~ = Müebbet hapis

مؤتمر *mo'tèmèr:* Toplantı yeri, konferans

مؤتمن *mo'tèmèn:* Emin, güvenilecek, emniyetli kişi

مؤثر *mo'èsser:* Etkili, tesirli

مأثور *mè'sūr:* Hadis, nakledilmiş hadis

مأجوج *mè'cūc:* Dini inançlara göre kıyamete yakın gelecek kısa boylu insanlar, یأجوج ~ = Yecuc Mecuc

مأجور *mè'cūr:* Ücretini veya hakkını almış, mükâfatlandırılmış

مأخذ *mè'ḫèz:* Mehaz, kaynak

مؤخر *mo'èḫḫèr:* Sonra gelen, geride bulunan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مبایعه *mobāye'e* : Satın alma, alışveriş

مباین *mobāyen* : Muhalif, karşıt

مباینت *mobāyenèt* : Ayrılık, karşıtlık, muhalefet

مبتداء *mobtèdāʿ* : Başta gelen, başlangıç, müsnedün ileyh (gr.)

مبتدی *mobtèdī* : Başlayan, başlangıçta olan

مبتذل *mobtèzèl* : Hor, âdi, kepaze

مبتکر *mobtèker* : Bir şeyi ilk yapan

مبتلا *mobtèlā* : مبتل = Düşkün, tutulmuş, müptelâ

مبتنی *mobtènī* : 1 . Üzerine kurulmuş 2 . Müstenit, dayanan

مبحث *mèbhès* : Bölüm, bahis, konu

مبداء *mèbdèʿ* : Başlangıç

مبدع *mobdeʾ* : Yaratan, türeten, mübdi

مبدل *mobèddèl* : Değiştirilmiş, tebdil edilmiş

مبذر *mobèzzer* : İsrafçı

مبذول *mèbzūl* : Esirgenmeyen, bol sarf olunan, çok, bağışlanmış

مبرا *mobèrrā* : مبری = Arınmış, temiz

مبرات *mèbèrrāt* : Hayrat, sevaplar, bağışlar

مبرد *mobèrred* : Soğutucu, serinletici

مبرز *mèbrèz* : مستراح = Aptestane

مبرز *mobèrrèz* : Aydın, aşikâr mümtaz

مبرقع *mobèrqèʾ* : Örtülü, peçeli

مؤید *moʿèyyèd* : Teyid edilmiş

مأیوس *mèʿyūs* : Meyus, ümitsiz

مباح *mobāh* : Mübah, sakıncası olmayan, caiz

مباحث *mèbāhes* : Konular, bahisler

مباحثه *mobāhese* : Mübahese, tartışma

مبادا *mèbādā* : Olmaya ki, sakın!

مبادرت *mobāderèt* : Bir işe süratle girişmek

مبادله *mobādele* : Değişme, mübadele

مبادی *mèbādī* : مبدأ in çoğ. Başlangıçlar

مبارات *mobārāt* : Bir birinden bezmek, ~ طلاق = Boşanma, mihir ve eşya almadan boşanma

مبارز *mobārez* : Savaşçı, mübâriz

مبارزه *mobāreze* : Savaşma, çekişme

مبارک *mobārèk* : Kutlu, mübarek

مباشر *mobāşer* : Nezaretçi, şef, müdür, murakib

مباشرت *mobāşerèt* : 1 . Bir işe başlama, girişmek 2 . Çifleşmek

مبال *mèbāl* : مستراح = Aptestane

مبالات *mobālāt* : Dikkat, itina, gayret, ~ بی = Dikkatsiz

مبالغ *mèbāleğ* : مبلغ ın çoğ. Meblağlar

مبالغه *mobāleğe* : Mübalağa, büyütme

مبانی *mèbānī* : Temeller, esaslar

مباهات *mobāhāt* : İftihar, övünme

مباهله *mobāhele* : Karşılıklı yemin etme, karğışma, beddua

مباهی *mobāhī* : Övünen

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مبرم *mobrèm :* Sağlam, muhkem
مبرور *mèbrūr :* Makbul, hayırlı
مبرهن *mobèrhèn:* Delille ispatlanmış
مبسوط *mèbsūt :* Açılmış, yayılmış
مبشر *mobèşşer :* Müjdeci, haberci
مبصر *mobser :* Bekleyen, gözeten, nezaretçi
مبصر *mobèsser:* Basiretli,aydınlatan
مبطل *mobtel :* Bozan, iptal eden
مبعث *mèb'ès :* Peygamberliğin geldiği gün veya yer
مبعوث *mèb'ūs :* Gönderilmiş, gönderilen
مبغوض *mèbğūz :* Kendisine kin ve nefret beslenen kişi
مبلغ *mèblèğ :* Tutar, meblağ, para tutarı
مبلغ *mobèlleğ:* Tebliğ eden, bildiren
مبنى *mèbnā :* مبنا = Temel, esas
مبنى *mèbnī:* Yapılmış, bina edilmiş, dayanan
مبهم *mobhèm :* Belirsiz, müphem
مبهوت *mèbhūt :* Şaşkın, hayrette kalmış
مبيع *mèbī' :* Alınan veya satılan şey
مبين *mobīn :* Apaçık, aşikâr
مبين *mobèyyen :* Açıklayan, beyan eden
متابعت *motābe'èt :* Uymak, tabi olmak
متأثر *motè'èsser :* Üzgün, müteessir

متأخر *motè'èḫḫer :* Sonra gelen
متأذى *motè'èzzī :* Eziyet çeken, incinen
متاركه *motāreke :* Ateş kes, bırakışma, mütareke
متأسف *motè'èssef :* Üzgün
متأسى *motè'èssī :* Birinin ardından giden, izleyen
متاع *mètā' :* Eşya, mal
متاعب *mètā'eb :* Zahmetler, yorgunluklar
متألم *motè'èllem :* Üzgün, elemli
متانت *mètānèt :* Dayanıklılık, sebat, metanet
متأهل *motè'èhhel :* Evli
متبادر *motèbāder :* Hatıra gelen
متباين *motèbāyen:* Aykırı, zıt, karşıt
متبحر *motèbèhher:* Çok bilgili, derin bilgili
متبدل *motèbèddel :* Değişmiş
متبرك *motèbèrrek :* Kutlu, mübarek
متبسم *motèbèssem :* Gülümseyen
متبلور *motèbèlver :* Billûrlaşmış
متبوع *mètbū' :* Kendisine uyulan, tâbi olunan
متتابع *motètābe':* Birbiri ardınca gelen, art arda
متتبع *motètèbbe' :* Araştıran, mütalâa eden
متجاسر *motècāser :* Cesaret gösterisinde bulunan, ayaklanan
متجانس *motècānes:* Ayni cinsten olan

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

متجاوز *motècāvez:* 1. Sataşan 2. Geçen, aşan

متجاهر *motècāher:* Yaptığını açığa vuran

متجدد *motècèdded:* Yenilik yapan, yeniliğe taraftar, modern kişi

متجسس *motècèsses:* Araştıran, gizli şeylerden haber almaya çalışan

متجسم *motècèssem:* Canlandırılmış

متجلی *motècèlli:* Meydana çıkmış, aşikâr olan

متحارب *motèhāreb:* Savaşan taraflar, savaş çıkaran

متحجر *motèhèccer:* Taşlaşmış

متحد *mottèhed:* Birleşmiş

متحد المال *mottèhed-ol-mèʿāl:* بخشنامه = Sirküler, genelge

متحرك *motèhèrrek:* Hareketli, kımıldanan

متحسر *motèhèsser:* Hasret çeken, özlemli

متحصن *motèhèssen:* Sığınan, kaleye veya birine sığınan

متحلی *motèhèlli:* Donanmış, süslenmiş

متحمل *motèḥèmmel:* Dayanıklı

متحول *motèhèvvel:* Değişen

متحير *motèhèyyer:* Şaşkın, hayrette

متخاصم *motèḫāsem:* Karşılıklı düşmanlık eden

متخذ *mottèḫèz:* Alınmış

متخصص *motèḫèsses:* Uzman, mütehassıs

متخلخل *motèḫèlḫel:* Gözenekli, mesamatlı

متخلص *motèḫèlles:* Şiirde mahlâsı olan

متخلق *motèḫèlleq:* Bir huyu benimseme

متخيل *motèḫèyyel:* Hayal kuran

متداخل *motèdāḫel:* Birbirine girmiş

متداول *motèdāvel:* Geçen, yürürlükte olan, mutat

متدرجاً *motèdèrrecèn:* Azar azar, derece derece, peyderpey

متدين *motèdèyyen:* Dindar

متذكر *motèzèkker:* Anan, zikreden, hatırlayan

متر *metr:* Metre

مترادف *motèrādef:* Anlamdaş, müteradif

متراكم *motèrākem:* Birikmiş, yığılmış

مترتب *motèrètteb:* Sıra ve düzene girmiş, ait

مترجم *motèrcem:* Çevirici, mütercim, tercüman

متردد *motèrèdded:* 1. Tereddüt eden 2. Gidip gelen

مترس *mètèrs:* Korkuluk

مترس *metres:* Metres

مترصد *motèrèssed:* Gözetleyen, tarassut eden

مترقب *motèrèqqeb:* Gözetleyen, bekleyen

مترق *motèrèqql:* İleri, ilerlemiş

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

متضاد *motèzād :* Birbirine zıt ve aksi olan

متضرر *motèzèrrer :* Zarar, ziyan görmüş

متضرع *motèzèrre' :* Alçalarak yalvaran, yakaran

متضمن *motèzèmmen :* İçine alan, havi, şâmil

متظاهر *motèzāher :* Gösterişçi

متظلم *motèzèllem:* Zulümden yakınan, şikâyet eden

متعادل *motè'ādel :* Dengeli

متعارض *motè'ārez :* Birbirine aykırı, çatışan

متعارف *motè'āref :* Bilinen, birbirini tanıyan, mütedavil

متعاقب *motè'āqeb :* Birbirini takip eden, izleyen

متعال *motè'āl :* متعالی = Yüce, âli

متعاهد *motè'āhed :* Birbiriyle sözleşen, taahhüt eden

متعبد *motè'èbbed :* Kulluk eden, tapan, ibadet eden

متعجب *motèè'cceb :* Şaşan, taaccüp eden

متعدد *motè'èdded :* Birkaç, çok

متعدی *motè'èddī :* 1.Tecavüz eden, zalim 2. Geçişli (gr.)

متعذر *motè'èzzer :* 1. Özürlü 2. Güç, zor

متعرض *motè'èrrez :* Saldıran, tecavüz eden

مترنم *motèrènnem :* Terennüm eden

متروک *mètrūk :* Terk edilmiş, bırakılmış

متروکات *mètrūkāt:* Miras, bırakılmış şeyler

متزلزل *motèzèlzel:* Sarsan, oynayan

متساوی *motèsāvī :* Eşit

متسع *mottèse' :* Geniş, ferah, bollanmış

متشابه *motèşābeh :* Benzer,müteşabih

متشبث *motèşèbbes :* Teşebbüs eden

متشتت *motèşèttet :* Darmadağınık

متشخص *motèşèḫḫes :* Şahsiyetli

متشرع *motèşèrre' :* Dine bağlı

متشکر *motèşèkker :* Memnun, teşekkür eden

متشکل *motèşèkkel :* Bir şekle girmiş olan

متشکی *motèşèkkī :* Şikâyetçi

متشنج *motèşènnec :* Titreyen, sarsılan

متصادف *motèsādef :* Raslayan

متصاعد *motèsā'ed :* Yükselen

متصدی *motèsèddī :* Şef, nezaretçi

متصرف *motèsèrref :* Malik olan, elinde olan

متصف *mottèsef :* Sıfatlanmış

متصل *mottèsel :* Yapışmış, bitişik

متصور *motèsèvver :* Tasavvur eden, düşünen

متصوف *motèsèvvef:* Sofi, tasavvufa bağlı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

متعسر *motè'èsser* :Zor, güç, zahmetli

متعصب *motè'èsseb:* Mutaassıp, yobaz

متعظ *mottè'ez :* Vaazdan faydalanan

متعفن *motè'èffen :* Kokmuş, taaffün etmiş

متعلق *motè'èlleq :* Asılı, mensup, ait

متعلم *motè'èllem :* دانش آموز = شاگرد = Öğrenci, talebe

متعمد *motè'èmmed :* Bilerek, isteyerek, kasten yapan

متعند *motè'ènned :* İnatçı

متعه *mot'e :* Muvakkat nikâh

متعهد *motè'èhhed :* Taahhüt eden, anlaşma yapan

متعين *motè'èyyen:* 1 . Aşikâr 2 . İtibarlı ve ileri gelen kişi

متغاير *motèğāyer :* Aykırı, zıt

متغير *motèğèyyer :* 1 . Değişen, başkalaşan 2 . Kızgın, öfkeli

متفاوت *motèfāvet :* Farklı, değişik

متفحص *motèfèhhes :* Araştıran, derinlemesine inceleyen

متفرع *motèfèrre' :* Dal budak peyda eden, bir esastan ayrılmış

متفرعن *motèfèr'en :* Kibirli, kendini beğenmiş

متفرق *motèfèrreq :*Dağılmış, ayrılmış

متفرقه *motèfèrreqe :* Karışık, çeşit çeşit

متفق *mottèfeq :* Müttefik

متفكر *motèfèkker :* Düşünür, mütefekkir

متفنن *motèfènnen :* Çeşitli bilgi ve fenlelere sahip olan

متقابل *motèqābel :* Karşılıklı, mütekabil

متقارب *motèqāreb:* Birbirine yaklaşan

متقارن *motèqāren :* Birbirlerine yaklaşan, bitişik

متقاضى *motèqāzl:* İsteyen, talep eden

متقاطع *motèqāte' :* Kesişen

متقاعد *motèqā'ed:* باز نشسته.1 =Emekli, mütekait 2 . İkna olmuş

متقبل *motèqèbbel :* Kabul eden

متقدم *motèqèddem :* Eski, tekaddüm eden, önceki

متقلب *motèqèlleb :* Hilekâr, sahtekâr

متقن *motqèn :* Sağlam

متّق *mottèql :* Dindar

متكا *mottèkā:* Yaslanacak şey,yastık

متكبر *motèkèbber :* Gururlu, kibirli

متكدى *motèkèddl :* گدا = Dilenci

متكفل *motèkèffel :* Tekeffül eden, kefil olan

متكلم *motèkèllem:* 1.Konuşan, söyleyen 2 . Birinci şahıs (gr.)

متكون *motèkèvven :* Var olan, vücuda gelen

متكى *mottèkl :* Dayanan, güvenen

متلاشى *motèlāşl :* Dağılmış, yıkılmış

متلاطم *motèlātem :* Dalgalanan, dalgalı, fırtınalı, heyecanlı

متلاقى *motèlāql :* Buluşmuş, karşılaşmış

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

متن *mètn :* Metin, sayfadaki yazı

متنازع *motènāze' :* Kavgalı

متناسب *motènāseb :* Uygun, mütenasip, oranlı

متناقض *motènāqez :* Birbirini bozan, karşıt

متناوب *motènāveb :* Nöbetle değişen

متناوباً *motènāvebèn :* Birbiri ardından değişen

متناهی *motènāhî :* Nihayete varan, sona eren

متنبه *motènèbbeh :* Uyanan, aklını başına toplayan

متنعم *motènè'em :* Nimetlenen, naz ve nimetle yaşayan

متنفذ *motènèffez:* Etkili, sözü geçer

متنفر *motènèffer :* Nefret eden

متنکر *motènèkker :* Bilinmeyen, tebdil, tanınmayan

متنور *motènèvver :* Aydınlanmış

متنوع *motènèvve' :* Çeşitli

متنوعه *motènèvve'è :* Çeşitli şeyler

متواتر *motèvāter :* Birbiri ardından gelen, ağızdan ağıza dolaşan

متواری *motèvārî :* Firar eden, gizlenen

متوازن *motèvāzen :* Dengeli, denk

متوازی *motèvāzî :* Paralel, muvazi

متوازی الاضلاع *motèvāzi-ol-èzla' :* Paralel kenar (geo.)

متواضع *motèvāze' :* Alçak gönüllü, mütevazi

متوافق *motèvāfeq :* Birbirine uygun

متلألئ *motèlè'le' :* Parlayan, ışıldayan

متلبس *motèlèbbes :* Giyinmiş, donanmış

متلذذ *motèlèzzez :* Haz duyan, hoşlanan

متلف *motlef :* Yok eden, israf eden

متلک *mètèlèk :* Hafif, kınayıcı, şaka söz

متلون *motèlèvven :* Renkli, renk renk, fikir değiştiren (mec.)

متماثل *motèmāsel :* Birbirine benzer

متمادی *motèmādî :* Devamlı, sürekli

متمارض *motèmārez :* Hastalık taslayan

متمایز *motèmāyez :* Seçkin, temayüz eden

متمایل *motèmāyel :* Eğilimli, meyilli

متمتع *motèmètte' :* Kârdan yararlanan, kazanan

متمدن *motèmèdden :* Medeni

متمرد *motèmèrred :* İtaatsız, serkeş

متمسک *motemèssek :* Yapışan, sıkı sıkı tutan

متمکن *motèmèkken :* 1 . Yer tutmuş, sakin 2 . Zengin, mülk sahibi

متملق *motèmèlleq:* Dalkavuk, yaltak

متمم *motèmmem :* Tamamlayan

متمنی *motèmènnî :* Temenni eden, rica eden

متموج *motèmèvvec :* Dalgalı

متمول *motèmèvvel :* Mal sahibi, zengin

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مهم *mottèhèm :* Sanık, töhmetlendirilmiş

متهور *motèhèvver :* Cesur, korkusuz, yılmaz

متيقن *motèyèqqen :* Kesin bilgi edinmiş

متيمن *motèyèmmen:* Mübarek, kutlu

متين *mètîn :* Sağlam

مثاب *mosāb :* Sevaba kavuşmuş, mükâfatlanmış

مثابه *mèsābèh:* Benzer, gibi, derecede

مثال *mesāl :* Örnek ,misal

مثانه *mèsānè:* Mesane, sidik torbası

مثبت *mosbèt :* Müspet

مثقال *mesqāl :* Takriben 5 grama denk ağırlık birimi

مثل *mesl :* Benzer, eş

مثل *mèsèl :* Misâl, hikâye, masal, atasözü

مثلاً *mèsèlèn :* Meselâ, örneğin

مثلث *mosèllès :* Üçgen

مثلثات *mosèllèsāt :* Trigonometri

مثله *moslè :* İşkence, dudak, burun, kulak kesme

مثمر *mosmèr :* Verimli

مثمن *mosèmmèn :* 1 . Değerlendirilmiş 2 . Sekizli, sekizgen

مثنوی *mèsnèvî :* Mesnevi

مثنی *mosènnā :* İki, ikinci, ikili

مثوی *mèsvā:* مثوا =Ev, mesken, yer

مجاب *mocāb :* Cevaplandırılmış, cevap almış

متوالی *motèvālî:* Birbiri ardına,arasız

متوالیاً *motèvāliyèn :* Mütemadiyen, aralıksız

متوج *motèvvèc :* Tac giymiş

متوجه *motèvècceh:* Yönelmiş, dönük

متوحش *motèvèhheş:* Ürkmüş, korkmuş

متورع *motèvèrre' :* Dindar, takva sahibi

متورم *motèvèrrem :* Şişmiş

متوسط *motèvèsset :* 1 .Orta 2 . Aracı

متوسطه *motèvèssetè:* Orta, ~ مدرسه = Orta okul

متوسل *motèvèssel :* Bir şeye tevessül eden

متوطن *motèvètten :* Bir yeri vatan tutan, yerleşen

متوفی *motèvèffā :*Ölmüş, vefat etmiş

متوقع *motèvèqqe' :* Bekleyen, uman

متوقف *motèvèqqef :* Duran, duraklayan

متوكل *motèvèkkel :* Allaha güvenen, tevekkül eden

متولد *motèvèlled :* Doğan, doğumlu

متولی *motèvèllî :* Mütevelli

متون *motūn :* Metinler

متوهم *motèvèhhem:* Kuşkulu,vehimli

مته *mètte :* Matkap

متهاجم *motèhācem:* Saldıran, hücum eden

متهاون *motèhāven :* Gevşek, hafife alan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مجادله *mocādelè :* Savaş, mücadele, kavga

مجاری *mècārî :* Yollar, mecralar

مجاز *mècāz :* Mecaz

مجاز *mocāz:* 1. Câiz, izinli 2. Ruhsatlı

مجازات *mocāzāt :* Ceza, mücâzat

مجاعه *mocā'e :* Açlık

مجال *mècāl :* Dönülecek yer, imkân, fırsat

مجالس *mècāles :* Meclisler, toplantılar

مجالست *mocālesèt :* Birlikte oturup kalkma, arkadaşlık

مجامع *mècāme' :* Topluluklar

مجامعت *mocāme'èt :* Cinsi münasebette bulunma, çiftleşme

مجامله *mocāmele :* Biriyle hoşa gidecek sözler söyleşmek

مجاناً *mèccānèn :* Bedava olarak

مجانس *mocānes :* Ayni cinsten olma

مجانی *mèccānî :* Bedava

مجانین *mècānîn :* Deliler

مجاور *mocāver :* Komşu, yakın

مجاورت *mocāverèt :* Komşuluk, yakınlık

مجاهد *mocāhed :* Savaşan, çalışıp çabalayan

مجاهدت *mocāhedèt :* Çalışma, çabalama

مجبر *mocber :* Zorlayıcı, icbar eden

مجبور *mècbūr :* Zorunlu, mecbur

مجتبی *moctèbā :* Seçilmiş, seçkin

مجتمع *moctème' :* Toplanmış

مجتنب *moctèneb :* Çekinen, sakınan

مجتهد *moctèhed :* 1. Çalışan, çabalayan 2. Kur'andan dini sonuçlar çıkaran din bilgini

مجد *mècd :* Büyüklük, şan, şeref

مجدانه *moceddāne :* Ciddi olarak

مجدد *mocèddèd :* Yeni, tekrar

مجدداً *mocèddèdèn :* Tekrar, yeniden

مجدر *mocèddèr :* آبله‌دار = Çiçek bozuğu

مجذوب *mèczūb :* Cezbeye kapılmış, cezb edilmiş

مجذور *mèczūr :* Kare (mat.)

مجذوم *meczūm :* Cüzamlı

مجرا *mècrā:* مجری = Su yolu, mecra

مجرا *mocrā :* مجری = İcra edilmiş, yerine getirilmiş

مجرب *mocèrrèb :* Denenmiş, tecrübe edilmiş

مجرد *mocèrrèd :* 1. Yalın, çıplak, yalnız 2. Halis, saf 3. Evlenmemiş, bekâr 4. Soyut, mücerret

مجرم *mocrem :* Günahkâr, mücrim

مجروح *mècrūh :* Yaralı

مجرور *mècrūr :* 1. Çekilmiş, sürüklenmiş 2. Kelimenin sonunun esreli oluşu (gr.)

مجری *mècrā :* Su yolu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مجرى *mecrī:* Ufak madeni kutu veya sandık

مجرى *mocrī:* İcra eden, yürüten

مجزى *mocèzzā:* مجزا = Ayrılmış, bölünmüş

مجزوم *mèczūm :* Bir harfin sessiz ve harekesiz olması veya cezim halinde bulunması (gr.)

مجس *mècès:* Nabiz yeri, el sürülen yer

مجسطى *mècèstī:* Batlamyos'un astronomi kitabı

مجسم *mocèssèm :* Şekillenmiş, cisimleşmiş

مجسمه *mocèssème :* Heykel

مجسمه ساز *mocèssème-sāz:* Heykeltraş

مجعد *mocè'èd :* Kıvrım kıvrım saç

مجعول *mèc'ūl :* Sahte

مجلا *mocèllā :* Parlak, cilâlı

مجلد *mocèllèd :* Ciltlenmiş kitap

مجلد *mocèlled :* صحاف = Ciltçi

مجلس *mècles :* Meclis, toplantı

مجلل *mocèllèl :* Haşmetli, yüce

مجله *mècèlle :* Mecmua

مجلى *mocèllā :* مجلا = Cilâlanmış, parlak

مجمر *mecmèr:* مجمره = Tütsü yakılan kab, buhurdan

مجمع *mècmè' :* Toplantı yeri, encümen, cemiyet

مجمعه *mècmè'è :* 1. سينى = Tepsi 2. مجمع = Toplantı yeri 3. Çöl

مجمل *mocmèl :* Özlü, kısa

مجملاً *mocmèlèn :* Kısaca, hulâsa

مجموع *mècmū' :* Toplam

مجموعاً *mècmū'èn :* Ceman

مجموعه *mècmū'è :* Toplanmış, bir araya toplanmış

مجنون *mècnūn :* Deli, mecnun

مجوز *mocèvvez:* Câiz gören, müsade, cevaz

مجوس *mècūs :* Mecus, Zerdüşti

مجوف *mocèvvèf :* İçi boş, oyuk

مجهز *mocèhhèz:* Teçhiz edilmiş, mükemmel

مجهود *mechūd :* Çalışma, faaliyet

مجهودات *mechūdāt :* Çalışmalar, faaliyetler

مجهول *mechūl :* Bilinmeyen, meçhul

مجيب *mocīb :* Cevap veren, kabul eden

مجيد *mècīd :* Şan, şeref sahibi

مجير *mocīr :* Sığındıran, koruyucu

مچ *moç :* Kol, bilek

مچاله *moçāle :* Avuç içinde sıkılıp buruşturulmuş

مچ پيچ *moç-pīç :* Dolak

مچول *mèçūl :* Aptal, salak

محابا *mohābā :* Perva, korku

محابس *mèhābès :* Mahbesler, zindanlar

محاجه *mohācce :* Çekişmek, karşılıklı delil getirme

محاذى *mohāzī :* Karşı karşıya, aynı hizada

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

محارب *mohāreb :* Muharip, gazi
محاربه *mohārebe :* Savaş, muharebe
محارم *mèhārem :* Mahrem olanlar
محاسب *mohāseb:* حسابدار =Muhasip, muhasebeci
محاسبات *mohāsebāt :* Muhasebe
محاسبه *mohāsebe:* Hesap etme, hesap
محاسن *mèhāsen :* 1. İyilikler 2.Sakal
محاصره *mohāsere :* Kuşatma, muhasara, çembere almak (ask.)
محاضر *mèhāzer :* 1. Noterlikler 2. Huzurlar
محاضره *mohāzere :* Münazara, musahabe
محاط *mohāt :* Çevrilmiş
محافظ *mohāfez:* Koruyucu, gardiyan
محافظه *mohāfeze:* Koruma, muhafaza
محافل *mèhāfel :* Mahfiller, toplantı yerleri
محاق *mèhāq:* Kameri ayın son geceleri (o gece ay görünmez)
محاکم *mèhākem :* Mahkemeler
محاکمات *mohākemāt :* Yargılamalar, mahkemeler
محاکمه *mohākemè :* Muhakeme, yargılama
محال *mohāl :* 1. İmkânsız 2. Havale olunmuş
محامد *mèhāmed :* İyilikler, beğenilecek şeyler
محامی *mohāmi :* 1.Koruyan, himaye eden 2. وکیل دادگستری =Avukat

محاوره *mohāverè :* Karşılıklı konuşma, muhavere
محب *mohebb :* Seven, sevişen
محبت *mohèbbèt :* Sevgi, muhabbet, آمیز ~ = Muhabbetli
محبس *mèhbès :* Hapisane, zindan
محبوب *mèhbūb :* Sevgili
محبوبه *mèhbūbe :* Sevgili
محبوبیت *mèhbūbiyyèt :* Sevilme
محبوس *mèhbūs :* Tutuklu, mahpus
محتاج *mohtāc:* Muhtaç, ihtiyacı olan
محتاط *mohtāt :* İhtiyatlı
محتال *mohtāl :* Hileli, dubaracı
محتجب *mohtèceb:* Örtülmüş, münzevi
محترز *mohtèrez :* Çekinen
محترق *mohtèreq :* Yakan, yakıcı
محترم *mohtèrèm :* Saygıdeğer, sayın
محتسب *mohtèseb :* (esk.) Belediye ve polis memuru, ihtisapçı
محتشم *mohtèşèm :* Haşmetli, heybetli
محتضر *mohtèzèr :* Can çekişen
محتکر *mohtèker :* Vurguncu, ihtikâr yapan
محتلم *mohtèlem:* İhtilâm olmuş, düşü azmış
محتمل *mohtèmèl :* Muhtemel
محتوم *mèhtūm :* Kesin, kati
محتوی *mohtèvi :* İçine alan, ihtiva eden
محجر *mohèccèr :* Taşlaşmış, merdiven korkuluğu (taştan)
محجوب *mèhcūb :* Utangaç, mahçup

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

محجور *mèhcūr:* Hacir altına alınmış

محدب *mohèddèb :* Dışbükey, muhaddep

محدث *mohèddes :* Hadis bilgini

محدث *mohdès:* Sonradan çıkma,bidat

محدود *mèhdūd :* Sınırlı, mahdut

محذور *mèhzūr :* محظور = Sakınca, mahzur

محذوف *mèhzūf:* Kaldırılmış, çıkarılmış

محراب *mehrāb :* Mihrap

محرر *mohèrrer :* Yazar, yazan, muharrir

محرز *mohrèz :* Apaçık, belli

محرف *mohèrref:* Tahrif eden, bozarak değiştiren

محرف *mohèrrèf :* Tahrif edilmiş, değiştirilmiş

محرق *mohreq :* Yakan, yakıcı

محرقه *mohreqe :* Tifüs hastalığı

محرک *mohèrrek :* Kımıldatan, harekete getiren, kışkırtan

محرم *mèhrèm :* Mahrem

محرم *mohèrrèm:* Muharrem, Hicri kameri ayların ilki

محرمات *mohèrrèmāt :* Haram olan şeyler

محرمانه *mèhrèmāne* Gizlice, gizli

محرمه *mohèrrème :* Sayılı, ~ ایام = Sayılı günler

محروس *mèhrūs :* Korunmuş

محروسه *mèhrūse:* Korunmuş (müen.)

محروم *mèhrūm :* Yararlanamayan, umutsuz, mahrum

محرومیت *mèhrūmiyyèt:* Mahrumiyet

محزن *mohzen :* Üzücü, keder verici

محزون *mèhzūn :* Üzgün, mahzun

محسن *mohsen :* İyilik eden

محسوب *mèhsūb:* Hesaplanmış, sayılmış, mahsup

محسود *mèhsūd :* Kıskanılan

محسوس *mèhsūs:* Duyulan, hissedilen

محشر *mèhşèr :* Mahşer

محشور *mèhşūr:* Dost,haşır neşir olan

محصل *mohèssel :* 1. Tahsildar (esk.) 2. Öğrenci, talebe

محصنه *mohsene :* Evli kadın

محصور *mèhsūr :* Çevrilmiş

محصول *mèhsūl :* Ürün, mahsul

محض *mèhz :* Öz, tam, için

محضر *mèhzèr :* Noterlik, huzur, kat

محظور *mèhzūr :* محذور = Sakınca, mahzur, mani

محظوظ *mèhzūz:* Hoşlanmış,zevk almış

محفه *mèhfè :* Tahtırevan (esk.)

محفظه *mèhfèze:* Kutu, kap, mahfaza

محفل *mèhfel :* Toplantı yeri, mahfil

محفوظ *mèhfūz :* Korunmuş, mahfuz

محفوف *mèhfūf :* Sarılmış, bükülmüş

محق *moheqq :* Haklı

محقر *mohèqqèr :* Mütevazi, hakir

محقق *mohèqqèq :* Muhakkak

محقق *mohèqqeq :* Araştıran, bilimsel araştırma yapan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

محول *mohèvvèl :* Değişen, değişmiş, havale edilmiş

محير *mohèyyer :* حيرت انگيز = Hayret verici, saşırtıcı

محيط *mohît:* Çevreleyen,çevre,muhit

محيل *mohîl :* 1 . Havâle gönderen 2 . Hileci

محي *mohyî :* Dirilten ,hayat veren

مخ *mèḫ :* (esk.) لگام = Gem

مخ *moḫ :* Beyin

مخابر *moḫāber :* Muhabir

مخابره *moḫābere :* Haberleşme

مخادعه *moḫāde'è :* Birbirini aldatma

مخارج *mèḫārec :* 1 . Masraflar, harcamalar 2 . Çıkış yerleri

مخازن *mèḫāzen:* Depolar, mahzenler

مخاصم *moḫāsem :* Düşman

مخاصمه *mohāsemè:* Düşmanlık, savaş

مخاض *mèḫāz :* درد زايمان = Doğum sancısı

مخاط *moḫāt :* Sümük, burun suyu

مخاطب *moḫātèb :* Muhatap, karşı taraf, çağrılan taraf

مخاطب *moḫāteb:* Hitabeden

مخاطبه *moḫātèbè :* Bir biriyle konuşma

مخاطره *moḫāterè :* Tehlike

مخافت *mèḫafèt :* Korkma

مخالطه *moḫālètè :* Dostluk, düşüp kalkma

مخالف *moḫālef:* Karşı, zıt, muhalif

مخالفت *moḫālèfèt :* Muhalefet

مخققاً *mohèqqèqèn :* Katiyen, kesinlikle

محك *mèhèk :* Mehenk taşı

محكم *mohkèm :* Sağlam, sımsıkı

محكمه *mèhkème :* دادگاه = Mahkeme

محكوم *mèhkūm:* Hükümlü,mahkûm, به ~ = Mahkûmiyet konusu, له ~ = Mahkemede davayı kazanan, عليه ~ = Davayı kaybeden taraf

محل *mèhèll :* Yer, mahal

محلل *mohèllel :* 1 .Hülleci 2 . Eriten, halleden

محلول *mèhlūl :* Eriyik, mahlûl

محله *mèhèlle :* Mahalle

محلى *mèhèllī :* Yerli

محمد *mohèmmèd :* Hz. Muhammed, beğenilmiş

محمدى *mohèmmèdî :* Müslüman

محمل *mèhmel:* Tahtıravan, mahmil

محمود *mèhmūd :* Güzel, beğenilmiş

محمول *mèhmūl :* 1 . Yük, yükletilmiş 2 . Yüklem (man.)

محمولات *mèhmūlāt :* Yükler

محن *mehèn :* Mihnetler, eziyetler

محنت *mehnèt :*Üzüntü, sıkıntı, imtihan

محو *mèhv :* Yok olma, mahv

محور *mehvèr :* Mihver, eksen

محوطه *mohèvvète:* Alan, etrafı çevrilmiş alan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مخبر *moḫber:* Haber veren, bildiren
مخبط *moḫèbbèt :* Deli, kaçık
مخت *moḫt :* Ümit, güven
مختار *moḫtār:* Özerk, muhtar,seçkin
مخترع *moḫtère' :* İcat eden
مختص *moḫtèss :* Mahsus, özgü
مختصات *moḫtèssāt :* Özellikler
مختصر *moḫtèsèr :* Özet, kısa
مختفی *moḫtefī :* Gizli, örtülü
مختل *moḫtèl :* Bozulmuş
مختلس *moḫtèles :* Devlet parasını zimmetine geçiren,ihtilas yapan
مختلط *moḫtèlet :* Karma, karışık
مختلف *moḫtèlef :* Çeşitli, türlü
مختنق *moḫtèneq :* Sesi kısılmış, boğulmuş
مختوم *mèḫtūm :* Mühürlenmiş, sona ermiş
مختون *mèḫtūn :* Sünnet olmuş
مخدر *moḫder :* Uyuşturucu
مخدرات *moḫedderāt :* Uyuşturucu maddeler
مخدرات *moḫèddèrāt :* مخدره nin çoğ. Kadınlar, hanımlar
مخدره *moḫèddèrè :* Örtülü kadın
مخدوش *mèḫdūş:* Kazınmış, silinmiş
مخدوم *mèḫdūm :* Kendisine hizmet edilmiş, efendi
مخده *moḫèdde :* Büyük yastık
مخذول *mèḫzūl :* İtibardan düşmüş, menkûp
مخرب *moḫèrreb:* Harap eden, bozan
مخرج *mèḫrèc :* 1. Çıkış yeri 2. Payda (mat.)
مخروب *mèḫrūb :* Harap olmuş
مخروبه *mèḫrūbè :* Harabe
مخروط *mèḫrūt :* Koni, mahrut
مخروطی *mèḫrūtī :* Konik, mahruti
مخزن *mèḫzèn:* Mahzen,depo, hazine
مخصص *moḫèssès :* Tahsis edilmiş
مخصوص *mèḫsūs :* Özel, mahsus
مخصوصاً *mèḫsūsèn :* Özellikle, bilhassa
مخطط *moḫèttèt :* Çizgili, çizilmiş
مخفف *moḫèffèf :* Kısaltılmış, hafifletilmiş
مخفی *mèḫfī :* Gizli, saklı
مخل *moḫell :* İhlâl eden, bozan
مخلب *meḫlèb:* چنگال =Av hayvanlarının pençe veya tırnakları
مخلد *moḫèllèd :* Ebedi, daimi
مخلص *moḫles:* Samimi dost, muhlis
مخلص *mèḫlès :* 1. Kurtuluş yeri, kaçılacak yer 2. Özet olarak
مخلفات *mohèllèffāt:* 1. Miras, geriye bıraktığı eserler 2. Çeşitli şeyler veya süs, teferruat
مخلوط *mèḫlūt :* Karışık, mahlut
مخلوع *mèḫlū' :* Çıkarılmış, azledilmiş, tahttan indirilmiş
مخلوق *mèḫlūq :* Yaratılmış, mahluk
مخمر *moḫèmmèr:* Mayalanmış,maya

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مخمس *moḫèmmès:* Beşli, beşgen (geo.) Muhammes (edb.)

مخمصه *mèḫmèse:* Güçlük, zahmet, çıkmaz

مخمل *mèḫmèl:* Kadife

مخملک *mèḫmèlèk:* Kızıl (hek.)

مخمور *mèḫmūr:* Mahmur, içkiden sonraki baş ağrısı ve ağız burukluğu

مخنث *moḫènnès:* Kadınlığa meyleden erkek, (mec.) ibne

مخوف *mèḫūf:* Korkunç

مخیر *moḫèyyèr:* Muhayyer, seçme hakkını haiz, seçilmiş

مخیله *mohèyyelè:* Muhayyile, hayal gücü

مد *mèdd:* 1. Çekme, uzatma 2. Met, جزر و ~ = Met ve cezir

مد *mèdd:* مده = Elif harfi üzerine konulan çekme işareti

مد *mod:* Moda

مدائح *mèdā'eh:* مدایح = Övmeler, medihler

مدائن *mèdā'en:* مداین = Şehirler, Medayin, İranın batısında tarihi bir şehrin adı

مداح *mèddāh:* Öven, metheden

مداخل *mèdāḫel:* Gelir, fayda (çog.)

مداخله *modāḫelè:* Mudahele, karışma

مداد *medād:* Kalem, kurşun kalem, رنگی ~ = Renkli kalem, boya kalemi

مداد پاککن *medād-pāk-kon:* Silgi

مدار *mèdār:* Medar, arz dairesi

مدارا *modārā:* Dostca geçinmek, idare etmek

مدارات *mèdārāt:* Medarlar

مدارج *mèdārec:* Basamaklar, dereceler

مدارس *mèdāres:* Okullar

مدارک *mèdārek:* Belgeler, medrekler

مدافع *modāfe':* Savunan, müdafi

مدافعه *modāfe'e:* Savunma, müdafaa

مداقه *modāqqe:* Dikkatle inceleme

مدال *medal:* Madalya

مدام *modām:* Daimi

مداوا *modāvā:* Tedavi

مداوله *modāvelè:* Müzakere, müdavele

مداوم *modāvem:* Devamlı

مداومت *modāvemèt:* Devam etmek, devamlılık

مداهنه *modāhenè:* Dalkavukluk

مداین *mèdāyen:* مدائن = Şehirler

مدبر *modbèr:* Talihsiz

مدبر *modèbber:* Tedbirli, akıllı

مدبرانه *modèbberāne:* Akıllıca

مدت *moddèt:* Süre, müddet

مدح *mèdh:* Övme, medih

مدحت *medhèt:* Övücü sözler, övme

مدحیه *mèdhiyyè:* Övgü, methiye

مدخل *mèdḫèl:* Giriş yeri, gelir

مدد *mèdèd:* Yardım, imdat

مدر *moderr:* İdrar verici ilâç

مدرب *modèrrèb:* Tecrübeli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مدنی *mèdènî*: Şehirli, medeni
مدور *modèvvèr*: Yuvarlak
مدون *modèvvèn*: Tedvin edilmiş, derlenmiş, toplanmış
مدهش *modheş*: Dehşetli, müthiş
مدهوش *mèdhūş*: Şaşırmış, baygın
مدیحه *mèdîhe*: Methiye, övgü
مدید *mèdîd*: Uzun, uzamış
مدیر *modîr*: Müdür, idare eden
مدینه *mèdîne*: شهر = Şehir
مدیون *mèdyūn*: Borçlu, borç
مذاب *mozāb*: Eritilmiş, müzab
مذاق *mèzāq*: 1.Tatma, lezzet duyma yeri 2. Damak
مذاکره *mozākerè*: Müzakere
مذاهب *mèzāheb*: Mezhepler
مذبحه *mèzbèhè*: کشتارگاه = Mezbaha
مذبذب *mozèbzeb*: 1.Arabozucu, lâf taşıyan 2. Müteredditt
مذبوح *mèzbūh*: Öldürülmüş, boğazlanmış
مذعن *moz'en*: İtiraf eden, ikrar eden
مذکر *mozèkkèr*: Müzekker (gr.)
مذکور *mèzkūr*: Anılan, zikredilmiş
مذلت *mèzèllèt*: Alçaklık, düşüklük
مذمت *mèzèmmèt*: Yerme, kötüleme
مذموم *mèzmūm*: Beğenilmeyen,ayıplanan, kötü
مذنب *mozneb*: Günahkâr
مذنب *mozènneb*: Kuyruklu, kuyruğu olan
مذهب *mèzhèb*: Mezhep, yol

مدرج *mèdrèc*: Geçit, yol
مدرج *modèrrèc*: Dereceli
مدرجه *mèdrècè*: Basamak, yükselme aracı
مدرس *modèrres*: Okutan, öğretmen
مدرسه *mèdrèse*: Okul
مدرک *mèdrèk*: Belge, delil, vesika
مدرک *modrek*: Anlayan, idrak eden
مدعا *moddè'ā*: مدعی = Talebedilen şey, به ~ =Taleb konusu veya miktarı (huk.) ~ ر = İddialı, gururlu
مدعو *mèd'ovv*: Davetli, çağırılmış
مدعی *moddè'ā*: مدعا =İstenen şey (huk.)
مدعی *moddè'î*: İddia eden, müddei, davacı (huk.)
مدعی‌العموم *moddè'î-ol-omūm*: داد ستان = Savcı, müddeiumumi
مدعی‌علیه *moddè'î-'èleyh*: Davalı(huk.)
مدفن *mèdfèn*: Gömülünen yer,metîen, mezar
مدفوع *mèdfū'*: Dışkı, gaita
مدفون *mèdfūn*: Gömülmüş
مدقق *moddèqqeq*: Araştırıcı, inceleyen
مدل *modell*: Delâlet eden
مدل *model*: Model
مدلل *modèllèl*: İspatlanmış
مدلول *mèdlūl*: Anlam, medlûl
مدمغ *modèmmèğ*: Salak
مدن *modon*: شهرها = Şehirler

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مذهب *mozèhhèb :* Altın kaplanmış, ~ کاری =Altın kaplama, tezhipli

مر *morr :* تلخ = Acı

مرابحه *morābehè :* 1. Tefecilik, faizcilik 2. Faiz hesabı (mat.)

مرابطه *morābete :* İrtibat, bağlılık

مرات *mèrrāt :* Defalar

مرآت *mer'āt :* آیینه = Ayna

مراتع *mèrāte' :* Meralar

مراجع *mèrāce' :* Merciler

مراحل *mèrāhel:* Merhaleler, aşamalar

مراحم *mèrāhem :* Lütuflar, merhametler, sevgiler

مراد *morād :* Dilek, murat

مرادف *morādef :* 1. İzleyen 2. Anlamdaş, müteradif

مرارت *mèrārèt :* Acılık

مراسله *morāsele :* Mektup, mektuplaşma

مراسم *mèrāsem :* Tören, merasim

مراعات *morā'āt :* Gözetme, riayet, saygı

مراغه *mèrāğe :* Yuvarlanma, Marağa şehri

مرافعه *morāfe'è:* Dava açma, kavga

مراقب *morāqeb :* Murakıp, denetleyen, gözeten

مراقبت *morāqebèt:* Gözetlemek, bakmak, korumak, denetleme. dikkat

مراقد *mèrāqed :* Mezarlar

مراکز *mèrākez :* Merkezler

مرال *mèrāl :* Ceylân, ahu, meral, dişi giyik

مرام *mèrām :* İstek, meram

مراوده *morāvèdè :* Dostluk etmek, gidip gelmek

مراهق *morāheq :* حد =Buluğ çağına yaklaşan çocuk

مرایا *mèrāyā :* 1. Manzaralar 2. Aynalar

مرء *mèr' :* مرد = Erkek

مرآت *mer'āt :* آیینه = Ayna

مرأة *mèr'è :* زن = Kadın

مرئوس *mèr'ūs :* Memur, maiyet

مرئی *mèr'ī :* Görülen, görünen

مربی *morèbbī :* Eğitici, mürebbi

مرتاض *mortāz :* Derviş, zahit, riyazet ehli

مرتب *morèttèb:* Tertipli, derli toplu

مرتبه *mèrtèbe :* 1. Kere, defa, kez 2. Rütbe, makam

مرتبط *mortèbet :* Birleşmiş, bağlı

مرتجع *mortèce' :* Eskiye bağlı, mürteci, gerici, elâstiki

مرتد *mortèdd :* Müslümanlıktan dönen

مرتسم *mortèsèm :* Çizilmiş, izdüşümü (geo.)

مرتشی *mortèşī :* Rüşvet alan

مرتضی *mortèzā :* مرتضا = Beğenilmiş

مرتع *mèrtè' :* Mera, otlak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مردار *mordār :* Pis, ölmüş hayvan, mundar

مردانگی *mèrdānègi :* Mertlik

مرده *morde ;* Ölmüş

مردد *morèddèd:* Tereddütlü, şüpheli

مردک *mèrdèk :* مرد که = Herif, adam, adamcağız

مردکه *mèrdeke:* Adam, herif (arg.)

مردم *mèrdom :* Halk, insanlar

مردم آزار *mèrdom-āzār :* İnsanlara eziyyet eden

مردم شناسی *mèrdom-şenāsi :* Antropoloji, ~ موزه' = Antropoloji müzesi

مردم دار *mèrdom-dār :* Uysal

مردمک *mèrdomèk :* Göz bebeği

مردن *mordèn :* Ölmek

مردنگی *mèrdèngi :* Fanus, gaz lambası abajuru (esk.)

مردود *mèrdūd :* Koğulmuş, reddedilmiş, sınıfında kalmış

مرده ریگ *morde-rig:* میراث = Ölüden kalan, miras (esk.)

مرده شوی *morde-şū :* مرده شو = Ölü yıkayıcı, gassal

مرز *mèrz :* سرحد = Hudut, sınır

مرزبان *mèrz-bān :* Hudut memuru

مرزدار *mèrz-dār :* Sınır askerleri

مرزوق *mèrzūq :* Rızık verilmiş, yedirilmiş

مرزه *mèrze :* Tarhuna benzer bir çeşit sebze

مرتکب *mortèkeb:* İrtikâp eden, suç işleyen

مرتهن *mortèhèn :* Rehin edilen şey, ipotek eşya

مرثیه *mèrsiye :* Ağıt, mersiye

مرج *mèrc :* Çayır

مرجان *mèrcān :* Merdan

مرجح *morèccèh :* Seçilmiş, tercih edilen

مرجع *mèrcè' :* Dönülecek yer, müracaat yeri, merci

مرجمک *mèrcomèk :* عدس = Mercimek

مرجو *mèrcovv:* Umulan, rica edilen, istenilen

مرجوع *mèrcū':* مرجوعه = Geri gönderilmiş

مرحبا *mèrhèbā :* Aferin, bravo!

مرحله *mèrhèle :* 1. Konak, menzil, günlük yol 2.Aşama, evre,merhale

مرحمت *mèrhèmèt :* Lütuf, sevgi

مرحوم *mèrhūm :* Rahmetli

مرخص *morèḫḫès :* İzinli, ruhsatlı

مرخم *morèḫḫèm:* 1.Bir şeyin sonunu kısaltmak, kesmek 2. Kelime sonunda bir veya birkaç harfi çıkartılarak kısaltılmış

مرد *mèrd :* Erkek, adam, mert

مرداب *mordāb :* Gölek, göl

مرداد *mordād :* İran güneş takviminin 5. ayı (22 Ağustos – 21 Eylül)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مرس *mèrès* :Köpeğin boynuna bağlanan ip

مرسل *morsèl* : Gönderilmiş, peygamber

مرسله *morsèlè*: 1. Gönderilmiş (paket, koli) 2. گردن بند=Gerdanlık

مرسوم *mèrsūm* : Adet edilmiş, mersum

مرشد *morşed* : Yol gösteren, kılavuz, mürşit

مرصاد *mèrsād* : Gözetleme yeri

مرصع *morèssè'* : Kıymetli taşlarla donanmış, süslenmiş

مرصوص *mèrsūs* : Sağlam

مرض *mèrèz* : Hastalık, illet

مرضع *morze'* : مرضعه =Emzikli kadın, emziren, sütanne

مرضی *mèrzā* : Hastalar

مرطوب *mèrtūb* : Nemli, rutubetli

مرعی *mèr'ā* : Mera, otlak

مرعی *mèr'ī* : Saygı gösterilen, sayılan, riayet edilmiş

مرعش *mèr'èş* : Takla atan güvercin

مرعوب *mèr'ūb* : Ürkmüş

مرغ *morğ* : Tavuk, kuş

مرغ *mèrğ* : چمن = Çimen, yeşillik

مرغابی *morğ-ābī* : اردک = Ördek

مرغزار *mèrğ-zār* : Çayır, çimenlik

مرغک *morğèk* : Küçük kuş

مرغوب *mèrğūb* : Beğenilen, makbul

مرفق *merfèq* : آرنج = Dirsek

مرفوع *mèrfū'* : 1. Yükseltilmiş, kaldırılmış 2. Ötreli (gr.)

مرفه *morèffèh*: Rahat,geçimi iyi olan

مرفین *morfin* : Morfin

مرقد *mèrqèd* : Mezar

مرقع *morèqqè'* : 1. Yamalı 2. Rik'a yazısıyla yazılmış

مرقوم *mèrqūm* : Yazılmış

مرقومه *mèrqūmè* : Mektup

مرکب *mèrkèb* : Binilecek şey

مرکب *morèkkèb* : 1. Mürekkeb 2. Bileşik

مرکبات *morākkèbāt*: Narenciye, turunçgiller

مرکز *mèrkèz* : Merkez

مرکوب *mèrkūb* : Binit, binilen şey

مرکوز *mèrkūz*: Bir noktada toplanmış

مرگ *mèrg* : Ölüm

مرگ موش *mèrg-e mūş* : 1. Fare zehiri 2. Arsenik

مرمت *mèrèmmèt* : Tamir, onarım

مرمر *mèrmèr* : Mermer

مرموز *mèrmūz* : Gizli, sırri, işaretle belirtilen, simgeli

مروا *mèrvā* : İyi dilek, hayır dua, uğur

مروارید *morvārīd* : İnci

مروت *morovvèt* : Mertlik, cömertlik

مروج *murèvvec* :Yürüten,tervic eden

مرور *morūr* : Geçme, gitme

مروی *mèrvī* : Rivayet olunan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مرهم *mèrhèm :* Merhem
موهون *mèrhūn :* Rehin edilmiş
مرئ *mèrî' :* Yemek borusu
مریخ *merrîḫ :* بهرام = Merih, Mars
مرید *morîd :* Mürit
مریض *mèrîz :* Hasta
مزاج *mezāc :* Mizaç, huy
مزاح *mèzāh :* Mizah, şaka
مزاحم *mozāhem :* Rahatsız eden
مزاحمت *mozāhemèt:* Zahmet vermek, eziyet etmek
مزاد *mèzād :* مزایده = Arttırmak, mezat
مزار *mèzār :* Mezar, kabir
مزارع *mèzāre' :* Tarlalar
مزارعه *mozāre'è :* Ziraat anlaşması
مزامیر *mèzāmîr :* 1. مزمار ın çoğ. Bir çeşit müzik aleti, düdük, nay 2. Zebûr sûreleri
مزاوجت *mozāvecèt :* 1. Evlenme 2. Çiftleşme
مزایا *mèzāyā :* Meziyetler
مزایده *mózāyedè :* Arttırma, müzayede; mezat
مزبله *mèzbèle :* Çöplük
مزبور *mèzbūr :* Adı geçen, anılan
مزج *mèzc :* 1. Katma, karıştırma 2. Bal, öz
مزجاة *mèzècāt :* Küçük, değersiz
مزخرف *mozèḫrèf :* 1. Aldatıcı süslü şeyler 2. Saçma ve anlamsız söz

مزد *mozd :* Ücret, karşılık
مزدوج *mozdèvèc :* Eş tutmuş, evlenmiş, çiftleşmiş
مزدور *mozdūr :* İşçi, ücretli
مزرعه *mèzrè'e :* Tarla
مزروع *mèzrū' :* Ekilmiş
مزعفر *mozè'fèr :* Safranlı, safran konmuş yemek
مزلف *mozèllèf :* 1. Zülüflü 2. İbne (hlk.)
مزمار *mezmār :* 1. Düdük, kaval 2. Zebur surelerinin her biri
مزمزه *mèzmèzè :* Tatmak, çeşnisine bakmak
مزمن *mozmen :* Müzmin, eski, süregen
مزور *mozèvver :* Sahtekâr, tezvirci
مزه *mèze :* Tat
مزیت *mèzîyyèt :* Meziyet, iyi huy
مزید *mèzîd :* Artma, çoğalma
مزین *mozèyyèn :* Süslenmiş, bezenmiş
مژدگانی *mojdègānî :* Müjdelik, mükâfat
مژده *mojde :* Müjde
مژگان *mojgān :* Kirpik
مژه *moje :* Kirpik
مس *mes :* Bakır
مس *mèss :* El sürmek, meshetmek
مساء *mèsā' :* شب = Akşam, gece
مسائل *mèsā'el:* Problemler, meseleler
مسابقه *mosābeqè :* Yarışma, müsabaka

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مساجد *mèsāced:* Mescitler
مساح *mèssāh:* Arazi ölçen teknisyen
مساحت *mèsāhèt:* Alan, mesaha
مسارعت *mosāre'èt:* Koşmak, acele etme
مساعد *mosā'ed:* Uygun, yardımcı, müsait
مساعدت *mosā'edèt:* Yardım etme, yardım
مساعده *mosā'edè:* Avans para
مساعی *mèsā'I:* Çalışmalar, çabalar
مسافت *mèsāfèt:* Uzaklık, mesafe
مسافر *mosāfer:* Yolcu
مسافرت *mosāferèt:* Yolculuk, seyahat
مساکن *mèsāken:* Meskenler
مساکین *mèsākin:* Zavallılar, fakirler
مسالک *mèsālek:* Yollar, mezhepler, doktrinler
مسالمت *mosālemèt:* Barışıklık, sulh
مسامات *mèsāmāt:* Gözenekler, mesamat
مسامحه *mosāmehè:* 1. Hoşgörü 2. İhmal, tekâsül
مسامره *mosāmerè:* Gece toplanıp konuşma, sohbet etme
مسامع *mèsāme':* Kulaklar
مساوات *mosāvāt:* Eşitlik
مساوی *mosāvī:* Eşit
مساهرة *mosāherèt:* = شب زنده داری Gece uyumayıp uyanık durmak
مساهله *mosāhèlè:* Kolaylık ve yumuşaklık göstermek

مسئله *mès'èlè:* Problem, mesele, konu
مسئول *mès'ūl:* = مسؤل Sorumlu, mesul
مسئولیت *mès'ūliyyèt:* Sorumluluk, mesuliyet
مسبح *mosèbbeh:* Tesbih ve dua eden, Tanrıyı anan
مسبوق *mèsbūq:* Haberdar, vakıf
مست *mèst:* 1. Sarhoş 2. Kızışmış hayvan
مستأجر *mostè'cer:* Kiracı
مستأصل *mostè'sèl:* Muhtaç, perişan
مستأنف *mostè'nef:* İşe yeniden başlayan, mahkemeden istinaf hakkı isteyen
مستبد *mostèbedd:* Müstebit, kendi keyfine göre yöneten
مستتر *mostèter:* Örtülü, saklı
مستثنی *mostèsnā:* Müstesna, kural dışı
مستجاب *mostècāb:* Kabul edilmiş
مستحب *mostèhèbb:* Beğenilmiş, müstahap
مستحسن *mostèhsèn:* Beğenilmiş, güzel
مستحضر *mostèhzèr:* Haberdar, muttali
مستحفظ *mostèhfez:* Bekçi, koruyucu
مستحق *mostèhèq:* Haklı, lâyık, müstahak
مستحکم *mostèhkèm:* Sağlam
مستحیل *mostèhīl:* İmkânsız
مستخدم *mostèḫdem:* Memur, hizmetçi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مستخرج *mostèḫrèc :* Çıkarılmış

مستخلص *mostèḫlès :* Kurtarılmış, serbest bırakılmış

مستدام *mostèdām :* Devam eden, daim

مستدعی *mostèd'ī :* 1. Rica edilen, arzu olunan 2. İstekli

مستدل *mostèdèll :* Delile dayanan

مستدير *mostèdīr :* Yuvarlak

مستراح *mostèrāh :* Helâ, apteshane

مسترخی *mostèrḫī :* Gevşek, bitkin

مسترد *mostèred :* İade edilmiş, geri verilmiş

مستريح *mostèrīh :* Rahat, huzur içinde

مستسق *mostèsqī :* 1. Su isteyen 2. Siroz hastası

مستشار *mostèşār :* Müşavir

مستشرق *mostèşreq :* Müsteşrik

مستشفی *mostèşfī:* بيمارستان =Hastane

مستضعف *mostèz'èf :* Zayıf, zayıf sayılan

مستضیء *mostèzī' :*Aydın, ışık isteyen

مستطاب *mostètāb:* Ulu, güzel,makbul

مستطيع *mostètī' :* Güçlü, zengin

مستطيل *mostètīl :* Dörtgen, müstatil

مستظهر *mostèzhèr :* Dayanmış, güvenmiş

مستعار *mostè'ār :* Ödünç, eğreti

مستعان *mostè'ān :* Yardımı istenilen

مستعجل *mostè'cèl :* Aceleli

مستعد *mostè'ed :* Hazır, istidatlı

مستعرب *mostè'rèb:* Araplaşmış,Araptan alınmış

مستعصم *mostè'sem :* Sığınan

مستعمل *mostè'mèl:* Kullanılmış, eski, müstamel

مستعين *mostè'īn :* Yardım isteyen

مستغاث *mostèğās :* Kendisinden yardım istenilen

مستغرق *mostèğrèq :* Gark olmuş, boğulmuş

مستغفر *mostèğfer:* Tövbe ve istiğfar eden

مستغل *mostèğèll :* Geliri olan, ev, dükkan, arazi

مستغنی *mostèğnī :* İhtiyacı olmayan

مستغيث *mostèğīs :* Yardım isteyen

مستفاد *mostèfād :* Anlaşılmış, yararlanılmış

مستفسر *mostèfser:* Soruşturan, açıklanmasını isteyen

مستفيد *mostèfīd :* Yararlanan

مستفيض *mostèfīz :* Feyiz alan, bereketlenen

مستقبل *mostèqbèl :* Gelecek zaman

مستقر *mostèqèrr :* Yerleşmiş

مستقل *mostèqell :* Bağımsız

مستقيم *mostèqīm :* Doğru

مستكبر *mostèkber :* Gururlu, kibirli

مستلزم *mostèlzem :* Gerekli, icap eden

مستمر *mostèmèrr :* Daimi, devamlı

مستمری *mostèmèrrī :* Daimi gelir, aylık

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مستمسک *mostemsèk* : Delil, dayanak, bahane

مستمع *mostème'*: Dinleyen, dinleyici

مستملکه *mostèmlekè*: Sömürge, müstemleleke

مستمند *mostèmènd* : Zavallı, yoksul

مستنبط *mostènbet* : Anlaşılmış, zımnen anlaşılan

مستند *mostènèd* : Delil, dayanak

مستنصر *mostènser* : Yardım dileyen

مستنطق *mostènteq* : بازپرس = Sorgu yargıcı, müstantik

مستنکف *mostènkef* : Çekimser

مستوجب *mostowceb*: Lâyik, hak eden

مستودع *mostowde'* : Emanet bırakan, tevdi eden

مستور *mèstūr* : Örtülü, gizli

مستوفی *mostowfī* : Hak ve vergileri toplayan, defterdar (esk.)

مستولی *mostowlī* : İstilâ eden, zapteden

مستوی *mostèvī* : Düz, düzey (geo.)

مستهجن *mostèhcèn* : Ahlâka aykırı, çirkin, müstehcen

مستهلک *mostèhlèk* : Yoğaltılan, tüketilen, müstehlek

مسجد *mèsced* : Cami

مسجع *mosèccè'*: Secili, kafiyeli nesir (ed.)

مسجل *mosèccèl* : Kayıtlı, sicile geçirilmiş

مسجود *mèscūd* : Kendine secde edilen

مسجون *mèscūn* : Mahpus

مسح *mèsh* : Meshetme, sürme

مسحور *mèshūr*: Büyülenmiş, sihirlenmiş

مسحوق *mèshūq*: Ezilmiş, toz edilmiş

مسخ *mèsḫ*: Şeklini değiştirip çirkin bir şekle sokulma

مسخر *mosèḫḫèr*: Zorla ele geçirilmiş

مسخره *mèsḫère* : Maskara, alay konusu

مسدس *mosèddès* : Altıgen (geo.), altılı (ed.)

مسدود *mèsdūd* : Kapalı, kapanmış

مسرت *mèsèrrèt* : Sevinç, şenlik

مسرف *mosref* : İsrafçı, müsrif

مسرور *mèsrūr* : Sevinçli

مسروق *mèsrūq* : Çalınmış, aşırılmış

مسروقه *mèsrūqè* : Çahnmış eşya

مسطح *mosèttèh* : Düz, musattah

مسطره *mèstèrè* : خط کش = Cetvel

مسطور *mèstūr* : Yazılmış

مسطوره *mèstūrè* : نمونه = Örnek, nümune

مسعود *mès'ūd* : Bahtiyar, mesut, mutlu

مسقط الرأس *mèsqèt-or-rè's* : Doğum yeri

مسقطی *mèsqètī* : Şeker ve nişasta ile yapılan bir çeşit tatlı

مسقف *mosèqqèf* : Tavanı olan

مسکر *mosker* : Sarhoşluk veren

مسکن *mèskèn* : Mesken

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مسمن *mosèmmèn :* Yağlı

مسموع *mèsmū' :*Duyulmuş, işitilmiş

مسموم *mèsmūm :* Zehirlenmiş, ~ کردن = ~ شدن =Zehirlenmek Zehirlemek

مسن *mosenn :* Yaşlı, ihtiyar

مسند *mèsnèd :* 1. Dayanak, dayanacak yer 2. Makam, mevki

مسند *mosnèd :* 1. İsnat edilmiş 2. Yüklem (gr.)

مسنن *mosènnen :* دندانساز =Dişçi, diş doktoru

مسواک *mesvāk :* Misvak, diş fırçası

مسوده *mosvèddè :* Müsvedde, taslak

مسهل *moshel :* Müshil

مسیح *mèsih :* Hz. İsa

مسیحا *mèsihā :* Hz. İsa, İsa'ya ait

مسیحی *mèsihi :* Hıristiyan

مسیحیت *mèsihiyyèt :* Hıristiyanlık

مسیر *mèsir :* Geçiş yeri veya yolu, mesire

مشابه *moşābeh :* Benzer, müşabih

مشابهت *moşābehèt :* Benzerlik

مشاجه *moşāccè :* Çekişme, doğüşme

مشاجره *moşācerè :* Çekişme, kavga

مشار *moşār :* İşaret olunan

مشارالیه *moşār-on-elèyh :* Adı geçen

مشارب *mèşāreb :* Meşrepler, huylar, zevkler

مشارکت *moşārekèt :* İşteşlik, ortaklık

مشاطه *mèşşāte :* Süsleyici, tarayıcı kadın

مسکن *mosèkken :* Uyuşturan, ağrı dindiren

مسکنت *mèskènèt :* Zavallılık, yoksulluk

مسکوت *mèskūt :* Susturulmuş

مسکوک *mèskūk :*Madeni para, sikkelenmiş

مسکون *mèskūn :* Oturulan yer, oturulacak

مسکه *mèske :* کره = Tereyağ

مسکین *meskîn :* Yoksul, zavallı

مسگر *mesgèr :* Bakırcı

مسلح *mosèllèh :* Silahlı

مسلخ *mèslèḫ :* Mezbaha

مسلسل *mosèlsèl :* 1. Zincirleme, art arda 2. Makinalı tüfek

مسلط *mosèllèt :* Musallat

مسلک *mèslèk :* Yol, gidiş, tarz, tarikat

مسلم *mosèllèm :*Belli, açık, müsellem

مسلم *moslem :* Müslüman

مسلمان *mosèlmān :* Müslüman

مسلمه *moslemè :* Müslüman kadın veya kız

مسلوب *mèslūb :* Alınmış, soyulmuş

مسلول *mèslūl :* Veremli

مسمی *mosèmmā :* Adlanmış, bilinen

مسمار *mesmār :* میخ = Çivi

مسمط *mosèmmèt:* Musammat, dört, beş, altı ilâh.., mısralarla yapılmış kıtalar (ed.)

مسمن *mosmen :* Şişman

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مشاع *moşā'*: Taksim olmamış ortak mülk

مشاعر *mèşā'er*: Duyular, hassalar

مشاعره *moşā'erè*: Karşılıklı şiir söyleme

مشاعل *mèşā'el*: Meşaleler

مشاغل *mèşāğel*: İşler, meşguliyetler

مشافهه *moşāfehè*: Karşılıklı konuşma

مشاق *mèşşāq*: Güzel yazı örneği veren, yazı öğretmeni

مشاکل *mèşākel*: Güçlükler

مشام *mèşām*: Burun, kokma duygusu

مشاور *moşāver*: Müşavir, danışman

مشاوره *moşāvere*: Müşavere, danışma

مشاهد *mèşāhed*: Meşhetler, şehit olunan yerler

مشاهد *moşāhed*: Müşahit, gözlemci

مشاهده *moşāhede*: Gözlem, bakmak, görmek

مشاهیر *mèşāhīr*: Tanınmış ünlü kişiler

مشایخ *mèşāyeḫ*: Şeyhler, ulular

مشایع *moşāye'*: Uğurlayanlar, teşyi edenler

مشایعت *moşāye'èt*: Uğurlama, teşyi

مشئوم *mèş'ūm*: مشؤوم = Uğursuz

مشبک *moşèbbèk*: Delik delik, ağ gibi örülmüş

مشبه *moşèbbèh*. Benzetilen, müşebbeh

مشت *moşt*: Yumruk, avuç

مشتاق *moştāq*: İstekli, şevkli

مشتبه *moştèbèh*: Şüpheli

مشترک *moştèrèk*: Ortak, müşterek

مشتری *moştèrī*: 1. Müşteri, alıcı 2. برجیس = Müşteri, jüpiter

مشت زن *moşt-zèn*: Boksör

مشتعل *moştè'el*: Alevlenmiş

مشتق *moştèqq*: Bir kelimeden türemiş, türev, müştak

مشتکی *moştèkī*: Şikâyetçi

مشتلق *moştoloq*: Müjdelik

مشتمال *moşt-o-māl*: مشت و مال = Masaj

مشتمل *moştèmel*: İhtiva eden, kaplayan

مشتوک *moştuk*: Ağızlık

مشتهر *moştèhèr*: Ünlü, tanınmış

مشتهی *moştèhī*: İstenilen, iştah verici

مشتهیات *moştèhīyāt*: Lezzetli şeyler, istekler

مشجر *moşèccèr*: Ağaçlı, ağaçla dolu

مشحون *mèşhūn*: Dolu

مشخص *moşèḫḫès*: Belli, müşahhas

مشخصات *moşèḫḫesāt*: Özellikler nitelikler

مشدد *moşèddèd*: Şeddeli

mèşrèb: Huy, zevk

مشربه *mèşrèbe*: Maşrapa, su kabı

مشرف *moşref*: Yüksekte bulunan, üstün

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مشگی *meşgī :* سیاه = Siyah, kara

مشمئز *moşmè'ezz :* İğrenen, nefret eden

مشمشه *meşmeşe :* Ruam veya sıraca hastalığı

مشمع *moşèmmè' :* Muşamba

مشمول *mèşmūl :* 1. Bir şeyin içinde bulunma 2. Askerliğe gidecek kimse

مشموم *mèşmūm :* Kokusu duyulan

مشوب *mèşūb :* Karışık, bulaşmış

مشورت *mèşvèrèt :* Danışma, meşveret

مشوش *moşèvvèş :* Karışık, perişan

مشوق *moşèvveq :* Teşvik eden, 'gayrete getiren

مشهد *mèşhèd :* Şehitlik, şehidin gömüldüğü yer

مشهود *mèşhūd :* Gözle görülen, belli

مشهور *mèşhūr :* Tanınmış, ünlü

مشی *mèşy :* Yürüme, yürüyüş, خط ~ = Plân, program

مشیت *mèşiyyèt :* İsteme, irade

مشیر *moşīr :* Müşavir, danışman

مصائب *mèsā'eb :* مصیبت in çoğ. Belâlar, musibetler

مصاب *mosāb :* Raslamış, uğramış

مصابیح *mèsābīh :* Işıklar, kandiller, 'meşaleler

مصاحب *mosāheb :* Biriyle sohbet eden, arkadaş

مصاحبت *mosāhèbèt :* Dostluk

مشرف *moşèrrèf :* Şereflenmiş

مشرک *moşrek :* Müşrik, Tanrıya eş tanıyan

مشروب *mèşrūb :* 1.İçki 2. İçilecek, خور ~ = Ayyaş, içki içen

مشروح *mèşrūh:* Açıklanmış,tafsilâtlı

مشروط *mèşrūt :* Şartlı, şarta bağlı

مشروطه *mèşrūte:* Meşrutiyetle yönetilen

مشروع *mèşrū':* Yasaya uygun,meşru

مشعر *moş'er :* Gösteren, belirten

مشعر *mèş'èr :* 1. İdrak, hassa 2. Hacda belirli törenlerin yapıldığı yerler

مشعشع *moşè'şè' :* Parlak, şaşaalı

مشعل *mèş'èl :* مشعله = Meşale

مشعوف *mèş'ūf :* Memnun

مشغله *mèşğèle :* İş, güç, meşgale

مشغول *mèşğūl :* Bir işle uğraşan, tutulmuş, meşgul

مشفق *moşfeq :* Şefkatli, acıyan

مشق *mèşq :* Yazı örneği, alıştırma. meşk

مشقت *mèşèqqèt :* Güçlük, sıkıntı

مشکاة *meşkāt :* Lambalık, fanus

مشکل *moşkel :* Güç, zor

مشکور *mèşkūr :* Teşekkür olunan, beğenilen

مشکوک *mèşkūk :* Şüpheli

مشک *meşk :* Misk, mis

مشگ *moşg :* Misk, mis

مشگ *mèşg :* Tulum, kırba

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مصاحبه *mosāhèbè :* Karşılıklı sohbet etme

مصادر *mèsāder:* Reisler, idare edenler, امور ~ = İdare erkânı

مصادره *mosāderè :* Zapt etme, birinin malına el koyma

مصادف *mosādef:* Rasgelen, raslayan

مصادم *mosādem :* Çarpan

مصادمه *mosādemè :* Çarpışma

مصارعه *mosāre'è :* کشتی = Güreşme

مصارف *mèsāref :* Masraflar

مصاعب *mèsā'eb:* Güçlükler,zorluklar

مصاف *mèsāf :* Savaş alanı

مصافحه *mosāfehè :* El sıkışma

مصالح *mèsāleh :* 1. Yararlı işler 2. Malzeme, ساختمانی ~ = İnşaat malzemesi

مصالحه *mosālèhè:* Anlaşma, uzlaşma

مصاهره *mosāhèrè :* Damat olma, sihriyet kurma

مصب *mèsèbb :* Nehrin denize doküldüğü yer, mansap, ağız

مصباح *mesbāh :* Meşale, kandil, ışık

مصحح *mosèhheh :* Düzelten, tashih eden

مصحف *moshèf :* Kitap, bir ciltte toplanmış yazılar veya sayfalar, Kuran

مصحف *mosèhhef :* Yazarken veya konuşurken bazı harfleri atan veya değiştiren

مصداق *mesdāq :* Şahit, delil, mana

مصدر *mèsdèr :* 1. Mastar (gr.) 2. Kaynak 3. İdare eden başkan

مصدع *mosèdde' :* Rahatsız eden

مصدق *mosèddeq:* Onaylayan, inanan

مصدوم *mèsdūm :* Çarpılmış, yaralanmış

مصر *moserr :* Israr eden

مصراع *mesrā' :* Mısra

مصرح *mosèrrèh:* Tasrih edilmiş, açık

مصرف *mèsrèf:* Sarfetme, harcama

مصروع *mèsrū' :* Saralı

مصروف *mèsrūf :* Sarfedilmiş

مصطبه *mestèbè :* Peyke

مصطفی *mostèfā :* Seçilmiş

مصطکی *mèstèkī :* Sakız

مصطلح *mostèlèh :* Terimli mustalah

مصغر *mosèğğèr :* Küçültülmüş

مصفی *mosèffā :* مصفا = Saf, halis

مصلی *mosèllā :* مصلا = Namaz kılmaya özgü açık yer

مصلح *mosleh :* Islah eden, iyileştiren, barıştıran

مصلحت *mèslèhèt :* İyi iş, sulh ve selâmet yolu

مصلوب *mèslūb :* Alışmış, idam edilmiş

مصمت *mosèmmèt :* Susan, sessiz

مصمم *mosèmmèm :* Kararlı, azimli

مصنف *mosènnef:* Derleyen, toplayan, kitap yazarı

مصنوع *mèsnū':* Yapılmış, imal edilmiş

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مصنوعات *mèsnū'āt :* İmâlât

مصوب *mosèvvèb :* Tasvip olunan, tasdik olunmuş

مصوت *mosevvèt :* Sesli

مصور *mosèvvèr :* Resimli

مصور *mosèvver :* نقاش = Ressam

مصون *mèsūn :* Korunmuş, mahfuz, dokunulmaz

مصونیت *mèsūniyyèt:* Dokunulmazlık

مصیب *mosîb :* İsabetli, doğru söyleyen

مصیبت *mosîbèt:* Felâket, belâ, ~ زده = Felâketzede

مضاجع *mèzāce':* 1.Mezarlar, kabirler 2. Yatacak yerler

مضار *mèzārr :* Zararlar

مضاربه *mozārebè :* 1. Döğüşme 2. Bir taraftan sermaye, bir yandan emek konarak kurulan şirket

مضارع *mozāre' :* 1. Geniş zaman (gr.) 2. Aruzda bir bahir 3. Benzer

مضاعف *mozā'èf:* İki kat

مضاف *mozāf:* 1. Eklenmiş 2. Tamamlanan, belirtilen (gr.)

مضاف علیه *mozāf-on-èlèyh :* Belirten, tamlayan (gr.)

مضامین *mèzāmîn :* Anlamlar, mefhumlar, mazmunlar

مضایقه *mozāyeqè :* 1. Esirgeme, kıyamama 2. Darlık

مظبوط *mèzbūt :* 1. Zaptedilmiş 2. Arşive dosyaya konmuş

مضجع *mèzcè' :* 1. Mezar, kabir 2. Yatak yeri

مضحک *mozhek :* Gülünç, komik

مضحکه *mèzhèkè :* Komedi, gülünç şey

مضر *mozerr :* Zararlı

مضراب *mezrāb :* Mızrap

مضرب *mèzrèb :* Ortak kat (mat.)

مضرت *mèzèrrèt :* Zarar, ziyan

مضرس *mozèrrès :* 1.Dişli, çentik 2. Belâya uğramış, tecrübeli adam

مضروب *mèzrūb :* Çarpılan (mat.), ~ فیه = Çarpan (mat.)

مضطر *moztèrr :* Yoksul, zavallı, mecbur

مضطرب *moztèreb:* Perişan, çırpınan, mustarip

مضغ *mèzğ :* Ağızda çiğnemek

مضل *mozell :* Doğru yoldan saptıran, baştan çıkaran

مضمار *mezmār :* At meydanı, hipodrom

مضمحل *mozmèhell:* Yok olan, mahvolan

مضمر *mozmèr :* Saklı, gizli

مضمضه *mèzmèze :* Ağıza su alarak çalkama

مضموم *mèzmūm :* 1. Ötreli, ötre harekesiyle okunan(gr.) 2.Toplanmış, sıkıştırılmış

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مضمون *mèzmūn:* Mazmun, gizli anlam taşıyan söz (ed.)

مضی *mozī' :* Işık veren, parlayan

مضیف *mèzīf:* Misafir yeri, misafir odası

مضیقه *mèzīqe :* Darlık, sıkıntı, muzayaka

مطابع *mètābe' :* Matbaalar

مطابقه *motābeqè :* 1. Birbiriyle benzeme 2. Karşılaştırma

مطاع *motā' :* İtaat olunan

مطاف *mètāf:* Dönülen, tavaf edilen yer

مطالب *mètāleb :* Maksatlar, konular

مطالبه *motālebè :* İddia, hakkını isteme

مطالع *mètāle' :* Güneşin ve yıldızın doğduğu yerler, matlalar

مطالعه *motāle'è :* Etraflı düşünme, anlayarak okuma, mütalâa

مطامع *mètāme' :* Tama ve istek konuları

مطاوعه *motāve'è:* Tabi ve muti olma

مطایبه *motāyebè :* Şakalaşma

مطب *mètèbb :* Muayenehane

مطبخ *mètbèḫ :* Mutfak

مطبعه *mètbè'e :* چاپخانه = Matbaa, basımevi

مطبقه *motbèqe :* Şiddetli ateşli hastalık

مطبوخ *mètbūḫ :* Pişirilmiş

مطبوع *mètbū' :* 1. Basılı, tab edilmiş 2. Zevke uygun, makbul

مطر *mètèr :* باران = Yağmur

مطران *mètrān :* Piskopos

مطرب *motreb :* Çalgıcı, okuyucu, rakkas

مطرح *mètrèh :* Ortaya koyma, arzetme

مطرد *motèrrèd :* دراز = Uzun, uzaklaştırılmış

مطرز *motèrrèz:* Süslenmiş, müzeyyen

مطرق *metrèq :* پتک = Büyük çekiç

مطروح *mètrūh :* Atılmış, temeli atılmış

مطرود *mètrūd :* Kovulmuş

مطعون *mèt'ūn :* Kınanmış

مطفی *motfī :* Söndüren

مطلا *motèllā:* Altın kaplama, ~ کاری = Altın işi, altın kaplama işi

مطلب *mètlèb :* Konu, maksat

مطلع *mètlè' :* 1. Güneşin doğuş yeri 2. Sözün başlangıcı

مطلع *mottèle':* Haberdar, malûmatlı

مطلق *motlèq :* Kayıtsız, şartsız, mutlak

مطلوب *mètlūb :* İstenilen

مطمئن *motmè'en :* Tatmin olmuş

مطمح *mètmèh :* Göz dikilen şey

مطمور *mètmūr :* Mahzen, kiler, toprak altına gömülmüş

مطموس *mètmūs:* Kaybolmuş, görülmeyen

مطهر *motèhhèr :* Temiz, temizlenmiş

مطیب *motèyyeb :* Güzel kokulu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مطیع *motî'* : İtaat eden, baş eğen
مظالم *mezālem* : Zulümler, haksızlıklar
مظاهر *mèzāher* : Bir şeyin zuhur ettiği, görüldüğü yerler
مظاهر *mozāher* : Destekleyici, yardımcı
مظاهرت *mozāherèt* : Destek, yardım
مظروف *mèzrūf* : Zarf içinde bulunan, kaplı
مظفر *mozèffèr* : Zafere kavuşmış, muzaffer
مظلم *mozlem* : Karanlık
مظلوم *mèzlūm* : Zulüm görmüş, sessiz, mazlum
مظنون *mèznūn* : Sanık, maznun
مظنه *mèzènnè* : 1.Zan şüphe yerleri, tasavvur, zan 2 . Fiat, narh
مظهر *mèzhèr* : Zuhur edilen yer
مع *mè'è* : با = İle, birlikte
معابد *mè'ābed* : Mabetler
معابر *mè'ābèr* : Geçitler, caddeler,
معاد *mè'ād* : Dönüş yeri, ahiret
معادات *mo'ādāt* : دشمنی = Karşılıklı düşmanlık
معادل *mo'ādel* : Denk, eşit
معادله *mo'ādelè* : Eşit kılmak, denklem, muadele (mat.)
معادن *mè'āden* : Madenler
معاذ *mè'āz* : Sığınacak yer
معاذیر *mè'āzîr* : Özürler, mazeretler
معارض *mo'ārez* : Karşıt, muhalif
معارضه *mo'ārezè* : Birbirine karşı gelme, kavga, niza
معارف *mè'āref* : Bilgiler, maarif
معارفه *mo'ārefè* : Tanışmak
معاش *mè'āş* : Yaşayış, geçim yolu
معاشر *mo'āşer* : Dost, arkadaş
معاشرت *mo'āşerèt* : Dostluk, arkadaşlık
معاشقه *mo'āşeqe* : Karşılıklı aşk, sevişme
معاصر *mo'āser* : Çağdaş, muasır
معاصی *mè'āsî* : Günahlar
معاضد *mo'āzed* : Yardımcı
معاضدت *mo'āzedèt* : Yardım ve destek
معاف *mo'āf* : Af olunmuş. bağışlanmış
معافیت *mo'āfiyèt* : Bağışıklık, muafiyet
معاقب *mo'āqeb* : 1 . İzleyen, takipci 2 . Cezalandıran, işkence veren
معاقد *mo'āqed* : Anlaşma yapan taraflardan biri
معالج *mo'ālec* : Tedavi eden, şifa veren
معالجه *moālecè* : Tedavi
معالم *mè'ālem* : İşaretler
معالی *mè'āll* : Şeref ve yücelikler, yüce düşünceliler
معامل *mo'āmel* : Alış veriş eden
معامله *mo'āmele* : Alış veriş, davranış, muamele

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

معاند *mo'āned :* 1. İnat eden 2. Düşmanlık eden

معاندت *mo'ānedèt :* 1. İnatçılık 2. Düşmanlık

معانقه *mo'āneqè :* Kucaklaşma, sarmaşma

معانی *mè'ānī :* Anlamlar, manalar

معاودت *mo'āvedèt :* Dönüş, geri dönme

معاوضه *mo'āvèzè :* Değiştirme, değiş tokuş, کردن ~ = Değiştirmek

معاون *mo'āven :* Yardımcı, muavin

معاونت *mo'āvenèt :* Yardım, muavenet

معاهده *mo'āhède:* Sözleşme, muahede

معایب *mè'āyeb:* Noksanlar, kusurlar

معاینه *mo'āyene :* Muayene, kontrol etmek

معبد *mè'bèd :* Tapınak, mabet

معبر *me'bèr :* Geçit, geçecek yer

معبر *mo'èbber :* Ruya tabircisi

معبود *mè'būd:* İbadet olunan, Tanrı

معتاد *mo'tād:* Adet edinmiş, alışkan

معتبر *mo'tèbèr :* İtibarlı, sözü geçer

معتد *mo'tèd :* Haddi aşan, zâlim

معتدل *mo'tèdel :* İlimli, ölçülü, orta yolu tutan, mutedil

معتذر *mo'tèzer :* Özür bulan

معترض *mo'tèrez:* İtirazcı, itiraz eden

معترضه *mo'tèrezè :* ~ جمله = Konu dışı bir cümle

معترف *mo'tèref:* İtiraf ve ikrar eden

معتزل *mo'tèzel:* Topluluktan ayrılan, bir köşeye çekilen

معتزله *mo'tèzele :* Müslümanlıkta Ehl-i Sünnetten ayrılan dini fırkalardan biri, İslâm rasyonalistleri

معتصم *mo'tèsem:* Günahtan sakınan, bir şeye sıkı yapışan

معتضد *mo'tèzed :* Yardım isteyen, yardım eden

معتق *mo'tèq :* Azad edilmiş köle

معتقد *mo'tèqed:* İnanan, itikadı olan

معتکف *mo'tèkef :* Bir köşeye çekilmiş, ibadet için camide bir köşeye çekilen

معتل *mo'tèll :* 1. İlletli, sakat 2. Harf-i illeti (ا، ی، و) bulunan kelime (gr.)

معتمد *mo'tèmed :* İtimat eden

معتمد *mo'tèmèd :* Kendisine itimat edilen

معتنی *mo'tènī :* İtina eden

معتنی به *mo'tènā-beh :* Önemli, itina edilen, epeyce

معجز *mo'cez :* Kimsenin yapamayacağı durum ve iş

معجزه *mo'cezè :* Mucize

معجل *mo'èccèl :* Aceleli

معجم *mo'cèm :* Arapça harflerde noktası olan, sözlük

معجون *mè'cūn :* Macun

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

معد *mo'edd:* Hazırlayan, hazır

معده *me'dè:* Mide

معدل *mo'èddel:* 1. Eşit yapan, denkleştiren 2. Ortalama

معدلت *mè'dèlèt:* Adalet, hakkaniyet

معدن *mè'dèn:* Maden ocağı, maden çıkarılan yer

معدود *mè'dūd:* Sayılı, az

معدول *mè'dūl:* معدوله = 1. Bükülüp açılan, değiştirilen 2. Bir harfin sesi veya şekli değişmiş hali

معدوم *mè'dūm:* Yok olan

معذب *mo'èzzèb:* Eziyet çeken

معذرت *mè'zèrèt:* Özür, özür dileme

معذالك *mè'è-zālek:* Bununla beraber

معذور *mè'zūr:* Özürlü, mazeretli

معرا *mo'èrrā:* معرى = Çıplak, arı

معراج *me'rāc:* 1. Merdiven 2. Göğe çıkma, miraç

معرب *mo'rèb:* Arapçada hareke ve irab kabul eden kelime (gr.)

معرب *mo'èrrèb:* Araplaşmış, Arapçalaşmış yabancı kelimeler

معرض *mè'rèz:* Teşhir yeri

معرف *mo'èrref:* Tanıtan, bildiren

معرفت *mè'refèt:* Bilgi, irfan

معرق *mo'èrreq:* Terletici, terleten

معركه *mè'rekè:* 1. Savaş meydanı 2. Kalabalık, gürültü 3. Hokkabazlık v.b. gösteri yeri

معروض *mè'rūz:* Sunulmuş, arz edilmiş

معروف *mè'rūf:* Bilinen, meşhur

معز *mo'ezz:* Değerli kılan, aziz yapan

معزز *mo'èzzez:* Değerli, saygıdeğer

معزول *mè'zūl:* İşinden çıkarılmış, azledilmiş

معسر *mo'ser:* Yoksul, muhtaç, züğürt

معسور *mè'sūr:* Zor, güç

معشر *me'şèr:* Topluluk, toplum

معشوق *me'şūq:* Sevgili, aşık olunan

معشوقه *mè'şūqe:* Sevgili (kadın)

معصوم *mè'sūm:* Günahsız, masum

معصيت *mè'siyèt:* Günah, masiyet

معضل *mo'zel:* Güç, zor

معطر *mo'èttèr:* Kokulu, güzel kokulu

معطل *mo'èttèl:* Bırakılmış, işsiz, boş, ~ كردن = Oyalamak, beklet-mek

معطوف *mè'tūf:* Ait olan, atfedilmiş

معطى *mo'ti:* Veren, bahşeden

معظم *mo'èzzèm:* Büyük, azametli

معفو *mè'fov:* Bağışlanmış, affedilmiş

معقود *mè'qūd:* Aktedilmiş, bağlanmış

معقول *mè'qūl:* Akla uygun, makul

معقولات *mè'qūlāt:* Akla uygun şeyler, akılla ilgili

معكوس *mè'kūs:* Ters, aksi yönde

معلا *mo'èllā:* معلى = Yüksek, yüce, yüksek dereceli

معلق *mo'èllèq:* Asılı, asılmış, takla, ~ زدن = Takla atmak

معلل *mo'èllèl:* İlletli, sebepli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

معلم *mo'èllem :* Öğretmen, muallim
معلول *mè'lūl :* Sakat, alil, noksanlı
معلوم *mè'lūm :* Bilinen, malûm
معما *mo'èmmā :* Muamma, bilmece
معمار *me'mār :* Mimar
معمر *mo'èmmèr :* Yaşlı, ihtiyar
معمم *mo'èmmèm :* Sarıklı
معمور *mè'mūr :* Bayındır, mamur
معمول *mè'mūl:* Adet edilmiş, müte-davil, mutat
معنی *mè'nī :* Anlam, mana
معنبر *mo'ènber :* Amber kokulu, gü-zel kokulu
معنون *mo'ènvèn:* Adlanmış, unvanlı
معنوی *mè'nèvī :* Manevi
معوج *mo'èvvèc:* Kıvrımlı, eğri büğrü
معوق *mo'èvvèq :* Geri bırakılmış
معول *mo'èvvèl :* Güvenilmiş, sığınak
معونه *mè'ūnè :* معونت =Yardım, yar-dımlaşma, azık
معهذا *mè'è-hāzā :* Bununla beraber
معهود *mè'hūd :* Bilinen, anılan
معیار *me'yār :* Miyar, mehenk
معیب *mè'īb :* Noksanlı, sakat
معیت *mè'iyyèt :* Beraber, birlikte
معیر *mo'èyyer :* 1. Ölçen, mihenk taşına vuran 2. Kınayan
معیشت *mè'İşèt :* Geçim
معیل *mo'īl :* Ailesi kalabalık, aileli
معین *mo'īn:* Yardımcı, yardım eden
معین *mè'īn :* Akan, ~ ماء = Temiz ve berrak akan su
معین *mo'èyyèn :* Belirli, malûm, ta-yin edilmiş

معیوب *mè'yūb :* Özürlü, noksanlı
مغ *moğ :* Mecusi, ateşperest
مغ *mèğ :* 1. Derin 2. Çay yatağı
مغاره *mèğāre :* Mağara
مغازله *moğāzèlè :* Bir kadınla kar-şılıklı aşıkane sözler söylemek
مغازه *mèğāze :* Dükkân, ambar
مغاک *mèğāk :* 1. Derin 2. Çukur 3. Kabir
مغالطه *moğālètè :* Gerçeğe ve delile dayanmayan tartışma, yanılt-maca, mugalâta (man.)
مغان *moğān:* Ateşperestler,mecusiler
مغایر *moğāyer :* Aykırı
مغایرت *moğāyerèt :* Aykırılık
مغبچه *moğ-bèççe :* 1. Mecusi çocuğu 2. Genç meyhaneci
مغبر *moğèbbèr :* Tozlu, toz tutmuş, (mec.) kederli, kırgın
مغبون *mèğbūn:* Alışverişte aldatılmış
مغتنم *moğtènèm :* Bir şeyi ganimet sayıp yararlanan
مغدور *mèğdūr :* Haksızlığa uğramış
مغذی *moğèzzī:* Bol gıdalı, mugaddi
مغرب *mèğreb :* Batı, garp
مغرض *moğrez :* Garazlı, maksatlı, düşman
مغرور *mèğrūr :* Gururlu, mağrur
مغز *mèğz:* Beyin, iç، دار ~ = İçli
مغسل *mèğsèl :* Cenazenin yıkandığı yer
مغشوش *mèğşūş :* Karışık

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مغصوب *mègğsūb:* Zorla alınmış, gasb edilmiş

مغضوب *mègğzūb :* Öfkeye uğramış

مغفر *megğfèr:* مغفره = Zırhlı başlık, çelik başlık, miğfer

مغفرت *mègğferèt:* Affetme, yarlıgama

مغفور *mègğfūr :* Affedilmiş

مغلطه *mègğlètè:* Bir insanı yanıltacak söz, boş lâkırdı

مغلق *moğlèq:* Girişik, kapalı, anlaşılmaz, ağdalı, muğlak

مغلوب *mègğlūb :* Yenilmiş, mağlup

مغلوط *mègğlūt :* Yanlışlı

مغلول *mègğlūl :* Zincirlenmiş, bağlanmış

مغموم *mègğmūm :* Üzgün, gamlı

مغناطیس *megğnātis :* Mıknatıs

مغنی *moğnī :* Tatmin edici, muğni

مغنی *moğènni :* Şarkıcı, müzisyen

مغیث *moğis : :* Yardımcı

مغیر *moğèyyèr :* Değiştirilmiş, değişen

مغیلان *moğillān :* Dikenli çalı, deve dikeni

مفاتیح *mèfātīh :* Anahtarlar

مفاجاة *mofācāt:* Ansızın hücum etme

مفاخر *mèfāḫer :* Övünülecek şeyler

مفاخرت *mofāḫerèt :* Övünme

مفاد *mofād :* Anlam, mefhum, meâl

مفارقت *mofāreqèt :* Ayrılma, ayrılık

مفاصاحساب *mofāsā-hesāb :* Hesap paklık kağıdı, ibra makbuzu

مفاصل *mèfāsel :* Mafsallar, eklemler

مفاکهه *mofākèhè :* شوخی = Şakalaşmak

مفاوضات *mofāvezāt:* 1 .Konuşmalar, sohbetler 2 . Bahai dinine ait yaratılış, ruh v.b. bahisleri felsefi yönden açıklayan bir kitap

مفاوضه *mofāvezè :* Karşılıklı konuşma, sohbet

مفاهیم *mèfāhīm :* Mefhumlar, anlamlar

مفت *moft :* Bedava, beleş

مفتاح *meftāh :* Anahtar

مفتخر *moftèḫèr :* Övünen

مفت خور *moft-ḫor:* Bedavacı, beleşçi

مفترس *moftères :* Yırtıcı hayvan

مفتری *moftèrī :* İftiracı

مفتش *mofètteş :* بازرس = Müfettiş

مفتضح *moftèzèh :* Rezil

مفتقر *moftèqer :* Muhtaç, yoksul

مفتن *mofètten:* Fitneci. ara bozucun

مفتوح *mèftūh :* Açılmış, açık, fethedilmiş

مفتول *mèftūl :* Kalın tel

مفتون *mèftūn :* Aşık, hayran, meftun

مفتی *moftī :* Müftü

مفخر *mofèḫḫèr:* Övünen

مفخرت *mèfḫèrèt :* Övünme

مفخم *mofèḫḫèm :* Saygıdeğer

مفر *mèfèrr :* Kaçacak yer, çare

مفرح *mofèrreh :* Ferahlatıcı

مفرد *mofrèd :* 1 . Tek 2 . Tekil (gr.)

مفردات *mofrèdāt :* Basit, bileşik olmayan şeyler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مفرش *mèfrèş :* Halı, kilim v.b.
مفرط *mofret :* Aşırı, müfrit
مفرغ *mefrèğ :* Tunç
مفروز *mèfrūz :* Ayrılmış, parçalara bölünmüş arazi
مفروش *mèfrūş :* Döşenmiş, ~ کردن = Döşemek
مفروض *mèfrūz:* 1. Tasarlanmış, 2. Farz kılınmış
مفروق *mèfrūq :* 1. Dağılmış, ayrılmış 2. Çıkarılan (mat.)
مفسد *mofsed :* Bozan, ifsat eden
مفسده *mèfsèdè :* Kötü şey, fenalık
مفسر *mofèsser :* Tefsirci, açıklayıcı
مفسوخ *mèfsūḫ :* Bozulmuş, feshedilmiş
مفصل *mèfsèl :* Eklem, mafsal
مفصل *mofèssèl :*Ayrıntılı, uzun uzun
مفعول *mèf'ūl :* Yapılmış iş, eylem
مفقود *mèfqūd :* Kaybolmuş
مفکر *mofèkker :* Fikir adamı, düşünür
مفلس *mofles:* ورشکسته = İflâs eden
مفلوج *mèflūc :* İnmeli, felçli
مفلوک *mèflūk :* Yoksul, zavallı
مفوض *mofèvvèz :* Birine bırakılmış, havale olunmuş
مفهوم *mèfhūm :* Anlam, mefhum
مفید *mofīd :* Yararlı, faydalı
مقابر *mèqāber :* Mezarlar, kabirler
مقابل *moqābel :*Karşı, beraber, mukabil

مقابله *mogābelè:* Karşılaştırma, yüzleştirme
مقاتله *moqātelè :* Vuruşma, kavga, birbirini öldürme
مقادیر *mèqādīr :* Miktarlar
مقاربت *moqārebèt:* Yaklaşmak, cinsi münasebette bulunmak
مقاربتی *moqārebètī :* Cinsi münasebetle ilgili, ~ امراض =Zührevi hastalıklar
مقارن *moqāren :* Bitişik, yaklaşan, yakın, bir arada
مقارنت *moqārenèt :* Yakınlık, münasebet
مقاسمه *moqāsemè :* Paylaşma
مقاصد *mèqāsed :* Maksatlar
مقاطع *mèqāte' :* Kesitler, maktalar
مقاطعه *moqātè'è :* Kesişme, inşaat taahüdü, کردن ~ =İnşaat taahhüdü almak
مقاطعه کار *moqātè'è-kār :* Müteahhit
مقال *mèqāl :* Söz, lâf, ~ قال = Söz kalabalığı, münakaşa
مقاله *mèqālè :* Makale
مقام *mèqām :* Makam, rütbe
مقاوله *moqāvelè :* Sözleşme, mukavele, نامه ~ = Anlaşma
مقاوم *moqāvem :* Dayanıklı, dayanan
مقاومت *moqāvemèt :* Dayanma, direnme, mukavemet
مقایسه *moqāyesè :* Karşılaştırma, mukayese

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مقبره *mèqbèrè :* Mezarlık
مقبل *moqbel :* Kabul eden, yönelen, kutlu, mesut
مقبوض *mèqbūz :* Tutulmuş, alınmış
مقبول *mèqbūl :* Beğenilmiş, güzel
مقتبس *moqtèbès:* Alınmış, aktarılmış
مقتدا *moqtèdā :* مقتدی = Önder
مقتدر *moqtèder :* Güçlü, kudretli
مقترن *moqtèren :* Yakın, birleşmiş
مقتصد *moqtèsed :* Hesaplı, eli sıkı, muktesit, tutumlu
مقتضی *moqtèzl :* Gerekli, muktezi
مقتل *mèqtèl :* Öldürme yeri
مقتول *mèqtūl :* Öldürülen, maktul
مقدار *meqdār :* Miktar
مقدرات *moqèddèrāt :* Alın yazısı, mukadderat
مقدس *moqèddès:* Kutsal, mukaddes
مقدسات *moqèddèsāt :* Kutsal şeyler
مقدم *mèqdèm :* Yolcunun gelmesi, gelme zamanı
مقدم *moqeddèm:* Bir işe girişen, ilerleyen, cüretli
مقدم *moqèddèm :* İlerlemiş, önde giden
مقدمه *moqèddème :* Önsöz, giriş
مقدور *mèqdūr:* Mümkün,elden gelen
مقر *mèqèrr:* Oturulan, durulan yer, ikâmetgâh
مقر *moqerr :* İkrar ve itiraf eden
مقراض *meqrāz :* قیچی = Makas
مقرب *moqèrrèb :* Yakın

مقره *mèqère :* İzolâtör, mücerrit
مقرر *moqèrrèr :* Kararlaştırılmış
مقروض *mèqrūz :* Borçlu
مقرون *mèqrūn :* Yakın, bitişik
مقسم *moqèssem :* Bölen, paylaştıran
مقسوم *mèqsūm :* Bölünen (mat.)
مقسوم علیه *mèqsūm-on-'èleyh :* Bölen (mat.)
مقصد *mèqsèd :* Maksat, amaç
مقصر *moqèsser :* Suçlu, kusurlu
مقصود *mèqsūd :* İstenen, güdülen
مقصور *mèqsūr :* Kısa, kısaltılmış
مقضی *mèqzi:* Bitmiş, olmuş, erişmiş
مقضی المرام *mèqzi-ol-mèrām :* Muradına ermiş
مقطر *moqèttèr :* Damıtılmış; imbikten geçmiş
مقطع *mèqtè' :* Kesit, makta
مقطع *moqèttè' :* Kesik, ayrı
مقطوع *mèqtū' :* Kesintili, kesilmiş, maktu
مقعد *mèq'èd :* 1. Oturulacak yer, oturak, makat
مقعر *moqè'èr :* İç bükey, mukaar
مقفا *moqèffā :* مقفی = Kafiyeli söz
مقفع *moqèffè' :* Başı eğik, elleri titrek
مقفل *moqèffèl :* Kilitli, kapalı
مقل *moqll :* فقیر = Yoksul
مقلب *moqèlleb :* Değiştiren
مقلد *moqèlled :* Taklit eden, özenen, taklitçi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مقنع *moqne'* : Kanaat verici, inandırıcı

مقنن *moqènnen* : Kanun koyan

مقنی *moqènnī* : Kanal açan, kehriz açan

مقوا *moqèvvā* : Mukavva

مقوله *mèqūlè* : Söz, konu

مقوم *moqèvvem* : Değer biçen, muhammin

مقوی *moqèvvā* : مقوا = Mukavva

مقوی *moqèvvī* : Besleyici, kuvvet verici

مقهور *mèqhūr* : Yenilmiş, kahra uğramış

مقیاس *mèqyās* : Ölçü âleti, ölçek

مقید *moqèyyèd* : Bağlı, bağlanmış

مقیم *moqīm* : Oturan, ikamet eden

مك *mèk* : Emme, زدن ~ = Emmek

مکاره *mokāberè* : 1. Gurur 2. Çekişme, münakaşa

مکاتب *mèkāteb* : Mektepler, okullar

مکاتبه *mokātebè* : Yazışma

مکاتیب *mèkātīb* : Mektuplar

مکار *mèkkār* : Hilekâr, dubaracı

مکارم *mèkārem* : Cömertlikler, büyüklükler

مکاره *mèkāre* : بازار مکاره = Fuar, panayır

مکاره *mèkāreh* : Kötü ve istenmeyen şeyler

مکاری *mokārī* : Binek ve yük hayvanlarını kiraya veren, işleten

مکاسب *mèkāseb* : Meslekler, alış verişler

مکاشفه *mokāşefè* : Ortaya çıkarma, açma, keşif

مکافات *mokāfāt* : Mükâfat ve ceza

مکاله *mokālemè* : Konuşma

مکامن *mèkāmen* : Pusular

مکان *mèkān* : Mekân, yer

مکانت *mèkānèt* : Makam, mevki

مکانیزه *mekanize* : Makinalaşma

مکانسین *mekanesiyèn* : Makinist, makina tamircisi

مکانیک *mekanik* : Mekanik

مکب *mokebb* : Bir şeyin üzerine düşen, başını eğip meşgul olan

مکبر *mokebber* : Tekbir eyleyen

مکتب *mèktèb* : 1. Medrese, okul (esk.) 2. Meslek, mektep, ~ کلاسیک = Klâsik mektep

مکتسب *moktèsèb* : Kazanılmış

مکتشف *moktèşef* : Açan, keşfeden

مکتوب *mèktūb* : Mektup, yazılmış

مکتوم *mèktūm* : Gizli, saklı

مکث *mèks* : Duraklama

مکثر *mokèssèr* : Fazla, çoğalmış

مکحل *mokèhhèl* : Sürme çekmiş, sürmeli

مکدر *mokèddèr* : 1. Kederli, üzgün 2. Bulanık

مکذب *mokèzzeb* : Yalanlayan, yalancı çıkaran

مکر *mèkr* : Hile

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مكرر *mokèrrèr :* Tekrarlanmış

مكرم *mokèrrèm :* Saygı değer, mükerrem

مكرمت *mèkrèmèt :* 1 . Cömertlik 2 . Saygı

مكروه *mèkrūh :* Mekruh, iğrenç

مكسب *mèksèb :* İş, meslek, alış veriş

مكسر *mokèssèr :* Kırılmış

مكسور *mèksūr :* 1 . Kırılmış 2 . Kesreli (gr.)

مكشوف *mèkşūf :* Açık, meydanda olan

مكعب *mokè'èb :* Küp, mikâp (geo.)

مكفى *mokfī :* Yeter, yeterli

مكلس *mokèllès:* Kireçlenmiş, kireçli

مكلف *mokèllèf :* Bir görevi yapmağa mecbur kişi, mükellef

مكلل *mokèllèl :* Taçlanmış

مكمل *mokèmmèl :* Mükemmel, tam

مكمن *mèkmèn :* Pusu, gizlenme yeri

مكنى *mokènnā :* مكنا = Künyeli, lakabı olan

مكنت *meknèt :* Zenginlik, güçlülük

مكنون *mèknūn :* Gizli, saklı

مكوك *mèkuk :* ماكو = Mekik

مكون *mokèvvèn :* Vücut bulmuş, yapılmış

مكيال *mekyāl :* Tahıl ölçeği

مكيدن *mèkīdèn :* Emmek

مكيف *mokèyyef:* Keyf verici madde

مكين *mèkīn :* 1 . Yer tutan, oturan 2 . Sözü geçen kişi

مگر *mègèr :* Yoksa, istisna edatı

مگس *mègès :* Sinek

مل *mol :* شراب = Şarap

ملا *mollā :* Molla, diu hocası

ملاء *mèlè' :* 1. Doluluk 2. Topluluk, بر ~ شدن = Ortaya düşmek, herkesçe bilinmek

ملائك *mèlā'ek :* Melekler

ملائكه *mèlā'ekè :* Melekler

ملابسه *molābèsè :* Karışma ve benzeşme

ملاج *melāc :* Bıngıldak

ملاح *mèllāh :* Denizci, tayfa, gemici

ملاحت *mèlāhèt :* 1 .Tuzluluk 2 . Güzellik, şirinlik

ملاحده *mèlāhede :* 1 . Mülhitler 2 . Hasan Sabbah'a bağlı olanlar

ملاحظه *molāhèzè :* Bakma, gözlem, mülâhaza, كار ~ = Düşünceli, halden anlayan, nazik

ملاذ *mèlāz :* Sığınak, sığınacak yer

ملاز *mèlāz :* زبان كوچك = Küçük dil

ملازم *molāzem:* Bir şahsın yanından ayrılmayan kimse, hizmetçi

ملازمه *molāzèmè :* Birinin devamlı yanında veya hizmetinde bulunma, ayrılamama

ملاس *mèlās:* Pancardan şeker aldıktan sonra kalan şekerli sıvı

ملاصق *molāseq :* Yapışık, bitişik

ملاط *melāt :* Harç, sıva

ملاطفه *molātèfè :* Muhabbet ve lutf ile davranma

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ملاعبه *mèlā'èbè :* Oynaşma, şakalaşma

ملاعين *mèlā'în :* Melunlar

ملاغه *mèlāğè :* ملعقه = ملاقه = Kepçe, büyük kaşık

ملافه *mèlāfè :* Yatak çarşafı

ملاقات *molāqāt :* Buluşma, görüşme

ملاقی *molāqî :* Buluşan, kavuşan

ملاک *melāk :* Vesika, delil, asıl

ملاک *mèllāk :* Çok mülkü olan

ملال *mèlāl :* Üzüntü, keder, sıkıntı

ملالت *mèlālèt :* Sıkılma, usanma

ملامت *mèlāmèt :* Kınama, azarlama

ملایم *molāyem :* ملائم = Yumuşak, uygun

ملایمت *molāyèmèt :* Yumuşaklık

ملبس *molèbbès:* Giyinmiş, donanmış

ملبوس *mèlbūs :* Giyinecek, elbise

ملت *mellèt :* Millet, ulus

ملتبس *moltèbès:* مشتبه =Şüpheli, örtülü, yanlışlı

ملتجی *moltècî :* Sığınan

ملتحم *moltèhem :* Lehimlenmiş, yapışmış

ملتحمه *moltèhemè :* Göz kapağının iç kısmı

ملتزم *moltèzem:* İltizam eden, taahhüt eden

ملتزمین *moltèzèmîn :* Maiyetler, ~ رکاب =Maiyetinde bulunanlar

ملتصق *moltèseq :* Yapışık

ملتفت *moltèfet :* Anlayan, dikkat eden

ملتقی *moltèqā :* ملتقا = Kavuşak

ملتمس *moltèmes:* Yalvaran, rica eden

ملتوی *moltèvî :* Kıvrılmış, sarılmış

ملتهب *moltèheb :* Alevlenen, şuleli

ملجاء *mèlcè' :* Sığınacak yer

ملح *melh :* نمك = Tuz

ملحد *molhed:* Allahsız, dinsiz, mülhit

ملحق *molhèq :* Birleşmiş, yapışmış

ملحوظ *mèlhūz :* Göz önüne alınmış, düşünülmüş

ملخ *mèlèḫ :* Çekirge

ملخص *molèḫḫès :* Özetlenmiş, kısaltılmış

ملزم *molzèm :* İka ve ilzam edilmiş

ملزوم *mèlzūm :* Lüzum görülmüş, lüzumlu

ملس *mèlès :* Mayhoş

ملصق *molsèq :* Yapışmış

ملعبه *mèl'èbè :* Oyuncak

ملعقه *mèl'èqè :* ملاغه = Kepçe, büyük kaşık

ملعنت *mèl'ènèt :* Lânete lâyık

ملعون *mèl'ūn :* Lânetlenmiş

ملغی *molğā :* ملغا = Lağv edilmiş, feshedilmiş

ملفوظ *mèlfūz :* Söylenilen, teleffuz olunan

ملفوف *mèlfūf:* Sarılmış, devşirilmiş

ملقب *molèqqèb:* Lakabı olan,lâkaplı

ملقمه *mèlğème :* Civanın başka bir madenle karışımından meydana gelen alaşım, melgama

ملک *molk, melk :* 1. Mülk, 2. Saltanat

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ملك *mèlèk :* Melek

ملك *mèlek :* Hükümdar, sultan

ملكات *mèlèkāt :* Melekeler, yatkınlıklar, alışıklıklar

ملكه *mèlèkè:* Yeti, meleke, alışıklık

ملكه *mèleke :* Kraliçe

ملكوت *mèlèkūt :* Melekler âlemi, kudret ve azamet

ملكى *mèlekî :* گيوه =Bir çeşit ayakkabı (üstü iplikle örülmüş, altı bezlerden meydana gelen bir tabandan yapılmış)

ملل *melèl :* Milletler

ملمع *molèmmè' :* 1. Alaca, parlak 2. Her mısraı başka dilden şiir(ed.)

ململ *mèlmèl :* Mermerşahî, beyaz ince bez

ملنگ *mèlèng :* Sarhoş, keyifli

ملوان *mèlèvān :* Tayfa, denizci

ملوث *molèvvès :* Kire bulaşmış

ملوس *mèlūs :* Zarif, ince, güzel

ملوك *molūk :* Melikler, padişahlar

ملول *mèlūl :* Üzgün, kederli

ملوم *mèlūm :* Kınanmış

ملون *molèvvèn :* Renkli, rengarenk

ملهم *molhèm :* İlham olunmuş

ملهم *molhem :* İlham eden

ملهوف *mèlhūf :* Üzgün, belâya uğramış

مليارد *milyārd :* Milyar, bin milyon

مليح *mèlîh :* 1. Tuzlu 2. Sempatik, güzel yüzlü, şirin

مليحه *mèlîhe :* Güzel yüzlü kadın

مليك *mèlîk :* Melik, sahip, padişah

مليله *mèlîle :* Sırma

ملين *molèyyen :* Yumuşaklık verici, mide ve bağırsağa yumuşaklık veren ilâç

مليون *mellîyūn :* Milliyetçiler

مليون *melyūn :* Milyon

مات *mèmāt :* Ölüm

مماثل *momāsel :* Benzeyen, gibi, müşabih

ممارست *momāresèt :* Eksersiz, bir şeyle meşgul olmak

مماس *momās :* Teget, mümas (geo.)

مماشات *momāşāt:* Geçinmek, müdara

مماطله *momātelè :* Oyalama

ممالك *mèmālek :* Ülkeler, memleketler

ممالیك *mèmālîk :* Kullar

ممانعت *momāne'èt:* Engel olma, karşı durma

ممتاز *momtāz :* Seçkin, imtiyazlı

ممتحن *momtèhen :* İmtihan eden

ممتد *momtèd :* Uzamış

ممتزج *momtèzèc :* Karışık, karışmış

ممتلى *momtèll :* Dolu, dolgun

ممتنع *momtène' :* Kaçınan, çekimser, imkânsız

ممثل *momèssèl:* Örnek, misal verilmiş,

ممد *momedd :* Yardım eden

ممدوح *mèmdūh :* Methedilen, beğenilmiş

ممدود *mèmdūd :* Uzamış

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

منازعه *monāze'è:* Kavga,anlaşmazlık
منازل *mènāzel:* Evler, menziller
مناسب *monāseb:* Uygun, münasip
مناسبت *monāsebèt:* İlgi, münasebet
مناسك *mènāsek:* Hac sırasında yapılan törenler
مناص *mènās:* Sığınak, çare
مناصب *mènāseb:* Mevkiler, mansıplar
مناط *mènāt:* 1.Asılan yer 2. Delil, senet, temel
مناطق *mènāteq:* Bölgeler
مناظر *mènāzer:* Manzaralar
مناظره *monāzerè:* Tartışma, münazara
مناع *mènnā':* Menedici, alakoyucu
مناعت *mènā'èt:* Yüksek görüşlülük
منافات *monāfāt:* Aykırılık
منافذ *mènāfez:* Menfezler, delikler
منافرت *monāferèt:* Birbirinden nefret etme
منافع *mènāfe':* Yararlar, menfaatlar
منافق *monāfeq:* Münafık, iki yüzlülük eden
منافی *monāfī:* Aykırı, karşıt
مناقب *mènāqeb:* Övmeler, menkibeler, methiyeler, övünecek şeyler
مناقشه *monāqèşè:* Tartışma, münakaşa
مناقصه *monāqèsè:* Eksiltme, münakasa

ممر *mèmèrr:* Geçit, geçiş yeri
ممزوج *mèmzūc:* Karışmış, karıştırılmış
ممسک *momsek:* Pinti, eli sıkı, tutumlu
ممضی *momzā:* İmzalanmış
ممکن *momken:* Mümkün
مملکت *mèmlekèt:* Memleket, ülke
مملو *mèmlow:* Dolu
مملوک *mèmlūk:* Köle, kul
ممنوع *mèmnū':* Yasak
ممنون *mèmnūn:* Memnun
مهد *momèhhèd:* Serilmiş, hazır
ممیز *momèyyez:* Ayırt eden, temyiz eden
ممیزی *momèyyezī:* Hesapların teftişi
من *mèn:* Ben
من *mèn:* Batman, 3 kg. a denk bir ağırlık birimi (esk.)
مناب *mènāb:* Birinin yerinde görevli, vekil
منابر *mènāber:* Minberler
منابع *mènābe':* Kaynaklar
منات *mènāt:* Cahiliyye devrinin büyük putlarından biri
مناجات *monācāt:* Tanrıya dua ve niyaz etmek
منادی *monādī:* Seslenen, tellal, münadi
منار *menār:* Işık kulesi
مناره *menāre:* Minare
منازع *monāze':* Davacı, kavgacı

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مناقضة *monāqèzè:* Çelişme, tenakuz
مناکحه *monākèhè:* Nikâhlanma
منال *mènāl:* Mal, mülk
منام *mènām:* Uyku, rüya, uyku yeri
منان *mènnān:* Lütuf ve iyilik sahibi, Allah
مناهج *mènāhec:* Açık, belli, yollar
مناهی *mènāhī:* Men edilmiş şeyler
منایا *mènāyā:* منیه nin çoğ. Ölümler, eceller
منبت *monbet:* Verimlitoprak,münbit
منبت *monèbbèt:* Ağaç oyma ve kabartma işi
منبر *mènbèr:* Minber
منبسط *monbèset:* Açılmış, yayılmış
منبع *mènbè':* 1. Kaynak 2. Depo, mahzen
منبعث *monbè'es:* Gönderilmiş, icab etme, sonuç
منبه *monèbbeh:* Uyandırıcı, uyarıcı
منت *mennèt:* Minnet
منتبه *montèbeh:* Uyanık
منتج *montèc:* Sonuçlanmış, yararlı
منتخب *montèḫeb:* Seçen
منتر *mèntèr:* Büyü, oyalama, ~ کردن = Büyülemek, alay etmek
منتزع *montèze':* Ayrılmış, koparılmış
منتسب *montèsèb:* Bağlanmış, intisap etmiş, ilgili
منتشر *montèşer:* Yayınlanmış, yayılmış
منتصب *montèsèb:* Yerine oturtulmuş, atanmış

منتصر *montèser:* Yardım görmüş, zafer kazanmış
منتظر *montèzer:* Bekleyen, gözeten, kollayan, ~ = فرصت بودن Fırsat kollamak
منتظم *montèzèm:* Muntazam, tertipli
منتعش *montè'eş:* Sevinçli, memnun
منتفع *montèfe':* Yararlanan
منتفی *montèfī:* Yok olma, ortadan kalkma
منتقل *montèqel:* Taşınmış, nakledilmiş
منتقم *montèqem:* İntikam alan, kin besleyen
منتها *montèhā:* Son, nihayet
منتهز *montèhez:* Fırsat arayan
منتهی *montèhī:* Sona ermiş
منثور *mènsūr:* Mensur, düzyazı, saçılmış
منجز *moncèr:* Varılmış, sürüklenmiş
منجر *monèccèz:* Dileği olmuş
منجلاب *mèncèlāb:* Pis su birikintisi
منجلی *moncèlī:* Aydın, apaçık
منجم *monèccem:* Astronom, müneccim
منجمد *moncèmed:* Donmuş, buzlanmış
منجنیق *mèncènīq:* 1. Mancınık 2. Vinç
منجوق *moncūq:* Boncuk
منجی *moncī:* Kurtarıcı
منحدر *monhèder:* Yüksekten akan su

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

منسوخ *mènsūḫ :* Hükmü kalmamış, yürürlükten kaldırılmış

منسی *mènsiyy :* Unutulmuş

منش *mèneş :* Huy, tabiat

منشاء *mènşè' :* Köken,menşe, kaynak

منشآت *monşè'āt :* Edebi nesirler, mektuplar

منشار *menşār :* İki kollu testere, hızar

منشرح *monşèreh :* Açık, ferahlı

منشعب *monşè'eb:* Bölünmüş, dallara ayrılmış

منشق *monşèqq :* Yarılmış

منشور *mènşūr :* 1. Yayılmış 2. Ferman 3. Bildiri 4. Prizma (geo.)

منشی *monşī:* Kâtip, edebi yazı yazan

منصب *mensèb :* Makam, mevki, rütbe, ~صاحب = افسر =Subay

منصرف *monsèref :* 1. Vazgeçme, sarfınazar etme, ~ شدن = Vazgeçmek 2. Arapçada tenvin ve esre kabul eden fiiller (gr.)

منصف *monsef :* İnsaflı

منصوب *mènsūb :* 1. Atanmış, tayin edilmiş, dikilmiş 2. Arapçada üstün işareti alan (gr.)

منصور *mènsūr :* Yardım edilmiş, zafer kazanmış

منصوص *mènsūs :* Açık, kesin dini veya kanuni hüküm

منصه *mènèsseh :* 1. Bir şeyin ortaya çıktığı ve göründüğü yer 2. Gelinin oturduğu sandalya

منحرف *monhèref :* Sapmış, yoldan çıkmış

منحصر *monhèser :* Bir şeye özgü, hasredilmiş

منحط *monhèt :* Alçalmış, düşmüş

منحل *monhèll:* Çözülmüş, kaldırılmış

منحنی *monhènī:* Kıvrık, bükük, eğri

منحوس *mènhūs :* Uğursuz, yomsuz

منخر *menḫèr :* Burun deliği

منخرین *mènḫèreyn :* Burun delikleri

مندرج *mondèrec :* Yazılmış

مندرس *mondères:* Yırtık eski elbise

مندوب *mèndūb :* Seçilmiş, çağırılmış

مندور *mèndūr :* Üzgün, pinti, talihsiz

منديل *mèndīl :* Mendil, sarık

منذر *monzer :* Korkutan

منزجر *monzècer :* Usanmış, menedilmiş

منزل *mènzel :* Ev, konak

منزل *monzèl:* İndirilmiş, gönderilmiş

منزلت *mènzèlèt :* Derece, mertebe, mevki

منزوی *monzèvī :* Köşeye çekilmiş

منزه *monèzzèh :* Temiz, beri, sâlim

منسک *mènsek:* Kurban yeri, ibadet yeri veya şekli

منسلک *monsèlek :* Bir yola girmiş

منسوب *mènsūb :* İlişkin ve bağıntısı olan, mensup, hısımlığı olan

منسوج *mènsūc :* Dokunmuş

منسوجات *mènsūcāt :* Dokuma kumaşlar

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

منضج *monzec :* 1. Pişiren 2.Göğüsü yumuşatan, balgam söken ilâç

منضم *monzèmm :* Eklenmiş

منطبع *montèbe' :* Basılmış, damgalanmış

منطبق *montèbeq :* Uygun, üstüste konulduğunda denk gelen

منطفی *montèfî :* Sönmüş

منطق *mènteq :* Mantık

منطقه *mèntèqe :* Bölge, mıntıka

منطمس *montèmes :* Sönmüş, yok olmuş, ışığı sönen yıldız veya göz

منطوق *mèntūq:* Söylenmiş, söz, mefhum

منطوی *montèvî:* Sarılmış, toplanmış, devşirilmiş

منظر *mènzèr :* Görünen yer, manzara

منظره *mènzèrė:* Manzara, panorama, görünüş

منظم *monèzzèm :* Muntazam, derli toplu

منظور *mènzūr :* Maksat, göz önüne alınmış

منظوم *mènzūm :* Manzum

منظومه *mènzūmè :* 1. Manzume, şiir 2.Takım, dizi

منع *mèn' :* Alıkoyma, men

منعطف *mon'èlef :* Bir yöne doğru dönen, sapan

منعقد *mon'èqed :* Bağlanmış, aktedilmiş

منعکس *mon'èkes :* Tersine dönmüş, yansımış, çevrilmiş

منعم *mon'em :* Herkese yedirip içiren, ikram eden

منغص *monèğğès :* Kederli, tatsız

منغمس *monğèmes :* Kaplanmış, gark olmuş

منفجر *monfècer :* Patlamış, infilâk etmiş, مواد منفجره = Patlayıcı maddeler

منفذ *mènfèz :* Delik, ağız

منفرج *monfèrec:* منفرجه = Açık, geniş زاویه منفرجه = Geniş açı

منفرد *monfèred :* Tek, yalnız

منفسخ *monfèseḫ :* Bozulmuş, feshedilmiş

منفصل *monfèsel :* Ayrılmış, parçalanmış

منفعت *mèfè'èt :* Çıkar, kazanç, kâr

منفعل *monfè'el :* 1. Etkilenmiş 2. Mahcup

منفق *monfeq :* Nafaka veren, besleyen

منفک *monfèkk :* Ayrılmış, kopmuş

منفور *mènfūr :* Sevilmeyen, iğrenç

منفی *mènfî :* Olumsuz, menfi

منقاد *monqād :* Tâbi, itaatlı

منقار *mènqār :* Gaga

منقبت *mènqèbèt :* Menkıbe, övünülecek şey

منقبض *monqèbez:* Çekilmiş, sıkılmış

منقح *monèqqèh :* 1. Ayıklanmış, temizlenmiş 2. Gereksiz sözlerden arınmış anlatım (ed.)

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

منقذ *monqez :* Kurtaran

منقرض *monqèrez :* Tükenip bitmiş, munkarız

منقسم *monqèsem :* Bölünmüş

منقش *monèqqèş :* İşlenmiş, resimli, nakışlı

منقضی *monqèzî:* Bitmiş, son bulmuş

منقطع *monqète' :* Kesik, kesilmiş

منقل *mènqèl :* Mangal

منقلب *monqèleb :* Değişmiş

منقلع *monqèle' :* Köklenmiş, kökten çıkarılmış, koparılmış

منقور *mènqūr :* Kazınmış

منقوش *mènqūş :* İşlenmiş, çizilmiş

منقوط *mènqūt :* Noktalı, noktası olan

منقول *mènqūl:* 1. Nakledilmiş, anlatılmış 2. Nakledilebilen (eşya)

منکب *mènkeb :* Omuz başı, kolun bitim yeri

منکر *monker :* İnkâr eden

منکر *monkèr :* İnkâr edilen, kötü işler

منکسر *monkèser :* Kırık, kırılmış

منکشف *monkèşef :* Meydana çıkmış, açık

منکوب *mènkūb :* İtibardan düşmüş, düşkün

منکوحه *mènkūhe :* Nikâhlı kadın

منکوس *mènkūs :* Baş aşağı gelmiş, tersine dönmüş

منگ *mèng :* 1.Ahmak, bunak, serseri 2. Kumar

منگل *mèngol :* Yeraltı su kanalı, (sifon şeklinde)

منگله *mèngole :* منگوله = Ponpon, püskül

منگنه *mèngènè :* 1.Mengene 2. Kağıt delme makinası

منگوله *mèngūle :* Ponpon, püskül

منن *menèn :* منت in çoğ. Minnetler

منوال *menvāl :* Biçim, tarz

منو چهر *mènū-çehr :* Cennet yüzlü

منور *monèvvèr :* Nurlu, aydın

منوط *mènūt :* Bağlı

منوم *monèvvem :* Uyutucu, uyku getiren

منون *mènūn :* Ölüm, ecel

منون *monèvvèn :* Tenvinli (gr.)

منها *men-hā:* Eksi işareti, eksi, nakıs

منهاج *menhāc :* Doğru yol, aydın, açık yol

منهتک *monhètek :* Yırtılmış, yırtık, rezil

منهج *mènhèc:* Doğru, açık, aydın yol

منهدم *monhèdem :* Harap olmuş, yıkılmış

منهزم *monhèzem :* Bozulmuş, yenilmiş

منهمک *monhèmek :* Bir işin üstüne düşen, münhemik

منهوب *mènhūb :* Yağmalanmış

منهی *monhî :* Haberci, muhbir

منهی *mènhiyy :* Menedilmiş, yasaklanmış

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

منی *mènīyy:* Meni, bel suyu, sperma

منیت *mèniyyèt:* 1. منیة =Ölüm, ecel 2. Bencillik

منیر *monīr:* Nurlu, aydın

منیع *mènī':* Yüksek, yüce, sağlam

منیف *monīf:* Yüksek, yüce, büyük

مو *mow:* Asma

مو *mū:* موی = Tüy, kıl

موائد *mèvā'ed:* مائده nin çoğ. Sofralar

موات *mèvāt:* Ölü, cansız, çorak ve işlenmemiş arazi, toprak

مواج *mèvvāc:* Yüzen, dalgalı, dalgalanan

مواجب *mèvāceb:* Maaş

مواجه *movāceh:* Yüzyüze, karşı

مواجهه *movācèhè:* Yüzyüze gelme, yüzleşme, karşılaşma

مواخاة *movāḫāt:* برادری = Kardeşlik, dostluk

مواد *mèvādd:* Maddeler

موارد *mèvāred:* مورد in çoğ. Yollar, defalar, yerler, vakitler

موازات *movāzāt:* Paralel olarak

موازنه *movāzènè:* Denge, muvazene

موازی *movāzī:* Paralel, muvazi

موازین *mèvāzīn:* Teraziler, ölçüler, kıstaslar

مواسات *movāsāt:* Yardımlaşma, başkasının yararını kendininkinden üstün sayma

مواشی *mèvāşī:* Davar, dört ayaklı hayvanlar

مواضع *mèvāze':* Yerler

مواضعه *movāze'è:* Ağız birliği, muvazaa

مواظب *movāzeb:* Gözetleyen, kollayan, bekleyen, بودن ~ =Kollamak

مواظبت *movāzebèt:* Kollama, bekleme, bakma

مواعد *mèvā'ed:* موعد in çoğ. Mühletler, süreler, vaadler

مواعظ *mèvā'ez:* Vaazlar

مواعید *mèvā'īd:* Vaad olunmuş yer veya zamanlar

موافق *movāfeq:* Uygun, muvafık

موافقت *movāfeqèt:* Uygun görme, muvafakat

مواقع *mèvāqe':* Yerler, vakıtlar

مواقعه *movāqe'è:* 1.Savaş, kavga 2. Çifleşme

مواقف *mèvāqef:* Duracak yerler, duraklar

مواقیت *mèvāqīt:* میقات ın çoğ. Vakıtlar, yerler

موالات *movālāt:* Dostluk, karşılıklı dostluk, itaat

موالی *mèvālī:* مولی nın çoğ. 1. Efendiler 2. Köleler

مواليد *mèvālīd:* مولود un çoğ. Doğanlar, doğumlular

موانع *mèvāne':* Engeller, önleyiciler

مواهب *mèvāheb:* موهبه nin çoğ. Bağışlar

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

موبد *mūbèd:* Zerdüştilerin din adamı
موبد *moèbbèd :* Daimi, müebbet
موت *mowt :* مرگ = Ölüm
موتا *mowtā :* موتی = مردگان = Ölenler, ölüler
موتی *mowtā :* Ölenler
موثق *movèsseq :* Güvenilecek, güvene değer
موثوق *mowsūq:* İnanılır, itimat edilir
موج *mowc :* Dalga
موجب *mūceb :* Sebep, gerektirici
موجد *mūced :* İcat eden, türetici
موجر *mūcer :* Mülk sahibi, kiraya veren
موجز *mücez :* Kısa, özlü
موجود *mowcūd :* Mevcut, bulunan
موجودی *mowcūdī:* Kasa veya ambar mevcudu
موجه *movèccèh :* Kabul edilmiş, makbul, muteber, عذر = Meşru mazeret
موحد *movèhhed :* Tanrı'nın birliğini kabul eden, mümin
موحش *mūheş :* Korkunç
مؤخر *mo'èḫḫèr :* Gerideki, sonra gelen
مؤدب *mo'èddèb :* Edepli, saygılı
مودت *mèvèddèt :* Dostluk, sevgi
مودوع *mowdū' :* Emanet bırakılan, ısmarlanan
مؤدی *mo'èddī:* Ödeyen, vergi veren
مؤذن *mo'èzzen :* Ezan okuyan, müezzin
موذی *mūzī :* Eziyet eden

مور *mūr :* مورچه = Karınca
مورب *movèrrèb :* اریب = Eğri, bükülmüş
مورث *mūres :* Sebep getiren, icap eden
مورث *movèrres :* Miras bırakan
مورچه *mūrçe :* Karınca
مورخ *movèrreḫ :* 1. Tarih yazan, tarihçi 2. Mektubun yazılış tarihi
مورد *mowred :* Yer, giriş yeri, sebep
مورد *murd :* Mersin ağacı
موروثی *mowrūsī:* Miras kalan, miras
موریانه *mūreyāne:* Güve, kurt, böcek
موز *mowz :* Muz
موزع *movèzze' :* Dağıtıcı, tevzi eden
موزون *mowzūn :* Denk, ölçülü
مؤسس *mo'èsses :* Kurucu, müessis
مؤسسه *mo'èssese :* Kurum, müessese
موسم *mowsem :* Mevsim
موسوم *mowsūm :* Adlanmış, isimlenmiş
موسوی *mūsèvī :* Musevi, yahudi
موسی *mūsā :* Musa Peygamber
موسیر *mū-sīr :* Arpacık soğanı, yabani sarımsak
موسیقی *mūsiqī :* Müzik, musiki
موش *mūş :* Fare, sıçan
موشح *movèşşèh:* 1. Süslenmiş, süslü (padişahların imzası için kullanılır) 2. Mısraların birinci harfleri bir kelime teşkil eden şiir (ed.)

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

موشك *mūşèk :* Füze (ask.)
موشكافی *mū-şekāfī:* İnce eleme, inceleme, tetkik
موش كور *mūş-kūr :* Köstebek
موصوف *mowsūf :* Nitelenmiş, belirtilmiş, mevsuf
موصول *mowsūl :* Bitişik, yapışık
موصی *mūsī :* Vasiyet eden
موصی له *mūsā-lèh:* Kendisine bir şey vasiyet olunan kimse, mirascı
موضع *mowze' :* Yer, mahal
موضعی *mowze'ī :* Mevzii, belirli bir yer
موضوع *mowzū' :* konu, mevzu
موطن *mūten :* Vatan, yaşanan yer
موظف *movèzzèf :* Görevli, vazifeli
موعد *mow'ed :* Vade, süre
موعظه *mow'eze :* Vaaz, öğüt, nevize
موعود *mō'wūd :* Vadedilmiş, söz verilmiş
موفق *movèffèq :* Başarılı, muvaffak
موفور *mowfūr :* Bol, çok
موقت *movèqqèt :* Muvakkat, devamlı olmayan
موقر *movèqqèr :* Ağır başlı, vakarlı
موقع *mowqe'* Mevki, mahal, zaman, vakit
موقعیت *mowqe'īyyèt :* Durum
موقف *mowqef:* Durulacak yer.mahal
موقن *mūqen :* Kesin bilgi edinmiş
موقوف *mowqūf :* 1. Durdurulmuş, menedilmiş, yasak! 2. Vakfedilmiş, vakıf
موقوفه *mowqūfe :* Vakıf, vakfedilmiş
موكب *mowkèb :* Maiyet, alay
مؤكد *mo'èkkèd:* Tekitli, tekit edilmiş, müekket
موكل *movèkkel :* Vekil tayin eden, vekil tutan
موكل *movèkkèl :* Vekil, görevlenmiş
موكول *mowkūl:* Bir şeye bağlı olma
مولا *mowlā :* مولی =1 .Efendi, sahip 2. Köle
مولد *mūled :* Doğum yeri veya zamanı
مولد *movèlled :* Doğuran, husule getiren, jeneratör
مؤلف *mo'èllef :* Yazar, müellif, derleyen, toplayan
مؤلم *mo'lem:* مؤلمه =Acı verici, üzüntülü
مولود *mowlūd :* Doğmuş, doğan
مولا *mowlā :* مولی = 1. Efendi 2. Köle
مولیدن *mūlidèn :* درنگ کردن =Beklemek, gecikmek
موم *mūm :* 1.Balmumu 2. Parafin
مؤمن *mo'men :* Mümin, iman eden
موی الیه *mūmā-'elèyh :* مشارالیه = Sözü geçen, mezkûr
مومیا *mūmiyā :* Mumya, tahnit
مومیائی *mūmiyā'ī :* Tahnit edilmiş, mumyalanmış
مئونت *mè'ūnèt:* Geçim, günlük rızık
مؤنث *mo'ènnès :* Müennes, dişi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مونس *mūnes* : Alışık, arkadaş, yakın dost

موهبت *mowhebèt:* Allah vergisi,bağış

موهن *mūhen :* Küçültücü, hakaret edici

موهوب *mowhūb:* Bağışlanmış, hediye edilmiş, hibe edilmiş (huk.)

موهوم *mowhūm* : Aslı olmayan, mevhum

موهون *mowhūn:* Hor görülmüş, hakarete uğramış

موی *mūy :* مو = Tüy, saç, kıl

مؤید *mo'èyyed :* Güçlendirilmiş, pekitilmiş, teyit olunmuş

مویز *mèvīz :* İri kuru üzüm

مویه *mūyè :* İnleyiş, ağlayış

مو یيدن *mūyīdèn :* Ağlayıp inlemek

مه *meh :* بزرگ = Büyük

مه *mèh :* Sis

مه *mèh :* ماه = Ay

مهابت *mèhābèt :* Korku, heybet, büyüklük, tantana

مهابط *mèhābet:* İnilecek, oturulacak yerler

مهاجاة *mohācāt:* Bir birini yermek, hicvetmek

مهاجر *mohācer :* Göçmen, göçen, muhacir

مهاجرت *mohācerèt :* Göçmek, muhaceret

مهاجم *mohācem :* Hücum eden

مهاد *mehād:* Yatak, beşik, engin yer

مهار *mèhār :* Yular

مهارب *mèhāreb :* مهرب in çoğ. Kaçacak, sığınacak yerler

مهارت *mèhārèt:* Ustalık, beceriklilik

مهالک *mèhālek :* Tehlikeli yerler

مهام *mèhāmm:* Mühim şeyler,önemli işler

مهب *mèhèbb :* Rüzgâr yönü

مهبط *mèhbet :* Düşecek, inecek yer

مهبل *mèhbel:* رحم = Dölyatağı, rahim

مهتاب *mèhtāb :* Mehtap, ay ışığı

مهتدی *mohtèdī :* Doğru yolu bulmuş, hidayete ermiş

مهتر *mehtèr :* 1. Daha büyük, baş, ileıi gelen 2. Seyis, tavla eri

مهجور *mèhcūr :* Uzak düşmüş, terk edilmiş

مهد *mèhd :* Beşik, engin ve düz arazi

مهدی *mehdī:* Hidâycte ermiş, doğru yola yönelmiş, mehdi

مهذب *mohèzzèb :* Eğitilmiş, terbiye edilmiş, iyi huylu

مهر *mehr :* 1. Sevgi, dostluk 2. Güneş 3. İran güneş takviminin 7. ayı (23 Eylül - 22 Ekim)

مهر *mohr :* Mühür, damga

مهر *mèhr :* مهریه = Nikâhta kadına verilmesi kararlaştırılan para, mihir

مهرب *mèhrèb :* Kaçacak, sığınacak yer

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

مهربان *mehrèbān:* Şefkatli, muhabbetli

مهرگان *mehrègān :* İran'da Mehr ayının 16–21 günlerinde yapılan tören (esk.)

مهره *mohre :* 1 . Bilye, boncuk, خر ~ = Katır boncuğu 2 . Zincir kemiği

مهزول *mèhzūl :* Zayıflamış

مهزوم *mèhzūm :* Mağlûp, yenilmiş

مهشید *mèh-şīd :* مهتاب = Ay ışığı

مهلت *mohlèt :* Süre, müddet

مهلك *mohlek :* Öldürücü

مهلکه *mèhlèke :* Tehlikeli yer

مهم *mohemm :* Önemli, mühim

مهمات *mohemmāt :* Savaş gereçleri

مهمان *mehmān :* Misafir

مهمانسرا *mehmān-sèrā :* Misafirhane

مهمان نواز *mèhmān-nèvāz :* مهمان دوست = Misafirperver

مهمانی *mehmānī :* Ziyafet

مهمل *mohmèl:* Boş, saçma, manasız

مهموز *mèhmūz:* Hemzeli kelime(gr.)

مهموم *mèhmūm:* Üzgün, kederli

مهمیز *mehmīz :* Mahmuz

مهنا *mohènnā :* Kutlanmış

مهناوی *mèhnāvī :* Bahriye çavuşu

مهندس *mohèndes :* Mühendis

مهوش *mèhvèş :* Ay gibi güzel

مهوع *mohèvvè' :* Mide bulandıran, kusturucu

مهیا *mohèyyā :* Hazır

مهیب *mohīb :* Korkunç, müthiş

مهیج *mohèyyec :* Heyecan verici

مهیمن *mohèymen:* Koruyucu, güven veren (Tanrı adlarından biri)

مهین *mèhīn :* En büyük

می *mey :* Şarap, içki

میادین *mèyādīn :* میدان ın çoğ. Meydanlar, alanlar

میال *mèyyāl :* Meyilli, istekli

میان *miyān :* Orta, ara, iç, kemer, bel, بر ~ = Kestirme yol

میانجی *miyāncī :* Aracı, arabulan

میانجی گری *miyānci-gèrī :* Arabuluculuk

میانه *miyānè :* Orta, ara

میانه روی *miyānè-rèvī :* Ilımlı, mutedil

میاه *miyāh :* ماه ın çoğ. Sular

میت *mèyyet :* مرده = Ölü

میته *mèytè:* میت in müen. Ölü, murdar

میترا *mitrā :* Aydınlık meleği, güneş

میثاق *mīsāq :* Sözleşme, antlaşma

میخ *mīḫ :* Çivi

میخانه *mèy-ḫāne :* Meyhane

میخچه *mīḫçe :* Nasır

میخک *mīḫèk :* 1 . Karanfil (bahar) 2 . Karanfil (çiçek)

میخوش *mey-ḫoş :* ملس = Mayhoş

میدان *meydān :* Saha, alan, meydan

میدانگاه *mèydān-gāh :* Meydan yeri

میر *mīr :* امیر = Emir

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

میر آب *mīr-āb :* Su taksim memuru (Tarla ve bahçeler için)

میراث *mīrās :* Miras

میر آخور *mīr-āḫor :* Seyis, imrahor (esk.)

میرزا *mīrzā :* 1 . امیر زاده nin kısaltılmışı, prens ve şehzadelerin adlarının sonuna gelir (esk.) 2 . Kâtip, münşi (esk.)

میر غضب *mīr-ğèzèb :* Cellât

میز *mīz :* Masa

میزان *mīzān :* 1 . Mikyas, ayar, miktar 2 . ترازو =Terazi 3 . Terazi Burcu

میزان الحراره *mīzān-ol-hèrārè :* گرما سنج = Termometre

میزان الهواء *mīzān-ol-hèvā' :* Barometre

میزبان *mīz-bān :* Davet eden, ev sahibi

میسر *moyèssèr:* Mümkün,kolay olan

میسور *meysūr :* Kolay, mümkün

میش *mīş :* Dişi koyun

میشی *mīşī :* Elâ, ~ چشم = Elâ göz

میشن *mīşèn :* Deri, meşin

میعاد *mī'ād :* Zaman, vakit, süre

میعان *mèyè'ān :* Sıvı hali, sıvı olma

میغ *mīğ :* ابر = مه = Bulut, sis

میقات *mīqāt :* Vakit ve belirli yer

میکائیل *mikā'īl :* Mikâil

میکده *'meykède :* Meyhane

میکروب *mikrob :* Mikrop

میکروسکپ *mikroskop :* Mikroskop

میکروفون *mikrofon :* Mikrofon

میگسار *mey-gosār :* Şarap içen, ayyaş

میگو *meygū :* Karides

میگون *mey-gūn :* Şarap renkli, kırmızı

میل *meyl:* 1 .Eğrilik, meyil 2 . Arzu, istek, eğilim

میل *mīl :* 1 . Mil, türlü işlerde kullanılmak üzere yapılan maden çubuk 2 . Örgü şişi, mil 3 .Mil (uzunluk ölçüsü)

میلاد *mīlād :* Doğuş, doğum günü

میلادی *mīlādī :* Milâdî tarih, Hz. İsanın doğum tarihi

میل لنگ *mīl-lèng :* میله‌لنگ =Krank mili

میله *mīlè :* Mil (maden çubuk)

میمنت *meymènèt :* Yomluluk, kutluluk

میمون *meymūn :* 1 . Kutlu, mutlu 2 . Maymun

مینا *mīnā :* 1 .Mine, emay gibi şey 2 . Mine çiçeği

مینا کاری *mīnā-kārī:* Mine işi, mine işlemesi

مینو *mīnū :* بهشت = Cennet

مینوت *mīnūt :* Müsvedde, taslak

میوه *mīve :* Meyve

میهمان *mīhmān :* مهمان = Misafir

میهن *mīhèn :* وطن = Vatan

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ن

ن ***nūn :*** «N» Farsça alfabenin 29. harfi

نا ***nā :*** Olumsizluk eki, بینا ~ = Görmeyen

نائب ***nā'eb :*** نایب = Vekil, nâip

نائره ***nā'ere :*** Ateş parçası, alev

نائل ***nā'el :*** İsteğine eren, nâil

نائم ***nā'em :*** Uyuyan

نا امید ***nā-'omid :*** Umutsuz, meyus

ناب ***nāb :*** Katıksız, halis, saf

نا باب ***nā-bāb:*** Uymayan, uygunsuz

نابت ***nābet :*** Yeşeren, biten

نابجا ***nā-be-cā :*** Yersiz, uygunsuz

نابغه ***nābeğe :*** Dâhi, üstün zekâlı

نا بکار ***nā-be-kār :*** Alçak, hain

نا بلد ***nā-bèlèd :*** Yabancı

نا بود ***nā-būd :*** Yok, olmayan, ~ کردن = Yok etmek

نا بودی ***nā-būdī :*** Yokluk, mahviyet

نا بینا ***nā-bīnā :*** Gözsüz, kör, görmeyen

نا پاک ***nā-pāk:*** Pis, temiz olmayan

نا پایدار ***nā-pāydār :*** Muvakkat, devamsız

نا پخته ***nā-poḫte :*** Çiğ, ham

نا پدری ***nā-pedèrī :*** Babalık, üvey baba

نا پدید ***nā-pèdīd:*** Kayıp, gözden kaybolma

نا پسری ***nā-pesèrī :*** Evlatlık

نا پسند ***nā-pèsènd :*** Kötü, beğenilmeyen

نا پیدا ***nā-peydā:*** Görülmeyen, bulunmayan

نا تراشیده ***nā-tèrāşīde:*** Yontulmamış, (mec.) kaba adam

نا تمام ***nā-tèmām:*** Bitmeyen, yarıda kalan

نا تو ***nā-tow:*** Yaramaz, aksi, müthiş adam

نا توان ***nā-tèvān:*** Zayıf, âciz, zavallı

نا جنس ***nā-cens :*** Karaktersiz

نا جور ***nā-cūr :*** Aykırı, münasebetsiz

ناجی ***nācī :*** Kurtarıcı

ناچار ***nāçār :*** Mecburen

نا چیز ***nā-çīz :*** Ufak, az, kıymetsiz

نا حق ***nā-hèqq :*** Haksız

ناحیه ***nāhiyè :*** Bölge, nahiye, semt

نا خدا ***nāḫodā :*** Kaptan

نا خلف ***nā-ḫèlèf :*** Hayırsız evlât

ناخن ***naḫon :*** Tırnak

نا خنک ***nāḫonèk:*** Kapma, koparma

نا خوانده ***nā-ḫāndè:*** Davetsiz, davetli olmayan

نا حوش ***nā-ḫoş:*** 1. Kötü, hoş görülmeyen 2. Hasta

نا خوشی ***nā-ḫoşī :*** Hastalık

نا دار ***nā-dār :*** Yoksul, fakir

نادان ***nā-dān :*** Bilmez, cahil, ahmak

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ناسخ *nāseḫ :* Bozan, fesheden
ناسزا *nāsezā :* Küfür, sövme
ناسك *nāsek :* Dindar, sofu
ناسوت *nāsūt :* Maddi ve tabii alem, dünyevi alem
ناسور *nasūr :* İltihap, enfeksiyon
ناشایسته *nā-şāyeste :* Uygunsuz
ناشتا *nāştā :* Sabah kahvaltısı etmeyen, aç
ناشتائی *nāştā'ī :* Sabah kahvaltısı
ناشر *nāşer :* Neşreden, yayan
ناشناس *nā-şenās :* Yabancı, bilinmeyen
ناشی *nāşī :* 1. Acemi 2. Doğan, meydana gelen, neşet eden
ناصح *nāseh :* Öğütçü, nasihat eden
ناصر *nāser :* کمک کننده = Yardım eden
ناصیه *nāsiyè :* پیشانی = Alın
ناطق *nāteq:* Konuşan, nutuk veren, söyleyen
ناطقه *nāteqe :* Konuşma gücü, güzel konuşma yeteneği
ناظر *nāzer :* 1. Gören, bakan 2. Nezaretçi, kontrol
ناظم *nāzem :* 1. İşi düzenleyen 2. Okul müdür muavini 3. Bir toplantının başkanı, yöneticisi
ناف *nāf :* Göbek
نافذ *nāfez :* Nufuzlu, etkili
نافر *nāfer:* 1. Nefret eden 2. Galip gelen

نادانی *nā-dānī:* Cahillik, bilmemezlik
نادختری *nā-doḫtèrī :* Üvey kız
نادر *nāder :* Nadir, az bulunan
نادرست *nā-dorost :* Hilekâr, dürüst olmayan
نادم *nādem :* Pişman
نادی *nādī :* Çağıran, seslenen
نادیده *nā-dīde:* Görülmeyen, nadide
نار *nār :* 1. انار = Nar 2. آتش = Od, ateş
ناراحتی *nā-rāhètī :* Rahatsızlık
نارجیل *nār-cīl :* نارگیل = Hindistan cevizi
نارس *nā-rès:* Ermemiş, ham meyve
نارسا *nā-rèsā :* Yetersiz, kısa
نارگیل *nārgīl :* Hindistan cevizi
نارنج *nārènc :* Turunç
نارنگی *nārèngī :* Mandalin
ناروا *nā-rèvā:* Yakışmayan, haksız
نارون *nārvèn :* Karaağaç
ناز *nāz :* Naz
نازا *nā-zā :* Kısır, doğurmaz
نازبالش *nāz-bāleş:* Yumuşak yastık, kuştüğü yastık
نازک *nāzok :* İnce
نازل *nāzel :* İnen, inmiş olan, aşağı
نازیدن *nāzīdèn :* Övünmek, naz etmek
ناس *nās :* مردم = İnsanlar, halk
ناسازگار *nā-sāzegār :* Uygun olmayan, anlaşmayan, aykırı
ناسپاس *nāsepās :* Nankör, şükr etmeyen

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نام *nām :* Ad, isim

نا مادری *nā-mādèrī :* Üvey anne

نا مبرده *nām-borde :* Adı geçen, zikr-olunan

نامجو *nām-cū :* Şöhret arayan

نامدار *nām-dār :* Şanlı, namlı

نا مرتب *nā-morèttèb :* İntizamsız

نا مرد *nā-mèrd :* Sözünden dönen, korkak, alçak

نا مردم *nā-mèrdom :* Alçak, adi

نامزد *nām-zèd :* 1 .Namzet, aday 2 . Nişanlı

نامزدی *nām-zèdī :* 1 . Adaylık 2 . Nişan

نا مشروع *nā-mèşrū' :* Kanunsuz, meşru olmayaın

نامور *nām-vèr :* Namlı, şanlı

ناموس *nāmūs :* Namus

نامه *nāme :* Mektup, yazı

نامه رسان *nāme-rèsān:* Postacı, daire mektuplarını ileten

نامی *nāmī:* 1 .Namlı 2 .Biten, yeşeren, gelişen

نامیدن *nāmīdèn :* Ad vermek, isim takmak, birini adıyla çağırmak

نان *nān :* Ekmek

نان آور *nān-āvèr :* Eve bakan, ekmek kazanan

نانجیب *nā-nècīb:* 1 . Asil olmayan 2 . Şerli,belâlı 3 .Namussuz, iffetsiz

نان خور *nān-ḫor :* Aile fertleri

نانوا *nān-vā:* Ekmek satan,ekmekçi

نا فرمان *nā-fèrmān :* Dinlemeyen, serkeş

نافع *nāfe' :* Faydalı, yararlı

نافله *nāfele :*1 .Boş, beyhude, nafile 2 . Vacip olmayan namaz, nafile namaz

نافه *nāfe :* Göbek

نا فهم *nā-fèhm :* Anlamaz, aptal

نا قابل *nā-qābel :* Lâyık olmayan, nâçiz

ناقص *nāqes :* Noksan, eksik

ناقض *nāqez :* Kıran, bozan

ناقلا *nāqolā :* Yaramaz, kurnaz

ناقور *nāqūr :* Borazan, boru

ناقوس *nāqūs :* Çan

ناقه *nāqè :* شتر ماده = Dişi deve

نا کام *nā-kām :* Murada ermemiş, mahrum kalmış

ناکح *nākeh :* Nikâhlı, evli

نا کس *nā-kès :* Alçak, soysuz

ناکس *nākes :* Eğrilmiş, devrilmiş

ناگاه *nā-gāh :* Birden, ansızın

نا گزیر *nā-gozīr:* Mecburen, mecburi

نا گوار *nā-govār :* Lezzetsiz, hazmı güç, tatsız, acı, feci

ناگه *nā-gèh :* ناگاه = Ansızın, ani

ناگهان *nagèhān :* Ansızın

نال *nāl :* 1 . ناله = İnleme 2 . Kamış kalem, ince kamış

نالان *nālān :* İnleyen

نا لایق *nā-lāyeq :* Lâyık olmayan

ناله *nāle :* İnleme

نالیدن *nālidèn :* İnlemek

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نانوائی *nān-vā'ī :* Ekmekçi dükkânı
ناو *nāv :* Gemi, savaş gemisi
ناوچه *nāvçe :* Küçük gemi, filika
ناودان *nāv-dān :* Oluk
ناوشکن *nāv-şekèn :* Kruvazör
ناوک *nāvèk :* Ok
ناوگان *nāv-gān :* Savaş gemileri, filo
ناوه *nāvè :* İnşaata omuzla harç taşımak için tahtadan yapılmış kab, tekne
ناوی *nāvī :* Deniz eri, bahriye
ناوژه *nā-vīje :* Halis, net, sâfi olmayan (kâr, kazanç v.b. için)
ناهار *nāhār :* نهار = Öğle yemeği
ناهموار *nā-hèmvār :* Eğri büğrü, düz olmayan
ناهنجار *nā-hèncār :* Kaba, çirkin, hoş olmayan
ناهید *nāhīd :* Zühre, Venüs
نای *nāy :* نی = Nay
نایاب *nā-yāb :* Bulunmaz, nadir
نایب *nāyeb :* نائب = Vekil
نبات *nèbāt :* 1. Nöbet şekeri 2. Yeşeren, bitki
نباح *nobāh :* پارس = عوعو = Havlama
نبادا *nè-bādā :* مبادا = Sakın, olmaya!
نبالت *nèbālèt :* Asalet, ululuk, erdemlilik
نباهت *nèbāhèt :* Şeref, şan, şöhret
نباء *nèbè' :* خبر = Haber
نبرد *nèbèrd :* Harp, savaş
نبش *nèbş :* 1. Eşme, eşeleme 2. Köşe
نبض *nèbz :* Nabız
نبضان *nèbèzān :* Damar atması
نبوت *nèbovvèt :* Peygamberlik, nebilik
نبوغ *nobūğ :* Parlak zekâ, deha
نبی *nèbī :* Nebi, peygamber
نبیذ *nèbīz :* Hurma, kuru üzümden yapılan şarap
نبیره *nèbīrè :* Torun, torun çocuğu
نبیل *nèbīl :* Erdemli, asil, bilgili
نپخته *nè-poḫte :* Pişmemiş, ham
نتاج *netāc :* Yavrulama (davar için)
نتائج *nètā'ec :* نتایج = Sonuçlar
نتیجه *nètīcè :* Sonuç
نثار *nesār :* Saçma, serpme, dağıtma
نثر *nèsr :* 1. Saçma, serpme 2. Nesir, düzyazı (ed.)
نجابت *nècābèt :* Asalet, soyluluk
نجات *nècāt :* Kurtuluş
نجاح *nècāh :* Kurtulma, isteğe kavuşma
نجار *nèccār :* Dülger, marangoz
نجاست *nècāsèt :* Pislik
نجباء *nocèbā' :* Soylular, asiller
نجد *nècd :* 1. Yüksek ve düz arazi 2. Necit
نجدت *nècdèt :* Yiğitlik, kahramanlık
نجس *nèces :* Pis, mundar
نجل *nècl :* Yavru, oğul
نجم *nècm :* ستاره = Yıldız

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نجوا *nècvā*: نجوی = Fısıldamak

نجوم *nocūm*: 1. Yıldızlar 2. Astronomi

نجیب *nècīb*: Soylu, asil

نحاس *nohās*: مس = Bakır

نحر *nèhr*: Boğazlamak, deve kurban etmek

نحریر *nehrīr*: Akıllı, bilgin, tecrübeli

نحس *nèhs*: Uğursuz

نحل *nèhl*: زنبور عسل = Bal arısı

نحو *nèhv*: 1. Tarz, biçim 2. Söz dizimi (gr.)

نحوه *nèhvè*: Tarz, şekil, davranış

نحوست *nohūsèt*: Uğursuzluk

نحیف *nèhīf*: Zayıf, çelimsiz

نخ *nèḫ*: İp, pamuk ipliği, sicim

نخاع *noḫā'*: Omurilik

نخاله *noḫāle*: Elendikten sonra elekte veya kalburda kalan, (mec.) kaba adam

نخبه *noḫbe*: Seçkin

نخجیر *nèḫçīr*: Av hayvanı, geyik

نخ ریسی *nèḫ-rīsī*: 1. İplik yapma, ip eğirme 2. İplik fabrikası

نخست *nèḫost*: اول = Evvelâ, ilk

نخست وزیر *nèḫost-vèzīr*: Başbakan, başvekil

نخستین *nèḫostīn*: اولین = Birinci, ilk

نخل *nèḫl*: Hurma ağacı

نخلستان *nèḫlestān*: Hurmalık

نخوت *neḫvèt*: Gurur

نخود *nèḫod*: Nohut

نخود آب *nèḫod-āb*: Biraz nohut ve yağsız etle pişirilen çorba

نخودچی *nèḫodçī*: Leblebi

نخود فرنگی *nèḫod-fèrèngī*: Bezelya

نخی *nèḫī*: Pamuklu kumaş, iplikli

نخیل *nèḫīl*: Hurma ağacı

نداء *nedā'*: Çağırma, seslenme, ünlem (gr.)

نداف *nèddāf*: حلاج = Halaç, pamuk atan

ندامت *nedāmèt*: Pişmanlık

ندبه *nodbè*: Matem

ندرت *nodrèt*: Nadir olma, az bulunma

ندم *nèdm*: ندامت = Pişmanlık

ندید *nèdīd*: Eş, emsal, benzer

ندید بدید *nèdīd-bedīd*: Görgüsüz

ندیم *nèdīm*: Arkadaş

ندیمه *nèdīme*: ندیم in müen. Kadınların kadın sohbet arkadaşı

نذر *nèzr*: Adak, nezir

نذیر *nèzīr*: ترساننده = Korkutan

نر *nèr*: Erkek

نراد *nèrrād*: Güzel tavla oynayan

نرخ *nerḫ*: Fiat, nark

نرخ بندی *nèrḫ-bèndī*: Nark koyma, fiat verme

نرد *nèrd*: تخته نرد = Tavla (oyun)

نردبان *nèrdbān*: Merdiven

نرده *nèrde*: Korkuluk, parmaklık

نرگس *nèrges*: Nergis, fulya

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نرم *nèrm:* Yumuşak

نرم نرمک *nèrm-nèrmèk :* Yavaş yavaş

نرمه *nèrmè:* 1. İnce, yumuşak ve ufak şeyler 2. Kulak yumuşakçası

نرمی *nèrmî:* Yumuşaklık

نره *nèrre :* Güçlü kuvvetli erkek insan veya hayvan

نری *nèrî :* Hayvanların erkeklik aleti, erkek olma

نریمان 1.Cesur, kahraman 2. Rüstem'in dedesinin adı

نرینه *nèrînè:* Erkek hayvan

نزار *nezār:* Zayıf, güçsüz

نزاع *nezā' :* Kavga

نزاکت *nèzākèt:* İncelik, nezaket

نزاهت *nèzāhèt:* Temizlik, paklık

نزد *nèzd:* Yan, taraf, beraberlikte

نزدیک *nèzdîk:* Yakın

نزدیکان *nèzdîkān:* Akrabalar, yakınlar

نزع *nèz' :* Bir şeyi yerinden koparmak, can çekişmek

نزف *nèzf:* Kan gitme, kanama, ~ الدم = Kan kaybetme

نزم *nezm:* Yağmur çiselemesi, hafif yağmur

نزله *nèzle :* Nezle

نزول *nozūl:* Aşağı inme

نزهت *nezhèt :* Gönül ferahlığı, iç açılması

نژاد *nejād:* Irk, soy

نژند *nèjènd:* Üzgün, gamlı

نس *nos:* پوز =Ağız, çene ve burun etrafı

نسا *nèsā:* عرق النسا = Kalça kemiğinden ayakların ucuna kadar uzanan sinir, siyatik

نساء *nesā' :* زن = Kadın

نساج *nèssāc :* بافنده = Dokumacı, çulha

نساجی *nèssācî:* Dokumacılık

نسار *nesār:* نسر = Güneşe bakmayan ev,gölgeli, evin kuzey yönü

نسب *nèsèb:* Soy, nesep

نسبت *nesbèt:* 1. Akrabalık 2. Bağıntı, ilgi 3.Oran, nispet (mat.)

نسبی *nesbî:* Göreli, izafi, nispî

نسبی *nèsèbî :* Soyla ilgili, kan hısımlığı

نسترن *nèstèrèn:* Yaban gülü

نستعلیق *nèstè'liq:* نسخ و تعلیق = Bir yazı çeşidi

نسج *nèsc:* Doku, nesic

نسخ *nèsḫ:* 1.Bozmak, iptal etmek 2. Arap harflerinde bir yazı çeşidi

نسخ *nosèḫ:* Nüshalar

نسخه *nosḫè:* Nüsha 2. Muska 3. Reçete

نسر *nèsèr:* Arkası güneşe bakan bina, ev, güneş görmeyen taraf, evin kuzey yönü, gölgeli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نشت *nèşt :* Sızma, su veya havanın sızması, کردن ~ =Sızmak, kaçırmak

نشتر *neştèr :* Neşter, hekim bıçağı

نشخوار *neş-ḫār :* Geviş, کردن ~ = Geviş getirmek

نشر *nèşr :* Yayma, dağıtma, neşir

نشست *neşèst :* Çökelme, durulma, oturum

نشستن *neşèstèn :* Oturmak

نشف *nèşf :* Emme, içine çekme

نشگون *neşgūn:* Çimdik, گرفتن ~ = Çimdiklemek

نشو *nèşv :* Bitme, yetişme, و نما ~ = Gelişme, büyüme

نشور *noşūr :* Haşır ve neşir günü, kıyamet

نشوه *nèşvè :* نشئه =1. Neşe, çakır keyf 2.Yeniden vücut bulma, yeni hayat

نشیب *nèşīb :* İniş aşağı

نشیمن *neşīmèn :* Oturacak yer, ev

نشین *neşīn :* Makat, dübür, kıç

نص *nèss:* Dinin veya kanunun açık ve kesin hükmü, nas, açık ve sarih hüküm

نصائح *nèsā'eh :* نصایح =Nasihatlar

نصاب *nesāb:* Bir şeyin belirli sınırı, zekât için para veya maldan gerekli miktar, nisap

نصارا *nèsārā :* نصاری =Nasraniler, hıristiyanlar

نسر *nèsr :* عقاب = Kartal, akbaba

نسرین *nèsrīn:* Fulya çiçeği, nesteren

نسق *nèsèq :* 1 .Tarz, tavır 2 .İşkence

نسقچی *nèsèq-çī :* میر عضب = Cellât

نسل *nèsl :* Soy, kuşak, nesil

نسناس *nèsnās :* Büyük maymun, goril

نسوان *nesvān:* نساء nın çoğ. Kadınlar

نسوز *nèsūz :* Yanmaz

نسی *nèsy :* Unutma

نسیان *nesyān :* فراموشی = Unutma, unutkanlık

نسیب *nèsīb :* Soylu, asil

نسیم *nèsīm :* Esinti, esin, hafif ve lâtif ruzgâr

نسیه *nesiye :* Veresiye

نشاء *nèşā' :* Fide, fidan, کردن ~ = Fidan dikmek

نشادر *neşādor :* Nışadır, amonyak tuzu

نشاسته *neşāste :* Nişasta, kola

نشاط *neşāt :* Sevinç, kıvanç

نشان *neşān :* 1. İşaret, hedef 2. Madalya

نشانه *neşāne :* İşaret, belirti, atış için konulan hedef

نشانی *neşānī :* 1. Nişan, alâmet 2. آدرس = Adres

نشأت *nèş'èt :* نشئه = Yeni meydana çıkma, vücuda gelme, dirilme, neşe

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نصب *nèsb:* Atama, tayin etme, bir yere koyma, asma, dikme

نصح *nosh :* Nasihat etme, öğüt

نصر *nèsr :* كمك = Yardım

نصرانی *nèsrānī :* مسیحی = Hıristiyan

نصرت *nosrèt :* Zafer, yardım

نصف *nesf :* Yarım, yarı

نصف النهار *nesf-on-nèhār :* Boylam, tul dairesi, meridiyen (coğ.)

نصفت *nesfèt :* Adalet, insaf ,

نصفه *nesfe :* Yarı, yarım

نصوص *nosūs:* Naslar, açık ve kesin hükümler

نصیب *nèsīb :* Pay, hisse, nasip

نصیحت *nèsīhèt :* Öğüt, nasihat

نصیر *nèsīr :* Yardımcı

نضج *nozc:* Olma, yetişme, olgunluk

نطاق *netāq :* كربند = Kemer, mıntıka

نطاق *nèttāq :* Hatip, güzel konuşan

نطع *nèt' :* Meşin sofra

نطفه *notfe :* Meni, bel suyu, sperma

نطق *notq :* Nutuk söyleme, söz, nutuk, söylev

نظار *nozzār:* Gözcüler, nezaret edenler

نظارت *nezārèt:* Bakmak, gözetmek,

نظافت *nezāfèt :* Temizlik

نظام *nezām :* 1 . Asker, ordu (ask.) 2 . Düzen, intizam, tertip

نظامنامه *nezām-nāme:* آئین نامه = Tüzük

نظام وظیفه *nezām-vèzīfe :* Askerlik hizmeti

نظامی *nezāmī :* Asker

نظایر *nèzāyer :* نظائر = Benzerler, nazireler

نظر *nèzèr :* 1 . Bakma, 2 . Görme, görüş, noktai nazar, ~ خوردن = Göz değmek

نظری *nèzèrī :* Nazari, teorik

نظریات *nèzèrīyyāt :* Nazariyyat

نظریه *nèzèrīyyè :* Nazariyye, teori, görüş

نظم *nèzm :* 1 . Düzen, intizam 2 . Nazım (ed.)

نظمیه *nèzmiyye:* شهربانی = Emniyet teşkilâtı

نظیر *nèzīr :* Benzer, eş

نظیره *nèzīre :* Nazire, benzer

نظیف *nèzīf :* Temiz

نعال *ne'āl :* Nallar 2 .Ayakkabıların çıkarıldığı yer, meclisin alt yanı

نعت *nè't :* Medih, övgü

نعره *nè'rè:* Nara, feryat, haykırma

نعش *nè'ş :* Ölü, cenaze

نعل *nè'l :* Nal

نعلبکی *nèlbèkī :* Fincan veya bardak tabağı

نعلبند *nè'l-bènd :* Nalbant

نعلین *nè'leyn:* Din adamlarının giydikleri nallı terlik

نعم *ne'èm :* Nimetler

نعماء *nè'mā' :* Nimet, iylik

نعمات *ne'èmāt :* Nimetler

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نفخه *nèfḫe :* Bir kere üfürme
نفر *nèfèr :* Kimse, kişi, fert, nefer
نفرات *nèfèrāt :* Kişiler, neferler
نفرت *nèfrèt :* Nefret, iğrenme
نفرين *nefrin :* Beddua, ilenme
نفس *nèfès :* Nefes, soluk
نفس *nèfs :* Nefis, ruh, can, kişi
نفسانی *nèfsānî :* Nefsin istekleriyle ilgili, nefsani
نفس تنگی *nèfès-tèngî:* Nefes darlığı, astım
نفط *nèft :* نفت = Gaz, petrol
نفع *nèf' :* Yarar, fayda, kâr
نفقه *nèfèqè :* Nafaka, geçim parası
نفله *nefle :* Bozulma, boşa gitme, yok olma
نفوذ *nofūz :* Geçme, içe işleme, etki
نفوس *nofūs :* Halk, insanlar
نفی *nèfy:* 1. İnkâr, olumsuzluk (gr.) 2.Sürmek, sürgüne göndermek
نفير *nèfîr :* Boru üflemek, horultu
نفيس *nèfîs :* Değerli, kıymetli
نقائص *nèqā'es :* نقيصه nın çoğ. Kusurlar, eksiklikler
نقاب *nèqāb :* Yüz örtüsü, maske, peçe
نقابت *nèqābèt :* Önderlik, liderlik
نقاد *nèqqād :* Eleştirici, tenkitçi
نقار *neqār :* Düşmanlık, kin
نقاره *nèqqāre :* Davul, dümbelek
نقاش *nèqqāş :* 1. Ressam 2. Boyacı
نقاشی *nèqqāşî :* Ressamlık, resim yapma, boyama
نقاط *neqāt :* Noktalar

نعمت *ne'mèt :* Nimet, iyilik
نعناع *nè'nā' :* Nane
نعوت *no'ūt:* Naatlar, övgüler, medih ve senalar
نعوذ بالله *nè'ūz-o bellāh :* Allaha sığınırız!
نعوظ *no'ūz :* Kalkmak, dikilmek
نعيق *nè'îq :* Karganın ötmesi
نعيم *nè'îm :* Nimet, bolluk, bahtiyarlık
نغز *nèğz :* Güzel, lâtif
نغمات *nèğèmāt :* Nağmeler
نغمه *nèğme :* Nağme, ahenk
نفائس *nèfā'es :* Değerli şeyler
نفاد *nèfād :* Vaktın geçmesi, bitmek, sona ermek
نفاذ *nèfāz :* Geçmek, nüfuz etmek, içe işleme
نفاس *nefās :* Lohusalık kanı, nifas
نفاست *nèfāsèt :* Değerlilik, nefaset
نفاق *nefāq :* Kavga, anlaşmazlık, nifak
نفت *nèft :* نفط = Gaz, petrol
نفتالين *nèftālin :* Naftalin
نفتكش *nèft-kèş :* Petrol tankeri
نفثات *nèfèsāt :* Tanrısal üfürük, ~ روح القدس =Cebrail'in nefesi
نفحات *nèfèhāt :* Esmeler, esintiler, üfürmeler
نفحه *nèfhè:* Esinti, üfürme, yayılan güzel koku
نفخ *nèfḫ :* 1. Üfleme, şişirme, boru çalma 2. Şişme, midenin gaz yapması

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نقال *nèqqāl :* Meddah, hikâye nakleden

نقاله *nèqqāle :* Minkale, iletki

نقاوت *nèqāvèt :* Temizlik

نقاهت *nèqāhèt :* Hastalığın iyileşmeye yüz tutması, nekahat

نقب *nèqb:* Delme,delik, lâğım açma, yer altı tüneli

نقباء *noqèbā' :* Bir toplumun ileri gelenleri

نقد *nèqd :* 1 . Para, nakit 2 . Peşin alış-veriş 3.Bir sözün iyi ve kötü yanlarını ortaya koymak (ed.)

نقدینه *nèqdīnè :* para, nakit

نقر *nèqr:* Oyma, taş ve tahta oyma

نقرس *neqres :* Gut hastalığı

نقره *noqre :* Gümüş

نقش *nèqş :* Resim, sırma ile işlemetavan ve duvarlara yapılan resim ve çiçekler

نقشبند *nèqşbènd :* نقاش = Ressam

نقشبندیه *nèqş-bèndīyye:* Nakşibendi, bir tarikatın adı

نقشه *nèqşe :*Harita, plân, کش ~ = Plân, proje veya harita ressamı

نقص *nèqs :* Eksiklik

نقصان *noqsān :* Eksiklik, noksan

نقض *nèqz:* Kırma,anlaşmayı bozma

نقطه *noqte :* Nokta, yer

نقل *nèql :* Hikâye anlatma, nakil

نقل *noql :* 1 . Fındık büyüklüğünde içinde badem veya fıstık bulunan bir şeker 2 . Meze (esk.)

نقلیه *nèqlīyye:* Nakliye, taşıt araçları

نقمت *neqmèt :* Azap, eziyet, ceza

نقیب *nèqīb :* Toplumun başkanı, lideri

نقیصه *nèqīsè :* Kusur, ayıp

نقیض *nèqīz :* Karşıt, zıt

نقیضه *nèqīzè :* Zıt, muhalif, aykırı

نقیع *nèqī' :* 1 .Bir çeşit şarap 2 .Serin ve güzel su

نک *nok :* نوک = Gaga, uc, tepe

نکات *nokāt :* نکته nin çoğ. Nükteler, ince anlamlı sözler

نکاح *nekāh :* Nikâh

نکبت *nekbèt :* Belâ, güçlük, düşkünlük

نکته *noktè:* İnce anlamlı söz, nükte, سنج ~ =İnce, zevk sahibi, ~ دان =Nüktedan, گیر ~ =Titiz, bahaneci

نکث *noks :* Sözden dönme, kırma

نکره *nèkère :* 1 . Belirsiz isim 2 . Kaba adam

نکس *noks :* Nüksetme, tepreşme, hastalığın yenilenmesi

نکول *nokūl :* Dönme, reddetme

نکوهش *nekūheş :* Sitem, serzeniş, kınama

نکوهیدن *nekūhīdèn :* Sitem etmek, kınamak, serzenişte bulunmak

نکوهیده *nekūhīdè :* Kınanan, kötü

نکهت *nèkhèt :* Koku, hafif rüzgâr

نکیر *nèkīr :* İnkâr, zor iş, منکر ~ = Kabirdeki soru soracak iki meleğin adları

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نگار *negār:* Resim, resim gibi güzel, sevgili

نگارستان *negārestān:* Resim ve heykel atelyesi veya sergisi

نگارش *negāreş:* 1.Yazış, yazma 2. Resim yapma

نگاه *negāh:* Bakış

نگاهبان *negāh-bān:* نگهبان = Gözcü, bekçi

نگاهداشتن *negāh-dāştèn:* نگهداشتن = Saklamak, tutmak, alıkoymak

نگران *negèrān:* Meraklı, endişeli

نگرانی *negèrānī:* Merak

نگریستن *nègèrīstèn:* Bakmak,görmek

نگون *negūn:* Baş aşağı, tersine dönmüş, بخت ~ = Talihsiz

نگونسار *negūn-sār:* Baş aşağı, ters dönmüş

نگه *negèh:* نگاه = Bakış, bakma

نگهبان *negèh-bān:* Gözcü, bekçi, koruyucu

نگهبانی *negèh-bānī:* Bekçilik, gözcülük, koruyuculuk

نگهدار *negèhdār:* Tutan, saklayan, koruyan

نگین *negīn:* Yüzük taşı

نم *nèm:* Nem, rutubet, ~ ~ = Azar azar yağmur yağması

نما *nemā:* Gösteriş, görünüş

نماء *nemā':* Artmak, artırmak, büyümek, yeşermek

نماز *nèmāz:* Namaz

نمازگزار *nèmāz-gozār:* نماز خوان = Namaz kılan

نمام *nèmmām:* Arabozucu, gammaz, lâf taşıyan

نمامی *nemmāmī:* Arabozuculuk

نمایان *nèmāyān:* Belli, aşikâr, ~ شدن = Gözükme, zahir olma

نمایش *nemāyeş:* 1.Gösteriş 2.Sergi 3. Tiyatro

نمایشگاه *nemāyeş-gāh:* Sergi, gösteriş yeri

نمایشنامه *nemāyeş-nāme:* Piyes

نمایندگی *nemāyèndègī:* Mümessillik, acenta

نماینده *nemāyènde:* Mümessil, acenta

نمد *nèmèd:* Keçe, tiftik, مال ~ = Keçe imâl eden, keçe döven

نمدی *nèmèdī:* Keçeden yapılmış, kepenek

نمره *nomre:* شماره = Numara

نمسه *nèmse:* Almanya, Avusturya (esk.)

نمط *nèmèt:* Tarz, tavır, biçim

نمک *nèmèk:* Tuz, پرورده ~ =Birinin tuzunu, ekmeğini yiyen kimse, نشناس ~ = Nankör

نمک بحرام *nèmèk-be-hèrām:* Nankör

نمکزار *nèmèk-zār:* Tuzlu arazi

نمک قلیا *nèmèk-e-qèlyā:* Sodyum Karbonat

نمل *nèml:* مورچه = Karınca

نمناک *nèm-nāk:* Nemli, rutubetli

نمو *nemovv:* Yeşerme, büyüme, gelişme, کردن ~ = رشد کردن = Bitmek, büyümek

نمود *nemūd:* Gösteriş, görünme

نمودار *nemūdār:* Görünen, belli

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نمودن *nemūdèn* : کردن = 1. Yapmak, etmek 2. Göstermek

نمونه *nemūne:* Örnek, nümune

نمیقه *nèmīqè:* نامه = Mektup

ننر *nonor:* لوس = Şımarık

ننگ *nèng:* Ayıp, utanılacak şey, rezillik

ننگین *nèngīn:* Utanılacak, çirkin

ننو *nènū:* نی = Salıncak, beşik

ننه *nè-ne:* نه‌نه =Anne, büyükanne

نی *nènī:* ننو = Salıncak, beşik

نو *now:* Yeni

نوا *nèvā:* 1. Ahenk, nağme 2. Geçim, maişet 3. Bir makam adı (müz.)

نوائب *nèvāeb* : حوادث = Hadiseler, olaylar, belâlar

نواب *nèvāb:* نائب in çoğ. Eskiden İranda, Hindistanda, şehzadelere verilen unvan

نوابغ *nèvābeğ:* Dâhiler

نواحی *nevāhī:* Nahiyeler, bölgeler

نواخانه *nèvā-ḫāne:* زندان = Zindan, hapishane (esk.)

نواخت *nèvāḫt:* نوازش = 1. Gönül yapmak, okşamak 2. Çalgı çalmak, oynamak 2. Tavır, şekil, ~ یک = Ayni şekilde

نواختن *nèvāḫtèn:* 1. Çalmak 2. Okşamak

نوادر *nèvāder:* نادره nin çoğ. Nadir şeyler

نواده *nèvāde:* نوه = Torun

نوار *nèvār:* 1. Kordela 2. Teyp şeridi, şerit

نوازش *nèvāzeş:* Okşama, gönül alma

نوازندگی *nèvāzèndègī* : Çalgıcılık, müzik

نوازنده *nèvāzènde:* Müzisyen (müz.)

نوازیدن *nèvāzīdèn:* نواختن =Çalmak, oynamak

نواسه *nèvāse:* نوه = Torun

نواصی *nèvāsī:* Alınlar

نواقص *nèvāqes:* Eksiklikler, noksanlar

نواقل *nèvāqel:* ناقله nin çoğ. Nakleden araçlar, teller, nakliyeler

نواقیس *nèvāqīs:* Çanlar

نوال *nèvāl:* بخشش = Bağış, hediye

نواله *nèvāle:* Büyük lokma, hamur parçası, azık

نوآموز *now-āmūz:* Derse veya okula yeni başlayan, müptedi

نوامیس *nèvāmīs:* Namuslar

نوانخانه *nèvān-ḫāne:* Acizler evi, darülaceze

نوانیدن *nèvānīdèn* : Sallamak, ağlatıp inletmek

نواهی *nèvāhī* : Menedilmiş, yasak şeyler

نوباوه *now-bāve:* 1. Yeni yetişmiş, ermiş meyve 2. Yavru, çocuk

نوباوگان *now-bāvègān* : Çocuklar

نوبت *nowbèt:* Nöbet, sıra, kere

نوبر *nowbèr:* Turfanda, ~ کردن = Turfanda yemek

نوبه *nowbe:* نوبت = Sıra, nöbet, sıtma, ~ تب = Sıtma

نوبهار *now-bèhār:* İlkbahar, baharın başlangıcı

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نوشاندن *nūşāndèn :* نوشانیدن = İçirtmek

نوشت افزار *nèvèşt-èfzār :* Kırtasiye

نوشتن *neveştèn :* Yazmak

نوشته *neveşte :* Yazı

نوشدارو *nūş-dārū :* Panzehir, ilâç

نوشیدن *nūşidèn :* İçmek

نوشیدنی *nūşidènī :* İçilecek şey

نوشین *nūşīn :* Cana değer, tatlı

نوع *nō' :* Nevi, çeşit

نوغان *nowğān :* İpek böceğinin tohumu

نوک *nōk :* نک = Uc, gaga, zirve

نوکر *nowkèr:* Hizmetçi, uşak, çırak

نوکیسه *now-kīse :* Görgüsüz, para görmeyen

نوم *nowm :* خواب = Uyku

نومید *nowmīd :* Meyus, ümitsiz

نونهال *now-nèhāl:* Taze fidan, (mec.) yeni yetişen çocuk

نوه *nève :* Torun

نوید *nèvīd :* Müjde, iyi haber

نویسنده *nevīsènde :* Yazar, yazan

نوین *nèvīn :* نو = Yeni, taze

نه *nè :* Yok, değil, hayır

نه *noh :* Dokuz

نهائی *nehā'ī :* Son, sonuncu

نهاد *nehād :* Yaratılış, iç, huy

نهادن *nèhādèn:* Koymak, bırakmak, yerleştirmek

نهار *nèhār :* ناهار = 1.Öğle yemeği 2. روز = Gün

نهار *nèhār :* ترس = Korku

نهال *nèhāl :* Fidan

نوجوان *now-cèvān :* Delikanlı

نوچه *now-çe:* Genç, delikanlı, acemi, bir işe yeni başlayan

نوحه *nowhe :* Ağlama, inleme, گر ~ =Ağlatıcı, insanları ağlamaya ve mateme teşvik eden kimse

نود *nèvèd :* Doksan

نور *nūr :* Nur, aydınlık, ışık

نور افکن *nūr-èfkèn :* Projektör

نورانی *nūrānī :* Nurlu, ışıklı

نورد *nèvèrd :* Silindir, üstüvane çark, merdane

نورسته *now-rèstè :* Yeni erişmiş, yeni çıkmış

نورسیده *now-rèsīdè :* Yeni gelen, yeni doğan

نوروز *now-rūz :* İran güneş takvimine göre yılın ilk günü, ilkbaharın başlangıcı, İranlıların milli bayramı, Nevruz (21 Mart)

نوره *nūrè :* واجبی = Hamam otu, zırnık

نوزاد *now-zād :* Yeni doğan

نوزده *nūz-dèh :* On dokuz

نوس *nūs:* قوس قزح = Alâimisema, gök kuşağı

نوساز *now-sāz :* Yeni yapılmış bina

نوسان *nèvèsān:* Sallanma, titreme

نوش *nūş :* Afiyet, جان ~ = Afiyet olsun

نوشابه *nūş-ābè :* مشروب =İçki, alkollü içki

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نهان *nehān :* Gizli, saklı, örtülü, ~ داشتن = Saklamak, gizlemek
نهانی *nehānī :* Gizli
نهایت *nehāyèt :* Son
نهب *nèhb :* Yağma, çapul
نهج *nèhc :* Tarz, yol
نهر *nèhr :* Nehir, çay
نهصد *noh-sèd :* Dokuz yüz
نهضت *nèhzèt :* Hareket etme, kalkınma
نهفتن *nehoftèn:* Gizlemek, saklamak
نهفته *nehoftè :* Gizli, saklı, örtülü
نهمار *nèhmār :* بیشمار = Sayısız, bol, çok
نهنگ *nèhèng:* 1 . Timsah 2 . Balina
نهوض *nohūz :* Kalkmak, hareket etmek, göç etmek
نهی *nèhy :* Men etme, yasak etme
نهیب *nèhīb :* Korku, yıldırma, ~ زدن = Seslenerek korkutmak, yıldırmak
نهیق *nèhīq :* Eşeğin anırması
نی *ney :* نه = Yok, hayır
نی *ney :* Nay, fülüt, kamış, saz
نیا *niyā :* جد = Dede, ced, ata
نیابت *niyābèt :* Nâiplik, vekillik
نیات *niyyāt :* Niyetler
نیاح *niyāh :* Ağlayış, inleyiş
نیاز *niyāz :* Yakarma, yalvarma
نیازمند *niyāz-mènd :* Muhtaç
نیازمندی *niyāz-mèndī :* İhtiyaç
نیام *niyām :* Kın, kılıf
نیایش *niyāyeş :* Dua ve tazarru, medih ve sena
نیت *nīyyèt :* Niyet, kasıt
نیر *nèyyer :* Nurlu, nur saçan, ~ اعظم = Güneş
نیران *nīrān:* جهنم =Cehennem, tamu
نیرنگ *nīrèng :* Hile, düzen, sihir
نیرو *nīrū :* Kuvvet, güç
نیرومند *nīrū-mènd :* Güçlü, kuvvetli
نیرین *nèyyereyn:* İki nur,güneş ve ay
نیز *nīz :* هم = Dahi, de (ek)
نیزار *ney-zār :* Kamışlık, sazlık
نیزه *neyze :* Mızrak
نیسان *neysān :* 1 .Nisan ayı 2 . Nay gibi
نیست *nīst :* Yok, değil
نیستی *nīstī :* Yokluk, yoksulluk
نیستان *neyestān :* Kamışlık, sazlık
نیش *nīş:* Akrep, yılan, arı v.b. hayvanların zehirli iğnesi veya dişi, zehirli iğne
نیشتر *nīştèr :* Neşter, cerrah bıçağı
نی شکر *ney-şekèr :* Şeker kamışı
نیک *nīk :* خوب = İyi, güzel, hoş
نیک اختر *nīk-èḫtèr :* Talihli, şanslı
نیک اندیش *nīk-èndīş :* İyi yürekli, iyi niyetli
نیک بخت *nik-bèḫt :* Mesut, mutlu
نیک سرشت *nīk-sereşt :* İyi huylu
نیک فرجام *nīk-fèrcām* :Sonu iyi olan
نیکنام *nīk-nām :* Adı iyiye çıkmış, iyi namlı, namuslu
نیک نهاد *nīk-nehād :* İyi huylu
نیکو *nīkū :* İyi, güzel
نیکوکار *nīkū-kār:* İyiliksever,hayırsever

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

نیکی *nīkī :* İyilik
نیل *neyl :* Nail olma, murada erme
نیل *nīl :* Çivit, çivit rengi, mavi
نیلگون *nīl-gūn :* Lacivert ve çivit renkli
نیلوفر *nīlū-fèr:* Nilüfer, nilüfer çiçeği
نیلی *nīlī :* Lâcivert
نیم *nīm :* Yarım, yarı
نیم تخت *nīm-tèḫt :* Ayakkabı pençesi
نیم تنه *nīm-tène :* کت = Ceket
نیم رخ *nīm-roḫ :* Profil, yandan görünüş
نیم رو *nīm-rū:* تخم مرغ نیمرو =Omlet
نیمروز *nīm-rūz:* Öğleyin, gün ortası
نیم سوز *nīm-sūz:* Tamamen yanmamış odun, kömür v.b.
نیمه شب *nīme-şèb :* Gece yarısı
نیمکت *nīm-kèt :* Kanepe, sıra
نیم کره *nīm-korè :* Yarım küre
نیمگرد *nim-gerd :* Yarım daire
نیم گرم *nīm-gèrm :* Ilık
نیمه *nīme:* Yarım, yarım tuğla v.b., کاره ~ = Yarıda bırakılmış iş
نیو *nīv :* Pehlivan, yiğit
نیوشیدن *niyūşīdèn :* İşitmek, kulak vermek, dinlemek (ed.)
نیوشیده *niyūşīde :* Duyulmuş (ed.)

و

و *vāv :* "V" veya «O» veya «U» Farsça alfabenin 30. harfi
وابسته *vā-bèstè :* 1. Ataş; 2. Bağlı, ilgili
واپس *vā-pès :* Son, arka
واپسین *vā-pèsīn :* Son, en son
واثق *vāseq :* Emniyetli, sağlam
واجب *vāceb :* Vacip, lâzım
واجبی *vācebī :* Hamam otu
واجد *vāced:* Haiz olan, içine alan, bulunduran
واچیدن *vāçīdèn:* Dağıtmak, bir makina v.b. nin parçalarını dağıtmak
واحد *vāhed :* Bir, birim, tek
واحه *vāhè :* Vaha, çölde yeşil yer
واخواست *vā-ḫāst :* İtiraz, istizah
واخواندن *vā-ḫāndèn :* Geri çekmek, geri çağırmak, tekrar okumak
واخواهی *vā-ḫāhī :* Soru açma, itiraz etme
واخوردن *vā-ḫordèn:* Hayal kırıklığına uğramak, hayret, etmek
وادادن *vā-dādèn :* Aldırmamak
وادار کردن *vādār-kèrdèn:* Teşvik etmek, zorlamak
واداشتن *vā-dāştèn :* Mecbur etmek, teşvik etmek
وادی *vādī :* Vadi, dere, çöl
وارث *vāres :* Varis, mirasçı
وارد *vāred :* Gelen, giren
واردات *vāredāt :* 1. İthâlat 2. Gelirler
وارستن *vā-rèstèn :* Kurtulmak, bağımsız olmak
وارستگی *vā-rèstègī:* Kurtuluş, müstağnilik

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

وارسته *vā-rèstè:* Kurtulmuş, maddiyatla ilgisini kesen

وارسی *vārèsi:* Kontrol, teftiş

وارفتن *vā-rèftèn:* Gevşemek, şaşırmak

وارفته *vā-rèfte:* Gevşek, ihmalci

وارو *vārū:* وارونه =Ters, tepe takla, ~ زدن = Suda takla atma

وارونه *vārūne:* Ters, baş aşağı

وارهیدن *vā-rèhidèn:* Kurtarmak

وازدن *vā-zèdèn:* Reddetmek, kabul etmemek

واژگون *vājegūn:* واژگونه =Ters, baş aşağı

واژه *vāje:* لغت = کلمه = Kelime, lügat

واسط *vāset:* Orta, ortadaki, aracı

واسطه *vāste:* Aracı, komisyoncu, vasıta, sebep

واسع *vāse':* Geniş

واشدن *vā-şodèn:* باز شدن =Açılmak, gevşemek, erimek

واصف *vāsef:* Anlatan, belirten, vasfeden

واصل *vāsel:* Ulaşmış

واضح *vāzeh:* Açık, apaçık

واضع *vāze':* Koyan, vazeden

واعظ *vā'ez:* Va'zeden, öğüt veren

وافر *vāfer:* Bol

وافور *vāfūr:* Esrar içme aleti

وافی *vāfi:* Kâfi, yeter, sözünde duran

واقع *vāqe':* Olan, olmuş, bulunan (mec.) gerçek

واقعاً *vāqe'èn:* Gerçekten

واقعه *vāqe'è:* Olay

واقعیت *vāqe'iyyèt:* Gerçek, hakikat olma

واقف *vāqef:* 1. Bilen, haberdar olan 2. Vakfeden

واق واق *vāq-vāq:* Köpeğin havlaması

واکردن *vā-kèrdèn:* باز کردن =Açmak

واکس *vaks:* Ayakkabı boyası

واکسی *vaksi:* Ayakkabı boyacısı

واکسیل بند *vaksil-bènd:* Yaver veya emir subaylarının taktıkları kordon

واکنش *vā-koneş:* Tepki, yankı, aksülamel

واگذاردن *vā-gozārdèn:* Havale etmek, bırakmak

واگذاشتن *vā-gozāştèn:* Havale etmek, bırakmak

واگرفتن *vā-gèrèftèn:* Almak, hastalık almak, bulaşmak

واگفتن *vā-goftèn:* Tekrar söylemek

واگویه *vāgūye:* Tekrar söyleme

واگیر *vā-gir:* Bulaşıcı (hastalık)

والا *vālā:* Yüce, yüksek

والاحضرت *vālā-hèzrèt:* Ekselâns, prens hazretleri

والد *vāled:* Peder, baba

والده *vālede:* Anne

والدین *vāledèyn:* Baba ve anne

واله *vāleh:* Şaşkın, şaşakalmış

والی *vāli:* Vali

وام *vām:* Borç

واماندن *vā-māndèn:* Geride kalmak, yorgunluktan ötürü geri kalmak, işin içinden çıkamamak

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

واماندە *vā-mānde:* Geri kalan, işin içinden çıkamayan, ölüden kalan elbise v.b.

وامق *vāmeq:* Dost, aşık

وانمود *vā-nemūd:* Yalandan yapma, gösteriş yapma

وانمودن *vā-nemūdèn:* Gösteriş yapmak, bilhassa göstermek

وا ویلا *vā-veylā:* Eyvah! Feryat, vaveylâ

واهب *vāheb:* Bağışlayan, hibe eden

واهمه *vāhemè:* Kuruntu, vehim, kuşku, korku

واهی *vāhī:* Boş, anlamsız

وای *vāy:* Vay

وباء *vèbā':* Kolera hastalığı, veba

وبال *vèbāl:* Günah, azap, zahmet, vebal

وتد *vètèd:* میخ = Çivi, kazık

وتر *vètèr:* Yay kirişi, kiriş, veter (mat.)

وثائق *vèsā'eq:* وثیقه nın çoğ. Belgeler, vesikalar

وثاق *vesāq:* Bağ, antlaşma, sözleşme

وثن *vèsèn:* بت = Put

وثنی *vèsènī:* Putperest

وثوق *vosūq:* Güvenme, inanma

وثیق *vèsīq:* Sağlam, dayanıklı

وثیقه *vèsīqè:* 1. Rehin, ipotek 2. Belge, vesika

وجاهت *vecāhèt:* 1. Güzellik, güzel yüz 2. İtibar, şan, şeref

وجب *vècèb:* Karış

وجد *vècd:* Coşkunluk, coşkunlukla kendinden geçme, vecit

وجدان *vecdān:* 1. Vicdan, kalple duyma 2. Bulma

وجع *vècè':* Acı, ağrı, sızı

وجل *vècèl:* Korku

وجنات *vècènāt:* 1. Yanaklar 2. Görünüş ve davranışlar

وجنه *vècène:* Elmacık, yanak yumrusu

وجوب *vocūb:* Gereklilik, lüzum ve zorunlu olma, vücup

وجود *vocūd:* Varlık, var olma, vücut

وجوه *vocūh:* 1. Şekiller, tarzlar 2. Paralar 3. Yüzler

وجه *vèch:* 1. Yüz, surat 2. Üst, yüz, ön 3. Üslûp, tarz 4. Sebep, vesile 5. Para

وجهه *veche:* Yüz, cihet, yan

وجیبه *vècībe:* Elzem, vacip

وجیز *vècīz:* وجیزه =Özlü söz, kısa, özlü

وجین *vecīn:* Tarla ve bahçede parazit otları temizlemek

وجیه *vècīh:* Güzel, güzel yüzlü, saygıdeğer

وجیهه *vècīhe:* Güzel, yüzlü kadın

وحدانیت *vèhdānīyyèt:* Tanrı'nın birliği

وحدت *vèhdèt:* Birlik

وحش *vèhş:* Vahşi hayvan, yabani

وحشت *vèhşèt:* Korku, yalnızlık, yalnızlık korkusu

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

وحشی *vèhşi:* Vahşi
وحل *vèhèl* :Batak, çamur, bataklık
وحوش *vohūş :* Vahşi hayvanlar, yabaniler
وحی *vèhy :* Vahiy
وحید *vèhid :* Biricik, tek, yalnız
وخامت *vèḫāmèt :* 1. Tehlikeli durum, vahamet 2. Hazımsızlık, ağırlık
وخشور *vèḫşūr:* Peygamber (Zerdüştilerin deyimi)
وخیم *vèḫim :* Tehlikeli, güç
ود *vodd :* 1. Dostluk, aşk, muhabbet 2. Dost
وداد *vedād :* Dostluk, sevgi
وداع *vèdā' :* Allaha ısmarladık demek, vedalaşma
ودایع *vèdāye' :* Emanetler, depozitler
ودج *vèdèc :* وداج = Boyun damarı
ودود *vèdūd :* Pek muhabbetli ve şefkatli
ودیعه *vèdi'è :* Emanet, depozit
وراء *vèrā' :* 1. Arka, geri, öte, bir şeyin ötesinde 2. İstisna, hariç
وراث *vorrās :* Vârisler, mirasçılar
وراثت *vèrāsèt :* Kalıtım, veraset
وراج *verrāc :* Geveze
وراجی *verrācī :* Gevezelik
ورآمدن *vèr-āmèdèn :* Hamurun kabarması
وراندازکردن *vèrèndāz-kèrdèn:* Gözle süzmek, tahmin etmek
ورثه *vèrèse :* Mirasçılar, varisler
ورجاوند *vèrcāvènd :* Yüksek mertebeli, değerli, kuvvetli

ورد *vèrd :* گل = Gül
ورد *verd:* Zikir, dua, belirli zamanlarda yapılan zikir veya dua
وردنه *vèrdène :* Oklava, silindir şeklinde ağaç veya maden
ورده *vèrde :* Kale burcu, güvercin yuvası
ورزفتن *vèr-rèftèn :* Uğraşmak
ورزش *vèrzeş:* İdman, egzersiz, spor
ورزشکار *vèrzeş-kār :* Sporcu, pehlivan
ورزشگاه *vèrzeş-gāh :* Spor salonu, antreman yeri
ورزیدگی *vèrzīdègī :* İdmanlılık, tecrübeli olma
ورزیدن *vèrzīdèn :* Tecrübelenmek, idmanlı olmak
ورزیده *vèrzīde:* İdmanlı, güçlü, tecrübeli
ورشکست *vèr-şekèst :* İflâs eden, müflis
ورشکستگی *vèr-şekèstegī :* İflâs
ورشکستن *vèr-şekèstèn :* İflâs etmek
ورشکسته *vèr-şekèste :* İflâs eden, müflis
ورطه *vèrte :* Uçurum, tehlike
ورع *vèrè' :* Haramdan kaçınma, dindarlık
ورق *vèrèq :*Yaprak, kağıt yaprağı, iskambil, بازی ~ = İskambil oyunu
ورقاء *vèrqā' :* Bülbül, güvercin
ورقه *vèrèqe :* Bir kağıt, belge

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ورك *vèrèk :* Kalça kemiği, kıç kemiği

ورم *vèrèm :* 1 .Şiş, şişme 2 . سل = Verem hastalığı

ورمالیدن *vèrmālīdèn :* Sıvamak

ورنی *vernī :* Cilâ, rugan, ~ کفش = Rugan ayakkabı

ورود *vorūd :* Girme, giriş

ورودیه *vorūdīyye :* Giriş ücreti

وريد *vèrīd :* Toplardamar, verid

وزارت *vezārèt :* Vekâlet, bakanlık

وزارتخانه *vezārèt-ḫāne :* Vekâlet, bakanlık dairesi

وزان *vèzān :* Esen

وزر *vezr :* Ağırlık, suç, günah

وزراء *vozèrāʾ :* Vezirler, bakanlar, vekiller

وزش *vèzeş :* Esme

وزغ *vèzèğ :* قورباغه = Kurbağa

وزن *vèzn :* Ağırlık

وزنه *vèzne :* Denge, taş, halter

وزنه برداری *vèzne-bèrdārī:* Haltercilik

وزیدن *vèzīdèn :* Esmek

وزیر مختار *vèzīr-moḫtār :* Maslahatgüzar

وزین *vèzīn :* Ağır

وسائط *vèsāʾet :* Araçlar, vasıtalar

وسائل *vèsāʾel :* Vesileler, sebepler, vasıtalar

وساده *vesādè :* بالش = Yastık

وساطت *vèsātèt :* Aracılık

وساوس *vèsāves :* Vesveseler, kuruntular

وسخ *vèsèḫ :* چرک = Kir

وسط *vèsèt :* Orta, ara

وسطی *vèsètī:* Ortadaki, ortada olan

وسطی *vostā :* Orta, ~ قرون = Ortaçağlar

وسع *vosʾ :* Vüsat, güç, zenginlik, kudret

وسعت *vosʾèt :* Genişlik, bolluk, zenginlik

وسمه *vèsme :* Rastık, kaşa çekilen boya

وسن *vèsèn :* 1 . İhtiyaç 2 . چرت = Uyuklama

وسنی *vesnī :* هوو = Bir kocanın iki karısından her biri

وسواس *vèsvās :* Vesvese, kuruntu

وسوسه *vèsvèse :* İşkil, vesvese

وسیع *vèsīʿ :* Geniş, bol, engin

وسیله *vèsīle :* Vasıta, sebep, vesile

وسیم *vèsīm :* Güzel, yakışıklı

وش *vèş :* (ek) Benzerlik belirtir: پریوش = Periye benzeyen

وش *veş :* Pamuk kozası

وشت *vèşt :* زیبا = Güzel, iyi

وشم *voşm :* (esk.) بلدرچین = Bıldırcın

وصاف *vèssāf:* Vasfeden, metheden

وصال *vesāl :* Kavuşma, birleşme

وصایا *vèsāyā :* Vasiyetler

وصایت *vèsāyèt :* Vasilik, vesayet

وصف *vèsf :* Nitelik, vasıf

وصل *vèsl :* Ulaşmak, vasıl

وصلت *vèslèt :* Ulaşma, vuslat

وصول *vosūl:* Ulaşma, kavuşma,

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

وفی *vefiyy :* Vefâkâr
وقاحت *vèqāhèt:* Küstahlık, kabalık
وقاد *vèqqād :* Parlak, çok aydın
وقار *vèqār :* Ağır başlılık, vakar
وقایع *vèqāye' :* وقائع = Olaylar, vakalar, نگار ~ =Gazete muhabiri, muhabir, vakanüvis
وقایه *vèqāye :* Koruma
وقت *vèqt :*Vakit, zaman, شناس ~ = Randevusuna dikkatli ,verdiği saata bağlı
وقر *vèqr :* 1. Ağırlık 2. Sabır, tahammül 3. Kulağı ağır işiten
وقس علیهذا *vè-qes-'èlā-hāzā :* Ve bunun gibi, ilâh..
وقع *vèq' :* Değer, saygı, önem
وقعه *vèq'è :* Olay, vaka
وقف *vèqf :* 1. Vakıf 2. Durma, duraklama
وقفه *vèqfè :* Bir kez durma, tereddüt, tehir
وقفیات *vèqfiyyāt :* Vakıflar
وقود *voqūd :* Yanma, alevlenme
وقور *vèqūr :* Ağırbaşlı, vakur
وقوع *voqū' :* Oluş, olma, meydana gelme
وقوف *voqūf :* 1. Anlama, bilme 2. Durma
وقیح *vèqīh :* Utanmaz
وکالت *vèkālèt :* Avukatlık, birine vekil olmak
وکالتنامه *vèkālèt-nāme :*Vekâletname
وکلاء *vokèlā' :* Milletvekilleri,vekillre

وکردن ~ =Teslim almak,elde etmek
وصی *vèsīyy :* Vasi
وصیت *vèsiyyèt :* Vasiyet
وصیت نامه *vèsiyyèt-nāme :* Vasiyetname
وضع *vèz' :* 1. Koyma, bırakma 2. İcat ve tesis 3. Tarz, biçim
وضعیت *vèz'iyyèt :* Durum, vaziyet
وضوء *vozū' :* Aptes alma
وضوح *vozūh :* Açık olma, vuzuh
وضیع *vèzī' :* Aşağılık, adi, alçak
وطن *vètèn :* Vatan
وطواط *vètvāt :* خفاش = 1. Yarasa 2. Ahmak
وطی *vety :* Çifleşme, basma, cima
وظائف *vèzā'ef :* وظایف = Ödevler, görevler
وظیفه *vèzīfe:* Ödev, görev, نظام ~ = Askerlik hizmeti
وعاء *ve'ā' :* ظرف =Kab, kutu, sandık
وعاظ *vo''āz :* Vaizler
وعد *vè'd :* Vaat
وعده *vè'de :* Süre, vade, گرفتن ~ = Davet etmek,çağırmak, خلاف ~ = ~خلف=Sözünde durmamak
وعظ *vè'z :* Öğüt, vaaz
وعید *vè'īd :* Tehdit, kötü vaat
وغیره *vè-ğeyrè :* v.s., ve saire
وفا *vèfā :* Sevgi bağlılığı, sözde durma, داری ~ = Vefalılık
وفات *vèfāt :* Ölüm
وفاق *vefāq :* Barış, dostluk
وفق *vefq :* Uyma, uygunluk
وفور *vofūr :* Bolluk, çokluk

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

وکیل *vèkil:* 1. Milletvekili 2. Vekil 3. Avukat, گستری ~ = Avukat

ول *vel:* Bırakma, terk etme, ~کردن = Bırakmak, koyuvermek, boş vermek

ولاء *vèlā' :* Muhabbet, dostluk

ولائم *vèlā'em :* Ziyafetler, düğün ziyafetleri

ولاة *volāt:* Vâliler

ولادت *velādèt* :Doğum, doğum günü

ولایات *velāyāt:* İller, vilâyetler

ولایت *velāyèt:* İl, vilâyet

ولد *vèlèd:* پسر = Oğul

ولدالزنا *vèlèd-ez-zenā:* Piç

ولرم *velèrm:* Ilık

ولع *vèlè' :* Hırs, harislik

ولکن *vè-lāken:* Amma, velâkin

ولگرد *vel-gèrd:* Başıboş, sahipsiz

ولگردی *vel-gèrdi:* Başıboşluk

ولنگار *velengār:* Pervasız konuşan, saçma

ولو *vè-low:* Velev, olsa da

ولو *velow :* Darmadağan, serbest, açıkta, serilmiş

ولوله *vèlvèle:* Gürültü, patırtı

وله *vèlèh:* Şaşkınlık, şaşakalma

ولی *vèlī:* Fakat, ama, lâkin

ولی *vèlīyy:* Veli, koruyucu

ولید *vèlīd:* Oğul, çocuk, hizmetçi

ولیعهد *vèli-'èhd:* Veliaht

ولیکن *vè-likèn:* ولکن =Fakat, ama

ولیمه *vèlīmè* :Ziyafet, düğün ziyafeti

ولینعمت *vèli-ne'mèt:* Velinimet

وه *vèh:* Vah!

وهاب *vèhhāb:* Bağışlayıcı

وهاج *vèhhāc:* Çok aydın, parlak

وهله *vèhle :* Birdenbire, bir şeyin başlangıcı, an

وهم *vèhm:* Kuşku, kuruntu

وهن *vèhn:* Zayıflık, gevşeklik, güçsüzlük

وی *vey:* او = O

وی *vey:* (esk.) 1. Miktar, bir şeyin kaç misli olduğu, ~چند =Kaç misli

ویار *viyār:* Aş eren kadının istekleri

ویران *vīrān:* Viran, yıkık

ویرانه *vīrānè:* Harabe, yıkıklık

ویژه *vīje:* 1.Özgü, özel,mahsus 2. Safi, net

ویس *vīs:* (esk.) Yoksulluk, istek, ihtiyaç

ویس *veys:* Mülk, vilâyet, köy, İran edebiyatında Râmin'in sevgilisi

ویس کنسول *vis-konsül:* Konsolos muavini, konsolos vekili

ویل *vèyl:* وای = Eyvah! Yazıklar olsun

ویل *veyl:* Zafer

ویلان *vèylān:* سرگردان = Başıboş, avare

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ه

ه *he:* "H" Farsça alfabenin 31. harfi

ها *hā:* Ha, ne? Evet

هائل *hā'el:* هایل =Korkunç, dehşetli

هائم *hā'em:* Şaşkın

هابط *hābet:* İnen, düşen

هاتف *hātef:* Gaipten gelen ses

هاج *hāc:* هاج و واج = Şaşkın

هادم *hādem:* Yıkan, tahrip eden

هادی *hādī:* Önder, doğru yolu gösteren

هار *hār:* Kuduz

هارپ *hārp:* چنک=(müz.) Çenk,harp

هاشم *hāşem:* Kıran,ekmek doğrayan

هاضم *hāzem:* Sindirici, hazmettirici

هاضمه *hāzeme:* گوارش = Sindirim, ~ جهاز = Sindirim sistemi

هاله *hāle:* Ayla, ayın etrafındaki ışık dairesi

هالک *hālek:* Yok edici

هامش *hāmeş:* حاشیه = Dipnotu, haşiye

هامون *hāmūn:* Çöl

هایم *hāmī:* Şaşkın, hayran, avare

هاون *hāvèn:* Havan

هاویه *hāviye:* Cehennem

های *hāy:* Ey! Oy! Hey

های و هوی *hāy-o-hūy:* Hay huy, gürültü

هباء *hèbā':* Toz, yok olma

هبوب *hobūb:* Rüzgârın esmesi

هبوط *hobūt:* Aşağıya inme, düşme

هتاک *hèttāk:* 1 .Saygısız, küfürbaz 2 . Yırtan

هتک *hètk:* 1 . Yırtma, perde yırtma 2 . Hakaret, rezil etme

هجاء *hecā':* 1 . هجو =Hiciv, kötüleme 2 . Hece, ~ حروف = حروف تهجی = Alfabe

هجده *hecdèh:* On sekiz

هجر *hècr:* Ayrılık, hicran

هجران *hecrān:* Ayrılık, hicran

هجرت *hecrèt:* مهاجرت =Muhaceret, göçme

هجری *hecrī:* Hicri,Hz. Muhammed'in Mekkeden Medineye göçme yılı, Hicri yıl

هجو *hecv:* Yergi, taşlama, hiciv

هجوم *hocūm:* Hücum

هجی *hecī:* Hece, ~ کردن =Heceleme

هدایا *hèdāya:* Hediyeler

هدایت *hedāyèt:* Kılavuzluk, doğru yolu gösterme

هدر *hèdèr:* Yok olma, mahvolma, boşa gitme

هدف *hèdèf:* Amac

هدم *hèdm:* Yıkma

هدهد *hodhod:* Hüthüt, çavuş kuşu

هدی *hodā:* Hidayet, doğru yol

هدیه *hèdiyye:* Hediye, armağan

هذیان *hèzèyān:* Saçmalama, sayıklama, ~ گفتن = Sayıklamak

هر *hèr:* Her

هراس *hèrās:* Korku, ürkme

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

هزار لا *hezār-lā* : هزار خانه = Kırkbayır (işkembede)
هزاره *hèzārè*: 1. Birinci yıl 2. Duvar etekliği, etek tahtası
هزال *hozāl* : لاغری = Zayıflık
هزال *hèzzāl* : Şakacı, nüktedan
هزل *hèzl* : Şaka
هزیل *hèzīl* : لاغر = Zayıf
هزیمت *hèzīmèt*: Yenilgi, mağlûbiyet
هزینه *hèzīne* : Masraf, sarfiyat
هژیر *hèjīr* : Değerli, şanlı, zeki
هسته *hèste* : Çekirdek, iç
هستی *hèstī* : Varlık
هش *hoş* : هوش = Zekâ
هشام *heşām* : Bağış, cömertlik
هشت *hèşt* : Sekiz
هشتاد *hèştād* : Seksen
هشتن *heştèn* : گذاردن = Koymak, bırakmak
هشتصد *hèşt-sèd* : Sekiz yüz
هشتی *hèştī* : Antre, hol, dehliz
هشیار *hoşyār* : Uyanık, zeki
هضم *hèzm* : Sindirim, hazım
هفت *hèft* : Yedi
هفتاد *hèftād* : Yetmiş
هفت برادران *hèft-bèrādèrān*: بنات النعش = Yedi kardeş, yedi yıldız
هفت بیجار *hèft-bīcār* : هفته بیجار = Patlıcan dahil olmak üzere yedi çeşit meyve ve sebzeden yapılan bir çeşit sirke turşusu
هفت تیر *hèft-tīr* : Tabanca (yedi mermili)
هفت سین *hèft-sīn* : Nevruzda uğur getirmek için baş harfleri "S"

هراسان *hèrāsān* : Korkarak, korkan
هراسیدن *hèrāsīdèn* : Korkmak, ürkmek
هراش *hèrāş* : استفراغ = Kusma
هر آینه *hèr-āyene* : هر آییِنه = Her halde, elbette, muhakkak
هرج *hèrc* : Karışıklık, nizamsızlık, ~ و مرج = Karmakarışıklık, nizamsızlık
هر جایی *hèr-cāyī* : 1. Serseri, derbeder 2. Kötü kadın (mec.)
هر چند *hèr-çènd* :Her nekadar, gerçi
هرز *hèrz* : هرزه =Saçma, boş, faydasız
هرزآب *hèrz-āb*: Boşa akan su, pis su
هرزگی *hèrzègī* : Kötülük, haylazlık
هرزه *hèrzè* : Saçma, boş, kötü
هرزه داری *hèrzè-dèrāy*: Saçma, kaba ve kötü konuşan
هرزه گوی *hèrzè-gūy*: Saçma ve kötü söz söyleyen
هرس *hèrs* : 1. Dövmek, ezmek 2. Ağaçları budamak
هرگاه *hèr-gāh* : Eğer, her hangi bir zaman
هرگز *hèr-gez* : Hiç bir zaman, asla
هرم *hèrèm* : Mahrut, piramit (geo.)
هرم *hèrèm*: Fazla yaşlılık,kocamışlık
هره *herre*: Bahçe v.b. duvarlarında tuğlaların yan yana, dikine dizilmesi
هزار *hèzār* :1. Bin 2. بلبل =Bülbül
هزارپا *hèzār-pā* : Kırkayak
هزار دستان *hèzār-dèstān*: بلبل =Bülbül

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

ile başlayan yedi çeşit yiyecek bulunan sofra

هفتصد *hèft-sèd:* Yedi yüz

هفته *hèfte:* Hafta

هفده *hefdèh:* On yedi

هفوات *hèfèvāt:* هفوه nin çoğ. = خطاها = Hatalar

هکچه *hokçe:* سکسکه = Hıçkırık

هل *hel:* Kakule

هل *hol:* İtme, kakma, دادن ~ = İtmek, kakmak

هلا *hèlā:* (ünl.) Ey! Hey!

هلاک *hèlāk:* Yok olma, ölme

هلاکت *hèlākèt:* Ölmek, yok olmak

هلال *helāl:* Hilâl, ayça

هلالی *helālī:* Hilâl şeklinde

هلالین *helāleyn:* پرانتز = Parantez

هلاهل *helāhel:* Çok etkili öldürücü zehir

هلو *holū:* Şeftali

هلهله *hèl-hèle:* Sevinç ve şenlik sesleri, alkış

هلیله *hèlile:* Tohumları tıpta ve sepicilikte boya için kullanılan bir bitki

هلیون *helyūn:* مارچوبه = Kuşkonmaz, helyûn (bot.)

هم *hèm:* Hem, de, dahi

هم *hèmm:* Üzgünlük, kaygı

هم آغوش *hèm-āğūş:* Kucak kucağa

هم آهنگ *hèm-āhèng:* Ahenkli,uygun

هما *homā:* همای = Devletkuşu, efsanevi bir kuş, gölgesi kimin başına düşerse o kimsenin uğur ve saadete erişeceğine inanılır

همارە *hèmārè:* همواره = Daima

همال *hèmāl:* Eş, beraber

همام *homām:* 1. Ulu, saygıdeğer, himmetli 2. Arslan

همان *hèmān:* Ayni, tıpkısı

همانا *hèmānā:* Hemen hemen

همانند *hèmānènd:* هم مانند = Aynısı, benzeri

همای *homāy:* هما = Devletkuşu, efsanevi bir kuş

همایون *homāyūn:* 1. Kutlu ,mutlu 2.İran musikisinde bir makam

همایونی *homāyūnī:* Şahane, padişaha yaraşan, mutlu, kutlu

همبازی *hèm-bāzī:* Oyun arkadaşı

هم بستر *hèm-bèstèr:* Yatak arkadaşı

همپا *hèm-pā:* Ayak uyduran, beraber, شدن ~ =Ayak uydurmak

همپایه *hèm-pāye:* Ayni rütbede

هم پشت *hèm-poşt:* Dost, yardımcı, omuz omuza veren

هم پیاله *hèm-piyāle:* Kadeh arkadaşı

هم پیمان *hèm-peymān:* Müttefik, dost

همت *hemmèt:* Gayret, azim, himmet

همتا *hèmtā:* Eş, beraber, benzer, بی ~ = Eşsiz

همج *hèmèc:* Hayvanların gözlerine ve ağızlarına yapışıp bunaltan bir çeşit küçük sinek, (mec.) aşağı, adi, رعاع ~ = Adi, şaşkın insanlar

همجنس *hèm-cens:* Ayni cinsten, ayni türden

همجوار *hèm-cèvār:* Komşu

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

هم چشمی *hèm-çèşmî:* Rekabet, hasetlik

همچنان *hèm-çenān:* Öylece

همچنین *hem-çenîn:* Böylece

همچو *hèm-ço:* Gibi, benzer, onun gibi

همچون *hèm-çun:* Gibi, onun gibi

همخواب *hèm-ḫāb:* همخوابه = Ayni yatakta yatan, karı veya koca

همخوراک *hèm-ḫorāk:* Bir yerde yemek yiyen, beraber yiyen

همخوی *hèm-ḫūy:* همخو = Huyları benzeyen

همداستان *hèm-dāstān:* Arkadaş, yoldaş, aynı fikirde

همدرد *hem-dèrd:* Dert ortağı

همدرس *hèm-dèrs:* Sınıf arkadaşı

همدست *hèm-dèst:* Arkadaş,suç ortağı

همدم *hèm-dèm:* Dost, arkadaş

همدوش *hèm-dūş:* Beraber, ayni seviyede

همدیگر *hèm-dîgèr:* Birbiri

همراز *hèm-rāz:* Sırdaş, yakın dost

همراه *hèm-rāh:* Yoldaş,dost,yardımcı

همراهی *hèm-rāhî:* Yardım, dostluk

هم ردیف *hèm-rèdîf:* Muadil, ayni rütbede, ayni sırada

هم رنگ *hèm-rèng:* Uyan, aynı renkden

هم ریش *hèm-rîş:* 1. Aynı yaşta 2. باجناغ = Bacanak

همزبان *hem-zèbān:* Ayni dilden

همزلف *hèm-zolf:* باجناغ = Bacanak

همزه *hèmze:* Hemze, elif

همزیستی *hèm-zîstî:* Birlikte yaşama

همسال *hèm-sāl:* Ayni yaşta, akran, emsâl

همسایگی *hèm-sāyegî:* Komşuluk

همسایه *hèm-sāye:* Komşu

همسر *hèr-sèr:* Karı veya koca, eş

همسفر *hèm-sèfèr:* Seyahat arkadaşı

همسن *hèm-sen:* Aynı yaşta, akran

همسنگ *hèm-sèng:* Denk, ayni ağırlıkta

هم شاگردی *hèm-şāgerdî:* Sınıf arkadaşlığı

همشهری *hèm-şèhrî:* Hemşeri

همشیره *hèm-şîre:* Kız kardeş

همقطار *hèm-qètār:* Ayni rütbede, ayni derecede

همکار *hèm-kār:* İş arkadaşı, meslektaş

همکاری *hèm-kārî:* Yardım, işbirliği

همکاسه *hèm-kāse:* Ayni kâseden yiyen arkadaş

همکلاس *hèm-kelās:* Sınıf arkadaşı

همکنان *hèm-konān:* Meslektaş, ayni seviyede olanlar

هم کلام *hèm-kèlām:* Sohbet arkadaşı

هم کیش *hèm-kîş:* Ayni din veya mezhepten, ayni inançta olan

همگان *hèmègān:* Herkes, umum

همگانی *hèm-gānî:* عمومی = Umumi, genel

همگنان *hèm-genān:* Herkes, eş dost

همگی *hèmègî:* Bütünü, hep beraber

همم *hemèm:* Himmetler, gayretler

هم نشین *hèm-neşîn:* Birlikte düşüp kalkan, arkadaş

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

هنوع *hèm-no'* : Ayni cinsten, ayni türden
هموار *hèmvār* : Düz, müstevi
همواره *hemvāre* : Daima
هم وطن *hèm-vètèn* : Vatandaş
هموم *homūm* : Üzüntüler, gamlar
همه *hème* : Hep, herkes
همه کاره *hème-kāre* : Her işten anlayan, becerekli
همهمه *hèm-hème* : Uğultu, gürültü
همیان *hèmyān* : Para kesesi (esk.)
همیشه *hèmîşe* : Daima, her zaman
همیشه بهار *hèmîşe bèhār* : Kadife çiçeği
همین *hèmîn* : Bunun aynisi,ta kendisi
هنجار *hèncār* : Tarz, yol, adet, ~ نا = Biçimsiz, uygunsuz
هندبا *hendebā* : کاسنی = Hindiba (bot.)
هندسه *hendese* : Geometri
هندوانه *hendevāne* : Karpuz
هندی *hendî* : Hintli
هنر *honèr* : Sanat, hüner
هنر آموز *honèr-āmūz* : Sanat okulu öğrencisi
هنر پیشه *honèr-pîşe* : Sanatkâr, artist
هنرستان *honèrestān* : Sanat okulu
هنرمند *honer-mènd* : 1. Sanatkâr 2. Hünerli, marifetli
هنر ور *honèr-vèr* : Hünerli, sanatkâr
هنگ *hèng* : 1. Alay (ask.) 2. Vakar 3. Kasıt
هنگام *hengām* : Zaman, vakıt
هنگامه *hengāme* : Patırtı,gürültü,olay
هنگفت *hengōft* : Çok, fazla

هنود *hènūd* : Hintliler
هنوز *hènūz* : Hâlâ, şimdiye dek, henüz, daha
هنی *hènî'* : Sağlığa yarar, afiyetli
هو *how* : Yuh, yuhalama, ~ کردن = Yuhalamak, ~ چی = Yuhalayan, şarlatan, şerli
هو *how* : İltihab, cerahat
هواء *hèvā'* : Hava
هوا *hèvā* : هوی = Arzu, heves, aşk, ~ و هوس = Nefse ait istekler
هوا پیما *hèvā-peymā* : Uçak, tayyare
هوا پیمائی *hèvā-peymā'î* : Havacılık
هواجس *hèvāces* : هاجس in çoğ. Nefsin istekleri
هوا خواه *hèvā-ḫāh* : Taraftar
هوادار *hèvā-dār* : Havadar, havalı
هوار *hèvār* : Duvar veya tavanın yıkılması, bağırma, imdat!
هواسنج *hèvā-sènc* : Barometre
هوا شناسی *hèvā-şenāsî* : Meteoroloji
هوام *hèvāmm* : هامه nin çoğ. Zararlı ve zehirli böcekler, haşereler
هوان *hèvān* : Hakaret,zillet,gevşeklik
هوا نورد *hèvā-nèvèrd* : Havacı, pilot
هوچی *how-çî* : Şarlatan, yuhalayan, şerli
هودج *howdèc* : Tahtıravan, sedye, mahfe
هور *hūr* : خور = خورشید = Güneş
هور مزد *hūr-mozd* : آهورا مزدا = Hürmüz, iyilik tanrısı
هوز *hūz* : Çınlama, maden veya çan sesi

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

هوز *hèvvèz:* "Ebced" kelimelerinin ikincisi

هوس *hèvès:* Arzu, istek, heves, ~ کردن =Canı istemek, ران ~ = Arzu ve hevese tâbi

هوش *hūş:* Akıl, zekâ

هوشمند *hūş-mènd:* Akıllı, zeki

هوشیار *hūs-yār:* Akıllı, zeki, uyanık, ayık

هول *hōwl:* Korku, dehşet, ürkme

هولناک *howl-nāk:* Korkunç, dehşetli

هوله *howle:* Havlu

هوو *hèvū:* وسنی = Kuma, ortak (bir erkeğin iki karısından biri)

هوی *hevā:* هوا = Arzu, heves

هوی *hūy:* Hay, Yahu! (ünl.)

هویت *hovıyyèt:* Hüviyet, nitelik, ورقهٔ ~ =سجل احوال =Nüfus cüzdanı

هویج *hèvìc:* Havuç

هویدا *hoveydā:* Açık, aydın, belli, aşikâr, شدن ~ =Belirmek, açığa çıkmak

هی *hey:* Hey, ey! (ünl.), زدن ~ = Hey diye çağırmak, کردن ~ = Hayvanı hey diyerek hızlı yürütmek

هیاکل *hèyākel:* هیکل in çoğ. Vücutlar, gövdeler

هیاهو *hèyā-hū:* Gürültü, hay huy sesi

هیئت *hey'èt:* هیأت =1. Şekil, görünüş 2. Astronomi 3. Heyet

هیبت *heybèt:* Korku, heybet

هیپنوتیزم *hipnotizm:* Hipnotizma

هیجاء *hèycā':* جنگ = Savaş

هیجان *hèyècān:* Heyecan, coşma

هیچ *hìç:* Hiç

هیچکاره *hìç-kāre:* Elinden hiç bir iş gelmeyen

هیچکدام *hìç-kodām:* Hiç biri

هیچکس *hìç-kès:* Hiç kimse

هیچگاه *hìç-gāh:* Hiç bir zaman

هیچگونه *hìç-gūne:* Hiç bir türlü

هیربد *hir-bod:* (esk.) Zerdüştilerin din adamı ve kadısı

هیز *hìz:* Kötü kişi, oğlan, kötü kadın

هیزم *hìzom:* Odun, شکن ~ =Odun kıran, baltacı

هیکل *heykèl:* Vucut, endam, heykel, مجسمه ساز = ~ تراش = Heykeltıraş, دار ~ =Gövdeli, iri yarı

هیمنه *heymène:* Ağırbaşlılık, heybet

هیمه *hìme:* هیزم = Odun

هیولا *hèyūlā:* 1. Madde, her şeyin aslı 2. Gövde, görünüş, heyulâ

هیهات *heyhāt:* Yazıklar olsun!

ی

ی *yā, ye:* « İ » veya « Y » Farsça alfabenin 32. harfi

یائسه *yā'ese:* یائس =Doğurmayan kadın, kısır kadın

یاب *yāb:* 1. پوچ = Boş, saçma 2. یافتن den bul, bulan

یابس *yābes:* خشک = Kuru

یابو *yābū:* Beygir

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

یابیدن *yābīdèn* : یافتن = Bulmak

یاتاغان ، یاتاقان *yatağan* : Yatağan

یاخته *yāḫte* : سلول = Hücre

یاختن *yāḫtèn* : Kılıç çekmek

یاد *yād* : 1 . Hafıza, hatırlama, öğretme, آمدن ~ = Hatıra gelmek, دادن ~ = Öğretmek, گرفتن ~ = Öğrenmek

یاد آوری *yād-āvèrī* : Hatırlatma

یاد بود *yād-būd* : Hatıra, yadigâr

یاد داشت *yād-dāşt* : Not, کردن ~ = Not etmek, yazmak

یادگار *yādegār* : Yadigâr, hatıra

یادگاری *yādegārī* : Hatıra eşya

یار *yār* : Dost, arkadaş

یارا *yārā* : Kudret, güç, başarı

یارایی *yārāyī* : Başarı

یاری *yārī* : Yardım, خواستن ~ = Yardım istemek, کردن ~ = Yardım etmek

یارو *yārū* : Herif (arg.)

یازده *yāz-dèh* : On bir

یاس *yās* : Yasemin

یاسر *yāser* : 1 .Kolay 2 .Deve kasabı

یاسمن *yāsèmèn* : Yasemin

یاغی *yāğī* : Asi, isyancı, eşkiya

یافتن *yāftèn* : Bulmak

یاقوت *yāqut* : Yakut, رمانی ~ = Nar kırmızısı rengi, yakut

یال *yāl* : 1 . Boyun 2 . Yele

یاور *yāvèr* : 1 : Yardımcı 2 . سرگرد = Binbaşı (ask.)

یاوه *yāve* : Boş lâf

یاس *yès* : Ümitsizlik, yeis

یبس *yobs* : Kabız

یبوست *yobūsèt* : Kabızlık

یتیم *yètīm* : Öksüz, yetim

یتیمچه *yètīm-çe* : Doğranmış haşlama patlıcan veya kabakla yoğurt

یثرب *yesreb* : Medine şehri

یخ *yèḫ* : Buz, soğuk (mec.), آب ~ = Buzlu su, آب ~ = Buz suyu

یخ بازی *yèḫ-bāzī* : Buz üstünde oynama, kayma

یخ بستن *yèḫ-bèstèn* : یخ زدن = Donmak, buzlanmak

یخ بندان *yèḫ-bèndān* : Don yapma, donma

یخچال *yèḫ-çāl* : Buz dolabı, buz deposu

یخدان *yèḫ-dān* : 1 . Buz kabı, buz sandığı 2 . Büyük sandık

یخ کردن *yèḫ-kèrdèn* : Buz kesmek, buz gibi olmak, (mec.) rezil olmak

یخنی *yèḫnī* : Yahni, söğüş

یخه *yèḫe* : یقه = Yaka

یدک *yèdèk* : Yedek

یدکی *yèdèkī* : İstepne, yedek

یدی *yèdī* : Elle yapılan işler, کارهای ~ = هنرهای ~ = El işleri

یراق = یراغ *yèrağ* : 1 . Silâh 2 . Atın eğeri, at takımı 3 .Sırma, dantel işi, حاضر یراق = Savaşa hazır, silâhlı, hazır

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

یورتمه *yortme* : = Atın dört nala gitmesi

یرقان *yèrèqān* : Sarılık hastalığı

یرلیغ *yèrliğ* : Ferman, yarlık

یزدان *yèzdān* : Tanrı

یسار *yèsār* : Sol taraf

یساول *yèsāvol* : (esk.) Devlet ileri gelenlerinin koruyucusu

یسر *yosr* : Kolaylık

یشم *yèşm* : Yeşim taşı, zebercet

یشمی *yèşmi* : Neftî, koyu yeşil

یعقوب *yè'qūb* : Erkek keklik, özel isim

یعنی *yè'ni* : Demek, yani, چه ~ = Ne demek? Ne münasebet?

یغما *yèğmā* : Çapul, yağma

یغماگر *yèğmā-gèr* : Çapulcu, yağmacı

یقظه *yèqze* : = بیداری Uyanıklık

یقه *yèqè* : Yaka, برگردان ~ = Açık yaka, dönük yaka

یقین *yèqīn* : Yakîn, kesinlikle anlamak ve bilmek, کردن ~ = Yüzde yüz emin olmak

یک *yèk* : Bir

یکان *yèkān* : Birler evi (mat.)

یکا یک *yèk-ā-yèk* : Birer birer

یکباره *yèk-bāre* : Birden bire, tamamen

یک بر دو *yèk-bèr-do* : = دو برابر İki misli

یک بیک *yèk-be-yèk* : Birer birer

یک پارچه *yèk-pārçe* : Bir parça, bütün

یکتا *yektā* : Biricik

یک تنه *yąk-tène* : Yalnız başına, tek başına

یکجا *yèk-cā* : Birden, toptan

یکدست *yèk-dèst* : Hep ayni, ayni cinsten, yeknesak

یکدستی *yèk-dèstī* : Bir elli, زدن ~ = Yoklamak, ağız aramak

یک دنده *yèk-dènde* : Sözünü değiştirmeyen, inatçı

یکدیگر *yèk-dìgèr* : Birbiri

یک راست *yèk-rāst* : Dümdüz, dosdoğru

یکرنگی *yèk-rèngī* : Teklifsizlik, samimiyet

یک رو *yèk-rū* : Samimi, tek yüzlü

یک روزه *yèk-rūze* : Bir günlük, bir günde

یک زبان *yèk-zèbān* : Hep birlikte, hep bir ağızdan

یکسان *yèk-sān* : Ayni, eşit

یکسره *yèk-sère* : 1. Bir baştan, bir yönlü 2. Yarım gün çalışan daire

یکشنبه *yèk-şèmbe* : Pazar günü

یکطرفی *yèk-tèrèfī* : Bir tarafı tutmak, bir taraflı

یک قلم *yèk-qèlèm* : Bir kalem, toptan

یک لا *yèk-lā* : Bir katlı kumaş v.b.

یک لخت *yèk-lèḫt* : Yeknesak, bütün

یک لو *yèk-lū* : Birli (oyun kâğıdı)

یکنواخت *yek-nèvāḫt* : Hep aynı, ayni şekilde, monoton

Digitized by Google Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

یک و جبی *yèk-vècèbī:* Bir karışlık (küçük çocuk)

یکه *yèkke:* Yalnız, şaşırma, ~ خوردن = Hayret etmek, şaşırmak

یک هو *yek-how:* Ansızın, birdenbire

یکی *yekī:* Bir tane, biri

یک یک *yèk-yèk:* Bir bir

یگانگی *yegānègī:* Birlik, samimiyet

یگانه *yegāne:* Biricik

یل *yèl:* 1. پهلوان = Yiğit, pehlivan 2. Yelek, kadın yeleği

یلدا *yèldā:* En uzun gece

یللی *yèllèli:* Kayıtsızlık, eğlenme (hlk)

یمانی *yèmānī:* Yemen şehrine ait

یمن *yomn:* Uğur

یمین *yèmīn:* Sağ taraf

ینابیع *yènābī':* Kaynaklar, çeşmeler

ینگی دنیا *yengī-donya:* Yeni dünya, Amerika

یواش *yèvāş:* Yavaş, ağır ol!

یواشکی *yèvāşèkī:* Yavaşca

یورتمه *yurtme:* Dörtnal

یورش *yūreş:* Hamle, hücum

یورغه *yorğe:* Eşkin, rahvan yürüyüş

یوز پلنگ *yūz-pèlèng:* Pars

یوغ *yūğ:* Boyunduruk

یوم *yowm:* روز = Gün

یومیه *yowmiyye:* Günlük, gündelik

یونجه *yonce:* Yonca, زار ~ = Yonca tarlası

یهود *yèhūd:* Yahudiler

یهودی *yèhūdī:* Yahudi

ییلاق *yeylāq:* Yayla

ییلاقی *yeylāqī:* Yaylalı, yaylaya ait

— پایان —

Digitized by Google
Original from UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

RETURN TO → CIRCULATION DEPARTMENT
202 Main Library
14079

LOAN PERIOD 1 HOME USE	2	3
4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS
[illegible] RECHARGES MAY BE MADE 4 DAYS PRIOR TO DUE DATE.
[illegible] MINI 1-YEAR

DUE AS STAMPED BELOW

[illegible]		
Mar 13		
AUTO DISC CIRC	MAR 05 '92	

UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
FORM NO. DD6, 60m, 1/83 BERKELEY, CA 94720

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

U.C. BERKELEY LIBRARIES
C008137098

BERKELEY
LIBRARY
UNIVERSITY OF
CALIFORNIA

Digitized by Google

Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA

Digitized by Google
Original from
UNIVERSITY OF CALIFORNIA